

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ANGLISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ČESKÉ PŘEKLADY HISTORICKÝCH ROMÁNŮ BERNARDA CORNWELLA

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ladislav Nagy, Ph.D.

Autor práce: Ondřej Rolník

Studijní obor: HIS-AJL

Ročník: 3.

2019

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 29. dubna 2019

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucímu práce doc. PhDr. Ladislavu Nagyovi Ph.D. za veškerou pomoc a vedení při vzniku této práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá zkoumáním, analyzováním a srovnáváním existujících českých překladů románů současného britského autora Bernarda Cornwella, hledá chybná, sporná i příkladná řešení překladových situací a navrhuje také vlastní postupy. Práce zahrnuje i autorský překlad románu *Redcoat*.

Annotation

This bachelor thesis is concerned with examination, analysis and comparison of existing Czech translations of novels from contemporary British author, Bernard Cornwell, it searches for wrong, debatable and exemplary solutions of translation issues and suggests its own solutions. The thesis also involves author's own translation of the novel *Redcoat*.

Obsah

1	Úvod	4
2	Teorie překladu.....	5
3	Bernard Cornwell a jeho dílo	7
4	Historická fikce a její překlady v minulosti a dnes	9
5	Překladaelé Cornwellova díla.....	13
6	Specifické překladaelské situace	16
6.1	Překlady titulů a anotací.....	16
6.2	Překlady místních názvů	17
6.3	Překlad vlastních jmen	19
6.4	Námořní terminologie	20
6.5	Překladaelské kuriozity	21
6.6	Chyby v překladu	22
7	Žánry, zasazení a jazyk.....	24
7.1	Armáda, hodnosti, vybavení	24
7.2	Žánrové výjimky	25
7.3	Slangové a hanlivé výrazy, nářečí, jazyk různých společenských vrstev	27
8	Televizní zpracování	30
9	Vlastní překlad románu Červenokabátník	32
9.1	Volba díla pro překlad.....	32
9.2	Specifikace knihy	33
9.3	Vznik překladu a přímý vliv teoretické části bakalářské práce na překlad.....	33
9.4	Anglický a americký jazyk.....	34
9.5	Míry, váhy, jednotky	34
9.6	V přístavu a na vodě.....	35
9.7	Další situace	35
10	Závěr	38
	Příloha: Vlastní překlad Cornwellova románu Červenokabátník	1

1 Úvod

V České republice plní pulty knihkupectví překladová literatura. Překládají se veškeré možné beletristické žánry a tyto jejich překlady jsou realizovány ve velmi různorodé kvalitě, sahající od takřka strojových překladů po mistrovská díla, jména jejichž tvůrců pak vstupují do povědomí čtenářů.

Jeden z nejprodávanějších autorů v žánru historické fikce v současném světě je rodilý Brit žijící ve Spojených státech amerických, Bernard Cornwell. V době sepsání této práce vydal již přes úctyhodných sedmdesát knih, mezi nimiž sice historická fikce převažuje, objevují se však i jiné náměty a druhy literatury. V Čechách vydané překlady pak sepsali zatím postupně čtyři překladatelé.

Úkolem této bakalářské práce je prozkoumat, analyzovat a srovnat rozdíly v překladech na mnoha různých úrovních, ať už mezi jednotlivými překladateli, tématy či dobou vydání děl a podobně, upozornit na nedostatky i vyzdvihnout nejelegantnější řešení, v neposlední řadě pak navrhnout vlastní řešení autora této práce a poznatky aplikovat v novém překladu dosud česky nevydaného Cornwellova románu *Redcoat*. Stručně bude zmíněna teorie překladu pojednávající o tom, co vlastně práce překladatele obnáší. Pro dodání dalšího kontextu se práce zabývá rovněž úzce souvisejícími tématy, jako jsou osoby Cornwellových překladatelů, rozdíl v jazyce i překladu televizních adaptací Cornwellových děl či vývojem historické fikce a jejích českých překladů od Waltera Scotta až po současnou Cornwellovu konkurenci.

2 Teorie překladu

Při již v úvodu zmíněné převaze překladů v prostředí České republiky je až téměř zarážející, jak málo kreditu se za zprostředkovávání díla překladatelům dostává. Je totiž klíčové si uvědomit rozdíl mezi relativně snadným pochopením čteného textu v cizím jazyce a všemi úkoly, které musí splnit překladatel krásné literatury, aby krásnou zůstala i po přeložení.

Patrně největší autoritou v oblasti teorie překladu beletrie je v českém prostředí Jiří Levý, jehož směrodatná práce, nazvaná Umění překladu, pochází už z šedesátých let a dodnes není zásadně zpochybňována. Jiří Levý ve své knize vytyčil tři hlavní fáze uměleckého překladu. Nazývají se pochopení předlohy, interpretace předlohy a přestylizování předlohy (Levý, 25).

Význam prvního kroku, pochopení samotného textu, je snad zřejmý. Pokud si překladatel dílo či jen některý úsek sám chybně vyloží, může se při překladu dopustit snadno odhalitelných nesmyslností. K zabránění podobné situaci však nemusí nutně stačit dobrá znalost jazyka, mnoho slov, frází, obrátů, symbolických významů a podobně lze vykládat různými způsoby, takže důležitý je i překladatelův úsudek a znalost kontextu, ať už v rámci širšího úseku textu, nebo třeba i ohledně reálií doby a prostředí, ve kterém se příběh odehrává. Jazyky nejsou nutně symetrické, každý, kdo ovládá více jazyků, se jistě setkal s frustrujícími zážitky, kdy sice ví, co se daným cizojazyčným obratem myslí, není však schopen význam přesně vyjádřit v jazyce jiném. Chápe tedy předlohu, k překladu to však nestačí.

Pokud daný jedinec snahu o překlad nevzdá, musí onen obrat vysvětlit v jazyce, který k tomu nebyl určen. Co a jakým způsobem (sarkasmus, skryté narážky, pozitivní či negativní hodnocení, odborný výklad či běžná promluva atd.) se dílo snaží říct? Často se zkrátka stane, že existuje několik jazykově správných možných výkladů, které se však drasticky liší ve svém významu.

Když tedy byl text správně pochopen a vyložen, může se s tím spokojit překladatel technických materiálů či živý tlumočník. Překladatel krásné literatury ovšem musí zvládnout i třetí bod, zvaný přestylizování, protože čtenáři beletrie u překladu očekávají i jazykově plynulý a patřičně ozvláštněný, nikoliv jen fakticky správný zážitek.

Konečná kvalita díla závisí přinejmenším stejně tolik na překladateli jako na autorovi, jde v podstatě o syntézu jejich práce. V této fázi je důležité nalézt rovnováhu mezi úmysly autorovými a překladatelovou osobností, aby se z původního díla nakonec nestalo úplně jiné.

3 Bernard Cornwell a jeho dílo

Bernard Cornwell se, podle vlastního webu i podle informací uváděných pravidelně ve svých knihách, narodil roku 1944 v Londýně, načež byl adoptován přísně protestantskou rodinou v Essexu. Podle jeho výroků („a family... belonged to a sect called the Peculiar people (and they were)“) (bernardcornwell.net) i často poměrně protikřesťanského obsahu Cornwellových knih se zdá, že v novém domově zvláštní lásku k náboženství nezískal. Poté, co vystudoval, pracoval jako učitel a následně i v britské televizi BBC.

Se svojí spisovatelskou kariérou začal v roce 1981, od kteréžto chvíle vycházela série o Richardu Sharpovi z napoleonských válek. V té době se kvůli své americké manželce odstěhoval do Spojených států, kde žije až dodnes, což mohlo mít pravděpodobně vliv i na výběr látky, kterou ve svých románech zpracovává.

Jak název této práce prozrazuje, těžiště Cornwellovy tvorby leží v historické fikci. Věnuje se výhradně próze, po napoleonských válkách přibyly i mnohadílné série o stoleté válce, mytickém králi Artušovi, americké občanské válce, americké válce za nezávislost i vikingských nájezdech v raně středověké Británii. Všechny tyto knihy spojuje kromě formy románu a historického zasazení rovněž podobná příběhová struktura, založená na fiktivní hlavní postavě vojáka nebo válečníka, pohybující se plynule mezi více či méně historicky doloženými událostmi (samozřejmě v závislosti na zasazení díla).

Kromě těchto v zásadě velmi podobných sérií je Cornwell rovněž autorem řady dalších románů, které v různých směrech ze vzorce popsaného v předcházejícím odstavci vybočují. Napsal pětidílnou sérii thrillerů ze současnosti, jejichž pojátkem je především téma mořeplavby na plachetnici – promítá se zde Cornwellův osobní zájem, sám se totiž podobnou plachetnicí chlubí (bernardcornwell.net). Jedná se o knihy Wildtrack, Sea Lord, Crackdown, Stormchild a Scoundrel. Všechny naneštěstí spojuje absence jejich českého překladu, dále se zde tedy neobjeví. Stejný osud sdílí i dvojdílný romantický románový pokus ze sedmnáctého a osmnáctého století: A Crowning Mercy a Fallen Angels, ve kteréžto sérii následně pokračuje jeho manželka. V námětu dívky prchající od své přísně puritánské rodiny do Londýna a pak ještě dál lze spatřovat autobiografické vlivy z Cornwellova života.

Zcela bez přímého spojení s dalšími autorovými díly jsou pak romány Blázni a smrtelníci, Pevnost, Kat čeká, Svatyně a právě dosud nepřeložený Redcoat.

Název Blázni a smrtelníci nese příběh z alžbětinské Anglie, jehož hlavním hrdinou je bratr Williama Shakespeara, Richard. Je to kniha v autorově tvorbě po všech stránkách nezvyklá: dobou zasazení, ich formou, hlavní postavou, která nemá nic společného s vojenstvím, nýbrž se jedná o herce. Objevují se v ní i části ze skutečného Shakespearova díla. Z překladového hlediska se jedná také o jeden z nejzajímavějších kusů, o tom ale až v příslušné kapitole.

Pevnost z ostatní Cornwellovy tvorby vybočuje především důrazem na historickou přesnost. Absentuje zde fiktivní hlavní hrdina (vlastně jakýkoliv hlavní hrdina) a události z americké války za nezávislost, které popisuje, jsou vyvedeny s maximální možnou věrností. V příběhu vystupují téměř výhradně doložené postavy a v úvodu každé kapitoly se objevují výňatky z jejich osobní i oficiální korespondence, ze které autor mimo jiné vycházel.

Kat čeká je v podstatě historická detektivka z Londýna počátku devatenáctého století, ve které je hlavní hrdina vyšetřovatelem, což je u Bernarda Cornwella další ojedinělý jev. Svatyně je pro změnu kniha zasazená do doby bronzové, točící se okolo tvorby legendárního Stonehenge a jeho „pravého“ účelu. Románu Redcoat se bude z pochopitelných důvodů věnovat celá vlastní kapitola.

Poslední anomálie v Cornwellově tvorbě je Waterloo: Historie čtyř dnů, tří armád a tří bitev. Jedná se o populárně naučné historické dílo, které vydal rok před dvoustým výročím onoho osudového střetnutí v epilogu napoleonských válek.

4 Historická fikce a její překlady v minulosti a dnes

Žádný autor, ostatně ani jeho překladatelé, nepůsobil v kulturním vakuu. I dílo Bernarda Cornwella vědomě navazuje na určitou tradici dobrodružných historických románů s nezřídka vojenskou tematikou. Je proto namístě vyzdvihnout několik konkrétních děl, které měly na podobu zkoumané literatury největší dopad.

Pokud daný žánr přímo nezaložil, pak minimálně v novějších dějinách výrazně prosadil sir Walter Scott (1771-1832), když v roce 1810 vydal román *Waverley or, 'Tis Sixty Years Since*. Český překlad tohoto díla, který se mi dostal do rukou, pochází z roku 1962 a pořídila ho Hana Skoumalová. Je zcela pochopitelné, že přes pětapadesát let starý překlad více jak století starého románu působí oproti dnešní próze značně odlišně. Ony odlišnosti se projevují především v syntaxi. Může se jednat o mírně zastaralý slovosled: „Neméně těžké by bylo pro moralistu rozebrat tu směsici pohnutek, které dohromady nás ponoukají k našim činům“ (Waverley, 13). Zaujmu též v průměru mnohem delší užívaná souvětí, normou jsou v nich minimálně tři věty, často se vyskytují ale i daleko komplikovanější kusy:

Nejbližší potomci sira Hildebranda Waverleyho, nepočítáme-li potomky jeho nejstaršího syna, jichž jediní představitelé byli sir Everard a jeho bratr, byli Waverleyové z Highley Parku v hrabství Hampshirském, jak bylo patrné z úctyhodného seznamu (a jak on ostatně sám dobře věděl); avšak s těmi přerušila hlavní větev, či lépe kmen rodu, veškeré styky od veliké soudní pře r. 1670. (Waverley, 15).

Text tak z dnešního pohledu samozřejmě ztrácí na dynamice a od současného překladatele by se nejspíše očekávalo, že jeho tok rozředí a zpřehlední ve více souvětích.

Vliv sira Waltera Scotta se samozřejmě nevyčerpává s Waverleym, mnohem důležitější a bližší inspirací pro Bernarda Cornwella však, podle jeho vlastního tvrzení, byly romány Cecila Scotta Forestera (1899-1966), autora série historických románů *Hornblower*.

Hornblower je, podobně jako jeden z hlavních Cornwellových protagonistů, Richard Sharpe, britským důstojníkem, místo ve vojsku se však angažuje v námořnictvu. Bernard Cornwell celou sérii na svých stránkách milovníkům Richarda Sharpa a napoleonských válek doporučuje, Foresterovo dílo bylo prý v dětství jeho oblíbeným a Sharpa popsal dokonce

jako „Hornblowera na souši“, přímější vliv si tedy lze stěží představit. Oba protagonisté jsou si navíc navzájem velmi podobní: charakterově se jedná o archetypální hrdiny stavící se vždy za správnou věc, kteří se pro svůj morální kodex často dostávají do potíží, oba se navíc často angažují v reálných událostech a pohybují se kolem historických postav.

Z překladového hlediska je Hornblower (zastupovaný konkrétně „Šťastným návratem“ v podání Leonida Křížka z roku 1998) zajímavý hlavně problematickým námořnickým názvoslovím, do kterého se noří hlouběji než cokoliv z přeložené tvorby Bernarda Cornwella. Svůj český ekvivalent zde našla každá jedna plachta, lano, každá část čelenu, plavba na předobochní vítr a podobně. Soustavnost a frekvence užití této terminologie do jisté míry může posloužit v češtině jako vzor stabilizující podobné překlady. V současnosti velmi nedoporučovaným řešením jsou však poznámky pod čarou, plnící funkci jakýchsi obsáhlejších vysvětlivek, kterým se Leonid Křížek v Hornblowerovi vůbec nebrání. „Caronade“ překládá správně jako „karonáda“, vzápětí ale následuje ve stylu encyklopedického hesla celý následující odstavec:

Železné lité 12–68liberní dělo dlouhé kolem 1,5 metru. Konstrukce R. Melvilla a Ch. Gascoigneho z padesátých let 18. stol., vyráběná ve skotské firmě Carron & Cie. ve Falkirku. Dělo bylo umístěno na rámové lafetě umožňující odměr, náměr se nastavoval šroubem. Děla tohoto typu se užívala převážně na lodích a pro střelbu kartáči na kratší vzdálenosti. Sloužila jako doplňková dělostřelecká výzbroj. Na lodích se karonáda stavěla na točnu, s níž se mohlo natáčet v rozsahu 360°, (Pozn. překl.) (Šťastný návrat, 8).

O jakkoliv zajímavou informaci se může jednat, nedomnívám se, že je vhodné, aby překladatel sám usuzoval, kdy je potřeba čtenáři tímto způsobem rozšiřovat obzory, zvláště pokud úspěšně našel daný výraz pro překlad v češtině. Pokud by autor podobný exkurz chtěl do knihy vložit, zajisté by se o to postaral sám. O něco omluvitelnější je podobná vysvětlující poznámka pod čarou u „Aye, aye, pane!“ (Šťastný návrat, 17), kde je zachován originální termín. Ani tak ovšem nejde o zcela doporučené řešení, výmluvný je ostatně i fakt, že žádný z překladatelů Cornwellových románů k podobným nástrojům sáhnout nemusel.

Další velkou postavou historického románu je James Fenimore Cooper, mezi jehož nejznámější díla patří série nazvaná Příběhy Kožené punčochy, odehrávající se na území

dnešních Spojených států zhruba v druhé polovině osmnáctého století čili mimo jiné i za francouzsko-indiánské (případně sedmileté) války a americké války za nezávislost. Tyto romány sice pocházejí ještě z hlubokého devatenáctého století, nicméně překlad Vladimíra Henzla vznikl až v druhé polovině dvacátého století (vydání zde použitého výtisku Posledního Mohykána sice pochází konkrétně z roku 1989, to je však již dlouho po překladatelově smrti). Navíc se jedná o příběh řazený mezi dětskou literaturu. Mnoho na první pohled zvláštních jevů tak opět padá spíše na vrub samotného spisovatele, nikoliv jeho překladatele (kupříkladu oslovování čtenáře, podivná „angličtina“ Indiánů a podobně).

Kromě minulých literárních a překladových vzorů vznikají nové překlady také v kontextu současné tvorby. Již zmiňovaná kategorie překladových dobrodružně-historických románů s válečnou tematikou se obzvláště v posledních letech velmi rychle rozrůstá a získává tedy zřejmě na popularitě. Vlivy současných trendů tak mohou působit dvěma různými směry. Jednak mohou být překladatelé ovlivněni svou prací mimo rámec Cornwellových románů, jednak překlady Cornwellových děl mohou ovlivňovat překlady jiné.

Tak trochu oba případy představuje příklad románu Muž cti od Iaina Galea, jehož překladatel, Jiří Beneš, pracoval na Cornwellových knihách předtím i poté, co přeložil tuto knihu. Ačkoliv je téma i příběhová struktura Muže cti velmi podobná sérii Sharpe, celkové vyznění a plynulost textu se vyznačuje úplně jinou (subjektivně o něco literárně slabší) dynamikou. To je dokladem toho, že překladatel preferuje snahu o zachování slohu originálu v co největší míře, v opačném případě se totiž stává, že tvůrce překladů rozdíl mezi překládanými autory při své práci do značné míry smazává a přizpůsobuje svým vlastním specifickým představám.

V rámci žánru jsou dnes velkou – a dokonce přiznávanou – konkurencí Bernarda Cornwella příběhy od Simona Scarrowa. České vydání jeho románové řady o římských legionářích se hned na obálce chlubí citátem právě od Bernarda Cornwella: „Taková konkurence dá spisovateli zabrat.“ To dokazuje jednak neotřesitelnou pozici zmiňovaného autora jako jakési autority v rámci současných historických románů, jejíž názor by měl mít pro potenciálního čtenáře svou váhu, vytváří se tím ale i určitý tlak na překladatele. Zrovna v případě Simona Scarrowa se jich vystřídala celá řada a lze na nich ilustrovat masivní vliv, který má překladatel na kvalitu výsledného díla. První díl série ze starověkého Říma, Pod znakem orla, přeložila Ludmila Havlíková a Tomáš Havlík a vyznačuje se poměrně neobratnými

formulacemi a naprostou záplavou vztažných vět, které próze na výsledném dojmu mnoho ubírají. Všechny následující díly překládal Jan Mrlík, který se podobných úskalí většinou vyvaroval a kvalita nejen originálu, ale i překladu, je Cornwellovým knihám takovou konkurencí, jak obal hlásá. No a pak je tu například druhoválečný román *Srdce z kamene* od téhož autora, jehož překlad pořídil Václav Viták. Jedná se o velmi špatný a strohý text plný anglicismů a prosakující anglické syntaxe, který působí značně strojeně a nepřirozeně. Je tedy menší zázrak, že navzdory vystřídání se celé čtveřice Cornwellových překladatelů se podařilo zachovat jistou stabilní literární úroveň.

5 Překladaelé Cornwellova díla

Pod českými vydáními knih Bernarda Cornwella se zatím podepsali celkem čtyři autoři, jsou to Jiří Beneš, Milan Dvořák, Jana Svobodová a Zdeněk Hron.

Nutno dodat, že se tito překladaelé na překladech Cornwella nepodíleli příliš rovnoměrně. Zatímco Zdeněk Hron přispěl jedinou knihou (Blázni a smrtelníci), Milan Dvořák přeložil čtyřdílnou sérii z americké občanské války zvanou Kronika Nathaniela Starbucka, Jana Svobodová pak k českému vydání připravila rovněž čtyřdílnou ságu o králi Artušovi a navrch román Poslední království. Za vše ostatní pak český čtenář vděčí Jiřímu Benešovi.

Jiří Beneš (*1947) se specializuje na překlad poměrně podobného typu literatury, jako je ta Cornwellova. Je spojen především s nakladatelstvími Oldag a BB art a překládal mimo jiné například i vikingskou sérii Havran od Gilese Kristiana nebo Sharpovým dobrodružstvím velmi podobnou sérii popisující válku o španělské dědictví ze začátku osmnáctého století od Iaina Galea.

Milan Dvořák (*1949) je zřejmě nejznámějším z Cornwellových překladaelů, kromě angličtiny překládá i z ruštiny a věnuje se rovněž tlumočení. Má za sebou i náročnější díla typu Evžen Oněgin či odborné biografie osobností jako byli Stalin a Solženicyn. V roce 2008 získal cenu Rudolfa Medka.

Jana Svobodová (*1951) překládá z angličtiny a italštiny, krom toho je také historičkou. Z celé čtveřice přeložila relativně nejméně titulů, kromě Cornwellova artušovského cyklu a Posledního království se věnovala hlavně knihám Jackie Collinsové.

Zdeněk Hron (*1944), autor dosud jediného překladu Cornwellova románu, překládá mimo prózu i poezii a dramata. Mezi známějšími díla, o jejichž českou verzi se zasloužil, patří Jih proti severu či Říše slunce.

Všechny biografické údaje pocházejí s vědomím nekompletnosti tamějších biografií ze stránek Databáze českého uměleckého překladu, odkaz na nějž se nalézá v sekci citací.

Jedním z nejdůležitějších překladaelských rozhodnutí je poměr autenticity, věrnosti původnímu dílu, a vlastní vynalézavosti a jazykové tvořivosti při práci s daným textem spojené se snahou přeložit co možná nejvíce. Absolutní věrnost samozřejmě vede ke

strojovému překladu a není vhodnou, při naprosté svobodě překladu však vznikne víceméně originálem pouze inspirované dílo, je tedy třeba nalézt přibližně zlatou střední cestu.

Konzervativnější překlad, pakliže správně zpracovaný, vede nejčastěji k uspokojivě průměrnému výsledku. Tento přístup je také nejrozšířenější a z Cornwellových překladatelů ho zřejmě vyznávají Jiří Beneš, Milan Dvořák i Jana Svobodová, kteří se nepouštějí do přehnaně kreativních kusů, ale drží si svoji řemeslnou úroveň. Stopy snahy o svobodomyslnější postup překladu lze nalézt u překladu Bláznů a smrtelníků od Zdeňka Hrona.

Při volnějším přístupu lze docílit skvělých a někdy dokonce slavných překladů, jako tomu bylo například u Zaklínače a Stanislava Komárka, Pána prstenů a Stanislavy Pošustové nebo Jana Kantůrka a Zeměplochy. Druhou variantou je ovšem neslavná blamáž, jako třeba v případě ságy Píseň ohně a ledu u Hany Březákové, jejímž důvodem nebyla jen možná trochu nižší úroveň překladu, ale především rozhodnutí začít překládat osobní jména v polovině tou dobou již širokými masami adorované série.

Výsledky podobně odvážnějšího překladu Bláznů a smrtelníků od Zdeňka Hrona jsou poněkud smíšené. Na jednu stranu výsledný text obsahuje možná nejvíce jednoznačných chyb, z nichž některé se objevují i v této práci v kapitole chybám přímo věnované. Zároveň se ale pokouší o velmi originální řešení. Zdeněk Hron jednak výtečně pracuje s hovorovým jazykem (i k tomu více v kapitole Slangové a hanlivé výrazy, nářečí, jazyk různých společenských vrstev), uchyluje se ale i k neobvyklé slovní zásobě. Psi archaicky „vrčeli a kanili“ (Blázni a smrtelníci, 217) tam, kde mohli prostě slintat, světlo lucerny nechává překladatel „vyšplíchnout“ tam, kde by v jiném případě prostě dopadalo, pouští se do mnoha převodů místních názvů do češtiny tam, kde by se leckterý jiný překladatel neobtěžoval. „He was also the proprietor of Scavenger’s Yard which lay just north of the city in Clerkenwell,“ (Fools and Mortals, 128) zní v české verzi takto: „Kromě toho vlastnil Rasovnu či Mrchožroutský dvůr, který se nacházel severně od města v místě zvaném Klerikova studna,“ (Blázni a smrtelníci, 134). O něco méně běžná ich forma románu spíše dovoluje určité pronikání hovorového jazyka i mimo přímou řeč: „„Ty prolhaný haj...‘ stačil jsem vykřiknout dřív, než mě dvojčata, která stála vedle mě, každé z jedné strany, pořádně praštila přes hubu,“ (247). Podle potřeby vytváří vlastní citoslovce („šbrábyšbráb“) a skvěle řeší i

slovní hříčky, jako například: „You will inform Mistress Hamilton, that her quills are insufficiently softened. Ask her if I am expected to suck my own nib?‘ ,I’m sure that Mistress Hamilton will suck your nib, Mister Price,“ (Fools and Mortals, 266-267). Tuto situaci vyřešil Zdeněk Hron příhodně jako „Dej paní Hamiltonové na vědomí, že její brka nejsou dostatečně ohlazená. Zeptej se jí, jestli si mám cucat vlastní brko?‘ ,Paní Hamiltonová vám ho určitě vycucá sama, tím jsem si jistej, mistře Pricei,“ (Blázni a smrtelníci, 245).

6 Specifické překladatelské situace

6.1 Překlady titulů a anotací

Zvláštní kategorií překladu jsou překlady názvů a anotací knih, jelikož jsou v první řadě součástí marketingu a z velké části vytvářejí u potenciálního čtenáře první dojem z díla. V mnohem větší míře než u samotného textu, se zde tak projevují místní zvyklosti a vkus, až je někdy na pováženu, zda ještě hovořit o překladu, či zda už jde o zcela svébytnou tvorbu.

Rozsahem nejobjemnější Cornwellova knižní série o Richardu Sharpovi se v nepříliš vynalézavých názvech celkem věrně drží originálu: „Sharpe's Tiger“ a „Sharpův tygr“, „Sharpe's Triumph“ a „Sharpův triumf“, „Sharpe's Fortress“ a „Sharpova pevnost“ a tak dál. Na rozdíl od seriálového zpracování, ke kterému je uvedeno více v příslušné kapitole. Kreativnější a celkem povedená řešení přicházejí na řadu například u série z americké občanské války: „Copperhead“ (výraz používaný pro unionistické podporovatele nezávislosti konfederace) se mění na v rámci možností výstižného „Zrádce“, „Bloody Ground“ zase na „Masakr“.

Zajímavé proměny postihly sérii „Grail Quest“ aneb „Hledání svatého grálu“. Překlad názvu prvního dílu, „Lučištník“, vychází z americké verze „The Archer's Tale“ oproti původnímu britskému „Harlequin“, pozoruhodnější je však anotace, která v české verzi patřičně zdůrazňuje, že děj obsahuje i bitvu u Kresčaku, a pro jistotu připomíná účast českého krále Jana Lucemburského v ní. Krom toho se česká anotace hemží láskou a dobrodružstvím, téměř jako v klasické středověké romanci, byť v anotaci originálu po ničem takovém není ani stopy. Druhý díl pro změnu nahradil název „Vagabond“ „Inkvizitorem“. Ve srovnání s anglickými anotacemi zdůrazňujícími hrůzy stoleté války je zjevné, že se nejspíše jedná o kalkul ohledně romantizujícího nahlížení české veřejnosti na středověk.

Podobně jako u Grail Quest, potažmo The Archer's Tale, se anglo-americké rozdíly projevíly i u románu Azincourt, kdy v britském prostředí vyšel právě pod tímto původním francouzským jménem místa slavné bitvy stoleté války z roku 1415, nicméně v Americe se kniha objevila v poangličtělé variantě psané Agincourt. O důvodech této změny se dá pouze spekulovat, panovala snad obava, aby amerického čtenáře tato jednopísmenná odlišnost

nezmátla? Čeští vydavatelé se rozhodli sáhnout po původním, zlatým písmem na obálce vyvedeném, Azincourtu.

Nejvíce zarážející je pak asi změna „Stonehenge“ na „Svatyně“. O neznalost či neatraktivitu proslulého kamenného kruhu se ani v českém prostředí není snad nutno obávat, racionální zdůvodnění podobné změny tedy uniká.

Za zmínku stojí ještě neobvyklé rozdělení původní trilogie o mytickém králi Artušovi na čtyři díly. Z „The Winter King“, „Enemy of God“ a „Excalibur“ jsou tak „Zimní král“, „Ostrov mrtvých“, „Nepřítel Boha“ a „Excalibur“.

6.2 Překlady místních názvů

Tradičně problematickou disciplínu překlada představují místní názvy. Zejména proto, že řešení je mnoho a často neexistuje správná či špatná varianta. Olga Krijtová tvrdí (a nelze, než souhlasit), že závazný překlad lokalit existuje jen u široké veřejnosti známých názvů s ustáleným českým ekvivalentem, jako třeba Londýn či Mohan (Krijtová, 24). U všech ostatních záleží na stylu, záměru a konkrétních možnostech.

S názvy měst je to ještě relativně jednoduché. Buď česká obdoba existuje, či nikoliv. Coby příklady těch nejsnazších případů můžou posloužit třeba „Kodaň“, jakožto běžně užívaná česká varianta Copenhagenu (Sharpova kořist, 93) a „Santiago de Compostela“ (Sharpovi střelci, 233), což je název zachovaný z originálu. Sám jsem obdobně zachovával například „New York“, nikoho by snad ani dnes nenapadlo pouštět se do „Nového Yorku“. Ovšem taková „Filadelfie“ už stála za zamyšlení, jedná se o tradiční český překlad, ovšem pod každým druhým novinovým titulkem obsahujícím slovo Filadelfie lze nalézt rozhořčené komentáře, považující ho za český paskvil a preferující zachování originální Philadelphie. I tento tvar se příležitostně používá. Osobně jsem se přiklonil k variantě „Filadelfie“, zejména z estetických důvodů mi totiž připadá, že z českého textu tolik nevyčnívá.

Nejrůznorodější překlady místních názvů lze patrně nalézt u všelijakých ulic, uliček, silnic, čtvrtí, vesnic, budov, podniků a dalších podobných celků. Zkoumaní překladatelé se ve svém přístupu shodli jen málokdy. Tak kupříkladu Zdeněk Hron představuje už na úvodní mapě ve svém alžbětinském Londýně pestrou řadu názvů: Tower zůstává Towerem, z Whitehallu je „Whitehallský palác“, aby čtenář věděl, oč jde, ale zároveň slavné jméno nedošlo újmy,

jsou tu „Blatská pole“ a „Svatý Pavel“, ale „radnice Guildhall“, ulice „U Starého potoka“, hned vedle ní však „Fleetská ulice“ (Cornwell, Blázni a smrtelníci). Výsledek vcelku působí poměrně nekonzistentně. Whitehall a Tower jsou tak známé, že měnit je by bylo patrně nevhodné, ovšem jednou překládat a jednou nepřekládat název ulice se zdá poměrně nepatřičné. Rovněž radnice Guildhall by se snadno mohla proměnit v „Cechovní síň“ či třeba „radnici v Cechovní síni“.

I v mém překladu místní názvy působily potíže. Nakonec jsem se rozhodl překládat jména filadelfských ulic, protože často nesou sémantické názvy: kupříkladu Market Street, Walnut Street, Water Street, které se proměnily v Tržní, Ořechovou a Vodní ulici. Problém nastal, když vedle sebe stanuly Ořechová ulice a čtvrť Northern Liberties (Rolník, X). Přidal jsem samotné vysvětlující slovo čtvrť, ovšem „čtvrť Severních Svobod“ působila již téměř jako dříve zmiňovaný „Nový York“. Nepřekládat názvy ulic by zase čtenáře ochudilo o charakteristiku obsaženou v jejich názvech, navíc by v díle dlouhá řada cizích názvů opět působila rušivě. Jistá úroveň kombinování variant je tedy nezbytná, jde však především o snahu celkový dojem pokud možno co nejvíce esteticky sladit.

Velkou váhu místním názvům ve vikingské sérii o Uhtredovi z Bebbanburgu přikládal zřejmě i sám autor, protože ke každému dílu je přeložen dlouhý soupis párující dánské názvy z devátého století, používané v příbězích, s názvy dnešními. Co se však českého překladu týče, nejedná se o příliš zajímavý výčet, protože snad jediná překládaná položka je na něm Temže a Londýn (Bledý jezdec, 11-13).

Snad nejmenší ochotou jakkoliv místní názvy překládat se vyznačuje série Kronika Nathaniela Starbucka z americké občanské války v podání Milana Dvořáka. Pro ilustraci hned první věta: „Mladý muž uvízl na horním konci Shockoe Slip, kde se v Cary Street shromáždil dav“ (Rebel, 9). Ať je to Fort Sumter, Falconer Court House, Yale College nebo Morley Burroughs, místní názvy zůstávají tvrdošjně a bez jakýchkoliv vysvětlivek v původním znění. Jedná se o svým způsobem elegantní a zároveň velice konzistentní řešení, které z textu nechává americkost zasazení přímo číset. Avšak jelikož překlady jsou určeny především pro čtenáře cizí jazyk neovládající, můžou tímto způsobem být zmateni a ochuzováni o kontext děje, a proto tento postup nelze považovat za vhodný.

Zvláštní případ, při kterém je obvykle přiléhavé zachovávat původní název je, když se jedná o místo cizí i z pozice vypravěče či protagonisty. Tak například v románu *Sharpova kořist* místní naviguje neznalého Angličana v Kodani, posílá ho na „Ulfedt's Plads“ (Sharpova kořist, 95), kde by bylo jinak zřejmě vhodnější přeložit slovo náměstí. Dále říká, že „Skovgaard se odstěhoval do Vester Fæled“ (Sharpova kořist, 97). Až v dalším průběhu rozhovoru se čtenář dozví, že jde o čtvrť. Extrémním případem, kdy je nevhodné pro literární postavy cizí názvy překládat, jsou indiánská pojmenování v knize *Pevnost*, která by často teoreticky přeložit šla. S výsledkem by pak ale navíc vůbec nekorespondovaly reakce postav na pro ně nevyslovitelná slova, ke kterým tu a tam dochází: „Majabigwaduće,‘ prolomil mlčení McLean. ‚Znamená to něco?‘ ‚Velký záliv s velkým přílivem,‘ odpověděl Fletcher (Pevnost, 17). „Majabigwaduće,‘ řekl po chvíli. ‚Co to vlastně, k čertu, znamená?‘ ‚Nějaký indiánský nesmysl,‘ zamumlal Flint. ‚Nejspíš místo, kde si ondatra pochcala nohy‘ (Pevnost, 42).

6.3 Překlad vlastních jmen

Potenciálně velmi zajímavou problematikou je záležitost překladu či popřípadě ponechání vlastních jmen. Existují překlady, ve kterých k takovým překladům zhusta dochází, ať už je v Albuse Brumbála proměněný Dumbledore z Harryho Pottera či Samvěd Křepelka, bývalý Samwise Gamgee z Pána prstenů. V případě překladů děl Bernarda Cornwella toho však není mnoho, o čem by šlo hovořit, protože jména téměř bez výjimek zůstávají ve své původní formě. Ovšem pouze „téměř“.

Obvyklou výjimkou jsou vlastní jména či přízviska panovníků (například Alfred „Veliký“ ve vikingské sérii) a svatých (svatý Jiří), což je jediné správné řešení. U šlechtických postav převládá označování šlechtickými tituly (hrabě Northampton), pokud se objeví vlastní jméno, zůstává zpravidla také v originálním znění. Zvláštním úkazem je v českém prostředí kdovíproč běžně takto v daném kontextu nekonzistentně překládaný Eduard. V románu *Lučištník* běžný kmán, nikoliv král anglický, Eduard vyskytuje v této přeložené verzi, zatímco kolem něj se pohybují Thomasové, Ralphové a Johnové (*Lučištník* 20-22). Není pro to žádný racionální důvod, snad jen překladatelům i převedený „Eduard“ zní dostatečně anglicky, zatímco udělat Johna Jana už ne.

6.4 Námořní terminologie

Tradičně problematickou oblastí českého překladu je prostředí spojené s námořnictvím a mořeplavbou, které je jazyku vnitrozemského národa natolik vzdálené, že odborná terminologie často buď úplně chybí nebo bývá přinejmenším nedostatečně rozvinutá.

Větší část Cornwellova díla je orientována suchozemsky, do popředí tak vystupuje jen omezené množství děl, které jsou danou problematikou větší měrou zasaženy. Kromě překládaného Červenokabátníka, o kterém se podrobněji zmíním v příslušné kapitole, je to zejména román Sharpův Trafalgar, ve kterém se protagonista prakticky jako pasažér dostává do centra jedné z nejznámějších námořních bitev historie. Kromě bitvy samotné se na palubách lodí odehrává i převážná část zbytku románu. A pro srovnání lze pracovat i s Cornwellovou vikingskou sérií, kterou sice s Trafalgarem spojuje častá námořní tematika, zasazení románů ovšem dělí devět staletí.

Nedostatečnost českého výraziva nejčastěji vede k zužování a překrývání významů. Tak například kapitán lodi je zdánlivě na překlad zcela nenáročný termín, z anglického captain se zkrátka stává kapitán. Problém nastane až v éře vikingů, kdy podobné slovo ještě neexistovalo. V Cornwellově próze tak drakarům i anglosaským lodím velí shipmaster. Tento rozdíl ale ani Jana Svobodová, ani Jiří Beneš nijak nereflektují a hovoří nadále o „kapitánovi“ (Poslední království, 54), popřípadě dokonce o „lodním kapitánovi“ (Pohanský pán, 99). Stejně tak se v češtině ani nedá rozlišovat mezi „oars“ vikingských lodí nebo „scull“ na malém člunu osmnáctého století, který se běžně plaví po stránkách Červenokabátníka. Pořád jsou to zkrátka vesla.

Svéráznou kategorií, pokud jde o překlady příběhů z námořního prostředí, tvoří rovněž názvy plavidel. Velmi často mají svůj sémantický význam, který je na škodu nepřevádět. Pokud je jméno lodi cizí i pro protagonistu díla, samozřejmě by mělo zůstat nezměněné, jako třeba v případě francouzského „Revenantu“ ukořistěného Brity, o kterém bude ještě bližší řeč v následující kapitole. Co ovšem podniknout s „Christianem VII.“, dánským plavidlem vystupujícím opakovaně v Sharpově kořisti? Dánština Sharpovi byla dozajista cizí, a to by naznačovalo, že by snad název měl zůstat v původní formě (Christian je sice v obou jazycích stejný, řadová číslovka „sedmý“ by se ovšem v dané situaci pravděpodobně četla právě dánsky). Ovšem zde dochází ke střetu s jiným zavedeným pravidlem, které praví, že jména

panovníků se převádějí do cílového jazyka. Co tedy takový Kristián, nedej bože ještě více počestělá varianta Křišťan? A má smysl pojmenovat loď po panovníkovi, aby se ve výsledku stejně jmenovala jinak? Jak je v jeho překladech typické, Jiří Beneš si se situací hlavu nelámá a loď zůstala prostě Christianem VII., jde ale o překladatelsky velmi zajímavý námět.

6.5 Překladatelské kuriozity

Překladatelsky velice zajímavá situace nastává, pokud literární postavy v překladovém díle samy pracují s cizím jazykem. Vzhledem k tomu, že pojmy si napříč jazyky jen málokdy stoprocentně a ve všech významech odpovídají, s množstvím na sebe navazujících překladů roste také jejich nepřesnost. V Sharpově Trafalgaru jistá postava vysvětluje: „Revenant is the Frog word for ghost,’ Chase said. ‘Noun, masculine, ’”(Sharpe’s Trafalgar, 12). Jiří Beneš se pro vyřešení této situace uchýlil ke značné změně textu: „*Revenant* je francouzské slovo a znamená duch,’ poučil ho Chase. ‚Myšleno jako přízrak, nadpřirozená bytost,‘“ (Sharpův Trafalgar, 22).

Konkrétně u převodu anglického textu na český dochází k jistému zajímavému posunu v oblasti stupně formálnosti vzhledem k tomu, že angličtina nerozlišuje mezi tykáním a vykáním. Překladatel tak musí improvizovat a sám usuzovat z kontextu, je-li v dané situaci vhodný jistý stupeň familiárnosti či ne. Na tom obvykle není nic příliš obtížného, největší nejasnosti ale vyvolává okamžik, ve kterém by se, dejme tomu při postupném seznamování literárních postav, mělo od jednoho typu oslovení přejít k druhému, pokud se neobjeví nějaký jasný signál, jako je například představení se křestním jménem. Obzvláště komplikovanou ukázkou představuje jistý dialog v románu *Redcoat*, ve kterém se nálada a tón rozhovoru mezi kapitánem lodi a jeho mladým gentlemanským pasažérem a obětí únosu v jedné osobě prudce mění a vychyluje. Kapitán volí oslovení „Mister Jonathon“, jeho pasažér se zase přidržuje „sir“, není tedy pochyb o vhodnosti vykání (které může část všech těch překladových „pánů“ dokonce nahradit, jak doporučuje i Jiří Levý). O něco později ale v rozhovoru nastává zvrát:

Thinking of a swimming, lad? ... You’re no prisoner, lad, not on my ship. I said as how I’d take you to England, and take you I will, but not as a captive. But there’s not one of my men that’ll stand by and watch as you try to drown yourself (*Redcoat*, 345).

Jak oslovení „lad“, tak i kontextuálně naznačený přechod staršího muže do výhružného tónu indikují spíše tykání. O několik vět později se ovšem vyznění konverzace opět stabilizuje a vrací k uhlazenější formě spolu se znovuobjevením se „mister“ a „sir“. Zatímco v originále na tom není nic špatného, přechody tam a zpátky mezi tykáním a vykáním v češtině mohou působit rušivě. Na druhou stranu i touto pomůckou se dá naznačit kýžené napětí, občas skrývané pod nánosem zdvořilosti, občas méně, proto jsem se rozhodl pro variantu se změnami v oslovení.

6.6 Chyby v překladu

Ačkoliv o spoustě věcí se při překládání dá debatovat, lze se čas od času setkat i s řešeními, která jsou zkrátka nepřijatelná, nehledě na úhel pohledu. Chyb, kterých se při překladu lze dopustit, je celá škála a mají na text různý dopad.

Tou nejprostší a v omezeném množství asi nejmenší chybou jsou jednoduché překlady, kterým se samozřejmě nevyhnuly ani dílům Bernarda Cornwella, byť se jich vyskytuje překvapivě málo. Tak například relativně běžným jevem je vypadnutí diakritického znaménka, příležitostně ale i interpunkční čárky, jako třeba před posledním slovem následujícího souvětí, kde čárku volný přívlastek vyžaduje: „James měl tendenci si myslet, že počet těchto vojáků tvoří nulu, ale nechtěl se s malým Skotem, tak energicky sebejistým přít,“ (Zrádce, 134).

Další možností jsou nevhodně zvolená slovní spojení. Zdeněk Hron tak například použil větu „Henry Condell nebyl jen tak prostřední šermíř a náš souboj ... působil velkolepým dojmem“ (Blázni a smrtelníci, 323). V úvahu připadá široká nabídka řešení, od „jen tak ledajakého“ přes „jen tak obyčejného“ šermíře, ale „jen tak prostřední šermíř“ se prostě nezdá být přijatelné.

Tentýž překladatel se dopouští i ukázkového příkladu syntaktické chyby, kdy nezvládl shodu přívlastku s podmětem: „Co Willův kotník? ‚O hodně líp, sire Edmunde““ (Blázni a smrtelníci, 203). K takové chybě často dochází při prepisování původně zvolené větné konstrukce, při němž je ovšem část opomenuta a zůstane neupravená.

Chybou je i případ, kdy překladatel rezignuje na svůj úkol a výrazy ponechává v originále. Jedna věc jsou místní názvy či jména vojenských jednotek, ale zejména Jiří Beneš má

poměrně častý sklon i běžný, avšak obtížně řešitelný výraz zanechat beze změny. Tak je tomu u pojmu *quartermaster* ve „vysoký poručík v zeleném kabátě, *quartermaster* pětadevadesátého pluku střelců,“ (Sharpovi střelci, 13) (navrhoval bych použití prostého „proviantáka“, přestože tenhle výraz už je v knize spjat s jinou anglickou hodnotou) i u *thug* v „A kromě toho je *thug*. ‘... ,Co že je, pane?’ ... ,Thug je příslušník indické sekty škrtičů, nemilosrdný zabiják,‘ (Sharpova kořist, 61).

V kategorii nejhorších chyb jsou takové, které zásadně mění vyznění či přímo význam celého úseku textu, nejčastěji z důvodu jeho nepochopení překladatelem. Jedna taková chyba se vyskytuje hned v první kapitole Sharpova *Waterloo*. Originál praví pouze: „...he was eagerly telling his Sergeant how the new science of phrenology measured human aptitudes from the shape of a man's skull (Sharpe's Waterloo, 16). Jiří Beneš však zřejmě zaměnil frenologii, jak se tato mimochodem i nacisty oblíbená „věda“ o lidských vlastnostech vyplývajících z tvaru jejich lebky správně překládá, s fenologií, zkoumající vliv klimatu na živočichy a rostliny. A aby mu to dávalo smysl, nebál se vše čtenáři dovysvětlit nad rámec předlohy: „Svému seržantovi zaníceně vysvětloval nové poznatky o fenologii, vědě o vlivu klimatu na rostliny a živočichy, a o možnostech z ní odvozených usuzovat na dispozice lidí z tvaru lebky“ (Sharpovo Waterloo, 18). O „fenologii“ pak suverénně pokračuje celý relativně dlouhý monolog, který se logicky taktéž celý významově posouvá.

Chyby, u kterých je vždy sporné, zda vůbec o chyby jde, jsou stylistické. Tou nejtypičtější v překladech z angličtiny je špatné aktuální členění větné, ale k pokažení dojmu z textu úplně stačí prostý doslovný překlad některých úseků: „,Chtěj nás vylákat a pak nám zasadit ránu!‘ učinil pohyb předstírající ránu pěstí,“ (Zrádce, 132). Bylo by patrně vhodnější například ránu pěstí naznačit, popřípadě pěstí vystřelit v předstíraném úderu, v „učinil pohyb předstírající ránu pěstí“ zkrátka neblaze prosvítá původní anglická struktura věty a výsledek působí velmi nepřirozeně.

7 Žánry, zasazení a jazyk

Použitý jazyk, ať už originálu či překladu, se nutně liší i podle žánru literatury. U science-fiction se většinou očekává jistá míra odborného jazyka a nevádí ani občasný anglicismus, stačí se ostatně podívat na samotný název žánru, který se málokdy převádí alespoň na rovněž nepřiliš původně česky znějící „vědeckofantastický žánr“. V případě historických románů bývá naopak většinou záhodno cizí termíny pokud možno vyloučit, mohou totiž ve svém prostředí působit spíše rušivě. Ani toto pravidlo samozřejmě neplatí všeobecně. Objevuje se zde rovněž otázka autenticity prostředí. Pokud bude historický román zasazen například do prostředí českého středověku, jakékoliv anglicismy budou překladateli pravděpodobně přísně zakázány, ačkoliv prvky latiny by tak moc nepatřičně nepůsobily. Pokud se děj odehrává v prostředí anglické šlechty osmnáctého století, je na to ovšem třeba i v rámci do češtiny přeloženého díla nějak do jisté míry upomínat, což překladatele zas a znovu přivádí k problému, do jaké míry je třeba každý jeden pojem přeložit. Tato kapitola se zaměří na celou řadu podobných sporných příkladů.

7.1 Armáda, hodnosti, vybavení

Téměř stejně problematickou oblast jako již dříve zmiňované námořnictví představuje v díle Bernarda Cornwella všudypřítomný problém armády.

Jak už bylo řečeno, standardem Cornwellovy tvorby je historická fikce, nejčastěji militaristicky zaměřená. S tím se pojí velká znalost i užití vojenské terminologie i slangu. Typickým překladovým problémem je v tomto případě užívání vojenských hodností. Ty lze rozčlenit do čtyř kategorií: jednak dobové a jednak současné z místa, kde se příběh odehrává, a poté jejich dobové a současné ekvivalenty z českého prostředí. Použití dobových českých hodností dále například v případě napoleonských válek komplikuje fakt, že se používalo primárně hodností německých a jde tak vlastně o překlad na druhou. Ačkoliv lieutenant je poručík a colonel plukovník, pod hodností lieutenant-colonel je třeba hledat podplukovníka. Takový corporal může být zase desátník nebo kaprál, což už nutí překladatele k volbě, jakým směrem chce překlad stylizovat. Nebude mít „kaprál“ v prostředí britského vojska příliš německé konotace? Desátník se však zase zdá příliš moderní, české prostředí má totiž s osmnáctým či devatenáctým stoletím spjatého onoho německého kaprála! A to navíc ani v rámci jedné doby a jednoho jazyka nemuselo vše být stejné. Například armádnímu sboru

(corps) za americké občanské války velel na straně Unie „major general“ a na straně Konfederace „lieutenant general“. Pokud takové rozlišení na straně rakouské ani moderní české armády neexistuje, nabízí se otázka, jak v překladu udržet situaci přehlednou bez nadbytečného encyklopedického vysvětlování. Použití jediného českého ekvivalentu z jiného prostředí text sice zpřehlední, ochudí jej však zase o autenticitu prostředí.

Další potíž přichází s různými nestandardními vojenskými jednotkami. Tak jako britská armáda osmnáctého (se vši pravděpodobností ani žádného jiného) století určitě neměla ve svých řadách žádné pandury (pro upřesnění se hodí dodat, že řeč není o moderních zprofanovaných obrněných transportérech, nýbrž o převážně balkánských hraničářských oddílech), české ani rakouské vojsko zase nezná „Gordon highlanders“ (Waterloo, 86), ačkoliv se pro ně již ustálil nepřesný termín „horalé“ (z hlediska lexikální přesnosti by bylo třeba vynalézt termín ve stylu „výšiňané“). Nebo jsou tu takoví Foot guards a Life guards. Lehkou pěchotu sice české prostředí znalo, ale i tak se stejně často jako lehká pěchota objevuje anglický výraz skirmishers u Britů či voltižéri na straně Francouzů, představující v zásadě tentýž druh jednotky.

Ani s různými armádními celky to není vždy snadné. Tradičně rozhárané je názvosloví mezi flotou a flotilou. Zatímco flota v češtině správně označuje loďstvo jako celek, tj. námořnictvo, složku ozbrojených sil, flotila je její konkrétní část, vyskytující se, dejme tomu, na horizontu nebo v konkrétní bitvě. Překladatelé Cornwellových románů mezi nimi souhrnně však vůbec nerozlišují a anglické fleet je pro ně za každých okolností flotilou. A ačkoliv následující termín ještě nebyl aktuální v době, do které jsou Cornwellovy příběhy zasazeny, stojí za připomenutí, že podobná neochota stále ještě částečně panuje v přijetí českého slova „front“ jakožto pouhé součásti „fronty“, pod kterou se oba významy v českých překladech často schovávají.

7.2 Žánrové výjimky

Jedním z faktorů, které předurčují použití určitých jazykových prostředků, je samozřejmě i žánr, jehož je daná kniha součástí, a právě vlivem tohoto faktoru na Cornwellova díla, která vybočují z kategorie vojenskohistorického románu, se zabývá tato podkapitola.

I do jiných Cornwellových děl pronikají detektivní prvky, ale román Kat čeká, odehrávající se počátkem devatenáctého století, se dá bez problémů označit přímo za detektivní celý.

Slovní zásoba a způsob vyjadřování jsou sice přizpůsobeny podmínkám, ve kterých se příběh odehrává, takže se překladatel snaží pomocí nespisovného jazyka emulovat rozdíly ve vyjadřování mezi, řekněme městskými úředníky a dočasnými obyvateli newgateského vězení, ale nedá se říct, že by se daly jakékoliv jazykové zvláštnosti spojit přímo s žánrem knihy, nýbrž se opravdu spíše vztahují ke změně prostředí oproti ostatním Cornwellovým románům.

Naprostou žánrovou výjimku v tvorbě Bernarda Cornwella představuje kniha *Waterloo: Historie čtyř dnů, tří armád a tří bitev*. U tohoto populárně naučného historického díla platí jiné zásady než u beletrie. Klíčovou bývá sémantická exaktnost, nikoliv stylisticky vytříbený, plynulý text. Jiří Beneš zejména zde používá určitou směs řešení, a to zejména při překládání názvů jednotlivých vojenských oddílů a taktik.

Hned několik (nepříliš dobře provedených) variant defiluje v následujícím příkladu: „42. pěší regiment *Royal Highland* skotských horalů v kiltech, zvaný černá hlídka“ (*Waterloo*, 79). Pro srovnání originál: „... the kilted Highlanders, just over 500 men of the 42nd, the Black Watch.“ Jiří Beneš ponechává, ba doplňuje originální název oddílu „Royal Highlanders“, načež význam česky dovysvětluje v podobě „skotských horalů“, což je možná nejlepší řešení. Z nevysvětlitelného důvodu pak ovšem odpadá údaj o pěti stech mužích a následuje překlad přezdívky oddílu Black Watch jako černá hlídka. Jednak se zde projevuje nekonzistence, kdy by bylo patrně nejvhodnější zachovat originál, případně za něj dodat další české dovysvětlení, jednak zavedená česká varianta by pak vyžadovala Černou hlídku s velkým písmenem. Jindy v kurzívě ponechává anglické „foot guards“ bez jakéhokoliv dalšího doplnění.

Další lehce záhadnou anomálií je náhlá změna času z minulosti v „The artillery was not rifled, so windage affected every shot, and then there was the smoke“ na „Hlavně děl nejsou drážkované, a proto je každý výstřel ovlivněn netěsností koule v hlavni. A pak je tu kouř ze spáleného střelného prachu“ (*Waterloo*, 149-150). Text před i po tomto úseku je vyprávěn standardně v minulém čase. Údaje se vztahují také pouze k době, o níž text referuje. A právě u naučné literatury odpadá i stylistická „omluva“, že by se změnou času snad mělo zvyšovat napětí či rychlost děje.

Avšak není nutno jen kritizovat konkrétnosti. Celkový tón textu Waterloo vyznívá, jak by u odborné práce měl: k čtenáři promlouvá věcný, spisovný, nezabarvený jazyk. Výjimku pak tvoří velmi častá citovaná dobová svědectví, která překladatel převádí zdařile a citlivě do mírně zastaralého jazyka. Příklady budiž „šíře roty“ namísto šířky, zachovávají se „adjutanti“ a „tamboři“, sir Picton na sobě má „převlečník“.

7.3 Slangové a hanlivé výrazy, nářečí, jazyk různých společenských vrstev

Jedním z nejzajímavějších překladatelských úkolů je vypořádat se s různě citově zabarvenými výrazy, s hovorovým jazykem, nářečím či slangem jednotlivých postav. Ať už vojáci, válečníci, herci či politici, obyvatelé Cornwellových světů se často vykazují značnou jazykovou vynalézavostí, které by se měl překladatel snažit pokud možno vyrovnat.

Tradiční despekt britských vojáků k Francouzům (nejen) za napoleonských válek vyjadřuje v originále série o Sharpovi celkem běžné označení „frog“. Pro to existují krásné české ekvivalenty v podobě „žabáků“ či „žabožroutů“ (Sharpův Trafalgar, 24), Jiří Beneš však kvůli značné frekvenci tohoto výrazu občas zvolil i lakonický překlad „Francouzi“. Frog přitom zjevně může být i přídavné jméno, jak dokazuje nám již známá věta: „*Revenant* je francouzské slovo a znamená duch“ (Sharpův Trafalgar, 22) uvádí překlad původní věty „*Revenant* is the Frog word for ghost“ (Sharpe’s Trafalgar, 168).

Angličané jsou naopak zejména v románu *Redcoat* častováni ze strany svých koloniálních poddaných titulem „lobsters“. To je výraz, který má odkazovat na červené kabáty britské pěchoty. Přestože přísně vzato lobster znamená humr, sám jsem zvolil v tomto případě překlad „langusta“. Existuje pro to totiž precedens přinejmenším v podobě britské televizní série *Hornblower* (založené na již zmiňovaném díle C. S. Forestera). Jeden z dílů se dokonce přímo nazývá *Hornblower: The Frogs and the Lobsters*, česká varianta pak zní právě *Hornblower: Žabáci a langusty*. Příslušníci námořnictva zde s oblibou titulují jako langusty příslušníky červenokabátnické námořní pěchoty.

Velmi problematický se z hlediska překladu ukázal být celkem originální hanlivý slovník některých postav románu *Redcoat*. Ve vztahu k důstojníkům je například opakovaně používán výraz „Jack-pudding“ (*Redcoat*, 169). Nakonec jsem zvolil neoriginální variantu „panák“, která odpovídá alespoň významově, byť důvtipnost originálu nezachovává. Téměř

všechny postavy *Červenokabátníka*, od sprostého odvedence po lorda vrchního velitele britského vojska, s oblibou klejí pomocí jinak relativně málo používaného slova „bugger“, které se zde ovšem vyskytuje ve variantách podstatného jména, přídavného jména i slovesa s takovou frekvencí, že se občas zdá, že má dosahovat až komického efektu. To je poměrně zásadní otázka, protože prvotní reflex překladatele je být vynalézavější než autor původního díla a slovník postav rozrůznit. Jako obvykle jsem sáhl k určitému kompromisu. Ve variantě užití této nadávky coby podstatného jména co nejčastěji, avšak ne výhradně, používám překladu „mizera“, aby zůstal zachován onen téměř komický dojem kletby typické pro celé dílo. V jiných případech je však *bugger* nahrazován celou škálou alternativních možností.

Co se projevů nářečí a dialektů týče, příslovečným zlatým dolem jsou romány ze série *Kronika Nathaniela Starbucka* z prostředí Konfederovaných států amerických za občanské války. Velmi silný jižanský dialekt (zejména u nižších vrstev obyvatelstva) zde nádherně převádí Milan Dvořák. „Přišels vo hlas, mladej?“ či „Vodkud' seš, mladej?“ (Rebel, 10) používá hned v první kapitole elegantně českého nářečí, protetického *v*, nesklonné koncovky *-ovo* a dalších prostředků, které implicitně poukazují na nepřilíšnou kultivovanost daného prostředí a společenské vrstvy. A to ještě předtím, než se objeví takový zajímavý tvar jako „negromil“ (Rebel, 15). Nejde však jen o nejnižší vrstvy, i jižanská aristokracie promlouvá v originále po svém, přičemž se zdá, že se snaží hovořit spíše spisovně, ale používá poměrně zjednodušenou syntax. To překlad příliš nereflektuje a dialekt se snaží navodit nadále hlavně změněnými rody, koncovkami a podobně: „Jenže tyhle kazatelský synové jsou všichni stejný... Dopouštěj se všech hříchů, kterejch se jejich otcové dopouštět nemohli, nechtěli nebo neopovážili“ (Rebel, 239).

Velmi uvěřitelně zpodobnil jazyk prostších obyvatel Londýna z románu *Blázni a smrtelníci* i Zdeněk Hron s výrazy jako „Pomoz nám Pámbu, Richarde“ a „pocem, vem si tohle,“ (*Blázni a smrtelníci*, 14-15), přičemž autentického efektu komolení řeči dosahuje prakticky jen transkripcí mluveného jazyka.

V *Bláznech a smrtelnících* se však vyskytuje ještě zajímavější jazykové prostředí, a to je divadlo. Již bylo dříve zmíněno, že hlavním hrdinou příběhu je bratr Williama Shakespeara, Richard Shakespeare, děj knihy se pak točí právě kolem jejich divadelní společnosti. Ta v dané době zrovna hraje *Sen noci svatojánské* a William připravuje svého *Romea a Julii*.

Díky tomu se v textu v podobě přímě řeči objevují úryvky z obou jmenovaných her. Dalo se předpokládat, že Zdeněk Hron využil u takto slavných děl nějakého již existujícího překladu. Naneštěstí ani po prozkoumání všech verzí překladu, které se pro ten účel podařilo sehnat (to jest překlady Erika Adolfa Saudka, Josefa Topola, Martina Hilského, Zdeňka Urbánka a Aloise Bejblíka), se nezdařilo najít v daných promluvách shodu, a tak nelze než předpokládat (alespoň do doby nalezení odpovídajícího překladu), že Zdeněk Hron skutečně i dané pasáže přeložil pomocí svých vlastních dovedností. Tuto variantu podporuje i fakt, že v opačném případě bývá zvykem na některém místě v knize odkazovat na překladatele využívaných textů, přičemž žádný takový odkaz se v Bláznech a smrtelnících neobjevuje. Částečnou motivací pro toto pátrání byl i fakt, že sám jsem v překladu Červenokabátníka byl nucen řešit problematiku citací z Bible, které nebylo vhodné pro jejich relativní ustálenost překládat libovolně, sáhl jsem proto po inspiraci z již přeložených Biblí.

8 Televizní zpracování

Dílo Bernarda Cornwella se dočkalo také svého televizního zpracování. Mezi lety 1993 až 2008 vznikl seriál podle Cornwellových knih o Richardu Sharpovi se Seanem Beanem v hlavní roli. Aniž by bylo třeba vyjadřovat se o jeho kvalitách, podstatné jsou překlady daného díla. To je naneštěstí v českém prostředí velmi obskurní a v dabované verzi se tak podařilo sehnat pouze poslední dva filmy, které nesou tituly Richard Sharpe – Nebezpečné posláním a Richard Sharpe – Indické dobrodružství. Názvy jsou to poměrně nevhodně zvolené, ale navíc ani neodpovídají originálu. Ten se celkem drží tradičních názvů knih této série s jednoduchými Sharpe's Challenge a Sharpe's Peril. Předchozí díly jsou dnes zdánlivě dostupné jen ve slovenské verzi, proto na ně už nebude v této práci brán zřetel.

Od roku 2015 se rovněž vysílá seriál The Last Kingdom, který pro změnu vychází z Cornwellových románů z éry vikingských invazí do Británie. Ačkoliv se jedná o známější a oblíbenější televizní produkci, žádný oficiální český překlad seriálu dosud nevznikl, a proto ani o něm již nebude řeč.

Překlad dabingu bývá velmi často mnohem méně přesný než v případě literatury, a to z prostého důvodu, že je třeba trefit se rovněž hercům tak říkajíc „do úst“ délkou promluvy. To je i případ, ve kterém se „3rd Native Horse“ proměnil prostě na „třetí jízdní,“ (Richard Sharpe – Indické dobrodružství). Takové zobecnění významu se možná na první pohled nezdá podstatné, pokud by ovšem nešlo o prostředí britské Indie a kontext filmu, ve kterém se onen „domorodý“ původ jednotky stane klíčovým příběhovým prvkem.

Pokud ovšem jde o dabingy obou českých Sharpů, dochází v mnoha případech ke zcela zbytečným změnám, které posouvají význam dialogu či ho prostě jen ochuzují. „You, soldier, dance with me.“ ,I do not dance.“ ,Do not, sir? Or cannot?“ ,Will not, then. If it please you.“ V porovnání s originálním zněním zde závěr konverzace zcela ztratil svůj náboj, se kterým se postava Richarda Sharpa snažila o ukončení dialogu, a ten vyzněl poněkud zmateně: „Vy, vojáku! Zatančíme si.“ ,Já netančím.“ ,Nechcete, pane, nebo neumíte?“ ,Nechci, ano, pardon,“ (Richard Sharpe – Indické dobrodružství).

Jako příklad v podobě stejně zbytečných změn měnících význam, poslouží třeba změna podmětu (a s ním spojené přenesení zodpovědnosti): „But why? I thought we were headed

home.‘ ,We are, Pat. We are, I promise.“ „,Ale proč? Vracíme se domů.‘ ,Vracíme. Slíbili to,“ (Richard Sharpe – Indické dobrodružství). Jindy jde zase o uhlazení původně zcela záměrně obhroublé řeči, což ukazuje případ změny z „I’m going for a piss“ na zdvořilejší „musím si odskočit,“ (Richard Sharpe – Nebezpečné poslání).

Obečně se dá říci, že navzdory tradici kvalitního dabingu v prostředí České republiky se překlad filmů o Richardu Sharpovi příliš nezdařil, protože nejen, že si dovoluje poměrně hodně změn vůči původnímu znění, ale zároveň tak často činí bez jakéhokoliv zřejmého účelu.

9 Vlastní překlad románu Červenokabátník

Cílem této kapitoly je popsat a všeobecně zhodnotit postup a zvolená řešení při překladu Červenokabátníka ve všech možných problematických situacích se zvláštním zaměřením na problémy, které ještě nebyly rozebírány v rámci příhodné podkapitoly v předchozích částech této práce. Překlad samotný lze pak nalézt v příloze.

9.1 Volba díla pro překlad

Logicky nejzásadnější otázkou, kterou si každý překladatel může položit, je, co vlastně chce a bude překládat. V případě románů Bernarda Cornwella tato volba ovšem nebyla příliš obtížná, jelikož drtivá většina knih už nějaký svůj dřívější překlad získala. Jelikož překládat znovu již jednou relativně nedávno přeložené knihy je poměrně zbytečné, přinejmenším pokud úroveň předchozího překladu nebyla opravdu otřesná, zúžilo se pole výběru na sérii *Crowning Mercy*, z níž první dva díly napsal Bernard Cornwell a v příběhu pokračovala jeho manželka Judy Cornwell pod pseudonymem Susannah Kells; potom čtyřdílnou sérii námořních thrillerů ze současnosti, a právě historický román *Redcoat*. Kromě subjektivně méně přitažlivého zasazení děje ostatních zmiňovaných příběhů mají ještě jednu nevýhodu v tom, že se jedná o navazující série, zatímco *Redcoat* stojí sám o sobě jako uzavřený příběh.

Tolik k negativnímu vymezení, nyní k pozitivním vlastnostem románu *Redcoat*. Předně se jedná o román odehrávající se v osmnáctém století, což jej činí mnohem lepším vzorkem pro komparaci s ostatními Cornwellovými sériemi než například knihy o zážitcích ze současné plachetnice. V *Červenokabátníkovi* se v hojné míře vyskytuje vojenská a válečná tematika, která dosti odpovídá příběhům o Sharpovi a hlavně Pevnosti, jejíž děj se odehrává přímo za americké revoluční války. *Červenokabátník* se však zároveň neomezuje výlučně na toto prostředí, nýbrž s ním čtenář pozná i americký venkov a hlavní město Filadelfii, vystupují v něm postavy z chudého i bohatého prostředí, civilisté, vojáci i námořníci, prostitutky i kazatelé, Angličané, Irové, Skoti, Američané, dokonce i hesenští žoldáci německého původu, v rámci příběhu se hraje divadlo i veršuje, a všechny tyto skupiny a situace mají tu více, tu méně originální jazyk a slovní zásobu, což všechno dohromady vytváří dost možná překladově nejzajímavější směs v rámci díla Bernarda Cornwella.

9.2 Specifikace knihy

Technicky vzato tato práce vznikla za pomoci brožovaného vydání nakladatelství Penguin z roku 2011 o čtyřech stech šestnácti stranách, viz seznam primárních zdrojů. Text se v základních obrysech člení na tři „části“ (parts), které se dále dělí na celkem čtyřicet tři kapitol. Kniha sice neobsahuje žádný epilog ani prolog, ovšem svůj překlad si rovněž vyžadoval historický doslov, úvodní citát, poděkování, místní mapa, a nakonec i anotace.

Pokud se týče samotného názvu Redcoat, prostý překlad Červenokabátník byl zvolen především s ohledem na již zavedenou tradici užívání tohoto složeného výrazu v daných historických poměrech, ať už v televizním dabingu (kupříkladu Hornblower, Patriot, Richard Sharpe), nebo samozřejmě v překladu beletrie (celá série o Richardu Sharpovi či Pevnost od Bernarda Cornwella, z jiných například Muž cti Iaina Galea). Zde se rovněž hodí poznamenat, že i v knize Redcoat používaný výraz „bloodybacks“ je nakonec překládán rovněž pouze jako červenokabátník, což jednak řeší problém jinak obtížně přeložitelného výrazu, jednak podporuje zvolený titul románu.

9.3 Vznik překladu a přímý vliv teoretické části bakalářské práce na překlad

Samotný překlad Červenokabátníka vznikl před a souběžně se zbytkem této práce. Poznatky z ní získané tak samozřejmě ovlivňovaly i rýsující se text. Tím nejsou myšleny konkrétní situační problémy, o kterých se v této práci často hovoří, ale spíše záležitosti koncepční.

V první řadě se jedná o již diskutovanou otázku autenticity a srozumitelnosti textu, které často navzájem stojí v určitém protikladu. Důraz byl nakonec kladen na autenticitu, čemuž je podřízeno v tomto žánru zcela běžné zachování osobních jmen v anglické formě, přidávají se ale i britské imperiální jednotky a částečně britská vojenská terminologie. Výjimkou jsou místní názvy, které mají často svůj sémantický význam, a proto je nutné je v co největší možné míře překládat.

Dalším opakovaně aplikovaným poučením z celého množství analyzovaných případů i z četby literatury teorie překladu je, že není nutné za každou cenu zachovat i u nejmenších celků text ve stejné podobě, nýbrž že srozumitelnost a plynulost díla opravňuje k drobným zásahům v pořadí informací, rozdělení souvětí či odstavců, při obezřetném zacházení je možno i drobné úseky textu vynechat (například při řetězení neúnosného množství

přívlastků, pro která není dostatek českých synonym), nebo naopak přidat (jako ve zmiňovaných příkladech místních jmen například u „pevnosti Fort Mifflin“).

9.4 Anglický a americký jazyk

Zasazení děje Červenokabátníka spolu s osobou autora vytváří pro překlad občas poměrně obtížnou situaci s ohledem na to, kdy lze daný překladový problém řešit několika způsoby podle toho, zda byl originální úsek zamýšlen v anglickém či americkém významu, které se mohou diametrálně lišit. V knize totiž vystupují Britové i Američané, a to v různých momentech často i pohromadě. Bernard Cornwell je pak, jak už bylo zmíněno, původně britský spisovatel, který ovšem již mnoho let žije a tvoří ve Spojených státech amerických. Vykládá si tedy určité pojmy britsky či americky? Nebo se jejich výklad dokonce mění v závislosti na postavě a prostředí?

Může jít o zásadní otázky, které mají potenciál při nesprávném řešení textu výrazně ublížit, kupříkladu jako když v historickém románu Křížák od Michaela Alexandra Eisnera nechává překladatel ve Španělsku třináctého století cválat rytíře kukuřičným polem kvůli nesprávnému uchopení výrazu „corn“, což je faktografický nesmysl oslabující atmosféru příběhu. V případě Červenokabátníka bylo hlavním Nemesi překladu slovo „dinner“. V závislosti na prostředí totiž může znamenat jak večeři, tak oběd, jedná se zkrátka o „hlavní jídlo dne“. Z překladu se tak občas stávala hra na odhadnutí denní doby příběhu z různých náznaků. Nelze totiž určit, jestli britští vojenští důstojníci v jedné a filadelfští patrioti v druhé kapitole myslí pojmem „dinner“ totéž jídlo. Vše dále komplikuje okamžik, kdy se v textu objeví i pojmy „supper“ coby jednoznačná večeře a „luncheon“, tedy jasný oběd. Může tedy být dinner večeří a supper jakousi „druhou večeří“? Anebo autor opravdu mění význam své slovní zásoby od postavy k postavě?

9.5 Míry, váhy, jednotky

Potíže s (ne)převáděním či zachováním anglosaské (popřípadě „imperiální“) soustavy měř a vah se objeví téměř v každém beletristickém překladu z angličtiny. Ani jedno rozhodnutí (převádět jednotky na evropský metrický systém či zachovat v originále) není jednoznačně špatné, ale více než kde jinde je v tomto případě zásadní konzistence a setrvání u jednou zvolené možnosti. Pro převádění všech těch mil, sáhů, palců, stop, loktů a tak podobně hovoří potřeba českého čtenáře který dost možná podobné jednotky nezná si popisované záležitosti

správně představit. Argumentem pro zachování původních jednotek je zejména autenticita textu a atmosféra s ní spojená. Úkolem překladatele je rozsoudit, co je pro dané dílo důležitější. Když Sam v první kapitole vytahuje „seventeen-inch blade“, je pro čtenáře opravdu důležité, že by měl mít 43,18 centimetrů? Nebo to byl prostě velmi dlouhý bodák? Navíc aby nedocházelo k podobně absurdním situacím, i převedené cifry je třeba zaokrouhlovat. Při čtyřiceti centimetrech bodák o tolik ochuzen nebude, ale když se začneme bavit o mílich, rážích zbraní a tak podobně? I z těchto důvodů jsem se nakonec rozhodl jednotky v románu Červenokabátník plošně zachovávat v jejich původní anglosaské podobě.

9.6 V přístavu a na vodě

Jak již bylo naznačeno v oddílu věnujícímu se námořní terminologii, Červenokabátník patří k nejvíce námořně orientovaným knihám v celé tvorbě Bernarda Cornwella. Postavy se s oblibou procházejí filadelfským přístavem, pozorují námořníky při všelijakých činnostech, plují v člunech, pramicích, loďkách, ocitají se na palubě šalup, dělových člunů, obchodních lodí, pozorují fregaty. To tedy v české verzi. *Merchantman*, *ship of the line* i *man-of-war* nahradí prostá loď, jednou obchodní, jednou bitevní, pro zpestření maximálně plavidlo. A co teprve, když se v přístavu potká *boat*, *cutter*, *shallop*, *sloop*, *gunboat* a *rowboat*! Některé slovníky dokonce ponoukají k překládání *shallop* jakožto šalupa, což by ovšem křivdilo ve skutečnosti mnohem většímu plavidlu *sloop*. A kdy přesně se z *boat* stává *ship*, respektive je to ve stejném okamžiku, jako z člunu loď? A co třeba pramice, lze tak automaticky nazvat „loďku s plochým dnem“? Základem je – jako ostatně vždy – pokud možno správně si podobně nepřehlednou situaci představit. Překladatelovým cílem je pak tuto představu co nejlépe zprostředkovat čtenáři. Je tedy nutné popsat či alespoň naznačit zásadnější rozdíly mezi vedle sebe umístěnými plavidly, i když je třeba teoreticky možné z nich ze všech udělat prosté „čluny“. Zrovna tak není pramice jako pramice, pokud se týče *pram*, *ferry*, *dory*, *scow*, *punt* nebo *wherry*.

9.7 Další situace

Existuje celá řada drobných ale zajímavých případů, které si nezaslouží vlastní kapitolu, nicméně by byla škoda je jen tak vynechat.

Tak například o oslovování, tykání a vykání, všech těch „sir“ a „lads“ už řeč byla, ale stránky Červenokabátníka obývá mimo jiné i postava sira Williama Howea. Běžně se o něm referuje

jako o „siru Williamovi“, a to vlastně tak často, že v textu vyvstává potřeba určité variability. Příklad pro ilustraci: „Sir Henry should have sought Sir William’s approval“ (Redcoat, 391). Z překladatelského hlediska neblahý titul „sir“ omezuje dostupné možnosti jazykové akrobacie v oblasti slovosledu, kterou může překladatel při neustálém opakování něčeho jména předvádět. Být William prostým kmánem, mohl sir Henry žádat i o „Williamovo svolení“, ale takto musel jít jen a pouze pro „svolení sira Williama“. Při mnohonásobném použití začíná podobná konstrukce vyhlížet jako čím dál neohrabanější a limitující.

Výskyt cizojazyčných výrazů i postav v originále se v této práci již také objevily, ale pokud se týče Červenokabátníka, jeho stálíci je na tomto poli major Zeigler, hesenský tlumočnick sira Williama. Toto Zeiglerovo přízvisko („hesenský tlumočnick sira Williama“) se mimochodem objevuje tak pravidelně, že téměř připomíná básnický přívlastek stálý. Jeho německý původ nám je neustále připomínán prostředkem slova „ja“ (obvykle ještě v kurzívě), které samozřejmě překlad zachovává v originále, ale postava má občas i zajímavou slovní zásobu, jako v následujícím příkladu: „War is cruel, *ja*? To us and the rebellers,“ (Redcoat, 223). V případě Zeiglerových nepřítelů obvyklých „rebellers“ jsem zvolil překlad „rebelanti“ a Zeiglerovu mluvu obecně jsem se snažil ozvláštnit správným, ale nestandardním výrazivem či slovosledem, jak by se to dalo očekávat u člověka hovořícího cizím jazykem.

Co se zvláští vojenské terminologie týče, objevují se v knize nechvalně proslulí „Roger’s Rangers“, američtí lojalisté spolupracující s britskými vojsky. Rangers se dá překládat na tučt různých způsobů od „hraničářů“ (kterýžto výraz dnes ovšem subjektivně působí především jako z fantasy románů) přes „tuláky“, což ovšem stále nenaplnuje jejich podstatu jako vojenského oddílu. V úvahu připadala jediné „jízdni hlídka“, jenže byt’ v románu samotném tomu tak je, „ranger“ nemusí být nutně jezdec. Navíc oddíly rangers se dodnes vyskytují v americké armádě a jde o poměrně známé jednotky, jejichž označení se běžně zachovává i v dabovaných hollywoodských filmech, dopustil jsem se tedy toho, co jsem lehce kritizoval u překladů Jiřího Beneše, a název ponechal v originále.

Stejně jako u příkladu Bláznů a smrtelníků a úryvků Shakespearových her v nich obsažených i v Červenokabátníkovi se v jedné kapitole (konkrétně dvacáté deváté) odehrává hra na jevišti. Naneštěstí se jedná o hru v českém prostředí zcela neznámou a nepřeloženou, takže

nezbylo než improvizovat její vlastní překlad. Ten by se měl vyznačovat zastaralejší, dramatičtější slovní zásobou, k čemuž ještě přispívala nutnost alespoň do jisté míry zachovávat veršovanost promluv: „Zas znovu bažící po divadla slávě, / zde potulní herci Howeovi předstupují hravě!” (Červenokabátník, 293).

Problém lišících se reálií už zde několikrát figuroval, kupříkladu v tematice námořní nebo u vojenských jednotek. Nejde ale jen o odborné, ale rovněž i o kulturní záležitosti. Hned dva prvotřídní příklady poskytuje svět hudby. Vojenská kapela v knize disponuje mimo jiné i nástrojem zvaným „jingling-Johnny“ (Redcoat, 129), pro který ovšem naneštěstí neexistuje český ekvivalent. V Červenokabátníkovi je překlad vyřešen nepříliš uspokojivě jako „cinkavý Johnny“ s přidaným popisem odhalujícím, že jde o „zvonečky ověšené nástroje“ (Červenokabátník, 140). Nejdéle zvažovanou alternativu představoval český vozembouch, jenže navzdory všem podobnostem se jedná o jiný nástroj a šlo by tak o nemístnou adaptaci.

Druhý případ se týká textu známé vlastenecké písně Yankee Doodle, s jejíž pomocí si jistá postava trochu zaveršuje: „,A Yankee Doodle Dandy,‘ Sergeant Derrick said softly, ,with a bullet in his gullet,““ (Redcoat, 62). Zde se spojují hned dva problémy: nejdříve je nutno rozhodnout, zda se pokoušet o překlad názvu písně, pokud ne, je zase vhodné naznačit, o čem se vlastně jedná. A následuje problém se seržantovou rýmovačkou. Zřejmě neexistuje způsob, jak název písně vhodným způsobem přeložit (takový „severoamerický švihácký ťulpas“ nejen, že by se v textu nevyjímal, ale spíš by čtenáře zmátl, než aby mu prozradil něco navíc), byl proto zachován v originále, opět s dovysvětlením: „prohodil seržant Derrick měkkým hlasem v odkazu na píseň vysmívající se buranským Američanům” (Červenokabátník, 65). Druhá část seržantovy promluvy pak ztratila rým v zájmu zachování významu, který v prozaickém díle dostal přednost.

10 Závěr

Prvním cílem této práce bylo detailně prozkoumat a zhodnotit stav existujících českých překladů zejména historických románů jednoho z nejprodávanějších současných autorů historické fikce, Bernarda Cornwella. Základem práce byla důkladná četba děl napříč autorovou tvorbou, ze které vzešly poznatky pro zmiňovaný úkol využitelné.

Podle očekávání se jednotlivé tituly a jejich překlady citelně liší, zároveň ale mezi úrovní jednotlivých překladů nezejí propastné rozdíly. Všechny mají své klady i zápory, kde je asi jako největší pravidelně se objevující problém nutno zmínit časté ponechávání anglických výrazů v textu u Jiřího Beneše. Pokud by bylo nutné alespoň jednoho výrazněji vyčnívajícího překladatele, pak by šlo nejspíše o Zdeňka Hrona a jeho českou verzi Bláznů a smrtelníků, což je ale částečně dáno i specifickostí shakespearovského tématu, se kterým musel Hron nakládat. Kromě rozdílů mezi samotnými překladateli se v textech projevují z jazykového hlediska i zvolená období, ve kterých se příběhy odehrávají, ale také kupříkladu ich-forma a er-forma, odlišnou, exaktnější slovní zásobou se samozřejmě projevuje i jediná populárně naučná Cornwellova práce, Waterloo: Historie čtyř dnů, tří armád a tří bitev. Souhrnně se dá říci, že ke špatně uchopeným situacím, které ve větší míře brání snadnému pochopení textu, docházelo napříč překlady Cornwellových děl zcela výjimečně a prohřešky proti stylistice také nejsou natolik běžné, aby kvalitám překladů nějak zásadně ubližovaly. Vyloženě potěšitelné je v porovnání s jinou literaturou i nezvykle nízké množství gramatických chyb a překlepů.

Druhým nejdůležitějším cílem této bakalářské práce bylo navázat na teoretické poznatky z dosud řešených otázek a problémů a využít jich k, pokud možno, co nejkvalitnějšímu vlastnímu překladu dosud nepřeloženého Cornwellova románu Redcoat, v nové české variantě nazvaného prostě Červenokabátník. Daný román byl pro překlad zvolen z několika různých důvodů, kterým se podrobněji věnuje kapitola „Autorský překlad románu Červenokabátník“, zde postačí zopakovat, že se jednalo o tematicky a jazykově nejvhodnějšího kandidáta z několika málo ještě nepřeložených Cornwellových knih.

Přinejmenším v základních obrysech se tento zmiňovaný cíl podařilo naplnit proto, že překlad byl úspěšně dokončen a lze ho nalézt v příloze bakalářské práce. Hodnotit kvalitu

překladu samozřejmě jeho autorovi nepřísluší, a navíc je v mnoha hlediscích nutně subjektivní, proto se zde ani tento závěr nebude o nic podobného pokoušet.

Tato práce se svojí teoretickou částí řadí mezi řadu prací pojednávajících o teorii překladu, praktickou částí potom k ještě daleko většímu množství překladové historické fikce dostupné v Čechách. Navazovat na ni proto lze v obou těchto směrech. Je samozřejmé, že bakalářská práce na podobné téma se prvního zmiňovaného problému, dotýká jen velmi povrchně, a zejména část zaměřenou na obecnou teorii překladu je možné a snad i žádoucí do budoucna značně prohloubit, ať už za pomoci četby další literatury či vlastních zkušeností. Návaznost v praktické rovině je pak celkem jasná, stále existuje celá řada nepřeložených knih Cornwellových, popřípadě děl těm Cornwellovým podobných, které na svůj překlad teprve čekají, a je tedy možné pokračovat právě jejich převedením do českého jazyka.

Primární zdroje

“Bernard Cornwell.” www.bernardcornwell.net. Citováno 2. ledna 2019.

Cornwell, Bernard. *Sharpe's Tiger*. Harper Collins, 1997.

Cornwell. *1356*. BB art, 2013.

Cornwell. *1356*. Harper Collins, 2012.

Cornwell. *Azincourt*. Harper Collins, 2008.

Cornwell. *Azincourt*. BB art, 2009.

Cornwell. *Battle Flag*. Harper Collins, 1995.

Cornwell. *Blázni a smrtelníci*. BB art, 2018.

Cornwell. *Bledý jezdec*. BB art, 2015.

Cornwell. *Copperhead*. Harper Collins, 1994.

Cornwell. *Crackdown*. Penguin Group, 1990.

Cornwell. *Death of Kings*. Harper Collins, 2011.

Cornwell. *Enemy of God*. Penguin Group, 1996.

Cornwell. *Excalibur*. Oldag, 2002.

Cornwell. *Excalibur: A Novel of Arthur*. Penguin Group, 1997.

Cornwell. *Gallows Thief*. Harper Collins, 2001.

Cornwell. *Harlequin*. Harper Collins, 2000.

Cornwell. *Heretic*. Harper Collins, 2003.

Cornwell. *Inkvizitor*. Oldag, 2004.

Cornwell. *Kacířka*. Oldag, 2004.

Cornwell. *Kat čeká*. Alpress, 2002.

Cornwell. *Lučištník*. Oldag, 2004.

Cornwell. *Masakr.* BB art, 2013.

Cornwell. *Nepřítel boha.* Oldag, 2001.

Cornwell. *Ostrov mrtvých.* Oldag, 2000.

Cornwell. *Pevnost.* BB art, 2011.

Cornwell. *Pohanský pán.* BB art, 2014.

Cornwell. *Prapor.* BB art, 2013.

Cornwell. *Prázdný trůn.* BB art, 2015.

Cornwell. *Rebel.* BB art, 2011.

Cornwell. *Rebel.* Harper Collins, 1993.

Cornwell. *Redcoat.* Penguin Group, 1993.

Cornwell. *Sharpe's Battle.* Harper Collins, 1995.

Cornwell. *Sharpe's Christmas.* Harper Collins, 2003.

Cornwell. *Sharpe's Company.* Harper Collins, 1982.

Cornwell. *Sharpe's Devil.* Harper Collins, 1992.

Cornwell. *Sharpe's Eagle.* Harper Collins, 1981.

Cornwell. *Sharpe's Enemy.* Harper Collins, 1984.

Cornwell. *Sharpe's Escape.* Harper Collins, 2004.

Cornwell. *Sharpe's Fortress.* Harper Collins, 1998.

Cornwell. *Sharpe's Fury.* Harper Collins, 2006.

Cornwell. *Sharpe's Gold.* Harper Collins, 1981.

Cornwell. *Sharpe's Havoc.* Harper Collins, 2003.

Cornwell. *Sharpe's Honour.* Harper Collins, 1985.

Cornwell. *Sharpe's Prey.* Harper Collins, 2001.

Cornwell. *Sharpe's Ransom*. Harper Collins, 2003.

Cornwell. *Sharpe's Regiment*. Harper Collins, 1986.

Cornwell. *Sharpe's Revenge*. Harper Collins, 1989.

Cornwell. *Sharpe's Rifle*. Harper Collins, 1988.

Cornwell. *Sharpe's Siege*. Harper Collins, 1987.

Cornwell. *Sharpe's Skirmish*. Harper Collins, 2002.

Cornwell. *Sharpe's Sword*. Harper Collins, 1983.

Cornwell. *Sharpe's Trafalgar*. Harper Collins, 2000.

Cornwell. *Sharpe's Triumph*. Harper Collins, 1998.

Cornwell. *Sharpe's Waterloo*. Harper Collins, 1990.

Cornwell. *Sharpova bitva*. Oldag, 2011.

Cornwell. *Sharpova čest*. Oldag, 2014.

Cornwell. *Sharpova kořist*. Oldag, 2008.

Cornwell. *Sharpova pevnost*. Oldag, 2007.

Cornwell. *Sharpova pomsta a povídka Sharpovy Vánoce*. Oldag, 2015.

Cornwell. *Sharpova rota*. Oldag, 2012.

Cornwell. *Sharpovi střelci*. Oldag, 2009.

Cornwell. *Sharpovo obležení*. Oldag, 2014.

Cornwell. *Sharpovo Waterloo a povídka Sharpovo výkupné*. Oldag, 2015.

Cornwell. *Sharpovo zlato*. Oldag, 2010.

Cornwell. *Sharpův ďábel*. Oldag, 2016.

Cornwell. *Sharpův hněv*. Oldag, 2011.

Cornwell. *Sharpův meč*. Oldag, 2012.

Cornwell. *Sharpův nepřítel a povídka Sharpova šarvátká*. Oldag, 2013.

Cornwell. *Sharpův orel*. Oldag, 2010.

Cornwell. *Sharpův regiment*. Oldag, 2014.

Cornwell. *Sharpův Trafalgar*. Oldag, 2008.

Cornwell. *Sharpův triumf*. Oldag, 2007.

Cornwell. *Sharpův tygr*. Oldag, 2006.

Cornwell. *Sharpův úder*. Oldag, 2009.

Cornwell. *Sharpův únik*. Oldag, 2010.

Cornwell. *Stonehenge*. Harper Collins, 1999.

Cornwell. *Stormchild*. Penguin Group, 1991.

Cornwell. *Svatyně*. Alpress, 2001.

Cornwell. *Sword Song*. Harper Collins, 2007.

Cornwell. *The Bloody Ground*. Harper Collins, 1996.

Cornwell. *The Burning Land*. Harper Collins, 2009.

Cornwell. *The Empty Throne*. Harper Collins, 2014.

Cornwell. *The Flame Bearer*. Harper Collins, 2016.

Cornwell. *The Fools and Mortals*, Harper Collins, 2017.

Cornwell. *The Fort*. Harper Collins, 2010.

Cornwell. *The Last Kingdom*. Harper Collins, 2004.

Cornwell. *The Lords of the North*. Harper Collins, 2006.

Cornwell. *The Pagan Lord*. Harper Collins, 2013.

Cornwell. *The Pale Horseman*. Harper Collins, 2005.

Cornwell. *The Winter King*. Penguin Group, 1995.

- Cornwell. *Vagabond*. Harper Collins, 2002.
- Cornwell. *Warriors of the Storm*. Harper Collins, 2015.
- Cornwell. *Waterloo – Historie čtyř dnů, tři armád a tři bitev*. BB art, 2016.
- Cornwell. *Waterloo: The History of Four Days, Three Armies and Three Battles*. Harper Collins, 2014.
- Cornwell. *Zimní král*. Oldag, 2000.
- Cornwell. *Zrádce*. BB art, 2012.
- „Databáze českého uměleckého překladu“. Ústav translologie FF UK a Katedra anglistiky a amerikanistiky FF MU, www.databaze-prekladu.cz. Citováno 29. prosince 2018.
- Forester, Cecil Scott. *Šťastný návrat*. Sfinx - Bohumil Janda, 1947.
- Forester. *The Happy Return*. Penguin Group, 2011.
- Gale, Iain. *Čtyři dny v červnu*. Talpress, 2012.
- Gale. *Four Days in June*. Harper Collins, 2007.
- Richard Sharpe - Indické dobrodružství*. Režiroval Tom Clegg, hrají Sean Bean, Daragh O'Malley, Michael Cochrane, Hollywood Classic Entertainment, 2006.
- Richard Sharpe - Nebezpečné posláni*. Režiroval Tom Clegg, hrají Sean Bean, Daragh O'Malley, Michael Cochrane, Hollywood Classic Entertainment, 2008.
- Scarrow, Simon. *Pod znakem orla*. BB art, 2010.
- Scarrow. *Vítězství orla*. BB art, 2010.
- Scott, Walter. *Waverley aneb před šedesáti lety*. Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1962.
- Scott. *Waverley*. Penguin Group, 2011.

Sekundární zdroje

- Branko, Pavel. *Úklady jazyka*. Milanium a Slovenský filmový ústav, 2014.
- Jones, Roderick. *Conference Interpreting Explained*. Routledge, 1998.
- Knittlová, Dagmar. *Překlad a překládání*. Univerzita Palackého, 2010.
- Krijtová, Olga and Veronika Havlíková. *Pozvání k překladatelské praxi*. Apostrof, 2013.
- Kufnerová, Zlata et al. *Překládání a čeština*. H+H, 2003.
- Kufnerová, Zlata. *Čtení a překládání*. H+H, 2009.
- Levý, Jiří. *Umění překladu*. Apostrof, 2013.
- Levý. *Bude literární věda exaktní vědou?* Československý spisovatel, 1971.
- Mounin, Georges. *Teoretické problémy překladu*. Karolinum, 1999.
- Popovič, Anton. *Teória uměleckého prekladu*. Tatran, 1975.
- Skoumal, Aloys et al. *Překlad literárního díla: sborník současných zahraničních studií*. Odeon, 1970.
- Steiner, George. *Po Babelu. Otázky jazyka a překladu*. Triáda, 2010.
- Vilikovský, Ján. *Překlad jako tvorba*. Ivo Železný, 2002.

**Příloha: Vlastní překlad Cornwellova románu
Červenokabátník**

Jedna

Červenokabátníci se kradli vlahou nocí. Chystali se zabíjet.

Skrytý měsíc vrhal průrvami mezi mraky mdlé stříbrné světlo, které na západním horizontu vykreslovalo zubaté siluety vršků borovic. Na východě bylo nebe jasné jako černá propast posetá září hvězd. Na stezkách mezi stromy panovala tma, naprostá tma, temnota, kterou klopýtaly řady mužů a polohlasně klely.

Vycházející slunce s sebou přinese parný den a žár okrádající lidi o dech, ale už teď, v hlubokých nočních hodinách, se muži v dusném teple potili v tlustých, vlněných kabátech. Červených kabátech. Byli to vojáci, šest rot červenokabátníků následujících své velitele zalesněnou soutěskou směrem k hostinci, křižovatce a nepříteli.

Od jihu se neslo příjemné zurčení potoka a vítr šelestil borovými větvemi, zatímco jakýkoliv zvuk, který mohly vydávat okované boty na spadaném suchém jehličí, utonul v hukotu mračen nočního hmyzu. Zástup si šeptem předával vydaný rozkaz. Muži zastavili a přikrčili se.

Vojín Sam Gilpin měl ruce kluzké potem. Celé tělo ho z horka kousalo. Zařehnal kůň.

Musel to být kůň nepřátel, protože červenokabátníci přišli pěšky. Dokonce i generál šel po svých. Ten zvuk Samovi prozradil, že nepřítel musí být blízko, velice blízko, a navzdory horku se náhle zachvěl.

Z jeho muškety se nedalo vystřelit. Stejně jako z žádné jiné z mušket, které vojáci nesli, protože dostali rozkaz vyšroubovat z nich zámky a vyndat křesadla. Mušketa bez křesadla nemohla zažehnout prach, a tedy ani vystřelit, zrovna tak ale neopatrný voják nemohl ve tmě zakopnout a výstřelem varovat nepřítele.

Červenokabátníci přišli v teplé noci, v tichosti, a nepřítel byl blízko.

„Za mnou!“ Rozkaz zněl opět jako pouhé zašeptání. Samova rota sešla z cesty do temnoty mezi stromy. Každý se snažil pohybovat potichu, přesto praskaly větvičky, křupalo suché borové jehličí a jednou hlasitě narazila do stromu mosazí pobitá pažba muškety.

Muži při tom zvuku ztuhli, ale žádný poplašný výkřik se z nepřátelských řad neozval. Sam uvažoval, jestli na ně protivník čeká, bdělý a připravený. Měli snad nabitě muškety, křesadla natažená a připravená vychrlit plameny, kouř a smrt mezi stromy? Srdce mu prudce bušilo strachem vojáka před zabíjením. V očích ho pátil pot. Vzduch prosycený smolou se

dal jen stěží dýchat. Řada se zase pohnula. Sam nalevo od sebe spatřil náznak rudé záře a věděl, že ta značí nepřátelské ležení.

„K zemi!“

Sam zastavil a přidřep. Záře pocházela ze zbytků táborového ohniště. Mezi stromy viděl dohořívát další takové. Žhnoucí uhlíky odhalovaly obrysy temných budov. Znovu zařehotal kůň, kolem ohnišť však Sam žádný pohyb neviděl.

„Bajonety! Bajonety!“ zazněl chraplavě zašeptaný rozkaz.

Sam vyškubnul bajonet z pochvy. Za soumraku jeho děsivé ostří nabrousil, nyní ho nasadil na hlaveň a upevnil na místo. Dlaně si přitom ulepil olejem, který chránil bajonet před rží. Všude kolem slyšel skřípání a cvakání nasazovaných čepelí a zdálo se nemožné, aby je nepřátelé nezaslechli, ale přesto se ani teď neozval žádný výkřik ani se neobjevil záblesk z muškety. Z váčku s municí Sam vytáhnul kožený řemen. Jeden konec připevnil k bajonetu, druhý přivázal k závěsu na mušketě. Teď už se žádný nepřítel nemohl jeho čepel zmocnit a vytrhnout mu ji, ani nezůstane vězet v těle při pokusu vykrotit bajonet z mrtvého masa.

Sam měl strach, zároveň ale cítil vzrušení. Báł se toho, že zklame své druhy, báł se, že zklame kapitána Kellyho, báł se i pohrdání seržanta Scammella, a nejvíce se báł vlastního strachu, přesto však v sobě měl oheň mladistvé pýchy. Byli červenokabátníci, králové na svém hradě, kohouti na vlastním smetišti, a za okamžik budou vypuštěni jako psiska, aby rozervali a roztrhali královy nepřátele.

Napravo zazněly kroky a Sam spatřil vysoký, tmavý obrys seržanta Scammella, rázujícího podél roty. „Nejste tu proto, abyste s těma šmejdama tancovali, ale abyste ty zkurvence pobili! Slyšíte mě?“ Přestože ani Scammellův hlas nebyl víc než pouhý šepot, stále naháněl hrůzu. Málokterý z mužů v rotě měl Scammella rád, ale i ti, kteří ho nenáviděli, byli za jeho přítomnost této noci vděční, protože seržant si ve zmatku bitvy uchovával mrazivou efektivitu. Odlesky uhlíků z nepřátelských ohňů zbarvovaly ocelovou čepel Scammellova sedmnáctipalcového bajonetu do matně červené.

Sam přešel prstem po vlastní naolejované čepeli. Byl to trojhranný bajonet s kanálky pro odtok krve, tak, aby se čepel nezasekla v mase. Nebyla to zbraň určená k sekání, ale k bodání. „Jděte jim po břichu nebo po krku,“ šeptal Scammell. „Zabíjejte ty parchanty, nelechtejte je!“

Kapitán Kelly a praporečník Trumbull vytáhli šavle. Oba důstojníci stáli na okraji lesa a zírali na nepřátele. Vysokého a tichého Kellyho měli vojáci rádi. Trumbullovi bylo třináct, školáček v důstojnické uniformě, a muži jím pohrdali. Sam si všimnul, jak se praporečnickova šavle chvěje a věděl, že chlapec je nervózní.

Samův bratr, dvojče, byl také nervózní. „Budeš se držet blízko, Same?“ zeptal se Nate.

„Zůstanu blízko,“ uklidnil Sam Natea, stejně jako to dělával vždycky. Doma v Anglii se o takových nocích oba bratři občas krčili v panských houštinách, kde, zatímco Sam se jen nemohl dočkat lovu, Nate se pokaždé užíral obavami z pastí a hajných. Sam vždy vedl a Nate ho následoval, jenže této noci lovili kořist daleko nebezpečnější než panská zvěř.

Sam pozoroval skomírající ohně nepřatel. Možná že v Anglii, v domě jeho rodičů právě dohasínal krb podobným způsobem, zatímco se blížil rozbřesk. Kapitán Kelly jednou Samovi říkal, že v Anglii slunce vychází dřív než tady, ale Samovi to nikdy nešlo na rozum, a tak si představoval, že právě v těchto chvílích si matčini kohouti čechrají peří, aby se připravili na probuzení světa, a poblíž kuchyňského ohně sebou škubají ze spaní otcovi psi. Pak ho napadlo, co by si teď o Samu Gilpinovi pomyslely dívky z vesnice, kdyby ho viděly, tvář špinavou, v rukou zbraň, čekajícího na rozkaz k útoku na královny nepřátele. Ta myšlenka zmírnila jeho nervozitu a přiměla ho k úsměvu.

„Kéž by už začali,“ zamumlal vedle něj Nate.

Okraj oblohy začínal šedivět a zářivé hvězdy na východě bledly. Do rozednění však bylo ještě daleko, země zůstávala temná. Nepřátelský kůň opět zaržal a Sam slyšel jeho ztěžka přešlapující kopyta. Uvažoval, jestli kolem vyhasínajících ohňů nerozeznává siluety shrbených, spících mužů. Dráždily ho nevyhnutelné obavy zrozené z čekání. To nemají žádné stráže? Nepřítel by na okraji lesa měl mít hlídky. Možná vyčkávali. Možná měli u domů v temnotě děla a velké hlavně v okamžiku vybuchnou v plameny a úlomky střel, které jim rozervou břicha na krvavé cáry.

Sam si olízl suché rty a pohrával si se svými obavami z toho, co mělo v nočním tichu vypuknout. Než se dali na pochod, kapitán Kelly jim řekl, že tohle je nepřátelský zadní voj, který měl zdržovat britský postup. Červenokabátníci plánovali zničit jej ne ohněm a kulkami, ale sedmnáctipalcovými čepelemi. Sam se obával, že místo toho půjdou jako ovce na porážku oni sami.

„Jdem, jdem, jdem!“ Rozkaz, když konečně přišel, byl tichý. Sam z nějakého důvodu očekával vrískot polnic, rozvinutí velkých, hedvábných zástav, veškerou pýchu, která hnala vojáka vpřed na smrt.

„Pohyb!“ zasyčel Scammell na své muže. Důstojníci už vystoupili zpoza stromů, kráčeli při té troše měsíčního světla, které pronikalo mezi potrhanými mraky. Sam je následoval. Po levé straně zahlédl linie vojáků vynořující se z lesa jako duchové. Červenokabátníci se v temnotě zdáli černí, jen bílé kalhoty a zkřížené řemeny vypadaly zářivě světlé, přestože ne tak zářivě, jako dlouhé, blyštivé čepele. Zarostlá louka před nimi byla nerovná a plný výmolů. Muži postupovali ve třech řadách, nepravidelných kvůli tmě a jejich touze dostat se blíž ke spícím nepřátelům. Až na to, že třeba vůbec nemuseli spát. Sam v první řadě očima hledal mdlou záři doutnáku přikládaného k nabitému kanónu.

Pes ve větru zachytil pach nemytých cizinců a zaštěkal. Jedna ze shrbených siluet u ohniště se probudila a posadila. Linie s napraženými bajonety postupovala, těžké boty hlasitě dupající v trávě, sípavý dech.

Psí štěkot zesílil a probudil dalšího psa, který zavyl na měsíc. Důstojníci se rozhodli, že nenápadný postup už patří minulosti. „Na zteč! Na zteč!“ Druhé, protáhlé zvolání připomínalo kvílení bábšů zvěstující smrt.

A muži, konečně vypuštěni, jásalí. Jejich obavami vystupňovaná nervozita je hnala vpřed. Samův strach se rozplynul, nahradilo ho šílené nadšení z blízkosti nebezpečí. Z žádného nepřátelského kanonu oheň a smrt nevyšlehly. Z temnoty nezaburácely muškety. Nepřátelské hlídky spaly a červenokabátníkům se je podařilo překvapit.

První nepřátelé zemřeli ve spánku.

Další se probudili, jen aby nad sebou spatřili blyštivé čepele. Bajonety bodaly. Sam, když se dostal k prvnímu ohništi, zamířil na bílý krk spáče. Vyrázil bajonetem, čepel čistě pronikla měkkou tkání a zabodla se do země pod ní. Sama postříkala krev a bílá tvář jeho nepřítele pod ním náhle ztmavla. Další z krve stříkající z prořízlé tepny zasyčela v ohništi.

Červenokabátníci teď byli všude kolem Sama a bodali čepelemi. Nepřátelé se snažili vymotat ze svých přikrývek, jenže příliš pozdě. Umírali s bajonety v břichu, mezi žebry, v krcích. Britové se přehnali přes probouzející se ležení, supěli námahou, kterýžto zvuk přerušovalo jen řeznické sekání masa ocelí.

Sam vytrhnul bajonet ze země. Když se ho pokoušel dostat i z rozervaného krku, tělo jeho oběti se nadzdvihlo, takže musel umírajícímu přišlápnout hrudník, aby ocel uvolnil.

Sam se teď ocitl vzadu. Rozjařený radostí z bitvy se rozeběhl do středu potyčky, aniž by se zajímal o to, kde může být jeho bratr. Spatřil dva nepřátele, kteří se snažili doběhnout ke stojícím mušketám, jednoho chytil, srazil ho, nakopl do čelisti, a pak ho bodl do zad. Protivník zachroptěl, prohnul se a pokoušel se chytit čepel, která se mu otáčela v ledvinách. Otevřenými ústy vyl na pohasínající hvězdy, potom padnul, umírající a křičící, ale jeho řev zaniknul ve všech ostatních výkřicích a v triumfálním jekotu červenokabátníků.

Seržant Scammell nekřičel, jen zabíjel se svou obvyklou účinností. Meč kapitána Kellyho byl rudý až po jílec. Praporečník Trumbull pištěl jako nadšená holka, mával svou šavlí a křičel rozkazy, kterých si nikdo nevšímal.

Nalevo od Sama se ozvaly muškety.

„Vlevo otočit!“ Hlas kapitána Kellyho byl podivně klidný. „Zformovat! Rota bude postupovat poklusem! V klidu, chlapci!“

Snad polovina roty poslechla, zbytek byl příliš zaujatý smrtí.

„Na zteč!“ Sam viděl, jak se hlouček nepřátel pod hrozbou bajonetů zlomil. Jeden muž, podle meče možná nepřátelský důstojník, vzdorně vykřikl a sám zaútočil na červenokabátníky. Meč se srazil s mušketou, pak čepel seržanta Scammella zaskřípala na žebrech jeho protivníka, ten zalapal po dechu, zavzlykal, načež ho další dva bajonety srazilo k zemi. Zbytek nepřátel utekl a zmizel v lese. Další z nich, v bílé košili v noci dobře zřetelné, se vyšvihl na neosedlaného koně a cválal pryč.

Zabíjení skončilo tak rychle, jako začalo. Jen okamžik triumfu a barbarství, pak důstojníci a seržanti svými výkřiky přinutili zabijáky k poslušnosti. Sama teď obklopovali cizí, zubící se červenokabátníci. Do tohoto útoku nastoupily lehké roty ze šesti různých regimentů a téměř všichni měli potřísněné bajonety. Horal s tartanem nasáklým krví dorazil raněného krátkým, surovým seknutím nože, potom se skrčil a začal prohledávat kapsy své oběti, hledaje mince a jídlo.

Postavili hlídky, upevnili křesadla a zašroubovali zámky. Směrem od hostince popoháněli na otevřené prostranství hrstku zajatců. Nucený smích červenokabátníků prozrazoval úlevu z přežití.

První paprsky úsvitu zaplavily zemi a odhalily pole pokryté roztrhanými mrtvolami. Krev a další krev. Jeden ze psů ji olizoval. Zajatci, svlečení pouze do košil a kalhot, v hrůze zírali na zkrvavená těla, ležící pokroucená v bledé trávě. Jeden z nich zvracel, jiný plakal. Další zakrývali hořkost porážky maskou pýchy.

Mýtina kolem hostince se jen hemžila mouchami, které se slétaly na bojiště. Jeden z nepřátel, zabitý, když se pokoušel utéct, spadl do ohně a teď tam ležel s ohořelou lebkou. Červenokabátník mu stahoval nepoškozené plátěné kalhoty.

Nate konečně našel Sama. Bajonet měl neposkvrněný. „Jako zapichovat prasata,“ pronesl udiveně.

Sam znovu kamenem brousil špičku své čepele. Všimnul si bratrova nepoužitého bajonetu. „Divím se, žes nevezal do zaječích spolu s těma mizerama.“

„Ne, sám nepůjdu.“ Nate přidřepnul vedle Sama a opatrně namočil bajonet v lepivé kaluži krve a bláta, aby to vypadalo, že bojoval stejně tvrdě jako jeho druzi. Zatímco se dopouštěl tohoto podvodu, rozhlížel se po seržantu Scammellovi, ale Nateův pronásledovatel nebyl v dohledu. „Ale stejně plánuju utýct!“ řekl Nate tvrdohlavě.

Sam pokývl směrem k mrtvému. „Skončíš jako on.“

„Všichni skončíme jako on,“ odpověděl Nate, zíraje na svůj ulepený bajonet, „jestli neutečem.“

Horko se pozvolna začínalo proměňovat v nelítostný denní žár. Mrtvoly, pokud je rychle nepohřbí, začnou brzo páchnout, jenže nejdřív je bylo třeba důkladně obrat. Z těl padlých nepřátel strhávali oblečení, prohledávali je kvůli penězům, rvali z nich zuby, aby je mohli prodat výrobcům protéz pro boháče. Jiní červenokabátníci seděli a snídali kusy suchého chleba a tlusté plátky soleného hovězího.

Praporečník Trumbull se vracel z hostince s trofejí. Byla to nepřátelská vlajka, jedna z nových standard, které se toho léta objevily na bojišti. Trumbull jí triumfálně mával kolem sebe. Nate chlapce s epoletami pozoroval. „Zbabělec,“ vyhrkl divoce.

„Zbabělec budeš ty, když utečeš,“ promluvil Sam s hrubou náklonností ke svému dvojčeti v hlase. „Chytí tě. Když budeš mít štěstí, tak tě zbičujou.“ Sam na Natea namířil svůj vyčištěný a naostřený bajonet. „Ale nejspíš tě zabijou.“

„Nechytí mě.“

Sam dopil zbytek vlažné, kalné vody z polní lahve. Pokoušel se spočítat mrtvé, ale vzdal to, když se dostal nad stovku. Z červenokabátníků nezemřel žádný. Mouchy bzučely. Doráželi první štábní důstojníci na koních, aby spatřili noční masakr, který proměnil pole okolo hostince v jatka. Nově příchozí se nahlas smáli.

Jeden z důstojníků si od praporečnicka Trumbulla vzal vlajku, otočil koně a odcválal s ní zpět ke svým společníkům. Projel těsně kolem Sama. V okamžiku, kdy ho míjel, pokrylo vycházející slunce horizont oslňující září a dlouhé kopí jediného slunečního paprsku osvítilo vlajku, jako by se celá rozzářila. Sam, právě v jejím stínu, ucuknul před světlem vycházejícím z červených a bílých pruhů a prstence bílých hvězd na modrém poli. Pak ho důstojník minul. Sam zamrkal, jako by se snažil zbavit omamného účinku vlajky.

Dnes v noci červenokabátníci přišli navštívit Yankee s ocelí. Teď si Sam Gilpin lehl na trávu a spal.

Dva

Jonathan Becket se probudil v brzkých ranních hodinách pátku devatenáctého září 1777 v přesvědčení, že svět končí.

Nebylo divu, protože reverend MacTeague minulou neděli kázal o Druhém příchodu, pročež když v nočních ulicích náhle zaplály ohně a ozvaly se výkřiky probouzející lidí v jejich postelích, mnozí filadelfští věřili, stejně jako Jonathan, že přicházejí miliony boží se zářivými křídly, aby očistily svět od hříchu.

Dlouhými, rovnými ulicemi města zazněly zvuky trumpet a ozvěny dopadajících kopyt. Občané se sháněli po uhlících a křesadlech, aby zjistili, že je teprve první hodina nového dne, přesto však venku panovalo pozdvižení jako o apokalypse. Děti plakaly, plameny vytvářely křiklavé vzory na průčelích domů, jejichž okenice se otvíraly a lidé se z nich vykláněli a hlasitě se dožadovali zpráv.

Podle těch zpráv město neohrožoval konec světa, nýbrž britská armáda. Někdo zahlédl jezdce překračující Schuylkill u Horního přívozu. Červenokabátníci přicházeli a Filadelfie panikařila.

Pravda, ztracená v nočním poplachu, byla taková, že západní břeh řeky prohledávala rebelská jízdní hlídka. Tu si spletli s britskou invazí, a tak patrioti prchali do temnoty.

Delegáti povstaleckého kongresu rychle házeli své papíry a cennosti do cestovních kufrů. Ze State House už stačil zmizet Zvon svobody, písemnosti ze státní knihovny a peníze z veřejné úvěrové banky byly odeslány do úkrytů v západních údolích Pensylvánie. A patrioti, architekti revoluce a tvůrci deklaráce nezávislosti, nyní za tím vším utíkali také.

Lidé sháněli káry a přistavovali je ke dveřím, strkali nábytek ze schodů a cpali ho na vozy. Ženy vrhaly směrem na západ pohledy plné obav z toho, že ve světle plamenů spatří červenokabátníky. Zbožní obyvatelé Filadelfie, vybrané za domov revoluce a hlavní město nového amerického národa, se obávali, že příchod nepřátel bude připomínat sesypání se Pelištejců na děti Izraele – mosazí obrnění, vousatí a strašliví vojáci, přicházející si pro pomstu. A tak temnotou práskaly biče a děti plakaly.

Přestože panovaly hrůza a spěch, ne všichni obyvatelé měli z červenokabátníků strach. Ve Filadelfii totiž žili lojalisté, toryové, kteří si nic nepřáli víc než obnovení britské vlády. A v jejich lojalistických domech se obavy z příchodu Britů mísily s upřímnou úlevou z toho, že konečně někdo vyžene rebelské whigy. Mezi tyto lojalisty patřil i Abel Becket,

jehož skladiště se rozkládala v městském přístavu. Uprostřed nočního poplachu štěkal rozkazy na své domácí služebnictvo. „Zamkněte zadní dveře! A na dvůr a ke vchodu dejte pochodně. Trošku života, lidi!“

Byl to vysoký muž s černými, nakrátko zastřiženými vlasy, obvykle schovanými pod nakadeřenou bílou parukou. Přestože hubený a s tváří znavenou padesáti léty, jeho oči stále prozrazovaly téměř mladistvou inteligenci. Abel Becket byl obchodník, který díky své lstivosti proplul zrádnými mělčinami nedávných politických rozbrojů a zároveň díky svému jmění přežil hubené roky rebelské nadvlády ve městě. Sice s rebely obchodoval, uplynulé tři roky mu ostatně nedávaly příliš na výběr, ale neměl z toho žádné potěšení a jen malý zisk.

„Nahoru, slečno! Nahoru!“ postrčil Abel Becket vyděšenou kuchyňskou služebnou směrem do patra, kde v salóнку vyčkávala paní Becketová, ponořená do Bible a modliteb. Zatímco dívka stoupala po schodišti, Jonathon Becket, narychlo oděný do černého, kulhal opačným směrem do chodby, ve které se Abel Becket chystal na příchod Britů.

„Strýčku!“ Jonathon za sebou táhl pravé chodidlo, oteklé a pokroucené, jako nějakou v kůži oděnou obludnost. „Co se děje?“

„Britové překračují Schuylkill. Ta rebelská špína utíká a bůhví, jakou neplechu nám v panice ještě způsobí.“ Hlas Abela Becketa zněl nadšeně, ani ne tak v očekávání neplech, ale spíše protože se stal svědkem porážky rebelů.

„Kdo je ve skladišti?“ zeptal se Jonathon.

„Poslal jsem pro Woollarda.“

„Půjdu já, pane.“

„Není to bezpečné.“

Místo odpovědi si Jonathon odhrnul plášť, aby ukázal pažbu pistole zastrčené za opaskem. Na okamžik v Abelu Beckettovi bojoval strach o synovce s obavou o osud drahého zboží uloženého ve skladišti. Hamižnost zvítězila, a tak vysunul zástrčku na dveřích. „Buď opatrný.“

„Budu.“ Jonathon zase schoval pistoli a odbelhal se ven, kde ho čekala scenérie ne nepodobná jeho snu o Druhém příchodu. Tržní ulice se propadla do chaosu, jako když někdo rozkope sršní hnízdo. Po protějším chodníku se řítily vůz naložený tak vysoko, jako bárky přivázející po Delaware koncem jara seno. Postele a kredence, stoly a židle, truhly a kufry byly na voze uvázané jen ledabyle, a přímo před Jonathonovými očima pod narychlo

uvázanými lany poskočil spinet, odrazil se od bočnice vozu a roztříštil se na změť třísek v udusaném bahně. Vůz, jehož čtyři koně byli poháněni ke spěchu, nadskočil na zbytcích vykládání a slonoviny. Nezdálo se, že by to někomu v jejich zoufalém spěchu vadilo.

Jonathon se pustil skrz dav na východ. Občas zaslechl útržky hektické konverzace. Britská kavalérie prý plení čtvrt' Northern Liberties. Hesenští zase vypalují Southwark, červenokabátníci mezitím topí obyvatele, kteří se snaží uniknout přes Delaware. Dav na každou novou fámu reagoval změnou směru úprku před domnělou hrozbou. Na rohu Druhé ulice, kde se kupily všechny káry a vozy směřující na sever na Frankfortskou silnici, nějaký kazatel vykřikoval, aby se lidé káli, protože jen když se přidá dost spravedlivých, Bůh městu odpustí. Jeho kázání však utonulo v hluku drnčení kol a ržání vystrašených koní. Jonathon, s tváří staženou bolestí způsobovanou chůzí, se tím chaosem prodíral dál.

Byl mrzákem už od narození, kdy ho před dvaceti lety za matčina křiku vytáhli na světlo svíce s pokroucenou pravou nohou, která nikdy neměla vyrůst do plné síly. Matka zemřela, ale Jonathon, k otcově velkému údivu, přežil. Čas od času lidé dokonce zapomínali, že je Jonathon mrzák. Možná měl pokroucenou koňskou nohu, ale Jonathon odmítal přijímat jakýkoliv soucit. Nemohl sice běhat, dokázal však jezdit na koni lépe než většina ostatních. Při chůzi kulhal a tahal za sebou chodidlo v nepřirozeném úhlu, přesto byl po své rodině vysoký, štíhlý a pohledný.

Množství panikařících lidí do něj teď vráželo a jednou Jonathon dokonce nešikovně upadl na zápraží nějakého obchodu, stejně ale tvrdošijně pokračoval dál. Ne každému z patriotů se podařilo najít povoz, který by je zachránil před královskou pomstou, a jak se Jonathon blížil k přístavním molům, shledal, že se ocitl v davu lidí hledajících záchranu na delawarských přívozech, kterými se chtěli dostat do New Jersey. Malé dítě, ječící a opuštěné, vyřvávalo své zoufalství u vchodu v Přední ulici. Jonathon holčičku zvednul vysoko do záře pochodní a zakřičel v naději, že někdo dítě pozná. Jeho hlas na okamžik dav uklidnil. „Čí je to dítě? Čí je to dítě?“

Žena se probjovala přílivem rodin a natáhla se po dívce. Jonathon přerušil její díky a raději odbočil do uličky, která se zařezávala hlouběji do přístavu. Dveře strýčkova skladu byly stále zajištěné visacím zámekem a nedotčené, jak si povšiml, ale strýčkova velká šalupa s plochým dnem, přivázaná k nábřeží, se jen hemžila muži, kteří – zcela neznalí soustavy lanoví – úspěšně překázeli posádce v její snaze vyplout.

„A dost!“ Jonathon na nábřeží pracoval čtyři roky a uměl promluvit hlasem, který se nesl až k lodi uprostřed řeky.

Muž zápasící s komplikovanou pružinou, která držela šalupu v říčním proudu na místě, rozpoznal kulhající postavu v mihotavém světle pochodně. „To je Becket. Ignorujte ho, parchanta.“

„Britové se blíží...“

„Pospěšte si!“

Hlasy zesílily do změti bojácného blekotání. Ženy a děti s bledými obličejí, ozářenými lodními lucernami, se choulily kolem hlavního stěžně. Na nábřeží spěchali další členové posádky, jak se postupně budili na svých lůžcích v hostincích.

„Řekl jsem dost!“ Jonathon vytáhl pistoli zpoza opasku, namířil ji do vzduchu a zmáčkl spoušť. Výstřel prořízl noc a Jonathonovou paží projelo škubnutí zpětného rázu. Muži na lodi, zaražení náhlým tichem, na něj zírali. Když dozněla ozvěna odrážející se od zdí skladiště, Jonathon klidně promluvil.

„Ta šalupa poveze střelný prach armádě generála Washingtona. Už jsme za něj dostali zaplacené. Pokud chcete použít tenhle člun, vezmete ho i s prachem. Právě jsem přišel z města a žádní Britové v něm ještě nejsou. Pokud přece jen přijdou, můžete odrazit. Ale když tu ten prach necháte, získají ho Britové a použijí ho proti vám.“ Pistoli zase zastrčil za opasek. „Krom toho, v té lodi není žádný balast, takže jestli ji něčím nezatížíte, stejně se všichni utopíte.“

Jonathonova poslední slova, nebo možná jeho klidný, sebevědomý hlas, konečně uprchlíky přesvědčil. Jonathon si hleděl udržet svoji autoritu nad váhavými muži rychlými a ráznými rozkazy. Lucerny s jejich zrádnými plameny přesunuli na před a na zád. Z nábřeží na šalupu položili prkna a valili po nich obrovské sudy – ze skladu, přes nábřeží, a nakonec je spustili do nákladního prostoru. Každý ze sudů obsahoval čtyři sta liber toho nejlepšího střelného prachu. Všechny pocházely z britského obchodního plavidla, které minulý podzim zajal privatýr ze zátoky Chesapeake. Jonathon prach koupil a se slušným ziskem ho přeprodal povstalecké armádě. Právě kvůli záchraně tohoto cenného nákladu před Brity se Jonathon do této horečné noci vydal.

Sudy rachotily po kamenech, pak dolů po prknech a neobjevil se ani jediný červenokabátník, aby práci přerušil. Místo toho se přivlekl obrovský chlapík s rameny jako tažný vůl a chtěl vědět, kdo dal k nakládání povolení.

„To jsem byl já.“ Jonathon, postávající ve stínu na palubě šalupy, se teď ve svém podivně nakloněném postoji šoural zpět na nábreží.

Ezra Woollard při pohledu na přiklopýtání pánova synovce ovládl vztek. „Víš o tomhle váš strýc, pane Jonathone?“

„Poslal mě.“

Jonathonova odpověď byla dvojnásobná, Woollard vytáčku vycítil a zamračil se. „Proč se tý zatracený věci zbavovat?“

„Protože nám za ní už zaplatili.“

„Ale jestli přijdou Britové, pane Jonathone, tak to můžeme prodat taky jim.“ Přestože byl Jonathon vysoký, v porovnání s Woollardem, předákem Abela Becketa v docích, vypadal jako trpaslík. I Jonathon, stejně jako Woollard, pracoval pro Abela Becketa, ale za pár měsíců se Jonathon měl stát Becketovým dědicem a podílníkem v jeho podnikání. Do té doby se ovšem Ezra Woollard rozhodl chovat k Jonathonovi s opatrnou smесicí pohrdání a respektu, kterou dával najevo svoji nespokojeností s tím, že se tenhle mladý mrzák má jednou stát jeho pánem.

„Neposíláte náhodou ten prach pryč proto,“ zeptal se Woollard jízlivě, „že vaše sympatie ovlivnila jistá žena?“

Jonathon odmítl na posměšek reagovat. „Stojíte mi v cestě, Woollarde.“

„Och, můj lorde!“ Woollard vysmekl ironickou poklonu, pak ustoupil a sledoval odvalování posledních sudů po dlážděném nábreží. Davy u mol prořídly a plameny pochodní začínaly blednout v prvních náznacích šedavého úsvitu. Kapitán šalupy Jonathonovi poděkoval. „Skoro jsem přišel o loď. Děkuji vám!“

„Skoro jsme přišli o střelný prach.“

„A ten je dnes cennější. Netuším, kdy vás zase uvidím, pane Beckete, ale Bůh s vámi!“

Těžká šalupa sklouzla do proudu, její spuštěné plachty napnul první ranní vítr a poháněl ji i s jejím břemenem na sever. V temné vodě za sebou zanechávala stříbřitě

pableskující brázdu. Zatímco ji Jonathon pozoroval, najednou mu připadlo, jako by na něj dopadla tíha stejně velká, jakou měl náklad, který právě zachránil před Brity.

Woollard zmizel. Jonathon uzamkl skladiště a pak se nakrátko zadíval na druhou stranu řeky; to, co si tam přál spatřit, se však neobjevilo, proto se k vodě otočil zády. Vykročil a vlekl za sebou pravou nohu. Občas ten zvuk, který přitom vydávala, přímo nenáviděl, pohrdal sám sebou a tím pokrouceným výsměchem, který měl místo nohy. Nesnášel ale projevy soucitu od ostatních, vlastně jakoukoliv připomínku své nedokonalosti.

Ulice se mezitím utišily. Patrioti už utekli a loajalisti, když poznali, že britská armáda nejspíš přece jen nepřijde, prozkoumávali světlem úsvitu zalité město a zjišťovali, kdo zůstal a kdo utekl. Toryů bylo ve Filadelfii vždycky více než whigů. Jonathon si s bodnutím hanby uvědomil, že město britskou okupaci uvítá.

Dokulhal na roh Tržní a Čtvrté ulice a zdolal schody vysokého kamenného domu. Otevřené okenice napovídaly, že domácnost již byla vzhůru, takže Jonathon zabušil na dveře. Zív a zadíval se směrem na západ jakoby tam, na rozhraní města a otevřené krajiny, očekával zjevení červenokabátníků. Nic se však ani nehnulo. Jedinými zvuky ve městě bylo kokrhání kohoutů a bučení krav, čekajících na podojení. Bývaly časy, kdy ve Filadelfii za úsvitu zaznívala radostná kakofonie kostelních zvonů. Rebelové se jich všech zmocnili a přetavili je na kanóny. Jonathon se obrátil zpět ke dveřím a znovu zabušil mosazným klepadlem.

Dveře se otevřely, právě když klepal. „Božinku, ty jsi tu brzo!“ zamžourala Martha Crowlová proti oslepujícímu vycházejícímu slunci. „Úsvit jsem neviděla od své svatební noci a od té doby se modlím, aby to tak i zůstalo. Pojd' dál, drahý bratře.“

Jonathon dusal za Marthou po schodišti do jejího salonu. „Napůl jsem očekával, že odejdeš.“

„A nechat nějakého červenokabátníka zřídít všechny tyhle krásné věci?“ Martha gestem zahrnula celý salon, který skutečně byl plný krásných věcí. Benátské zrcadlo usazené nad bílou mramorovou krbovou římsou, na níž stály pozlacené hodiny po boku s mnoharamennými svícny z jemně vroubkovaného stříbra. Marthin manžel, profesí právník, nakupoval obrazy z Evropy; překrásná vyobrazení starověkých měst a arkadských krajinek, a rovněž nábytek pořizoval od nejlepších londýnských truhlářů. Thomas Crowl byl kultivovaným mužem dobrého vkusu a, jak Martha říkávala, dost taktním na to, aby zavčasu zemřel a udělal z ní v šestadvaceti letech zámožnou vdovu. Kromě bohatství Crowl Marthě

zanechal také nyní šestiletou dceru Lydii. „Neprobudila se,“ řekla Martha, „bůhví proč. Dáš si trochu čaje?“

„Ano, prosím.“

Jonathon se posadil, zatímco Martha šla zazvonit. Tyčila se stejně vysoko, jako její mladší bratr, dokonce měla stejně protáhlou tvář, kterou někteří považovali za příliš kostnatou, než aby se dala nazvat krásnou, to však kompenzovala přirozenou elegancí. Její vlasy, stejně černočerné jako Jonathonovy, toho rána skrýval čepec. Obrátila se zpět na bratra. „Vypadáš nějak ošuntěle.“

„Nakládal jsem osmdesát sudů toho nejlepšího prachu, abych ho zachránil před Brity.“

„Kteří nakonec nepřišli,“ odpověděla Martha suše. „Možná že přece jen nedorazí vůbec?“

„Ne, pokud se je generálu Washingtonovi podaří zastavit.“

„Což se mu minulý týden tak docela nepodařilo, že?“ Brity, postupující opatrně od svých lodí v Chesapeacké zátocce, rebelové vyzvali k boji u Brandywinského potoka, kde generála Washingtona opět z boku obchválili a porazili. Bylo to pořád to samé. Pouze minulou zimu u Trentonu generál Washington bitvu vyhrál. Tisíc hesenských zajatců pak předváděli ve městě v průvodu jako důkaz vítězství, kterýžto pohled dodal patriotům naději, že jejich generál si konečně osvojil zvyk vítězit. S těmito nadějemi při odchodu vojska k Brandywine nadšeně jákali, jen aby o týden později zamlkle pozorovali tytéž muže, raněné, poražené a rozmrzelé, při pochodu zpátky.

Nadšení lojalistů se vyrovnalo jen zoufalství patriotů. Martha a Jonathon sdíleli ono zoufalství, protože ač jejich strýc patřil mezi toryovce a rojalisty, Martha se vdala za whiga a Jonathon, náruživě sledující rozvášněné debaty ve městě, si rovněž vybral příslušnost k rebelům. Nyní bylo jejich přesvědčení podrobena zkoušce, protože poprvé od začátku bojů měli Britové vstoupit do Filadelfie.

Martha nenápadně sledovala, jak si Jonathon masíruje pravé stehno. „Něco tě bolí?“

„Ušel jsem větší kus než obvykle. Neměl jsem čas sedlat koně.“

„Chudáčku Jonathone.“ Jen Martha mu směla nabídnout lítost, protože od narození byla jeho nejbližší společnicí. Nejdřív odešla z domu kvůli svatbě, pak jim zemřel otec a Jonathon se stal chráněncem jejich strýce, přesto však náklonost mezi bratrem a sestrou nikdy

neochabla. Jonathon už nebyl malý zmrzačený chlapec, kterého musela chránit, jenže ten zvyk v ní pevně zakořenil.

Čaj dorazil. Jonathon seděl u okna a smutně pozoroval šindelové a taškové střechy. „Co se tu v noci dělo, byla ostuda. Nikdy mě nenapadlo, že uvidím lidi tak ponížené.“

Martha se pousmála. „Jsi moc přísný, bratře.“

„Bylo to nedůstojné!“

Martha pokrčila rameny. „Jsem si jistá, že když z Bostonu utíkali Britové, bylo to ostudné úplně stejně.“

Jonathon s letmým úsměvem útěchu přijal, pak se opřel o složené okenice. „Myslíš, že máme šanci vyhrát?“

„Většinou se na takhle hloupé otázky neptáš. Nebo myslíš, že se ze mě stala věstkyně?“

Jonathon sebou trhl, ne bolestí, ale náhlým vzepjetím hněvu. „Prostě nedokážu snést pomyslení, že sem přijdou! Vykračovat si v našich ulicích! Předvádět se v našich domech! Vysmívat se našim lidem!“

„Pokud ovšem vůbec přijdou.“ Z Marthina hlasu nezaznívalo moc naděje, ale v těchto dnech se patrioti museli chytat každého stébla. „Zaslechla jsem něco o tom, že by snad mohli mířit na jih do Baltimoru.“

Zdálo se, že Jonathon ji neposlouchal. Zíral na střechy ostře kontrastující s nebem, které slibovalo další den bez mráčku. „Nedokážu tu zůstat a dívat se na jejich škodolibost.“

„Bude to těžké,“ souhlasila Martha.

Jonathon se k ní otočil. „Proto odcházím.“

Martha ztuhla. Ze svého bratra viděla proti oknu jen temnou siluetu, ale nepotřebovala mu vidět do tváře, aby věděla, jak tvrdohlavý výraz se na ní rozhostil. „Odcházíš?“

„Dosud jsem si vedl dobře,“ zněla Jonathonova slova najednou horečně. „Jsem dobrý obchodník! Kongresu jsem sloužil dobře! Zásoboval jsem armádu kůžemi, surovým železem, křesadly a prachem, ale Britové se blíží! Jediné obchody, které se teď budou dát uzavřít, budou s nepřítelem. Takže tady už nebudu nikomu užitečný. Kdybych zůstal, musel bych si brát anglické zlato a prodávat britským obchodníkům a to neudělám! To neudělám!“

„Jsi na to až moc pyšný?“

„Pokud to chceš říct takhle, tak ano.“

Martha se stále dívala na bratrovu siluetu. „Takže co budeš dělat?“

„Umím jezdit!“ Jonathon se udeřil do pravé nohy. „Souhlasím, že nemůžu pochodovat, ale jezdím stejně dobře, jako kdokoliv jiný, a kavalerista musí jen jezdit a bojovat.“ Usmál se na sestru. „Chci se nechat naverbovat.“

„Ach, jezdit umíš!“ vyštěkla Martha ostře. „Ale co až ti koně někdo zastřelí? Co pak? Odhopkáš pryč od nepřítele?“

Jonathon se zasmál. „Když budu muset, tak ano.“

„Jsi hlupák!“ Postavila se a odešla od něj. „Proboha svatého, Jonathone! Jsi takový hlupák!“ Obrátila se zpět k němu. „Nebo v tom snad má prsty Caroline?“ Jonathon neodpověděl a Martha, kterou jeho klid dráždil, se na bratra utrhla. „Stejně si jí nemůžeš vzít!“

Jonathon se usmál. „Čirou náhodou jsem ji o ruku ani nepožádal.“

Martha, mnohem emocionálnější než její bratr, cítila, jak její podráždění roste. „Umí číst?“

„Plynule.“

„Víš, že si ji chtěl vzít Ezra Woollard?“

„A ona na to řekla ‚ne‘.“ Jonathon nadále odpovídal klidně. Patřilo to k jeho zvykům, které některé lidi rozčilovaly, protože ani při těch nejkrajnějších provokacích neztrácel hlavu a vždy zněl rozumně.

Na druhou stranu Martha dokázala znít velice nerozumně. „Je to hokynářka! Žije za řekou! Prodává mi zeleninu!“

„A já jsem obchodník.“ Jonathon se zasmál. „Ale odpověď na tvoji původní otázku, drahá sestro, je, že Caroline se mi můj odchod z města snažila rozmluvit. Smýšlí podobně, jako ty.“

„Aspoň něco v její prospěch,“ odsekla Martha jedovatě. „Proboha, cožpak jsi už neudělal dost? Armáda potřebuje celé muže, ne mrzáky!“

Jonathona se provokace ani teď nedotkla. „Potřebují muže.“

„Nenechám tě to udělat.“ Martha si sedla zpátky k oknu. „Když odejdeš bojovat, přijdeš o svoje dědictví a všechna otcova práce přijde vniveč! Ezra Woollard převezme

obchod. Abel ho má rád! A strýček Abel nemá žádného syna, kterému by ho odkázal! Toho chceš dosáhnout?“

„Myslím, že chci totéž, co ty. Svobodu.“

„Proboha!“ Martha zírala do bratrových tmavých, pobavených očí. „Promiň, že jsem tě nazvala mrzákem.“

„Však je to pravda. Vrávorám po městě dětem pro zábavu. Docela jsem si na to už zvykl. Ale teď chci být vojákem.“

Martha se posadila k němu. „Co kdybych ti nabídla lepší způsob, jak se Britům odvděčit?“

„Povídej.“

Martha na vteřinku zaváhala, jako kdyby hledala správná slova, kterými by bratra zradila od jeho hloupého záměru. „Zůstanu ve městě, protože je to můj domov, je to Lydiin domov, a nedokážu si představit nechat se nahánět po venkově tlupou červenokabátníků. Takže je budu snášet, ale také s nimi bojovat! Budu je bavit, Jonathone, dopřávat jim víno a hudbu, budu poslouchat jejich vtipy, a při tom všem budu poslouchat. To dokážeš taky! Při obchodu s Brity se s nimi sblížíš. Budou ti věřit. Leccos ti prozradí. A spoustu toho uvidíš na molech! Jací vojáci k nám dorážejí? A kolik? Takové věci musíme říkat naší armádě, a je to daleko užitečnější než mačkat spoušť!“

„Možná.“

„Ne možná! Samozřejmě, že je!“ Martha hledala další důvod, proč by měl Jonathon zůstat, a ve svém zoufalství použila argument, který byl proti všemu, co pro svého bratra chtěla. „A Caroline přece zůstane také. Budeš u ní blízko!“

Jonathon na pár vteřin ztichl. Pozoroval cáry kouře unášené od kuchyňských komínů, pak si povzdechl. „Jestli zůstanu tady, v přepychu, budu sebou pohrdat.“

„Nikdo tě kvůli tomu nebude vinit.“

„Kvůli tomuhle?“ poklepal si na pravou nohu.

„Ano, kvůli tomuhle!“

Usmál se. „Ale já vím, sestro, a zrovna tak dobře i ty, že dovedu téměř cokoliv, co dokážou jiní. A pokud oni bojují a riskují svá dědictví, pak můžu bojovat a riskovat to své i já. Nikdo by mě z ničeho neobviňoval, ale já sám sebe ano.“

„Jsi hlupák.“ Martha zírala ven oknem. „Britové tu ještě nejsou a lojalisti zatím žádné vítězství neslaví, tak bys mohl aspoň ještě počkat. To je vše, co od tebe žádám. Jen počkej!“

„Abys mi to mohla rozmluvit?“

„Abych tě mohla přesvědčit, že tím, že zůstaneš, napácháš nepříteli větší škody než tím, když odejdeš, proto!“

„Počkám,“ odpověděl Jonathon. „Stejně jsem se nechystal odejít ihned, takže budeš mít dost času na mě dorážet.“

„Nedorážím.“ Martha zavřela oči. „Přišla jsem o matku, otce a manžela. A teď mám ztratit i tebe?“

„Na mně už se osud vyřádl,“ řekl Jonathon sebekriticky, „pochybuju, že má v plánu ještě něco horšího.“

„Myslíš, že budeš žít navěky?“ zeptala se Martha hořce.

„Myslím,“ odpověděl Jonathon klidně, „že bych si dal další šálek čaje.“

A tak Filadelfie, nejkrásnější ze všech měst amerického pobřeží, vyčkávala na dunění nepřátelských bubnů. Červenokabátníci se blížili.

Tři

„Batalion!“ Hlas seržant-majora se rozléhal možná přes tři pole daleko. „Pó-zor!“

Na suché pastvině duplo sedm set pravých bot, načež se v řadách rozhostil naprostý klid. Deset rot na přehlídce bylo zformovaných do tří stěn čtverce, kde v každé rotě na křídlech stáli nejvyšší a uprostřed nejnižší muži, takže se dlouhá řada batalionu kroutila nahoru a dolů a nahoru a dolů jako jakýsi dobře zastřižený okrasný živý plot. Seržanti s připravenými hůlkami se kradli za batalionem. Od přezek opasků a kovových částí mušket se odráželo slunce.

Nebe bylo bez mráčku a dnu vládlo těžké dusné vedro, ze kterého muže v teplotách vlněných kabátech svědilo celé tělo a na tvářích se jim leskl pot.

Naproti nastoupenému batalionu, tam, kde měla být čtvrtá strana čtverce, se tyčila trojnožka zhotovená z roztrískané ohrady. Vrchol trojnožky se nalézal osm stop nad zemí. Konstrukce se tvářila, jako by na ní měl být zavěšen jeden z neskladných Flaundersových kotlů, co armáda fasovala. Jenže pod touhle trojnožkou nikdo žádný oheň nerozdělával; místo toho k ní byl za kotníky a zápěstí přivázaný voják svlečený do půl těla. Napříč přes dvě z tyčí přibíli prkno vyrvané z kapličky v nedaleké vesnici, aby se oběť nemohla prohýbat a uhybat před šlehnutími biče. Muž neměl ledviny zakryté žádným koženým chráničem, což bylo neklamným znamením, že jeho důstojníci chtěli, aby zde toho horkého amerického večera zemřel.

Dva muži celý výjev sledovali z asi devadesátimetrové vzdálenosti. Nepatřili k nastoupenému batalionu, takže si mohli dovolit vyjádřit názory, za které by je jinak odsoudili ke stejnému trestu, jako onoho vězně. „Chybu udělal v tom,“ prohlásil vojín Nathaniel Gilpin, „že se nechal chytit.“

„Chybu udělal v tom,“ opravil Sam Gilpin své dvojče, „že vzal roha. Blbej jak necky.“ Většina Samovy uniformy ležela na hromadě v trávě, zatímco si právě stahoval přes kotníky černé kamaše a sundával boty. Stejně jako muž uvázaný u trojnožky byl do pasu svlečený, Sam ovšem nečelil žádnému trestu. Místo toho si vyhrnul kalhoty, brouzдал se v malém potůčku a pískal si, a pustil se do drhnutí klisny kapitána Kellyho jménem Cleo. Kůň stál klidně. Sam Gilpin to se zvířaty vždycky uměl. Byl vlastně dobrý se vším živým,

jak říkávala jeho matka, až příliš dobrý pro armádu, jenže sedmnáctiletí mají vlastní rozum, a tak Sam matce zlomil srdce.

Jeho bratr Nate se zdál být bičováním přímo uhranutý. Přes pole zazněly bubny, jak dva chlapci dvakrát zavířili biči nad hlavami, než se řemeny zasekly do zad jejich oběti. Nate sebou při každém úderu škubnul. „To musí zatraceně bolet!“

„Jasně, že to zatraceně bolí! Proto to taky dělají, no ne?“ Sam bičování ignoroval. Raději se věnoval práci s koněm; připomínce světa, který opustil, když si před třemi roky navlékl červený kabát. Teď už byl dvacetiletý, vysoký, s veselou a bystrou tváří. Vlasy, předpisově vybělené moučnou kaší a stažené do tuhého copánku, měly původně zlatavou barvu. „Nedívej se na to.“ Hřebelcoval prach z koňských boků a sledoval, jak se srst zase začíná lesknout. Spousta důstojnických koní zemřela při strašlivé, rozpálené cestě z New Yorku. Flotila se z důvodů, které se žádný z vojáků nikdy neměl dozvědět, zdržovala celé dlouhé dny na slunce odrážejících vlnách, jídlo se kazilo a výpary zamořovaly útroby lodi. Koně, dohnání k šílenství horkem a žízní, rozkopali svá stání na zkrvavené třísky, takže museli být zastřeleni. Pár týdnů na souši však udělalo pro přeživší divy.

Sam se dotkl jizvy na zadku klisny a všiml si, že se nezachvěla. Zranění se hojilo dobře. U Brandywinského potoka se jí o kůži otřela rebelská kulka, ale Sam pro ni vyrobil obklad ze starého chleba a pavučin, který jako obvykle účinkoval báječně. Pohládl klisnu po nozdrách. „Otrlá stará holka, co Cleo? Žádněj Yankee tě jen tak nezabije, vid’?“

„Á, ježiši.“ Nate pozoroval potůček krve stékající na bílé kalhoty oběti. Muž sebou škubal a kroutil se v poutech, jak na něm střídavě přistávaly údery z obou stran, přičemž chlapci po každém úderu zamatlanými prsty očistili kožené řemínky od krve a kousků masa. „Chudák mizernej.“

„Nedívej se!“ Ale právě když to Sam říkal, oběť vyplivla kožený proužek z pusy a vydala nepravdělný, strašlivý výkřik, při kterém klisna zastříhala ušima a Sam se k výjevu i přes svůj odpor obrátil. Muži z ostatních batalionů, rozvalující se po okolních polích na obou stranách prašné cesty, sebou při tom odporném, zoufalém výkřiku trhli. Sam se zachvěl. „Měli by ho prostě zastřelit.“

„Neměl se nechat chytit, co?“ řekl Nate.

„Neměl utíkat. Člověk si tím jen koleduje o problémy, utíkáním.“ Ten muž byl zajatý dezertér. Utéct z armády byl neodpustitelný zločin, zločin trestaný nejbarbarštěji.

„Já to udělám pořádně,“ zazubil se Nate. Byl o něco tmavší než Sam, ale sdíleli podobně darebácký obličej. Vysocí, vesničtí chlupci, o jakých sní každý rekrutující seržant; jenže teď měl Nate svůj vlastní sen. Chtěl dezertovat. Chtěl odsud utéct, protože si byl jistý, že někdy za těmi dusnými pobřežními planinami se rozkládal americký ráj, kde úroda roste sama od sebe, jabloně jsou tak obtěžkané ovocem, že se větve pod šťavnatými plody lámou, ale kde by především mohl žít jen se svou Maggie. V Nateově americkém ráji neexistoval hlad, klanění se šlechticům, ani červené kabáty. Žádní seržanti, bičování, kamaše, kožené límce, švihající hůlky, ani rána plná zvracení a dětského pláče za noci. Žádná armáda.

„Chytěj tě.“ Sam na Nateův ráj nevěřil. „A budou tě bičovat, dokud ti nebudou koukat žebra. Nebud' zatracenej pitomec, Nate.“ Podíval se na bratra se směsicí náklonnosti a prosby. Vždycky si byli blízcí a Sam nedokázal unést představu, že by se jeho bratr vydal vstříc chaosu a bolesti. „Ať tě to ani nenapadne!“

„Ve třech by nám to šlo líp než ve dvou, Same.“

„Chytí tě, ubičujou a já tě budu pohrbívat. Nebud' proboha zatracenej hlupák!“ Do Samova hlasu se navzdory náklonnosti k bratrovi vkrádal vztek. Obrátil se a dál rozplétal klisně hřívu. Vzpomínal na radost, kterou zažíval, když o svátcích doma pečoval o velké, tažné koně.

Ke břehu potoka, vzdálenému asi třicet metrů, přihnali tři žalostně hubené jalovice. Za zvířaty a jejich řezníky se trousily ženy a děti patřící k batalionu. Natažené a zamířené muškety práskly třemi ráznými výstřely, utlumenými však horkým, vlhkým vzduchem. Tři jalovice sebou zaškubaly a těžce se sesuly na trávu. Jedno ze zvířat stále bučelo, než se mu do páteře zasekl úder sekery. Kopyta zbývajících dvou ještě slabě kopala, zatímco čtyři řezníci vytahovali nože. Krev se rozlévala jako voda a děti se při tom pohledu smály. Ženy, se svými vlastními noži rovněž připravenými, se plížily poblíž jako divoká zvířata, připravená urvat kus masa pro sebe. Jeden z řezníků se ohnal sekerou, aby je odradil. Zavrčel jakýsi žíhaný podvraťák, Cleo z pachu čerstvé krve neklidně zaržála, Sam pokrčil nos.

„Dneska večer nás čeká hovězí.“ Nate na okamžik zapomněl na bičování. „Konečně nějaká změna po tom zatraceným vepřovým. Hele, tamhle je Maggie.“

„Nech jí bejt, Nate!“

„Ona mě nenechá.“ Nate zíral směrem k řezníkům, kteří házeli játra a ledviny do dřevěného kbelíku coby delikatesy pro důstojníky. „Viděla mě.“

„Kristovy rány, Nate!“ Sam odvedl koně pár metrů proti proudu, jako by chtěl bratra odtáhnout z dívčina dohledu, jenže padlý kmen vrby v útěku tímto směrem bránil. Od batalionu se vznášela vůně čerstvých kuchyňských ohňů, na druhém poli pokračovalo bičování, probíhalo však zase v milosrdném tichu. Muž byl odsouzen k tisíci úderům šestiocasého biče. Skupina důstojníků s uniformami zářícími ve večerním svitu zastavila koně, aby mohli pohlédnout na dezertérovu agonii.

Sam se soustředil na svoji práci. Starat se o klisnu kapitána Kellyho nepatřilo k jeho povinnostem, ale důstojníci z celého batalionu věděli, že Sam Gilpin se o koně umí postarat lépe než jejich vlastní sluhové, takže mu rádi zaplatili nějaký ten šilink, aby o zvířata pečoval. Utíral zrovna Clee oči a nozdry pomocí mokrého hadru, když za klisnou uslyšel výmluvné cákání.

„Nate!“ Maggie se nervózně usmála. Máčela si sukně ve vodě, která odrážela pozdně odpolední slunce, jež jí na štíhlé, opálené tváři vykreslovalo vlnky světla. Nate ji obejmul, aniž by se zajímal, kdo je vidí. Dívka se podívala přes Nateovo rameno a usmála se na Sama. „Ahoj, Same.“

„Paní Scammellová,“ odpověděl Sam velice formálně.

„Tohle jsem vám přinesla.“ Maggie nesla krvavý kus hovězí oháňky a nenabízela ho Nateovi, nýbrž Samovi. To právě Maggie nasadila Nateovi do hlavy nápad dezertovat a uvědomovala si rovněž, že Nate bez bratra neuteče. Maggie se neustále snažila Sama přesvědčit, aby se k nim přidal, jenže Sam si v armádě nepřipadal nešťastný. Sam totiž zjistil, že dokáže bojovat stejně dobře, jako kdokoliv jiný, měl rád koně a počítal, že se dokáže vyhýbat trestům.

Telecí oháňku nepřijal. „Dej to radši svému manželovi, Maggie.“

„Nikdy jsem si ho pořádně v kostele nevzala!“ promluvila najednou velice důrazně.

„To ani není třeba, ne?“ Sam věděl, že se bratr pro jeho slova cítí mizerně, jenže Sam byl z dvojčat vždycky ten silnější a považoval za svoji povinnost se o Natea starat. „A teď jdi pryč, Maggie! Chceš, aby Natea taky zbičovali? Koukni, holka!“ Sam ji otočil k trojnožce. „Neni to hezký, co?“

Jenže Maggie se na krví nasáklého muže ani nepodívala. Zatáhla Natea do úkrytu za bokem klisny, který je chránil před pohledy z louky, kde batalion tábořil. Kolem Samova zpoceného těla a tváře bzučely mouchy a milenci, ruce smutně propletené, na něj zírali, jako kdyby silný Sam byl tou osobou, která mohla naplnit jejich sny a odvést je od armády.

A Sam Nateovu posedlost vlastně chápal. Většina žen táhnoucích s batalionem byly dřívky, ošklivé, prolezlé chorobami, se zašmodrchanými, splenými vlasy a páchnoucími ústy, jenže Maggie tak docela ne. Její hnědé vlasy, mastné a zplihlé, rámovaly tesklivou, prosebnou tvář, která v mužích vyvolávala touhu dívku chránit. Vypadala, pomyslel si Sam, jako kdyby měla pořád na krajíčku, ale zároveň jako by jediný laskavý dotek či slovo dokázaly její tvář rozzářit štěstím.

Štěstí by Sam Maggie přál, jenže v New Yorku si vybrala seržanta Scammella a seržant byl žárlivý člověk. „Proč nepočkáte, až umře v bitvě?“ ptával se jich Sam. „Pak si můžeš Natea vzít legálně.“

„Chci jít domů,“ odpovídala Maggie.

Její domovem byl Connecticut. Právě o Connecticutu Maggie mluvila vždycky, když plnila Nateovi hlavu sny o ráji, o místě, kde rostlo tolik jablek, že na stromech sotva zůstávalo dost místa na listí, kde se husy už nemohly dočkat, až bude jejich maso servírováno na bohatých tabulích a kde tekla voda čirá jako křišťál. Jednoho dne z toho ráje Maggie utekla do New Yorku, kde se stala levnou kurvou v Holy Town, „svaté čtvrti“, kde se nevěstince věnovaly svému podnikání. Teď se zamilovala do Natea a chtěla domů. „Oběma vám dají padesát akrů,“ žádala naléhavě. Telecí oháňka jí visela u boku, takže jí na sukni odkapávala krev. „Padesát akrů, dvě prasnice a vepře! Slíbili to!“

„Sliby nic nestojí,“ řekl Sam.

„Dají vám je, Same!“ Maggie se přimkla k Nateovi a zírala na Sama velkýma očima.
„Však to i napsali, ne?“

„Ty umíš číst?“ zeptal se Sam tvrdě.

„Slíbili to!“ odpověděl Nate zatvrzele jako dítě.

Rebelové skutečně zemi a prasata všem zběhům z britské armády slíbili, ale Sam pochyboval o tom, zda ta půda bude stát byt' za odplivnutí a předpokládal, že pokud nějaká prasata vůbec existují, tak budou nemocná. Tušil, že na jabloních Nateova ráje se skrývá daleko více hadů, než kolik jich kdy bylo v ráji původním. A tak s nimi Sam utéct nechtěl. „Ale jestli stejně chcete utýct,“ opřel se o bok klisny, „tak to udělejte pořádně! Nestačí jenom jít v noci. Chytěj vás a skončíte jako támhleten mizera!“ ukázal směrem k bičovanému muži, který ve svých kožených poutech už jen visel. Na pole kapala krev.

„Udělám to pořádně,“ prohlásil Nate mrzutě.

„Jsi blbej jak necky! Nikdy nic neuděláš pořádně! Máš nějaký normální šaty? Nemůžeš se courat po okolí v červeném kabátu, Nate! Jedna nebo druhá strana tě dostane. Potřebuješ normální šaty, potřebuješ peníze, musíš vědět, kam půjdeš, mít připravenej úkryt na první dva dny, než po tobě jízda přestane slídit. Přemejšlel jsi o něčem z toho? Tak přemejšlel?“

„Ty ano,“ řekl Nate tvrdohlavě.

„Jo, jenže já se nikam utíkat nechystám,“ odpověděl pevně Sam, načež ponořil kartáč do vody, aby z něj dostal srst klisny.

„No to je skvělý.“ Hlas se nesl od vysokého muže, který se musel připlížit vrbovím, a který se nyní postavil na kmen padlého stromu. Stál s nohama od sebe, tvář zastíněnou stříbrně lemovaným trojbokým kloboukem a zíral na Maggie a Natea. Byl to velký člověk se silnou hrudí a plochým břichem, který měl na sobě vykartáčovanou uniformu, jejíž naleštěné knoflíky přímo zářily. A byl také pohledný; ve tváři i hlase se mu zračila síla, která ostatní muže zastrašovala. „S holkou si užít a zdrhnout, co, Nate?“ Seržant, aniž by dbal o své vyleštěné boty, seskočil do potoka a krácel přímo k milencům.

Maggie vykroutila ruku z Nateova sevření a zvedla hovězí oháňku v ubohém pokusu usmířit seržanta Michaela Scammella. „Tohle jsem ti přinesla.“

„Na to seru.“ Scammell švihl po kusu masa na konci okovanou hůlkou a poslal ho tak roztočený kamsi do vysoké trávy za potokem. Se zasvištěním pak švihl zpátky, takže svoji ženu sekl přes obličej. „A teď vypadni, Maggie! A koukej na mě počkat. Pohyb!“ Poslední slovo zařval, jako kdyby vydával rozkaz celému batalionu.

Maggie, vyděšená svým manželem, vyšplhala z potoka.

Scammell její odchod sledoval, pak se otočil zpátky k Nateovi. „Chcete k tomu něco říct, vojíne Gilpine?“

„Jenom jsme spolu mluvili, seržante.“

„Zmlkni!“ Hůlka vystřelila a poznamenala Nateovu čelist. „Pokud jí z tebe jen ucítím, Nate Gilpine, vyrvu ti játra a nacpu je do tvýho zatracenýho krku. Je ti to jasný?“

„Jenom jsme spolu mluvili.“

„Jen mluvili!“ Scammell se pohnul s náhlou, děsivou rychlostí, pravou botou Nateovi podrazil nohu a zároveň do něj vrazil loktem, takže dopadl do potoka. Scammell neznal tělesný strach. U Brandywine, když odříznutá rota rebelů chystala zoufalý útok, aby si probodovala cestu k útěku, Scammell se mezi ně vrhnul s mušketou a bajonetem a Sam vzpomínal na chladnou účinnost, se kterou zabíjel. Takového člověka chcete mít po svém boku v bitvě, ale rozhodně ne za nepřítele.

Scammell teď stál nad Natem a hůlkou mu pootočil obličej. „Vidíš tohle?“ Z trojnožky na bičování odnášeli tělo nasáklé krví a s cáry kůže visícími z páteře. Muž pod údery biče zemřel. „Vidíš, Nate Gilpine, co se stane, když rozčílíš své nadřízené?“

„Ano, seržante.“

Ťuknutím hůlky obrátil Nateův obličej zpátky, takže musel zírat do Scammellových tvrdých, vědoucňých očí. „Přitáhnu tě k tomu zatracenýmu stojanu a sám z tebe stáhnu kůži!“ zasyčel Scammell na Natea. „Jestli se na tu mou podělanou ženskou ještě jednou podíváš, vojíne Gilpine, nechám tě zbičovat a servu ti kůži z tvých zasraných zad. Slyšíš mě?“

„Ano, seržante.“

„Holkám se líbíš, co? Hezounek Nate!“ Scammellova tvář se náhle zkroutila v záchvatu hněvu a švihl hůlkou ještě jednou, podruhé, potřetí, takže se na Nateově tvářích a na čele objevily krvavé rány. Pak seržant ustoupil. Vstaň a vypadni!“ Sálalo z něj pohrdání silného muže nad slabším.

Nate se vyškrabal z vody a seržant Scammell sledoval, jak odchází. Pak se posadil na větev spadlé vrby. Otřel krvavou šmouhu ze špičky hůlky. „Chystají se utéct, Same?“

„Ne, jestli s tím mám já co dělat, seržante.“

„Na to jsem se ale k čertu neptal, nebo ano?“

Sam se na Scammella podíval. Ostatní vysokého, sebevědomého seržanta nenáviděli, ale Samovi zase tolik nevadil. Uznával Scammellovy schopnosti, které, byť tvrdé, držely v boji rotu v bezpečí, a tím, že se k němu choval s nebojácnou upřímností Sam shledal, že i jemu se na oplátku dostává spravedlivého zacházení. „Neutečou, seržante.“

„Musí jim to lézt na mozek.“ Scammell zněl doopravdy zmateně. „To si myslí, že jsem si ničeho nevšiml?“

Sam nechtěl říct, že bratr je zamilovaný a zamilovaným to vždycky leze na mozek. „Nate byl vždycky pitomej, ale nemyslí to zle, seržante.“

„Ale myslí si, že dostane mojí kurvu!“ V Scammellových očích se zračilo něco znepokojivého, snad se z nich zdálo, že kdykoliv může propuknout do běsnícího hněvu. „Maggie je kurva, ale je to moje kurva. Jestli jí někdo někdy prodá, Same, budu to já. Ne tvůj bratr.“

„Říkal jsem mu to, seržante.“ Samovi se nedívalo lehce, jak Scammell sekal bratra přes obličej, jenže nabídnout mu bratrskou pomoc by znamenalo přivolat na sebe bičování za útok na nadřízeného důstojníka. Hlavní fintou v armádě byla obezřetnost a Sam věřil, že té má dostatek.

Scammell otevřel váček a vyndal z něj kus červené vlny. „To je pro tebe.“

Sam si ho vzal. Pevně upletený bavlněný střepec, obarvený na zářivě červenou, měl asi tři palce. „Co je to?“

„Dej si to na klobouk. Budeme je nosit všichni, Same,“ zasmál se Scammell. „Pamatuješ na tu noc, kdy jsme pozapichovali ty zatracený Yankee? Ti bastardi teď kňučí, že to nebylo fér. Měli jsme je probudit, než jsme je pozabíjeli. A teď ti tuctoví parchanti vyhlásili, že se chtějí pomstít, takže jim hezky ukážeme, na koho mají mířit, Same. Nos to a ukaž jim, kdo jim to nandal. Říkají nám vrazi, takže na to budeme pyšní. Příště si to ti mizerové dvakrát rozmyslí, až uvidí ty červený střepec, co?“

„To asi jo.“ Sam cítil zvláštní potěšení, rudý odznak mu připadal jako čestný symbol. Hodil ho na břeh vedle černého třírohého klobouku. „Dneska v noci si to přišiju, seržante.“

Scammell dál seděl na vrbové větvi. „Tu noc jsem tě pozoroval, Same. Byls dobrý.“

„Yankeeové spali,“ odpověděl Sam skromně, seržantovo pochvala ho kupodivu přesto potěšila. Dávala Samovi status plnohodnotného vojáka, který se mohl počítat mezi elitu tvrdých mužů, kteří se Scammellovým svolením tvořili jádro roty.

„Jsi dobrý kluk, Same, nepokaž si to.“

„Nepokaž, seržante?“

Scammell si nabral do dlaně vodu a napil se, pak vstal. „Jestli Romeo a Julie zdrhnou, Same, mohl bych usoudit, že to byla tvoje chyba, že jsi na bratra nedohlédnul. Rozumíš mi? A pak bych s tebou byl nespokojený. Takže na něj dávej pozor a nebudou žádné nepříjemnosti.“

„Bude v pořádku.“

„Nebo bude mrtvý.“ Scammell vyšplhal na břeh. „Jsme červenokabátníci, Same, a těmi zůstaneme, dokud nás nezraní nebo nezabijí. Není žádná cesta zpět, žádná.“ Scammell sebral z trávy hovězí oháňku. „Složili jsme přísahu, Same, a zůstaneme tady, dokud neskončíme pod kytíčkama. Vyříd' to bratrovi.“ Odměřeně kývl na rozloučenou a pak se vydal k travnatému tábořišti.

Sam naposledy vykartáčoval klisnin kupírovaný ocas, pak klesnul do vody, aby se ochladil. Z ohnišť do nebes stoupala vůně připravovaného jídla a mísila se s táborovým pachem tisíců nemytých mužů a žen, se kterým se Sam tak důkladně sžil, že už ho ani nevnímal. Těšil se na nadcházející jídlo, rozhovory nad ohněm a smích svých druhů. Věděl, že Nateova hloupost mohla tuhle trochu štěstí ohrozit.

Protože pro červenokabátníky žádný ráj neexistoval; jen armáda, kouř bitvy a pýcha na červený střavec, který hlásal jeho zabijáckou odbornost. Sam přijmul králův šilink a na oplátku za něj slíbil svůj život. Sam měl být červenokabátníkem až do smrti a byl na to také zatraceně pyšný.

Čtyři

Vrcholky hor se ztrácely v dálce, každý z nich lemovaný temnými stromy, a přesto méně a méně zřetelné, až se na západním horizontu rozplývaly a mísily se s bledým nebem. V údolích mezi hřebeny se nalézaly farmy, cesty, dokonce malá městečka, přesto krajina z jejich současné vyhlídky vypadala téměř panensky. „Jako Británie,“ řekl sir William, „když přišli Římané.“

„To možná není zrovna to nejšťastnější přirovnání,“ odvážil se říci lord Robert Massedene. „Pamatujete, že ti nakonec odešli, sire?“

„Ano, to odešli,“ promluvil sir William nepřítomně. Jeho pozornost zřejmě přitáhla šmouha kouře na jihozápadě bezmračné oblohy, jenže kouř byl moc daleko na to, aby některý z jezdců poznal, co vlastně hořelo. Lesní požár? Dům? Obávali se něčeho horšího, ale nikdo nebyl ochoten to vyslovit nahlas.

Jezdci stáli na holém kopci. Pod nimi se kolem jeho úpatí kroutila prašná cesta vířená v dusivá oblaka pochoduujícími muži. Batalion po batalionu se plahočil k dennímu tábořišti bezduchými kroky unavených mužů, za nimi důstojníci na koních. Děla a jejich kdysi lesklé hlavě zašlé pod nánošem špíny za sebou vzdouvala ještě více prachu, který se usazoval na vysokých vozech markytánek a sapérů. Ženy a děti vojáků klopýtaly po stranách vozů. Den rozpalovalo parné, dusné americké léto a jezdců dobře věděli, jak se pochoduující muži v tlustých vlněných uniformách musí potit.

Podél cesty pobízel jezdec v červeném kabátě koně ke spěchu, odháněl z cesty civilisty táhnoucí s armádou, a když nad sebou uviděl zářivé uniformy, obrátil koně do svahu. Podkovy vyhazovaly ze suché země do vzduchu hrsti prachu.

Muž, kapitán, uzdou zastavil svoji zpocenou klisnu vedle sira Williama. „Nic nového, pane.“

V siru Williamovi zjevný jezdcův spěch probudil naději, ale žádné viditelné zklamání z absence nových zpráv neprojevil. „Vypadáte, že je vám horko, Johně!“

„Je to pekelně horká země, pane. Bůh ví, proč o to zatracené místo vlastně bojujeme.“

„Hádám, že pro jejich vlastní dobro.“ Sir William se otočil na západ a pokračoval ve svém bezvýsledném pátrání ve vedrem zalité krajině.

Sir William byl urostlý, v sedle seděl trochu neohrabaně, měl hrubý obličej nehodící se ke křiklavým prýmům a třpytivým stužkám, které prozrazovaly jeho vysokou hodnost. Tvář naznačovala nepřilíš přemýšlivou a cholericou povahu, ale ve skutečnosti byl generálmajor sir William Howe, vrchní velitel armád Jeho Veličenstva v severní Americe, lenivý, klidný a laskavý muž. Pro jeho vlídnost mu přátelé a pobočníci říkali Dobrák Billy, při vzácných příležitostech, kdy se však někomu podařilo probudit jeho hněv, se dokázal chovat jako sprostý zeman. Obrátil se na nově příchozího. „Rangeři odjeli dnes ráno, že, Johne?“

„Ano, pane.“ Kapitán John Andre, štábní důstojník generála Greye, potvrdil, že rangeři skutečně odjeli mezi do nekonečna se táhnoucí hřebeny tetelící se horkem.

„Nuže, zíráním ničemu neprospějeme.“ Sir William sklouzl ze sedla, načež zaúpěl, jak ho píchlo v zádech. Otce sira Williama bolesti zad sužovaly nesmírně a sir William se bál, že tento neduh zdědí, ale nával bolesti rychle odezněl. „Pojíte s námi, Johne?“

„Kvůli tomu jsem tak spěchal, pane. Vaše tabule tu generála Greye zahanbuje.“

„Dnes budeme jíst úplně obyčejně, Johne, ale i tak jsem rád, že se přidáte!“ Sir William měl Johna Andreho rád a vůbec by mu nevadilo přijmout ho do vlastního štábu, ale netroufal si pytláčit u jiného generála. Rozčilovalo ho to, protože sir William dalšího pobočníka potřeboval, když se teď armáda táhla po klikaté pensylvánské cestě místo toho, aby se mačkala v New Yorské posádce, kde se rozkazy daly vyřídit tak snadno.

Ostatní jezdci sesedali a jejich služebnictvo vynášelo jídlo a víno na vrchol kopce, sir William se zatím procházel podél východního okraje kopce. Kochal se pohledem na mírné kopečky a hluboké lesy táhnoucí se až k daleké řece nezřetelné v letním oparu. „Úchvatná krajina,“ prohlásil šťastně.

Kapitán lord Robert Massedena věděl o lásce svého velitele ke všemu americkému. Každá napůl shnilá venkovská kaple s propadající se střechou dokázala zaujmout pozornost sira Williama třeba tím, že ji někdo natřel trochou vápna, čímž dokazovala triumf píle nad

nepřízní osudu. Massedene považoval krajinu za poměrně fádňi, ale věděl, jak zbytečně by bylo svůj názor vyjadřovat. „Úchvatná, pane.“

Sir William zamžoural na stříbrný odlesk na vzdálené pláni. Předpokládal, že pochází z řeky Delaware. „Neměli bychom odsud už vidět Filadelfii?“

„Pokud jsme ovšem nepřistáli na špatném místě.“ Lordu Robertu Massedenovi bylo dvacet dva let a byl synem jednoho z přátel sira Williama, což z jeho jmenování pobočником učinilo tak trochu společenskou povinnost. Sir William však nikdy této vnucené volby nelitoval. Robert Massedena měl nízkou a podsaditou postavu a kulatý, chlapecký obličej, na kterém za každých okolností zářil veselý úsměv. Byl mladším synem odsouzeným právem prvorozeného nikdy nezdědit žádné jmění, takže se rozhodl žít se mečem, který mu na stříbrném řemínku visel u pasu.

„Město je támhle napravo, pane.“ přidal se John Andre ke dvojici a ukázal prstem na místo, kde se v zastřené dálce za zalesněnou výšinou skrývala Filadelfie.

Sir William sledoval mihotavou krajinu. „Hudba,“ řekl najednou. „Hudba!“

Dva pobočníci, kteří měli sira Williama rádi zrovna tak, jako on je, se náhlému nevysvětlitelnému nadšení poušmáli. „Chcete, abychom vám zazpívali, pane?“ zavtipkoval lord Robert.

„Pokud na tom trváte, Roberte, ale já měl spíš na mysli Filadelfii.“ Sir William se otočil, aby zkontroloval, jak postupuje příprava oběda. „Ve městě musíme mít hudbu. Chci, aby byli lidé šťastní. Musí to být plamínek v době temna, zima plná radosti.“ Sir William promluvil se zanícením ostře kontrastujícím s jeho obvykle klidným rozpoložením. Byl vzdáleným bratrancem krále, přesto královskou politiku nesnášel, a když povstání vypuklo, přísahal, že nikdy nebude bojovat proti koloniím, které tak obdivoval. Prázdna peněženka sira Williama přinutila změnit názor, protože potřeboval generálský plat k umořování mnohých dluhů, avšak i tak si cenil svého postu vrchního velitele méně než jmenování mírovým pověřencem. Toužil po míru a doufal, že ho dosáhne spolu s Filadelfií.

John Andre se usmál. „Ale radost ve městě bude muset počkat, než dobudeme ty říční pevnosti.“

„Však je dobudeme, Johne.“ Zdálo se, že problém s pevnostmi chránícími přístup do Filadelfie z moře a znemožňujícími britským lodím dovážet do města zásoby nijak nebral v potaz. „Mají ve Filadelfii divadlo?“

„Před čtyřmi roky ho měli, ale církve se ho snažily zavřít.“

„Mohli bychom si dopřát zimní sérii dramát, nemyslíte?“

„Zástupce velitele,“ pronesl John Andre potutelně, „by nejspíš navrhnul, ať nejdřív pověsíte pana Washingtona?“

„To by náš lord Cornwallis jistě navrhnul,“ nevyhýbal se ani sir William troše posměchu, „ale dokonce i náš lord ví, že divočina se dobýt nedá. Jen se na to podívejte!“ učinil posunek směrem k do dálky ustupujícím hřebenům. „Táhne se až na konec světa! Ne, naše nejlepší šance je přesvědčit rebely, že se od nás nemají vůbec čeho obávat! Svedeme je úspěchem a omráčíme laskavostí, tak nějak jste mi to říkal?“

„Vždycky jsem byl výřečný.“ Andre, napůl Švýcar, byl elegantní a chytrý člověk, který věděl, jak bavit své nadřízené. „Ach! Salmagundi! Kuře! Vidím, že dnes přece jen hladovět nebudeme.“

Vojáci se dál trmáceli po cestě, zatímco sir William a jeho vojenská rodina nad nimi obědvali. Kromě Johna Andreho tam byli další tři štábní důstojníci, hesenský tlumočnick sira Williama a jeho osobní sekretář. Hamleta, psa sira Williama, rozmazlovali všichni společně, krmili ho nejvýběrovějším masem a pokoušeli vodou ochucenou vínem. Koně na kopci ožvykovaly řídkou trávou a služebnictvo vyčkávalo mimo doslech. Poklidné scénérii chyběly jen dámy, které by jí dodaly domácké kouzlo, ale to všechno siru Williamovi kazily obavy, kvůli kterým se stále obracel k západnímu horizontu.

John Andre, který věděl přesně, co sira Williama zneklidňuje, se ho pokusil uklidnit. „Dneska dorazí, pane.“

„To už jsi říkal včera, Johne.“ Sir William zíral na západ, jídlo leželo zapomenuté. „Kdyby tak Washington věděl, že jsme sotva schopní vybojovat jedinou bitvu!“

„Na jedno vítězství máme munice dost,“ utěšoval velitele lord Massedene.

„Takže Washington si může dovolit prohrát ještě jednu bitvu, aby hned vzápětí získal oslnivé vítězství!“ Sir William nepřítomně hladil uši svého psa. „Leda by to po tom posledním výprasku vzdal?“

„Pan Washington,“ řekl Andre, „je jako člověk, kterého bolí hlava, ale stejně se stále snaží najít cihlovou zeď, do které by s ní mohl mlátit. Ne, pane. Zase se ukáže. Touží po vojenské slávě.“

„Jestli se ukáže dneska,“ odpověděl sir William, „tak se mu jí také dostane! Jsme armáda bez koulí!“

Štáb se pousmál nad obhroublým vtípem, který naneštěstí nebyl daleko od pravdy. Armáda sira Williama, manévrující čím dál tím blíže k Filadelfii, rychle spotřebovávala své zásoby munice. A nespotebovávala je kvůli boji, ale kvůli strachu. Každé noci hlídky zanechané na pospas v rozlehlé americké divočině znervózňovaly. Střílely po přeludech a během pár minut už probudily celé bataliony, které popadly muškety a přidávaly se k praskajícím a jiskřícím salvám, které bičovaly prázdňovou noc hlukem a olovem. Rozkazy a vyhrožování cíle zastavit toto plýtvání nedosáhly.

Bylo to plýtvání s nedozírnými následky. Každá v papíru zabalená patrona se musela dopravit z Británie do New Yorku, odtud pak na menších lodích do Chesapeakské zátoky, odkud ji po zpustlých cestách tahaly vozy. Munice měla cenu zlata, ale navzdory tomu pýchota každou noc páčila do temnoty, jako by měli k dispozici nevyčerpatelné zásoby.

Konvoj měl zpoždění.

Někde mezi potměnými stromy, někde v té tajuplné krajině, se ztratil muniční konvoj. Královnini rangeři, tvrdí lojalističtí jezdi narození v téhle prázdňové zemi, se ho vydali hledat, sir William se však obával, že mohli být přepadeni stejně jako konvoj. O svých obavách nemluvil, aby nepokoušel osud, přesto o nich každý důstojník na tom návrší věděl.

„U Paolina hostince jsme si poradili i bez munice, pane,“ prohodil John Andre lehkomyslně.

Obávám se, že Yankeevé už nám víckrát spícími hlídkami neposlouží,“ odpověděl sir William.

Thomas Evans, hlavní sluha sira Williama, kterému byla v hovoru s pánem poskytnutá značná svoboda, vyšplhal na vrchol kopce. „Měli bychom jít, sire.“

„Obáváš se o moje bezpečí, Tome?“ Sir William se pootočil, což mu způsobilo další příval bolesti, aby se podíval na východní stranu kopce. Zadní voj armády je právě míjel. „Můžeš poklidit talíře, Tome, ale my ještě chvíli zůstaneme tady.“

Vyčkávali, přestože již prozíravě v sedlech, a každý z důstojníků věděl proč. Sir William toužil po útěse konvoje. Chtěl spatřit těžké vozy přetékající náboji schovanými pod připevněnou celtou, jak se náhle přikodrcají do jeho zorného pole. Možná že vrchnímu veliteli nenáleželo zajímat se o tak nicotné záležitosti, jakou byl zásobovací konvoj, ale nikdo jiný si palčivěji neuvědomoval, k jaké katastrofě se schyluje, pokud vozy nedorazí.

„Už bychom vážně měli jet, pane.“ Lord Robert zněl nervózně. Armáda skýtala relativní bezpečí kdekoliv, kudy se zrovna pohybovala, jenže jakmile některé území opustila, rebelové ho záhadným způsobem vzápětí zase obsadili.

„Ještě minutku, Roberte.“ Sir William upřeně zíral na místo, kde cesta mizela v hlubokých lesních stínech.

A kde se z ničeho nic objevil jezdec v zeleném kabátě.

Ruka Johna Andreho instinktivně sklouzla k jílci meče, Tom Evans zase vytáhl ze sedlového pouzdra jízdní karabinu. Major Zeigler, hesenský tlumočnick sira Williama, pobídl koně vpřed, aby se dostal mezi sira Williama a záhadného jezdce, ale sir William ho mávnutím poslal zpět. „V pořádku, Otto. Je to ranger!“

Andreho ruka sklouzla z meče, Evansova karabina zajela zpět do pouzdra. Objevovali se další jezdci v zeleném, Američané, kteří bojovali za svého krále. Za nimi, jako zázračné zjevení, vyjely vozy, které rangeři hledali. Tvář sira Williama, dosud stažená obavami, se rozjasnila. „Bůh je pořád ještě Angličan, co?“

Pak náhle nadšení přihlížejících jezdců opadlo. Možná, že Bůh byl Angličan, ale poslal jen tři vozy. Celta na tom třetím byla spálená a všechny tři hlídali hesenští vojáci, kteří kráčeli jako někdo, kdo se právě vyvlekl z údolí stínu. Tohle nebyl konvoj, ale jeho pozůstatky.

Spolu s hesenskými pěšáky vedl svého koně červenokabátnický důstojník. Pohlédl nahoru na kopec, spatřil blyštivé uniformy štábních důstojníků a s únavou patrnou i z dalekého vrcholku se vyškrábal do sedla. Pobídl koně do svahu, ale strašlivě unavená kobyla dokázala jet pouze krokem.

Na vrcholku nikdo nepromluvil. Z příchozího důstojníka se vyklubal poručík s pohlednou tváří zašpiněnou potem a skvrnami od střelného prachu. Když smekl klobouk při pozdravu sira Williama, odhalil světlé vlasy přilepené k hlavě. Červený kabát s neelegantními výložkami řadového regimentu byl poskvrněný krví a propálený ohněm. Mezi štábními důstojníky a jejich dokonale čistými uniformami se zlatými ozdobnými šňůrkami a zapínáním vypadal otrhaný poručík jako z jiného světa. Jako voják.

„Poručík Vane, pane,“ hlásil se siru Williamovi.

„Víte, kdo jsem?“

Vane unaveně přikývl. „Ano, pane.“

Při pohledu na scvrklý konvoj se obvyklá vlídnost sira Williama vypařila. „A chcete mi říct, poručíku Vane, že máte jen tři vozy?“

„Ano, pane.“

Sir William málokdy vybuchl, ale klid, s jakým Vane odpovídal, jedním takovým výbuchem hrozil. „A s těmi zbylými jste udělali co?“

Vane ztuhl. „Já s nimi nedělal nic, pane. Neměl jsem konvoj na starost.“

Ve Vanově hlase zaznívala pýcha a vzdor, se kterými, přestože zachovával uctivý tón, by běžný poručík s vrchním velitelem obyčejně nemluvil. Vane si otřel čelo rukávem, ale jen tím vetřel prach a pot do už tak splepených vlasů. „Od pramene Jelení řeky vyrazilo padesát vozů, pane, ale asi na desáté míli je přepadli. Rebelové odlákali eskortu na sever od silnice a z jihu pak poslali jízdu.“ Ve Vaneově hlase zazněla hořkost. „Tažná zvířata zmrzčili a vozy spálili, pane.“

Sir William instinktivně pohlédl na kouř vznášející se na horizontu. Pokoušel se představit si vybuchující vozy a řídicí koně a všechnu tu krev a hrůzu na lesní cestě, pak ho dostihly myšlenky na krizi, které se obával. Jak jen má bojovat bez munice?

„Rebelů tam nebylo moc,“ přerušil Vane myšlenky sira Williama, „ale jeden vůz chytal od druhého a podařilo se nám zachránit jen tři.“

„Nám?“ pohlédl Howe zpátky na poručíka.

„Mému sluhovi a mně, pane.“ Vane ukázal směrem k červenokabátníkovi, který čekal na svahu. Pak neskutečně unavený poručík vyprávěl, jak se vlastně dostal ke konvoji. „Vraceli jsme se k armádě, pane, a nařídili nám přidat se k eskortě.“

„Pak kde je velitel eskorty?“ zeptal se sir William. „Neměl by mi hlášení podávat on?“

Vane lehce pokrčil rameny a zdánlivě zdráhavě odpověděl: „Major Woodward usoudil, že bude nejlepší vrátit se do Chesapeaské zátoky, pane.“

„Co že...“ sir William se zarazil. „Pokračujte, Vane.“

Vanovi to zřejmě připadalo trapné. „Myslel jsem, že armáda bude nejspíš v krajní nouzi, pane, takže jsem považoval za nejlepší přivést vám aspoň ty tři vozy. Rota hesenských se přihlásila, že se vydají se mnou.“ Vane se narovnal v sedle. „Rád bych vyzdvihl jejich statečnost, pane.“

Major Zeigler, hesenský tlumočník, se při slovech o statečnosti Němců nadmul pýchou, zatímco ostatní důstojníci zírali na poručíka Vanea a uvažovali, které části hlášení se rozhodl vynechat. Vane se bezpochyby s majorem Woodwardem hádal, bezpochyby tím, že trval na pokračování se zbytkem konvoje, porušil rozkazy a Vane rovněž bezpochyby projevil zbrklé hrdinství. Poručík se vzepřel majorovi, prošel se svým drobounkým oddílem temnými lesy a přes malé farmy, na kterých žilo plno mužů se smrtonosnými puškami. K ochraně konvoje v takovém terénu byl zapotřebí celý batalion, ale tenhle bezvýznamný poručík jím prošel s hrstkou mužů, protože věděl, jak zoufale by na tom armáda s municí mohla být.

A teď Vane stál na slunci, pot mu stékal po tvářích v říčkách, a vypadal, jako kdyby očekával pokárání. „Mrzí mě, že jsou jen tři, pane.“

„Bez vás bychom neměli ani jeden!“ odpověděl sir William vřele.

John Andre viděl na Vaneově tváři černé skvrny od prachu vybuchujícího na pánvičce muškety a uvědomoval si, že žádný z důstojníků nikdy z muškety ani nevystřelil, pokud se neocitl ve strašlivém nebezpečí. Promluvil mírně: „Museli jste bojovat, abyste sem ty tři vozy dostaly, Vane?“

„Ano,“ zamračil se Vane, jako by na tu událost vzpomínal. „Minulý večer, ale nešlo o nic vážného.“

„Nic vážného?“ zeptal se sir William.

„Jen nějakí vagabundi mezi stromy, pane. Myslel jsem, že bude nejlepší je odehnat, než jim dojde, jak málo mám lidí.“ Důstojníci sira Williama si představili muškety a pušky pálící zpoza stromů a hrstku vojáků uvězněnou mezi povozy. Vane o události mluvil skromně, ale díky tomu jeho úspěch jen o to více vynikl.

„Vane,“ uvažoval lord Robert, „nějakí Vaneové žijí v Northamptonshiru, že ano?“

„O tom nic nevím. Má rodina se věnovala obchodu,“ doznal Vane trapně s kapkou vzdoru, který se mu vrátil do hlasu.

„Věnovala?“ optal se sir William jemně.

Vane zaváhal. „Otec zemřel, pane. Za dědictví jsem si koupil hodnost.“

Zřejmě nešlo o nejúspěšnější investici, protože Vaneovi už táhlo na třicítku, bohatší muži v jeho věku už bývali přinejmenším kapitány. Poručík Vane si ale evidentně další hodnost zkrátka nemohl dovolit. Jeho klisna nepatřila k nejlepším koním a kabát od uniformy byl značně obnošený. Kapitánství si nemohl dovolit, jenže syn obchodníka bez známostí ani nemohl doufat v něčí patronaci jako šlechtičtí příbuzní. Vane byl obyčejným důstojníkem obyčejného regimentu s obyčejnou, únavnou vojenskou kariérou. Až na to, že v uplynulých dnech prokázal statečnost větší než většina mužů v celé armádě.

„Jak dlouho už jste v Americe?“ Sir William obrátil koně a k úlevě svých pobočníků konečně skupinku odvedl z návrší.

Vane sira Williama následoval. „Od prosince, pane.“

Sir William pokynul Vaneovi, aby se zařadil po jeho pravém boku. „Takže jste byl u Brandywine?“

„To ano, pane.“ Vaneův hlas pookřál při představě nedávné bitvy, ve které Britové rebely zahnali z cesty. „Když to skončilo, nařídili mi doprovodit raněné zpátky na loď. Báł jsem se, že při tom přijdu o další střet, pane.“

Sir William se usmál Vaneovo nadšení. „Takže vás vojákování baví?“

„Ano, pane.“

„Jsem rád, že jste mu dal přednost před obchodováním, poručíku! Přisahám, že opravdu jsem! Tři vozy jsou lepší, než žádný, co?“

„Ale ne tak dobré, jako padesát, pane.“

„Ne.“ Sir William, kterému Vane připomněł jeho problémy, zmlkl, než vyjeli na cestu, takže mohli pobídnout koně za těmi třemi vozy. Vaneův sluha nesoucí mušketu se za nimi plahočil prachem. Sir William se na Vanea usmál. „Se svými muži se můžete setkat na velitelství po večeři, že?“

„Ano, pane.“ Vane byl nejspíš příliš unavený na to, aby se podívil, že ho vrchní velitel zve na večeři. Vydal pokyny sluhovi, pak dohonil sira Williama, který zrovna nahlas uvažoval, jak má bojovat bez munice.

„Dorazí další,“ ujišťoval ho major Zeigler.

„Jen aby dřív nedorazil pan Washington.“ Sir William pobídl koně kolem konvoje a vykřikoval slova chvály na hesenské vojáky, stejně špinavé a unavené, jako byl Vane. „Pohrozil jsem, že nechám zbičovat každého, kdo vystřelí bez rozkazu,“ stěžoval si sir William, když předjížděl vozy, „jenže to nepomohlo! Bičování vůbec málokdy pomáhá.“

„Protože se nebičuje dost tvrdě.“ Major Zeigler nahradil Vanea po pravici sira Williama.

Sir William se při slovech Hesence zašklebil a otočil se v sedle ve snaze najít Vanea. Když pak sir William položil otázku, nešlo mu nutně ani tak o odpověď, jako aby si Vane připadal jako doma: „Jak byste vy donutil hlídky přestat plýtvat mou municí, poručíku?“

„Nařídil bych důstojníkům batalionu zaplatit každou vyplývanou patronu z vlastní kapsy, pane.“

„Dobrotivý Bože.“ Nadšený sir William přitáhl koni uzdu. „To je úžasný nápad! Sáhnete důstojníkovi na peníze a on zkrotne, co vy na to, můj lorde?“

Lord Robert Massedene souhlasil.

„Proboha, Vane! Mám všechny tyhle chytré pobočníky a nikoho z nich nenapadlo...“ Hlas sira Williama odezněl a na jeho místě se objevil široký úsměv, jak mu na mysl přišel nápad svým způsobem stejně skvělý, jako ten poručíka Vanea. „Zasluhujete odměnu, Vane.“

„Za konání své povinnosti, pane?“

„Ale málokdo dělá svou povinnost tak dobře.“ Nejšťastnějším ze všeho činilo sira Williama dělat radost jiným, a nyní se rozhodl obdarovat Vanea svojí záštitou, jakou důstojníci jako on tolik potřebovali. „Napadlo mě udělat z vás svého štábního důstojníka, Vane.“

Vane samým ohromením nebyl ani schopen reagovat. Koně zastavili a jeho obklopila vojenská rodina sira Williama, do které mohl pomocí jediného slova privilegovaně vstoupit. On ale jen na sira Williama zíral, až nakonec vykoktal odpověď. „Ale vždyť mě ani neznáte, pane!“

„Vím, že jste statečný. Zjistil jsem, že chytré nápady vám také nechybí. Co víc bych potřeboval vědět?“

Na Vanea toho bylo zjevně moc. O takovém štěstí se důstojníkovi nesnilo ani v nejdivočejších snech, takže když nyní nabídku dostal, přemohl ho úžas.

Sira Williama výraz ve Vaneově tváři ohromně potěšil. „Není to zas nic tak úžasného, Vane. Pobočníci mají větší šanci, že zemřou v bitvě, že ano, John?“

Andre, který se Vaneovým zmatením bavil, se na poručíka usmál. „Vítej v mramoru, Vane.“

„V mramoru?“ podíval se Vane omámeně na elegantního Andreho.

„Ve své hrobce na Westminster Abbey,“ vysvětloval Andre. „Oted' ses totiž octl na stezce slávy.“

„Pokud tedy přijímaš,“ poznamenal lord Robert suše.

Ta slova Vanea polekala a pospíšil si s odpovědí. „Přijímám, pane,“ řekl siru Williamovi, „jsem poctěn a ani nemůžu vyjádřit své díky. Budu se snažit ze všech sil, abych se ukázal být té pozice hodný, pane.“

„O tom nepochybuji.“ Sira Williama ta odpověď zahřála. Dar byl darován a řádně přijat. „Ale nemůžete být poručíkem, Vane! To by tedy nešlo, to ne! Moji plukovníci neberou poručíky zdaleka dost vážně. Ještě dnes v noci vás nechám povýšit na kapitána.“

„Pane.“ Víc Vane říct nedokázal. Povýšení, lepší plat, generálská záštita; toho všeho se mu dostalo na cestě rozježděné táhnoucím vojskem.

„A taky vám už nemůžu dál říkat Vane. Jak vás pokřtili?“

„Christopher, pane,“ řekl Vane.

„Christopher, ano?“ Sir William vrhnul na svého nového pobočníka pohled. „Máme vám tak říkat, nebo by bylo lepší Kite?“

„Kit bude skvělé, pane.“

„Nebo rovnou Kytíčko?“ navrhl lord Robert zlomyslně.

Vane se obrátil a zíral přímo do lordových očí. Na okamžik se v ten horký den ochladilo. „Tak mi nikdo neříká. Nikdy.“

Massedene si povšiml, jak bledé měl Vane oči. „Bez urážky, kapitáne Vane.“

„Můžeme pokračovat, pánové?“ Sir William, který si krátkého střetu vůbec nevšiml, se na své mladé muže usmál. Nejvyššímu veliteli možná chyběla munice, ale měl na dosah

Filadelfii, nového pobočníka, a víru, že mír nebyl dál než pár týdnů. Nic víc sir William, Dobrák Billy, ke štěstí nepotřeboval.

Pět

Odpoledne poté, co patrioti utekli z Filadelfie, reverend Donald MacTeague při kázání poprvé za poslední tři roky veřejně přečetl modlitbu za Jeho Výsost krále. Martha Crowlová, oděná na ranní bohoslužbu ve vdovské černi, se po prvních vyřčených slabikách na protest postavila. Každý pohled v kostele sledoval, jak zvedla Bibli, modlitební knížku a slunečník. Hlas reverenda MacTeagua se zadrhl. Martha uchopila svoji malou dcerku za ruku. Někteří farníci očekávali, že zazní hřmotné odsouzení, ale farář jen mlčel, zatímco Martha za sebou třískla dvířky lavice a hlasitě odkráčela středem uličky. Šestiletá Lydie si patrně matčin vzdor užívala a usmála se na strýčka Jonathona, který, v pokušení se ke své sestře přidat, jí úsměv oplatil.

O pár chvil později shromážděním projel další záchvěv, když MacTeague nahlas přečetl text vybraný z patnáctého verše poslední kapitoly Knihy Jozue. „Vyberte si dnes, komu budete sloužit!“ Odmlčel se, jako kdyby vyzýval své farníky, aby následovali volbu vdovy Crowlové. Nikdo tak neučinil a MacTeague velebením mnohačetných požehnání, kterých se městu dostane s příchodem Britů; plno práce v přístavech, plná skladiště, návrat starých dobrých anglických mincí a důvěra zbytku obchodního světa. Takové, hlásal MacTeague, jsou dary přinášené královskými vojáky.

Při obědě po bohoslužbě dal Abel Becket průchod pocitům ponížení vyvolaným Marthiným jednáním. „Zneuctila naši rodinu!“

„Svémi konzistentními názory?“ zeptal se Jonathon.

„Odporuješ mi?“ Abel Becket ztuhl, kuchyňský nůž v ruce, a propaloval synovce pohledem.

Avšak Jonathon už se dávno naučil, jak nejsnáze se strýcem a tetou jednat; s vyrovnanou upřímností, kterou nikdo nemohl rozporovat. Jonathon žil ve strýcově domě jako jeho chráněncem a dokázal se obratně vyhýbat rozepřím, které přinášely do ostatních měšťanských domů tolik neštěstí. Usmál se. „Jen jsem položil otázku, pane.“

Nůž se opět ponořil do vepřové kýty. „Jestli se jí ve městě nelíbí, tak by měla odejít!“

„Nebo alespoň chodit na mše k presbyteriánům,“ dodala Hannah Becketová. „To jsou samí rebelové! Slyšela jsem, že se chystají město podpálit, než Britové přijdou.“

Časy podobným zvěstem přály, rodily se z nejistoty, neboť Britové do Filadelfie stále nepřicházeli. Podle některých hlášení se armáda rebelů stále snažila zabránit Britům v postupu na město, přestože jen málokterý z loajalistů věřil v úspěch snah George Washingtona. Po zprávách o britském vítězství u Brandywinského potoka následovaly příběhy o chaosu u Paolina hostince a filadelfští, kteří v uplynulých letech u svých tabulí museli snášet whigy, nyní prohlašovali, že nikdy, byť jen na okamžik, nepochybovali o návratu královské moci.

„Pomodlíme se,“ oznámil Abel Becket, když kýtu oddělil.

Jonathon sklonil hlavu a jeho strýc poděkoval dobrotivému a všemohoucímu Bohu za dary plné tabule a slibné sklizně. Abel Becket žádal božskou ochranu pro svoji rodinu, požehnání pokrmu a namísto tradičního ‚amen‘ dodal ještě jednu prosbu. „A snažně tě prosíme, náš Pane, o úspěch tvých královských vojsk a modlíme se, abych požehnal jejich mužům a velitelům. Amen.“

„Amen,“ řekla Hannah Becketová.

Na okamžik zavládlo ticho. Strýc i teta čekali, až Jonathon slovo zopakuje, jenže ten zůstával zticha.

„Amen,“ řekl Abel Becket znovu, načež poznamenal, jako by se nestalo vůbec nic trapného, že počasí se na současné roční období náhle nějak ochladilo.

„Bude tvrdá zima, to je jasné,“ přizvukovala Hannah Becketová.

A tak se zase jednou vyhnuli konfliktu, přesto se Abel Becket obával, kdy mu nějaký pokazí obchodní vyhlídky. Jonathon byl jeho jediným dědicem, a Jonathon, jak se obával, nebyl žádný toryovec. A Abel Becket byl zavilým loajalistou z nejhlubšího přesvědčení. Svoboda byla pro Abela Becketa jen slovem, kterým právníci očarovávali davy. Pokud by měla hloupost zvítězit a královská moc být vypuzena z Ameriky, obával se, že to přinese pobřeží zkázu. Neboť jak by mohlo třináct kolonií na hranici známého světa obchodovat bez ochrany silnější mocnosti?

A obchod, jak Abel Becket věřil, přinášel Americe větší dary, než dokázaly jakékoliv slogany. Z obchodu plynuly peníze, takže se Abel Becket modlil za příchod Britů a obnovení námořního obchodu. Dokonce na vítězství Britů vsadil svoji existenci, protože Abel Becket ve svém skladišti nahromadil obrovskou zásobu nařezaného černořečového dřeva, které doufal jednoho dne prodat na londýnském trhu za opravdové peníze. Filadelfští truhláři prosili na kolenu, aby mohli trochu vzácného dřeva koupit, ale Abel Becket odmítal jejich znehodnocené papírové dolary. Londýn byl městem, na kterém záleželo, městem, které mělo zlato, městem, díky kterému Filadelfie znovu zesílí.

Jenže než se do města mohl vrátit obchod, bylo třeba dobýt povstalecké pevnosti na dolním Delaware. Dalšího rána Abel Becket stál na molu a sledoval dvě velké šalupy, jak pod šedými plachtami napnutými studeným severním větrem odplouvají. Obě plavidla měla na přídi malé kanóny a ozbrojenou posádku. „Jen se na ně podívejte!“ odplivl si Abel Becket posměšně v ranním vánku. Jedna z lodí nesla šarlatovou vlajku, na které sázeli Strom svobody, zatímco druhá se pyšnila novou povstaleckou vlajkou s červenými a bílými pruhy. „Vypadá to,“ prohodil Abel Becket kriticky, „jako napnutý klaunský pantaloný.“

Lodě připluly z pevností rebelů. Jedno z plavidel, to s pruhovanou vlajkou, se nechalo unášet větrem tak, že přistálo na vyčnívající molo, na kterém stál Abel Becket.

„Přišli? Přišli?“ přikládal si muž ruce k ústům a hulákal otázku dne přes rozbourěnou vodu.

„Přijdou!“ křikl na něj Abel Becket zpátky.

Vedle něj se, podlézavý jako vždy ve společnosti svého pána, zachechtal Ezra Woollard. „A pak tě z té řeky poženou, Johnny Lyle!“

„Táhni k čertu, Ezro!“ urážku doprovázelo zahrožení rukou, načež šalupa zmizela a zanechala za sebou jen poryvy větru.

Becket ji při odplouvání sledoval. „Říkáš, že blokují řeku?“

„Potápějí pontony u Billingsova ostrovu, pane.“

„Víš o tom něco víc?“

„Mám dokonce mapy.“ Woollard šel se svým pánem zpátky do skladiště, kolem velkých ořechových trámů a kolem vonících balíků lnu určených pro Irsko. Jenže nic z toho neodpluje dřív, než přijdou Britové a obsadí pevnosti.

Když byli v bezpečí Becketovy pracovny, Ezra Woollard rozložil na stole plány povstalecké obrany. „Uvažoval jsem,“ řekl Woollard, „že by se tohle mělo dostat k Britům.“

„To ano.“ Abel Becket souhlasil z celého srdce.

„Teď se pohybují severně od města. Nebude obtížné se k nim dostat.“

„Chvilí se bez tebe obejdu.“ Becket se postavil k oknu shlížejícímu na Vodní ulici. „Bůh ví, že tady žádný obchod neuděláme, dokud nebude město bezpečné.“

Woollard se usmál. „Uvažoval jsem, pane, že bych asi nebyl tím nejlepším poslem.“

Becket se otočil. „Nikdo jiný nezná řeku tak dobře, jako ty.“

„A svoje znalosti můžu hodit na papír, pane, ale nejsem žádný velký řečník. A Britové jsou gentlemani, no ne? Možná že by se jim obyčejnej chlap jako já nelíbil.“

Becket obdařil svého předáka jedním ze vzácných úsměvů. „Nejsi až tak obyčejný, Woollarde.“

„Ale jednat s gentlemanama, s tím moc zkušeností nemám.“ Woollardova skromnost nebyla úplně upřímná, protože na mladého muže se mu coby nezávislému filadelfskému obchodníkovi dařilo dobře. Prodejem new jerseyského dehtu získal jmění, dodnes se občas zdálo, že se za ním táhne siřičitý pach.

Woollardův obchod s dehtem, založený na jediné dřevě šalupě vozící sudy z New Jersey do delawarského přístavu, přerušila až britská námořní blokáda. Na řece nezůstalo dost lodí, a ty, které ano, nepotřebovaly opravy, takže Woollarda před zkrachováním zachránil jen Abel Becket. Starší muž zaplatil dluhy ze skomírajícího obchodu s dehtem a učinil Woollarda svým předákem. Byl to dobrý obchod, protože Woollard měl jak obchodní schopnosti, tak tělesnou sílu člověka přivyklého těžkému řemeslu. Tvář měl podřobanou a rozbrázděnou jizvami, vlasy drsné a husté, tělo rozměrné a silné. Abel Becket záchranou Ezry Woollarda získal nejlepšího předáka, jakého si mohl přát.

„Takže navrhuješ,“ zeptal se Abel Becket, „abych se vydal za Brity sám?“

„Přesvědčil byste je snáz než já, pane. Ale měl jsem na mysli pana Jonathona.“

„Ach.“ Becket přešel zpátky ke stolu a posadil se. Zíral na plány povstaleckých opevnění. „Nemyslím, že by to udělal dobrovolně.“

„Slyšel jsem,“ řekl Ezra Woollard mazaně, že MacTeague včera kázal z knihy Jozuovy, čtyřiadvacátá kapitola, patnáctý verš?“

Becketovy tmavé oči pohlédly na předáka. „To ano.“

„Takže pan Jonathon si bude muset vybrat.“

„Jonathon je můj synovec.“ Abel Becket měl na sobě jako obvykle černou, doplněnou o staromódní černý šátek kolem krku, a to ponuré šatstvo podtrhovalo zvláštní varovný tón v jeho hlase.

„A já se samozřejmě do rodinných věcí nemám co plést,“ pokračoval Woollard bezstarostně, „ale připadá mně, pane, že Britové budou mít možnost některé rodiny ve městě odměnit a jiné potrestat. Přinesou s sebou obchod, ale s obchodníky bez naprosté loajality se bavit nebudou.“ Odmlčel se, jako by dával svému pánovi šanci protestovat, ale ten zůstal zticha.

„A mohli by se doslechnout, pane, jak si pan Jonathon jedné noci pospíšil, aby dostal osm sudů dobrého prachu pryč z města! Nebude se jim to líbit!“

„Zaplatili za něj.“

„Papírama, ne mincema, které by nám za něj dali oni.“ Woollard se odmlčel podruhé, ale Becket nadále zůstal zticha a předák věděl, že jeho ústy promlouvají nejhorší obavy jeho zaměstnavatele. „A se vší úctou, pane, Jonathonova sestra tomu nepomáhá. Prostě mi připadalo, pane, a to úplně se vší úctou, že by někdo pana Jonathona měl donutit projevit opravdovou loajalitu.“

Becket se zamračil. „Nemám pochyb, že přesně to za čas udělá.“

„Ne, jestli to, co jsem se doslechnul, je pravdivý.“

Woollard vyčkával a Becket neodolal a predestřenou otázku položil, přestože pohrdavým hlasem. „Drby z nábřeží, Woollarde?“

„Líbí se mu Caroline Fisherová.“

Becket se při té zprávě ještě více zamračil, pak se ušklíbl, když přišel na osobní motiv onoho odhalení. „Kterou sis chtěl vzít ty?“

„To bylo předtím, než jsem zjistil, jaké má názory, pane. Je to rebelka, vášnivá! Samozřejmě vím, že mi do toho nic není, a když řeknete, tak o tom přestanu mluvit, pane, ale přijde mi, že pokud by se podařilo přimět pana Jonathona ukázat opravdovou loajalitu, tak se ho Caroline Fisherová zbaví, jak rychle to půjde.“

Becket, znepokojený tou informací, se zase postavil a nepokojně přešel k oknu. „Jonathon se o ní přede mnou nikdy nezmínil.“

„To by neudělal! Styděl by se!“

Becket oknem pozoroval dva míjející se vozy. Jeden z vozků, který vezl náklad sušených ryb, zkušeně mrsknul bičem po malém klukovi, který se pokusil od něj štipnout jídlo. „Jonathon je mladý,“ řekl si téměř pro sebe, „a mladí si rádi zahrávají s nebezpečím. Ale je dobrý!“ Otočil se zpět na Woollarda. „Je stejně talentovaný obchodník, jako my dva, Woollarde! Pamatuješ na ten obchod s Tickenem, kolik jsme tehdy vydělali? Tisíc dolarů?“ Becket se usmál. „Je to tou nohou. Lituji ho a přitom netuší, že je schopnější, než kdy budou oni sami!“

„No tak o něj nesmíme přijít, pane. Nesmíme dopustit, aby mu takové, jako Caroline Fisherová, nebo, prosím o prominutí, pane, paní Crowlová, motaly hlavu nesmysly! Musí si vybrat.“ Woollard pokynul směrem k plánům na stole. „Pošlete ho k Britům, pane, pak už jeho loajalitu nikdo zpochybňovat nebude.“ Odmlčel se a pozoroval pochybnosti v tváři Abela Becketa. Woollard věděl, že obchodník zvažuje možnost, že Jonathon odmítne rozkaz splnit a vyprovokuje tak střetnutí, kterému se rodina dosud úspěšně vyhýbala.

Woollard se zasmál. „Pan Jonathon není takový hlupák, aby se přel se svým chleboďárce!“ Jeho hlas zněl sebejistě, téměř konejšivě. „Je to hodný chlapec. Jen potřebuje, aby mu někdo trochu pomohl se rozhodnout.“

„Možná.“ Becket pořád zíral na ulici. „Caroline Fisherová?“

„Děvka, pane, pokud prominete to slovo. Potřebovala by pořádně zmrskat. Ne, že by mi do toho něco bylo, ale nechtěl bych se dívat, jak taková holka sklízí plody vaší tvrdé práce,“ pokrčil rameny Woollard. „Promiňte, že o tom pořád mluvím, pane, jenže je v zájmu nás všech, abychom se Britům zalíbili. A jestli chcete, abych s těmi papíry vyrazil na sever já, tak to rád udělám.“

„Ne.“ Becket, konečně rozhodnutý, se obrátil. „Nech je tu.“

„Pane.“ Woollard sklonil hlavu a pak hlučně seběhl po schodech do účtárny, jejíž prázdné stoly dokazovaly, jak obchod v posledních letech vázl. Tam, kde dříve do knih škrábal tucet mužů, seděli nyní jen tři. Úředníci zadrželi dech, dokud předák nezmizel, ale Woollard se v duchu vůbec nezabýval pouhými úředníky; místo toho uvažoval o podniku, na který si dělal zálsusk, proč – ovšem jen z těch nejřádnějších a nejpodstatnějších důvodů – bylo třeba mrzáka donutit k rozhodnutí. Jonathon si musí vybrat.

Šest

Naproti Filadelfii, na východním břehu řeky Delaware, se rozléhalo močálovité území, které přecházelo do nízkých písčítých, hustě zalesněných hřebenů. Byla to mizerná země, ale Caleb a Anna Fisherovi si na ní přesto postavili farmu.

Farma ležela na jih od soutoku řeky Cooper a Delawaru a její nevalnou hodnotu zvedala blízkost Filadelfie, na jejímž krytém tržišti Caleb prodával melouny, okurky, dýně, tykve, moruše, jablka, třešně a kaštiny. Jeho žena stloukala z mléka máslo, vyráběla sýr a pekla velké koláče se silnou kůrčičkou, které prodávala za řekou.

Odměnou za jejich práci byl útulný, teplý dům s překrývaným bedněním. Největší místnost představovala obrovská kuchyně, ze které vybíhal malý salónek, v němž se Caleb Fisher každou zimu věnoval četbě Bible. V létě se svými soukromými modlitbami sedával na verandě. Měli také dvě ložnice, obě na půdě, a srub pro rodinu černých otroků, kteří byli jedinými dělníky na farmě. Calebovi sousedi mu pomohli se stavbou stodoly, tyčící se vedle platanové aleje, která stínila dvorek, na němž zobaly slepice. Nebyla to bohatá ani nijak zvlášť velká usedlost, ale pro Caleba a Annu představovala palác.

„Pán se nad námi smiloval,“ říkávala Anna ráda, přestože přišla o tři malé děti. Její jediný přeživší syn vyrostl a oženil se. Pak také zemřel, spolu s většinou rodiny, v jednom ze strašlivých požárů, které se občas domky na předměstí Filadelfie prohnaly. Požár přežilo jen jedno dítě; vnučka Caleba a Anny, která od té doby žila na farmě a která pro své prarodiče znamenala víc než jakákoliv jiná osoba na světě. Občas se dokonce zdálo, že Anna téměř zapomínala, že Caroline neporodila ona sama.

Někteří si mysleli, obzvlášť lidé v New Jerseykých poříčních osadách a za vodou ve Filadelfii, že dívka zdivočela. Už se měla dávno vdát, říkávali. Caroline teď bylo osmnáct, o čtyři roky víc, než na vdávání bylo potřeba, její prarodiče však nijak o to dostat ji pod čepec neusilovali. Dokonce ji podpořili, když odmítla vdát se za Woollarda, jehož obchod tehdy jen kvetl. Někteří věřili, že Caleb a Anna nechtějí nechat Caroline odejít, protože potřebovali pomoc s farmou, ale ti, kteří znali Fisherovy lépe, pochopili, že Caroline si svatbu představuje po svém. Jednou na ni dojde, ale až sama bude chtít a jak sama bude chtít.

A že měla na výběr, protože to byla dívka, za jakou se muži otáčí. Její zlatavé vlasy, ve slunečním svitu světlé a lesklé, zvláště kontrastovaly s opálenou kůží, pár modrých očí hleděl vyzývavě na odmítavý svět. Uměla jezdit na koni jako chlapci, dojit krávu jako mlékařka a ovládat loďku jako vodák.

Právě díky loďce si lidé začali Caroline všimnout, protože jak její dědeček stárnul, povinnost vozit zboží z farmy do přístaviště přešla na ni. Plavovlasá dívka ovládající tak zručně plavidlo prostě musela vzbudit pozornost. Stejně jako ostatní říční převozníci nosila za opaskem nůž k přerézávání zamotaného lanoví, ale něco v jejích očích napovídalo, že by nůž dokázala použít i jinak.

Ne všechno zboží z farmy putovalo na trh. To nejlepší ovoce a nejtvrďší sýr nosila Caroline svým vybraným zákazníkům, mezi nimi i Marthě Crowlové, a právě ve vdovině domě se Caroline poprvé setkala s Jonathonem. Spatřila tehdy na kuchyňském schodišti jeho zmrzačenou nohu a pocítila k tomu chlapci bodnutí lítosti. Kulhal spolu s ní tehdy zpátky až k molu a přitom zjistili, že jsou oba sirotky a oba patrioti, žijící v domech loajalistů.

Loajalismus Carolininých rodičů se nepodobal vášnivému přesvědčení Abela Becketa. Anna Fisherová vzpomínala, jak předtím, než odplula do Ameriky, spatřila starého krále. „Byl to velký muž, to teda byl! Velký muž!“ Caleb by přísahal, že Anna nikdy žádného krále neviděla, že yorkshirskou vesnicí jen projíždělo nějaké princátko, Anna však trvala na tom, že se na ni král anglický usmál, a ten jeden úsměv si zajistil její loajalitu na více než šedesát let. Rebelii, věřila Anna neochvějně, měli na svědomí filadelfští právníci. „Nikdy jsem nevěřila žádnému právníkovi. To právníci soudili našeho Pána a Spasitele, právníci usekli hlavu starému dobrému králi Karlovi a všechno, o co se kdy právníci starali, je jejich vlastní kapsa. Poznal jsi snad někdy chudého právníka?“

Caleb věřil, že křesťanovi má vládnout král, protože stejně jako země potřebuje vodu či tele mléko, bylo to zkrátka přirozené. Pro něj povstání byl jen humbuk na druhé straně řeky, nic víc.

Jenže Caroline nikdy žádného krále neviděla, a když překročila řeku a vyslechla si městské debaty, rebelie jí připadala jako správná věc. V koloniích se narodila a její podpora věci patriotů přicházela stejně instinktivně, jako starobylejší loajalita jejích prarodičů.

K tomu přidala vášeň mládí, které stále věří, že se dá svět změnit k lepšímu. Caleb a Anna její nadšení přijali, věděli totiž, že snažit se změnit názor vnučky by bylo asi jako pokoušet se zastavit rozvodněný Delaware. Z Caroline, stejně jako z Jonathona Becketa, byla rebelka.

Znali se asi rok a scházeli se vždy jen ve městě. Jonathon si na Caroline počíhal v přístavu a trval na tom, že jí bude nosit koše na trh. Občas po jejím boku kulhal do loděnic na severu města a vykládal jí, který loďař používá špatné dřevo a který zase ředil dehet; jindy mluvili o povstání a Jonathon vyjmenovával zásoby, které toho týdne pro povstaleckou armádu sehnal, a jak mu sestra vynahrazovala mizerné zisky z nevalných plateb kongresu, aby strýce přiměli prodávat nenáviděným rebelům. Caroline vždycky věděla, že se jí tím ten okouzlující, výřečný a bohatý mladý muž snaží říct, jak ji miluje. Proč by si jinak dlouhými procházkami působil takovou bolest?

„Bude bohatý,“ hrála si občas Anna Fisherová s Caroline.

„Bohatý obchodník.“

„Na penězích není nic špatného, dítě.“

Caroline se zaškaredila. „Ale bude muset žít ve městě, ne snad?“

„Pokud budou peníze tam, což obvykle jsou...“

Jednou, když byli Abel a Hannah Becketovi v kostele, Jonathon Caroline provedl domem, kde na vlastní oči uviděla bohatství té rodiny. Vystrašilo ji. Stůl byl prostřený k večeři, Caroline předtím nikdy neviděla tolik příborů, talířů a blyštícího se skla, ani tolik svíček z velrybího tuku, které stály po devíti dolarech za kus. „U nás používáme lojové,“ řekla defenzivně.

„To my taky, nahoře.“

„Sama je vyrábím,“ pokračovala Caroline, „počínaje zabitím ovce.“

„Ale ne!“

Podívala se na Jonathona téměř vyzývavě. „Tys nikdy nezabil ovci?“

„Proboha, ne!“

Caroline si neuměla představit, jak někdo mohl být tak nepoužitelný, co se týče nezbytností venkovského života; stejně tak si nedokázala představit samu sebe, jak žije ve městě. Ale kdyby bylo po Jonathonově, který uměl být stejně naléhavý jako zábavný, tak by v něm žila. Zatím jí sice o ruku nepožádal, ale jednou tak nejspíš učiní a Caroline nevěděla, jak by mu odpověděla. Musela si přiznat, že jeho pozornost jí lichotila, a noha, kterou za sebou vláčel, vzbuzovala lítost, ale Caroline se téměř bála okamžiku, kdy Jonathon o její odpověď požádá.

A tehdy, v posledním zářijovém týdnu 1777 v úterý večer, Jonathon poprvé přišel do jejího domu.

Dorazil při západu slunce. Ze začátku Carolina viděla jen neznámého jezdce, blížícího se po cestě od prkenného mostu přes řeku Cooper, pak ale Jonathon smekl klobouk a usmál se. „Sleduješ západ slunce?“ zeptal se, když vedle ní zastavil koně.

„Rozhoduju se, která zvířata si necháme,“ kývla Caroline směrem ke kravám pasoucím se na mokřinách u břehu řeky. „Letos jim rychle ubývá mléka, to bude z toho větru.“ Podívala se vzhůru na nebe. „Blíží se tvrdá zima.“

„Myslíš?“

„Vím to.“ Caroline si všimla, jak Jonathon v koňském sedle ztrácí svůj vzhled mrzáka. Pravý třmen byl dvakrát větší než obvykle, aby zmrzačenou nohu obemknul, ale Jonathon seděl pevně a vzpřímeně. Tušila, jak těžké pro něj musí být chodit, když jezdit dokáže tak dobře. „Chceš dát koni napít?“

Protáhla se plotem a vedla klisnu okolo žlabu pro dobytek u dojírny. Odtud se dalo vidět až na majestátně se jevící město za řekou, které Caroline pozorovala s tváří zkrivenou námahou při dojení krav. V nehybných dnech vrcholícího léta se střechy a věžičky odrážely na dokonale rovné hladině, jako by to bylo zrcadlo. Na jaře tašky a šindele ztrácely ostrost, jak se topoly na ulicích obalovaly novým listím, zatímco v zimě se město třpytilo pod sněhovým pláštěm. Nyní, na přelomu léta a podzimu, mělo město temně zlatavý nádech, ještě umocněný absencí stěžňů trčících z přístavu.

„Ujel jsi dlouhou cestu.“ Utřela klisně pot z boků.

Jonathon, který si tajně přál, aby projevila nad jeho příjezdem trochu víc nadšení, sklouznul ze sedla. „Město jsem opustil dnes v devět ráno, řeku překročil u Davieho Logana a teď jsem tady.“

Jel celé míle na sever, překročil Delaware, pak se vracel dlouhé míle zpátky na new jerseyjském břehu a Caroline, která se tvrdě nabitými zkušenostmi naučila důležitosti úsporné práce, nevěřicně zakroutila hlavou. „Něco se ti nelíbí na normálním převozu?“

„Všechno. Nechtěl jsem, aby mě viděli.“

„Kdo?“

„Kdokoliv, kdo by mě mohl chtít zastavit,“ řekl Jonathon, aby si trochu dodal na záhadnosti, než se usmál. „A chtěl jsem vidět tebe. Můžeme si promluvit?“

Caroline ho zavedla k řece, kde se posadili na malém, travnatém svahu. Vypadala trochu jako omámená, jako kdyby věděla, co bude vyřčeno a co na oplátku má říct ona, ale zároveň to bylo všechno tak nečekané a znepokojivé. „Utekl jsi?“ zeptala se Jonathona.

„Nevím, jestli bych to popsal zrovna takhle. Možná jsem byl vyštván? Vyhnán z ráje.“ Ukázal přes vlnící se vodu, kde za siluetou města slunce pokrývalo západní oblohu směsí barev od divoce rudozlaté po jemnou, vybledlou růžovou.

„Vyštván?“

„Požádali mě, abych tohle doručil Britům.“ Jonathon zašátral ve váčku u opasku a vytáhl poskládané papíry, které ukázal Caroline. A potom, když se do nich dívala, ze sebe začal chrlit slova. O tom, jak strýc požadoval jeho loajalitu a Jonathon nechtěl strýčka odmítnout přímo, protože po všech těch letech laskavosti mu to připadalo nevděčné, a jak se Jonathon vždy obával, že k téhle roztržce s jeho opatrovníkem nevyhnutelně dojde, a tak, raději, než aby vyprovokoval strašlivou hádku se strýcem, se rozhodl nechat Abela Becketa uvěřit, že poslušně odjel doručit ty zrádcovské papíry nepříteli.

Přetékal slovy jako nějaký kazatel, blesklo hlavou Caroline. „Ale ty jim je nedoručíš, že ne?“

Místo odpovědi si Jonathon vzal papíry zpět a roztrhal je na cáry. „Budu muset strýčkovi napsat a říct mu, že jsem neuposlechl. Hádám, že je to zbabělý způsob, ale připadalo mi to tak nejlepší.“ Rozhodil útržky papíru do větru. „Tak! Všechna Woollardova práce přišla vniveč.“

„Woollardova?“

„Ten ohavný Ezra!“ Jonathon se zasmál. „Ale teď už mám od nich ode všech klid! A stejně bych tam nedokázal zůstat! Nemohl bych se dívat, jak se Britové nad námi naparují.“ Zdánlivě se při té myšlence otřásl. „Ne, teď už zbývá jediné, a to s nimi bojovat.“

Caroline sledovala, jak vítr kousky papíru unáší k záři planoucí na západním horizontu. „Co bude tvůj strýček dělat? Až to zjistí?“

„Nejspíš bude naštvaný.“

„Přijdeš o své dědictví?“

Jonathon se usmál. „Sejde na tom?“

„Mně ne. Ale tobě?“

A Jonathon znovu spustil slovy tak výřečnými, jako byla ta, která Caroline slýchávala z kazatelny. Právníci a politici mluvili o svobodě stejně nenuceně, jako kněží o kázání, ale Jonathon slovům dodával srdceryvný zápal. Věřil, že Britové byli zkorumpovaná, tyranská rasa, která zradila krásné ideály svého vlastního lidu v Americe. Přišel čas, kdy patrioti musí tyto ideály bránit. Pro Jonathona to nebyla válka o kolkovné či třípencová cla na čaj, nýbrž válka o Bohem požehnanou zemi, kde čestní mužové budou moci stvořit nový ráj na zemi. Už žádní úředníci dosazovaní z Londýna s jejich velkými domy a nezaslouženými platy putujícími z kapes prostého lidu, namísto toho jen dobří lidé na dobré, americké půdě, a co bylo oproti takovým ideálům nějaké dědictví?

Caroline fantaskním slovům naslouchala, a když skončila, protože sama se zabývala skutečností mnohem více než myšlenkami, položila zcela jednoduchou otázku. „A co budeš dělat, když přijdeš o dědictví?“

„Budu farmařit,“ dobíral si ji Jonathon, za což se mu dostal šokovaného pohledu plného nevíry. Zasmál se. „Můžu se stát právníkem, možná politikem? Hlavně dokud budeme svobodní a dokud na mě budeš čekat, až se vrátím z boje.“

Promluvil hovorovým tónem, ale slova proto nezněla o nic méně upřímně. Caroline věděla hned v okamžiku, kdy jezdce rozeznala, že si Jonathon přijel pro její rozhodnutí. Očekávala to už tak dlouho, přesto ji zaskočilo, že chce jet do války s jejími barvami na špici kopí. Najednou ji přemohla lítost. Jak by mohl mrzák žít v tvrdém světě střelby, ostří šavlí a krve?

„Chceš, abych na tebe počkala?“ řekla, aby získala víc času na odpověď.

„Je to víc, než si zasloužím,“ odpověděl Jonathon. Caroline se zadívala na chvějivé odlesky na hladině, zatímco přemýšlela. Jonathon zíral na ni. Vzhledem se nehodila k rafinované a elegantní vytríbenosti města, které si tolik cenilo módní světlé pokožky, že jim farma Fisherů prodávala citrony, okurky a rajčata na výrobu mastí na bělení kůže. Caroline v sobě měla více divoké a drsnější krásy, která některým mužům připadala příliš hrubá, ale která si zotročila Jonathona. „Je to víc, než si zasloužím,“ opakoval Jonathon, „ale troufám si požádat tě ještě o víc než jen čekat na mě.“

Caroline věděla, jaká otázka má přijít, a ona jí teď nechtěla čelit. Ne v záři vyhasínajícího slunce, když už tak měla city příliš zjitřené na to, aby uvažovala rozumně. Zamračila se. „Neměl bys vůbec chodit...“

„... Nemůžu zůstat.“

Divoce se na něj obrátila. „Bůh ti dal jiné schopnosti. Dokážeš sedět v sedle celý den? Máš na to sílu?“

„Dneska jsem v něm vydržel.“

„Jeli jste krokem. Představ si cválat, otáčet se, kroutit se, bojovat!“

Jenže Jonathon byl tvrdohlavý. „Dokážu cokoliv, co si usmyslím. Tuhle sílu mi Bůh dal a to stačí.“

„V to se modlím.“ Caroline se znovu zadívala na temné a složité panorama města plné kostelních věžiček. Viděla mezi nimi jako jehla ostrý vrchol State House, ve kterém právníci vytvořili deklaraci nezávislosti, a ve kterém si někteří z těch právníků, dost mladých na to, aby bojovali, sbalili své papíry, řekli, že už pro revoluci udělali dost, a vrátili se na své usedlosti. Zatímco Jonathon se pro svoji vášeň vydá tam, kam oni se jít báli.

Znovu na něj pohlédla. „Máš s sebou na cestu jídlo?“

„Můžu si ho koupit.“

„Něco ti udělám.“ Uchýlila se k praktičnosti. „A můžeš tu dneska přespat. V kuchyni máme skládací postel pro hosty.“

Jonathon vycítil její uhýbání a docela jemně ji vzal za pravou ruku. „Je mi jedno, kde budu spát, ale záleží mi na tom, jestli na mě počkáš.“

Caroline věděla, že odrazila tu větší z otázek, na tu menší mu odpověď upřít nemohla. Kývla. „Počkám.“ Jakmile ta slova vyřkla, viděla, že Jonathon jej vzal jako odpověď na obě otázky, protože se štěstím rozzářil stejně, jako obrovské slunce rozlívající se po západním kraji světa. Najednou ji objímal, tiskl tvář k jejím zlatým vlasům, držel ji, jako by se nikdy nechtěl pustit. „Počkám,“ řekla znovu, ale tentokrát bez pobízení, díky své divoké a svobodné povaze.

Za řekou se zatím za okny měkkým, žlutým světlem rozžínala první světla, aby vrhala své odlesky na širokou, spěchající řeku. Na protějším břehu v domech kupců i menších činžácích na kraji města plynul život dál jako obvykle, ale Jonathon si připadal jako po skoku z temnoty do světla a ze zmatku do zářivých příslibů lásky. Byl patriot, bude bojovat proti červenokabátníkům a jejich hesenským žoldákům a bude bojovat za tuhle dívku, jejíž lásku získá a udrží si jí na věčnost.

Jonathon, obchod zapomenut, se konečně stal rebelem.

Sedm

Večerní nástup roty se konal na unaveném trávníku poblíž lesa a na louce rozloženého tábořiště, který pro muže představoval domov. Seržant Scammell domlouval lehké rotě. „Poslouchejte strýčka Scammella a neopovažujte se sakra zasmát, nebo vám stáhnu kůži z vašich zatracených zadnic,“ rázoval výhruzně podél první řady. „Dochází nám munice. Takže nesmíte střílet ze svých zatracených mušket. Jasně? Střílet z mušket smíte jedině, když k tomu dostanete rozkaz. Ne od desátníka, ale ode mě. Jestli kterýkoliv z vás panchartů vystřelí bez zatraceného rozkazu, nechám vám servat kůži ze zad!“ Scammell byl rozkazem zjevně znechucený, ale pronesl ho s takovým důrazem, že muži nervózně přikyvovali. Seržant se otočil a ukázal na desátníka Dalea, který pod Scammellovým velením měl vést jednu z nočních hlídek. „Co nemáte dělat, poručíku?“

„Střílet.“

„Pokud...?“

„Nám to nenařídíte, seržante.“

„Hodný chlapec. Když uvidíte rebela, poklepejte ho na tu jeho dřevěnou palici a řekněte mu, ať vypadne. Je to všechno zatraceně šílený, ale tohle je zatracená armáda. A to platí pro vás pro všechny!“ propaloval pohledem ostatní členy roty, kteří, stejně jako Sam, neměli té noci stráž. „Ruce pryč z mušket, nebo z vás stáhnu kůži! Hlídky! Ke mně!“

Ti, co měli službu, se sklíčeně vlekli za seržantem Scammellem na své noční hlídky tam, kde kultivovaná pole přecházela do hustých, temných lesů. Muži, kteří zůstali v tábořišti, se krčili kolem ohňů, popíjeli své přídělý rumu a vrhali závistivé pohledy směrem k malému domu, kde se ukryli uprchlíci z nedaleké vesnice Germantown. „Mají tam ženy.“ Liam Shaughnessy, útlý muž, který už přes týden kašlal krev, šťouchl Sama do ruky. „Chceš, abych ti nějakou podržel, Same?“

„To je dobrý, Liame, poradím si sám.“

„Nate si ale neporadí, vid’?“ Shaughnessy se zasmál, ale smích přešel v odporivý, urputný kašel. Odplivl si do ohně a zakřenil se na Natea. „Scammy je celou zatracenou noc na hlídce. Měl by ses jít zachumlat s Maggie.“

Shaughnessy se zle ušklíbl. „Včera v noci jí prodal plukovníkovi, co jsem zaslechnul. Za dva šilinky, Nate!“

Nate se pootočil na Shaghnesse, ale Sam bratra postrčil zpět na trávník. „Mlčte. Oba dva!“

„Já ti ukážu, ty irskej bastarde!“ Nate bojoval s bratrovou rukou, která ho držela. Shaughnessy si popotáhl náramenní popruh s pochvou bajonetu a děsivě se zazubil, jako by Natea vyzýval k útoku.

„Prokrista, uklidněte se!“ Sam rozzlobeně zíral na bratra. „Už takhle je s tebou problémů až až.“

„Je to jenom flundra,“ řekl Shaughnessy. „A takových bude ve Filadě spousta, že jo?“ Většina mužů jméno města nedokázala vyslovit, či se o to spíše ani nesnažila. „Budou se tlačit a čekat jenom na nás, Same.“ Filadelfská potěšení představovala stálý námět konverzací v celé rotě, panovala obecná shoda, že se v ní naplní všechny sny vojáka v podobě přístřeší, jídla, tepla a přebytku žen.

Sam ulomil kus plaňky z plotu a přihodil ji do ohně. Vítr se rozhodl, že mu kouř bude foukat do obličeje. Zakašlal. „Pokud se do Filadelfie vůbec někdy dostanem.“

„Ale dostanem,“ řekl Shaughnessy. „A pak si s těma holkama užijem, to teda jo,“ zasmál se.

Sam vrhl pohled na malý domek, o nic větší než ten, který patřil rodičům, v němž naposledy spatřil matku. S bodnutím viny si vzpomněl, jak pyšná na něj matka bývala. „Pálí mu to,“ říkala o Samovi, přestože když sedmiletá dvojčata začala pomáhat jako podomci ve stájích, vrchní vozka tvrdil, že Samovi je třeba nasadit udidlo a přitáhnout otěže. Udidlo se nasazovalo jen živým, tvrdohlavým a problémovým koním, aby v tlamě působilo jako páka. Natea nikdy nebylo třeba držet na uzdě. Vždycky k Samovi vzhlížel jako ke svému vůdci, s výjimkou jednoho dne před třemi lety, kdy Nate spatřil vojáky v červených kabátech jdoucí za malým bubeníkem. Natea jejich kabáty a žvanění zkušeného seržanta-verbíře uhranuly. Dosud byl Nate vždycky tím nesmělým dvojčetem. Jenže teď, v cizím poli a za soumraku, v jehož šeru se ztrácely daleké stromy, Nate zase potřeboval nasadit udidlo a přitáhnout otěže.

Natea bylo potřeba zkrotit, protože pořád snil o dezerci. „Dneska utek desátník z roty kapitána Courneyho. Ještě ho nechtyli.“

„A taky nechytí, jestli je chytřej,“ šťoural si Liam kus hovězího ze zubů.

„Většinu jich chytí,“ trval Sam na svém.

„Pche,“ reagoval Nate pohrdavě. „To armáda jenom tak říká, no ne? Chtějí nás vystrašit! Většina jde k Yankeeům! Vyšší plat a žádný bičování!“ Mluvil vášnivě jako nějaký metodista obracející duše. „A v jejich armádě nejsi nadosmrti! Dokonce se k ní ani nemusíš přidat, když nechceš! Prostě si vezmeš půdu, kterou ti dají!“

„Říká kdo?“ vyzval ho Sam.

„Prostě to tak je! Vědí to úplně všichni!“

Padala noc. Přítomnost armády všude kolem Sama prozrazovaly ohně na vaření, které pokrývaly potemnělou zemi jako příkrývka ušitá z hvězd. Začalo pršet a kapky syčely v uhlících a bubnovaly na trojhranných kloboucích, zdobených pyšnými červenými štrápci zabijáků. Kolem Samova ohniště kulhal pes a uhýbal úderu některého z vojáků. Kdesi plakalo dítě, které vzápětí utišil pohlavek. Ze vzdálených linií ržáli koně kavaléristů. Hlídky v obavě před trestem, který je čekal, pokud by spustily palbu, zůstávaly na temném okraji tábora bez hlásky.

„A až Yankeeové prohrajou,“ zapálil si Liam Shaughnessy pomocí hořící větvičky z ohniště hliněnou dýmku, „tak všechny dezertéry seženou dohromady a pověsí. Ne, díky Nate. Nestojí to za to.“

„Uteču,“ prohlásil Nate tvrdohlavě.

„Pořád o tom mluvíš,“ ušklíbl se Liam, „ale nikdy neutečeš.“

„Uteču.“ Nate stále snil o Maggiině ráji skrývajícím se hned za horizontem. „Budeš mi závidět. Budu zalezlej s holkou, zatímco vy se budete potit někde na pochodu.“

„Budu tě bičovat,“ zasmál se Shaughnessy.

Nate Ira ignoroval, místo toho se obrátil k bratrovi. „Ty bys mě bičoval, kdybych utekl, Same?“

„Klidně bych ti urazil hlavu, ty pitomče hloupá,“ řekl Sam lehkým tónem.

„Myslím to vážně, Same,“ zíral Nate naléhavě na bratra. „Udělal bys to?“

Sam si promnul obličej. „Řekl jsem, že se o tebe postarám, bratříčku, a to taky udělám. Zůstaneš se mnou a nebude potřeba nikoho bičovat.“ Podíval se na dvojče a spatřil nešťastný Nateův obličej. „Proboha, Nate! Liam má pravdu. Ve Filadelfii budou holek stovky! Jen na nás čekají. Všichni to říkají. Jsou loajální. Chtějí, abychom si pro ně přišli!“

„Já chci Maggie,“ řekl Nate prostě.

„Kašlat na Maggie.“ Sama už držet bratrovy otěže unavovalo. Obrátil pohled na amerického mladíka, stěží více než chlapce, který nervózně prozkoumával tábořiště batalionu. Liam Shaughnessy, v obavě, že kluk chce krást rotě jídlo, na chlapce cosi výhruzně zavrčel.

Chlapce tvrdá slova odradila. Měl na sobě potrhané hnědé kalhoty, zjevně už jednou odložený rozškubaný kabát a na dlouhých vlasech posazený podivný klobouk se širokou krepou. Za provazem obepínajícím pas měl zastrčenou starou pistoli. Nejistě pokynul ke světlům na druhé straně pole, jako by naznačoval, že je jen na cestě do vesnice.

„Co tu chceš?“ promluvil Sam, ve snaze znít jako voják možná až trochu příliš nevrle, v porovnání s Liamovým byl však jeho hlas učiněná laskavost, takže se mladíkovi zřejmě ulevilo. „Děla,“ řekl uboze.

„Chceš vidět děla?“

„Ano.“ Chlapec škulbl hlavou k malému domku. „Jsem odtamtud,“ prozradil červenokabátníkům, jako by tou informací chtěl zmírnit jejich nepřátelství.

Sam ukázal na vesnici. „Děla jsou na tržišti, chlapče. A teď hezky popros. Nechceš snad, aby ti nervózní hlídka ustřelila hlavu, ne?“

Chlapec, kterého jen zajímala ta podivná stvoření v červených kabátech, která se přes den objevila, se tvářil vděčně za pár Samových slov, která, přestože ne tak docela přívětivá, alespoň nebyla vyloženě nepřátelská. Znovu se zazubil a vyrazil nejistě vpřed, opatrně kličkuje mezi hloučky spících. V rotě kapitána Phillipse náhle propukla bitka. Dva opilci se

drásali a škrábali, zatímco jejich druzi kolem nich utvořili hlasitě se chechtající kroužek. Mladého Američana to znervóznilo, zastavil a nevěděl, jestli je bezpečné pokračovat dál.

Sam se natáhl, déšť mu nevadil. „Co budeš dělat,“ zeptal se Natea, až rebelie skončí a budou hledat dezertéry?“

„Je to tu velký,“ ukázal Nate směrem do tmy. „Nemůžou prohledat všechno, Same. A tady se dá uživit, Same. Dobrá země. Žádní zatracení důstojníci. Žádní seržanti.“

„Na kapitánu Kellym není nic špatného,“ řekl Sam loajálně, „a Scammy taky není tak zlej, když se držíš proti větru.“ Na druhém konci pole vystřelila mušketa, pak další. „Ježiši, Nate, nechci tě vidět pověšeného nebo zastřeleného.“

Nate ztišil hlas, aby ho slyšel jen Sam. „Maggie sehnala nějaké civilní šaty, přesně jak jsi říkal. Schovala taky trošku jídla a máme i něco málo peněz. Uděláme to, Same, vážně to uděláme!“

„Nebud' hlupák.“

„Uděláme to! Tenhle týden!“ šeptal Nate naléhavě. „Jak jsi to říkal, Same? Pořádné šaty, trošku peněz a dva dny se schovat před tou zatracenou jízdou. Co se to sakra děje?“ Nate se náhle obrátil a zíral na sever. Muškety, který kvůli nedostatku munice měly zůstat v klidu, zase střílely.

Daleko na okraji tábora zuřivě zařval hlas seržanta Scammella, jenže pak zapraskala další salva z mušket.

„Ti mizerové jsou tu!“ Liam Shaughnessy se vystrachal na nohy a běžel pro mušketu. I jiní muži, probraní náhlými výstřely, se vykulili ze svých úkrytů a sahalí po zbraních.

K palbě zabodávající se do temnoty z hlídkové linie se přidávalo stále více střelby z mušket. Ke ztemnělým lesům na kraji tábora vyšlehovaly jazyky plamenů. Někdo vyl vzrušením a třeskly už i první výstřely přímo z tábora. Byla to hotová protilátka na nudu, neodolatelná příležitost, takže muži ve světle ohňů povstávali, tiskli spouště a pak nadšeně nabíjeli, aby mohli znovu vystřelit. Americký chlapec, zaskočený náhlým pozdvižením, stál bezmocně mezi rozrušenými muži, kteří ho míjeli, aby se přidali k bičování noci mušketami.

„Zastavit palbu, zastavit palbu!“ řval v šeru seržant, ale palba byla nakažlivá. Šířila se po celé linii i na sousední bataliony, muškety chrlily oheň mezi stromy. Hlídky, daleko vpředu, nadávaly a krčily se, protože těžké olověné kulky praskaly listovím nad jejich hlavami.

„Zastavte palbu! Zastavte palbu!“ křičel důstojník za Samem.

Seržant Derrick, druhé seržant lehké roty, švihl hůlkou přes mušketu, pak přes další. „Zastavit palbu! Zastavit palbu!“

Pomalou a nepravidelně střelba odeznívala. Sem a tam vzplála znovu, praskala jako v dálce hořící keře, ale důstojníci a seržanti, probuzení ze spánku, postupně zjednávali pořádek a odtahovali mužstvo zpět k ohništím. Jiní důstojníci přicválali z vesnice a zuřivě se domáhali odpovědi na otázku, která hlídka a na čí rozkazy začala střílet.

Pálila hlídka poručíka Dalea, a to bez rozkazů, a seržant Scammell, který strážím velel, byl povolán zpátky k linii, kde se hlasem dost silným na to, aby ho slyšeli až u vedlejšího batalionu, zapřísahal, že první vystřelila sousední hlídka.

Podplukovník Elliott, tvář zrudlou neustálým popíjením, věděl, že důstojníkům batalionu hrozí za tuhle noc pokuta, strážnímu seržantovi degradace a mužům bičování. Bičování ho nezajímalo, ale jeden z jeho nejlepších seržantů a vlastní kapsa ano. Vzal si Scammella stranou a oba muži k sobě sklonili hlavy.

„Teď si to pořádně vyžere,“ vyjádřil svůj názor Liam Shaughnessy.

„Říkali, že kterýkoliv seržant vystřelí bez rozkazu přijde o frčky!“ zasmál se Nate. „Umíš si představit Scammyho zpátky v mužstvu?“

Smích utichl, když se Scammell obrátil čelem vzad a s ponurým výrazem se blížil k rotě. „Do postelí, špíno! A muškety naskládejte zpátky do jehlanů!“ Jeho tvrdá tvář hledala oběť a zastavila se na mladém americkém chlapci, který se stále zmateně a nedovtipně zubil poblíž Samova lože. „Ty! Co tady děláš?“ namířil Scammell na farmářského kluka svou okovanou hůlkou.

Zdalo se, že chlapec se na odpověď nezmůže, takže Sam, který ani nestihl popadnout vlastní mušketu, odpověděl za něj. „Chtěl se podívat na dělostřelectvo, seržante.“

Scammell se překvapivě zasmál. „Dělostřelectvo! Tak tys chtěl vidět kanóny, co, chlapče?“

„Ano, pane,“ přikývl kluk.

„Tos měl říct hned! Tak pojd', chlapče. Ukážu ti je. A dám ti taky něco k zakousnutí. Troufám si tvrdit, že máš hlad, co?“

„Mám.“ Chlapec, možná patnácti či šestnáctiletý, vyloudil při nečekaně přátelském seržantově vystupování rozpačitý úsměv.

„Jak ti říkají, chlapče?“

„James, pane.“

„No tak pojd', Jimmy, ty můj kluku! Tak velký kanóny, co máme my, jsi ještě neviděl.“

Sam sledoval, jak seržant chlapce odvádí, a předpokládal, že chlapce lichotkami přiměje vstoupit do jednoho z lojalistických regimentů. Na čemž podle Sama nebylo nic špatného. Proč by se Američané neměli podílet na potlačování vlastních potížistů?

Když noční vzrušení skončilo, Sam zase vlezl do svého úkrytu, položil si hlavu na klobouk a zavřel oči.

Probral se do chladného, mokrého, šedostříbrného úsvitu. Nikdo ještě nevyhlásil budíček, ale mlhou se již pohybovalo pár stínů ve tvaru postav; ženy připravující ohně na vaření či mladí trubači, vytírající si spánek z očí. Sam zívnuł a pokusil se zase usnout, ale připadalo mu, že hned jak zavřel oči, trubky zarámusily. Seržant Derrick, příjemný člověk s obrovským břichem, už musel být na budíček připravený, protože stál úplně oblečený, veselý a burcoval muže z přístřešků. „Tak vzhůru, vy bastardi! Hezky čile! Same! Nate! Vás dva potřebuju! Sežeňte nějaké sekery! A pohyb!“

Derrick potřeboval nasekat dříví. Samovi to připadalo jako zbytečná dřina, protože kolem se táhla spousta plotů, které ještě nikdo nestačil z polí ukrást, jenže Derrick na tom trval, takže bratři se sekerami přes ramena seržanta následovali pryč z tábora směrem

k zamlženým lesům, jejichž stíny za úsvitu vypadaly šedé a tajemné. „Co Maggie, pořád tvého bratra trápí, Same?“ zeptal se Derrick.

„Jako veš v kožichu, seržante.“

Derrick se zasmál. „Ta holka je pěkně pitomá. Říkal jsem Scammymu, aby si s ní nedělal hlavu, jenže je to hezká malá věcička. Kvůli takový chlap začne žárlit, to teda jo. Taky jsem za sebou kdysi vlekl ženskou.“ Pokrčil rameny, pak potěžkal mušketu. Blížili se ke křovinám mokrým rosou na okraji lesa. „Tady žádní rebelové nejsou.“ Řekl to vesele, ale byl evidentně nervózní. Natáhl zbraň, zvuk zacvaknutí západky na místo se zdálo nepřírozeně hlasitý.

„Začneme tady, seržo?“ ukázal Sam na břízu na samém okraji lesa.

„Moc mokrý.“ Seržant Derrick si upřeně prohlížel stromy. „Tudy, chlapci.“ Prodíral se pomezím lesa, opatrně jako pytlák, který se bojí připravené pušky či nastražené ocelové pasti. Samovi připadalo, že seržant hledá něco jiného, než dříví na nasekání a během pár pomalých kroků to Derrick také našel. „Ale, ale! Podívejte na to, chlapci!“

Sam se musel naklonit, aby přes Natea viděl, z čeho se seržantovi tak zřetelně ulevilo.

Ve vysoké trávě ležela mrtvola. Byl to ten chlapec oblečený v roztrhaném kabátě a pytlovitých kalhotách převázaných kusem roztřepeného provazu. Zplihlý klobouk se širokou krembou ležel pár stop od chlapcovy hlavy, zatímco u pravé ruky natažené v trávě se povalovala pistole. Chlapcovy dlouhé vlasy se leskly rosou, v jeho hubeném krku zela červená, rozeklaná díra. Byl to tentýž chlapec, který se minulého večera tak ostýchavě přiblížil k Samovu ohništi, chlapec, který se jen chtěl podívat na kanóny. „Yankee Doodle Dandy,“ prohodil seržant Derrick měkkým hlasem v odkazu na píseň vysmívající se buranským Američanům, „a chytil jí do krku.“

V šedavém světle úsvitu si Sam všimnul, že chlapcova pistole nemá žádný zámek a že železné pásy připevňující hlaveň k pažbě, byly zrezlé a uvolněné. Z pistole by se nedalo vystřelit. Zbraň sloužila jen jako hračka chlapci, který se až příliš zajímal o vojáky.

„To není žádný rebel,“ řekl Nate zuřivě.

„No tak, chlapče! Na to pozor!“ zazubil se Derrick důvěrně, Nate si toho ale nevšiml.

„Jmenoval se James! Včera v noci byl se Scammellem. Mluvil s námi! Chvilí před tou střelbou!“

Seržant Derrick se postavil těsně k Nateovi. „Poslouchej. Tohle je povstalec. Včera v noci ho zastřelila hlídka. Přesně takhle se to stalo, vojíne Gilpine, takže nikoho z našich chlapců neodvlečou bičovat, žádný seržant nepřijde o frčky a žádný z těch našich oficírských kašparů nebude muset platit pokutu. Rozumíš?“

„Ale...“

Seržant Derrick udeřil Natea do obličeje úderem, po kterém se mu hlava rozezněla jako zvon. „Tys mě neslyšel, synku! Je to rebel. Útočil na nás, takže se ta zasraná hlídka zachovala správně. Nebo potřebuješ nakopnout? Takhle to chceš, Nate Gilpine? Aby si s tebou seržanti pohráli?“

Sam pohlédl za Derricka. Chlapec vypadal podivně klidný. Ruce měl sevřené v pěst a nohy trochu pokrčené. Něco na tom provazu, který měl uvázaný kolem pasu, připadalo Samovi strašně ubohého. Ke zkrvavenému otvoru lezla moucha. Sam předpokládal, že Scammell bodnul chlapce bajonetem tak, aby to vypadalo jako rána od kulky. Krev promočila potrhaný kabát a poskvřnila trávu. „Nebyl to rebel, seržo.“ Jeho hlas zněl váhavě, na rozdíl od bratrových vášnivých odsouzení.

Derrick se otočil na Sama. „Samozřejmě, že to nebyl žádný zatracený rebel! Já to vím, ty to víš a Nate to ví, ale zatracená armáda to neví!“ Seržant bratry propaloval pohledem a Sam pochopil, že protože Scammell viděl, že s chlapcem po střelbě mluvili, bylo důležité, aby drželi pusy zavřené. Populárního seržanta Derricka museli poslat, aby bratry Gilpinovy srovnal. „Ti hloupí mizerové říkají, že nesmíme střílet,“ pokračoval Derrick, „ale nemůžou nás z ničeho vinit, když na nás zaútočí. Takže tady máte nepřítele!“

Jenže Derrick v Nateovi probudil tvrdošijnost. Z nějakého důvodu měl Nate pocit, že kdyby se podařilo seržanta Scammella pokořit, Maggie bude svobodná. „Mluvil jsem s ním,“ řekl Nate pevně. „Sam taky, že jo, Same?“

Sam neřekl nic.

Nate na bratra naléhal. „Same?“

Sam pokrčil rameny. „Mohl u nás taky špehovat, ne?“ Hned v tom okamžiku Sam věděl, že se rozhodl špatně, že posvětil vraždu, jenže teď nosil červený střepec, kterým dokazoval, že patří k elitě, která si čepelemi poradila s nepřítelem u hostince. Sam získal ocenění seržanta Scammella a nechtěl o toto uznání přijít. A jak se mohli Sam a Nate, obyčejní vojíní, postavit proti tvrzení seržantů a důstojníků, kteří budou trvat na tom, že ta malá ubohá mrtvola byla povstaleckým vojákem?

Seržant Derrick se po Samově odpovědi zazubil, pak došel na kraj pole, zamával rukama a zavolal na nejbližší hlídku. Obrátil se na Natea. „Slyšels bratra, Nate. Je to rebel.“

Nate se sklonil, zvedl zplihlý klobouk s krempou a zakryl jím chlapcův obličej. „Byl to jenom kluk. Nikdy to nebyl rebel, nikdy!“

„Nebud' tak měkkej! Je to Yankee! Nejdřív se na nás usmívají a za hodinu nás střelí do zad!“

Seržant Derrick popadl Natea za rameno a otočil jím tak prudce, že Nate ztratil rovnováhu, zakopnul a svalil se do trávy vedle rosou pokrytého těla. Derrick se nad ním sklonil. „Jestli od tebe uslyším jediné slovo, Nate, řeknu Scammymu, že jsem tě včera večer našel pod dekou s Maggie. Slyšíš mě, že ano? Řeknu mu, že ses mu smál a ojížděl mu ženu. Stáhne tě zaživa z kůže, Nate, dá ti takovej výprask, jaký jsi ještě nezažil.“ Derrick dloubnul do ztuhlého těla mušketou. „Je to rebel a štáb tak nebude nikomu dělat problémy! Žádné bičování, žádné degradace, žádné pokuty. Všichni budou šťastní!“ Derrick se náhle zasmál. „Kromě jeho matky, samozřejmě, ale té ten malý panchart chybět nebude. Ti mizerní Yankeeové se množí jako králíci. A teď vstávej, chlapče.“

Dorazili důstojníci od batalionu, za nimi pak štábní důstojník na velkém, černém koni. Podrost kolem chlapcova těla byl sešlapaný, jak kruh uniformovaných mužů triumfálně zíral na drobnou mrtvolu. Čerstvě oholený seržant Scammell prohlásil tělo za důkaz, že hlídky byly opravdu napadeny a měly tedy oprávnění opětovat palbu.

„Tady.“ Podplukovník Elliott byl rád, že mu bylo dáno za pravdu, a podíval se na štábního důstojníka.

„Máte zatracené štěstí, Elliotte!“ Štábní důstojník chtěl vidět chlapcova zbraň, seržant Derrick porouchanou pistolí zvedl z trávy.

„Poškodila se, pane,“ řekl Derrick sebejistě.

Na okamžik, sebevražedný okamžik, byl Sam v pokušení vystoupit vpřed a prohlásit, že americký chlapec byl nevinný, že byl se Samem, když střelba začala, a Samova noha se dokonce nedobrovolně pohnula vpřed, pak ale zachytil pohled seržanta Scammella: seržantovy oči byly tvrdé jako kámen a naplněné příslibem strašlivého násilí. Sam ztuhl na místě.

Štábní důstojník přešel prstem po rezavých obručích, jasném důkazu, že ze zbraně se nestřílelo celé měsíce. Usmál se. „Nebezpeční lidé, tihle Yankeeové.“ Odhodil rozbitou hračku daleko do podrostu. „Jeden ozbrojený rebel,“ řekl a věc tím uzavřel.

„Prostě dobrá trefa,“ zářil Elliott. „A pohotové hlídky, nemyslíte?“

„Myslím, že jste se z toho tentokrát vyvlékl, Elliotte. Řeknu to generálovi.“ Štábní důstojník otočil koně a odcválal pryč. Z mokré trávy kolem kopyt vytryskovaly drobné, zářivé fontánky.

Hloučkem mužů se nesl tlumený smích plný úlevy, načež Elliot kývl na Scammella. „Pohřbete ho, než na to přijde jeho podělaná máma. A dobrá práce, seržante.“

„Děkuji, pane.“

Později, když už chlapec ležel v mělkém hrobě na kraji lesa, Nate zavrtěl hlavou. „Jsi bastard, Same. Byl to kluk a ty to víš!“

„A bylo to naše slovo proti Scammyho, Derrickovo a plukovníkovo! Ty možná chceš přijít o záda, Nate, ale já ne!“

„Byla to vražda,“ řekl Nate. „Vražda,“ zíral na své dvojče téměř s hrůzou. „Dokázal by ses vrátit domů a vykládat máme, co se stalo? Tak dokázal? Chlubil by ses tím?“

„Nebud' tak zatraceně pitomej!“ Ale Sama to trápilo. Poté, co chlapcův hrob zakryly rok starým plesnivým listím, si Sam všimnul, jak Scammell sype Derrickovi do dlaně mince. Věděl, že se stala vražda a zemřel nevinný, jenže tohle byla armáda a Nateovou přecitlivělostí by žádné války nevyhrála. I přesto měl ale jeho bratr pravdu a Sam to věděl. Říkal si, proč se

hranice mezi dobrým a špatným začala rozplývat stejně jako mlha, která stále ještě ležela na pastvinách. „Je mi to líto,“ řekl nakonec nešťastně, aniž by se to snažil skrývat.

Nate položil Samovi ruku na rameno. Snad vůbec poprvé se zdálo, že Nate je z obou bratrů tím silnějším. „Měl by ses odsud dostat, Same.“ Nateův hlas zněl znepokojeně, „než tě změní.“

„Já se měnit nehodlám.“

„Budeš jako Scammy,“ řekl Nate. „Musíš odsud vypadnout, Same, než tě zničí. Pojd' se mnou a s Maggie.“

Sam ale neodpověděl, protože neměl, co na to říct či co udělat. Protože byl červenokabátníkem.

Osm

Britové přicházeli. Teď už to bylo jisté. Armáda George Washingtona, která se pokoušela držet mezi červenokabátníky a Filadelfií, byla vymanévrována a zůstala pozadu, takže mezi městem a Brity teď nestálo vůbec nic. Dokonce už přišla zpráva, přinesl ji první červenokabátník, který se v ulicích objevil, která po občanech Filadelfie požadovala, aby při příchodu vojáků zůstali vevnitř. Zpráva, odeslaná britským vrchním velitelem, jen rozdmýchala paniku mezi městskými dámami. Pokud generál Howe varoval slušné lidi, aby zůstali uvnitř, pak jistě muselo hrozit strašné nebezpečí?

Předcházejících čtyřadvacet hodin bylo plných obav. Kolovaly zvěsti o žhářích se sudy dehtu a dalších hořlavin, kteří se měli vetřít do města. Až Britové přijdou, říkalo se, Filadelfie bude spálena, aby pýcha rebelujících Američanů neutrpěla a oni mohli tvrdit, že město nebylo dobyto.

Aby žhářství předešli, vytvořili lojalisté hlídky, které prohledávaly město. Abel Becket a Ezra Woollard jednu takovou hlídku vedli, prohledávali temnotu, prázdné kouty skladišť za Vodní ulicí, vtrhávali do domů patriotů, aby se ujistili, že se sklepy neplíží žádní žháři. Žádný žhář ani sud dehtu se nenašli, ale dva opilci se v noci chvástali tím, že mají připravený troud a křesadla, a tak rumem nasáklý pár zavřeli do Nové věznice na Ořechové ulici.

Toho rána, kdy Britové dorazili, bylo zataženo a mokro, ale mezi mraky se objevily průrvy, slunce zasvítilo přes řeku a lojalisté si to projasnění vyložili jako symbol naděje. Už v brzkých hodinách se shromáždily davy, navzdory požadavku, aby občané zůstali uvnitř. Táhly se od čtvrti Northern Liberties až k městskému centru. Ukazovalo se, že Brity nebude vítat hrstka zatvrzelých lojalistů, nýbrž tisícíhlavé davy.

Přes řeku se přívozem blížili lojalisté z Jersey, cestu jim zkřížil člun s jedinou dívkou na palubě. Caroline Fisherová se rovněž vydala do Filadelfie, ne však aby jásala. Slabé sluneční světlo vrhalo dlouhé stíny a Caroline vázala loďku k molu, na které vzápětí vyskočila. Přístavní zřízenec, který jí loď obvykle hlídal, byl pryč, zřejmě se přidal k davům tlačícím se směrem k Druhé ulici. Aby se tlačenci vyhnula, vydala se Caroline na jih podél nábřeží, potom zahrnula do města úzkou cestou u Přístavní stoky.

„Hej!“ ozval se za ní hlas. Caroline, přivyklá dorážení, si výkřiku nevšímala. „Caroline!“ Zvolání bylo tentokrát ráznější a následoval za ním dusot, který ji přiměl obrátit se tváří ke svému pronásledovateli.

Byl to Ezra Woollard, masivní a se širokým úsměvem, oblečený v šatech ušitých tak nedbale, že by si ho jeden skoro spletl s kvakerem. Zpomalil, ale zubil se dál. „Přišla ses podívat na červenokabátníky?“

Caroline se na tváři mihlo znechucení, které v ní vyvolával její bývalý nápadník. „Bývaly časy, kdy bys na ně střílel, Ezro.“

„Možná bych na ně střílel i dneska,“ řekl Woollard zadýchaný pronásledováním Caroline. „Ale loajalita se člověku vždycky z tváře vyčist nedá.“ Pokud Woollard doufal, že svojí zdrženlivostí vzbudí zájem Caroline, pak se mu to nepodařilo, protože se ani v nejmenším nepokusila vyzvídat, co tím myslel. Woollard se na ni krátce usmál. „To už je doba, holka.“

„Zrovna jsem ty dny nepočítala.“

„Jo, to asi ne, co? Měla jsi moc napilno s panem Jonathonem, co?“ Woollard se zasmál při pohledu na záblesk hněvu, kterými byla jeho slova odměněna. „Byl za tebou minulou neděli, ne snad?“

„Nemusím ti říkat...“

„Ale no tak, holka!“ přerušil ji Woollard, „Davie Logan mi to řekl! Ten mrzák dvakrát překročil řeku, a kam jinam by mohl jet? Takže kam se teď poděl?“

Caroline neměla na hlavě žádný klobouk, takže její vlasy ve vlhkém stínu skladiště lemuujícího stoku jen zářily. Oči jí kmitly stranou, jenže zjistila, že Woollardovo tělo ji uvěznilo u cihlové zdi. Vrhla mu do tváře vzdorný pohled. „Jel doručit Britům tvé zprávy, Ezro. Všechny tvé důkladné plány. Víím, ke komu jsi loajální.“

„Nevíš nic, holka.“ Woollardova reakce neprozradila ani překvapení, ani hrůzu z toho, že Caroline o jeho zradě věděla. Místo toho k ní přistoupil ještě o půlkrok blíž a zavrtěl hlavou. „Jonathon nikdy k Britům zatraceně nedojel, vid’?“

„Neklej přede mnou, Ezro.“

„Nepoučuj mě, holka!“ Po podlézavosti, se kterou se Woollard choval k Abelu Becketovi, náhle nebylo ani stopy. Woollard byl tvrdý muž a byl odhodlaný zjistit, co se s Jonathonem stalo. Od chlapcova odjezdu z města uplynulo pět dní a za těch pět dní o něm neměli žádnou zprávu. Ezra Woollard si byl jistý, že kdyby Jonathon odjel k britské armádě, jak mu strýc nařídil, už by se o tom ve městě něco dozvěděli, a tak sledoval Caroline a chopil se této příležitosti zjistit pravdu. „Šel k armádě generála Washingona, že jo?“

„Co je ti po tom, Ezro?“

Woollard se usmál. „Jestli je pryč, tak nám tu zbyla židle, kterou je třeba zaplnit, ne snad? Jeho strýček se snaží, ale už to nejní takovej mladík, jako dřív. Takže pokud si na ní nechce sednout Jonathon, kdo ví?“ nechal otázku viset ve vzduchu. „Řekni mi, kde je.“

„Už jsem ti řekla, kam jel.“ Caroline se velkému muži vysmýkla, ale Woollard po ní chňapl a škubnul s ní zpátky. Toho rána Abel Becket spolu s dalšími prominentními obchodníky čekal před State Housem, aby ho odevzdal Britům, a Woollard svému zaměstnavateli chtěl přinést nějaké ověřené zprávy. Chtěl Abelu Becketovi říct, že se Jonathon svému podílu z podnikání zpronevěřil, jenže Caroline, o níž si byl jistý, že pravdu zná, byla plná pohrdání a vzdoru.

Woollard ji levačkou přišpendlil na zeď, zatímco pravice hrozila úderem do tváře. Voda ve stoce za ním šplouchala a unášela výkaly podél bahnitých břehů posetých mrtvými krysami. „Chci vědět, kde je, a ty to víš. Takže mi to řekneš, holka, nebo tě ještě dneska ráno odvedu na úřad a uvidíme, jak se ti bude líbit v káznici.“

„V káznici!“ odpověděla pohrdavě.

„Ve skladu mi chybí nějaký lana. Mohl bych je taky objevit právě na tvý lodi! Komu uvěří, mně nebo tobě?“

Caroline se vzepřela proti pevné paži, pak se náhle poslušně opřela o zeď a povzdechla. „Vážně myslíš, že by někdo zmrzačený tak jako Jonathon mohl bojovat?“

Woollard sraštil čelo. „Jestli není s rebelama, tak kde teda je?“

Caroline rezignovaně pokrčila rameny. „Odešel do Frankfortu.“

„Do Frankfortu?“ Woollardovo překvapení se proměnilo v náhlé zalapání po dechu, když mu levou paží projela bolest. Ruka ucukla zpět, jako by byla v ohni, a Caroline švihla nožem podruhé, tentokrát mířila na oči, a Ezra Woollard se musel přikrčit a uhnout před čepelí. Caroline přitom neodolala pokušení, levou rukou ho strčila a sledovala, jak se potácí, ruce divoce máchající kolem, načež s řevem spadl do bahnitého potoka plného výkalů. Voda vystříkla, Woollardovi spadnul klobouk a dívčin posměšný smích se odrazil od vysokých, temných zdí.

Caroline na nic nečekala. Přeběhla zvedací most u Přední ulice a vynořila se za Městským hostincem, ověšeným vlaječkami na počest červenokabátníků. Davy, kterým se předtím snažila vyhnout, jí stále blokovaly cestu. V dálce právě zaslechla vzduchem se nesoucí bušení. Doprovázel ho slabší zvuk hudebních nástrojů. Byla to kapela hrající „Bůh ochraňuj krále“.

Caroline za sebe vrhla rychlý pohled, obávala se totiž, že se tam zjeví bahnem obalený pronásledovatel, po Ezrovi Woollardovi však nebylo ani stopy. Při vzpomínce na jeho neohrabaný pád se ještě jednou zasmála, načež se pokusila prodrat lidmi tlačícími se na chodníku poblíž Kristova kostela.

„Zalez zpátky, holka,“ kdosi zavrčel. Pak ulice propukla v ohromující jáсот a Caroline, tlačící se mezi těly, spatřila první přijíždějící jezdce. Všichni to byli Američané, Filadelfiané, kteří vyrazili, aby přivedly Brity domů.

Protože Britové konečně dorazili. S dusáním si vykračovali mezi domy a sklízeli ovace za svůj příchod. Kapely hrály, důstojníci koně prováděli elegantní půlotočky, zatímco jejich jezdci smekali před hezčími ženami klobouky. Když se jeden z důstojníků, hezčí než ostatní, uklonil plavovlasé krásce vyklánějící se z okna v poschodí, dav se začal smát a jáсот. „Bůh ochraňuj krále!“ vykřikl někdo nahlas, a ten výkřik se šířil celou Druhou ulicí, přeplácanou britskými vlajkami. Mezi svými pobočníky jel generál ověšený zlatými šňůrkami. Na chodnících si lidé šeptali jeho jméno. Byl to lord Cornwallis, kterého sem vyslal William Howe, aby se zmocnil města. Caroline připadalo, že jel jako nestydatý dobyvatel nepřátelského hlavního města.

Přeplněné chodníky vzápětí na moment ztichly, když parádním pochodem procházela rota granátníků. V jejich čele vedl seržant úchvatným krokem na stříbrném řetěze černého medvěda. Medvěd se po šťouchnutí od svého dozorce několikrát mocně vzepjal na černých zadních tlapách a předními zamával ve vzduchu. Vojáci za svým maskotem měli na hlavách zpředu mosazné čáky připomínající mitry, na tvářích se jim zase ježily mohutné, husté kníry se špičkami navoskovanými tak, aby trčely vzhůru. Na žlutých vestách měli stříbrné knoflíky a z ramen tmavě modrých kabátů jim visely stříbrné šňůrky. Na bílých, kožených pásech se houpaly krátké meče se zlatými jílci. Jejich muškety měly šarlatové popruhy, na mušketách se leskla zářivá mosaz. Svalnatá stehna v bílých kalhotách se zvedala v groteskním pochodu a boty v kamaších následně dopadaly do bahna.

„Hesenští!“ ozval se hlas vedle Caroline a davem projelo zasyčení. Hesenští vypadali tak démonicky. Za nimi šla hesenská kapela hrající truchlivý pochod. Caroline, zděšená pohledem na tyto muže, se pokoušela uklidnit vzpomínkou z minulých Vánoc na hesenské zajatce od Trentonu, ani tak se ale nezbavila strachu z těch kníratých veteránů, kteří jí připadali tak velcí a skvostní a schopní. Ulice se téměř otřásala pod jejich krokem a Caroline se zoufalstvím pomyslela na dobrovolníky, kteří tvořili armádu George Washingtona. Jakou šanci mohl mít Jonathon proti těmto strojům? Jonathon se totiž do služeb rebélie přihlásil, dopis, který měla Caroline u sebe, to potvrzoval.

Vedle Hesenských se na blátem potřísněných koních objevili královnini rangeři, američtí loajalisté oblečení v prostě zelených husarských uniformách s černými péry a odznaky s pochodní. Mnozí z nich měli v davu příbuzné, a tak se smáli, mávali a posílali polibky ženám.

Hlasitější jásot přivítal skupinu britských jízdních důstojníků v kožešinou lemovaných pelisách, s vyšívanými husarskými taškami a šňůrkami, knoflíky i zapínáním z nejblyštivějšího zlata, takže dokonce i Caroline musela uznat, že nikdy v životě neviděla nic tak nádherného.

„Bůh ochraňuj krále!“ volala hlasitě žena z okna, výkřik se znovu ozýval celým městem a plašil holuby ze šindelových střech.

Caroline si vybavila, jak jen o pár týdnů dřív tytéž davy jásalý, když městem pochodovala armáda generála Washingtona, aby se s těmito muži utkala. Nyní jí ovšem jásoť připadal přece jen hlasitější, což jí naplňovalo hanbou. Odvrátila se, jako kdyby tak mohla celé procesí vymazat z hlavy, ale rachotivé a řinčivé zvuky za ní jí přiměly znovu se podívat. Projížděla velká děla, smrtící stroje z mosazi a dřeva a železa s velkými, míhajícimi se koly, od nichž tryskalo vysoko do vzduchu bahno, a s vozy ověšenými pohupujícími se kbelíky a stočenými řetězy. Hlavně kanónů byly začouzené temnou, nepravidelnou černí; důkaz že tyto stroje střílely a, jak Caroline předpokládala, zabíjely. Náhle se jí kvůli Jonathonovi zmocnilo zoufalství. Jak mohl tak hodný chlapec žít ve světě, ve kterém vládla tahle děla? Přesto jí projel záblesk pýchy tak silný, že se jí k vlastnímu překvapení do očí nahruly slzy.

Po pravici Caroline se ozvala zalapání po dechu, podívala se tam v očekávání nějakého dalšího divu britské armády, místo toho ovšem zjistila, že zírání na první opravdovou hrůzu toho dne. Přišli civilisté doprovázející armádu a dav ztichl, když poprvé pochopil, jaké že to návštěvníky jim to do města vedli.

Ženy s drzýma očima kráčely po boku vozů přetékajících špinavými ranci. Zubící se, špinavé děti si prohlížely dav. Bezzubá babizna na kozlíku jednoho z vozů se na slušně oblečené diváky zašklebila. Jedna z žen si tiskla dítě k holému prsu, jiná, tlustá jako sud od nasolených tresek, se kolébala středem Druhé ulice a ve výsměšné napodobeníně průjezdu důstojníků mávala přihlížejícím. K opasku měla přivázanou kozu, za ní se jako parodie na dny před potopou táhla vypelichaná směs dobytka, koz, ovcí a pár prasat, které klacky pohánělo pár malých rošťáků. Dál kulhala žena s krvavými boláky na tváři, vedle ní chechtající se černoška, která v sobě neměla ani špetku ponížené poslušnosti, kterou by Filadelfané od někoho její rasy očekávali. Byl to žebrácký cirkus, který přijel do města, odpad ze slumů, jehož členové se producírovali jako dobyvatelé. Ženy po obou stranách v pravidelných rozestupech hlídali červenokabátníci, každý jeden z přihlížejících ovšem uvažoval o tom, co nastane, až tuto sběr vypustí do vlídných filadelfských ulic.

Teprve když průvod přešel a zvuk kapel mizel kdesi na Ořechové ulici, mohla Caroline přejít a běžet dál Tržní. Prosmýkla se do vedlejší uličky, sama se vpustila do dvorku, odtud slétla po kamenných schodech kuchyně v suterénu. V ní našla Jenny, Marthinu černou

služebnou, která vypadala velice překvapeně, že Caroline vidí. „Dneska není tržní den, slečno Caroline!“

Caroline otevřela tašku a vytáhla pomačkaný, zapečetěný dopis. „Tohle je pro paní Crowlovou, Jenny. Je to důležité.“

Jenny si utřela ruce do zástěry. „To je ale den! Slyšela jste ten hluk a dupání, co nadělali ti vojáci?“

„Dívala jsem se, když přicházeli.“

„Paní to zlomí srdce,“ vzala si Jenny dopis. „Chcete zatím počkat, paní Fisherová? V tamté konvici je čaj.“

Caroline tedy počkala, až Jenny odnese dopis nahoru, načež se černoška ke Carolinině údivu vrátila a řekla, že se s ní paní Crowlová chce vidět nahoře v salóнку. „Po schodech nahoru a první dveře, na které narazíte,“ popisovala Jenny. Když si všimla, jak je Caroline nervózní, ještě dodala vysvětlení. „Bude ráda, že má v takový den společnost.“

Když však Caroline vystoupala do elegantního a nádherně zařízeného salonku, zjistila, že vdova Crowlová už společnost má, a to v podobě reverenda Donalda MacTeagua, který se s šálkem čaje v zavalitých rukou nevěřičně otočil, když Caroline dorazila. Takové dívky, pomyslel si, by nikdo neměl zvat do salonku pro lepší společnost, jenže Martha Crowlová si vždycky libovala ve svém výrazně odlišném chování a reverend MacTeague byl až příliš velký gentleman na to, aby na to téma pronesl nějaký komentář. Postavil se, přičemž jemně odložil šestiletou Lydii, která se mu pokoušela vydrápat na klín. „Vy jste slečna Fisherová, je to tak?“

„To jsem, pane.“

„Mám moc rád koláče vaší babičky, skutečně moc rád. Sledovala jste příchod legií?“

„Sledovala.“

„Takový šťastný den! Takový šťastný den!“ MacTeague se zase posadil, pak naklonil čajový šálek, aby se zbavil usazenin. Benevolentně se usmál na otrhanou dívku, která, pomyslel si s provinilým pocitem, byla svým nezbedným způsobem krásná. „Jsem tu, abych

nabídnul vdově Crowlové svoji ochranu,“ vysvětlil Caroline svoji přítomnost, načež se Marthě uklonil. Ta seděla u okna v širokých šatech z hedvábí šeríkové barvy. Neotevřený dopis ležel vedle ní. Marthiny černé vlasy byly uspořádány do elegantního účesu a ozdobeny hedvábnými stuhami. Z jejího klidu a oděvu se zdálo, že se chystá spíše na ples než k truchlení za ztracené město.

„Reverend MacTeague,“ řekla Martha suše, „se obávám, aby mě pomstychtiví Britové nezabili, v kterémžto případě by přišel o můj poplatek za kostelní lavici.“

„Žertujete, drahá paní!“ zazněl MacTeague ublíženě. „Přicházím jen a jen z křesťanské povinnosti!“

Lydia stála u okna a náhle se se vzrušením obrátila na matku. „To je langusta?“

„Ano, drahoušku. Nejlepší jsou vařené,“ podívala se Martha na osamoceného červenokabátníka, kterým se někdy pro jejich kabáty výsměšně přezdívalo langusty, jenž s údivem zíral na vysoké cihlové a kamenné domy. Martha si povzdychla. „Takhle to muselo vypadat, když se Gótové sesypali na Řím. Nebo to byli Vandalové? Možná Hunové?“

„Naopak.“ MacTeague umístil šálek dnem vzhůru na podtácek; zdvořilý náznak, že si nepřeje další občerstvení. „Tento den spíše připomíná znovudobytí Říma od barbarů. Je to obnovení vlády zákona a já se z něj raduji.“

„Další langusty.“ Lydii se to slovo nesmírně líbilo. „Musíme si ty langusty uvařit.“

MacTeague předvedl útrpný úsměv, zatímco Caroline, nervózní z elegantního pokoje i přítomnosti úlisného kněze, nervózně přešlapovala u dveří. Martha ovšem rázným gestem naznačila, aby se posadila na pohovku u krbu.

„Takže,“ řekl MacTeague při pohledu na Caroline v usilovné snaze udržet odumírající konverzaci, „zjevně jste nedbala doporučení nevycházet ven, slečno Fisherová?“

„Ne, pane.“

„Sám jsem ho považoval za nehoráznost, přestože bylo zajisté míněno v dobrém. Od našich přátel nám nic nehrozí, a už určitě ne malému dítěti bez otce a ctihodné vdově!“ zdvihl ruku v neurčitém požehnání nad Lydiinou hlavou.

„Moc jich nebylo,“ vyhrkla Caroline.

„Koho moc nebylo, dítě?“ zeptal se MacTeague.

„Britů. Hesenských.“

MacTeague se usmál. „Ale drahoušku, neposlali sem celou svou sílu, ani zdaleka! Většina armády zůstává u Germantownu, jak mi bylo řečeno. Pan Washington se potlouká na severu, takže sir William se tam chystá svést bitvu. Naše modlitby budou s ním.“

„Vaše možná,“ prohlásila Martha, „ale moje ne.“

„Drahá paní Crowlová,“ zamumlal kněz, pak si poposednul v křesle, aby viděl na ulici, kde si bez obav, jako by se nacházeli v centru Londýna, vykračovala skupina elegantních důstojníků, „zdá se, že nám žádné nebezpečí nehrozí. Mohu tedy předpokládat, že jsem svoji povinnost vás ochránit adekvátně vykonal?“

Martha se vděčně usmála. „Vykonal tím nejčestnějším způsobem.“

MacTeague se postavil. „Možná se neshodneme v pozemských záležitostech, má drahá paní, pevně však věřím, že v těch důležitějších ano.“ Uklonil se Marthě, pak o něco méně formálně i Caroline. „Pokud byste mne potřebovaly, stačí mi dát vědět! Přeji hezký den, dámy.“

„Chce zapadnout mezi naše dobyvatele,“ řekla Martha, když kněz odešel. „Myslím, že by se MacTeague moc rád stal prvním biskupem filadelfským,“ zaznělo v jejím hlase pohrdání, pak si kritickým okem prohlédla Caroline, kterou dosud vždy jen letmo zahlédla, když nosila do kuchyně zeleninu či ovoce. Tvář vdovy její úsudek neprozradila. Místo toho se ohlédla a zvedla dopis. „Podle písma hádám, že je od Jonathona?“

„Ano, madam. Přišel dnes ráno.“

Martha dopis otevřela nožem se slonovinovou rukojetí a rozbalila složený papír. Zdálo se, že si při čtení bratrových slov dává načas.

Caroline čekala. Lydiu znudilo pozorování podivně oděných mužů v ulici, takže přešla místnost a vážně zírala do Carolininy tváře. Caroline se nervózně usmála, což Lydii stačilo jako pozvánka, aby vylezla na pohovku vedle ní.

Martha dopis odložila. „Tobě napsal Jonathon také?“

„Ano, madam.“

Martha si povzdychla. „Neměl se dobrovolně hlásit.“

„Ne.“

„Ne že by v Americe nežilo dost dvounohých mužů, co můžou bojovat bez toho, aby se Jonathon obětoval!“ Ta slova pronesla Martha hněvivě, ale hned jak odezněly, žalostně zavrtěla hlavou. „Ale myslím, že jsem na něj pyšná.“

„To byste měla být,“ řekla Caroline vzdorovitě.

„Strýček Jonathon?“ zaslechla Lydia jméno a nyní se dožadovala zpráv o svém zmizelém strýci.

„Je z něj teď voják, drahoušku,“ vysvětlila Martha. V dopisu stálo, že Jonathon byl jmenován štábním důstojníkem velitele jezdeckta jménem plukovník Jackson Weller. Jonathon vykládal, že funkci nedostal kvůli nějaké zvláštní ctnosti, nýbrž protože armádě přivezl dobrého koně, sedlo a uzdu. Martha se pokoušela vysvětlit Lydii, co to ten štábní důstojník je, když se jí to nepodařilo, poslala dítě dolů do kuchyně za Jenny. „Musím si promluvit se slečnou Fisherovou, zlatíčko.“

Poté, co Lydia odešla, Caroline znervózněla ještě víc. Martha znovu zvedla dopis. „Jonathon píše, že se s tebou hodlá oženit.“

Marthin hlas byl chladný. „Ano, madam.“

„Pokud je tomu tak,“ řekla trochu našťavaně, „tak mi probůh přestaň říkat madam. Připadám si jako stařena!“

„Omlouvám se.“

„Budiž ti odpuštěno.“ Martha si znovu Caroline prohlédla. „Musím uznat, že bratr má svým způsobem vkus. Chceš si ho vzít?“

Caroline pokrčila rameny. „Řekla jsem, že na něj počkám.“

„Což není odpověď na otázku.“ Martha se zavřením hedvábí přešla místnost a zastavila se vedle pohovky. „Chystáš se vzít si ho?“

Caroline se celým výslechem cítila trochu uražená, proto odpověděla nabručeným, defenzivním tónem. „Vím jenom, že jeho rodina to zrovna neschvaluje.“

Marthu to zjevně pobavilo. „A proč si probůh něco takového myslíš?“

Caroline ukázala na své tlusté, těžké sukně a zatahala za svůj modrý kabát. Ve srovnání s místností plnou luxusu a okázalostí oděvu Marthy si připadala chudá a přehlédnutelná, což její gesta vyjádřila, aniž by kontrast musela zdůrazňovat slovy.

Martha se od dívky odvrátila. „Rodině mého manžela jsem se také nelíbila, velmi nelíbila. Nebyla jsem dost bohatá, byť Bůh ví, že jsem toho přinesla dost. Chtěli, aby si Thomas vzal nějaké bezpátevní dítě z Virginie, se kterým by dostal osm tisíc akrů tabákových plantáží. Hádám, že víc by se jim líbila anglická nevěsta s anglickou půdou, ale spokojili by se i s menším ziskem. Jenže já, já jsem se jim nelíbila. Byla jsem mizerné zboží.“

Caroline si nebyla jistá, proč jí ten příběh Martha vypráví. „Ale váš manžel se proti rodičům postavil?“

„Evidentně,“ řekla Martha možná trochu příliš ostře, načež pokrčila rameny. „Nevím, jestli to od něho bylo moudré, protože jsme se k sobě moc nehodili. Měla jsem na jeho vkus moc svobodné vůle. Předpokládám, že ty jí máš taky?“ Caroline neodpověděla a Martha, která znovu přešla k oknu, se na ní zadívala. „Ale já jsem si Thomase vzala pro peníze. Chtěla jsem být bohatá, víš? Nikdy jsem si už nechtěla připadat mizerná. Proto si chceš vzít Jonathona?“

„On si chce vzít mě.“

„A Jonathon má ve zvyku dostat to, co chce. Dělá to ta noha. Vydírá s ní celý svět,“ zasmála se lehce Martha. „Vojákování pro něj bude dost nepohodlné.“

Caroline náhlá změna tématu zaskočila. „To určitě bude.“

„Je mi svým způsobem podobný,“ pokračovala Martha, jako kdyby Caroline ani nepromluvila. „Má rád své pohodlí. Zvyknul si na něj, víš, a hádám, že si ho taky zaslouží,

protože tahat za sebou pořád neohrabanou nohu asi není lehké. Nedokážu si představit, že by vyměnil městský život za farmaření. Ty ano?“

„Ne.“

„A ty zase vypadáš, s prominutím, nevhodně pro město?“

Caroline si pomyslela, že by raději zase s nožem v ruce čelila Ezru Woollardovi v páchnoucí uličce než tomuhle pichlavému výslechu. Rozhodla se ho zcela otevřeně ukončit. „Říkáte, že bychom se neměli brát?“

„Nikdy bych nebyla tak nestoudná!“ řekla Martha, přičemž opomněla, že přesně to Jonathonovi řekla. „Vezmeš si, koho budeš chtít, Jonathon si vezme, koho bude chtít. Nevěřím ve svobodu, slečno Fisherová, jenom proto, abych ji pak upírala svému bratrovi. Ale od doby, co se Jonathon narodil, jsem mu byla tak trochu matkou, takže mi jistě můžeš odpustit trochu zvědavosti ohledně dívky, ze které se chystá udělat moji švagrovou?“

„Ano.“ Caroline se cítila bídne a zmateně. Připadalo jí, že je obviňována z navrhovaného sňatku, o který daleko více než ona usiloval Marthin bratr.

Martha se otočila a povýšeně pozorovala britského důstojníka na koni, který na protějším chodníku hovořil s nějakou dívkou. „Nebráním vaší svatbě,“ prohlásila podivně napjatým hlasem, „protože kdybych to zkusila, mohla bych přijít o Jonathona. Nemám snad pravdu?“

„Nevím.“ Caroline se rozhodla, že neochotný souhlas je lepší než odpor.

„Navíc mám ještě jeden důvod pro to, abych si přála tvé přátelství.“ Martha pořád ještě zírala na důstojníka flirtujícího s dívkou. „Umím si představit, že teď, když dorazili přátelé reverenda MacTeagua, bude těžké dostat poštu k lidem v armádě generála Washingtona?“

Byl to další matoucí zvrat v konverzaci, ale v tomto případě si s ním Caroline poradila mnohem snáze. „Nejspíš ano.“

Martha se obrátila. „Ale ty žiješ na druhé straně řeky, takže bys to měla bezpečně zvládnout?“

„Ano, asi ano. Aspoň dokud Britové neumístí posádku na přechod u Cooper's Point.

„Proč by to dělali?“ Martha s pravou filadelfskou arogancí naznačovala, že v New Jersey nebylo nic, co by stálo za to obsazovat. „Dokázala bys poslat víc, než jenom dopisy?“

Caroline se zamračila. „Co víc?“

Martha se zarazila, načež nabídla vysvětlení. „Ptám se tě, jestli bys dokázala posílat informace armádě generála Washingtona. Informace, které bych mohla zaslechnout, a ty je pak předat dál.“

Poprvé od okamžiku, kdy vstoupila do místnosti, se Caroline usmála. „Udělám to moc ráda.“

„Proto jsem zůstala ve městě. Ach, a také, abych ochránila tyhle věci!“ mávla Martha nedbale rukou nad stříbrným nádobím, pozlacenými zrcadly a lakovanými obrazy. „Ale pro naši věc toho můžu udělat daleko víc posíláním zpráv z města než tím, že bych z něj uprchla. A ty mi s tím můžeš pomoci.“

„Bude mi potěšením,“ odpověděla Caroline.

„Pak se, drahá Caroline, považuj v tomto domě za vítaného hosta. Jsi koneckonců moje potenciální švagrová.“ Martha se usmála a natáhla obě ruce ke Caroline, která, v rozpacích z poslední nečekané změny v chování paní Crowlové, váhavě vstala a přešla místnost. Martha ji ke Carolinině úžasu políbila. „Ať kvůli tobě není nešťastný,“ řekla tichým, ale rázným hlasem.

„Nebude.“

„A já nebudu tvůj nepřítel.“ Martha odvedla Caroline k oknu. „Protože teď máme ve městě nepřátel dost, i bez toho, abychom se hádaly mezi sebou.“ Martha zírala dolů na britského důstojníka a po tváři jí stékala slza. Brečela, protože nepřítel skutečně přišel a budoucnost se náhle zdála mnohem temnější.

„To je tím studem z toho všeho,“ vysvětlovala své slzy, „to je studem.“ Protože Filadelfie, na jejíž obranu obyvatelé nevypálili ani ránu a dobyvatele vítali s podlézavým obdivem, padla.

Devět

Elegantní a zhýčkaný kapitán John Andre stál v okně usedlosti, která byla zabavena, aby sloužila jako velitelství generála Howa v Germantownu. Pozoroval červenokabátnickou pěchotu tábořící na blízkých pastvinách; muže, kteří ve své honbě za dřívím na podpal přivodili dříve překrásnému sadu skličující zkázu. Andreho napadlo, že vojáci jsou jako mor, zlovolná nákaza, pokřivení, rozvalující se trpaslíci; bez naděje, zkrachovalci, spodina, stvoření, o která nikdo jiný nestál; kmen bezzubých, od neštovic podřobaných mužů a jejich neforemných, kdákajících žen se špinavými dětmi s prohnanýma očima. Armáda krále Jiřího. „Vojáci,“ prohlásil najednou, „jsou tak ošklivá stvoření.“

Christopher Vane, který pracoval u stolu, se pousmál. „Přidal jste se k armádě, abyste to napravil, Johne?“

„Přidal jsem se k armádě, protože jsem se zklamal v lásce. Stejně jako většina z nás. Jsme armádou zatracenců vedenou odmítnutými milenci.“

Andre se vydal k vysokému prádelníku, ve kterém byly ukryty karafy sira Williama. Cestou při pohledu na pilně pracujícího Vanea zahrál zděšený výraz. „Musíš pracovat tak tvrdě, Kite? Všichni pak při porovnání s tebou vypadáme jako úplní zaháleči.“

Vane se usmál, neřekl ale nic. Ostatní pobočníci mu občas připadali jen jako posedávající praetoriáni, elegantní a privilegovaní, vševědoucí a namyšlení, dával si však pozor, aby tento názor skrýval. Nechtěl si nechat zkazit odhodlání prokázat se jako hodný laskavosti, kterou mu sir William prokázal. Dokonce i teď, dva týdny po svém náhlém povýšení, se Vane občas poplašeně budil samou radostí ze svého nového kapitánství, a aby se svému patronovi odvděčil, pracoval Vane v těchto mdlých, chladných, ospalých dnech začínajícího podzimu tvrději než kterýkoliv jiný štábní důstojník. V těchto dnech Vane také zjistil, že jakožto pobočník vrchního generála budí u ostatních mužů respekt. Plukovníci regimentů, kteří by jen o pár týdnů dříve Vanea s pohrdáním minuli, ho nyní vyhledávali, protože jim mohl zajistit generálovu náklonost.

Vojáci, stejně jako většina pobočníku, zaháleli. Lord Cornwallis, zástupce velitele, byl vyslán, aby s malým oddílem obsadil Filadelfii, zatímco zbytek vojska tábořil kolem Germantownu, aby střežil přístupy k městu. Věřilo se, že George Washington, kterého páčila

ztráta povstaleckého hlavního města, by se mohl pokusit ho znovu dobýt, přestože mnozí v armádě se spíše domnívali, mezi nimi i John Andre, že Washington neudělá nic. „A proč by měl? Vše, co musí udělat, je vyhlásit rebelské hlavní město někde jinde. Filadelfie je k ničemu!“

„Největší město Ameriky?“ otázal se Vane s lehkým nesouhlasem.

„Je to menší městečko než Bristol,“ řekl Andre pohrdavě, „co má moc kostelů a nedostatek hospod, navzdory čemuž mí hostitelé trvali na tom, že je to Nový Jeruzalém. Případalo mi nezdvořilé připravovat je o iluze.“

„Vy jste tam byl?“ zněl Vane překvapeně.

„Před vypuknutím bojů, ano. Billy do ní vkládal velké naděje, ale ani za boha nemůžu přijít na to, proč by měli rebelové klesat na myslích jenom proto, že jsem zabrali Filadelfii. Andre si nalil sklenku rumu, pohlédl Vaneovi přes rameno a ihned se zděsil, protože Vane pracoval na proviantních účtech, kde byly záznamy o všech výdajích velitelství na koně, jídlo, ubytování a další nezbytnosti. „Proboha,“ zavyl Andre, „nebuď tak výkonný.“

„Protože sir William krade peníze?“ usmál se Vane. „Předpokládám, že to dělá každý generál, já se to jen pokouším o něco lépe skrýt.“

„Dobrý bože,“ zíral Andre s trochou neochotného obdivu na Vanea. „Ty jsi ale ambiciózní!“

„Na tom je něco špatného?“

„Člověk by se k tomu nikdy neměl přiznávat.“

Vane pokrčil rameny. „Otec přišel o většinu peněz, ještě než zemřel, má rodina sklouzává do zapomnění, takže mou jedinou nadějí na postup je tvrdě pracovat.“ Litoval těch slov už v okamžiku, kdy je vypustil z úst, cítil, že se až příliš odhalil před mužem, který mohl být jeho rivalem. Popravdě, Andre, častý návštěvník velitelství sira Williama, byl z elegantních, mladých mužů obývajících Vaneův nový svět tím nepřátelštějším. Byl to právě Andre, kdo prozradil Vaneovi přezdívku sira Williama, Billy, a který mu teď vysvětloval, že Billy potřebuje peníze navíc na svoji drahou americkou milenkou. „Lizzie

dorazí hned, jak bude město bezpečné, a pak Billyho sotva vůbec zahlédneš. Je úplně posedlý.“

„Je hezká?“

„Krásnější než anděl. A taky inteligentní, což je velice neférové spojení. Jejího manžela odbyli nějakou prací v New Yorku.“

„Je Billy ženatý?“

Andre uvažoval, jestli ve Vaneově otázce nezaslechl pruderní tón. „Ne, dokud je v Americe.“

„Ach.“ Venku v průchodu zazněly kroky a Vane zavřel účetní knihy. Stmívalo se, což byl čas, kdy se štábní důstojníci zotavili po slabém hlavním jídle a rádi se scházeli při úvahách o druhé večeři. Všichni, s výjimkou Vanea, byli znudění, šířila je nutnost prodlévat na venkově, když městská potěšení Filadelfie byla tak blízko. Lord Robert Massedene, který zamířil přímo ke karafám, nejdřív nápoji požehnal, a pak nabídl Vaneovi sklenku klaretu. „Byl jsem se podívat na tvého nového koně, Vane. Velmi působivý.“

„Je rychlý.“ Vaneovy povinnosti vyžadovaly, aby vlastnil dva koně, takže si vypůjčil peníze a koupil krásného, černého hřebce se třemi bílými podkolenkami a bílou lysinou. Vane si rovněž půjčil na svoji novou uniformu, kompletní i se zlatými šňůrkami.

„Věřím, že je rychlý,“ uznal Massedene, „ale možná trochu mladý?“

Vane okamžitě přešel do obrany, jako by kritikou jeho hřebce Massedene napadl samotného Vanea. „Mladý?“

„Není pořádně vycvičený, ne na bitvu,“ řekl Massedene pevně. „Jeden výstřel z děla, Vane, a kuň se z toho rozklepe. V boji se drž své staré kobyly a najdi někoho, kdo ti hřebce vycvičí. To je jen taková rada.“

Byla to rada, která Vanea notně dráždila, vědomí, že Massedene měl pravdu, onu podrážděnost jenom zvyšovalo. Hřebec byl nervózní zvíře, na kterém Vane před pořádným tréninkem do bitvy jezdit nehodlal, a to, že Massedene předpokládal jeho nevědomost, považoval za protivně povýšenecké. Neměl Massedeneho rád. Vaneovi se nelíbilo, jak

snadnou měl díky své urozenosti mladý muž kariéru, zatímco Vane, který se považoval za mnohem schopnějšího, měl s postupem takové problémy.

Jejich neshody jen prohluboval jejich zcela opačný pohled na téměř každou stránku povstání. Lord Robert Massedene, stejně jako John Andre, si přál jenom rebelii ukončit, aniž by se zvláště zajímal o to, jak se k takovému výsledku dojde, hlavně, aby nastal mír. Vane, stejně jako hesenský tlumočnick Zeigler, věřil, že republikánské sentimenty lze z Ameriky vyhnat jen vojenským vítězstvím.

Šlo o rozepři, která pokračovala i u noční večeře. Major Zeigler, který přišel k tabuli pozdě, hlásil siru Williamovi, že ředitel školy v jedné z německých pensylvánských osad přišel k hesenským liniím, aby jim prozradil, že povstalecká armáda se chystá dalšího rána zaútočit. V noci budou pochodovat, tvrdil ředitel, za úsvitu pak zaútočí. Lord Robert Massedene tvrzení bezstarostně zamítl. „Washington si netroufne na nás zaútočit. Ještě jeden výprask a muži mu začnou dezertovat po tisících!“

„Myslím, že se mýlíte.“ Vane překvapil sám sebe, když vyslovil svůj nesouhlas. Dosud byl v podobných debatách spíše posluchačem než přímým účastníkem.

Massedene chvíli čekal s karafou portského v ruce, pak pokrčil rameny. „Tak nás nenapínejte, Vane.“

„Pokud jsou naše hlášení správná,“ pokoušel se Vane zakrýt svoji nechuť k důstojníkovi s nosem nahoru, „tak nás povstalecká armáda poprvé přechísluje. Takže myslím, že Washington zaútočí.“

„Ach! Hlášení!“ Sir William, předsedající svým mladým mužům, se zahihňal. „Jednou jsme dostali velice spolehlivé hlášení o tom, že viděli armády Páně sestupovat na vrchol hory v Massachusetts. Jestli si vzpomínám, tak měli zlatá křídla a muškety z jaspisu? Nikdy si ohledně těch hlášení nejsem úplně jistý, Kite.“

Vane, nejistý, zda není kárán, si tvrdohlavě stál za svým. „I tak věřím, že pan Washington zaútočí, pane. Potřebuje vítězství, aby zvedl morálku svých mužů.“

„Tak jako vloni u Trentonu,“ pošouchnul Andre Ottu Zeiglera, kterého, stejně jako všechny hesenské, stále ještě pálila vzpomínka na hesenskou porážku.

„Překvapili nás!“ bránil se Zeigler. „Byli jsme opilí. Každý Němec je na Vánoce opilý.“

Sir William se usmál. „Aspoň že nás tady překvapit nemůže,“ prohlásil se sebeuspokojením, které pramenilo z preventivních opatření, která podnikl. Zdvojnásobil noční hlídky, které nyní navíc díky šťastnému příjezdu tří vozů z konvoje s municí mohly beztréstně pálit do noci. Sir William, takto uklidněný, pohladil po uších svého psa.

John Andre upravil svíci ve svícnu. „Nerad s vámi nesouhlasím, sire, ale myslím, že pan Washington zaútočit musí. *Pour encourager les crapauds.*“

„Kdykoliv přejdete do francouzštiny, Johne, podezřívám vás z obhroublostí,“ řekl sir William.

„Bude bojovat, pane, aby do války zatáhl Francouze.“

Sir William zavrtěl hlavou. „Nepopírám, že Francouzi by nás ztrapnili velice rádi, Johne, ale proč by král Ludvík podporoval republikánství?“

„A proč by Francouzi riskovali další výprask?“ zeptal se major Zeigler.

„Protože Francouzi mají krátkou paměť,“ prohlásil Andre vesele. „S každou porážkou jsou jen víc přesvědčeni o vlastní neporazitelnosti. Tuhle vlastnost s panem Washingtonem sdílejí.“

V odpověď se kolem stolu mihlo pár úsměvů, načež Zeigler vznesl svůj názor, že Francouzi do války nevstoupí, pokud pro ně nebude už předem vyhraná, a že rebelové nemají žádnou šanci. Přišli o hlavní město a generál Burgoyne již brzy odřízne Novou Anglii od zbytku kolonií a rebelie zvadne jako výhonky révy.

„Ovšem pouhá hrozba francouzské intervence,“ řekl Andre, „by mohla přesvědčit Londýn, že je třeba uzavřít mír.“

„Nebo zvítězít,“ reagoval Vane.

„Stačí mír,“ usmál se na Vanea sir William. „Nemůžeme vybojovat vojenské vítězství, Kite. To uznává každý. Armáda je tu jen proto, aby povstalce donutila usednout k vyjednávacímu stolu.“

Vane se šokovaně podíval na sira Williama. „Nemůžeme je porazit, pane?“

„Není třeba znít tak beznadějně! Samozřejmě, že nemůžeme! Drahy Kite, abychom dali dohromady síly na obsazení Filadelfie, museli jsme opustit Boston. Na obsazení města je třeba pět tisíc mužů, dalších pět tisíc, aby pročesávaly venkov a sháněly zásoby, takže máme dost vojáků jen na to, abychom udrželi tři města, možná čtyři, a to vše v téhle nekonečné divočině. A to také musíme mít posádku v Kanadě a na Floridě. Ó ne, božíčku. Na porážku rebelie by bylo potřeba sto tisíc mužů, a kdo by to zaplatil, co? Myslíte, že dolní sněmovna odhlasuje další daně? Ujišťuji vás, že ne, přinejmenším ne, dokud v ní budu zasedat já!“

Sir William a ostatní pobočníci se usmáli při pohledu na šokovaný Vaneův výraz. „Takže vidíte, Kite,“ naklonil se Andre přes stůl, aby Vaneovi dolil další portské, „kolonisté, pokud si to alespoň trochu uvědomí, si mohou při vyjednávání říct, oč chtějí.“

„Kromě nezávislosti,“ dodal Massedene.

Sir William pořád ještě Vanea pozoroval. „Můj milý Kite, obávám se, že budete muset přijmout matematickou logiku války. Naše armáda je moc malá na to, aby zabrala kontinent.“

„Válka nemůže být jenom o matematice, pane.“ Vane, uražený poraženectvím, které kolem sebe slyšel, a možná trochu povzbuzený portským, které tak volně kolovalo kolem stolu, zněl náhle vášnivě. „Záleží na mužích a morálce a počasí a duchu! Bože, pane, jsme Britové! Jsme ti nejlepší zatracení piráti, jaké kdy svět viděl, a třese se před Francouzi? Před národem tanečních mistrů? Nebo před pocity kolonistů? Bez nás by ani žádné kolonie nebyly. Kolonisti jsou jako děti vztekající se na svou chuť!“

„Slyšte, slyšte!“ prolomil Zeigler trapné ticho, které nastalo po vášnivých Vaneových slovech. „Rozbít pár lebek, nadělat něco sirotků. To by je mělo zchladit.“

Vypukl smích nad německou pompézností, sir William pak přemýšlel, jestli má pan Washington stejně bojechtivé poradce, Zeigler žádal, aby brali ředitelovo varování vážně a Massedene siru Williamovi připomněl, že jakýsi řezník přišel dva dny zpátky s podobným příběhem, který se pak ukázal být nepravdivý. Sir William diskusi ukončil prohlášením, že si je jistý, že kdyby povstalecká armáda pochodovala do boje, jízdní hlídky už by ji objevily.

„Takže malou historku našeho ředitele budeme ignorovat,“ navrhl sir William, „a raději si zahrajeme partičku whistu.“

Otevřeli další portské, rozdali karty, a než Vane vyklopýtal po schodech do obchodu s prádlem, o který se dělil coby o ložnici s majorem Zeiglerem, ze svíček nezbylo více než doutnající pahýlky. Vanea těsně před úsvitem vzbudila bolest břicha a vyhnala ho do zahrady, kde přidřepel u kmene kdouloně, korunu stromu lemovala čerstvá, houstnoucí mlha. Její bílá barva se u domu mísila s šedí úsvitu a zakrývala komíny. V kuchyni si hvízdal kuchař a z postranní cesty přicházel domácký zvuk věder nabírajících vodu.

„Pane! Pane! Jste tam, pane?“ Byl to Vaneův služebník, vojín Smithers, kterému se nový privilegovaný život sluhy štábního důstojníka tuze zamlouval.

„Ticho, ty mizero! Umírám.“ Vaneovi došlo, jak je ráno tiché, alespoň co se palby z mušket týče. Budiž prokleti všichni ředitelé.

„Vajíčka, pane?“ Smithers, který zrovna vycházel z domu, se na svého pána zazubil. „Dvě vajíčka k snídani, pane? Koupil jsem je od dělostřelců.“

„Kterí je ukradli, ty hlupáku, ale stejně ti děkuju.“ Christopher Vane, který měl smažená vajíčka obzvlášť v oblibě, přemohl svoji původní nechut' způsobenou alkoholem. „Usmaž je a možná, že ještě obživnu.“

Ze severu, zpoza bílé mlhy, zapraskala palba z mušket. Nedalo se určit, z jaké vzdálenosti střelba zazněla, za pár vteřin ale zmlkla, takže Vane předpokládal, že si hlídky pouze nejrychlejším způsobem vyprázdnily hlavně mušket. Postavil se, zapnul si kalhoty a zasténal, když mu hlavou jako hrot kopí projela bolest. Vybavoval si nekonečné lahve portského z předešlého večera a uvažoval, zda se někdy naučí střídmosti.

V zahradě se objevil sluha sira Williama s plným nočníkem. „Dobré ráno, pane!“

Vane, který věděl, že být tak radostně zdraven Tomem Evansem je znakem přijetí do vojenské rodiny sira Williama, dramaticky zaúpěl. „Je to mizerné ráno, Evansi.“

„Jeden panák rumu ho snadno spraví, pane.“ Tom Evans vylil obsah nočníku na trávník, pak se zamračil, když zaduněla a zapraskala další salva z mušket. „Dnes ráno jsou nějací živí.“

„To je tou mlhou. Lidi to znervózňuje.“

Hamlet, pes sira Williama, vyběhl s vrtícím ocasem do vířící mlhy, zaštěkal, aby získal Vaneovu pozornost, načež spokojeně odběhnul zkoumat nové zápachy v kdysi krásné zahradě.

Vane se naklonil k pumpě a opláchl si obličej vodou. Palba utichla, jen aby se znovu rozezněla, tentokrát vystupňovaná do nepřetržitého zvuku burácejícího jako hrom. Vane se narovnal, z tváře mu odkapávala voda, a bezmocně zíral do mlhy na severu. Viděl sotva obrysy stromů vzdálených třicet metrů.

„Kite! Kite!“ volal z patra hlas sira Williama.

„Pane!“ Vane vběhl do domu. „Smithersi! Smithersi! Zapomeň na vajíčka! Osedlej kobylu!“ Vyběhl nahoru, dopínal si kabát a připínal meč. Nedařilo se mu najít pistoli a nadával, zatímco ji hledal mezi poházenými přikrývkami, až zbraň konečně našel v náhradní botě. Otto Zeigler zíral ze země, zamotaný do svých dek. „Co se děje?“

„Bud' se hlídky zbláznily, nebo začal útok. Můj klobouk? Proboha, kurva! Můj klobouk!“

„Tady.“ Zeigler ho používal jako polštář.

Vane po klobouku hmátl, proskočil dveřmi a srazil se se sirem Williamem, který stále ještě zápolil s upínáním meče, a rázoval po schodech. Posel, zastříkaný blátem, už generála našel a ten, podivně klidný v panické atmosféře, zarazil spěchajícího Vanea nataženou rukou. „Dojdi na základnu u Beggarstownu, Kite. Zjisti, co se děje. Přidám se tam k tobě.“

„Ano, pane.“

Smithers pořád ještě Vaneově klisně utahoval podbřišníky. Složil ruce, aby je jeho pán mohl použít jako stupátko pro nasednutí. „Rozkazy, pane?“

„Jedu do Beggarstownu. Přines mi něco k jídlu, jestli to půjde.“

Lord Robert, kabátec rozepnutý a klobouk v ruce, se řítíl ke stájím. „Měl jsi pravdu!“ vykřikl, Vane ale neměl čas odpovídat. Místo toho koně patami i otěžemi pobídl na dlouhou

cestu lemovanou topoly. Kopyta klisny vyhazovala z cesty velké hroudy bahna a vojáci z ní uskakovali Vaneovi z cesty.

Na Skippacké silnici škulbl otěžemi a vyrazil na sever. Tržiště bylo plné zmatených vojáků, z nichž nikdo nebyl oděn do boje, a Vane na ně křičel, ať uhnou z cesty, zatímco pokračoval po hlavní cestě stále houstnoucí mlhou.

Procválal kolem Chewova domu, tvořícího severní okraj prostor, ve kterých britské vojsko tábořilo, pak hnal koně dál vstříc ustavičnému praskotu palby mušket, který zněl z hlídkové linie. Zjistil, že mu v kapse chybí známá váha hodinek. Zaklel, ale odhadl, že může být kolem pěti ráno. Ze dvorku u modlitebny vyběhl pes a zaštěkal za cválajícími kopyty kobyly. Pak, tak nečekaně, že se Vaneovi téměř zastavilo srdce, z mlhy práskla kulka a prolétla kolem Vaneovy tváře. Raněný červenokabátník, za nímž se táhla krvavá stopa z rozdrčeného lýtka, se plazil zpátky k silnici. První známky bitvy.

Vane procválal ještě kolem dvou dalších raněných mužů, plazících se do bezpečí, až pak po pravé straně nezřetelně spatřil rotu červenokabátníků zformovanou v hájku. Zahnul z cesty, přeskočil zaplavený příkop a zezadu k rotě přicválal. Muži byli nastoupení ve třech řadách sevřených u sebe tak těsně, jako dílky v dětské skládačce. „Pal!“ zakřičel jejich kapitán a salva vyrazila do mlhy kouř a plameny. Vaneovy nozdry naplnil zápach spáleného prachu. „Co se děje?“

„Rebelští harcovníci, pane!“ odpověděl seržant v zadní části roty. Kapitán vydával povely k palbě stejně klidně, jako by to dělal na přehlídce. Muži, tváře už teď zčernalé od prachu vybuchujícího na pánvičkách mušket, ukusovali nové patrony. Na kloboucích měli kusy červené látky na znamení toho, že šlo o jednu z lehkých rot, které se před dvěma týdny účastnily akce u Paolinina hostince.

„Jací rebelové? Kde?“ Vaneova otázka se náhle zdála zbytečnou, protože řady vojáků jako bič zasáhla sprška kulek z mušket. Desátník vykřikl a zhroutil se, další z mužů se zaklonil s dírou v čele.

„Sevřít řady! Sevřít řady!“ ignoroval seržant Vanea.

„Zamířit!“ vykřikl kapitán. „Pal!“

Další z britských rot za silnicí byla stále v harcovnické formaci, muži si v mlze vybírali své cíle a pálili v kleče. Vane trhnul otěžemi a pobídl koně zpátky na cestu.

Mlha znemožňovala pochopit situaci a Christopher Vane věděl, že jeho prací jakožto pobočníka, bylo pomoci svému pánu bitvě porozumět. Proto se vydal dál směrem k nepříteli a před většinu britských vojáků. Netušil, jestli se má vydávat tak daleko dopředu, byl ovšem odhodlaný učinit vše, co od něj sir William žádá, a ještě víc. Kapitán Vane, vytržený z anonymity regimentu, hodlal prokázat, že je tím nejlepším pobočníkem, jakého by si kterýkoliv generál mohl přát.

Kráčel s kobyloou vpřed, připravený každým okamžikem zvíře otočit a pobídnout ostruhami. Jeden nervózní krok po druhém postupoval. Vane cítil, jak se pod ním kůň chvěje strachem. Uši měla nastražené, reagovala na každé zasvištění kulky v šedé, vlhké mlze. Vane uvažoval, jestli na koně přenesl strach on sám, načež se rozhodl, že už to, že o něčem takovém přemýšlí, je důkazem, že se nebojí. Znovu ho překvapila a potěšila zvláštní, klidná radost z boje, kterou poprvé poznal u Brandywine. Cítil se statečný, nesmrtelný, požehnaný očarovaným životem; pak ale náhlý poryv větru nadzvedl mlhu a během krátkého okamžiku zahlédl hnědé uniformy s červenými klopami povstalecké armády. Nepřátelští vojáci pochodovali ve volné formaci, Vane měl však dojem, nic víc, že dál za nimi zahlédl masu mužů pochodujících pod křiklavým praporem. Na kloboucích měli bílé flíčky.

A pak ranní ticho přehlušil příval zuřivého rámusu. Napravo od Vaneova koně vyrazila kulka spršku bláta, další střela mu zasyčela kolem hlavy, když se otáčel, nakopnul koně a nechal klisnu cválat pryč. Pronásledovaly ho posměšky rebelů, Vane však splnil svůj úkol a spatřil rebely. Procválal kolem britských harcovníků a zahlédl chumel jezdců jedoucích po silnici. Byli to ostatní pobočníci sira Williama. „Generál?“ vykřikl Vane.

„Támhle!“ ukázal dragounský major k rotě, kterou Vane už předtím navštívil, a Vane tím směrem zabočil. Rota zaujala volnou formaci, aby nebyla tak snadným cílem, z tmavé, kouřem zhuštěné mlhy se na ně teď však valilo tolik palby, že muži ustupovali a kryli se mezi stromy.

„Zfromovat! Zformovat!“ Sir William, který předvedl jeden ze svých vzácných záblesků hněvu, byl za ustupujícími muži. „Jsou to jenom zvědové. Neutíkáme před zvědy! Zformovat! Kapitáne! Zformujte své muže, prosím pěkně! Chci vidět odhodlání!“

Sir William spatřil Vanea, zamával, pak náhle z řad rebelů vystřelila dělová koule a zalétla do větvi nad hlavou vrchního velitele. Pršely větvičky, listy a kusy dřeva, kůň sira Williama se vzepřel na zadních a vyhazoval. Další koule z děla roztrhla trup červenokabátníka a oddělila žebra stejně čistě, jako když řezník použije nůž.

„To nejsou žádní zvědové, pane! Jsou zformovaní a v plné síle,“ vykřikl Vane na sira Williama, který, byť zasypaný listím, pomalu ovládl svého koně. „Viděl jsem je, pane. Jdou přímo po silnici!“ Kolem bzučely kulky z mušket, otrhávaly listí, syčely, práskaly a s údery odštěpovaly třísky z kmenů.

„Zpátky!“ houkl Howe na muže, kterým jen před okamžikem nařizoval stát a bojovat. „Zpátky! Informujte svá křídla! Zformujte se u kazatelny!“

„Musíte pryč, pane!“ pokusil se Vane uchopit uzdu Howeova koně, generál se mu ale vytrhl. Zíral do špinavého, šedého pološera mlhavého úsvitu, zatímco lehká rota urychleně pochodovala dozadu.

„Proboha, tohle je skvělé, Kite!“ Howe byl podivuhodně rozradostněný při pohledu na první rebely objevující se v mlze. Jejich bajonety byly tou nejjasnější věcí v celém tom úsvitu, dokonce jasnější než kousky bílého papíru, které měli na kloboucích. Na sira Williama, který miloval všechno americké, nepřítel samozřejmě udělal velký dojem. „Pochodují zatraceně dobře, Kite, zatraceně dobře! No nevypadají dobře?“

Vane se pokusil postavit mezi generála a nepřítele, sir William ovšem trval na nerušeném výhledu. Vane se konečně zmocnil uzdy a otočil generálova koně k hlavnímu vojsku. „Zpátky, pane, prosím vás!“

Linie britských hlídek už byla v plném ústupu. Raněné táhli k vesnici, mrtvé nechávali ležet tam, kde padli. Po obou stranách cesty pochodovali rebelové se zdviženými praporci a obnaženými bajonety.

Howe se nechal odtáhnout z dohledu nepřátel. „Zformuju Musgravea, aby ty darebáky zadržel! Vy ustupte s těmihle. A dávejte pozor na křídla!“ Sir William lehce udeřil Vanea do ramene. „Přeji vám radostný den, Kite!“

„Vám také, pane!“

Sir William se usmál a vyrazil kulkami hýřícím příšeřím, vnášeje do něj půvabné kouzlo života. Minul jediného jezdce, který směřoval směrem k nepříteli. Jezdec se s úlevou usmál, když uviděl Vanea.

„Snídani, pane?“ Byl to vojín Peter Smithers, Vaneův služebník, který jel na Vaneově novém koni, mladém a drahém hřebci se třemi bílými podkolenkami a jasně bílou lysinou. Smithers se natahoval s dvěma plátky chleba, mezi které umístil smažená vajíčka. „Snída...“ Slovo už nedokončil, protože povstalecká dělová koule, vypálená do mlhy, mu utrhla hlavu tak čistě, jako kdyby ho o ni připravil kat sekerou. V jeden okamžik se Smithers radostně zubil, v další už z něj byla fontána lesklé krve s pahýly kostí mezi jasně červeným masem.

Smithersův mozek se rozstříknul Vaneovi po obličejí a snídaně spadla do trávy. Níže stříkající krev promočila Vaneovy bílé kalhoty, pak se bezhlavá mrtvola svezla s žuchnutím do bláta, ve kterém se rozpustily zářivě žluté vaječné žloutky. Nervózní mladý hřebec, vyděšený pachem a práskáním kulek, se s očima obrácenýma v sloup a obnaženými zuby vzepjal.

„Ježíši Kriste!“ Vane šokovaně zíral na bezhlavý trup svého sluhy. „Petere? Petere?“ Dostal šílenou chuť sesednout a utěšovat mrtvého muže, pak vzhlédnul a spatřil hřebce mizejícího v mlze. Christopher Vane pomyslel na peníze, které si půjčil, a obrátil kobyly, aby splašeného hřebce následoval, než ho triumfální výkřiky rebelů, až příliš blízko za ním, přinutily pobídnout koně patami a obrátit hlavu kobyly směrem k bezpečí. K čertu, k čertu a k čertu. Ta ztráta v něm pěníla, štvála ho a vše ještě zhoršovala představa, že jeho drahého hřebce najde nějaký zatracený rebel. Pootočil se v sedle a odcválal pryč, vytíral si šedou hmotu z očí a díval se na úspěch vepsaný ve tvářích nepřátel. Zdálo se, že se za postupu pošklebují, pak ale zavíření větru opět mlhavou oponu zatahlo.

S úsvitem přišel z mlhy nepřítel a mezi ním a Filadelfií byla pouze zmatená armáda, kterou se podařilo překvapit. Pan Washington dostal svou bitvu.

Deset

Marthu Crowlovou vzbudily vzdálené zvuky praskání hořícího trní přerušované hlubšími údery, které jako by pokaždé lehce udeřily do chladného, mlžnatého vzduchu. Byly to zvuky vzdálené bitvy; praskání trní byla palba z mušket, hlubší zadunění zase dělostřelectvo. Martha si kvůli oněm zvukům natáhla vlněné šaty a seběhla dolů do kuchyně.

Jenny zavrtěla hlavou. Nikdo ze služebnictva nevěděl, co se děje, kromě pomocníka ve stájích, který tvrdil, že prý zaslechl, že Britové útočí na říční pevnosti.

„Ne, ty nejsou na severu,“ řekla Martha. „Ten zvuk přece přichází ze severu, ne?“

Vyšla k hlavním vchodovým dveřím a otevřela je, aby spatřila, že i sousedé stojí na schodech a naslouchají dalekým zvukům. Oddíl jezdců, součást městské posádky, klapal severně po Páté ulici, zatímco červenokabátníci maširovali po Čtvrté; všichni směřovali za zvukem zbraní a byli důkazem, že ať už se stalo cokoliv, poplašilo to sira Williama dost na to, aby přivolal pomoc.

Povzbuzená tou myšlenkou zašla Martha zpět do domu, oblékla se a posnídala s Lydií, která se chtěla dozvědět, jestli bubnující palba znamenala, že se langusty pečou. Martha předstírala, že otázce nerozuměla, a raději Lydii nařídila, aby místo toho četla ze slabikáře. Lekci přerušilo bušení na dveře, bušení tak naléhavé, že Martha polekaně vyskočila a uvažovala, zda Britové konečně přišli prominentní patriotku zatknout.

Byl to však její strýc, Abel Becket, oblečený jako obvykle v černém, ale s tváří bledou vzteky. Jenny mu ukázala cestu nahoru po schodišti do salónku, kde bez jakéhokoliv pozdravu vrazil Marthě dopis. „Vědělas to?“

„Dobré ráno, drahý strýčku. Řekni dobré ráno, Lydie.“

Lydia udělala pukrle. „Dobré ráno, prastrýčku.“

Abel Becket, tváří v tvář dětské nevinnosti, se ovládl a odpověděl klidně. „Dobré ráno, dítě. Už jsi se dnes modlila?“

„Ano, pane.“ Lydia, jejíž černé vlasy byly natočené na papírové natáčky, se na prastrýčka usmála. „Modlila jsem se, aby se langusty upekly.“

„Cože jsi?“

„Na tom nesejde,“ pospíšila si Martha. „Dal by sis trochu čaje, strýčku?“

Abel Becket čaj odmítnul, místo toho požádal, zda by si s neteří mohl promluvit o samotě, načež netrpělivě čekal, až bude přivolána Jenny a odvede Lydii dolů do kuchyně. „Vědělas to?“ zeptal se znovu vztekle, když dítě, svírající své knihy a panenky, zmizelo.

Martha si opatrně nalila čaj. Měla na sobě ranní šaty a přes tmavé vlasy natažený krajkou lemovaný čepec. Se sítkem ani konvicí nijak nespěchala a snažila se sebrat, protože byt' za ni strýc nenesl žádnou odpovědnost ani nežila pod střechou Abela Becketa, jeho hněv ji vyděsil. „Pokud myslíte, jestli jsem věděla o svém bratrovi, tak ano. Napsal vám? Říkala jsem mu, že by měl.“

Její klidná slova zřejmě Becketa rozrušila, protože ten, stále svíraje zmačkaný dopis v rukou, rázoval přímo k oknu, které vibrovalo v souladu s duněním děl. „Možná že je tvůj bratr, holka, ale už není můj synovec.“

Martha pokrčila rameny, jako by ji to nezajímalo.

Becket hodil dopis napříč místností. „Přečti si to!“

„Myslím, že znám jeho obsah, strýčku. Určitě si nedáš čaj? Byl propašován přes britskou blokádu, což mu dodává na pikantnosti.“

Becket její provokaci ignoroval. „Jonathon mi oznamuje, madam, že po dlouhých modlitbách a zvažování se rozhodl, že nemá jinou možnost, než bojovat za zrádce! Dále navrhuje, abych prodal jeho dědictví a zisk dal tobě!“ Odmlčel se, jako kdyby se snažil zdůraznit nehoráznost takového požadavku. „Já mu odpovídat nebudu, ale ty můžeš, Martho, ty můžeš. Řekneš mu, že o svá práva přišel, že je zrádce, a že zrádcům žádné peníze platit nebudu. Nemá žádné dědictví!“

„Zákon,“ odpověděla Martha opatrně, „by s tím možná úplně nesouhlasil.“

„Ty si snad myslíš,“ zeptal se vášnivým hlasem její strýc, „že zákon odpustí rebelovi? Pokud se vůbec dožije toho, aby o odpuštění mohl usilovat?“

Martha slyšela utrpení ve strýcově hlase. Věděla, jak pyšný byl na Jonathonovy obchodní schopnosti a věděla, jak ublíženě se musí cítit tímto zdánlivým odmítnutím. „Pokud povstání zvítězí,“ řekla klidně, „tak možná zákon neodpustí lojalistům.“

„Zvítězí!“ vyplivl Abel Becket to slovo. „A i kdyby ano, Martho, jaká země by z toho vzešla? Napadlo tě někdy se nad tím zamyslet? Alespoň na okamžik, mezi všemi těmi opojnými nesmysly, napadlo tě, jaké katastrofy nám všichni ti právníci přivodí?“

„Svobodu?“ navrhla Martha sladce.

„Svobodu!“ To slovo vybičovalo Abela Becketa do zuřivosti. „To jsme byli tak nesvobodní, než rebelové začali vystrkovat hlavy? Kolik skladišť naplnila svoboda? To jsi byla tak nesvobodná, milé děvče, když ses nastěhovala do tohoto domu? Postavila ho má práce, ne žvanění krásných slovíček. A k čemu nám naše práce bude bez Anglie? Nabídne nám snad trhy Francie? Španělsko? To se musíme ve jménu svobody paktovat s papeženeckými státy?“

Martha zvažovala, co proměnilo jejího strýce, kdysi muže ohebné loajality, v člověka upnutého ke konkrétní frakci. Pokrčila rameny. „Svého času jsi býval tak zuřivým obráncem práv kolonistů, jako kdokoliv jiný. Podepisoval jsi petice, odmítal jsi obchodovat s čajem, účastnil ses pochodu proti guvernérovi. A teď jsi jedním z nich. Vážně tomu nerozumím.“ Martha promluvila jemně, ale mohla Abela Becketa obvinít i z horších činů. V letech, kdy městu vládli rebelové, zásoboval kontinentální armádu, bral si povstalecké peníze a nikdy neprokázal odvalu, která dostala do vězení tolik lojalistů za to, že si troufli vyjadřovat své názory. „Proč všechno riskuješ pro cizího krále?“

Abel Becket zíral na neteř, jako kdyby pochyboval o její přičetnosti. „Nic nechápeš,“ řekl nakonec, „nic! Protestoval jsem proti omezením obchodu, a protestoval bych proti nim zas, kdyby bylo třeba. Ale nikdy jsem, a nikdy taky nebudu, nebojoval za šílenství nějakého snílka s názvem nezávislost. Život je obchod. Pracujeme, abychom žili, abychom měli jídlo na stole a střechu nad hlavami. Žijeme, pracujeme a uctíváme Boha!“ promluvil s vášnivou intenzitou. „Vím o tomhle světě víc než ty. Zním Brity. Bůh ví, že v Londýně jsou korupce i hříchy, ale jsou tam také zbožní lidé a obchodníci, kteří by si mohli tohle město koupit spolu se všemi ostatními městy v Americe! To se snažíme stát jejich rivaly? To máme ze závisti,

z uražené pýchy, kvůli tomuhle vzdorovat všem autoritám?“ ukázal směrem k přicházejícím zvukům kanónů. „Nechala sis pobláznit hlavu hlupáky, kteří si myslí, že jim smrt našich mladíků koupí hlasy! Hlasy k čemu? Aby dál bohatli právníci?“

„Aby nám daly svobodu?“ navrhla Martha.

„Nikdy jsi nebyla nesvobodná, nikdy! Svoboda je majetek, holka, nic jinýho! Majetek pochází z obchodu. Obchod tě krmí, šatí a tvá dcera nemusí žít ve slumech, ale v luxusu, na který jsi ty nikdy nepracovala. A obchod je Londýn!“

„A to nám Londýn musí vládnout, abychom mohli s Londýnem obchodovat?“ zeptala se Martha suše.

„Pokud s námi Londýn obchodovat odmítne, tak jsme nic. Nic! Proboha, proč to pořád nemůžeš pochopit?“

Martha jednu věc najednou pochopila, zjevila se jí se zvláštní silou, se kterou si mladší osoba uvědomí slabinu té starší, kterou do té doby považovala za sebejistou a silnou. Pochopila, že její strýc má strach. Připnul své barvy na královský stěžeň a ta děla nyní mohla znamenat vítězství povstalců. „Ubohý strýčku, ztratím za tebe pár slov, kdyby tví přátelé dnes prohráli.“

„Nepotřebuju tvou lítost!“ popíchla Abela Becketa její laskavost. Ohnul se a zvednul dopis z koberce. „Co od tebe chci je loajalita k rodině. Přeju si, abys napsala bratrovi a nařídila mu, aby přestal s tím bláznovstvím! Řekni mu, že ho podporovali v bláznovství, ale že se může umoudřit. Tvé názory bere v potaz.“

„Ne pokaždé.“ Martha, která si všimla, že strýcovy hrozby se značně zmírnily, pokrčila rameny. „Neřídí se každou radou, kterou mu dám, strýčku. Říkala jsem mu, že by si neměl brát tu Fisherovic holku, ale zřejmě je k tomu odhodlaný.“

Bylo zřejmé, že Jonathon strýce o plánovaném sňatku neinformoval. „Tu děvku?“ vybuhl Abel Becket.

Martha zalitovala, že dívčino jméno zmínila. „Tvrdil mi to.“

„Je to blázen! Musí si vzít někoho, kdo mu bude prospěšný!“ Becket učinil dva frustrované kroky, pak se zase otočil. „Vždyť ona není nic!“

„Osobně se mi začíná docela líbit a ujišťuji tě, že to není žádná děvka.“ Martha se náhle zamračila. „Potopil Ezra Woollard její člun?“

Abela Becketa náhlá otázka vyvedla z rovnováhy, ale z jeho tváře se dalo vyčíst, že o potopené loďce nic nevěděl.

„Toho dne, kdy Britové dorazili,“ vysvětlovala Martha, „Carolině Fisherové někdo shodil z hráze na loď kamenné kvádry a udělal do ní díry. Věří, že to udělal Ezra Woollard.“

„Ta holka plácá nesmysly.“

„Ta loď se nicméně potopila. Musela jsem jí koupit jinou.“

„Pak jsi hlupačka. Myslíš, že se peníze dají zahazovat jako staré kosti?“

Martha se sladce usmála. „Jak mám komunikovat se svými přáteli za řekou, když bych neměla nikoho, kdo by dokázal překročit řeku? Nebo jak bych měla psát Jonathonovi?“

„Napišeš mu.“ Abel Becket položil dopis na vykládaný stůl. „Poslouchá tě. Tak mu napiš, ať se okamžitě vrátí! Okamžitě! Nebo už není členem téhle rodiny a přijde o všechno, co ode mě chce, jestli neposlechne. To mu řekni!“

„Jestli věří ve vítězství,“ namítla Martha, „pochybuju, že na něj takové hrozby budou účinkovat.“

„Řekni mu, že tohle jeho vítězství stvoří zmrzačenou zemi, a jakou budoucnost bude mít mrzák v tak rozvráceném světě?“ Abel Becket znovu učinil gesto směrem k oknu, a pak se otrásl, když se ozvala obnovená palba z děl. „Poslala jsi svého bratra zemřít pro nic!“

„Jonathon dělá to, co věří, že je správné.“

„Je nemocný, madam, nemocný. Hlavu mu zamotalo ignorantské žvanění hloupé ženy. Řekni mu, ať se vrátí. Řekni mu, ať nechá toho šílenství! Řekni mu, že mu odpustím, ale jen tehdy, když se vrátí okamžitě, protože nehodlám sdílet plody své práce s rebelem. Ani nehodlám zničit reputaci rodiny spojením s povstalci.“

Martha se usmála. „Já ji snad ničím?“

„Jsi žena a ženy nejsou zodpovědné za své rozmary. A teď, madam, napíšete svému bratrovi?“

Martha zvedla pomačkaný dopis, uhladila ho a složila, pak natáhla ruku s ním ke strýci. „Svou zprávu mu musíš říct sám, protože já to dělat nebudu. Nemyslím si, že by měl bojovat, ale nemůžu mu ani poradit, aby opustil věc, ve kterou věřím,“ odmlčela se, hledala slova, kterým by zmírnila své odmítnutí, „jakkoliv rozmarně. Napiš ten dopis, strýčku, a já ručím za jeho doručení.“

Abel Becket odmítl nabízený dopis. „Nepomůžeš zbavit ho toho šílenství?“

„Jak bych mohla, když ho sdílím?“

„Pak tě budu považovat za zodpovědnou za jeho zkázu. Dobrý den, madam.“ Becket nadzdvihl svůj klobouk. „Nemyslím, že bychom měli ještě co probírat.“ Na odchodu prásknul dveřmi a jakoukoliv náklonost, kterou k sobě dříve měli, zanechal v troskách. Byli nepřáteli.

Martha se vrátila k oknu a pokoušela se ze slabého burácení děl vyčíst nějakou zprávu, ale nedokázala z těch dutých zvuků určit, kdo vítězí. Poslouchala a truchlila za svoji rodinu, která, stejně jako pobřeží samotné, nebyla rozdělena pouze povstáním, ale občanskou válkou.

Jedenáct

Samovi za úsvitu posloužilo jako budíček ostré práskání palby, následované naléhavými výkřiky seržantů pobíhajících tábořištěm. Nikdo netušil, co se děje, ale šlo o něco víc než střelbu nervózních hlídek, jak dokládaly strašlivé, ohlušující rány z kanónů.

Na snídani nebyl čas, vládl jen chaos a zmatek, jak si muži usilovně navlékali torny, boty a opasky a řadili se. Pár žen od batalionu do té přehlídky vběhlo s kusy chleba a placatkami s rumem pro své muže. Malé děti brečely, vyděšené ránami z děl dunících z vše obklopující mlhy.

Maggie se nesměle vydala k rotě. „Nate je tady, zlato!“ zvolal desátník Dale nahlas, aby vyvolal smích, ale seržant Scammell, který se zdržoval po boku kapitána Kellyho, nic neslyšel.

Dívka se stydlivě na Natea usmála, ale nepřiblížila se k němu. Místo toho před sebe natáhla balíček zabalený do plátna, který jí seržant rázuující k rotě vyškubnul.

Nate pozoroval, jak se jeho nepřítel blíží, pak se důvěrně naklonil k Samovi. „Utečeme dneska,“ zašeptal Nate.

Sam se nevěřícně na svého bratra podíval. „Vždyť je tu zatracená bitva. Nebud' pitomej.“

„Schová se v lese. Přidám se tam k ní. V bitvě to bude snadný, ne? Nikdo nebude vědět, co se sakra děje.“

„Jestli Sammyho dneska zabijou, tak bude stejně tvoje,“ řekl Sam.

„Yankeeové Scammyho nemůžou zabít,“ odpověděl Nate.

„Někoho právě teď zabíjí. Dělají tam pořádněj binec.“

Kolem spěšně projel štábní důstojník, pak se batalion pod přívalem rozkazů obrátil na sever a v koloně seřazené po rotách pochodoval po kluzké, bahnitě cestě do mlhy. Nepravdělná, zuřivá palba z mušket po Samově levici teď už vůbec neutichala. Snažil se v husté, matoucí mlze rozpoznat, co se děje, ale nešlo to.

Batalion zabočil doprava na nerovnou pastvinu, kde stála dvě připravená jízdní děla. Zatímco batalion dostával rozkazy zastavit a přímo hled', obě děla vypálila. Škublo to s nimi se šokující silou, jejich kolesny to zarazilo do bahna a kola poskočila nad zemí, zatímco velká oblaka šedobílého kouře pomohla ještě zahustit mlhu. Potom, protože ze severu nepřišla žádná odvěta, ani se nedalo říct, jestli dvě dělostřelecké koule měly nějaký účinek, obsluha děla zase zdvihla a připojila ke spřežení, šlehla koně biči a se smykem se hnala zpět k táboru.

Kapitán Kelly, v sedle své klisny Cleo, vyjel asi patnáct kroků před svou rotu. „Nabít.“ Promluvil docela tichým, téměř omluvným, hlasem. Sam vytáhl jednu tlustou patronu zabalenou v papíru a ukousl ji. Prach mu na jazyku připadal hrubý a slaný. Nadzvedl ocílku muškety a na pánvičku nasypal špetku prachu, zavřel víčko, pak postavil mušketu pažbou na zem, aby mohl zbytek prachu nasypat do hlavně. Pak do ní nacpal zbytek zchumlaného papíru, vyplivl do hlavně kulku a vytáhl dlouhý nabiják s mosazným koncem, kterým tvrdě naládoval kulku, papír a prach k závěru. Nabiják umístil zpět na své místo a k prohlídce připravenou mušketu zvedl. Na rtech mu zůstaly zbytky prachu.

Seržant Scammell, který vypadal jako šelma větřící akci, trhl za Samovo křesadlo, poklepal na ocílku, poté se přesunul k Nateovi. „Dohlédneš na svého bratra, Same?“ zíral do Nateových očí, zatímco mluvil k Samovi.

„Ano, seržante.“

„Nechtěli bychom o našeho malého milence přijít, že ne?“

Scammell se zasmál, pokračoval dál a praporečník Trumbull, který byl ve svých třinácti letech nejmladším důstojníkem batalionu, pochodoval podél čela roty. „Snad se nám poštěstí použít bajonety, seržante Scammelle.“

„Ano, pane. Nic se nevyrovná pořádnému bodáku, pane!“ Scammell mladíčkovi přehnaně zasalutoval a smeknul klobouk až ke svému pravému stehnu. Praporečník Trumbull výsměch zřejmě vůbec nezaznamenal. Mužstvo se zubilo.

Klisna kapitána Kellyho se vyprazdňovala na trávu, až z moči stoupala pára, kapitán mezitím ponuře zíral do mlhy a do hrsti si nabral špetku šňupacího tabáku. Sam slyšel duté burácení palby děl, nic však nenaznačovalo, kde bojovaly ani kdo je nasadil. Kapitán kýchl.

„Zlepšili jsme to,“ šeptal zase Nate. „Maggie našla místo, chápeš, místo, kde se dá ukrýt?“

„Nebud' hňup!“

„Ne! Najdu ho. Můžeš jít taky, Same!“

Sam se otočil a probodával bratra pohledem. „Já nechci jít, Nate. Nevadí mi to tady! Jsou horší věci než být vojákem.“

„Tohle není žádná zatracená farní sešlost!“ zařval seržant Derrick zpoza roty. „Držte svoje prokletý klapačky zavřeny.“

Další štábní důstojník, tentokrát na šedém koni, záhadně procválal kolem čela batalionu, než ho pohltila mlha. „Pohov!“ zavolal kapitán Kelly. Vytáhl hodinky, s cvaknutím je otevřel a mohutně zívł.

Podplukovník Elliot s koněm doklusal po bok Kellyho a oba důstojníci sklonili chocholy ozdobené hlavy k sobě. Jejich náhlý výbuch smíchu Sama svým způsobem uklidnil. Důstojníci batalionu se ukazovali jenom tehdy, když se blížila akce; po většinu času vojáci zůstávali v péči seržantů, přítomnost důstojníků však batalion připravovala na to, co by mohlo přijít. A Kelly byl dobrý muž hodný následování, pro vlídné slovo nešel daleko a svým mužům věřil.

„Co se děje, seržante?“ zavolal na seržanta muž jménem George Cullen, jeden ze Scammellových kumpánů.

„Myslíš, že se o to se mnou pan Washington podělil, Georgi? Jak to mám k čertu vědět?“

Sam si od Liama Shaughnessyho půjčil brusný kámen a jako posedlý ostřil hrot bajonetu. Cítil zvláštní sebedůvěru. Věřil, že si červený střapec zasloužil a nosil ho hrdě. Předtím, před bitvami u New Yorku a Brandywine, se nepřítel bál, nyní měl ale pocit, že nepřítel by mohl mít větší strach z něj. Nebyl úplně nebojácný; ani ta největší statečnost člověka neochrání před dělovou koulí či dobře mířenou rebelskou kulkou, Sam se ale cítil tak dobře, jak jen to v dané situaci šlo; možná i o něco lépe, protože nosil červený střapec. Kolem něj obvyklé vtípky probouzely v liniích vlnky smíchu. Muž z vedlejší roty, který měl

kocovinu, zvracel, zatímco jiný se zase nekontrolovatelně třásl. Sam se však cítil dobře. Sam se cítil jako voják.

Elliott obrátil koně. „Co s nima uděláte, chlapci?“

„Zabijeme je!“ zazněla tu a tam odpověď.

Elliott si přiložil ruku k uchu. „Neslyším vás!“

„Zabijeme ty bastardy, pane!“ zařval Scammell, načež muži nejprve zajásali a pak se ke zvolání přidali.

Elliott se jejich odhodlaností zasmál. „Jsou to rebelové, chlapci, a potřebují, abychom jim udělili lekci. A přesně to taky uděláte! Ukážete jim, jak bojují opravdoví vojáci! Uděláte to pro krále! Za dobrého krále Jiří a taky támhle za ty, chlapci, támhle za ty!“ ukázal Elliott na těžké hedvábné standarty batalionu, které byly vytaženy ze svých kožených pouzder a rozvinuty ve vlhkém vzduchu. Při pohledu na zástavy lemované třásněmi muži znovu propukli v jásot a Sam náhle pocítil bratrství a lásku svých druhů, které ho obklopovaly. Zapomněl na Nateovy plány na dezerci uprostřed bitevního chaosu, protože toho dne Sam věděl, že červenokabátníci jsou neporazitelní a modlil se, aby se z mlhy vynořil nepřítel, aby červenokabátníci mohli znovu prokázat, že na celém prokletém božím světě nebyli žádní vojáci, kteří by byli lepší v masakrování svých nepřátel.

Samův duch vzeplál, mušketu měl nabitou a stal se neporazitelným červenokabátníkem. Sam byl připraven.

Napravo od Jonathona se ozval obrovský jásot. Byl to regiment Virgiňanů, jejichž nadšení vybičoval jejich plukovník. Bojovali, jak prohlásil jejich plukovník, za svobodu, a aby se Anglií nesl pláč vdov. Toho dne ty proklaté Angličany pokoří; měli ty flákače a frajírky pobít a poslat ty vycpané kabáty domů s ostudnou porážkou. „Protože jste kdo?“ zakřičel plukovník.

„Američané! Američané!“

„Tak ty pancharty zabijte! Zabte ty pancharty! Zabte ty pancharty!“ A Virgiňané se toho hesla chopili a vzdorně je vyřvávali jako výzvu ležící mlze.

Jonathon se cítil ztracený, zmatený, vzrušený a vyděšený. Nic z jeho obchodnických schopností mu tady, v jeho první bitvě, nepomůže. Nebyl si ani úplně jistý, jestli tohle je vlastně bitva, přestože plukovník Jackson Weller, který si Jonathona vybral za pobočníka, tvrdil, že je, a ostatní důstojníci vzrušeně hovořili o masivním útoku, který George Washington na tento den naplánoval. Poprvé za celou dobu kontinentální armáda, posílená státními milicemi, nepřítele přečíslovala. Patrioti měli postupovat ve čtyřech velkých falangách, aby udeřili na britské linie, a Britové, tvrdil Weller, nebudou ani vědět, odkud se Američané vzali. Jakmile si generál Howe bude myslet, že zjistil, odkud přichází hlavní útok, zařizne se do jeho linií jiný, přicházející ze silnice, takže během pár hodin budou langusty nakrájeny, uvařeny a podávány jako delikatesa pro potěchu George Washingtona.

„Vyhrájeme, Johnny!“ řekl Jack Weller a Jonathon s ním souhlasil, ovšem nyní ve vší té mlze mu připadalo, že nic z toho, co se děje, nemá hlavu ani patu.

Věděl, že muži plukovníka Wellera měli za úkol udržovat kontakt mezi dvěma východnějšími americkými kolonami. Jak kolony postupovaly, jezdci mezi nimi měli popojíždět, jenže mlha proměnila zdánlivě snadný úkol ve strašlivé tajemno. Ani jedna z kolon se právě nehýbala, přestože někde na bojišti se bojovalo, protože Jonathon z východu slyšel palbu. Ten zvuk se dal popsat jako burácející a zběsilý hluk, ze kterého Jonathonovi rychle tlouklo srdce a zdánlivě vyschlým hrdlem lapal po dechu. Představoval si hrůzostrašné výjevy dělových výstřelů, které rozdrtí jeho už tak zmrzačené tělo pevným projektilem.

„Pamatuješ všechno, co jsem ti říkal, synku?“ přijel seržant Spring na koni vedle toho Jonathonova a naklonil se, aby poklepal na tasený meč v Jonathanově ruce.

„Asi ano, seržante.“

Spring byl jakousi otcovskou postavou, skvělým jezdcem a mimochodem také metodistickým kazatelem. Nesnášel, když plukovník Weller klel, huboval plukovníka Wellera za opilství, vroucně se modlíval, aby bylo plukovníku Wellerovi odpuštěno jeho sukničkářství, a následoval plukovníka s neotřesitelnou věrností. Říkalo se, že seržant Spring

zabil šest červenokabátníků jen v potyčce u Brandywine. „A za každého z nich ses pak pomodlil, co, Springu?“ vtipkoval Weller na účet seržanta.

„Jsou to děti našeho Pána, i když jsou to Angličané.“

„Jsou to zplozenci skunků a prasat,“ odpovídal Weller, „a po zabití každého z nich se cítím líp.“

Ted', na pokraji bitvy, seržant Spring odložil Nový zákon a usmál se na Jonathona. „Jsi připravený?“

„Ano,“ zalhal Jonathon. Pravda byla taková, že měl v puse sucho, zvedal se mu žaludek a svaly v jeho zdravé, levé noze sebou nekontrolovatelně škubaly. Oděv byl špinavý, mokrý a nepohodlný, stehna měl rozedřená do masa po noci strávené v sedle a nezvyklé popruhy od meče se mu stále zasekávaly o potrhaný okraj sedla. Chtělo se mu zvracet, vyprázdnit si střeva, udržoval si však odhodlaný vzhled.

Seržant Spring, který věděl své o mladících jdoucích do první bitvy, jeho statečnost uměl ocenit. Naklonil se k Jonathonovi a vlastní rukou uchopil jeho šavli. „Použivej ostří, synu, ne špici. Sekej s tím, není to kopí, nech koně udělat všechnu práci.“

Jonathon byl za zopakování lekce vděčný. „Ano, seržante.“

„A nepřeházej váhu na pravý třmen. Nechceš sletět proto, že se moc nakloníš.“ Tato rada byla jediným a taktním odkazem na Jonathonovu pokroucenou nohu. „Pokud na nepřítel nedosáhneš, tak si vyber někoho, kdo bude blíž.“

„Vyberu.“

Spring se usmál a vrátil mu šavli. „A neusekni svému koni uši, synu.“

„Ne, seržante.“ Jonathon se najednou zhrozil, že přesně tohle udělá. Cítil se kvůli klisně jaksi provinile, uvažoval, jestli ho strýc obviní z krádeže, plukovník Weller však říkal, že krádež koně byl malý přestupek na člověka, který bojoval za to, aby ukradl tyranovi celou zemi.

A v ten den se s boží pomocí Jonathon onomu tyranovi vskutku chystal zasadit úder a jeho bojovým pokřikem neměla být svoboda, ale jméno dívky, kterou miloval. Caroline

Jonathonovi napsala dopis, ve kterém pátral po jakémkoliv náznaku náklonosti. Ten našel v jejích posledních slovech, kde znovu opakovala, že počká na jeho návrat. Jonathon tedy nyní jel za ni a vzpomínka na ni mu v mokrém, nepohodlném životě kavaleristy dodávala odvahu.

Nikdy předtím Jonathon ještě nepracoval tak tvrdě, necítil se tak rozbolavělý, nespál tak krátce a nebyl tak šťastný, jako v tomto životě. Jeho noha mu byla v pohledu všech, co mu ve Filadelfii radili, na překážku, jenže tady, mezi bojovníky, na tom zřejmě nikomu nezáleželo. Jestliže byl o něco pomalejší, když se snažil dostat ke koni, v dobrém si ho dobírali, nikdo ho však nenazýval mrzákem ani se nepodivoval, proč se přihlásil do boje. Přijali ho mezi sebe a dnes se měl svým druhům za jejich přátelství odměnit tím, že předvede, že mladý měšťanský chlapec dovede bojovat stejně dobře, jako kdokoliv jiný.

„Johnny! Johnny!“ dožadoval se ho plukovník Jackson Weller, který právě přicválal z mlhy.

„Pane?“

„Víš, kde jsou ti Forrestovo mizerové?“

„Ano, pane.“

„Tak to víš víc než většina ostatních.“ Weller čmáral kusem dřevěného uhlí na list papíru. „Jsou to milicionáři, takže ti pitomci nejspíš neumí číst. Ty venkovský balíky ignoruj, a neříkej jim, že jsem to o nich řekl, i když jsou.“ Obrátil papír a psal dál.

Jonathon čekal. Jeho obdiv k Wellerovi za posledních pár dní ještě vzrostl. Plukovník byl obrovský člověk, dokonce ještě větší než Woollard, s dobitým obličejem a hrubým hlasem a nezbednou povahou, před nímž se však zároveň muži krčili, když se obávali jeho nelibosti. Drby měly za to, že před povstáním byl Weller rozmařilec a gambler, a že až rebelové našli využití pro jeho neposednou energii. Dnes na sobě měl Weller hnědou koženou vestu s červenou šerpou označující jeho hodnost kolem pasu. Jeho tvrdou tvář stínil klobouk s krepou, na které se vyjímal kousek bílého papíru, který ve zmatku plném různých uniforem a domácích oděvů toho dne označoval patrioty. Konečně dočmáral a podal papír Jonathonovi. „Jestli Forrest neumí číst, řekni mu, ať stejně postupuje. Přímou vpřed a pak dolů po svahu k vesnici. Řekni mu to, potom se vrať sem.“

„Ano, pane.“

„A Johnny...“

„Pane?“

„Chci tě dneska mít vedle sebe. Vždycky se cítím líp s dobrým mužem po boku.“

Jonathon, který měl celé ráno obavami protažený obličej, se najednou zasmál. „Ano, pane!“

Obrátil bílou klisnu a odklusal na západ. Kdesi za ním povstalecká kapela spustila jakobitskou píseň „Bílá kokarda“, která měla provokovat nepřátelského hanoverského monarchu. Pak zazněl výkřik a Virgiňané pod svou velkou vlajkou začali postupovat a Jonathon, jedoucí mlhou, byl odhodlaný se toho bitevního dne stát mužem hodným dívky, která čekala na jeho návrat. Bude bojovat, porazí svůj strach a povede úder za svoji věci; ne špicí, ale ostřím. Protože toho dne, s božím požehnáním a při obraně Bohem udělené svobody, se Jonathon stane vojákem.

Dvanáct

Zrovna když si Sam začínal myslet, že je jeho batalion odsouzen k čekání v bílé, skličující mlze navěky, obrátil se plukovník Elliott v sedle a rukou dal pokyn kapitánu Kellymu. Kapitánův meč zaskřípal a vyjel z pochvy. „Lehká rota! Rojnice! Jenom sto kroků!“

Sam patřil k lehké rotě; harcovníkům, kteří měli tu čest se jako první střetnout s nepřítelem. Jejich úkolem bylo sloužit coby clona před ostatními devíti rotami; clona, která měla znepokojovat postupujícího nepřítele mířenou palbou z mušket. Nepřítel se obvykle snažil porazit harcovníky vlastní lehkou pěchotou, jenže jak Sam a Nate společně postupovali, žádný nepřítel se v mlze neobjevoval.

„Dál už ne!“ Kapitán Kelly jel vpřed spolu s rotou. Praporečník Trumbull, jdoucí po svých, rozkaz zopakoval svým přeskakujícím, pištivým hlasem.

Sam zakleknul. Ve vzdálenosti deseti kroků měl vedle sebe po obou stranách další muže, skrytí za prvními muži byli pak jejich partneři. Nate, Samův partner, postoupí poté, co Sam vystřelí. Nateova nabitá mušketa poskytne Samovi ochranu, zatímco sám bude nabíjet. A tak vypálí, prostřídají se a udělají čelem vzad. Zbýlých devět rot, čekajících neviditelně v mlze, se nikdy takhle nerozptylovalo, zůstávaly ve třech těsných řadách, aby chrlily mohutné salvy z mušket.

Kapitán Kelly došel s koněm k harcovnické linii. Usmál se na Sama. „Strašlivé ráno na bitvu, Same.“

„Ano, pane.“

Pár chvil mluvili o koních, povídali si s takovým klidem, jako by se ocitli na anglickém venkově a vyčkávali, až psi vyženou liščata z úkrytu. Mlhu před harcovnickou linií nic nenarušilo. „Nu, dávej na sebe pozor,“ kývl Kelly na Sama, pak obrátil klisnu zpět na západ, odkud zvuky boje přicházely.

„Jsme na špatném místě, zatraceně,“ reptal Liam Shaughnessy, první muž z dvojice po Samově levé straně.

„Držte oči na stopkách a pusy zavřené!“ křikl seržant Scammell.

Praporečník Trumbull, který se procházel podél přední linie a osekával šavlí jedovatý břečťan, se zastavil kousek od Sama. „Vy jste Gilpin, že?“

„Ano, pane,“ odvětil Sam.

„Výborně, výborně,“ řekl Trumbull nesmyslně, jen aby následně pokračoval směrem k pravému křídlu, na kterém se půda svažovala do zalesněného údolíčka, které viděli jen jako směs neurčitých, rozmazaných, mlžnatých stínů. Praporečníkovi byla uniforma moc velká, neseseděla mu, a měl ji pevně utaženou opaskem. Vypadal jako dítě v šatech staršího bratra.

„Jsme na špatném zatraceném místě,“ zopakoval Liam. „Měli bychom být támhle a ty pancharty zabíjet,“ udělal posunek nalevo, kde se v mlze skrývala vesnice i zdroj palby.

„Měli bychom být doma,“ řekl Nate. „Kdys naposled měl kapku dobrého piva? Spruceovo pivo chutná jak koňský chcanky.“

„O tom ty musíš něco vědět, co, Nate?“ zasmál se Shaughnessy.

Sam zíral do jemné, bílé mlhy. Položil mosazný konec pažby muškety do trávy a opřel se o hlaveň jako ovčák o svou berlu. Po hmatu hledal pochvu s bajonetem, našel ji na svém místě, potom prsty přejel malou vyboulenu ve vrchní kapse, kde se skrývala jeho kulka pro štěstí. Kulka, která po dlouhém letu ztratila energii, ho na Long Islandu zasáhla do přezky od opasku a neškodně odskočila na zem. Sebral ji a od té doby nosil blízko u srdce. Vybavil si tu bitvu, pak zas myslel na Brandywine; obě vybojovali za plného denního světla, ne v téhle vlezlé mlze, která spíše připomínala noční tápání u Paolina hostince. Vzpomněl si, jak britské kanóny u Brandywine šlehalý nepřátelské linie.

„Jsi v pořádku, Same?“ zeptal se Nate.

„Ty jsi ještě tady?“ zazubil se Sam na bratra.

„Zatím.“

„Nebud' hlupák, Nate. Chyběl bys mi.“

„Tak pojď s náma.“

Praporečník Trumbull se snažil zabít čas sekáním břečťanu, zatímco snil své chlapecké sny o vojenské slávě. Doufal, že ve své příliš velké uniformě vypadá dostatečně

hrůzostrašně, v porovnání s velikým a impozantním seržantem Scammellem se však cítil hrozně maličký. Trumbull setnul další lístek břečťanu a zůstal zírat do podrostu v zalesněném údolíčku, kde mezi mokřým listím spatřil muže v hnědých uniformách, kteří drželi muškety s bajonety. Na kloboucích měli bílé útržky. Trumbull dokázal na krátký okamžik šokované nevíry jen zírat a uvažovat, zda se mu to zdá. „Pane?“ zaskřehotal jeho dětský hlas. Otočil se ke kapitánu Kellymu, který se v mlze jevil jako neurčitý stín. „Pane?“

Nikdo z celé lehké roty ho neslyšel. Muži zírali vpřed, zatímco se na jejich pravém křídle do hnědé oděvní muži s kousky bílého papíru na kloboucích vrhli do útoku.

„Pane!“ zajčel Trumbull zoufale na potřetí.

„Pravé křídlo, půlobrat vpravo! Sevřít!“ Scammellův výkřik probudil v Samovi paniku, když zahlédl nepřítele, jak se nenadále vynořuje z mlžnatého údolí.

„Pal!“ Na Scammellův rozkaz se Sam posunul vpravo. Zvedl mušketu, zamířil a zmáčkl spoušť, takže ho mosazí pobitá pažba nakopla do ramene jako mula a na tváře mu vyšlehly hořící zbytky prachu.

„Podle mě!“ Scammell byl jako obvykle v bitvě mimořádně klidný. Harcovníci byli překvapeni a přemanévrováni, Scammell se s tím však vyrovnal, jako kdyby šlo jenom o jakousi nepříjemnost.

Praporečník Trumbull švihnul mečem, který vzápětí srazil vysoký muž a chlapce propíchl bajonetem. Praporečník vykřiknul, pak mu do hrdla zarazili další bajonet a Američané se přes jeho tělo přelili nadšením z možnosti napadnout nechráněné křídlo roty.

„Zpátky! Zpátky!“ Kapitán Kelly cválal vstříc nebezpečí a ukazoval ke zbytku batalionu, který měl útok přivítat ohlušující salvou. „Běžte! Běžte! Běžte!“ Jeho trubač, který zůstal sám v mlze, zatroubil na ústup.

Kulka z muškety zasáhla Cleo. Klisna zaržála, z huby jí pěníla krev, a kapitán vytrhnul chodidla ze třmenů, zatímco se kůň vzepjal, zaškubal sebou a padnul.

Nate popadnul Sama a táhnul ho zpátky. „Uteč, Same!“

„Pohyb!“ křičel Scammell, stále klidný uprostřed paniky, na lehkou rotu, výkřiky rebelů však byly blíž. Samovi připadalo, že ječí jako přízraky. Utíkal, měl strach, protože jeho mušketa stále nebyla nabitá, náhle však mlha před ním, ve které se zjevil batalion jako mdle červená zeď, vychrlila myriádu mihotavých plamenů, ohnivých jazyků, a Samovi do uší zahřměla salva z mušket, která mu připadala, jako kdyby mu do lebky udeřil blesk.

„Ježiši!“ Salvou nezraněný Nate změnil směr. Mezi harcovníky a batalion se vmísila americká lehká pěchota a Sam, najednou celý zmatený, utíkal pryč od obou. Měl pocit, že zaslechl, jak na něj řve Scammell, jenže Samova sebejistota se v náhlém střetu nablízko vypařila. Slyšel, jak nabíjčky chřestí v hlavních, jak ranění křičí, slyšel, jak americký důstojník řve, že tihle vojáci mají na kloboucích červené šňapce. Sam, odehnán od batalionu náhlým povstaleckým útokem, utíkal slepě vpřed a hledal jakéhokoliv útočiště.

Vzadu zazněla další drtivá salva, vyšlehly další plameny, pak Sam spatřil dřevěnou ohradu, vrhl se za její skromný úkryt a začal nabíjet mušketu. I další od svých druhů odříznutí vojáci lehké roty se rozhodli ukrýt za plotem. Byl tam Liam Shaughnessy, klel a plival krev. Nate se nervózně zazubil, zatímco seržant Derrick, lapající po namáhavém běhu po dechu, proklínal všechny zmatky.

Poručík Dale přivedl k plotu další půltucet mužů. „Kelly je mrtvý. Dostali ho bajonetama.“

„Umřeme všichni, jestli neschováš tu zatracenou hlavu,“ utrl se na něj Derrick.

Sam vyplivl do hlavně muškety kulku a nálož naládoval do hlavně. Sedřel si kůži z prstu o pánvičku, když ji připravoval, poté zbraň natáhl. Slyšel hřmící salvy, které si obě uskupení vojáků vyměňovaly, pak přišel křik, strašlivý křik raněných lidí.

Všechno se to stalo tak náhle. Sam si představil, jak by spatřil první postavy vynořující se z mlhy, bojoval by tak, jak ho k tomu cvičili, načež by zazněla trubka a přidal by se k čekajícímu batalionu, jehož řízené salvy by nepřítele smetly. Namísto toho se do nich v náhlém záchvatu násilí Yankeeové zasekli z mlhy, a tak se Sam, bezprizorní, odříznutý a ztracený, vyděšeně choulil na podivném bojišti. Kůň kapitána Kellyho, o kterého se Sam s takovou láskou staral, bil kopyty do země a umíral. Krvácející a umírající muži leželi a plakali v mlze.

„Pořádněj bordel, co, Same?“ Seržant Derrick zatím popadl dech, oči měl rozšířené a plné strachu.

„Co budeme dělat?“

„Sundáme si tyhle štrápce, to budeme dělat.“ Derrick si sňal klobouk a utrhnul z něj kus červené vlny. „Vy všichni! Nenechám se zmasakrovat kvůli kusu pitomý vlny! Sundejte si to!“

Vystrašení muži krčící se podél plotu poslechli. Sam utrhnul červenou vlnu, symbol své pýchy, a hodil ji na pastvinu. „Dobrá, chlapci!“ Seržant Derrick už vypadal o něco klidnější, když nezaměnitelné symboly zmizely. „Počkáme, až se ti Yankeeský parchanti pohnou, pak to vezmeme kolem pravého křídla a najdeme batalion.“

„Za námi! Za námi!“ ozval se vysoký, panikou prostoupený hlas poručíka Dalea, tvář upřenou k severu.

Sam se otočil, tělem se mu náhle rozlil strach, a spatřil další hnědě oděné muže vystupující z mlhy. Byli to další nepřátelští harcovníci postupující podél pravého křídla prvního útoku. Přiložil si mušketu k rameni, načež zprava zaslechl dusot kopyt a spatřil obrysy jezdců v trysku.

„Utíkejte!“ zakřičel panicky seržant Derrick.

„Palte!“ zařval Sam jediné slovo. „Palte! Palte! Palte!“

Asi šest mužů Sama instinktivně poslechlo. Vytvořili neuspořádanou linii, přiložili muškety k ramenům a zmáčkli spouště. Mosaz zhmoždila Samovi rameno a zámek mu vychrlil hořící prach do pravého oka. Vykvetl odporně smrdutý obláček kouře, skrz který Sam spatřil jezdce, jak rozhodil rukama, sesunul se a po straně spadl ze sedla. Ránem vřeštěla trubka, kopyta duněla jako pekelné bubny a blyštící se překvapení v podobě vytažených šavlí sekalo do červenokabátníků.

„Utíkejte!“ Shaughnessy utíkal a měl pár metrů náskok, Sam zatím popadl Natea za ruku a odtáhl ho vpravo. Koně produsaly kolem. Bylo tu jen pár jezdců, zpanikařené harcovníky však rozehnali, jako když vlci zavrčí na stádo ovcí.

Sam ucukl před drtícími kopyty. Zakopnul a ten pád mu zachránil život. Šavle mu zasvištěla kolem hlavy, o vlásek minula, Sam se překulil a vzápětí uslyšel děsivý, strašlivý zvuk seknutí do mokrého masa, jak šavle našla cíl.

„Nate!“

„Tady jsem!“ Nate ležel natažený obličejem dolů a kryl se před dunícími kopyty.

„Matko!“ To slovo, ubohé a strašné, přišlo od seržanta Derricka, který upadl, z děsivě poraněného ramene se mu řinula krev. Jeho zoufalé zvolání přešlo do zavytí, když ho další jako břitva ostrá šavle zasáhla do velkého břicha.

Zpoza mlhy se stále nesly zvuky salv, před jejichž hrozbou jezdci obraceli a nyní ze severu vypochoďoval další batalion povstaleckých vojáků. Z jeho řad vybíhali muži s pozdviženými bajonety.

„Ne!“ vykřikl Nate, ruku zdviženou, aby odvrátila hrozbu smrtícího úderu.

„Vstávat!“ zavrčel rebel. Američan měl hubenou, opálenou tvář, která Samovi připadala tvrdá jako vyschlá kůže.

Sam a Nate se postavili. I ostatní přeživší z lehké roty byli bráni do zajetí a stejně jako Samovi i jim odebírali zbraně, munici, jídlo; či cokoliv, co se mohlo rebelům hodit.

„Pohyb!“ Rebel s koženou tváří šťouchl Sama do žeber bajonetem. „Pohyb, ty pancharte!“

Sam klopýtal po pastvině. Za sebou slyšel jásot rebelů, který se smísil s náhlou ohlušující salvou, a Sam zaslechl yankeeského důstojníka s hlasem anděla pomsty, jak nařizuje útok. Sam s tím však nemohl nic dělat. Sam byl zajatec. Třásl se. Povstalci byli nervózní, prsty pevně na spouštích, takže Sam si pospíšil, aby jejich rozkazy splnil. Seržant Derrick ležel bez života, modrá střeva vyvalená na poli a tělo pokryté jasnou krví. Liam Shaughnessy krvácel z břicha, lapal po dechu, umíral. Vzduchem se nesl hustý pach krve.

„Sednout, pancharti!“

Zajatků z lehké roty bylo celkem deset. Posadili se. V mlze krátce zazářila přestřelka, pak náhle odumřela. Ozýval se křik, řev raněných a štěkané rozkazy. Jeden muž se hlasitě

dovolával Ježíše, znovu a znovu, až najednou někdo jeho hlas utišil, takže se poté zdálo, že pastvina ztichla. Později se z mlhy v demoralizovaném a poraženém chumlu přišourali další zajatí červenokabátníci, které postrčili k Samově skupince.

„Ježiši!“ Nate, šokovaný množstvím zajatců, na ně zíral. Nově příchozí vyprávěli, jak batalion bojoval s prvním nepřítelem, načež ho překvapil druhý útok z levého křídla. Většinu batalionu, kryjící se svými salvami, před rebelskou ztečí ustoupila, dobrých šedesát mužů však bylo zajato. Přišli o zbraně a munici, pak jim nařídili sundat boty.

Tuctu Američanů nařídili zůstat se zajatci. Stráže se zubily, vypadaly sebevědomě a přežvykovaly tabák, zatímco červenokabátníkům nařizovaly posbírat raněné a mrtvé odtáhnout na hromadu. Střeva seržanta Derricka byla nabrána na červený kabát a odtažena pryč. Liam Shaughnessy sebou náhle trhl jako ryba na háčku a zemřel.

Sesedlý americký kavalérista, možná důstojník, měla-li rudá šerpa kolem pasu nějaký význam, se plížil mezi zajatci. Držel obnaženou šavli a na každého zajatce zíral, jako kdyby hledal nějakou povědomou tvář. Jeho vlastní obličej byl tvrdý, jako by byl z větrem ošlehaného dřeva. Zastavil se u Sama a Natea. „Vy dva! Vemte si nějaké boty a pojd'te sem.“

Zjevně zcela náhodou vybraní bratři byli odvedeni asi pětáctyřicet metrů dál po silnici, podél níž Američané shromáždili vlastní raněné. Jednomu z mužů se při dýchání u pusy tvořily bubliny, znamení, že brzy zemře. Další, s kulkou ve slabinách, se v sedě pohupoval tam a zpátky a tiše brečel. Třetí, který měl nazuté jezdecké boty a po boku prázdnou pochvu od šavle, ležel na trávě s tváří bílou jako křída. Nepravidelně a se sténáním lapal po dechu. Pravé stehno se proměnilo v krvavou zmeť, nad ním byla noha u slabin stažená provazem.

„Dohlédněte na ně,“ řekl americký důstojník. „Jestli ta noha začne zase krvácet, utáhněte provaz.“

„Ano, pane.“ Sam se na okamžik domníval, že se jeho i Natea Američan chystá tasenou šavlí popravit.

„Udržujte ho v teple. Když bude chtít vodu, dejte mu ji.“ Důstojník upustil na trávu polní lahev, pak odvázal koně, který stál u plotu za zraněnými. Vyšvihl se do sedla. „Vrátím se. Udržte ho naživu, vy bastardi, nebo vás oba ukřižuju! Slyšíte mě?“

„Ano, pane,“ řekl Sam. Poté, co důstojník pobídl koně do trysku, se Sam obrátil k Američanovi, který, jak si povšimnul, nemohl být o nic starší než on sám. Raněný měl hubenou, bledou, pohlednou tvář a dlouhé, černé vlasy. Pokoušel se posadit a bolestí nahlas vykřiknul.

„To je dobrý,“ řekl Sam. „To je dobrý. Hlavně klid.“ Sam to vždycky skvěle uměl s nemocnými koňmi, teď v sobě našel tutéž schopnost u chlapce, jehož chvějící víčka se nejdřív polekaně rozevřela při pohledu na červený kabát jeho utěšitele, pak se však uvolnil.

„Hele,“ řekl Sam, „pomůžu ti. Pomalu.“ Pomohl chlapci opřít se o kůl v plotu. Přiloudal se k nim jeden z amerických strážných, nespátl nic znepokojivého a zase se vrátil k větší skupince zajatců.

Sam si navlhčil ruku vodou a přejel jí chlapci přes obličej. Vůbec mu nepřipadalo divné pomáhat nepříteli. „Budeš jako nový,“ sliboval Sam. „Zůstane jenom díra po kulce!“

Američan se slabě pousmál. „Moje první.“

„Sám jsem v sobě nikdy kulku neměl,“ řekl Sam. „A vypadá to, že už ani mít nebudu.“

„Bitva,“ řekl Američan. „Moje první bitva.“

Muž, který vydechoval bubliny náhle škytnul, zadávil, pak mu hlava klesla na stranu a z úst vytrysknul obscénní proud krve. Byl mrtvý. Druhý muž sténal z bezvědomí, zatímco Samovu Američanovi bolestí tekly po tvářích slzy.

„Ale no tak,“ utíral mu je Sam, „přece nechceš brečet před Angličanem!“

„Langusty,“ řekl mladík.

„Langusty?“

„Tak vám říkají. Říkáme.“ Americký chlapec nyní dýchal mnohem, mnohem lépe. Sam si všimnul, jak kvalitní oděv na sobě měl: kabát z nejlepší pletené vlny, plátěnou košili a tlustý, kožený opasek.

„Jsi důstojník?“

„Asi ne,“ zasmál se chlapec slabě.

„To bys měl vědět, ne snad?“ dobíral si ho Sam.

„Byl jsem pobočník.“

„To bych ti měl říkat pane,“ řekl Sam ve snaze mladíka povzbudit.

„Jonathon,“ řekl Jonathon Becket. „Jmenuju se Jonathon Becket.“

„Jako ten arcibiskup, co?“ odpověděl Sam.

„Umřel,“ řekl Jonathon slabým hlasem.

„Nebud' takovej citlivka,“ na to Sam tvrdě. „Já jsem Sam a tohle je Nate. Jsme dvojčata. Narodil jsem se první a dostal jsem celý přiděl mozku.“ Sam byl najednou rád, že tohle nebyl jezdec, kterého při svém panickém výstřelu srazil ze sedla. Toho totiž Sam viděl umírat, takže Jonathona musela v mlhavém zmatku zasáhnout jiná kulka. „Nejsi na tom tak zle,“ řekl Sam v hrubém pokusu o útěchu. „Noha je trošku potrhaná, ale kost zlomená není.“

„Je to doktor,“ zazubil se na amerického chlapce Nate. „Přidal se k armádě, protože nesnášel pohled na krev.“

Jonathon se zasmál, kvůli čemuž sebou trhnul v náhlém náporu bolesti. „Bolí to, Same. Bolí to.“

„To ses neměl dávat k armádě, když nesneseš vtip.“ Byl to ten nejstarší vojenský vtip, ale zabral. Jonathon otevřel oči a usmál se.

„Budeš v pořádku.“ Sam pozoroval Jonathonovu raněnou nohu a pod vši krví si všimnul, že noha byla zkroucená a chodidlo, ukryté v groteskní botě, bylo nepřírozeně zahnuté. Bůh povstalcům pomáhej, pomyslel si Sam, když posílají do války mrzáky. „Už jsem viděl horší zranění,“ prohlásil, aby Američana povzbudil.

„Jo, ale u koní, Same,“ peskoval ho Nate.

„Jednou jsem vyléčil koně, který se napíchl na ohradu,“ řekl Sam, „a do měsíce klusal jako šampion! Postavím tě na nohy, Yankee.“ Sam zaznamenal, že se Jonathon otrásl, takže si sundal vlněný kabát, svůj červený kabát, a zahalil jím tělo nepřítele, aby ho udržel v teple.

„Moje první bitva,“ řekl Jonathon. Vypadal, že se rozbřečí, ne bolestí, ale hanbou nad takovým selháním v úplně první bitvě.

„Budeš bojovat v dalších.“

„Ne, jestli o tu nohu přijdu.“

„O čem to mluvíš? To zranění nic není!“ prohlásil Sam pohrdlivě, jednak z laskavosti, jednak proto, že to byla pravda. „Určitě musíš být důstojník, když kvůli takovému škrábanci takhle vyvádíš!“ Sam věděl, že zranění je mnohem horší než pouhý škrábanec, uvědomoval si ale také, že nepřítel potřebuje útěchu a v zoufalé naději skočí po každém slově.

Jonathon se nezřetelně zasmál. „Stejně to nebyla moc dobrá noha.“

Sam se usmál. „Takovou ti Bůh dal, Yankee, takže si ji zrovna tak můžeš nechat. Budeš zas bojovat, Johnny. Dostanu tě na nohy a zpátky do boje, i když na zatracený špatný straně. Slibuju!

Sam učinil slib, zatímco kolem něj v mlze houstnoucí kouřem povstalecká armáda pochodovala dál.

Třináct

Kapitán Christopher Vane začal věřit, že Bůh s ním měl velké plány; proč by ho jinak prozřetelnost ponechala naživu v prvních hodinách bitvy, ve kterých on, Christopher Vane, viděl věci, které předtím prodlívaly jen v nočních můrách?

Sledoval, jak postupující rebelové zmasakrovali prchající lehkou pěchotu. Proud útočníků valící se na hlavní ulici Germantownu nebral zajatce, protože vzpomínka na noční útok u Paolina hostince byla stále ještě příliš čerstvá. Muži sekali a bodali a napichovali bajonety. Vane viděl obnažené zuby nepřátel, slyšel syčení jejich dechu a zvuky bajonetů sjíždějících po žebrech. Viděl červenokabátníka prosícího o milost, kterého připíchli ke stromu s takovou silou, že se zabijákův bajonet rozlomil vedví. Vane, pobízejе kobyly vpřed, sekl šavlí po lebce Američana, načež se Vane v hrůzostrašném tanci smrti prosmýkl mezi jeho bojem poblázněnými druhy, jejichž ranní útok hrozil prorazit až do samotné Filadelfie.

Kukla z muškety šklubla spodním okrajem Vaneova kabátu, další udeřila do jeho kůži vyztuženého ramene a utrhla epoletu, zatímco třetí ho škrábla svrchu na pravé ruce. Zůstával s ustupující lehkou pěchotou. Řídil se pokyny sira Williama a dvakrát šavlí odrazil bajonety, podruhé přitom provedl tak rychlý protiútok, že Američana zasáhl do oka a poslal ho svíjejícího a držícího se za obličej k zemi. Dva muže zastřelil svými pistolemi. Svět se proměnil na malý kruh mlhy plné bodáků, ve kterém muži supěli, křičeli, stříleli, bodali a umírali. Čas se změnil v chaos, v němž Vanea znovu udivilo vlastní nadšení z bitvy. Každý okamžik byl výzvou, každé nebezpečí, které přežil, vítězstvím.

„Pohněte se, pane, uhněte!“ houkl na Vanea hlas. „Uhněte, pane, k čertu s vámi, uhněte!“

Vane se otočil v sedle a ke svému úžasu spatřil britský batalion rozestavený v těsné formaci napříč přes cestu, jehož tři řady mušket mířily přímo na jeho koně. Pobídl zvíře ke křídlu batalionu a uhnul právě včas, zatímco první masivní salva vyrazila do mlhy kouř a plameny.

„Co jste zač?“ křikl na poručíka.

„Čtyřicátý, pane!“

To znamenalo, že tohle byli muži, které sir William vyslal zastavit úder rebelů a Vane pocítil divokou radost, když batalion přešel do smrtícího rytmu palby po četách. Namísto salv nyní střílela každá půlrota zvlášť ihned po půlrotě po pravé straně, takže muškety chrlily v postupující vlně nekonečný příliv plamenů. Muži pracovali se zdánlivě bezduchou precizností. Stříleli, nabíjeli, zatloukali, stříleli, nabíjeli, zatloukali, jediný nepředložený pohyb způsobovali dozadu padající muži v červených kabátech, které zasáhla nepřátelská střelba.

„Sevřít! Sevřít!“ křičel seržant a muži, kteří raněným odtahovaným vzad či padajícím vpřed věnovali sotva pohled, se přesouvali zpět do pevné formace, aniž by zpomalili ve své práci. Přední řada zaklekla na kolena, prostřední řada stála za nimi, levé nohy pevně zapřené o pravé nohy mužů klečících před nimi, zatímco zadní řada měla boty naproti levému chodidlu řady střední.

Muškety plivaly kouř a zahušťovaly mlhu, skrz kterou s krví rozbouřenou nadcházejícím vítězstvím útočili Američané. Platili za svou troufalost. Tohle nebyla žádná lehká pěchota, roztroušená v harcovnické formaci, ale vycvičený, zformovaný batalion, který dokázal bušit kulkami v rytmu smrti, jež mísil bahno cesty s krví.

„Sevřít! Sevřít!“ odtáhl seržant z řady raněného červenokabátníka a krvácejícího ho odhodil dozadu. Člen kapely upustil paličky od bubnu a běžel oběti pomoci.

Zástavou batalionu z těžkého, lemovaného hedvábí, šhubaly kulky. Cennou vlajku hlídali seržanti s halapartnami s širokými ostřími. „V klidu!“ křikl plukovník. „Výborně! Výborně! A teď v klidu, chlapci!“ Vjel koněm mezi dva zástupy a civěl do dýmem prosáklé mlhy. „Zastavit palbu! Zastavit palbu! Nabíjet!“

Batalion ztichnul. Ti z mužů, kteří neměli muškety nabité, ukusovaly patrony. Nabíjčky chrastily a skřípaly v hlavních. Nepřátelská palba stále pročešávala mlhu, muži se stále kroutili a padali nazad, ale palba po četách zadržela první útok povstalců. Plukovník, pečlivě ignorující palbu, která mířila na jeho zlatem ověšený kabátec, vytáhnul meč. „Nasadit bajonety!“

„Nasadit bajonety!“ zazněl rozkaz ozvěnou od seržantů.

Američané se stáhli do mlhy a dýmu, aby se přeskupili. Nyní s jásotem vyrazili do nového, rázného útoku. Vane je dřív uslyšel, než zahlédl. Slyšel jejich jásot a šplíchání bot v bahnu, pak v bělobě spatřil první běžící řady rebelů. Spořádané řady, tak obvyklé u jejich červenokabátnických nepřátel, se rozpadly do volnější formace, jejich napražené bajonety však vypadaly zlověstně efektivně.

„Čekat!“ zakřičel plukovník. „Čekejte, chlapci moji! Čekejte!“

Americký jásot přerostl do krvelačného chtíče a svoji nenávist vyřvávali až do okamžiku – Vane už si téměř myslel, že plukovník čtyřicátého příležitost k salvě prováděl – kdy meč blýsknul dolů a k nebi se vznesl povel. „Palte!“

Sedm set mušket naráz vyšlehlo plameny v jediné strašlivé salvě, která útočící linii zcela rozvrátila. Vane viděl muže padat a trhat sebou, jako by byli nějakými krvavými loutkami. „Přední řada vztyk!“ Plukovník už stál ve třmenech, meč zdvižený. „Batalion postoupit! Na můj povel!“ Meč namířil vpřed. „Pochodem v chod!“

Zářivé halapartny se zhouply dolů a červenokabátníci vyrazili vpřed, ne ve volné, prchající mase jako rebelové, nýbrž s rozvážnou a smrtící efektivitou. Raněné rebely utišovali bajonety. Žádný z červenokabátníků nejásal, nikdo nevykřikl, nikdo nevypadl z pomalého, tichého postupu za špičkami bajonetů. Přeživší nepřátelé na útok nečekali a bojáceně couvali zpět.

„Stát! Nabít! První řada zakleknout! Čekejte na můj povel!“ Plukovník čekal, nabijáky se zvedaly a dopadaly. Meč vyjel vzhůru. „Pouze zadní řady!“ Meč klesnul. „Pal!“ Další plná, těžká salva zakašlala a vyšlehla, aby se zařízla do už tak smrtelně disciplinovanou palbou čtyřicátého rozháraných řad rebelů. Takhle vypadala práce pěchoty v nejlepším, jenže ani to nestačilo. Plukovník, jehož fronta se na okamžik utišila, přiklusal ke svému pravému křídlu, kde spatřil Vanea. „Vy jste Kit Vane, že ano?“

„Ano, pane.“

„Jste rád, že jste se stal pobočníkem?“

Vane se zasmál. „Ano, pane.“ Vyžíval se v tom.

Plukovník Musgrave sledoval, jak jeho dva zadní řady dokončují nabíjení. „Ti mizerové mi otáčejí levé křídlo. Nemůžu s tím nic dělat.“ Nakoukl do neprůhledné běloby. „Ti zatracení Yankeeové si ale dneska ráno nějak věřili, co?“

Vane se usmál. „To ano, pane.“

„Takže se zahrabu,“ ukázal Musgrave k rozložitému cihlovému domu za ním. Nacpu chlapce tam a pozvem je, ať si nás vyhrabou. Možná byste o tom mohl říct siru Williamovi?“

„Samozřejmě, že mu to řeknu, pane.“

Plukovník Musgrave, s parukou na místě a s bílými punčochami dokonale sešněrovanými, zíral na sever. „Mám takové podezření, že tohle je jejich hlavní výpad, Vane. Klidně bych přísahal, že jsem viděl Tlustýho George. Hnusák mizerná, na koni sedí jako těhotná rybářka, statečnost mu ale nechybí.“ Musgrave vytáhnul krabičku se šňupacím tabákem, otevřel víčko a špetku nabídl Vaneovi. „Ale po téhle malé lekci předpokládám, že vytáhnou kanóny, nemyslíte? Takže v tom domě nám bude nejlíp. Pokuste se nám ulevit, až to půjde.“

„Samozřejmě, pane.“ Vane šňupací tabák odmítnul, pak se otočil v sedle. „Myslíte, že se dostali za nás?“

„Nepochybuji o tom. Budete mít pěkně dobrodružnou cestu, Vane. Smrt či sláva, co? Hodně štěstí.“ Musgrave se nevesele zasmál, pak si přiložil ruce k ústům. „Levé křídlo, půlobrat dozadu! A svižně!“ Pyšně zavrtěl hlavou. „Jsou to dobří hoši, Vane, ti nejlepší, ale je načase schovat je do bezpečí. Vyřídíte mé pozdravy siru Williamovi?“

„Vyřídím, pane.“

„Řekněte mu, že jestli to dneska čtyřicátý přežije, dluží mi soudek portského.“ Musgrave, než aby ustoupil, plánoval proměnit cihlový dům v pevnost. Mohli ho tam uvěznit a rozemlít na sekanou, mohli ho přinutit ke kapitulaci nebo se mohl proslavit jako muž, který zastavil vítězný postup nepřátel.

Půl míle za domem čekal vrchní velitel uprostřed své hlavní obranné linie na jižním okraji Germantownu. Sir William si pohrával se svými hodinkami, pak vrhl dopálený pohled na mlhu, která ne a ne řádnout. Sir William uvažoval, jestli pana Washingtona počasí dráždilo

stejně jako jeho, vzápětí ho přepadlo iracionální přesvědčení, že nějak, možná pomocí modlitby, si tuhle mlhovou pokrývku bojiště zjednali Američané. Američané se moc rádi modlili, patřilo to mezi jejich nečetné zvyky, které sira Williama poměrně dráždily. Pobavil ho jízlivý postřeh Christophera Vanea, že u lidu, který přikládal takovou váhu rozumu, se závislost na modlitbách zdála poměrně nelogická.

John Andre na zpěněném koni vyjel tryskem z mlhy, spatřil Howea, zatáhl za otěže a nechal třesoucího se koně dojet a zastavit. „Pozdravy od generála Greye, pane,“ odmlčel se, aby uklidnil nervózní zvíře, „a Lukenův mlýn je stále v našich rukou.“

„Díky Bohu.“

„Ale potřebuje víc mužů, pane. Předsunutá stanoviště ošklivě odřízli. Podpořil nás Elliotův batalion, ale přišel o pěkných pár mužů.“

„Bůh jim pomáhej,“ řekl Howe, načež si uvědomil, že stejně jako nepřátelé, i on si osvojoval zvyk modlit se.

A modliteb bylo zapotřebí, protože jestli se obavy sira Williama zakládaly na pravdě, pak byla tahle bitva už prohraná. Sir William si pomalu, matně jako mlha kolem nich, dával dohromady obrázků o svém bojišti. A nebyl pěkný. Americké kolony postupovaly alespoň třemi cestami a mlha téměř znemožňovala sledovat jejich postup. Každým okamžikem se sir William obával, že za ním propukne palba z mušket, protože už mohl být klidně obklíčený.

Přestože však sir William kdysi přísahal, že nebude proti Američanům bojovat, nehodlal s nimi ani prohrát. Možná že teď měli iniciativu, ale sir William nebyl špatný velitel. Křídla musí vydržet, usoudil. Pravé křídlo, těžce poraněné povstaleckým útokem, žádalo o posily, sir William však požadavek odmítl. Tuhle bitvu rozhodne srdce bitevního pole a sir William se rozhodl, že posílí linie ve středu a bude doufat, že rebelský příval nedorazí dříve, než se mu podaří shromáždit muže na to, aby nejdříve ustáli útok a poté ho oplatili. Sira Williama zoufale toužil, aby konečně dorazila posádka z města. Stáhl také některé rezervy z křídel. Všimnul si obav ve tvářích svého doprovodu a v hledání doteku normality, která by mu pomohla zklidnit jejich obavy, se obrátil v sedle a podíval se na svého sluhu. „Evansi?“

„Pane?“

„Je Hamlet v bezpečí?“

Tom Evans v sedle jednoho ze záložních koní sira Williama zvedl generálova psa. „Dočista v bezpečí, pane.“

„Výtečně. Dokud je v bezpečí on, nemůžeme prohrát, co?“ Zazněl nucený smích a sir William se obrátil zpět. Před ním stála baterie děl namířených na širokou, mlhou zakrytou hlavní ulici, vyčkávající hlavně však skrývala červenokabátnická pěchota, která ostřelovala nepřátelské harcovníky, kteří poletovali bělobou jako přízraky. Pak se mezi těmito nepřátelskými harcovníky objevil jediný červenokabátnický důstojník a jel, jako kdyby byl odhodlán vyhrát steeplechase. Kopyta koně rozstříkávala bahno, zuby měl obnažené a z očí ukazoval jen bělmo. Britové na jeho počest zajásali a John Andre, stojící kvůli výhledu ve třmenech, se náhle zasmál. „Proboha, ten si to ale užívá!“

„To je Vane?“

„Je to Kit, pane.“

Mlha se za Vanem zavřela a ten, klobouk nakřivo a epoletu utrženou kulkou, zpomalil kobylu nejdřív do cvalu, pak do klusu. Nalevo i napravo se uklonil červenokabátníkům, kteří ho povzbuzovali, poté s tváří zářící štěstím z onoho dne smekl klobouk před sirem Williamem. „Dobré ráno, pane! Musgravea odtlačili stranou.“

„Vážně?“

„Ale myslí si, že tohle je jejich hlavní útok. Je si celkem jistý, že mezi nimi viděl pana Washingtona.“

„Náš nebojácný George se nikdy nedrží daleko od akce, co?“ Tenhle střípek informace se siru Williamovi hodil, protože potvrzoval jeho podezření, že střetnutí v téhle vesnici bitvu rozhodne, šlo však o malou útěchu. Stále neměl zdaleka dost mužů k tomu, aby zastavil odhodlaný nápor. „A Musgrave?“ zeptal se sir William.

Vane se pootočil v sedle, aby se podíval na ulici vesnice. „Zalezl do velkého domu, pane.“

„Propochodují přímo kolem něj,“ řekl sir William ponuře, protože spoléhal na to, že čtyřicátý rebelský útok otupí. „Zdržel je Musgrave vůbec?“

„Chvíli jim pěkně zatápěl, pane.“

„Musíme doufat, že budou potřebovat aspoň hodinu na zformování.“ Byla to marnivá naděje, na kterou vsadil vítězství, v ten moment však sir William žádnou jinou neměl.

Vane, který celé ráno strávil projížděním a bojováním uprostřed hrůz, toužil po ocenění svých úspěchů od sira Williama. Když si vrchní velitel všimnul jeho zakrvácené uniformy, myslel, že čas chvály nadešel, jenže než mohl sir William říct jediné slovo, z dálky vystřelená zbloudilá kulka z muškety pročísla vzduch mezi oběma muži. Sir William se zamračil jako člověk, kterého otravuje vosa, načež se obrátil, když se za ním ozvalo vyjeknutí. Kulka zasáhla Toma Evanse. Jenom ho zhmoždila, leknutí však stačilo k tomu, aby upustil Hamleta, který se se štěkotem energicky rozpelášil směrem k nepříteli.

„Zastavte ho!“ vykřikl sir William. „Zastavte ho!“

Po štěkajícím psovi se vrhla celá hromada dělostřelců a červenokabátníků, ten ale mezi nimi prokličkoval a odběhl do mlhy. Zmizel.

„Kriste na zatraceným kříži! Což jsi úplně k ničemu?“ zaškubal sir William za otěže. „Zatraceně, Evansi!“

„Omlouvám se, pane,“ masíroval si Evans pohmožděné rameno.

„U všech božích zubů! Ty parchante!“ Sir William se děsivě hněval. Pes byl dar od jeho v Bostonu narozené milenky a ztráta ho tak bolestně zasáhla. Pokoušela rovněž osud, protože sir William ve vtipu spojil bezpečí psa s výsledkem bitvy. Vojáci byli notoricky pověřčiví a lehkovážná poznámka sira Williama přivolávala katastrofu. Christopher Vane, který nikdy předtím nebyl svědkem vzácného hněvu sira Williama, byl zaskočen jeho silou. Uvažoval, zda nepramení ne ze ztráty psa, ale z vědomí, že mezi Georgem Washingtonem a vítězstvím ležela jen jedna neklidná linie vojáků.

Generál dumal za kanóny, jeho pobočníci se zdržovali ještě více vzadu. John Andre se zamračil při pohledu na Vaneovy kalhoty. „Jsi ošklivě zraněný?“

„To je krev někoho jiného,“ odpověděl Vane krátce a myšlenka na mrtvého sluhu mu znovu připomněla hořkou ztrátu mladého hřebce. „Billy toho tolik nadělá kvůli ztracenému psovi, zatímco já jsem přišel o záložního koně,“ řekl Vane vztekle, když s Andrem sesedali vedle dělových kolesen. „Sto guinejí mi uteklo do mlhy!“

„To mě mrzí.“

„Sto guinejí! Neměl jsem si tu zatracenou herku kupovat. A ztratil jsem hodinky!“

Andre si nemohl pomoci a při pohledu na Vaneovo trápení se musel zasmát. Británie se octla na hraně prohrané bitvy, možná ztráty třinácti kolonií, ale jediné, co trápilo Vanea, byl kůň a hodinky. Pak si Andre všimnul, že Vanea urazil a začal se honem kát. „Je mi to líto, Kite, vážně.“

„Ne tak líto, jako mně. A navíc jsem nesídal!“

„Nu, aspoň tohle můžeme napravit.“ Dělostřelci u potahů jedli čočku a solené vepřové, výměnou za Andreho stříbro rádi dvěma důstojníkům dovolili dosyta se z vlašného hrnce najíst. Někde na západě se bělobou neurčitě přesunovali vojáci; Britští kupředu, pospíchající na obranu místa, kde každým okamžikem očekávali zdrcující přesilu rebelů. Zpoza nich se ozval zvuk kopyt a Vane i Andre se otočili, aby spatřili blátem pocákaného lorda Roberta Massedeneho, jak se tryskem žene z mlhy.

Massedene promluvil se sirem Williamem, pak doklusal zpět ke svým druhům ze štábu. Ztuhle sklouznul z koně. „Posíláme sem každého volného vojáka z města. Bůh ví, jestli tu budou včas. Je támhleto jídlo?“

Andre se jeho lordstvu uklonil. „Dobré ráno, Roberte.“

„Dobré, John. Massedene krátce pokývl směrem k Vaneovi. „Vypadáš, jako bys válčil, Vane?“

Vaneovu odpověď zarazil náhlý výbuch zvuků ze severu. Děla a muškety se spojily v pekelné souhře, jejich vražednou práci však skrývala mlha. Byl to zvuk masakru, jenže kdo umíral a kdo vyhrával, se poznat nedalo.

Massedene, kterého předtím poslali pro posily do městské posádky, se obrátil a zíral do mlhy, ze které zvuky kanonády a palby z mušket přicházely. „Proboha, to je to až tak zlé?“

„Myslím si, že nás pan Washington zaskočil,“ promluvil Andre velice tiše. „Bude to trochu zoufalé, domnívám se.“

Massedene zíral na sever. „Kolik jich je?“

„Bůh ví.“ Vane, odhodlaný nedat před Massedenem najevo ani náznak obav, napodobil Andreho nenucenost. „Je jich jak laciných kurev u bran do kasáren.“

„V takových místech jsem se nikdy nezdržoval,“ prohodil Massedene bezstarostně, „ale budu ti to věřit.“

Vane se s vědomím, že byl uražen, vztekle odvrátil a spatřil bledý sluneční kotouč. Mlha začala řídnout a rebelové měli výsledek války ve svých prachem ušpiněných rukou.

A vše, co musel pohrdaný George Washington udělat, bylo zmáčknout.

Čtrnáct

Kůň s prázdnými, poskakujícími třmeny živě vycválal z mlhy.

Byl to mladý kůň; černý hřebec s výraznou bílou lysinou a třemi bílými podkolenkami. Všiml se zajatců a s elegantním zavířením krásné hřívy zabočil. Jeden ze strážných zavýskal a utíkal směrem k hřebci. Zvíře se mu snadno vyhlo. Další strážce, uvědomující si hodnotu dobrého, lesknoucího se koně, mu běželi na pomoc. Samovi připadali jako děti při divoké hře.

„Jsou to Virgíňané,“ řekl Jonathon. Zazubil se, když hřebec oddusl do mlhy na severu, aby hlasitému a nemotornému pronásledování unikl. „Já ne. Já jsem z Filadelfie.“

Rozdováděné strážce, které přišly o svou kořist, se vracely zpět k zajatcům. Raněný Američan s kulkou ve slabinách ležel schoulený na boku a krev mu prosakovala nohavicemi. „Nemůžu pro něj nic udělat,“ řekl Nate beznadějně. Z mlhy se stále ozývala střelba z mušket. Zajatci tiše seděli.

„Jsi z Londýna?“ zeptal se Jonathon Sama.

„Ne.“

„Svého času jsem nesnil o ničem jiném než o Londýně,“ syknul Jonathon náhle bolestí.

„Nikdy jsem v Londýně nebyl,“ přiznal Sam. „Chtěl jsem, ale nikdy jsem se tam nedostal.“ Jonathon otočil hlavu, aby s úžasem pohlédl na Angličana, který nikdy nebyl v Londýně, Sam však jen pokrčil rameny. „Z mé vesnice je to pěkná dálka.“ Sam uvažoval, za jak dlouho se zase podívá domů, pokud vůbec někdy. Uvažoval o všech příbězích, které slýchal u táborových ohnišť; příbězích, které vyprávěly o strašlivých vězeňských táborech, kde Britové hladověli k smrti a umírali na horečku a krvavý průjem. „Co se s námi teď stane?“

„Nevím,“ pokrčil Jonathon posmutněle rameny. „V armádě jsem teprve jedenáctým dnem.“

„To od tebe bylo chytrý,“ řekl Nate, ne však nelaskavě.

Sam se otočil, když na jihu vypukl nový záchvat palby, pak ještě další na západě. Nedalo se poznat, co se děje, připadalo mu však, že mlha pomalu řídne. Jen tak tak spatřil černého hřebce se vztyčenou hlavou, možná šedesát metrů severně. Tušil, že zvíře je vystrašené a potřebuje utišit, pak ale hustší závan mlhy koně zase skryl.

„Ježíši!“ Jonathanovými slabinami a břichem projelo kopí bolesti. Posunul se. Sam zranění obvázal košilí mrtvého a povolil škrtidlo. Jonathon zasyčel v agónii, když v potrhaném mase ucítil krev. „O tu nohu přijdu.“

Sam pohrdl jeho pesimismem. „Ne! Ještě budeš tancovat!“

Jonathon se pokusil zasmát, místo toho popotáhl bolestí. „Vypadám na někoho, kdo kdy tančil?“

„Co je špatnýho na kulhání?“ Sam se podíval na v kůži oděnou pokřivenou nohu. „Vypadala takhle odjakživa?“

Jonathonovi zvláštním způsobem polichotilo, že stav jeho nohy tak věčně přijal. „Od narození.“

„To se musí hodit, když chceš někoho, koho nemáš rád, pořádně nakopnout.“ Sam viděl, že se Jonathon stále třásl bolestí ze zranění, a protože neměl nic lepšího, co mu nabídnout, odzátkoval polní lahev s vodou. „Škoda, že to není dobrý pivo, co? Mně pivo tak chybí. Dobrý, hustý pivo.“

Jonathon potřeboval rozptýlení od bolesti. „Pokračuj.“

A Sam tedy mluvil o domově. O Parsonu Harveym, který sestřeloval havrany z kostelní věže krátkou mušketou, o zvuku loveckého rohu nesoucím se přes zmrzlá zimní pole, o masopustu, kdy se v síni konala velká hostina.

„Chodil jsi do školy?“ zeptal se Jonathon.

„Parsonova žena nás nutila učit se písmena, ale nic moc.“ Ty opravdu užitečné věci se Sam naučil od svého otce. Jak okovat koně a jak zavalit noru, aby panstvo mohlo v lednovém ránu ulovit lišáka s plným žaludkem. Jak si všimnout ocelové pasti v bažantím lese, které mohly člověku secvaknout nohu, jak ulovit bažanta vržením klacku. Jak chytit

štíku či nalákat na lep zpívajícího ptáka, který se dal prodat na trhu v Londýně, jak rozpoznat dobrého teriéra na lov krysy mezi těmi k ničemu. „Měl jsem skvělého teriéra,“ řekl Sam tesklivě. „Dostal deset krysy jako nic!“

„A holky?“ zeptal se Jonathon.

„Holky se nikdy zakousnout nesnažil,“ zazubil se Sam. „Měli jsme holky. Letní noci! Doma v pšeničných polích.“ Stesk po domově vnesl do jeho hlasu plačtivý tón.

„Proč ses dal k armádě?“ zeptal se Jonathon udiveně.

„Tady můj hloupej bratr mě k tomu dotlačil,“ žďuchnul Sam Natea do ramene. Vzpomínal, jak Nate přiběhnul domů se zprávami o lesklém zlatě, které armáda rekrutům nabízela. „Seržant mi ho ukázal!“ řekl Nate. „Guineje! Do jedny jsem si kousnul! A do roka z tebe může bejt důstojník. Byl tam kapitán, celej třpytvej, a ten byl před rokem jenom kluk z farmy! Seržant mi to říkal!“

Nateovi a Samovi bylo tehdy sedmnáct a se vši jistotou mladických nadějí věděli, že zlato na ně čeká, Sam si tehdy byl jistý, že získá víc než jen zlato, že si bude vykračovat po tržišti ve stříbrných smyčkami zdobeném, prýmkovaném kabátem a povede si krásnou dívku. Taková budoucnost se zdála lepší, než stáje plné křiku a ozvěny, kde kameny v zimě mrzly a v létě se to tam hemžilo mouchami jako na hnojišti.

„Tenhle mizernej hlupák mě k tomu pokoušel,“ řekl Sam smutně Jonathonovi. Nate mu nabídl pokušení, takže dvojčata musela běžet do města a přijmout králův šilink, aby zjistila, že slibovaná odměna padla na boty, kartáče, punčochy a mouku na vlasy. „To ale sakra bolelo!“ zasmál se Sam.

„Co bolelo?“ zeptal se Jonathon.

„Ty vlasy, víš?“ Sam se otočil, aby americkému chlapci ukázal hustý, tuhý copánek, který mu visel z hlavy. „Nejdřív si to musíš nechat narůst, potom ti ho stáhnou. Kriste, ti ale umí utahovat! Nemůžeš ani zavřít oči, jak natažený to je! Vážně! Pak to pomažou lojem, namotají na kus kůže a naplní to moukou. Říká se tomu copánek.“

„Říká se tomu i jinak,“ zazubil se Nate a Jonathon, když uviděl tlustý, buclatý svazek vybělených vlasů, se zasmál.

„Nejhorší byl ten límec,“ vyprávěl Nate se zvrácenou pýchou člověka popisujícího vytrpěná protivenství. Poklepal na tvrdý kožený límec. „Ze začátku ti to úplně zjizví krk.“ Jejich první vojenská lekce je naučila, jak stát rovně a bez hnutí, zatímco jim límec rozedíral kůži pod bradou do dvou krvavých podlitin, které pomalu natekly do tvrdých, bílých brázd. Pak je naučili pochodovat krokem, při kterém se zvedaly nohy nad kolena a boty dusaly na zem, jak pálit z velkých, neohrabaných mušket a jak stát v bitevní linii, zatímco do ní šlehá smrt.

V posteli spali po dvou, čelem proti nohám toho druhého, kasárenské krysy jim v noci hlodaly moukou zpevněné copy. Jedli pomeje, které jim král věnoval. Bili je, bičovali, řvali na ně; své drobné utráceli v hospodách, kam by si žádný slušný člověk netroufl ani vstoupit a očekávalo se, že své potřeby uspokojí na kurvách, kterých by se jiný muž ani nedotkl. A věděli, že je to navždycky, protože jediným únikem bylo zranění či smrt. Sam zlomil matce srdce. Kdyby nebyl hlupák, říkávala mu matka, a kdyby používal svou hlavu, mohl se stát vrchním vozkou drobného šlechtice a nosit kabátec s trojitou kápí. Místo toho to všechno zahodil kvůli pokušení. Nyní jen pokrčil rameny. „Proč jsi se k ní přidal ty?“ zeptal se Jonathona.

„Protože jsem chtěl, aby naše strana vyhrála,“ odpověděl Jonathon. „Protože tyrani z Londýna z nás udělají otroky.“

„Jsi stejnej pitomec, jako on!“ ukázal Sam na bratra. „Nikdo vás nezotročuje! Nikdy jsem o takový blbosti neslyšel! Otroci! Vy jste ti mizerové s otroky, ne my. V Anglii nejsou žádný spoutaný otroci, dokonce ani bílí. My máme zotročovat vás? Jsi blbej jak necky!“

„Měl bys to jít říct Georgi Washingtonovi!“ zazubil se na bratra Nate. „Nejspíš by s náma přestal bojovat, kdybyste si chvíli pokecali. Co ty o tom víš, Same?“

„Jsem Angličan a jsem na to zatraceně pyšnej,“ prohlásil Sam útočně.

„To já taky,“ zamumlal Nate, „ale stejně odsud hodlám vypadnout.“ Pohlédl na povstalecké strážce, které, znuděné službou, seděly na zemi a zíraly na jih.

„Nedělej to,“ řekl Sam. Nesnesl představu, že by o bratra přišel. „Prosím, Nate.“

„Maggie, Same, Maggie,“ odpověděl Nate lakonicky. „Slíbil jsem jí to. Čeká na mě a já půjdu, ať se ti to líbí nebo ne! Lepší než být zatracený zajatec, Same!“

„Chceš dezertovat?“ poslouchal Jonathon jejich konverzaci.

Nate se zazubil. „Mojí ambicí je, drahý Yankeeji, najít si místo pro život v Americe. Tady mého loajálního bratra to znervózňuje, ale mě ne. Nathaniel Gilpin už měl armády krále Jiřího až po krk, a pokud jde o mě, Same, měli bychom se teď oba velice formálně vzdát červených kabátů a utíkat jako o život.“

Jonathon se zasmál. „To byste měli.“

„Tak co, Same?“ zeptal se Nate.

„A získáte svobodu!“ řekl Jonathon s pravou vášní mladého revolucionáře.

„Já už svobodu mám!“ řekl Sam v bezstarostné nevšímavosti ke stavu, ve kterém se ocitl. „A jeho žádná svoboda nezajímá. Má holku.“

„Yankeeskou holku,“ vysvětloval Nate Jonathonovi s náhlou vášní. „čeká na mě v tom hájku támhle. Krásná jak obrázek!“

„To je i ta moje,“ řekl Jonathon vřele. „Jmenuje se Caroline.“ Na jihu vypukla náhlá střelba z mušket ve směru, kam pochodovaly regimenty Virgiňanů, a ten zvuk přerostl v nekonečné praskání, které prozrazovalo tvrdý boj. V řidnoucí mlze umírali lidé. Kdesi na západě hořel dům, plameny z něj se v oparujevily nezřetelné.

Černý hřebec se znovu přiblížil. „Jestli mě dostanete na toho koně,“ řekl Jonathon Nateovi, „pojedu s vámi. Slibuju, že vás dostanu za naše linie.“

Sam se obrátil, aby pohlédl na hřebce chvějícího se necelých čtyřicet metrů odsud. Nozdry měl rozšířené a v očích bylo vidět bělmo. Byl to postoj zvířete připraveného vzít při nejmenší zámince do zaječích.

Nate se podíval na bratra. „Ty bys ho zvládnul chytit, Same. Dovede s koněma cokoliv!“ Poslední poznámka mířila k Jonathonovi. „Já nejsem ani z půlky tak dobřej.“ Nate se obrátil zpět na Sama. „Dokážeš to, Same. Uděláš to?“

„Jenom abys mohl utéct?“ řekl Sam pohrdlivě.

„Same, prosím.“ Nate náhle zněl vážně. „Už to nevydržím, Same. Scammy z Maggie vymlátí duši, zabije jí. A já jí chci, Same. Chci být s ní! Šla támhle,“ ukázal na východ, kde se v posunujících se perlových závojích mlhy tmavě rozpíjely vzdálené lesy. „A já ji najdu!“

„Pomůžu ti!“ řekl Jonathon silně. „Potřebuju ale koně.“

Sam na bratra zíral. „Nate...“

„Je to můj život, Same!“ zazněl v Nateově hlase náhle vztek. „Nejsme k sobě přikovaní řetězy, ty a já. Buď si voják, Same! Jsi ten nejlepší zatracenej voják, kterým se dá být, ale mě nech být tím, čím chci být já!“ Nateovy oči se zaleskly. „Same, prosím!“

Sam váhal. Jonathon, který hádající se bratry sledoval, si povytáhl kabát, aby odhalil na kožených řemíncích visící měšec. „Potřebuju koně,“ řekl Samovi, „a zaplatím ti, když mi ho přivedeš.“

„Myslel jsem, že jsi raněný,“ odpověděl Sam.

„Dokážu jezdit, i když ne chodit,“ zachmuřil se Jonathon. „Prosím, Same?“

„Jste oba šílení,“ prohlásil Sam, ale postavil se, a aniž by si všímal strážných, protáhl se mezi plotem.

„Potřebuješ pomoci?“ zeptal se Nate.

„S koňmi ne,“ odsekl ostře Sam.

Ke krásnému hřebci se blížil velmi pomalu. Byl vystrašený. Svaly mu pod lesklou, blátem pocákanou kůží škubaly. Sam okamžitě rozeznal hodnotu napjatého, dobře živeného zvířete, které muselo nějakého důstojníka stát menší jmění.

„Hodný kluk! Hodný!“ Sam se zastavil asi dvacet kroků od hřebce. Musel patřit britskému důstojníkovi, protože měl na tmavě modré látce okraje sedla vyšitý královský znak. „To bude dobrý, chlapče, to bude dobrý. Nic, nad čím bys musel vyšilovat. Jenom si pro tebe jde Sam.“ Sam koně uklidňoval povídáním nesmyslů, zatímco se ke chvějícímu hřebci s bílými očima krůček po krůčku přibližoval. Uši měl nastražené a kopyto pravé přední nohy připravené na zemi. „Koně jako ty jsem neviděl celý roky! Hodnej kluk, tak, hodnej kluk. V klidu. V klidu. V klidu.“ Sam utrl hrst trávy, a aniž by přestal mluvit, podal

ji zvířeti. Nechal hřebce ji očichat. „Tak je hodnej kluk, tak je hodnej.“ Kůň, přestože se stále chvěl, vykročil k Samovi, který se velice opatrně natáhl po udidlu. Uchopil ho, pak nechal koně trávu sníst. „V klidu, chlapče, v klidu, v klidu.“

Utěšoval hřebce, třel mu boky a nechával z něj nervozitu vyprchat. Ztratil se v mlze, vyděšený střelbou z děl a mušket, a nyní se chvěl, když ho Sam hladil. „Tak dobře, chlapče. Zkusíme si tě projet, dobře?“ Sam se levačkou chytil za hrušku sedla a vytáhl se na hřebcův hřbet. Kůň se zachvěl a znovu nastražil uši, Sam však věděl, jak uklidnit nervózní zvíře. „Hodnej kluk, hodnej kluk. Hlavně v klidu.“ Dotkl se jeho boků patami a hřebec, poslušně pobídnutí, vykročil vpřed.

Samovi teď připadalo, že se zvuk bitvy rozléhá všude kolem, hlasitěji než po celý den, jel však na překrásném koni a na pár okamžiků zapomněl na svoji situaci. Naplnilo ho čiré potěšení z jízdy v sedle.

„Same!“ zavolal Nate. Povstalecké strážce už Sama pozorovaly a jeden z nich si přiložil k rameni mušketu, vzdálenost byla však na pokus o výstřel až příliš velká. Sam zvíře pobídl patami. Mohl odjet zpátky k vlastním liniím. Mohl zapomenout na Nateovo šílenství a vrátit se tam, kam patřil. Žádný zajatecký tábor; místo toho pouze tím, že by se vydal na jih, mohl Sam znovu získat teplo a přátelství batalionu.

Otočil koně k jihu.

Z mlhy přicházel zázrak.

Červenokabátníci.

Linie červenokabátníků. Červenokabátníci pochodující pod svými prapory k vítězství poté, co téměř ochutnali porážku.

Sam zíral.

Před postupující linií byli harcovníci, v jejichž čele Sam rozpoznal seržanta Scammella. Sam se zazubil. Hrstka zajatců také spatřila svou spásu. Vstali a jásalí, zatímco jejich strážce prchaly.

„Same!“ vykřikl Nate bez sebe zoufalstvím.

„Už je moc pozdě!“ křikl Sam. Postavil se ve třmenech a zamával na postupující batalion. Pár harcovníků vystřelilo po přechájejících strážích a jeden z Američanů se zatočil, padnul v poli na kolena, pak se naklonil dopředu. Náhle se ozvala hra na dudy, zuřivá a nezaměnitelná, která na křídle silnice oznámila příchod regimentu skotských horalů.

„Same!“ Nate se nakláněl přes plot a zběsile gestikuloval, aby mu Sam koně přivedl. „Same!“

„Vyhráli jsme, Nate! Vyhráli jsme!“ zajásal Sam nadšeně. „My jsme sakra vyhráli!“

Seržant Scammell teď také mával, cosi nesrozumitelného na Sama křičel, a právě pohled na jeho nenáviděného nepřítele přiměl Natea se otočit a utíkat. Utíkal na sever, utíkal pryč od červenokabátníků, utíkal za svobodou, která ho ve snech pronásledovala od okamžiku, kdy se před týdny armáda vylodila v Chesapeacké zátocě.

„Nate!“ zakřičel Sam, pak obrátil hřebce na druhou stranu. „Nate!“

Jenže Nate prchal. Nate na okamžik okusil svobodu a chtěl víc. Při běhu ze sebe strhnul červený kabát a zahodil těžký vlněný oděv pryč, protože by ho zpomaloval při pokusu dosáhnout ráje, o který usiloval.

„Vojíne Gilpine! Stát!“ zakřičel Scammell, který vedl harcovníky daleko před batalionem.

Nate, jemuž boty zapadaly do bahna, utíkal dál.

Seržant Scammell natáhl kohout muškety. Přiložil si mosazí pobitou pažbu k rameni a hrubými mířidly zacílil.

„Dejte to dolů!“ Jonathon Becket, ležící u cesty asi patnáct metrů od Scammella, na něj namířil pistolí.

Seržant Michael Scammell se však nebál žádného zraněného rebelského chlapce. „Stůj!“ zařval.

„Seržante!“ vykřikl Sam jediné slovo.

Scammell vystřelil.

Křesadlo udeřilo na ocílku, jiskra zažehla prach na pánvičce a zbraň sebou trhla v obláčku kouře.

Sam viděl záblesk prachu na pánvičce, pak i chuchvalec z hlavně plamenem vyvrženého kouře a otáčel se, křičel a řval, jenže Nate se prohnul v zádech a přímo uprostřed páteře se mu po šedé košili rozlívala červená skvrna.

„Same!“ ozvalo se jako řev muže, jenž stanul na kraji pekla. Nate klesl na kolena, stále se pokoušel pohybovat vpřed, ale nedařilo se mu to. „Same?“

Vzdálenost musela být téměř třicet yardů. Na mušketu velmi dlouhá střela. Patnáct yardů na pistoli nebylo tolik, ale Jonathonova střela, vypálená zesláblou rukou, o pěkný kus minula. Seržant Scammell přikročil k chlapci, probodl ho svými achátovými očima, pak Jonathonovi botou tvrdě dupnul na zraněné stehno. Jonathon vykřikl.

Nateovi na cestě dál škubala tvář. Košile nasákla krví. Prsty šátral kolem sebe, zatímco hlavu otočil k bratrovi. „Same? Same?“

„Nate!“

Sam kopnutím pobídl koně vpřed. Přeskočil plot, zatáhl za otěže a sklouzl ze sedla. Koně nechal běžet. Na pastvině za plotem se objevila loajalistická kavalerie, další zase dál po cestě, Sam však nikoho z nich neviděl. Viděl jen svého bratra. „Nate?“

„Same.“ Nate začal plakat. Každý vzlyk mu do těla vystřeloval bodavou agónií, Sam slyšel pouze stále opakované slovo matko.

Sam bratra nadzdvihl, pootočil a choval v náruči. „Nate?“

Jenže Nate ho neslyšel. Nate se prohnul v zádech jako muž lámaný v kole a jeho křik plný utrpení prorážel mlhou, dokud ho nezadusila krev, která se mu nahrnula do hlasivek. Sam, který bratra držel jako by mu mohl předat vlastní život a sílu, ucítil strašlivé škusnutí, když křik skončil.

Krev se rozlila jako voda a nastalo ticho. Nateovy oči se zastřely. Nezbyl žádný pohyb kromě prstů Nateovy levé ruky, které se pomalu, pomalu sevřely. Byl mrtvý.

„Nate?“ zeptal se Sam. „Nate?“

Bratrova hlava klesla ze Samovy levé paže. Po mrtvé tváři stékala krev a mísila se s Nateovými vlasy.

„Nate?“

Nad Samem se objevil stín. Seržant Scammell popadl uzdu černého koně a teď, stojící nad Samem, shlížel na mrtvého chlapce. „Utíkal, Same.“

„Zavraždil jsi ho.“

„Utíkal!“ vyštěkl Scammell to slovo. „A teď si koukej navléct červený kabát, než řeknu, že jsi utíkal ty, Same Gilpine!“

Sam odložil bratra do bláta. Jedinkrát pohladil bratrovu tvář, ucítil lepkavou krev, a postavil se. „Zavraždil jsi ho.“

„Utíkal.“

„Zavraždil jsi ho!“

Scammell ledově zíral do Samových očí. „Buď opatrný, Same.“

„Bastarde.“

Scammellova ruka vystřelila vzhůru, aby Samovi vtloukla rozum zpátky do hlavy, ale Samův svět se změnil. Všechno se změnilo. „Bastarde!“ Vší silou Scammella udeřil; Scammellova tvář pod tím úderem zapraskala a seržant pustil koně.

Sam se chopil otěží. Scammell byl vyvedený z rovnováhy, ale pokoušel se z ramena sundat mušketu s nasazeným bajonetem. Sam seržanta nakopnul do břicha, a pak se, zaslepený slzami, vytáhnul na hřebcův hřbet.

Samův svět vyplnilo šílenství a slzy a smutek. Slyšel výkřiky. Pole byla jedna velká změť červených kabátů, vlajek, řídnoucího kouře a slz. Podíval se na bratrovu mrtvou tvář, pak kopl patami, jako by na hřebci měl jet až na konec světa.

Hřbec Sama unášel pryč od kouře a červených kabátů. Scammell za ním nepřičetně řval, ale Sam ho neslyšel, protože Nate byl mrtvý a všichni královi koně a všichni královi

muži pro Sama teď nebyli nic víc než zrnko prachu. Byl červenokabátník a jeho bratr i se všemi sny o ráji za kopečkem byl mrtvý. Sam jel do neznáma a plakal.

Patnáct

Hrály kapely. Mlhou se nesla kakofonie trubek a bubnů, fléten a zvonečky ověšených nástrojů zvaných cinkavý Johnny, to vše podtrhované palbou děl a nekonečnými salvami mušket.

Ty zvuky, plnící uši sira Williama, ho rozčilovaly, zatímco čekal, až se na hlavní ulici objeví jeho zkáza. Nepřátelských harcovníků, zvěstovatelů britské porážky, přibývalo, přesto chvílky plynuly jedna po druhé a žádná americká kolona s rozvinutými zástavami se neobjevovala. Dělostřelectvo pálilo, ale žádná dělová koule nedoskákala k siru Williamovi. Skoro se zdálo, že síly George Washingtona vedou pod bílým příkrovem soukromou válku.

„Nemyslíte snad, že...“ začal sir William formulovat svoji naději na vítězství, pak však váhavá slova zadržel, aby nepokoušel osud.

Mlha prořídla, vybledla a odhalila lidský chaos. Ranění se snažili odvléct k pomoci, mrtví leželi tam, kde padli, živí měli rozšířené oči a v nich prázdné pohledy lidí, kteří museli přestát loterii smrti. Přesto ve všem tom chaosu stál z vůle sira Williama zárodek protiútoků připraveného k postupu. Sir William pohlédl na hodinky, přiklapnul víčko a přikývl. „Vypusťme psy.“

K nebesům se zdvihly prapory třech regimentů. Důstojníci zklidnili koně a seržanti si naplnili plíce. „Vpravo vchod!“

Paličky dopadly na čerstvě napjaté membrány bubnů. Vrávoravý a nemotorný útok postoupil. Trubky je poháněly k vítězství, jízdní dělostřelectvo chránilo křídla a velký čtverec z lemovaného hedvábí je vedl vstříc kotli rámusu, ve kterém se nacházela síla rebelů.

George Washington držel v ruce vítězství, ale upustil ho.

Ve středu bojiště, kde povstalci mohli prolomit obranu sira Williama, se Washington stočil stranou, aby zaútočil na dům, kde se ukryl Musgraveův čtyřicátý. Povstalecké dělové koule se odrazily od cihlových zdí, odpovídaly jim posměšky a palba z mušket. V zahradě a v sadu přibývalo mrtvých a všichni ti mrtví byli rebelové.

Kolem vesnice, kam muži pochodovali, aby podpořili hlavní boj, v mlze vypukl bratrovražedný boj. Dva povstalecké regimenty, které si sebe navzájem spletly s nepřítelem,

zahájily palbu. Rebelové zabíjeli rebely a na jejich křídlech, jako pomstychtivý, dravý proud, podtrhl chaos protiútok červenokabátníků.

Vražedné salvy trhaly povstalecké linie na krvavé cáry. Útok nemilosrdně pokračoval. Ztracení a poražení rebelové bez rozkazů couvali a ústup se proměnil v úprk.

Bůh toho dne oblékl červený kabát.

Americký střed téměř uzmul vítězství, ale zaváhal. Pravé křídlo se zarazilo o hesenskými bráněnou strž. Rebelské levé křídlo se zakouslo hluboko do britských linií a obsadilo tábořiště, kde je příležitost k plenění zastavila stejně jistě, jako červenokabátnická salva. Jejich důstojníci se je snažili burcovat k postupu a uvažovali, kdy se objeví slibovaná podpora ze středu či z leva. Nepřišla a Virgiňané zůstali osamoceni.

Kapitán Christopher Vane vyjel ke křídlu v nesnázích. Potkal brigádního štábního majora, který mu nabídl polní láhev s brandy a ukazoval směrem k travnatému tábořišti, které pokrývalo zahrady a pole. „Plný Virgiňanů,“ prohlásil radostně. Kulka z pušky, vypálená povstaleckým ostrostřelcem, práskla přímo mezi oběma důstojníky. Major však nehodlal dopřát nepříteli uspokojení tím, že by dal najevo, že si hrozby vůbec všiml. „Jsou uvěznění.“

„Uvěznění?“

„Poslali jsme dva bataliony na sever od nich. Deset minut, Kite, a budou se muset vzdát.“ Major pozvedl čturu s brandy v přípitku. „Připíjím na tenhle radostný den.“

„Vskutku!“ Vanea se zmocňovalo vzrušení z vítězství, jak červenokabátnické salvy pročesávaly okraje tábořiště. Olověné kulky bubnovaly do drnů a vystřelovaly do vzduchu uhlíky z ohňů na vaření, které ráno opustili. Virgiňané, kteří se probojovali tak hluboko do britských linií, byli namačkáni do úzkého kousku pekla, ve kterém létaly kulky a houstl kouř. Kolem nich pálili červenokabátníci a hesenští a tvořili tak novou mlhu kouřem z prachu. Tváře měli zašpiněné a zčernalé rty odtažené od zubů ve šklebu, se kterým zabíjeli dál a dál. Strhávali si nehty, když hmatali po křesadlech. Nabíjeli a zase nabíjeli, chrlili smrt do zmenšujícího se kruhu. Rebelové palbu z mušket opětovali, americká střelba však utonula v masakrující, pomstychtivé smršti vítězů.

Rebelové boj vzdali v momentě, kdy hesenské kanóny nabité kartáčovými střelami, které se z nadskakujících hlavní rozlétaly jako z brokovnice na ptactvo, zahájily palbu. Kouř se vzdouval v mohutných oblacích plujících k tábořišti, ze kterého zbyly jen kusy trávníku, dřeva a křičících lidí. Odněkud z té mlhou zakryté hrůzy zavolal hlas vyzývající Němce, aby zastavili palbu.

Děla, která s každým smrtonosným výstřelem odskakovala téměř pět metrů vzad, umlkla. Jako kaše hustý dým páchnoucí krví se zvedal spolu s protrhávající se mlhou. Z řad rebelů vlála roztrhaná bílá košile.

„Takhle to asi bude stačit!“ prohlásil major nadšeně. „Chcete se ke mně přidat, Kite?“

Vyrazili vpřed k povstaleckému regimentu, meče v pochvách, stejně jako další důstojníci podél celého tábořiště. Plukovník Virgiňanů, obklíčený, přečíslený a bez podpory, kterou mu jeho generál přislíbil, pomohl svým důstojníkům roztrhat prapor na malé kousky, které pak spálily v hesenském ohni. Někteří z jejich mužů při tom hanbou plakali. Další třískali mušketami o zem, aby rozlámali pažby a zbraně tak nemohly být použity proti patriotům. Ostatní, ti zranění, jen leželi a trpěli.

„Kapitáne Vane!“ Hesenský plukovník, který rozeznal nového pobočníka sira Williama, pobídl koně k Vaneovi. „Přijměte mé gratulace!“

„A vy zase mé, pane.“ Vane se nahnul, aby potřásl plukovníkovi rukou. První z vítězných červenokabátníků a rebelů už cupovali povstalecké kabáty a kapsy ve snaze najít mince, rum, jídlo či suvenýry. Vane je pozoroval, pak si všiml nepřátelských důstojníků, kteří s protaženými tvářemi kráčeli s meči připravenými ke kapitulaci. Vanea ten pohled těšil, ale věděl, možná lépe než kdokoliv jiný, jak těsný výsledek toho dne byl. Nebýt Washingtonových hrubých chyb, mohli to být červenokabátníci, kteří teď nesli jílcem napřed své zbraně vítězům.

Při té strašlivé myšlence Vane odvrátil kobyly od vzdávajících se nepřátelských důstojníků. Projížděl rozmrzelými, poraženými řadami a daleko na severu spatřil další britské bataliony pronásledující nepřátele. Kopl ostruhami a vychutnával si náhlou svobodu čistého vzduchu, který nepáchl kouřem a krví. Podkovy kobyly bušily do země. Po levé straně hořel dům, nezřetelný ve zbytcích mlhy, jejíž cáry se stále místy nad vlhkou planinou držely.

Pole byla zaneřáděná smutnými pozůstatky bitvy. V trávě ležely muškety. Těla se povalovala v hloučcích i osamoceně. Vypadala podivně malá. Většina, povšiml si Vane nezaujatě, měla ruce sevřené v pěst. Na jih vrávoral muž tisknoucí si prosakující díru v břicho. Kůň se zlomenou nohou se pokoušel vyšplhat z příkopu, načež zaržál, když mu žena, která na bojiště přišla drancovat, podřízla krk. Kůň se zatřásl, párkrát udeřil kopyty a zemřel, žena zatím neztrácela čas a spolu se dvěma malými dětmi odepínala drahé sedlo. Další ženy z vojenského tábora ucítily kořist a blížily se s tasenými noži, kterými si uměly poradit s umírajícími i mrtvými. Děti ženám sloužily jako zvědové, vyhledávaly příliš těžce raněné na to, aby se mohli bránit nožům i úderům rukou. Zabíjely a olupovaly Brity i rebely bez rozdílu. Zaznívaly výkřiky. Hluk bitevního pole po vítězství.

Třesko pár výstřelů z mušket a Vane v řídnoucí mlze uviděl rebely utíkající před britským postupem. Daleko na východě se pohybovali v zelené oděti jezdci; Američtí loajalisté na cestě Starý York, kteří prchajícím rebelům odříznou cestu a zmasakrují je šavlemi. Jásot, který zazněl, opět přitáhl Vaneovu pozornost k severu, kde díky zvratu ve vývoji dne došlo k osvobození skupiny britských zajatců, kteří vítali své vysvoboditele.

A Vane spatřil svého hřebce.

Viděl černého koně s bílými podkolenkami, na němž jel muž v bílé košili. Přeskočil plot a vrhl se dolů ze sedla. Padnul k zemi a sevřel tělo mrtvého muže. Další člověk, červenokabátník, vzal koně za otěže.

Christopher Vane jen zíral, nemohl uvěřit štěstí, které ho potkalo. Zakřičel, byl však moc daleko, než aby ho zaslechli. Nálezci hřebce bude muset nejspíš zaplatit odměnu, ale pořád lepší než o koně přijít. Kopl patami a kobyly, zadýchaná a unavená po vši námaze toho dne, přešla do neochotného klusu.

Potom Vane uviděl, jak muž v bílé košili vstal, otočil se a udeřil červenokabátníka. Vane bezmocně vykřikl. Červenokabátník zavrávoral, druhý muž vyšplhal do sedla a cválal na sever.

Vyčerpaná kobyly neměla šanci černého hřebce dohnat. Vane pořád zbytečně křičel, potom ovšem spatřil své vykoupení. Ze zalesněného údolí na protější straně cesty vyrazili lojalističtí husaři v zelených uniformách, kteří pronásledovali utíkající rebelské hlídače.

Šavle, zářící ve zbytcích mlhy, sekaly. S řevem a výtryskem krve se jeden z mužů zhroutil. Rebelové se pokoušeli vzdát, žádná válka však není tak hořká, jako ta mezi krajany ze stejné země, a tak američtí husaři neměli slitování. Šest z lojalistů se zčervenálými šavlemi přeskočilo přes plot na cestu a odřízlo hřebci cestu.

Chlapec, který na černém koni jel, se odvrátil od jezdců a otáčel koně, aby mohl přeskočit plot a ujet do pole. Uměl jezdit skvěle, povšiml si Vane, hřebec ale na kraji cesty zaváhal a poskytl tak Vaneovi, který nemilosrdně hnal kobyly bodáním ostruh, čas, aby přeskočil nízké hrazení, obrátil se a úplně klidně, jako by na ulici v Anglii potkal známého, se nahnul vpřed a uchopil uzdu černého koně.

Hřebec, který poznal společníci ze stájí, zařehotal a sklonil hlavu. Koně se k sobě přitiskly nozdrami a Vane zjistil, že zírá do bojem pološílených očí mladého, pohledného chlapce. „Dobré odpoledne,“ řekl Vane. „Aspoň myslím, že je odpoledne. Nějaký parchant mi ukradnul hodinky, nebo jsem je možná ztratil. Jste Angličan?“

„Pane?“ Sam se třásl jako list za bouře. „Ano, pane.“

Vane se předklonil a pohládl hřebce po uších. „Můj kůň. Opravdu vám děkuji. Předpokládám, že budete chtít odměnu?“

„Váš kůň?“

Vane viděl, že chlapec zanechal zdravý rozum kdesi ve větru, téměř jako by stál příliš blízko u hlavně kanónu, když vystřelil. „Nemohl jsem si ho dovolit,“ prohodil Vane konverzačním tónem, „ale říkal jsem si, že by mi mohl vyhrát závod či dva.“ Cítil, že v chlapci se každým okamžikem mohlo něco zlomit. „Asi bych ho neměl nechávat s kobyly, ale přišlo mi škoda ho vyklestit, nemyslíte?“

Chlapec se otočil a zíral na mrtvolu muže ležící v blátě. Na poli pod čepelemi husarů umírali poslední povstalci. Některý z jezdců se zasmál.

„Jmenuje se Hektor,“ pokračoval Vane. „Není to zrovna dobré jméno, ale člověk, který mi ho prodal, neměl žádnou představivost, žádnou. A jak se jmenujete vy?“

„Já?“ Zdálo se, že Samovi nedocházelo, že zvíře pod ním někdo drží. „Sam, pane. Sam Gilpin.“

„Gilpin? Velice anglické jméno.“ A také velice anglická tvář, napadlo Vanea. Ne ta obvyklá mrzutá, přízemní a bezzubá hrůza, ale pohledný saský chlapec. Samotná tvář Anglie, uvažoval Vane a podivil se, proč se takový hoch přidával k armádě. „Musíte být dobrý jezdec, vojína Gilpine. „Hektor je docela živé zvíře, že ano?“

„Ano, pane.“ Sam zíral na Natea. Oči měl opuchlé a skvrny od prachu na tváři mu žíhaly slzy.

„Gilpine! Dolů z toho zatracenýho koně!“ Seržant Scammell, který Sama doběhl, si před Vanem sundal klobouk, což bylo také jediné gesto, které prozrazovalo, že jeho přítomnost vzal v potaz. „Ty parchante! Dolů!“

„Radši udělej, co říká,“ řekl Vane jemně.

„Pane?“ Sam se na štábního důstojníka zamračil, pak se pootočil, aby pohlédl na Scammella. „Zabil jsi ho. Zavraždil jsi ho!“

„A tys mě praštil, ty parchante, a za to tě nechám stáhnout z kůže, Same Gilpine!“ Scammell měl na tváři velkou modřinu.

„Byl to můj bratr!“ Samův výkřik byl plný beznaděje a zármutku.

Scammell popadl Sama za nohu, zakroutil a zatahal a chlapec sletěl ze sedla. „Parchante!“ Scammell do Sama kopal, zatímco kapitán Vane, který stále nemohl uvěřit štěstí, se kterým znovu získal hřebce, koně od obou mužů odváděl směrem ke skupině důstojníků v sedlech.

Podplukovník Elliott, kterého Vaneovi představili, mu spolu s gratulacemi nabídl i lahev rumu. Pohovořili si o novinkách a nad bahnitou cestou se nesl smích plný úlevy. Horalský regiment za pohupování tartanů odpochoval na pastvinu na severu. Z vesnice na západě prchající Američany pronásledovaly dělové koule.

„Vypadáte, že jste se ocitl v samém středu toho všeho, Vane,“ řekl Elliot.

Vane vrhl krátký pohled na své zakrvácené kalhoty. Ranní události mu připadaly tak vzdálené. „To byl můj sluha, pane. Ten nevychovaný nešťastník mě při umírání celého zaneřádl.“

„Uměl vařit?“

„Ne moc dobře.“

„Tak vám ho aspoň nebude líto. Vždycky mějte sluhu, který umí vařit.“ Podplukovník Elliott upřeně hleděl na sever. „Proboha, že se ti Yankeeové ale naráz zlomili!“

„Že ano?“ Od cesty se ozval výkřik a Vane se otočil, aby spatřil, jak nutí vstát amerického zajatce. Zajatcem byl však raněný mrzák, který stát nedokázal, takže pro něj poručík nechal zhotovit ze dvou ukořistěných povstaleckých mušket a dvou kabátů nosítka.

Další výkřik přiměl Vanea pohlédnout na světlovlasého chlapce, co předtím jel na hřebci, jak ho rozzuřený seržant natlačil zády k ohradě. Vane se zamračil. „Ten kluk támhle, Sam Gilpin. Je k něčemu?“

Elliottovi zřejmě taková otázka přišla divná, Vane byl však pobočníkem sira Williama, takže mu vyhověl. „S koňmi dovede dělat zázraky. Bůh ví, proč se nedal ke kavalerii.“

„Nebo proč se vůbec přihlásil do armády,“ dodal Vane. „Vypadá to, že si se svým seržantem tak úplně nerozumí?“

Elliott se usmál. „Scammella se nevyplatí si znepřátelit, Vane.“

Seržant Scammell plival Samu Gilpinovi slova do tváře. „Vrazils mi jí, Same Gilpine! Vrazils mi jí! Nechám tě přivázat na trojnožku a budu tě bičovat, dokud ti nevyleštím žebra!“

Sam pohled oplácel, ve tváři měl vraždu. „Zastřelils ho!“

„Utíkal! A tys ho nezastavil! Za to tě nechám zbičovat taky, ty parchante!“ Scammell Sama udeřil do tváře, jednou, dvakrát, třikrát. „Ty parchante!“

„Tak dost!“ Hlas se ozval kdesi za Scammellem. Byl to ostrý, autoritativní hlas, při kterém se seržant obrátil a pohlédl vzhůru na neznámého důstojníka, který zastavil Samův panický útěk.

„Pane?“ postavil se Scammell do pozoru.

Christopher Vane si nebyl jistý, proč před okamžikem požádal Elliotta o svolení zasáhnout. Možná to způsobil pohled na to, jak dobře Sam Gilpin ovládal hřebce, možná prostě jen euforie z vítězství. Ať už to bylo cokoliv, Vane nyní držel Samův osud ve svých rukou. „Utíkal jste, Gilpine?“

„Ten parchant utíkal, pane,“ potvrdil Scammell.

„Vás jsem se neptal, seržante, nebo snad ano?“

„Ne, pane.“ V těch dvou slovech seržant Scammell vyjádřil všechno pohrdání, k důstojníkům choval.

„Nuže?“ obrátil se Vane zpět na Sama.

„Zabil mi bratra, pane.“

„Na to jsem se neptal!“ houkl Vane ostře. „Utíkal jsi?“

„Ne, pane!“ Sam popravdě vůbec nevěděl, co dělal. Byl jen plný beznadějného hněvu.

„Je to zatracený lhář, pane!“ Sam Gilpin seržanta Scammella udeřil a seržant nebyl muž, který by takovou urážku nechal nepotrestanou. Obával se, že zapojení tohoto důstojníka ohrozí přirozenou spravedlnost a měl pocit, že se musí vyjádřit zcela srozumitelně. „Je to zatracený lhář, pane, a půjde k trojnožce!“

Vane si pohrdání v hlase seržanta Scammella předtím všiml a teď se nemohl dočkat, až toho chlapa umravní. „Nemůžete bičovat mého sluhu. Přinejmenším ne bez mého povolení, seržante.“

„Vašeho sluhu, pane?“ Seržant Scammell vložil do svého hlasu tolik pobouření, kolik si jen troufl.

Vane se rozhodl vnímat otázku jako přitakání. „Děkuji, seržante.“ Pohlédl na Sama. „Umíš vařit, Same Gilpine?“

Sam nechápavě zíral na krví potřísněného důstojníka.

„Umíš vařit?“ zeptal se Vane znovu.

„Vařit, pane? Ne, pane.“

„Ale učit se umíš? A jezdit taky. Chyťtej,“ hodil hřebcovy otěže Samovi. „A za mnou.“

Sam se nehnul, jenom civěl.

„Nuže?“ Vane si roli Boha vychutnával. Stejně, jako ho sir William vytáhnul z fádnic povinností důstojníka regimentu, tak Vane nyní využít svého postavení štábního důstojníka a zachránil tohohle vojína. „Nebo chceš radši zbičovat?“ zeptal se Vane.

Sam se náhle seržantovi vytrhl a ve spěchu, aby si to náhodou tenhle donkichotský důstojník nerozmyslel, sebral červený kabát, který spadl z Jonathonova těla, potom vložil nohu do hřebcova třmenu a vyšvihl se do sedla. Svíraje kabát, pohlédl směrem k bratrovu tělu a zarazil se, když spatřil, jak dva vojáci Natea svlékají a připravují do společné pohřební jámy. Stejným způsobem svlékali všechny vojáky, ale nedívalo se mu na to lehce. Sam by rád odříkal modlitbu, možná i vykopal oddělený hrob, nebyl však čas, protože jeho nový pán byl netrpělivý. „Pojed’,“ řekl kapitán Vane. „Mám ďábelský hlad.“

Seržant Scammell byl bezmocný, Britové zvítězili a Sam byl zachráněn. Projížděl zkrvaveným polem, nad kterým se vznášela oblaka štiplavého kouře. Pan Washington si přišel pro bitvu, sir William ji vyhrál, Sam už nebyl dvojčetem a všechno se pod dotekem ohně a oceli změnilo.

Šestnáct

Paní Elizabeth Loringová, úžasná Lizzie Loringová, stála po boku sira Williama Howea a se zdvořilým úsměvem vítala hosty svého milence.

Sir William sám oslňoval kabátem z nejzářivější červeně, který zdobily girlandy a řetízký a krajky ze zlata. Bílý hedvábný šátek, módně našasený kolem zlaté spony se bouřil mezi manžetami zlatem lemovaného límce. Z šikmé modré šerpy, která mu splývala po blahobytném břichu, zářila zlacená a emailovaná hvězda. V paruce a na módních červených podpatcích stál Sir William šťastně vedle své milenky a byl tím nejpyšnějším mužem ve Filadelfii.

Atmosféru místnosti zpříjemňovala pomalá hudba. Hudebníci měli na hlavách pudrované paruky, které těsně lemovaly jejich potem se lesknoucí, soustředěné tváře. Na bílých uniformách se vyjímalý šarlatové manžety, rudé výložky a zlacené nárameníky odrážely svit vysokých svící, které prostor pro hudebníky osvětlovaly.

Paní Loringová, laskavá paní Loringová, měla na sobě šaty na polonézu z modrého, vlnkovaného hedvábí, jejichž rozstřižená sukňe odhalovala spodní sukni ze slonovinového brokátu. Modrá hedvábná róba s velkým dekoltem byla vyšívaná fialovými růžemi. Pod ňadry jí visely šňůry perel, přimykající se k jejich hedvábím pokrytým obrysům, zatímco horní odkrytou část nebojácně odhalených ňader zdobila dvě krásná, černá, sametová srdíčka. Zlaté vlasy měla vyčesané do barokních cukrových kudrlinek a girland, třpytících se perlovými slzami zavěšenými na stuhách z rudého hedvábí, které byly upevněné stříbrnými háčky. Složitý účes, stejně jako její oděv daleko módnější než jakýkoliv jiný v místnosti, se tyčil více než stopu do výšky.

Do krásných křišťálových sklenic se rozlévalo šampaňské, které bylo kvůli povstaleckým pevnostem, stále blokujícím spodní Delaware, nutné dovážet po pevnině ze zásobovacích lodí v Chesapeacké zátocce. Cinkání sklenic při přípítcích se v nepravidelném rytmu neslo pod líbeznými zvuky houslí, viol a fléten. Účastnilo se nejméně dvě stě hostů, při velkorysosti seznamu pozvaných vrchním velitelem si však počtem nikdo nemohl být jist. Přišli sem, aby oslavili znovunastolení monarchie v největším městě Ameriky. V mramorovém krbu hořel veliký oheň, který místnost vyhříval natolik dobře, že prosklené

dveře byly doširoka otevřené a někteří z hostů vycházeli i na lucernami osvětlenou terasu. Křišťálový lustr planul třemi řadami drahých, bílých svící, jejichž plamen se mihotal v nočním vánku proudícím sem okny.

„Pan a paní Becketovi!“ ohlásil uniformovaný majordomus, stojící vedle dvojitých dveří vedoucích do sálu, zvučným hlasem nově příchozí.

„Na mou duši, je to pan Becket! Je mi ctí, pane, je mi obrovskou ctí!“ A sir William, který se s oním mužem nikdy předtím ani nesetkal, zářil při setkání nadšením a choval se, jako by Abel Becket byl starým, dlouho postrádaným přítelem. „A vaše vážená paní. Jsem poctěn vaší přítomností, madam.“ Sir William se sklonil k buclaté ruce v rukavičce paní Hannah Becketové. „Dovolíte mi představit vám paní Elizabeth Loringovou?“

Lizzie nabídla svou ruku v krajkované rukavičce panu Becketovi, který ohromeně zíral na bujné poprsí, které se nabízelo přímo před jeho očima. Tvář se mu stáhla znechucením, které nedokázal zakrýt, milenku muže, na jehož úsilí záviselo obnovení obchodu ve městě, však nemohl ignorovat. Stiskl studené prsty v krajkované rukavičce. „Paní Loringová.“

„Musíte mi říkat Elizabeth.“

„Jak si přejete, madam.“ Abel Becket tolik z prsou své manželky neviděl za celý život, kolik se rozhodla světu předvádět paní Loringová.

„Lojalistický obchodník,“ zašeptal během této nucené konverzace Ambrose Serle, soukromý sekretář sira Williama, do ucha svého pána, „důležitý.“

„Prozradte mi,“ pronesl sir William pobaveně při pohledu na šokovanou reakci svých hostů na Lizziiu nádheru, „jak můžeme posloužit vašemu obchodu, pane Beckete? Vy obchodníci jsou naší oporou v koloniích a nemůžeme si dovolit vás přehlížet.“

„Můžete dobýt ty pevnosti, sire Williame,“ rozhodl se Abel Beckett, že s otevřeností nejdál dojde. „Řeka zamrzne, pane, zamrzne! A pokud do té doby nedostaneme příležitost plavit se se zbožím, zničí nás to. A jestli město nebude dostatečně zásobené, zničí vás to spolu s námi.“

„Také že ty pevnosti dobudu,“ odpověděl sir William. „Vlastně je to můj hlavní cíl v nadcházejících týdnech.“

„Týdnech!“ nedokázal Abel Becket ovládnout své rozhořčení v obavách, že ho nákup černého ořechu možná nakonec zruinuje.

„Pomalů, ale jistě, pane Beckete!“ rozzářil se sir William šťastně. „Ale teď přenechte starosti s pevnostmi mně, vy si zatím dopřejte trochu šampaňského. Vzácný nápoj, který mám ovšem v oblibě a paní Loringová se jistě zaručí za to, že přicestoval zcela bez újmy!“

Abel Becket se odvrátil od šokujících vrad a uvažoval nad tím, jak jakýkoliv muž, tím méně vrchní velitel a mírový pověřenec, může mezi ctihodné lidi přivést svou milenku. Jestli to takhle v Londýně chodilo, pak by možná přece jen... Tyhle myšlenky však byly příliš nebezpečné, příliš rebelské a on od nich upustil, zatímco vedl ženu přeplněnou místností do bezpečnější společnosti reverenda MacTeagua.

„Jak nudný člověk!“ řekla Lizzie siru Williamovi. Své velké, jasné oči nyní spustila z mizejících zad Abela Becketa a upřela je na červenokabátníka, jehož meč visel na novém stříbrném řetízku a jehož nové, zářivé prýmky prozrazovaly postavení štábního důstojníka. „To je ten tvůj nový chlapec?“

„To vskutku je. Kapitáne Vane!“

Vane přešel k siru Williamovi, byl představen paní Loringové a vysekl poklonu její kráse. „Madam.“

Lizzie ponechala své prsty v rukavičce ve Vaneově dlani. „Sir William mi prozradil, že jste u Germantovnu prokázal příkladnou statečnost, kapitáne?“

„To je od něj velmi laskavé, madam.“ Vaneovi, jehož uším zněla chvála jako rajska hudba, se nedařilo skrýt potěšení.

„Až příliš laskaví, jak někteří tvrdí,“ usmála se Lizzie, „hlavně k Američanům.“

Vane věděl, že ho zkouší, ale netušil proč. Usmál se. „Chápu proč, madam.“

Sira Williama Vaneův kompliment potěšil, jenže sira Williama na tom krásném večeru těšilo úplně všechno. Gestem zahrnul celou místnost. „Není to úchvatné, Kite? Úplně

jako v Londýně!“ Složitě zdobená síň, byť si možná nezasloužila přehnanou chválu sira Williama, přesto dělala dojem. Zrcadla, upevněná na elegantních štukovaných zdech, zmnohonásobovala roztráštěné záblesky světla z planoucích svíček z velrybího tuku. Dům zrekvírovaný pro potřeby filadelfského velitelství sira Williama, byl nejnádhernější z velkých obchodnických sídel ve městě.

„Bavte se, Kite!“ propustil sir William přátelsky svého nejnovějšího pobočníka a přešlapoval na svých vysokých červených podpatcích, zatímco hudebníci spustili populární melodii ‚Sezóny mládí‘. V ten okamžik sir William přetékal vřelostí a štěstím. Hamlet, jeho pes, se sice pořád nenašel, to však byl jediný mráček, který kazil spokojenost sira Williama. Navíc i tak doufal, že stříbrná značka na psově obojku může pomoci k Hamletově bezpečnému návratu. Vše ostatní bylo báječné. Vybojoval vítězství, Filadelfie byla v bezpečí, jeho žena v Anglii a Lizziin manžel v New Yorku.

Noční úleva pro sira Williama byla tedy zajištěna, jeho pobočníci však podobnou útěchu ještě hledali. Christopher Vane si sděloval dojmy s Johnem Andre, který, stejně jako on, pátral v zalidněné místnosti po ženském šarmu. Vane pokynul směrem k dívce v zelených šatech se staromódní krinolínovou sukní rozšiřující boky. „Má okouzlující úsměv, nemyslíš?“

Andre sebou dramaticky trhl. „Má ohavné zuby a dech jako z žumpy. Před chvílí jsem ji přiměl k smíchu a okamžitě se odmíloval. Co takhle ta modře pruhovaná?“

Christopher Vane se otrásl. „Jestli kvůli Heleně spustili tisíc lodí, Johne, kvůli téhle holce by nevyplula ani lodička na hraní.“

„Tobě je těžké se zavděčit.“ Andre ukázal směrem ke dveřím. „A co třeba ta v krémové bavlně? Tuším, že jsem zahlédl, jak ji neohrabaně svádíš?“

Vane se usmál. „Snažil jsem se jí zbavit, příteli. Tobě se ta šereda líbí? Jmenuje se Peggy Shippenová. Tu bychom, myslím, mohli ocenit dvěma či třemi menšími veslicemi.“

„Jsi ďábelsky nespravedlivý, Kite.“ Dívka měla plavé vlasy, svěží pleť a modré oči. „Myslím, že jí uděluji celou flotilu.“ John Andre si narovnal kabátec. „Jestli mě omluvíš?“

Slečna Shippenová byla na Vaneův vkus příliš při těle. Usmál se. „Přeji ti radostnou bitvu, Johne, a rychlou kapitulaci nepřítele.“

Znovu osamělý Vane bloumal okázalými místnostmi, usmíval se na manželky obchodníků a z velkých talířů uzobával ústřice, které zde byly naservírované pro potěchu hostů. Měřil si dívky, nespátřil však žádnou, která by v něm probudila potřebu začít s namáhavým flirtem. Lord Robert Massedene tančil s vysokou, rusovlasou dívkou, kterou by Vane možná shledal atraktivní, kdyby ji už neobjímaly Massedeneovy paže.

„Jak vám říkají, kapitáne Vane? Christophere, Kite nebo Kytíčko?“

Vane se obrátil a ke svému překvapení shledal, že se na něj usmívá Lizzie Loringová. Uklonil se. „Nikdy tím posledním, madam.“

„To si umím představit. Takže Kite?“

„Dobrá.“

„A já jsem Lizzie.“ Přijala Vaneovo nabízené rámě a odvedla ho napříč místností ke stolu naloženém pokrmy. „Billyho obklíčili obchodníci, kteří mě nudí.“ Vzala si ústřici a vložila si ji do úst. „Nejlepší na celém světě,“ vzdychla.

„Madam?“

„Ty ústřice, Kite! Určitě uznáš, že Amerika má ty nejlepší ústřice?“

Vane, kterého často zvyk kolonistů prohlašovat vše americké za lepší, větší a krásnější než cokoli, kdekoliv jinde, shledal, že nedokáže téhle úchvatné americké krásce, která měla takový vliv na sira Williama, odporovat. „Jsou velmi dobré, madam.“

„Dobré?“ opakovala pobouřeně Lizzie. „Naše ústřice, Kite, jsou sbírané z nebeského lože, živené mlékem andělů a jíst je smějí jen bohové.“ Zasmála se, znovu se zavěsila do Vanea a odvedla ho na terasu, kam z temných křovisek, ukrývajících ubytování pro otroky a stáje, krásně zářilo pár zapomenutých světlušek. „Žádná dívka, kapitáne?“

„Jsem dnes večer ve službě.“

„Berete svou službu nějak vážně,“ odpověděla Lizzie bezstarostně. Svou důvěrnou blízkostí k Vaneovi budila závist ostatních mužů, což ho těšilo.

Lizzie zatančila dva kroky v rytmu hudby, načež zdvihla sklenku šampaňského z míjejícího je tácu. „Myslíte si, že tohle je začátek míru, kapitáne?“

„A vy, madam?“ zůstával Vane ve střehu.

„Billy si to myslí. A chystá se v koloniích zůstat, až tu smlouvu podepíšou.“

„Povstalci už souhlasili s vyjednáváním?“

„Budou s ním souhlasit.“ Lizzie si narovnala blýskavé sukně a lehce se posadila na kamennou balustrádu pod lucernou, kolem které se to jen hemžilo mŕmami. „Pokud se k nim budeme chovat důstojně. Dnes jste, kapitáne, odmítl vpustit delegaci žen, která přišla navštívit sira Williama?“

Vane si uvědomil, že se s ním tahle chytrá a krásná žena obtěžovala s jistým cílem a pocítil odpor k tomu, že se mohla vměšovat do jeho povinností jen proto, že byla generálovou kurvou. „Generál měl práci,“ odpověděl Vane chladně. Delegace přišla orodovat za patriotické filadelfské civilisty, které lojalisté nelegálně uvěznilo ještě před příchodem Britů. Vane nešťastné manželky vězněných přijal, jejich petici však odmítl. Bylo však zjevné, že ženy našly zastání v osobě milenky sira Williama. „Zítřka je všechny propustíte,“ řekla Lizzie.

„Jestli sir William rozhodne...“

„Rozhodl.“

Vane tváří v tvář porážce pokrčil rameny. „Zanedlouho budou vězení určitě zase plná.“

Lizzie ho pozorovala, jako by se opravdu snažila pochopit, co se mu honí hlavou. „Slyšela jsem, kapitáne, že patříte k těm, kteří věří, že rebelové musí být za svoji zpupnost vůči králi Jiřímu potrestáni?“

Vane měl chuť odseknout, že do jeho názorů paní Loringové nic není, věděl však, že moc téhle ženy mu to znemožňovala. „Pokud nabídneme rebelům u jednacího stolu ústupky, madam, tak podpoříme ostatní v tom, aby následovali jejich příkladu. V celé říši se to začne hemžit chuligány! Ne, madam, rebely je třeba potrestat jako lekci pro ostatní.“

Lizzie Loringová předstírala, že jeho slova zvažuje. „Jak ale chcete ovládat školku poté, co zbijete všechny děti a všechny vás nenávidí?“

„Ať si nás nenávidí.“

„Hlavně dokud se vás budou bát?“ vysmívala se mu Lizzie. „Jste pyšný, kapitáne Vane! To proto, že jste obchodnický synek?“

Vane zíral do Lizziiých očí, odrážejících lucerny jako drobné, jasné jiskřičky, a uvažoval, kdo o něm šířil klepy. Massedene? „Ne, madam.“

„Angličané tak směšně obchodníky nenávidí. Musíte toužit zapadnout.“ Lizzie si zřejmě neuvědomovala, že drásá Vaneova nejcitlivější místa, nebo si možná prostě myslela, že jí její krása dává právo říkat, co si zamane. Usmála se. „Chtěla jsem vás však požádat, abyste podpořil sira Williama a jeho touhy, kapitáne. Chce dosáhnout míru bez dalšího zabíjení a věřím, že tohle přání si zaslouží podporu u jeho vojenské rodiny.“

„Vskutku, madam,“ prohlásil Vane neutrálně. Připouštěl, že Lizzie Loringová mohla chtít pro svého milence pohodlnou smlouvu, Vane však nehodlal měnit názory proto, že ukázala pŕlku prsou a sladce se usmála. Uvědomoval si ale, že udělat si nepřítele z ženy, která měla tak velký vliv na vrchního velitele, by bylo nebezpečné. „Mohu vás ujistit, madam, že žádný z pobočníků není při vykonávání svých povinností tak svědomitý, jako já. Uspokojí vás to?“

Lizzie Loringová ho však zřejmě neposlouchala. Místo toho pohlédla vpravo, rozptýlená rozruchem u prosklených dveří vedoucích z domu, a Vane se tím směrem zadíval také, aby zjistil, co upoutalo její pozornost.

Podíval se a svět se zastavil.

Ve dveřích stála žena, vysoká, štíhlá, mladá, panovačná a nádherná. Měla na sobě jednoduché šaty ze šarlatového hedvábí, na jejím napřimém těle však vypadaly jako nejmódnější róba. Vlasy měla černé jako čarodějnice a jemně se jí vlnily podél úzké, pěkné tváře, které dodával osobitost vztek, který se v ní zračil.

Poručík, jenž měl toho večera za úkol pouze uvádět hosty do sídla, se objevil po jejím boku a když spatřil Vanea, odvedl ji na terasu. „Pane? Mohu vám představit paní Marthu Crowlovou?“ řekl nervózní poručík.

„Jsem vám k službám, madam,“ uklonil se Vane.

„Kapitán Vane, madam,“ oznámil poručík. „Pobočník sira Williama.“

„Můžete mu říkat Kite,“ vycítila Lizzie bezpečně Vaneovo nepřátelství k ní, „a já jsem Elizabeth Loringová.“

Obě ženy se na sebe zadívaly a ve tvářích se jim musel mihnout záblesk sympatií, protože Martha se rychle, důvěrně usmála úsměvem, který se Vaneovi jako šipka zabodl přímo do duše. Uvažoval, jakou magií se takové ženy dorozumívaly.

„Paní Crowlová by ráda naléhavě mluvila s vrchním velitelem,“ vysvětlil poručík. „Řekl jsem jí, že sir William...“

„Sir William vás moc rád přijme,“ přerušila ho Lizzie a mávnutím poslala poručíka pryč. „Pokud vím, už alespoň půl hodiny ho vězní nějakí únavní obchodníci. Vydáme se ho zachránit?“

Sir William byl skutečně uvězněn, a to dokonce příliš blízko u ohniště v předpokojí, takže se obával, že mu plameny spálí hedvábné punčochy. Neodvažoval se nicméně pohnout ze strachu, že urazí delegaci filadelfských kupců, kteří ho obklíčili. Nudili ho, sir William však věděl, že musí o jejich potíže prokazovat zdvořilý zájem. Koneckonců šlo o řádné muže, kteří patřili mezi nejpevnější zastávce královské moci. „Ujišťuji vás,“ řekl sir William potřetí či počtvrté, „že říční pevnosti budou dobytý. Na mou čest, vzácní pánové, budou!“

„To musí!“ prohlásil temně výrobce nábytku.

„A také budou!“ Sir William si přál, aby mu některý z pobočníků přišel na pomoc, všichni se však nepochybně zabývali mladými dámami.

Abel Becket si přál vědět, k jakému datu budou řeky otevřeny pro dopravu. „Mám náklady připravené k vyplutí do Británie! Nařezané ořechové dřevo, sire Williame, které už teď mělo být na trhu.“

„To vám věřím, to vám věřím.“ Sir William, záda od blízkých plamenů téměř pečená, přemýtal, jaký to zvrácený osud ho vehnal do společnosti obchodníka se dřevem. „Ale řeka bude včas volná.“

„Dřív, než se objeví led, doufám,“ pokračoval Becket, „nebo Francouzi.“

Poslední poznámka se sira Williama dotkla a dovolil si jeden ze svých zamračených pohledů. Tohle byly poráženecké řeči. „Francouzi, pane Beckete, se do téhle rebelie nechtějí zaplétat! Ach, nepopírám, že by rádi viděli Británii poníženou, ale za cenu republikánství? Francie je monarchií!“ Poslední slova sir William pronesl blahosklonným tónem, jako kdyby od provinčního amerického obchodníka neočekával znalosti ohledně evropských vlád. „Krom toho,“ rozjasnila se tvář sira Williama, „povstání bude brzy u konce. Měli jsme to štěstí, že se nám podařilo zasadit panu Washingtonovi další úder. Neumím si představit, že by jeho muži vydrželi zimu, na mou duši neumím! A už brzy, vážení pánové, uslyšíme o úspěších generála Burgoynea. Odříznutí Nové Anglie!“

„Pochválen buď Bůh,“ řekl reverend MacTeague, který rozhovor poslouchal.

„Věřím, že mír je velice pravděpodobný a nablízku,“ ignoroval sir William tlustého kazatele, který otravoval velitelství, aby mu dovolilo konat formální bohoslužbu jako poděkování za vítězství u Germantownu. Sir William nechtěl nic formálního, jen radostné, samé radostné věci jako byla melodie ‚Světa vzhůru nohama‘, kterou nyní hudebníci hráli v rychlém tempu. Kolem jedné dveří terasy se mihl záblesk oslnivé modře a sir William s úlevou spatřil, jak ho k sobě Lizzie diskrétně láká. „Pokud mě omluvíte, pánové?“ zamumlal a zahučel, jako by jeho okamžitou pozornost vyžadovala nějaká naléhavá vojenská záležitost.

A svým způsobem také vyžadovala, protože Martha Crowlová, kterou v domě zavedli do prázdné místnosti, ve které se nalézala knihovna, sesypala na hlavu sira Williama hořké výtky ohledně jeho bezohlednosti. Navštívil sir William, dožadovala se odpovědi, nemocnice, kam umístili povstalecké zraněné?

Sir William, který obdivoval vášnivé ženy, dokonce i když ho rušily z veselí, přiznal, že nenavštívil.

Martha Crowlová se ovšem s návštěvou nemocnic obtěžovala a nyní popisovala siru Williamovi hrůzy přeplněných pokojů a nikým neutišovanou agónii zraněných. Lizzie Loringová, která seděla na kraji místnosti, naslouchala kapitánu Vaneovi.

„A v jedné takové nemocnici,“ dodala Martha, „umírá můj vlastní bratr.“

V knihovně zavládlo ticho, až na ozvěny zvonivé hudby, která sem doléhala z chodby.

„To je mi velice líto,“ řekl nakonec sir William. Zamračil se a hledal adekvátnější slova, žádná však nenašel. „To je mi velice líto.“

„Chtěla jsem ho odtud odstěhovat,“ pokračovala Martha, „stejně jako jsem se, sire Williame, pokoušela pomoci všem zraněným. Oba mé požadavky byly zamítnuty. Vaši doktoři se o americké pacienty nebudou starat, dokud nevyhlásí vlastní muže, ale zároveň ani nedovolí do nemocnice přístup našim doktorům. Je to necivilizované, sire Williame.“

„To je.“ Sira Williama zřejmě Marthina zpráva znepokojila a Vane si povšiml, jak pohledem instinktivně hledal pomoc u paní Loringové. Sira Williama rovněž evidentně zaujalo Marthino používání přivlastňovacího ‚našim‘. „Mohu se zeptat, a promiňte mi to, ale sdělíte povstalecké přesvědčení, paní Crowlová?“

„Jsem patriotka, pane, a jsem na to hrdá.“

„Vážím si vaší upřímnosti. Skutečně.“ Sir William se znovu odmlčel. „A předpokládám, madam, že jelikož jste tady sama, váš manžel zatím bojuje za pana Washingtona?“

„Můj manžel je mrtvý, sire, ale kdyby žil, nepochybně by v řadách generála Washingtona bojoval.“

Sir William zaznamenal důraz na slovo ‚generál‘ a pousmál se. „Tvrdohlavě odmítáme jeho hodnost uznávat, madam, což nám musíte prominout.“ Obrátil se na Vanea. „Máte službu, Kite?“

„Mám, pane.“

„Možná byste mohl upozornit nemocnice, že musí ve všem vyjít vstříc jakýmkoliv civilistům, kteří by chtěli pečovat o povstalecké raněné?“

Vane přikývl. „Samozřejmě, pane. Ještě dnes v noci nechám sepsat rozkaz.“

Sir William se otočil zpět na Marthu. „Říkáte, že váš bratr umírá?“

„Pokud mu někdo neuřízne nohu, ano.“ Martha zaváhala, ale nedokázala odolat a přisypala siru Williamovi sůl do rány. „A ani bych se to nedozvěděla, sire Williame, kdybych netrvala na prohledání nemocnic.“ Martha, stejně jako ostatní ženy ve městě, které se sháněly po zprávách o svých příbuzných, se zajatců vyptávala, jestli Jonathona neviděli v bitvě, místo toho však našla Jonathona samotného. „Trvala jsem na tom, že vstoupím,“ prohlásila vzdorně.

Sir William se usmál. „Jsem rád, že jste tak učinila, madam.“

„Ale nedovolili mi odtud Jonathona vzít.“

„Okamžitě to zařídíme,“ obrátil se. „Kite?“

„Okamžitě, pane.“ Vane se zadíval na Marthu. „Kde je váš bratr, paní Crowlová?“

„Ve State Housu, kapitáne.“

„A přejete si ho převézt kam?“ psal si Vane tužkou poznámky do drobné knížečky.

„Mám vápencový dům na rohu Čtvrté a Tržní. Mohu navrhnout, abyste Jonathona přinesli dvorkem a dolů po schodech do kuchyně? Bude tam čekat chirurg.“

Vane se povýšeně usmál při naznačené představě, že raněného rebela potáhne ulicemi sám. „Můj sluha se o to postará, madam. Jméno vašeho bratra?“

„Jonathon Becket.“

„Ne snad syn Abela Becketa?“ vyrazil překvapeně sir William.

„Jeho synovec, sire Williama, přestože pan Becket vydědil všechny patriotické členy rodiny.“ Martha to pronesla kousavě pohrdavým tónem, který vzápětí zmírnila skloněním hlavy směrem k vrchnímu veliteli. „Jsem vám vděčná, sire Williame.“

Opětoval její úklonu. „Pouze lituji, že bylo vůbec nezbytné, abyste kvůli tomu musela běžet do tohoto domu, madam.“

„Jsem ráda, že jsem přišla.“ Marthu zřejmě snadné vítězství zaskočilo, posléze znervózněla, když jí Vane nabídl rámě.

„Říkala jste, že jde o naléhavou záležitost, madam. Takže bychom se s ní hned měli vypořádat?“

„Ano, kapitáne.“ Martha, najednou poslušná, se nechala odvést pryč z místnosti.

Sir William vypustil dlouhý, uznaný výdech. „Doufám, že si Vane uvědomuje, jakou má šanci! Jestli jsem někdy viděl opravdovou krásku, tedy kromě tebe, pak je to tahle.“

„Doufejme, že s ní přijde trošku k rozumu.“

„Kit se ti nelíbí?“ zněl sir William překvapeně.

„Je to ambiciózní člověk, a navíc pyšný. To je nebezpečná kombinace, Williame.“

„Ale já jsem generál a on kapitán, takže myslím, že můžeme spát klidně. Vrátime se k našim hostům?“ Sir William se usmál benevolentním úsměvem tak širokým, že by zahrnul celou divočinu. Snil o míru, snil o smíchu, který by ten mír pozlatil štěstím a proto, zatímco kapitán Vane odešel s vdovou, se sir William vydal tančit.

Sedmnáct

„Pro Ježíše.“

Důstojník ve State Housu byl postarší a mrzoutský poručík, jehož dech páchl rumem. Zklamaný muž, kterému zamítli povýšení, o kterém věřil, že si jej zaslouží, nyní přidržel autorizaci vojína Sama Gilpina blízku u plamene odkapávající svíce. „Sir William Howe?“ zazněla v poručíkově hlase nevíra.

„Podepsal to, pane,“ napovídal Sam. Ve skutečnosti podpis napodobil osobní sekretář sira Williama, ale jen proto, že nechtěl siru Williamovi dále kazit potěšení z večera.

„Víte, že existuje taková věc, který se říká denní světlo? Bůh řekl ‚budiž zasraný světlo‘ a bylo, ale to ne! Sir William vás musí poslat uprostřed podělaný noci, co?“ Poručík podal papír s vyraženou pečetí Samovi nazpátek a neochotně uznal, že je pravý. „Takže jste tu, abyste našli jednoho zatracenýho Yankeee a vzali ho odtud, je to tak?“

„Ano, pane.“

„Hodně štěstí, synku. Opadávají ze svých bidýlek jak vrabci se syflem, takže ten zmetek je stejně nejspíš tuhej.“ Poručík zívá. „Vemte si zatracenou lucernu, laskavě celý to zatracený místo nepodpalte a neprobuďte ty krváčeče. Už takhle je s nima problémů až až.“

Takto vpuštěn do State Housu si Sam pomohl k lucerně, kterou zapálil od svíčky ve strážnici. Život důstojnického sluhy byl, jak zjišťoval, plný překvapení; ať už se jednalo o servírování dvou snídaní kapitánovi a jakékoliv děvce, kterou předešlého večera nahoru odvedl, či vyřizování podivných pochůzek jako tahle, která začala tak, že se kapitán vrátil z generálovy recepce předčasně, zburcoval Sama spícího na kuchyňské podlaze a požadoval, aby Sam okamžitě našel raněného povstaleckého vojáka ve State Housu.

Sam, mrkáním zahánějící spánek, se posadil. „Povstaleckého, pane?“

„Dvacet let. Jménem Jonathon Becket. Museli ho zranit poblíž místa, kde jsi napadl toho seržanta.“ Kapitán Vane rád Samovi jeho zločin připomínal, aby si tak zajistil Samovu ostrážitou vděčnost. „Jdi a najdi ho. Někdo musí mít nějaký seznam s jejich prokletými jmény. Vytáhni je, vzbud' je, použij rozkaz od sira Williama a pospěš si!“

„Jonathon Becket, pane? Jako ten arcibiskup?“

„Jsme tady snad, abychom probíraly historické zločiny? Proboha, Same, vzbud' se!“

„Ale já ho znám, pane! Musel jsem na něj dohlížet! Je to ten stejný chlápek.“

„Bůh mi seslal dokonalého služebníka!“ zmátl Vane Sama náhlým vzednutím dobré nálady. „Když tě Bůh stvořil, Samuele Gilpine, ve své obvykle mizerné práci se překonal. Vzhůru, mizero, najdi ho. V sázce je žena. Necht' křídla vyrostou z nohou tvých a u zadku patrona se ti zapálí. Ve zkratce, Same, pospěš si!“

A tak se Sam octl ve State Housu. Nikdo nevytvořil žádný seznam raněných, takže Sam musel procházet provizorní oddělení jedno po druhém, úkol to ovšem nebyl nevídaný. V posledních dnech Sama trápily myšlenky na raněného amerického chlapce, který se pokusil pomoci Nateovi při útěku, a kterého za jeho úsilí zřídil seržant Scammell. Sam se rovněž cítil provinile. Kdyby byl přivedl koně dříve či souhlasil, že s Natem uteče, pak by bratr nemusel být po smrti a Jonathon, který se nyní zvláštním způsobem zdál být spojený s Natem, nemusel ležet v téhle nemocnici.

Pokud ovšem Jonathon Becket vůbec žil, což se v zápachu a špíně State Housu nezdálo vůbec pravděpodobné. Sam s hledáním začal v patře, prosmekal se mezi raněnými rebely, kteří sténali, kleli a plakali. Budova páchla rozkládajícím se masem, hnisajícími zraněními, zvratky, výkaly a smrtí. Opravdové nemocnice, ať už byly jakékoliv, dostali britští ranění, takže tihle povstalci, oběti od Germantownu, byli přiděleni do State Housu, kde čekali na bolestnou smrt. Někteří spali, někteří už zemřeli, další mrkali v náhlém světle Samovy lucerny a v zoufalé touze po pomoci natahovali k malému světýlku ubohé ruce. „Příteli?“ zaznělo ze stínů. „Příteli?“ promluvil muž zabalený v zablešené dece. Sam, který ucukl před zápachem, který se kolem něj vznášel, se s lucernou nahrbil, promlouvající muž však nebyl Jonathon. Ruka se váhavě pohnula k Samovu rukávu. „Vodu? Prosím?“

Sam mu nabídl svoji polní lahev, kterou muž sevřel s téměř démonickou silou, přísál se k dřevěnému hrdlu, jako by nepil celý týden. Celá místnost se pomalu probouzela a při pohledu na milosrdenství spustila strašlivé a naléhavé sténání o pomoc.

„Vážně jsi to musel dělat? Bylo to opravdu nezbytné?“ zazněl ze dveří nevrlý hlas a Sam se otočil, aby spatřil červenokabátnického desátníka s očima zastřenými spánkem a pohlédl na něj.

„Desátníku?“

„Ruší náš odpočinek.“ Desátník měl nečekaně vzdělaný přízvuk. „A teď, chlapci! Prosím! Čas spát! Je pro vás dobrý! Spánek! Laskavá péče sestřičky přírody!“

Rebelové se však už probudili, vztahovali ruce, plačtivě žádali o vodu či jídlo, které jim Sam nemohl nabídnout. Hmátl po své prázdné lahvi, popadl lucernu a z místnosti uprchl.

„Vážně nepomáhá probouzet v nich naděje,“ napomněl Sama desátník. „Možná si myslíš, že jim prokazuješ laskavost, z dlouhodobějšího hlediska je to ale zbytečná krutost! To jsem taky řekl těm ženám, které se o ně chtěly starat. Proč? Proč prodlužovat jejich utrpení, ptal jsem se jich? Ale ženy se do takových věcí prostě rády míchají, nemyslíš?“

Sam se vedle otevřeného okna opřel o zeď. Podél jasného měsíce proplouvaly černostříbrné mraky. Lupal po čerstvém, chladném vzduchu. Po okenní římse pelášil šváb. Dotkl se kabátu, pomyslel na bratra a stejně jako vždy musel při té vzpomínce potlačovat slzy vzteku. Sam se snažil utěšovat tím, že Nateova rychlá smrt byla pro vojáka lepší konec, než tohle dlouhé a bezcitné mučení. „Chtěli jenom vodu,“ řekl.

„Jednou denně ji dostávají,“ odpověděl desátník tvrdě. „Už takhle je otrava jí sem tahat! Nemáme dost lidí! A navíc není našim úkolem starat se o nepřátelské raněné. Jsem flétnista!“

Sam se pokoušel vyhnat z hrdla hustý zápach smrti. „Hladoví!“

„To je všechno chyba pana Washingtona, obávám se,“ zamítl desátník problém zvláště elegantním mávnutím štíhlé ruky. „Válečné zvyklosti říkají, že o válečné zajatce vlastní strany se musí postarat on sám, a pokud se s jejich přiděly neobtěžuje, pak nemusíme ani my.“ Slova pronesl zpěvavým hlasem, jako by je opakoval z paměti. „Nemysli si, že s nimi nesoucím, to si nemyslí. Soucím, vážně ano! Čtu jim žalmy!“

„To se jim asi líbí,“ odpověděl Sam hořce.

„Chtěl jsem k církvi.“ Probuzený desátník se zřejmě rozhodl, že už si zrovna tak může odsloužit službu. Zapnul si kabát i opasek. „Bud' k církvi nebo k divadlu, ale nakonec pískám králi Jiřímu. Nebo spíš dělám ošetřovatelku neotesaným kolonistům. Takové útrapy!“ Prohlídl si Sama odshora dolů a co spatřil se mu nejspíš líbilo. „A ty tu máš být, nebo jsi tu na společenské návštěvě?“

„Hledám chlapce zraněného u Germantownu.“

„Nejspíš je mrtvý. Umírají v jednom kuse, výš. Musíme jejich těla vynášet ven. Špinavá! Zavšivená! Ale je to pro ně milosrdenství, vážně. Zmrzačený člověk si života moc neužije.“

„Ten chlapec byl mrzák,“ řekl Sam. „Měl zkroucenou, koňskou levou nohu.“

„Ach!“ ozval se desátník s náhlým nadšením. „Pohledný chlapec s černými vlasy? Včera byl, myslím, naživu.“ Pokynul Samovi, aby ho následoval a před schodištěm položil Samovi ruku na rameno jako varování. „Hlídej si, kam tady šlapeš, není to zrovna zdraví prospěšné místo.“ Vedl Sama chodbou, kterou se, ježto šlo o latrínu strážných, nesl zápach výměšků a moči. Světlo lucerny vyplašilo dvě krysy, které se mohly přetrhnout, aby zmizely v temnotě, zatímco desátník otevíral vysoké dveře a uváděl Sama do pěkně zdobeného pokoje. „Tihle,“ řekl svým jemným hlasem zneuznaný hudebník, „jsou ti šťastnější. Nejsou totiž tak těžce ranění.“ Nadzdvihl Samovi paži, aby lucerna ozářila větší část místnosti s vysokým stropem. „Přímo tady rebelové podepsali svoji deklaraci nezávislosti,“ zasmál se desátník.

„Jejich co?“ Sam o žádné deklaraci nikdy nic neslyšel.

„To je jedno.“ Desátník pohlédl na zraněné, kteří při pohledu na světlo lucerny spustily své strašlivé sténání o pomoc. „Ne že by jim to nějak pomohlo, co? Ten tvůj ležel tamhle pod oknem.“

Těžko se dalo určit, v čem přesně měli být lehčeji zranění šťastnější než jejich druzi, snad až na to, že jim bude déle trvat zemřít. Místnost páchla hnilobou. Pach horečnatého potu, krvavého průjmu a masa zaživa ohnívajícího od kostí. Panovala tu horečka a cholera. Byla to kostnice.

Pod oknem však Sam spatřil tvář s očima zářícíma jako uhlíky, úzkou a pohlednou tvář chlapce, vedle kterého klečel u Germantownu. A viděl též, že Jonathon byl mnohem nemocnější, než co mu mohlo způsobit jediné zranění, se kterým mu Sam pomáhal, chlapec měl horečnatý pohled, štíhlé tělo se blouznivě třáslo a v Samovi se vzedmula vina a lítost, zatímco překračoval namačkaná těla na cestě k chvějícímu se chlapci, kde poklekl. „Jonathone?“

Nedostalo se mu žádné odpovědi. Sam zaznamenal veš, která Jonathonovi proběhla pod límcem. Chlapec páchl vlastními výkaly a potem a krví. „Jonathone?“

„Takže jsi ho našel?“ ptal se desátník.

„Ano.“ A jak Sam to slovo vyslovil, zdálo se, že se do chlapcových očí vrátilo vědomí. Pomalu se zaostřily na Samovy oči, pak se na Američanově tváři rozhostil překvapený výraz. Po překvapení přišla nesmírná úleva, že se konečně objevila pomoc, jeho pohled vypovídal o pekle, které na tomhle místě musel vytrpět. Sam věděl, že jestli nepromluví, rozpláče se lítostí. „Dostanu tě odtud, Johnny.“

„Ty si ho vezmeš?“ zněl desátník šokovaně.

„Rozkazy,“ řekl Sam, „od sira Williama Howea.“ Za posledních pár dní už zjistil, jakou sílu ta kouzelná slova mají.

„Kdo je tedy ten šťastlivý Yankee?“ zeptal se desátník, zřejmě ale nikoho konkrétního. „Zvládneš to sám? Nemůžu ti pomoci ho zvednout, víš, ne s mými zády.“

„Zvládnou to.“ Sam Jonathona z marastu zdvihl, špinavé tělu mu v náruči připadalo lehké, a odnesl ho do domu na Tržní ulici kde, přesně jak předpověděl kapitán Vane, čekal ve svícemi ozářené kuchyni doktor. S ním čekala vysoká, elegantní dáma a černá služebná, která se rozplakala hrůzou, když Sam své děsivé břemeno pronesl dveřmi.

„Proboha!“

Doktor jako ozvěnou zděšené „proboha!“ opakoval.

Sam tělo položil na stůl a pak, protože nevěděl, co jiného by měl dělat, se vrátil k zadním dveřím, jen aby ho zarazil doktorův vzteklý hlas. „Vy jste mu tohle udělali! Tak mi ho taky pomůžes spravit!“

„Já?“

„Jsi červenokabátník, ne? Jeden z těch skvělých mužů, kteří nás přišli zachránit před námi samými?“ vyplivoval doktor hněvivě svá slova. „Pojď sem, člověče! Tvůj kapitán je moc přecitlivělý, než aby pomohl, tak něco pro patriota uděláš ty.“

Doktor svlékal Jonathonovi šaty, rozřezával přitom hnijící, odporné, hnisem ztuhlé vrstvy oblečení na dlouhé pruhy. Vysoká, pohledná dáma zbělala, zatímco černá služebná rychlými a šikovnými prsty pomáhala. „Copak tam pro ně vůbec nic neděláte?“ zuřil dál doktor.

„Ne, pane,“ zazněl bídně Samův hlas.

„Barbaři. Mizerové. Špína.“ Zatímco to říkal, odstranil doktor poslední vrstvu plátna. Sam, fascinovaný a zhrožený najednou, hleděl na pokroucené a beztvaré maso, které tvořilo Jonathono pravé chodidlo.

„Nezírej!“ utrl se na něj lékař. „Ach proboha! Ta noha bude muset pryč. Vodu, Jenny! Prostěradla. Proboha.“

Noha byla nateklá, ohnilá, zapáchala.

„Můžete...“ začala vysoká dáma.

„... můžu, Martho, ale musíš mi dopřát trošku klidu!“ Doktor byl téměř úplně plešatý a měl nevrlou, buclatou tvář. Otevřel dřevěný kufřík lemovaný sametem, který obsahoval pilky, nože, vrtáky a pinzety všemožných tvarů stejně jako děsivé malé skalpely. Vytáhl pilku na kosti, dva nože a jeden ze skalpelů. Na zubech pily se ještě držely skvrny zaschlé krve.

Doktor shrbil k Jonathonově třesoucímu se pravému stehnu a přičichl k smrdutému masu. „Není tu žádná kůže, která by se dala přes pahýl zašít. Máte tu dehet?“

„Ne,“ řekla Jenny.

„Tak tři žhavé pohrabáče! Do ruda rozžhavené železo. Cokoliv! Ty!“ – to platilo Samovi – „pojd' sem!“

Sam poslušně došel ke konci kuchyňského stolu, kde doktor zrovna vázal velký kožený popruh kolem stolu i pacienta.

„Pořádně tu utáhni,“ řekl doktor. „Nechci, aby se pohnul.“ Další popruh přišel kolem Jonathonova pasu a dva další kolem jeho zdravé, levé nohy. „Pohrabáče, Martho! Pohrabáče!“

Martha strčila do ohně tři pohrabáče a Jenny zatím obsluhovala kožené měchy. Doktor si sundal kabát a nasadil si zakrvácenou zástěru. „Bude ho to bolet.“

„Pomohla by brandy?“ zeptala se Martha.

„Pochybuju, že by jí dokázal vypít,“ řekl doktor, „ale mě pomůže.“ Útočně pohlédl na Sama. „Je přivázaný, ale bude sebou plácát jako ryba na suchu. Ty ho budeš držet v klidu, jasné? A nedívej se na to, co budu dělat, jenom ho pevně drž!“

„Ano pane.“

„Martho! Přines tu brandy a taky víc světla, víc světla!“

Čekali. Jonathon sténal a obracel hlavu ze strany na stranu. Potom se Martha vrátila do kuchyně s párem vysokých, pokroucených, stříbrných svícňů. Nesla také černou láhev s brandy, po které doktor hmátl. „A teď vezmi bratrovu hlavu, Martho. Drž ho, povzbuzuj ho. Nejspíš tě neuslyší, vlastně nejspíš umře, ale můžeme se aspoň pokusit napravit, co naši královští páni provedli. Jenny! Udržuj ten oheň pořádně horký!“

„Ano, pane doktore.“

Doktor zavěsil pásek na broušení břitvy na hák na maso a nyní čepelí nože po kůži přejížděl nahoru a dolů. „Budou vám tvrdit,“ prohlásil směrem k celé kuchyni, „že uříznout nohu trvá dvacet minut. To je odporný, do nebe volající nesmysl. Sám jsem to zvládl za devadesát vteřin a zvládnou to i teď. Kdyby to trvalo déle, bude to pro něj moc velký šok. Není na tom nic příjemného pro nikoho ze zúčastněných, ze všeho nejmíň pro toho prokletého pacienta, ale jestli mu chcete dát aspoň čtvrtinovou šanci na přežití, pomozte mi

tím, že nebudete rvát, omdlévat ani jinak projevovat ženskou přecitlivělost. To platí i tady na našeho galantního britského vojáka. Drž pevně a mysl si na Anglii, ale ne ať se z té myšlenky pozvracíš. Jsou už pohrabáče rozžhavené?“

„Ano, pane doktore,“ řekla Jenny pokorně, evidentně vystrašená doktorovou pompézností.

„Bůh nám všem žehnej.“ Doktor odložil nabroušený nůž a nalil si do šálku štědrou dávku brandy. Všechnu ji do sebe obrátil. „Jestli má Bůh slitování, zůstane v bezvědomí. Držte ho.“

Sam pažemi obemkl Jonathonovo břicho. Martha položila dlouhé, bledé prsty na bratrovy ještě bledší tváře a chirurg zvedl dlouhý, děsivě ostrý nůž. „Tak odvahu!“ pronesl doktor ponuře a pak jako břitva ostrým nožem řízl.

Jonathon vydal řev jako duše nořící se do věčného zatracení. Ve stejný okamžik se jeho tělo začalo otřásat tak zuřivě, že s ním Sam musel bojovat vši svou venkovanskou silou.

„Držte ho v klidu!“ zakřičel doktor, přičemž poslední slovo protahoval, jako kdyby se snažil přehlušit strašlivý nářek plný zoufalství a bolesti. Sam držel tělo na stole, zatímco lesklá čepel porcovala stehno a rozlívala tak na podlahu hnis a krev.

Nůž zmizel a na jeho místě se objevila pilka na kosti. Doktor hekal, pila se smýkala, zadrhávala, pak přišel její skřípavý zvuk. Jonathon naštěstí omdlel. Sam se na operaci nedíval, zíral do tmavých očí dámy, která nevědomě zírala do těch jeho. Ucítili nádech spáleniny od spěchající pily.

Chirurg se naposledy s heknutím opřel do pily a na zbývající maso tasil druhý nůž. „Pohrabáče! Rychle, holka! Rychle!“

Jenny doktorovi podala první pohrabáč a Jonathonovo tělo sebou trhlo, jak do ruda rozžhavené železo vypalovalo rozcupované maso. „Další!“ Další sykot páry a pach spečeného masa, který přiměl Sama nakřčit nos. „Další!“ A Sam zavřel oči, jako kdyby temnota dokázala skrýt ty děsivé zvuky a pachy.

„Devadesát osm vteřin!“ Doktor se potil. „Obvazy!“ Obvazy byly nasáklé octanem olovnatým, aby pomohly v boji s infekcí. „Ty!“ – to opět platilo Samovi – „Odnos tu nohu ven a pohřbi ji.“

Sam zvedl groteskně pokroucenou nohu za kotník a odnesl ji na dvorek. Nebylo tam světlo, netušil, jak má najít rýč či zjistit, ve které části malého dvorku by měl uříznutou končetinu zahrabat. Upustil ji na trávu a nešťastně se posadil ke zdi.

Vzhlédl, když se ozval výkřik. Na zápraží se objevilo malé dítě, v nočním oděvu a vystrašené. Volalo matku a Sam, v obavě, aby dítě nespatriilo uříznutou nohu, vběhl do dveří a malou holčičku zvedl. „To je dobrý, to je dobrý.“

„Dveře byly zavřené.“ Dítě, probuzené děsivým výkřikem, se pokoušelo dostat do kuchyně.

„To je dobrý,“ tišil ji Sam. Za dítětem mohl nahlédnout do pokoje okázalého stejně, jako šlechtická obydlí u nich doma. Tak jemně jak jen dovedl, vysvětloval, že ten ošklivý hluk dělal někdo, kdo byl zraněný, ale teď se mu snažili pomoci.

„Kdo?“ Dítě v jeho věku Samova slova zcela uklidnila.

„Někdo, komu říkají Jonathon.“

„Strýček Jonathon?“

Sam uslyšel hrůzu v dětském hlásku a rychle se ji pokoušel rozptýlit. „Uzdraví se! Slibuju!“ Sam si náhle vzpomněl na kopnutí muškety, obláček kouře, radost ze zastřelení nepřítele a podivil se, jak to sem všechno vlastně vůbec dospělo; odměna pro vojáka v podobě krve a pilek a nočního křiku. Možná, že Nate měl štěstí. Sam náhle uvnitř věděl, že bratrova smrt a Jonathonovo přežití jsou spolu neoddělitelně spjaté; také věděl, že slib daný dítěti musí dodržet, pokud bratrova duše má za těmi nejbližšími hvězdami dojít ráje. Bylo třeba zachránit život povstalice a Sam se k tomu upsal. Sam, skrze Jonathona, chtěl věci napravit.

Osmnáct

Ve své víře, že rebelii lze ukončit ryzími potěšeními a svést tak zahořklé kolonisty, se sir William s pomocí Lizzie Loringové rozhodl proměnit život filadelfské společnosti v jednu velkou ostentativní, oslnivou pohádku. Večírek střídal večírek, ve světle svíček se prolínaly jednotlivé chody a hudebníci, namísto aby inspirovali v červeném oděné řady v bitevním kouři, poháněli víření tanečníků po naleštěných podlahách města. Filadelfie uvidí a zbytek Ameriky pochopí, že tyranští Britové z povstalecké propagandy s sebou ve skutečnosti přinášejí radost a jedinou skutečnou naději na bohatství a mír v koloniích.

Přesto se nedalo v prvních týdnech britské okupace na válku jen tak zapomenout. Na dolním toku řeky přetrvávala nepříjemnost v podobě povstaleckých pevností a město bylo třeba obehnat strážními posty, aby radovánky nenarušovaly povstalecké výpady. Nicméně uvnitř tohoto ochranného kruhu si sir William přál stvořit vládu smíchu a jeho pobočníci, kteří ještě nedávno projížděli palbou a masakry, se měli stát uvaděči těchto radovánek.

Kapitán Vane takový rozkaz dychtivě přijal, neboť kapitán Vane se zamiloval.

Tu noc, kdy Jonathonovi uřízli nohu, očekával Vane vdoviny díky, které, když konečně přišly, byly sice krátké, ale příjemné. V následujících dnech Vane vdovu doslova obléhal květinami, dárky a lichotkami. Zamiloval se a miloval se vši vášní mladého muže, jenž dlouho strádal, co se ženské společnosti týče, a který věřil, že v osobě jediné dámy našel přímo vzor všech svých tajných tužeb. Že je zamilovaný, prozradil Samovi, protože člověk si před vlastním sluhou takové tajemství udržet nedokáže, a o šťastné noviny se podělil i s Johnem Andre.

„A tvrdíš, že je krásná?“ dobíral si Andre Vanea.

„Jako temný anděl.“

„A dech jí nepáchne?“

„Jako v rose rozmačkané lístky růže.“

„Tak to má určitě aspoň shnilé zuby?“

„Čisté jako vyleštěná slonovina.“

„Je chudá?“

„Požehnaná bohatstvím, Johne, o kterém se člověku ani nesní.“

Andre vypadal poplašeně. „Musí mít nějakou nedokonalost, Kite.“

„Má dceru,“ uznal Vane, „ale je to roztomilé dítě.“

Andre se zasmál. „Pak ti přeju hodně štěstí, Kite. Zasloužíš si ho. Ale je to určitě rebelka, ne?“

„Ženské názory,“ prohlásil Vane odmítavě, „se mění. Jsou tím notoricky známé.“ Andre se usmál. „Tak kdy mě představíš té dokonalé ženě? Nebo se bojíš vystavit ji mému obdivu?“

„Přivedu ji na Billyho bakchanálie.“

„Pokusím se tedy z jejího zjevu neodmlít.“

Billyho bakchanálie byla přezdívka pro venkovní událost údajně připravovanou na oslavu příchodu podzimu, ve skutečnosti šlo však pouze o záminku pro hýření na Šíji – krásném místě plném vzrostlých stromů nad soutokem řek, jejichž břehy lemovaly přepychové domy vybudované coby letní sídla bohatých Filadelfanů. Právě v zahradě jednoho z těchto domů sir William poručil podávat pozdní večeři, aby hosté mohli jíst a popíjet ve slábnoucím denním světle. Hudebníci hráli v opatrně naaranžovaných besídkách mezi stromy, na kterých jako bledý měsíc v odpoledním slunci čekaly na příchod tmy čínské lucerny. Hosté se na Schuykillu projížděli na pramicích, které si u břehů řeky uvázali lovci kachen.

Den byl zatažený, ale suchý, takže si proti sobě jízdí a pěchotní důstojníci mohli odpoledne zahrát kriket. Málokterý z diváků hru sledoval, protože sledovat se navzájem skýtalo větší potěšení. Lizzie Loringová, úchvatná v bílých saténových šatech oblečených přes šarlatový spodní oděv, držela stažený slunečník, kolem kterého se táhl věnec tkaných květin ladících se stejnou výzdobou zkrášlující její klobouček. Procházela se zavěšená do sira Williama a důstojníci se svými dámami se jim nalevo napravo ukláněli a dělali pukrlata.

Martha dorazila v polonézových šatech barvy půlnoční modři a s tmavými vlasy vyčesanými téměř stejně vysoko, jako byly ty Lizzie Loringové. Obě ženy se od svého prvního setkání spřátelily a Lizzie teď táhla svého milence k Marthě. Sir William se poklonil. „Jak se daří vašemu bratrovi, drahá paní Crowlová?“

„Lékař mu chce pouštět žilou. Myslíte si, že je to dobrý nápad, sire Williame?“

„Nejsem žádný odborník.“ Sir William se usmál na kapitána Vanea, který pyšně stál po boku vdovy. „Některé hlasy v Londýně tvrdí, že pouštění žilou je špatný nápad. Osobně ale nemůžu říct, že by mi to někdy ublížilo.“

„Já myslím, že pouštění žilou je otřesný nápad.“ Navzdory otázce se Martha zřejmě již rozhodla. „Ten chudák už takhle krve ztratil dost, takže doktorovi řeknu, ať si ty své pijavice zase odnese.“

„Ale váš bratr se zotavuje?“ zeptala se starostlivě Lizzie.

„Nepřitížilo se mu,“ odpověděla Martha. „Ale sluha kapitána Vanea se k němu chová velice laskavě a zdá se, že to pomáhá.“

„Je to dobrý chlapík, Sam,“ přikývl Vane. „A hotový génius při léčbě nemocných koní, sire Williame.“

„Váš bratr bude nepochybně brzy zase cválat,“ řekl sir William laskavě, než nabídl Vaneovi a Marthě, aby se k němu v kočáře připojili a navštívili níže položenou baterii, která střežila soutok Delawaru a Schuylkillu. Shromáždili se tam i jiní hosté, kterým bylo servírováno víno a ústřice. Nebylo to však občerstvení, které neveliký dav přitáhlo k okraji řeky. Přišli spíš kvůli vzdáleným obláčkům bílého kouře, které se objevovaly nad jižními močály. Každý nový obláček, co na horizontu vystřelil, o pár vteřin později následovala rána prozrazující střelbu.

Hosté sledovali válku, která byla pod hrozbou podzimních dešťů a studených větrů zredukována na zápas plamenů ve vodě, krev vsakující se do slaných bažin a raněné muže křičící jako osamělí racci, kteří hledali potravu na okraji šedavých vod. Bylo třeba dobýt říční pevnosti, a tak sir William přesunul vojáky do rozlehlých, nekonečných solných bažin na jih od města, kde dělostřelecké baterie na plošinách chráněných proti prosakující vodě pytlí

s pískem vystřelovaly do solí vonícího vzduchu špinavě bílé obláčky kouře ze střelného prachu. Řeka vířila a klouzala mezi ostrůvky pokrytými tuhou trávou a vydávala se k Delawarské zátocce, ve které lord Howe, bratr sira Williama a admirál severoamerické floty, čekal, aby již brzy zase propojil Filadelfii s otevřeným mořem.

Britové ovládali severní břeh Delawaru, kde v bažinách ostrovů Province Island a Carpenters Island britští sapéři vytvořili velké vory, odkud mohla pálit děla na jižnější pevnost Fort Mifflin. Ta se nalézala na příhodně pojmenovaném Mud Islandu neboli Blátivém ostrově v samém středu širokého toku Delawaru. Smýkání těžkých děl po výbuchu jejich náloží vhánělo vory zpět do solnatého bahna, takže se obrovské zbraně nakláněly a bylo třeba přinášet ještě více prken, kmenů, lan a zeminy, aby otřásající se plošiny podpořily. A americké kanóny, střílející zpoza dřevěných předprsní Fort Mifflinu, si stále v řadách dělostřelců a sapérů vybíraly svoji daň.

Za Mud Islandem, za zrádnými říčními mělčinami a za Bush Islandem, kde měli Američané také opevněnou baterii, se na New Jerseykém břehu nacházely devět stop vysoké zdi Fort Mercer. Ve vlhkosti bažin tonoucí pevnosti Mifflin i Mercer byly obležené nejen ze země, nýbrž i z moře. Britské dělové čluny a fregaty s šedivými plachtami otřásajícími se při každém výstřelu, přiložily své kanóny k dílu. Sir William by si přál mít na široké řece ještě více námořních sil, Američané však do vody dále po proudu ponořili obrovské překážky a provést byť jediné válečné plavidlo v silných proudech mezerami mezi těmito překážkami trvalo neúnosně dlouho. Byla to válka vedená hlemýždím tempem; žádná sláva, při cvalu se lesknoucí čepele či praporce rozvinuté ve vycházejícím slunci, jen zarputilá práce ženistů a dělostřelců, matematiků a měřičů, kteří opatrně odsypávali prach do krátkých a tlustých hlavní moždířů, jako by to bylo zlato; o unci víc a střela odletí daleko za cíl a neškodně žbluňkne ve vodních vírech.

Martha, která vzdálený kouř pozorovala z pohodlí otevřeného vozu sira Williama, se na vrchního velitele usmála. „Budete mi muset vysvětlit, co se vlastně děje, sire Williame. Protože jinak to pro mě zůstane úplným tajemstvím.“

„Je to jen pomalá, ale jistá práce, má drahá. Nejdřív děly dobudeme Fort Mifflin, potom obrátíme tamní zbraně proti Fort Mercer.“

„Což bude určitě trvat docela dlouho?“

„Obávám se, že ano, pokud se nevzdají. Doufám, že tak učiní, protože svoji statečnost už dokázali a ničeho víc dosáhnout nemohou.“

Martha, která si uvědomovala, že sir William povstalecké posádce lichotí kvůli ní, se na poděkovanou usmála. „Ale určitě stále ještě můžou zničit naše městské obchodníky, sire Williame?“

„To mi alespoň obchodníci sami tvrdí,“ opětoval sir William její úsměv. „Ale mi tu řeku otevřeme.“

Přesto však, dokud zůstávala cesta z Delawaru na moře uzavřená, na náklady v poloprázdných skladištích jen sedal prach a město ohrožoval nedostatek jídla. Někteří lojalističtí obchodníci si přáli, aby byla pevnost Fort Mercer vzata ztečí, naléhali, že jakmile bude útokem dobytá, její děla snadno rozemelou Fort Mifflin na prach. Martha se sira Williama zeptala, proč na tuto radu nedal. Siru Williamovi Marthin zájem lichotil, takže zavrtěl hlavou a řekl: „Taková operace by trvala zrovna tak dlouho! Musel bych přesunout dělostřelectvo přes řeku, nechat vykopat postavení baterií a přibližovací zákopy. Musely by se zhotovit žebříky pro útok a do opevnění vystřílet průlom. Ne, pomalu ale jistě nám poslouží zrovna tak dobře!“

„A mezitím,“ naléhala Martha, „budeme hladovět?“

„Nedovolím, abyste hladověla, paní Crowlová. Ne, vybuduji pontonový most přes Schuylkill“ zamával sir William směrem k bystrému toku řeky, „a jídlo přivezeme z Chesapeaské zátoky.“

„To vypadá na mimořádný podnik,“ prohlásila Martha čtverácky, „jen abyste vyhráli vítězství nad pár kolonistickými potížisty.“

Sir William na návnadu neskočil, ale Lizzie Loringová, která stále podezřívala kapitána Vanea z válkychtivosti, pošukávání návnady odolat nedokázala. „Souhlasíte, kapitáne Vane?“

Vane hrál o čas v naději, že sir William změní téma. „S čím mám souhlasit, madam?“

„Že vynaložené úsilí je zcela neproporční vzhledem k možnému zisku?“

Vane, jehož naděje na odvrácení otázky sir William nenaplnil, byl nucen odpovědět. „Pokud přijdeme o třináct kolonií, povzbudí to rebelii i všude jinde. Propuknou republikánská povstání v Kanadě, v Západní Indii, dokonce v Irsku. Je to jako nákaza, kterou je třeba zastavit hned u zdroje.“

„Neměla jsem potuchy, jak jsme nebezpeční!“ zalapala po dechu Martha, což přimělo sira Williama k úsměvu. Pak sir William večírek prakticky ukončil, když navrhl, že by se opravdu alespoň chvíli měl věnovat kriketu, než zapadající slunce hru ukončí, načež Martha prohlásila, že pravidla té hry jsou zcela nepochopitelná, a že se vydá zpátky na místo, kde se měla konat taneční zábava.

„Obávám se,“ zavěsila se Martha do Vanea, „že v politice se nikdy neshodneme, Kite.“

„Můžeme to aspoň zkusit.“ Vanea natolik potěšilo, že mu nabídla paži, že myslel na cokoliv, jen ne na politiku. Volnou rukou pokynul k travnaté cestičce, jež se odkláněla od hlavní cesty a ubírala se do stínů pod stromy, které nesly příslib intimnosti. „Vydáme se tudy?“

Martha, která moc dobře věděla oč mu jde, neměla ani v nejmenším chuť mu to dovolit. Přátelství s Vanem bylo užitečné, neboť skýtalo ochranu před jedovatými lojalisty, kteří byli proti její stálé přítomnosti ve městě. Martha rovněž měla na paměti, že štábnímu důstojníkovi vrchního velitele mohl občas uklouznout nějaký detail ohledně britských záměrů, který by se dal předat povstalcům. Nehodlala nicméně za tyto detaily platit žádnými důvěrnostmi, ačkoliv se v daný okamžik nechystala kapitána Vanea od nich zrazovat. Nabídku k vydání se na stinnou stezičku přešla mlčením, prohlásila, že už se nemůže dočkat setkání s přáteli, kteří čekali tam, kde muzikanti ladili své nástroje, aby jimi poté zahráli k tanci. Vane skryl své zklamání, utěšoval se tím, že vdova v jeho společnosti vypadala spokojeně. Byl pyšný na její krásu, když Marthu představoval Johnu Andreovi, který neméně pyšně představil slečnu Peggy Shippenovou, načež slečna Shippenová prohlásila, jak moc se život ve Filadelfii za tři týdny britské okupace zlepšil.

„Zlepšil?“ zeptala se Martha.

„Je o tolik zábavnější,“ rozhlédla se Penny po travnatém prostranství, které je obklopovalo, a jež jen zářilo uniformami a hedvábnými šaty. „O tolik civilizovanější.“

„Civilizovanější?“ nadskočila Martha. „Chcete říct, že nám snad civilizovanost schází, slečno Shippenová?“

„Jak by mohlo Americe něco scházet,“ zabránil Andre hádce, „když má vás, paní Crowlová?“

Martha se zasmála. „Americe neschází nic, kapitáne Andre, co by jí chybělo k nezávislosti.“

„Měli bychom hovořit vážně!“ bědoval Andre.

„O Americe se s paní Crowlovou nesmíte přít,“ řekl Vane, „protože sdílí přesvědčení kolonistů, že v Americe je jen to nejvybranější z celého světa.“

„Pravda,“ odpověděla Martha, „jak vám řekne každý Američan, máme nejlepší architekturu, nejlepší jídlo a nepřekonatelnou krajinu. Nikde není rychlejších koní ani nenaleznete čestnější služebnictvo či tak únavně procítěné bohoslužby. Přece byste se tvářili v tvář takové skromnosti nehádal, kapitáne Andre?“

Andre, kterého Marthino přehánění bavilo, kapituloval a uklonil se. „Ale není snad nic, čeho by se vám nedostávalo?“

„Aristokracie,“ vstoupil do rozhovoru Vane.

„Ach!“ Martha se na něj usmála. „A co přesně by nám na ní mělo chybět?“

„Urozenost,“ prohlásil Vane opatrně, „je pramenem vkusu. Vkus pochází z potěšení, ne z peněz.“

„Potěšení obvykle stojí peníze,“ reagovala Martha jízlivě. „Ale přijměme ten rozdíl. Co tedy vzejde z peněz, kterými nevládne vkus?“

„Peníze bez vkusu, má drahá Martho, vedou jen k nevkusným a vulgárním projevům.“

Peggy Shippenová souhlasila, Martha však předstírala, že nad slovy přemýšlí, načež se zamračila. „Nejsem si jistá, že vám úplně rozumím.“

„Vezměme si například tenhle dům,“ mávl Vane rukou směrem k letnímu domku, kolem kterého se rozkládaly zastíněné trávníky. „Nepopírám jeho nádheru, a už vůbec ne náklady na jeho stavbu, ale to pozlacení! Pokrývá ho jako omítka, takže si ani oko nemá kde odpočinout. Jediný správně zdůrazněný detail by byl daleko lepší.“

„A aristokracie,“ pronesla Martha nebezpečným tónem, „má přirozený vkus?“

„Dobrý či špatný vkus?“ ozvalo se zpoza Marthy a ta se otočila, aby spatřila nevysokého muže s kulatou tváří. Ten se na ni nejdříve usmál, pak se podíval na Vanea v očekávání vzájemného představení.

Vane se neochotně podřídil. „Paní Martho Crowlová, dovoluji vám představit vám lorda Roberta Massedeneho.“

„Jsem vaším okouzleným služebníkem, madam. Předpokládal jsem, že Kit má cit pro krásu, nikdy jsem si však neuvědomil, jak chvályhodně obdivuje šlechtu.“

Martha se usmála. „A vy máte přirozený vkus, můj lorde?“

„Nemám naprosto žádný. Aristokracie, madam, zakládala své dynastie prostě tak, že byli lepšími zloději než všichni ostatní. Vzali si cokoliv, co se třpytilo a pravá aristokracie nikdy neztratila zdravou dávku vulgárnosti.“

„Takže pozlacení zloději?“ zeptala se pobaveně Martha.

„Kteří by vám nyní rádi ukradli i tuto zemi. Doufám, že nám budete vzdorovat.“

Marthu jeho lordstvo zcela evidentně okouzlo. „Vy nechcete zvítězit, můj lorde?“

„Zvítězit v čem?“ předstíral Massedene zděšení. „Amerika, má drahá paní Crowlová, je divočina s nesnesitelným klimatem. V létě je tu moc horko, v zimě moc zima, hodí se jenom pro hmyz, hady a šílené baptisty. Bůh ví, proč o ni vlastně bojujeme.“

„Pro jejich vlastní dobro, samozřejmě,“ řekl Vane až příliš ostře, dotčený Massedenovými nesmysly, se kterými se vmísil do konverzace. „A protože většina kolonistů si přeje, aby naše vláda pokračovala.“

„Já si to nepřeji!“ odpověděla Martha, pak si ale všimla Vaneovy žárlivosti a aby ji zmírnila, položila mu ruku na rameno, zatímco se pohledem vrátila k lordu Robertovi. „Čemu ale nerozumím, můj lorde, je, proč, pokud se vám Amerika tak nelíbí, tu vlastně vůbec jste?“

„Kvůli penězům, drahá paní. Potřebuji plat. My, mladší synové, si netroufáme snížit se k obchodu, takže si musíme věhlas vydobýt mečem. Naprosto směšný osud, ale nemůžeme se přeci všichni chovat jen rozumně.“

Vane, který poznal, že poznámka o obchodu mířila na něj, zaslechl, že začala hrát taneční hudba, a aniž by se staral, jestli tím Massedeneho neurazí, obrátil se směrem k hudbě. „Mohu prosit?“

„Proč by ne?“ Martha přes rameno ještě vrhla na Massedeneho úsměv na rozloučenou a vydala se tančit s Vanem. „Tobě se lord Robert Massedene příliš nelíbí, že?“

„Vlastně bych řekl, že k němu nechovám vůbec žádné city.“

Martha vyloudila nevěřící úsměv. „Nějak jste se naježil, Kite. Žárlíte?“

„Vzbuzujete ve mně takové emoce.“

Vane, po jejím úsměvu opět šťastný, se přivinul k Marthě a společně se přidali k tanečnickům hojně roztroušeným po celém trávníku, zatímco vzdálenou palbu nesoucí se z rovin, kde umírali lidé, přehlušila hudba. Z vrstvy mraků se vynořilo rudé a ohromné slunce, aby zastínilo drobné lucerny rozvěšené mezi listím výjimečnou krásou a živými barvami amerického podzimu.

Sir William Howe, vracející se ve voze řízeném jeho věrným sluhou Tomem Evansem z kriketu, dal pokyn k zastavení, aby se mohl pokochat tanečníky. „Je to přesně takové, jak jsem si to představoval,“ řekl směrem k Lizzie.

Lizzie se ušklíbla. „Říká se, můj drahý, že jestli nedobudeš ty pevnosti rychle, nastane hlad. A hladoví lidé jsou mizerní společníci.“

„Pravda,“ řekl sir William a jeho úsměv se ještě roztáhl, protože sir William rebely oklamal. Otevřeně na veřejnosti mluvil o tom, jak pomalu plány na dobytí pevností postupují, zatímco potají plánoval odvážný úder, který, jak věřil, město osvobodí a přinese mír.

Protože přesně za tři dny se sir William chystal udělat právě to, k čemu ho městští obchodníci ponoukali. Za tři dny dojde k pozemní zteči na Fort Mercer. V noci překročí Delaware tři tisíce hesenských. Protože jejich přípravy na překročení řeky se nedaly dost dobře skrýt, rozšířil historku o tom, že se vydají plenit střední New Jersey kvůli jídlu a zásobám. Ve skutečnosti se měli stočit k jihu a za úsvitu stát připraveni k útoku na nepřipravenou pevnost Fort Mercer. Byl to odvážný plán a pokud by se o něm rebelové měli doslechnout, tak selže.

Proto do něj byla zasvěcena jen hrstka lidí. Věděl o něm hesenský velitel generál Donop, který byl také notně zoufalý z toho, že ve snaze udržet plán v tajnosti nesměl pro útok na třímetrové zdi Fort Mercer zhotovit žebříky. Vše prozradil také lordu Cornwallisovi a jeho nejbližším pobočníkům, protože Cornwallis byl zástupcem velitele a klamat ho by bylo nezdvořilé. Pravdu znali i vlastní pobočníci generála Howea, protože museli napsat rozkazy, aby byly připraveny k rozeslání na poslední chvíli. A obeznámen byl i admirál Howe, protože těch pár lodí, které dostal přes všechny překážky, mělo obránce Fort Mercer rozptylovat boční palbou, zatímco bude probíhat pozemní útok. Kromě těchto mužů, z nichž každému sir William bezvýhradně věřil, nebyl informován žádný jiný důstojník.

Jenže teď, zatímco se na trávníku míhaly páry tanečnicků, sir William plán prozradil Lizzie Loringové. Řekl jí ho, protože věděl, jak moc toužila po skončení bojů, a řekl jí to také proto, že ani vrchní velitel nedokázal odolat naparování se svým chytrým plánem před vlastní milenkou. „Víš, když nechám stavět pontonový most, každý pochopí, že obléhání bude trvat dlouho, přestože ve skutečnosti skončí do tří dnů. Proto se pořád musím chlubit plány na stavbu mostu,“ zachichotal se sir William šťastně. „Chápeš?“

„Naprosto, můj drahý.“ Lizzie propletla své prsty s milencovými a pohodlně se opřela o jeho pevné tělo. „Takže za tři dny zaútočíš?“

„Za tři dny, ale přirozeně věřím, že umíš uchovat tajemství.“

„Samozřejmě, i když budu v pokušení nechvástat se tvou chytrostí.“

Siru Williamovi se chvála zamlouvala. Nepřítel, prohlásil, bude ukolébán k spánku a pak napaden s divokou silou a, jak pevně věřil, jakmile pevnosti padnou, nastane mír.

„Skutečně?“ zeptala se Lizzie dychtivě.

„Skutečně.“ Sir William zaklepal na dveře vozu a dal tím signál Tomu Evansovi, že má jet dál. „Řeka se otevře moři, láska, a připlaví sem bohatství. Loajalisti budou chtít svůj podíl a přimknou se k nám a rebelie bude chřadnout, až nakonec zmizí.“ Sir William přišel do středních kolonií, protože mu tvrdili, jaká množství loajalistů tu čekají jen na prapor, ke kterému by se mohla svolat. Pád pevností a prosperita města měly být tím signálem, a dokonce i tvrdohlavý pan Washington, který se stále plížil někde na západ a na sever od města, zajisté pozná marnost setrvávání v rebelii. Spolu s loďmi připluje mír. Mír a blahobyt závisely na pádu dvou tvrdohlavých pevností.

Takže měla-li se řeka otevřít bohatství a míru, bylo třeba udržet tajemství. Sir William pozoroval šťastný výjev před sebou, snil o ukončení války a o odměnách, které s sebou mír přinese. Představoval si sám sebe jako nejvyššího, nejsilnějšího a nejvznešenějšího Williama, vévodu Filadelfského a hraběte Pennsylvánského, vikomta Brandywinského z Chesapeaku a barona Howe a z Germantownu, rytíře nejvznešenějšího podvazkového řádu a člena čestné soukromé rady jeho veličenstva. Tak už dost obav! „Taková vyhlídka!“ pronesl nahlas.

Náhlá promluva sira Williama se nevztahovala k vytouženému povznesení se mezi nejvyšší řady šlechty, nýbrž kvůli výjevu, který se mu naskytl, když kočár zahnul kolem skupinky stromů. Spatřil nádheru města zalitého večerním sluncem vycházejícím zpoza okraje světa a šířícím se pod mdlými mraky, takže se zdálo, že budovy pod temným nebem září zlatým a okouzlejícím světlem. „Nový Jeruzalém,“ řekl sir William.

„A rovnou i s farizeji?“ navrhla Lizzie.

Ale siru Williamovi nemohlo nic zkazit náladu. Zažíval náhlé vzednutí čiré radosti, které si vyložil jako spirituální předzvěst vítězství. Upřeně hleděl na město bratrské lásky a věděl, že jakmile se otevře přístup k moři a začne se dařit obchodu, dokáže v tomhle zářivém, spravedlivém a příhodně pojmenovaném městě vyjednat šťastný mír. „Pevně věřím, že až povstání skončí, budu žít tady.“ Odmlčel se, usmál se na Lizzie, a aniž by vzal v potaz existenci své manželky a Lizzina manžela, poopravil svá šťastná slova plná naděje: „My tady budeme žít, láska.“

A s těmito spokojenými očekáváními odvedl sir William milenku na večírek při západu slunce, kde spolu milenci tančili.

Devatenáct

„Vajíčka?“ navrhl proviantní seržant.

„Jen dvě pro mě,“ odpověděl Sam. „Kapitánu Vaneovi už nechutnají.“

„Ten tvůj panák nějak zbytečně vyšiluje, ne? Vzdávat se vajec? Ty si ale vejce dáš, co, Tome?“

Tom Evans, hlavní sluha sira Williama, potvrdil, že si skutečně vejce pro pána vezme stejně tak jako pohanku, okurky, ústřice, škeble, muškátové oříšky, luštěniny a skopové. „Nejradši má pečené hřbety. Na dnešní večer chce dva.“

„Šťastný Billy, šťastná Lizzie.“ Seržant šťouchnutím otevřel dveře a odhalil tučet umolousaných ovcí v ohradce na malém dvorku. „Zabiješ mi dvě, Same?“

Sam vytáhl bajonet a poslechl, dostal pak jednu skopovou kýtu i pro svého pána. Možná že při nedobytí pevností hrozil hlad, zde ve skladišti však vládla hojnost; nacházely se tu sudy nasoleného vepřového a hovězího, soudky s limetkami, velké sudy s tvrdým alkoholem a třetinové nádoby s rýží. Ležela zde melasa, homole cukru ve světle fialových obalech, rozinky a bedny ginu, stejně jako koše soli, krabice sýra, vědra másla; všechno to hlídal provianták, ze kterého se rychle stával nejbohatší obchodník ve městě. Jídlo bylo směňováno za zlato a kapitán Vane od Sama každodenně očekával, že sežene delikatesy za peníze, které Vane získal ze zboží zabaveného v domě, ve kterém spolu se dvěma dalšími důstojníky bydlel. Dům i jeho rychle mizící vybavení patřily nepřítomnému patriotovi. „Není to krádež, Same,“ říkával Vane, „jenom trestáme notorického rebela.“

„Jak víte, že je notorický, pane?“

„Ty jsi nikdy neslyšel o Benjaminu Franklinovi?“

„Ne, pane.“ Sam pohlédl na portrét majitele domu zavěšený nad krbovou římsou. „Vypadá docela srandovně, mizera jeden, pane.“

„Ten srandovní mizera, Samueli, se pokouší přesvědčit Francouze, aby se k nim přidali ve válce proti nám. Doufám, že od nějaké pařížské děvky chytí nějakou zvlášť

nakažlivou formu syflu. A teď koukej vzít ty hodiny, a ne abys je prodal za cokoliv pod tři libry.“

Sam nejdříve setřel krev z bajonetu, pak vyndal hodiny z tlumoku a nabídl je proviantnímu seržantovi, který pozlacenými a mramorem zdobenými hodinami zatřásl, aby se přesvědčil, že fungují, a že v nich uvnitř nic nechřestí. „Dvě libry?“

„Chtěl čtyři, seržante.“

„Tak to chčije pěkně proti větru, ne? Čtyři libry za tenhle krám?“

„Stačí je natáhnout jednou za osm dní, seržo! Mají strašnou cenu!“

„Dvě libry.“

„Dvě deset?“

„Dvě pět.“

„Platí.“

Sam mince přijal, bylo jich méně, než kolik stálo jehněčí, vejce a dvě lahve klaretu. „Máte nějaké Keyserovy pilulky, seržante?“

„Žádné nebudou, než se sem dostane flotila, Same.“

„Lékořici?“

Seržant pochybovačně nasál vzduch. „Zatraceně málo, Same! Bude tě stát pět šilinků!“

„Ale no tak!“

„Pět, ber nebo nech být.“

Sam zaváhal, potom se rozhodl říct kapitánu Vaneovi, že za hodiny dostal jen dvě libry. Vaneovi se to nebude líbit, ale protože hodiny byly stejně kradené, nemohl kolem toho kapitán dělat moc povyku. „Zatracená zlodějna,“ bručel Sam, když odcházel s Tomem Evansem ze skladiště. „Pět zatracených šilinků za kus kořene?“

Tom Evans nikdy neplatil ani penci, povídalo se totiž, že přečpané skladiště existuje jen proto, že sir William dostává podíl z jeho zisků. Tom Evans by ovšem z loajality ke svému pánovi nikdy takovou zvěst nepotvrdil. Dalo se vlastně říci, že jak se slušelo na privilegovaného nejbližšího služebníka vrchního velitele, se sluhy ostatních důstojníků zřídkakdy vůbec promluvil. Pro vždy zdvořilého a nápomocného Sama Gilpina měl ale slabost. „Umíš uvařit jehněčí kýtu, Same?“

„Dát ji na rožeň, zapálit oheň a otáčet.“

Evans sebou nad tou omezeností trhl a raději Samovi podrobně vylíčil, jak se taková kýta peče a jak na ni připravit olej a octovou zálivku, se kterou by se měla podávat. „Chystá se to jíst dneska, že ano?“

Sam zavrtěl hlavou. „Dneska večer jde k Billymu. Chce jí na zítra.“

„Takže se připravuje na bitvu.“ Evans nakopl psa, který v jeho pytlí zavěšil maso.

„Bitvu?“ zeptal se Sam.

„Probůh, ty musíš být ale zatracený prostřáček, Same Gilpine! Za dva dny útočí na ty proklaté pevnosti. Hesenští překročí řeku a ten tvůj půjde s granátníky na ostrov.“ Tom se zasmál. „Budeš si tam muset dávat pozor na hlavu, Same!“

Novinky Sama tak úplně nepřekvapily, protože si všiml, že se kapitán Vane v posledních dnech choval více tajnůstkářsky než obvykle. Vane se na celé hodiny zamykal sám v salóнку a psal, přičemž si dával pozor, aby Sam nikdy nespátl papíry, které z této činnosti vzešly. „Jak jste to zjistil, pane Evansi?“

„Vědí to všichni!“ Evans, který rád připomínal svoji nadřazenost ve striktní hierarchii vojenského služebnictva, s potěšením vykládal informace nabyté minulého večera při řízení kočáru sira Williama. Evans se totiž nehodlal shazovat tím, že by přiznal, že informaci získal jen tajným posloucháním cizího hovoru, raději zprávu použil, aby Samovi připomněl, jak nízké postavení zastává. „Vědí to všichni!“ řekl pohrdlivě. „Tedy tím myslím všichni, kdo něco znamenají.“

„Mně to asi jenom zapomněli říct,“ prohlásil zlehka Sam.

Evans se zasmál. „Radši si dej pozor, Same! Ten tvůj prostě miluje pořádnou bitku. Jeho posledního služebníka ostatně roztrhali na kusy.“

„Je docela dobrý.“ Samovi se práce pro kapitána Vanea v podstatě líbila. Nebyla příliš obtížná. O své povinnosti se dělili se sluhy zbylých dvou důstojníků ubytovaných ve stejném domě a Sam se většinou staral o koně. Příležitostně vařil, byť ani zdaleka ne tak často jako sluha kapitána Andreho, což byl puntičkářský a malicherný kuchař. Mimo to musel Sam Vaneovi čistit uniformu, což bylo třeba provádět s obzvláště úzkostlivou péčí, neboť kapitán se zamiloval.

Samovi se vlastně zdálo, že spolu s Vanem tráví víc času v domě paní Crowlové než ve svém vlastním ubytování. Kapitán přirozeně vstupoval předními dveřmi a pokračoval v obléhání vdovy, zatímco Sam vcházel přes dvorek a dveře pro služebnictvo, aby naplnil slib, který učinil na bojišti. Sam nosil Jonathonovi jídlo z proviantního skladu, ale i léky, které sám připravil.

A že léků měl Jonathon zapotřebí, protože jeho stav se zlepšoval jen velice pomalu. Horečka, která se ve Filadelfii šířila každé jaro i podzim, ohrožovala Jonathonovo zotavování, a aby jí zabránil, vařil Sam ve vodě vrbovou kůru a tou potom raněného chlapce krmil. Paní Crowlová se Samovými léčivými bavila, zřejmě jim ale tak docela nedůvěřovala, protože chtěla lékořici a Keyserovy pilulky, které jí Sam slíbil toho večera doručit.

Sam ohlásil svůj vstup do Marthiny kuchyně parodii fanfáry. „Dva kusy skopového, jedna krabice svíček a lékořice, přesně jak jsem slíbil.“ Sama udeřilo parné vedro panující v kuchyni. „Co to tady při všem všudy provádíš, Jenny?“

Jenny, které pomáhaly dvě služebné z kuchyně, ohřívala vodu nad ohněm a vroucí obsah kotlů vylívala do pozinkované vany, která stála přímo na středu kuchyňské dlažby. „Já už myslela, že snad nedorazíš!“ přešla Jenny Samovy otázky. „Podívej se na sebe!“

„Porážel jsem pár ovcí.“ Sam si nechával lepší uniformu na příležitosti, při kterých musel doprovázet kapitána, jinak nosil svůj starý, bojem poničený červený kabát a zešedivělé kalhoty. „Co s tím skopovým?“

„Na stůl,“ odvětila vesele černoška. „A ošoupej si boty, než vejdeš dál, Same Gilpine.“

Sam shlédl dolů na boty. „Vždyť na tom nejsou tak zle, Jenny!“

„Jsou špinavé!“ Jenny do vany, ze které stoupala pára, nalila poslední velký kotel, potom vyhnala obě služebné z místnosti. „Tvoje boty jsou přesně stejné, jako celý ty,“ pokračovala pohrdlivě směrem k Samovi, „špinavé!“

„Špinavé, odporné, páchnoucí, nechutné, ostudné, smrduté, hnusné!“ Do kuchyně vstoupila paní Crowlová. „Slyšíš mě, Same Gilpine? Hnusné, strašlivé, příšerné, britské. Ty. Jsi učiněná špína!“

Sam, jehož se urážky dotkly, si pohledem přeměřil svůj červený kabát. „Není tak zlej! Jenom trošku krve, to je celý.“

„Ne tvůj kabát, pitomče, ty! Sundej si šaty.“

„Co?“

Martha se na něj usmála. „Budeš muset do vany, Samueli.“

„Ne, madam! Prosím. Madam!“ Sam v okamžiku, kdy mu konečně došlo nač ta vana, začal couvat kuchyní. „Ne!“

Martha zamkla dveře. „Mám tě ráda, Same, Bůh mi pomáhej, a možná že jsi britský voják, ale nějak jsi vlastně docela příjemný, jestliže však máš navštěvovat můj dům, chci tě mít čistého. A já si přeju, abys ve svých návštěvách pokračoval! Prospívají Jonathonovi, jenže páchneš!“

„O nic hůř, než všichni ostatní!“

Martha natáhla ruku s dřevěným válečkem. „Dej tomu britskému parchantovi, co proto, Jenny!“

„Ne!“ Sam se rozhodl, že se oběma ženám postaví. „Mě koupat nebudete! Přinesl jsem vám lékořici!“

„Same, drahý Same,“ pokoušela se Martha usilovně nerozesmát, „kdy ses naposled koupal?“

„Nikdy jsem se nekoupal. Ne v horký vodě!“

„Dobrotivý Bože! To chceš říct, máš na sobě toho sajrajtu celoživotní nános?“

„Myju se!“ řekl Sam pobouřeně.

„Občas vyjdeš ven v dešti?“ tázala se Martha nevinně. „Jen se podívej na ty vlasy, Same! Pod tou špinou ti tam něco běhá! A páchneš.“

Sam tvrdohlavě zakroutil hlavou. „Vždyť je to přece škodlivý.“

Martha se usmála. „Pouč mě, Same.“

„Koupání,“ ukazoval Sam na připravenou vanu. „Člověk z toho dostane horečku. To vědí všichni. Může mě to zabít!“

„Pak ve jménu Ameriky zabiju jednoho červenokabátníka a šoupnu tě tam!“ Martha výhruzně pokročila k Samovi zahnanému do rohu, kterého se téměř zmocňovala panika a v obraně před sebe vztahoval ruce.

„Ne, madam, prosím!“

„Já se koupu, Same,“ ujistila ho Martha, „jednou týdně. Úplně celá, je to tak, Jenny?“ Černá služebná se bavila natolik, že nebyla schopná odpovědět. „I Jenny se koupe, Same,“ pokračovala Martha lákavě. „A necítíš nás na míli, nebo snad ano? Prasata před námi v hrůze neprchají, urostlí muži neomdlévají, koně se neplaší. Dokonce i kapitán Vane se koupe! Ale ty! Ty jsi špinavý! A teď se koukej svléknout!“

Sam se vytáhl do své značné plné výšky a zaujal důstojný postoj hodný kapitánova sluhy. „Já se, madam, nehodlám svlékat v přít...“

„Ty osle nabubřelý!“ řekla Martha. „Jenny! Šplíchni na něj vědro vody.“

„Ne! Prosím ne!“ Sam viděl, jak Jenny zdvihá kbelík. „Tak dobře! Ale udělám to sám!“

Martha přikývla. „Zdvořilá cudnost. Představ si, že jsi kůň, Same. Pořádně se tím kartáčem nejdřív vydrhni. Potom mýdlo. Je to poměrně drahé mýdlo, Same, ale můžeš ho použít tolik, kolik bude třeba. A nezapomeň na vlasy. Rozmotej si ten nesmysl, co ti visí na zádech a všechno to pořádně namoč! Chci tě mít čistého, Same.“

„Ano, madam.“

„Ponecháme tě v soukromí,“ řekla Martha, „a jestli utečeš, tak už tě tady nechci nikdy vidět. Žádné Jennyino pivo, žádné vysedávání u ohně, zatímco ostatní červenokabátníci chytají horečku v bažinách.“

„Ano, madam, výborně, madam.“

Sam počkal, až ženy odejdou, krátce zauvažoval o hanebném útěku po kuchyňském schodišti na dvorek, zvážil cenu spásy a ztráty pohodlí u paní Crowlové, načež se podrobil děsivému božímu soudu. Chvilí naslouchal u kuchyňských dveří a poté, co se dostatečně ujistil, že se ho nikdo nechystá nečekaně přepadnout, se pomalu svlékl a váhavě ponořil chodidlo do vody.

Byla horká. Nikdy předtím nohu do horké vody nedával, a tak s ní instinktivně ucukl zpět.

„Vcházíme!“ zazněl zpoza dveří veselý Marthin hlas.

„Ne!“ Jenže dveře se i přesto otevřely a Samův jediný úkryt představovala vroucí vana, do které skočil. Šokovaně vykřikl. Voda vystříkla na všechny strany a Martha s Jenny, obě vypadaly, že to myslí smrtelně vážně, napochodovaly do kuchyně.

„Umyj ho, Jenny!“

„Ne!“ Sam objal svá pokrčená kolena, jenže Jenny se prostě natáhla, popadla ho za kotník a zatáhla za něj tak, že Samova hlava zajela pod vodu, takže se s plácáním musel vytáhnout zpátky.

„Nemáš se zač stydět,“ prohlásila Martha, načež propukla v smích při pohledu na Samovu rozzuřenou tvář. Jenny, která se také ještě smála, začala Samovi drhnout záda. „Proboha!“ řekla Martha. „On je bílý!“ Tím jen vzbudila další smích a Samovo trápení dosáhlo nového vrcholu, když Martha postupně zvedala jeho šaty, s předstíranou hrůzou se otřásala a odhazovala je do vědra se studenou vodou. Nakonec sáhla po jeho kabátu. „Červené kabáty,“ prohlásila pohrdlivě, „nosí jenom učitelé tance a nevychovaní Karolíňané.“

„Však jsme George Washingtona taky naučili tancovat!“ odpověděl Sam bojovně, potom ale musel vytrhnout hrubý kartáč Jenny dřív, než by s ním zajela trapně nízko. Alespoň že mýdlo a špína rozpuštěná ve vodě mu teď pomáhaly zachovat cudnost. „Tohle není fér,“ řekl.

„Ublížený Same,“ usmála se Martha. „Milý Same. Co to probůh v té armádě děláte?“

„Docela dost bojujeme.“

Martha se zasmála. „A líbí se ti to?“

Sam zauvažoval o odpovědi. Než umřel Nate, tak se mu to docela líbilo a hádal, že teď, když bolest z bratrovy smrti odeznívá, se mu boj bude líbit dál. Lepší být sluhou kapitána Vanea než otloukánekem seržanta Scammella. Před týdnem, zrovna když cvičil mladého hřebce, Sam potkal svou starou rotu vracející se z bažin. Maggie prý uprchla kamsi do divočiny a Scammell z toho vinil Sama. Sam se seržantovi vyhýbal, jenže si uvědomoval, že jednoho dne ke střetnutí dojít musí.

„Nuže?“ naléhala Martha. „Líbí se ti boj?“

„Není to zlý,“ řekl Sam nepřesvědčivě. „Aspoň dokud člověka netrefí.“

„To se ale vždycky nepoštěstí, ne? Jonathonovi se nepoštěstilo.“

„Byl blbej jak necky!“ prohlásil Sam. „Proč vůbec šel bojovat? Je bohatý. Mohl mít všechno! A on vezme roha a schytá kulku do nohy!“

„Myslíš, že je důležitější mít bohatství než čest?“ zeptala se Martha.

„To je, madam, otázka, na kterou se může zeptat jenom bohatý člověk.“

„Výborně, Same.“ Martha rozbalila cenný kořen lékořice a vhodila jej do hrnce. Nasáklý horkou vodou se potom používal jako lék proti horečce. „Měli Keyserovy pilulky?“

„Ne, madam. Měl jsem štěstí, že jsem sehnal tu lékořici.“

„K čertu s vámi Brity,“ pronesla Martha mírně. „Jonathon bude dávno mrtvý, než se vám podaří dostat do Filadelfie zásoby!“

„Ne, nebude.“ Sam vrátil kartáč netrpělivé Jenny. „Pevnosti dobudou pozítří, takže do konce týdne je řeka volná. Příští týden vám ty Keyserovy pilulky seženu, slibuju.“

Martha na něj zírала, Sam si však jejího náhlého zbystření nevšiml. Začínal v této podivné situaci nacházet neméně podivné potěšení. Opřel se ve vaně, zatímco Jenny mu drhla prsty u nohou.

„Pozítří?“ zeptala se Martha nevinně.

„Hesenští překračují řeku a granátníci zaútočí na tu na ostrově. Jde tam i kapitán, takže ho nejspíš budu muset udržet naživu.“

Martha na Sama dál zírала. „Jak to víš, Same?“

„Vědí to všichni!“ opakoval Sam pohrdavou odpověď Toma Evanse, které Sam ve své nevinnosti věřil.

„Skutečně?“ Martha se postavila za Sama a začala mu rozmotávat moukou slepený copánek. Sam si pod jejími dotyky z nějakého důvodu připadal mnohem trapněji než při intimnější Jennyině péči. S úlevou se oklepal, když Martha konečně vymanila umaštěný kousek kůže, kolem kterého vlasy držely. „Ale kdo ti to řekl, Same?“

„Billyho sluha.“ Sam přezdívku pochytil od svého pána.

„Takže je to jen drb?“

„Ne!“ pohoršeně se ozval Sam. „Kapitán celý dny něco čmárá. Rozkazy, předpokládám. A zamyká se přitom!“

„Mně nikdy nic neřekl,“ řekla Martha smutně. „Ani sir William...“ Hlas se jí zadrhl, jak pomalu začínala chápat, naprosto přesvědčená o správnosti svého dojmu, že celé město je klamáno.

Marthino ticho vzbudilo v Samovi podezření, že navzdory ujištění Toma Evanse o plánu přeci jen neví úplně všichni a poplašeně se otočil.

Martha si jeho obav všimla a vyložila si je správně. „Neboj, Same, neřeknu kapitánovi, že jsi mi to prozradil.“

„Neřeknete, madam?“

„Ani slůvko. Bůh ti žehnej, Samueli Gilpine.“ Nato se k Samově úžasu vdova Crowlová sehnula a krátce ho políbila na právě umyté čelo. Začervenal se, ale Martha kývla na Jenny a ta mu s úsměvem od ucha k uchu opět trhla nohou vzhůru. V tutéž chvíli mu Martha zatlačila na hlavu, takže se celá ponořila pod vodu. Zahulákal, ústa mu naplnila voda plná mydlin a špíny, potom se s protesty vynořil a všude po něm stékala voda. Jenny se s kartáčem vrhla na jeho vlasy, aby z nich dostala hojné zbytky mouky, vosku, potu a zažrané špíny.

„Jsi rojalista?“ opustila Martha téma tajnostkářského chování kapitána Vanea a kývla směrem k Samově levé paži, na které měl výraznými barvami vytetovaný královský znak.

„Samozřejmě, že jsem!“

„Proč?“

Sam se mezi cákanci vody pokusil popsat bezpečí anglického venkova a útulnost místa, kde měl v rámci rozumných mezí zákona každý svou svobodu. Sam pracoval pro šlechtice, který se podřizoval hraběti z vedlejší farnosti, kterému naslouchal vévoda a ten se dokonce občas procházel bok po boku s králem ve Windsoru. „Měli jsme jednoho chlápka odsouzeného na šibenici,“ vyprávěl Sam o muži ze své vesnice, kterého usvědčili z krádeže koní, „ale král mu trest prominul. Zeman a farář prostě napsali dopis a král ho nechal žít!“

„Starý dobrý Jiří,“ řekla Martha jemným hlasem. „Ale Sam Gilpin se šlechticem nikdy stát nemůže, co? Nebo hrabětem? Nebo vévodou?“

„Prý by ze mě byl vrchní kočí, kdybych si tehdy nevezal ten šilink.“

„Ach!“ Martha předstírala, že to na ni udělalo obrovský dojem. „Jenže tady, Same Gilpine, tady je trh pro lidi, kteří to umí s koňmi a vozy a postroji. Dají se tu vydělat peníze, Same!“ Usmála se. „Zlatavé vlasy, kdo by to byl řekl?“ Martha přešla místnost a popadla velké bavlněné prostěradlo. Nařídila, aby Samovi pořádně vydrhli šaty a Samovi samotnému poručila, aby se přestal chovat jako pitomec, postavil se a zabalil se do prostěradla. „Nemáš nic, co bychom Jenny a já už předtím neviděly. Na šatníku máš oblečení, Same. Patřilo mému

zesnulému, oplakávanému manželovi, takže na tobě bude trochu viset, ale můžeš si to obléct, než ti uschne uniforma.“

„Ano, madam.“

„A zanesl bys Jonathonovi tu lékořici?“

„Ano, madam.“

„A Lydia by si chtěla poslechnout jednu z těch tvých strašných pohádek na dobrou noc, jestli ti nevadí její společnost.“

„Bude mi potěšením, madam.“

„A já ti budu vděčná.“ Martha se zarazila ve dveřích. „Udělal bych to sama, jenže musím napsat dopis. Má dnes večer kapitán Vane službu?“

„Nevím, madam. Je s Billym.“

„Takže mám volný večer?“ prohlásila Martha posměšně a odešla. Sam si počkal na okamžik, kdy k němu Jenny bude otočená zády, pak se vysoukal z vany a zmocnil se bavlněného prostěradla. Obléknout se odešel do umývárny nádobí a když se vrátil, reptal. „Cítím se jako oškubané kuře.“

„Nikdo nikdy z čistoty neumřel, Same.“ Jenny ho jako správná paní kuchyně loktem odsunula z cesty. „A jsi docela pohlednej kluk, tak to nekaž! Podívej se, jak v těchhle šatech vypadáš! Jako král!“

Sam se nesměle pousmál. Civilní šaty neoblékl přes tři roky, teď na sobě však měl košili, kalhoty a punčochy, které kdysi patřily právníkovi. Čistý materiál na čisté kůži vyvolával zvláštní pocit, ne však nepříjemný. Vlasy se mu leskly a Jenny ho přinutila se otočit, aby mu je mohla svázat černou stuhou jako pravému gentlemanovi. „Vypadáš k nakousnutí!“ podělila se Jenny potěšeně o svůj názor. „A teď běž za panem Jonathonem!“

Jonathon ležel na široké posteli, zprvu Sama ani nepoznal, jakmile však uslyšel hlas, usmál se. „Co ti to provedli?“

„Vyfintili mě jako hříbě na trh, co? Jak se cítíš?“

Jonathon byl bledý, pohublý a na tváři se mu leskl pot. Místnost plnil pach z pahýlu, který i po vypálení stále hnisal. „Cítím tu chybějící nohu. Bolí to.“

„To je mi líto.“

„Stejně za moc nestála, vid’?“

„Viděl jsem i lepší,“ řekl Sam, přecházel kolem postele, ale najednou se zastavil. Zíral na svůj odraz ve vysokém zrcadle zabudovaném do dveří skříňky s ložním prádlem. „Při pekelným ohni.“

Jonathon se pobaveně zašklebil. „Sam, Sam, gentleman.“

Sam zíral na vysokého, dobře stavěného muže se zlatými vlasy a ostrou, veselou tvář. Obrátil se, aby se mohl obdivovat z profilu, potom se zasmál vlastní marnivosti. „Kdyby mě teď tak viděla matka!“

„Jednoho dne tě uvidí.“

„Možná.“ Sam si náhle představil matčin zármutek, až se během pár týdnů dozví, že jí zemřel syn. Zatahal za bílou košili. „Není to moc jako červenej kabát, co?“

„Je to lepší.“

Sam se přestal věnovat vlastnímu odrazu. „Potřebuješ umýt?“

Jonathon zavrtěl hlavou. „Jenny už to předtím udělala. Řekni mi, co se děje.“

A tak se Sam posadil vedle postele a předával mu městské novinky. Jak jízdního důstojníka vyrazili úplně nahého z domu a potom ho pronásledoval rozzuřený manžel. Mluvil o hlídkách, které se pokoušely vyhnat z nočních ulic zloděje a opilce. Pokusil se popsat včerejší tancovačku na Šíji ve stínu stromů, kde ze Sama k jeho zklamání udělali stevarda. „To úplně nesnáším. Celý vyšňořený jenom proto, abych nalíval víno bandě opilců.“

„Radši bys bojoval?“

„To k řádnému vojákování patří, ne?“

„Připadá mi to vlastně divné, že jsi nepřítel.“

Sam pokrčil rameny. „Však nejsem, nebo ano? Ne, dokud ty nebudeš zase bojovat.“ To byl Samův slib, sen, který často Jonathonovi nabízel.

Byl to slib, který se Jonathonovi velice líbil, jenže v něj rychle ztrácel víru. „Stejně jsem zajatec. Nikdy mě nenechají opustit město.“ Zarazil se, pootočil hlavu na polštáři směrem k hlasům ozývajícím se ze schodiště a Sam, když zaslechl Marthu, přemýšlel nad tím, jaké nové příkoří se na něj chystá.

Žádné příkoří. Místo toho do Marthiny ložnice vkročila usměvavá, plavovlasá dívka, která držela kulatou kartonovou krabici. „Keyserovy pilulky! Dědeček je našel.“

„Caroline!“ Jonathon k ní natáhl obě ruce a Sam sledoval, jak se dívka předklonila a raněného chlapce políbila.

A Sam, aniž by z ní spustil zrak, pochopil, proč byl Nate ochotný riskovat pro dívku všechno.

Tahle dívka byla daleko krásnější než Maggie, divoce vyhlížející, plavovlasá, s modrýma očima a s pevným pohledem ve tváři, která prozrazovala její sílu a odhodlání. V ten okamžik však jenom překypovala radostí nad tím, že je s Jonathonem. „Našli jsme je v babiččině skřínce na Bibli,“ řekla Caroline.

„Tvé pilulky a Samova lékořice.“ Jonathonovo vzrušení mu vešlo do tváře trochu barvy. „Tohle je Sam.“

„Nenech se ošálit tím oděvem,“ upozornila suše Martha. „Ve skutečnosti je to tyranské monstrum, které nás přišlo zotročit. Tohle je slečna Caroline Fisherová, Same.“ Martha se odmlčela. „Bude si brát Jonathona.“

„Už jsem o tom slyšel,“ zazubil se Sam na Jonathona, který o téhle dívce tak často mluvíval.

Caroline se na Sama usmála. „Tak vy jste ten, co byl k Jonathonovi tak laskavý. Děkuji.“

„Vlastně jsem zas tolik neudělal,“ ostýchal se Sam. „Pořád mu říkám, že za měsíc bude tancovat. Přímou po Tržní a zpátky, co, Jonathone?“

„Nikdy jsem neuměl tancovat,“ odpověděl Jonathon.

„Prostě poskakuješ při hudbě,“ řekl Sam, „a já ti vyřežu dřevěnou nohu.“

„Dřevěnou nohu!“ zasmála se Caroline.

„U nás ve vsi žil jeden chlapík s dřevěnou nohou,“ pokračoval Sam. „Tancoval jak vítr!“

„Ale ne!“ řekla Caroline.

„Jednou jsme mu kousek z té nohy uřízli,“ zakřenil se Sam. „Myslel si, že je opilý. Vrávoral po ulici jako vozík s porouchanou nápravou.“ Zasmál se a náhle se cítil uvolněný. „Pěkných pár jsem jich za to schytl.“

„Zaslouženě,“ konstatovala Martha.

„Ale jemu to nevadilo! Tvrdil, že to byl skvělejší vtip! Taky to byl chlapík, kterej namydil schody zvonice, aby na nich kostelník při svatbě uklouznul. Svalil se jako pytel mouky do mlýnice!“ Pak si Sam uvědomil, že si pro sebe zabral celou konverzaci a s trapným pocitem zmlkl. Pohlédl na Marthu. „Promiňte, madam.“

„Jsi skvělý vypravěč, Same.“ Martha Sama i Caroline pozorovala, všimla si, jak se dívka při Samově příběhu usmívala a jak Sam při pohledu na Caroline zčervenal. Martha si náhle připadala mnohem starší a moudřejší, než jí v šestadvaceti příslušelo, protože ji napadlo, co za neplechu se tu může rodit. Vydrhnutému Samovi, pomyslela si, to ve vypůjčených šatech výjimečně slušelo. „Možná bys mohl jít za Lydií a vystrašit jí svou pohádkou, Same?“

„Ano, madam.“ Sam vrhl ke Caroline poslední nervózní úsměv na rozloučenou, načež poslušně opustil místnost.

„Ale neodcházej z domu,“ vyšla Martha za ním na podestu schodiště. Zaváhala, potom se usmála. „Caroline by neměla po ulicích chodit sama. Doprovodíš jí na nábřeží?“

Martha napůl očekávala, že Caroline, která si velice vážila své nezávislosti, bude protestovat, z ložnice se však nic neozvalo. „Moc rád, madam,“ řekl Sam.

O dvě hodiny později tedy ve vlhké uniformě a s vlasy znovu vybělenými moukou a staženými kolem kousku kůže Sam krácel po boku Jonathonovy dívky. Sam Caroline nesl balíček; svíčky, které Martha darovala Carolinovým prarodičům. Lehce přselo, Sam si toho ale ani nevšiml. Díval se na Caroline, jako by si mohl rysy její tváře, nepravidelně vykreslované v ostrůvcích světla luceren, vtisknout do paměti navždy.

Mluvili o Jonathonovi. „Už nikdy bojovat nebude, že ne?“ řekla Caroline.

„Ne s dřevěnou nohou,“ přisvědčil Jonathon. „Ale bojování není jenom o mačkání spouště. V armádě je víc papírování, než si dovedeš představit! A on je učenec, ne?“

„Ano,“ řekla posmutněle.

„Ta naše banda pořád něco čmárá,“ prohlásil Sam s pohrdáním. „Člověk neoková ani koně bez toho, aby na to měl trakař papírů. Taková ztráta času.“

Caroline ušla pár kroků potichu. „Uzdraví se Jonathon?“

„Uzdraví se,“ tvrdil Sam s ponurým odhodláním.

Caroline se na Sama usmála. „Má štěstí, že tě má.“

Sam pokrčil rameny. „Byl hodný na mého bratra, víš. Dlužím mu to.“

„Jonathon říkal, že tvůj bratr umřel.“

„Ano.“ Kupodivu mu teď nepřípadalo těžkě o Nateovi mluvit, ne s touto dívkou. Sam se přistihl, jak Caroline vypráví o Nateovi a Maggie, o tom, jak se chystali utéct a najít spolu dokonalý ráj a jak tenhle sen skončil kulkou v bratrových zádech.

„Co se stalo s tou dívkou?“ zeptala se Caroline.

„Slyšel jsem, že prý utekla. Tak je to asi taky nejlepší.“

Pár metrů Caroline pokračovala v tichosti. Světlo z obchodu s ginem se jí zalesklo ve vlasech a vrhlo stíny na její tváře i pod rty. „Chudák Nate,“ řekla najednou.

„Byl to hlupák,“ pousmál se Sam smutně. „Vojákem se stal jenom kvůli červenému kabátu a penězům, které nám nikdy nedali. Ale neměl se k armádě dávat! Nate bojování nenáviděl. Báł se i cvičného meče!“

„Cvičného meče?“ zeptala se Caroline.

„Jsou ze dřeva,“ vysvětlil Sam, „ale těžší než normální meč. Hrávali jsme si s nimi v Anglii. Bojuje se s nimi a ten, který první rozbije hlavu tomu druhému, vyhrál.“

Vstoupili do tmavé, úzké uličky, která vedla k osvětlenému městskému přístavišti. Caroline na tváři blýskl zářivě bílý úsměv. „Něco mi říká, že jsi byl s cvičným mečem dobrý?“

„Miloval jsem to.“ Vyšli z uličky a stanuli na širokém, ozářeném nábřeží. Podél mol byla rozmístěna strážní stanoviště, každé ozářené vlastním planoucím ohněm. Tvořily součást velkého prstence, který kolem Filadelfie Britové vytvořili.

Caroline Sama vedla směrem k jedné z dělostřeleckých baterií. Dělostřelci ji poznali a přátelsky ji zdravili. „Našla sis kluka, holka?“

„Omlouvám se za ně,“ řekl Sam.

„Nevadí mi to.“ Caroline sestoupila po tmavých schodech a odvázála loď.

„A tohle řídíš sama?“ zeptal se Sam užasle.

„Jenom moje maličkost,“ usmála se vzhůru z temné jámy doku. Za ní zčeřené stříbročerné vlnky odrážely slabou měsíční záři. Natáhla ruce pro balík svíček. „Pomůžeme Jonathonovi uzdravit se? Ty a já, Same?“

Sam jí balíček podal a vnímal vřelost jejího spikleneckého návrhu. „Pomůžeme.“ Pozoroval ji, zatímco vytahovala na stěžeň jedinou temnou plachtu. „Jak poznáš, kam máš plout?“

„Tááhle je světlo. Domov.“

„Tak šťastnou cestu, slečno.“

Caroline se místo poděkování usmála a pak zabrala jediným veslem. Sam o krok ustoupil a všiml si bílého obdélníčku ležícího na posledním schodu. Seběhl dolů, zvedl ho a nahmatl kapku vosku, která dopis zapečetila. „Neupadnul ti?“

Caroline už odrážela loď pryč z přístavu. Ohlédla se a ve tváři se jí náhle objevila hrůza. „Musel vypadnout z balíku,“ řekla.

„Tu máš!“ Sam se přes rozšiřující se průrvu natáhl tak daleko, že málem spadl do vody. Caroline se mu natáhla naproti a rukou mu pomohla udržet rovnováhu. Jejich prsty se propletly a Marthin dopis téměř vyklouzl do vody. Sam se ještě s trochou vrávorání narovnal, nepoškozený dopis Caroline předal a omluvil se za svou neohrabanost.

„Děkuju, Same.“ V ponurém doku mu připadalo, že její oči září.

„Dobrou noc, slečno.“ Sam stále cítil její dotek, teplý, silný dotek dívky.

„Dobrou noc, Same!“ Caroline, s jejímiž schopnostmi to vypadalo celkem snadně, pohybovala jediným záďovým veslem tak, aby loďku vyhnala z úkrytu přístaviště mezi poryvy větru. Loďka se naklonila, ona mu zamávala a pak se posadila ke kormidlu.

Sam stál bez hnutí. Pozoroval temné stíny lemující celou řeku, díval se, dokud se loďka neproměnila v pouhou rozmazanou skvrnku uprostřed černých stínů protějščího břehu. Cítil něco, co nedokázal přesně pojmenovat, věděl ale, že to patří ke štěstí. Pak si vzpomněl, že si Caroline bude brát Jonathon a lekl se vlastních myšlenek. Sam vyšel po schodech nahoru a vyrazil do potměného města, jenže ať si to přál nebo ne, hlavu měl stále plnou vzpomínek na překvapení zlatých kadeří, prsty pevně se dotýkající těch jeho a smích, který tak snadno sdíleli. A Samův svět se pro ten nejlepší ze všech možných důvodů, byť bez pořádné naděje, zdál náhle jasnější.

Dvacet

Ráno toho dne, na který se chystal útok na povstalecké pevnosti, se sir William Howe od probuzení cítil výborně, vlastně mnohem lépe než na svých osmačtyřicet, a to navzdory portskému a smaženým ústřicím, které si dal k pozdní večeři, čehož si byl jist, že bude litovat. Jenže tomu bylo právě naopak, cítil se zase téměř jako mladík.

Nechal Lizzie v prohráté zmeti přikrývek samotnou a přešel do oblékárny, kde ho Thomas Evans oholil a také poznamenal, jaký je krásný den. A krásný byl, jak mu sir William odpověděl, zatímco nasával mísící se vůně mýdla na holení a vařící se kávy. Nějaký pouliční prodavač, který si přivstal, vyřvával venku o svém zboží, což siru Williamovi připomnělo hlučný, veselý chaos londýnských ulic.

Tato myšlenka v něm probudila příjemnou melancholii, jak si vybavoval šťastné vzpomínky z Londýna. Schody na břehu řeky za jarního dne, kdy po Temži tančily záblesky slunečního světla. Rotunda v Ranelaghských zahradách. Divadlo na Drury Lane, kde David Garrick představoval krále, či Malé divadlo na Haymarketské, tam zase Samuel Foot varoval ženy v hledišti, aby si raději povolily korzety, jinak by prý také mohly prasknout smíchy. Sir William vzpomínal na kluby Almacků o zimních nocích, jak pozoroval děvky v Covent Garden a hádal, která umře na syfla a která se provdá za šlechtice. A ty kavárny! Jen ve Strandu bylo více kaváren, než v celé Pennsylvánii!

„Připadáte mi trochu zadumaný, pane.“ Lord Robert Massedene, pobočník, který měl toho dne zrovna službu, se začal věnovat ranní práci, zatímco sira Williama odívali do punčoch, kalhot, košile, šátku, vesty, kabátu, paruky, bot a připínali mu meč.

„Vzpomínal jsem na kavárnu Somerset, Roberte. Vzpomínáte na toho mimořádně buclatého a neochotného číšníka?“

„A kavárna U Jatek,“ prohodil Robert Massedene hravě, „Turkova hlava? Piazza?“

„Cliftonův šenk, co?“

„Dollyho steakový hostinec,“ kontroval Massedene.

„Kde děvky pijí k snídani tmavé pivo!“ Celá konverzace siru Williamovi ke spokojené náladě jediné přidala. „A my se musíme spokojit s Londýnskou kavárnou na Tržní ulici!“

„Tam jsem včera večer zaslechl, pane, nějaké klepy o tom, že se generál Burgoyne vzdal.“

Sir William si však nehodlal nechat své dobré rozpoložení narušit. „Klepy, Roberte! Pořád jsou nějaké klepy! Kolikrát už jsme se doslechli o smrti pana Washingtona, co? Už umřel na angínu, zimnici, průjem, koliku, dokonce i v bitvě!“

„Jeho smrti,“ odložil Robert Massedene papíry siru Williamovi na stůl, „bych hluboce želel, pane.“

Sir William přivřel oči, zatímco mu Evans dopudroval paruku, a zasmál se. „Myslíte, že by ho nahradili někým lepším?“

„A dá se sehnat horší?“

„Pochybuji, Roberte. Dokonce si díky němu ve srovnání připadám jako adekvátní generál.“ Sir William se usmál na znamení, že jeho skromnost není třeba brát zas tak vážně, potom přešel ke stolku s konvicí plnou kávy, plátky šunky, chlebem a máslem a čekal. Přejel pohledem čekající hlášení. „Musím je číst, Roberte, nebo mi jenom řeknete, co je nového?“

„Donop dorazil včas, pane. Lodě vašeho bratra plují proti proudu řeky. Slunce zcela nudně vyšlo. Bůh je stále na svém nebi, jak nás ujišťují kazatelé.“

„Amen.“ Sir William natřel máslo na chleba a našpicoval své zkušené uši při slabých zaduněních, která rozechvívala okna. „Palba z děl se nám nějak nerozhojnila, Roberte. Myslíte, že má Donop zpoždění?“

„To se už brzy dozvíme, pane,“ ujišťoval ho Massedene. „Kapitán Vane se určitě objeví se zprávami jako první, to se vsadím.“

„Jak ten touží po pachu střelného prachu!“ Požadavek kapitána Vanea, aby se směl přidat k rotě granátníků při útoku na pevnost Fort Mifflin, sira Williama pobavil. „To ho už život natolik omrzelo?“

„Baží po dobré reputaci, pane. A po vítězství.“

„A také po naší Vdově, řekl bych,“ zachichotal se sir William.

„Nepochybně, pane. Mohu vás vystavit pokušení nasolených ryb?“

„Nemůžete.“ Sir William se při pomyslení na ně otrásl, potom se zamyslel nad poznámkou ohledně Vanea a paní Crowlové. „Byla by to pro něj výborná partie. Je bohatá.“

„A překrásná,“ doplnil suše Massedene.

Představa Vaneovy svatby v siru Williamovi zažehla jiskru nadšení. „Doufám, že jim to spolu vyjde, na mou duši, opravdu doufám! Přesně to město potřebuje, Roberte! Romance ve městě ve válce! Příběh lásky, která nás spojí! Nesouhlasíte snad, drahý Roberte?“

„Jen musím uvažovat, jestli by souhlasila také Vdova, pane.“

„Proč by neměla? Vane je docela slušný chlapík. Možná není úplně z té nejlepší rodiny, ani ovšem z bezvýznamné. Mohla by dopadnout mnohem hůř!“

„Mohla by dopadnout i mnohem lépe, pane.“

Sir William chvíli svého pobočníka zkoumal pohledem, potom se mu na tváři pomalu objevil úsměv plný pochopení. „Vy žárlíte, Roberte! Vdova dobyla i vás!“

Massedene to nepřilíš přesvědčivě popřel. „To jen Vane se mi trochu těžko snáší, pane. Dívá se na život jako obchodník. Vidí buď zisk anebo ztrátu, nic mezi tím. Snažím se k němu ale chovat zdvořile.“

„O tom nepochybuji,“ řekl rychle sir William.

„A nepopírám jeho statečnost, pane, a věřím, že dneska nám přinese zprávy o vítězství.“

„Ach, vskutku!“ Sir William, kterému ta poznámka připomněla hlavní záležitost toho dne, přešel se šálkem kávy k oknu, jako kdyby doufal, že mezi překážejícími střechami zahlédne vítězství. Zauvažoval, jestli se už rychlost dělostřelby zvýšila, pak věnoval myšlenku Christopheru Vaneovi a v duchu mu popřál štěstí.

Ten se mezitím krčil v příkopu, aby se ukryl před studeným větrem do doby, než útok začne. Vane čekal od prvních šedavých náznaků úsvitu, čekal, zatímco fregaty a dělové čluny s košovými plachtami zbarvenými vycházejícím sluncem do růžova se složitě proplétaly mezi překážkami potopenými na říčním dně a sunuly se proti proudu. A čekal dál. „Donop má zpoždění!“

„Pane?“ Sam, ozbrojený mušketou a bajonetem a objímající dno příkopu, se zatřásl.

Vane svá slova nezopakoval. Uvažoval, proč se vůbec na tuhle misi hlásil, nakonec dospěl k tomu, že popravdě nedokázal snést pomyšlení, že by takový podnik ohrozil svojí absencí. Byla to sice ohromná domyšlivost, jak si Vane přiznal, nicméně to byla pravda. Od okamžiku, kdy ho sir William vytáhl ze stínů, se Vane cítil předurčený k velikosti a věděl, že tohle období jeho mládí je jen jakési učňovství předtím, než přijde sláva. Samozřejmě, že tuhle svoji velikost riskoval, když se hlásil do boje, nevěřil však, že mu osud předurčil smrt na bojišti. „Bojíš se, Same?“

„Ne, pane.“

Vane se otočil. „Opravdu?“

„Ne víc než kdokoliv jiný, pane.“

Vane se usmál. „Viděl jsem tě vystrašeného, Same. Viděl jsem tě vyděšeného k smrti! To ten seržant. Ten, který tě bil, když jsem tě tak milosrdně zachránil.“

Sam nad tím zauvažoval. „Ze Scammyho by měl strach každý, pane. Pěknej parchant, to teda je.“

„Popiš mi jeho parchanství, Samueli. Pobav mě.“ Znuděný Vane si chtěl zkrátit dlouhou chvíli, takže Sam začal popisovat seržanta Scammella. Samotného ho zarazilo, když ve svém hlase zaslechl zdráhavý obdiv při popisování Scammellovy statečnosti, když však mluvil o noci před bitvou, kdy Scammell velel hlídkám, obdiv se mu z hlasu vytratil.

„To on zabil toho chlapce, pane!“

„Vážně?“ Vanea ten příběh zaujal.

„Ale radši kolem toho nic nedělejte, pane!“ zdál se Sam náhle poplašený. „Neměl jsem vám to říkat!“

„Nepřipravil bych armádu o muže, který se zdá být tak cenný,“ odpověděl Vane. „Potřebujeme nemilosrdné muže, Same, jestli máme s touhle rebelií skoncovat.“ Vane se postavil a zahleděl se přes řeku, divil se, proč Donop pořád ještě neútočí. „Proč ses tuhle koupal, Same?“

„Koupal, pane?“

Vane shlédl na svého sluhu. „Všiml jsem si toho, Same! Jeden den jsi obalený špínou, druhý najednou voníš jako salónek v bordelu! Našel sis dívku?“

„Ne, pane.“

„Ale myslím, že ano. Kdo je ta poběhlice?“

„Jenom holka, pane,“ řekl Sam neobratně.

„Jaká holka? Pomocnice v kuchyni?“

„Ano, pane.“ Sam se toho výmyslu chopil, načež usoudil, že by měl dodat ještě něco, aby příběh přibarvil. „Je krásná, pane.“

„To určitě je.“ Vane uvažoval, jaký druh vášně asi takoví vojíni můžou cítit. Bezpochyby šlo o něco špinavého, pouhé tření těl, které se nedalo srovnávat s posvátnou extází, kterou Vane pociťoval ve spojení s Marthou Crowlovou. Představa Marthy a představa, že k ní domů přinese svůj vítězstvím pokrytý meč jako součást mileneckého holdu donutila Vanea se usmát. Dnes v noci, pomyslel si, až bude tato záležitost slavně dovršena, přeneseme vdovu jemně za omezující hranice přátelství a do mnohem více vzrušujících vášnivých vod lásky, kterážto myšlenka byla stejně vzrušující, jako akce, která z nevysvětlitelných důvodů měla stále ještě u obležených pevností teprve začít.

Nad vodou se proháněly mraky ukrývající slunce. V říční mělčině se brouzdala volavka, kapitán Vane si zatím netrpělivě vykračoval tam a zpátky linií zákopů. Každým okamžikem očekával dunění lehkého jízdního dělostřelectva, které Donopovy hesenské doprovázelo. Jenže chladné ráno se bolestivě vleklo dál a za klidnou, šedou hladinou žádná

palba nezazněla. Dvě fregaty a tři dělové čluny se pomalu sunuly proti proudu, zatímco měřič hloubky vyvolával zbyvající sáhy. Kolem poledne mraky začaly hrozit deštěm a zvedl se vítr, který čeřil vodu a nakláněl válečné lodě. Povstalecká galéra, která vykoukla z jedné z mnoha spletitých zátok new jerseyského pobřeží, nezávazně svým bočním dělem vystřelila na fregatu, ta jí odpověděla burácejícím hromobitím boční salvy, která uprostřed řeky vychrlila mračno špinavého kouře. Nepoškozená galéra elegantně odplula.

„Tohle je šílenství!“ Čekání kapitánu Vaneovi, navzdory příjemným vyhlídkám, co se večera týče, úplně zkazilo náladu. U oběda, který v půl jedné sdílel s důstojníky granátnických rot, které měly přijmout kapitulaci Fort Mifflin, dokonce pomýšlel na to, že se vrátí do města a zjistí, jestli sir William z nějakého podivného důvodu hesenský útok neodvolal, zvědavost ho však udržela v příkopu v močálu, za kterým na říčním břehu čekaly dlouhé čluny připravené přepravit granátníky na mělčiny u ostrova Mud Island. Granátníci byli údernými silami batalionu a k dobytí téhle říční pevnosti poskytlo své granátnické roty batalionů celkem šest. Vyčkáváním znudění muži pospávali v zákopech či brousili už tak ostré bajonety. Vane podrážděně otevřel kryt svých nových hodinek, které kdysi visely na řetízku a zdobily břicho Benjamina Franklina. „Měl to být překvapivý útok!“

„Pořád se ještě může podařit.“ Kníratý major si uřízl smradlavý plátek ze společného kusu soleného vepřového.

„Měli zaútočit za úsvitu.“

Major si vložil vepřové do úst a pomalu jej přežvykoval. „Tohle je vojsko. Kdy se co v armádě událo včas?“

Sir William Howe, stále ještě ve Filadelfii, kde ho ostatní přesvědčili, že musí zůstat, jinak jeho absence prozradí nepříteli nějaký neobvyklý záměr, byl s postupujícím časem také čím dál více podrážděný. „To ten chlap zabloudil? Šel zpátky do Německa? Zatraceně!“

Lord Cornwallis, vážný a efektivní člověk, který toho odpoledne obědval s Howem, nic neřekl, jeho ticho však naznačovalo, že on, kdyby k tomu dostal pravomoc, by věci zařídil lépe. Cornwallis se chtěl vrátit do Londýna a sir William pocítil bodnutí žárlivosti. Proč by

měl Cornwallis jet domů? A jaké neplechty by v salonech a předpokojích, kde se důležité vládní záležitosti skutečně odehrávaly, vymyslel?

Lord Robert Massedene krájel vepřovou huspeninu a čekal, až děla začnou pálit v rytmu bitvy. „Možná,“ odvážil se zadoufat, „že se Fort Mercer vzdala bez boje, pane?“

„Ha!“ neudržel se lord Cornwallis.

„Můj lorde?“ vyzval sir William svého zástupce velitele.

Cornwallis sira Williama probodával útočným pohledem. Po drahné době se neochotně rozhodl říct pouze: „Váš kuchař tu želatinu trochu rozvařil.“

„Mám napůl chuť,“ ignoroval sir William toho strašného člověka, „jít se odpoledne podívat na kohoutí zápas. Konají se na Přední ulici, že ano?“

„V Mooreově uličce, pane, hned u Carrova obchůdku,“ nabídl jim lord Robert omáček. „A slyšel jsem, že tam mají výjimečné ptáky.“

Jenže na kohoutí zápasy už nedošlo, protože ve tři hodiny, kdy majestátní oběd stále ještě pokračoval, se ozval křik stráží a klapání kopyt, což zvěstovalo, pokud ne přímo zprávy, pak alespoň nějaké rozptýlení. Sir William prozradil svoji pracně skrývanou nervozitu, odhodil ubrousek a vydal se za zpola nasycenými důstojníky na dvůr, kde na koni seděl muž s páskou přes oči. Neznámého doprovázeli dva dragouni, co ale byl největší zázrak, na dlouhém vodítku, přivázaném k jednomu ze třmenů, měl upoutaného zmizelého psa sira Williama, Hamleta.

„Hamlete!“

Zběsile štěkající pes se pokusil utéct z vodítka. Sir William mu běžel na pomoc a utrhl se na jednoho z dragounů: „Pusťte ho, pusťte ho!“

„Toho povstalce, pane?“

Sir William si poprvé všiml, se psem už bezpečně v náruči, že muž s páskou přes oči byl skutečně povstalec. Poručík dragounů tvrdil, že přijel pod vlajkou příměří a oči mu zavázali proto, aby nemohl prozradit nic o obranných pozicích, které bránily severní přístupy k městu.

Muž, jemuž byl zrak navrácen, se siru Williamovi uklonil. „Jsem plukovník Mitchell.“

„Sir William Howe,“ představil se Howe.

Mitchell se usmál. „Hádám, že to je váš pes? Našli jsem ho v našem vojsku, ale obojek nám prozradil, komu náleží jeho skutečná věrnost.“

„A vy jste mi ho přivezl zpět! Na mou čest, pane, jsem vám vděčný! Velice vděčný!“

„Máte ho dostat, pane, s pozdravy generála Washingtona a na rozkaz přímo od něj.“

„To je od...“ sir William zaváhal, nechtěl poctit velitele nepřátel jeho hodností, vděk však nakonec převážil, „... generála Washingtona velmi laskavé. Přeji si, abyste mu sdělili, že jsem jeho dlužníkem. Pevně věřím, že s vámi nebylo špatně zacházeno?“

„To opravdu nebylo, pane.“

„A povečeříte s námi? Máme huspeninu, výtečný klaret, jen trochu poznamenaný převozy na lodích, a myslím, že také dýňový koláč!“

Mitchell se pousmál nad generálovým nadšením, ale zavrtěl hlavou. „Pokud vás tím neurazím, pane, musím už jet.“

„A mohu tedy nějak vyjádřit svůj vděk?“ Sir William, kterého Washingtonovo gesto skutečně velmi potěšilo, hladil psa, který nevypadal, že by mu během všech jeho dobrodružství cokoliv scházelo. „Žádný dar na oplátku, plukovníku?“

Mitchellovi se na tváři objevil křivý úsměv. „Generál Washington od vás nic nežadá, protože se domnívá, že si může sám vzít, co bude chtít, pane.“

„Výborně! Výborně řečeno! A statečně, pane!“ Howe se rozzářil a pohlédl na své důstojníky, očekával, že budou alespoň částečně sdílet jeho veselí, jenže s výjimkou Massedeneho se zřejmě příliš nebavili. Howe si však tuhle jízlivou konfrontaci užíval. „Nechte generála pozdravovat,“ vyslovil mnohem snáze hodnost podruhé, „stejně jako jeho ženu a vyjádřete mé politování nad tím, že bychom se měli střetnout jako nepřátelé.“

„Přinejmenším,“ zdál se Mitchell pobaven přátelským přijetím, „už nemusíme mezi své nepřátele počítat generála Burgoynea.“

„Doslchl jste se o těch drbech, co?“ Howeova radost ze znovushledání se svým psem nemohla taková fáma zkazit. „Jen doufám, že gentleman Johnny nikdy toho lumpa, který o něm podobné skandální řeči šíří, nikdy nechytne.“

„Nejsou to drby, pane. Vzdal se nám u Saratogy.“

„Výtečně! Výtečně!“ Sir William zářil štěstím. „Mé díky, pane, mé upřímné díky! Je mi líto, že vám zase budeme muset nechat zakrýt oči, ale chápete snad?“

Povstalecký plukovník odjel a sir William se vrátil k jídlu, aby s nesmírnou radostí nakrmil svého marnotratného psa huspeninou. Pečoval o psa a česal ho, přestal až v okamžiku, kdy se na jihu a západu konečně probudila děla v hromovém burácení smrti, aby městu oznámila, že tam, kde se u dvou pevností mísí voda a bláto, se odehrává bitva.

A kde se z příkopu škrábal Christopher Vane, aby se vydal vpřed s granátníky, kteří měli za úkol se poražené pevnosti zmocnit.

Bitva vzplála úplně z ničeho nic. Jednu chvíli bitevní lodě pluly mimo dostřel, za okamžik palba za Fort Mercer oznámila vyčkávajícím vojákům, že po tak dlouhé době konečně útok hesenských začal.

Lodě se obrátily, plachty zatřepotaly jako nestvůrná křídla a byly staženy, potom zahřměly boční salvy. V močálech každá jedna britská baterie zahájila palbu. Důstojníci granátníků řvali rozkazy a poháněli své muže přes bahno a do připravených loděk, které byly osazeny námořníky z flotily. Volavka, za kterou v letu vlály nohy, pohrdlivě prolétla kouřem šířícím se v tenkých přadenech nad řekou. Kouř stále houstl díky dělům vyšlehujícím plameny a narážejícím do kolesen a vozů. Zle šklebící se moždíře vrhaly granáty v oblouku přes mělkou vodu. Granáty, za kterými se vzduchem táhly jako tahy tužkou tenké stopy po hořících rozbuškách, vybuchovaly v záblescích plamenů uvnitř Fort Mifflin.

Sam se vydrásal vpřed s jásajícími granátníky a následoval Vanea přes bahno do lodky na levém křídle. Za vzdálenější pevností spatřil kouř, znamení, že hesenští útočí v New Jersey, mnohem bližší pevnost Fort Mifflin, lemovaná britskými kanóny, mu ovšem dělala daleko větší starosti. „Neopětujou palbu, pane,“ řekl s nadějí v hlase.

„Možná si střelbu schovávají pro nás, Same,“ provokoval Vane vesele svého sluhu. Nebo možná pevnost dělostřelecká palba natolik zřídila, že její posádka jen čekala na možnost se vzdát. „Ale sedíme tu na bodcích, Same, sedíme na bodcích!“ zvedla se při vyhlídce na akci prudce Vaneovi nálada.

„Bodcích, pane?“

„Jako v předních řadách divadla, Same, kde jsou bodce, aby diváci nerozškubali herečky. To my Yankee ale zase trochu poškubeme, co?“

„Opřete se do toho! Veslujte!“ Lod'mistr Samova člunu se zřejmě domníval, že jde o závod s ostatními jedenácti plavidly, které se za zdvihání a noření vesel plížily mělčinou. Racci vyplašení dělostřelbou jim kroužili nad hlavami. V palbě kanónů zazněl jiný tón, hlubší zvuk prozrazující větší děla. Sam spatřil, jak se z naspů Fort Mifflin šíří oblak kouře. Fregata, která pomalu obeplouvala říční opevnění, se po zásahu nepřátelskou koulí otrásla.

„Po týdle pevnosti ještě není veta!“ zavolal poručík z přídě.

„Už brzo bude!“ Vane cítil to báječné vzrušení. Čekání skončilo a on spolu s těmito skvělými muži zaútočí na tuhle trosku kanonádou rozbité pevnosti. Na pokraji boje se bavil denním sněním. V tom snu se Martha nějak dostala k pevnosti a byla ve smrtelném nebezpečí, ze kterého ji on, kapitán Vane, zachrání. Přetékala by slzami vděku a rozplývala se náklonností, po které tak zoufale toužil.

„Augusta se obrátila!“ roztrávil lod'mistr náhle Vaneův sen. Námořník ukazoval na fregatu, kterou zasáhla první nepřátelská střela. „Ne!“ vykřikl Vane, jenže navzdory jeho nevíře Augusta spouštěla čluny, které se měly pokusit odtáhnout fregatu z mělčiny. „Ne, že by na tom sešlo,“ zamumlal si Vane sám pro sebe.

„Ne?“ chtěl se ujistit Sam, který se krčil vedle svého pána.

„Pořád může střílet, ne snad?“ ucukl Vane před sprškou vody od zabírajícího vesla. „A Yankeeové se zatím moc nepředvedli.“

Ani ta slova nestihl doříct, když celý val Fort Mifflin obrácený směrem k vodě vybuchl v bouři ohně a kouře, jak americké baterie začaly chrlit palbu na uvězněnou fregatu. Hřmot děl naplnil vzduch a řeka se stala jevištěm hlasitého a smrtícího duelu mezi pevností

a Augustou zaseklou na mělčině. Na pomoc připlula druhá fregata s ostře praskajícími příďovými děly.

„Myslel jsem, že máme jenom obsadit poraženou pevnost!“ protestoval Sam.

„Čím více nepřátel,“ prohlásil Vane hlasitě, „tím více slávy!“

Samův člun najel na bahnitou mělčinu a seržantův hlas mužům ostře nařídil, aby se vrhli přes bok loďky. „Jenom si umočte nohy, vy bastardi!“

„Harcovnická formace!“ zakřičel major ve vedlejším člunu. I kýly ostatních lodí zajely do bahna a jasně červené kabáty granátníků zaplnily mělké vody. „Vpřed!“

„Do průlomu, Same.“ Vane zdvihl hlavu a zavětril ve vzduchu přetékajícím burácením dělových koulí za letu. „Vpřed, vznešení Angličané!“ zasmál se a vytáhl šavli.

Samovi to připadalo jako šílenství. Byli na půl míle od pevnosti a většinu té vzdálenosti tvořilo lepivé bahno plné vody, do kterého muži zapadali až po kolena. Táhly se tudy malé, zčeřené potůčky, ležela tam žebra opuštěné lodi, a hlavně to všudypřítomné lepkavé, mazlavé bahno, které do sebe člověka vtahovalo. A tím se ke kouřem ověšené pevnosti blížila řada mužů. Ostatní boje na řece a za ní se zdály nepodstatné, jako něco, co se děje na jiném místě a se Samem nemá nic společného.

Granátníci, když konečně dosáhli pevné půdy na ostrově Mud Island, přidřepili na písčitém břehu. Teď museli počkat, vysvětloval Vane, až bude dobytá Fort Mercer a obrátí svá děla proti pevnosti Mifflin. Rebelové v pevnosti viděli, jak se granátníci potácí bahnem, a spustili na ně ledabylou palbu z mušket. Kulky jim praskaly a syčely nad hlavami, vzdálenost byla však příliš velká na to, aby palba z mušket měla nějaký efekt. Dálka ovšem nebyla zas tak velká, aby neslyšeli povstalecké urážky, které zpoza svých zídek rebelové křičeli.

„Nevšímejte si jich!“ rázoval major za svými příkrčenými vojáky. „Už brzy jim ty jejich řeči nacpeme zpátky do chřtánů! Poběžíme zásekem, chlapi! Budou mezi vámi ztráty, ale proto jste se přihlásili! Vojákovo nebe je vystlaný děvkama, tak se nebojte! S čepelemi na ty parchanty a ať zažijí peklo!“

Čekali. Dělostřelecký souboj dál plnil oblohu hřměním, jako kdyby jim nad hlavami po prknech váleli obří sudy. Sam, který pevnost pozoroval přes vrchol písečné duny, viděl dřevěné latě létající vzduchem jako kousky dříví na podpal. Granáty z moždířů vybuchovaly na nádvoří v rudých plamenech a kouři. Nad pevností se v dýmem prostoupeném větru třepotala nějakým zázrakem stále nedotčená povstalecká vlajka.

Stejně tak jako vlajka nad Fort Mercer. Děla oné pevnosti, která zřejmě měla do ovládnutí hesenskými stále daleko, páčila na uvězněnou fregatu. I druhá loď námořnictva, mnohem menší a dál po proudu řeky, byla také na mělčině a pod dělostřeleckou palbou.

„Ona hoří, pane!“ zíral Sam na Augustu.

Kapitán Vane se stále soustředil na nadcházející bitvu, ale otočil se a pohlédl na Augustu přesně v okamžiku, kdy jí jako kopí projely plameny, jasné jako klikatice blesku, pokračovaly prostředkem lodi a dál, draly se výš a výš po horním stěžni.

Na vteřinku to vypadalo, jako kdyby každé dělo na řece ztichlo, jak muži v celé oblasti zírali na zasaženou loď. Ohnivě kopí se kroutilo, vybledlo a zrovna, když to vypadalo, že loď už je v bezpečí, se celá fregata rozlétla na kusy v obrovském výbuchu plném plamenů. Stěžň vystřelil do vzduchu jako šíp, několikrát se zatočil a rozpadl se na jednotlivá ráhna. Prkna z paluby se rozptýlila mezi mraky. Plachta, hořící a pokroucená jako nějaký obrovský pekelný netopýr, se groteskně zatřepotala na obloze. Celá masivní a elegantní loď se proměnila ve vír tmavého, smrdutého kouře a smrti. Trosky vyplivnuté z toho vroucího ohnivého mračna dopadaly do vody.

Na pár omráčených vteřin nastalo podivné ticho.

Pak přišla tlaková vlna výbuchu a s ohlušujícím rámem připomínajícím zemětřesení zdánlivě zalomcovala samotnou zem. Z mělčin se směrem k ostrovu řítila vlna vody. Nad bažinami zaduněly další výbuchy, ohlušující přihlížející vojáky, jak vybuchovaly na lodi připravené sudy s prachem.

Na hladině se jako černý sníh usazoval popel, se kterým si pohrávaly plameny a vítr. Na pozadí plamenů zuřících v rozervaném trupu nebylo těžké spatřit obrovská lodní žebra. Voda, která se po výbuchu valila zpět na své místo, vyháněla kouř černý jako pekelná oblaka, a ten se přelíval přes nepravidelné vlny.

„Pro Ježíše Krista.“ Vane zíral s otevřenými ústy.

I druhá loď na mělčině hořela, oheň se mihotal pavučinou stěžňů a ráhen. Posádka v člunech veslovala od plavidla odsouzeného k záhubě pryč.

A pak se z povstalecké pevnosti ozval jásot; triumfující, posměšný a pohrdavý jásot. Jeden z mužů se postavil na nejbližší bastion, přiložil si ruce k ústům a zavolal na granátníky: „Vy parchanti! Líbí se vám americké přivítání?“

„K čertu s ním!“ Vane, jehož nálada se propadla v zoufalství, vytrhnul Samovi mušketu, natáhl, zamířil a vystřelil na provokujícího rebela.

„Netrefil!“ zasmál se muž, seskočil dolů a malé dělo, nabité kartáčovou střelou a přichystané na útok granátníků, vystřelilo. Kulky zahvízdaly a zapraskaly vzduchem nad jejich hlavami.

„Zpátky!“ Rozkázal major granátníků, který věděl, že toho dne se pokazilo úplně všechno. „Zpátky!“

Kapitán Vane chtěl pokračovat; chtěl na tu opovážlivou pevnost zaútočit. Zmocnilo se ho šílenství a touha po pomstě. Chtěl jít vpřed, nedostal však na vybranou. „Zpátky!“ vykřikl granátnický major rozkaz znovu a Vane poslechl. Klopýtal tím lepkavým, strašným bahnem, ustupoval s pěchotou, kterou pronásledoval americký výsměch a vražedná kanonáda. Sam pomáhal jednomu granátníkovi, kterého do nohy zasáhla kulka z kartáčové střely. Další muž ležel obličejem v bahně, potápěl se a topil by se, kdyby ho už předtím ovšem nezabila kulka uvízlá v páteři. Kartáče kropily kluzké bláto a na každém kroku se za ustupujícími granátníky nesly další urážky.

Zhroutili se do svých člunů. Dva muži zemřeli, tři další byli zranění. Druhá uvězněná válečná loď, šalupa, kterou zapálila vlastní posádka, aby se jí nepřítel nezmocnil, vybuchla, ve vši bídě onoho dne si toho však nikdo ani nevšiml. Nad řekou plul kouř z obou zničených plavidel. Lodě hořely ještě za soumraku, po hladině mělčiny se šířily výrazné vlnky světla.

A nad pevnostmi Fort Mercer a Fort Mifflin stále vlály pruhované vlajky povstalců.

„Bude to pro sira Williama těžké!“ Vane sám měl zřejmě na krajíčku. Se Samem po boku se prostředním převozem přes Schuylkill vracel do města. „Pokazilo se to, Same, strašně se to pokazilo! Hrozně nerad přinesu tyhle zprávy!“

Vane však žádné zprávy nosit nemusel, protože sir William se o všem už doslechl a seděl v zoufalství u ohně s Hamletem spícím mu u nohou. Pokusil se usmát, když Vane, zablácený a vyčerpaný, vstoupil do místnosti, povedlo se mu však vyloudit pouhou grimasu. „Vím, co se stalo, Christophere.“

„Je mi to líto, pane.“

Sir William zavrtěl hlavou. „Na tom nezáleží.“

„Ty pevnosti padnou, pane,“ přistihl se Vane, jak generála utěšuje. Všiml si Hamleta, ale nebyla vhodná chvíle, aby se o něm zmínil, protože nikdy předtím ještě sira Williama neviděl tak zdrceného.

„Ano, pevnosti padnou!“ řekl sir William. „Ale k čemu to je, Kite? Nemůžeme tu vyhrát! Nemůžeme dobýt každé městečko a každou vesnici, každý most a každou zatracenou farmu! A pokud bychom to i udělali, jak bychom jim vládli? Ochutnali vítězství. Teď už se nikdy nevzdají, nikdy!“

„Vítězství, pane? Vždyť jen odrazili náš útok! Zaútočíme znovu.“

„Ne.“ Sir William pomalu pozvedl jediný list papíru, zdálo se, jako by vážil tunu. „Tohle přivezli šalupou do New Yorku a pak přes pevninu.“

Christopher Vane, jehož dlouhý stín mihotavé svíce vrhaly na podlahu, přešel místnost a papír si vzal. Přečetl si ho jednou, pak ještě jednou, poté zavřel oči. „Proboha.“ Bylo na něj té hanby moc, pod víčky se mu objevily slzy. V hlavě mu zněl Vdovin smích. Porážka.

„Saratoga,“ pronesl sir William hořce to jméno. „Ať už je při svatém božím zatraceném pekle ta Saratoga kdekoliv.“

Vane otevřel oči v očekávání, že se celý svět změní, jenže sir William pořád seděl v koženém křesle u ohniště a studený vítr stále cloumal okenními tabulkami a nesl s sebou

hlas jakéhosi muže prozpěvujícího opileckou písničku. Vane se ještě jednou podíval na zprávu. „Celá armáda se vzdala?“

„Povstalcům.“ Sir William v záchvatu hněvu vyděsil svého psa, když Vaneovi papír vyškubl. Hodil ho do ohně. „Modlil jsem se, aby to nebyla pravda. Modlil jsem se!“ Sir William se odmlčel a náhle vypadal mnohem starší, než na svých osmačtyřicet let. „Udělal jsem, co jsem mohl, Kite. Váhal jsem s bojem, ale vyhrál jsem každou bitvu, ke které mě donutili. Krotil jsem horké hlavy v naději, že rebely přimějeme k jednání. Snažil jsem se chránit jejich ženy a domy. Nabídl jsem jim amnestii, odčinění křivd, mír! Oni mluví o tyranii, já s nimi zacházel slušně! S křesťanskou, gentlemanskou, anglickou slušností!“ Z ničeho nic se otrásl. „Možná bych jim měl dát to, co chtějí. Oheň a meč a nekonečnou nenávist!“

Sir William mluvil Vaneovi z duše, Vane se však nemohl přinutit toho využít. Bylo mu toho hodného a zlomeného muže líto. „Ale neuděláte to, pane.“

„Ne. A teď se do toho přidají Francouzi. Nic víc nepotřebovali. Saratoga!“ Sir William zavřel oči. „Sto tisíc mužů. Sto tisíc mužů! Tolik potřebuji a oni mi dají třicet, abych udržel všechno mezi Floridou a Kanadou. Třicet tisíc mužů mínus těch šest tisíc u Saratogy. Ježíši!“ Udeřil do opěrek křesla, až pes zakňoural. „Kdybych chodil po vodě a proměňoval bochníky a ryby v hostiny, stačilo by to Londýnu?“

Vane pro něj však neměl žádnou odpověď. Bůh si sundal červený kabát a veškeré naděje armády se proměnily v popel unášený studeným větrem k prázdnému moři.

Dvacet jedna

Kapitán Vane kráčet studenou ulicí. Nedokázal uvěřit zprávám od Saratogy – o nic víc, než dokázal uvěřit tomu, co sám na vlastní oči spatřil v bažinách. Než se vydal hledat útěchu Vdovy, převlékl se ze své zablácené uniformy. Doufal, že mu při jejich přátelství téhle noci nabídne soucit, dokonce lásku. Vane přemýšlel, kolik lidí zemřelo; muži, jejichž jména budou vyvěšena před vchody kostelů po celé Británii a Irsku, aby prozrazovala, že synové a manželé umírali, aby vymýtili nákazu republikánství z Ameriky.

Vane zahrnul do uličky, která vedla k jeho domu. Musel však uhnout, protože tudy vrávorál na mol opilý John Andre. Táhnul z něj rum. „Kite?“

„Jsem to já, Johne. Jsi v pořádku?“

Andre zřejmě nad otázkou zauvažoval. „Jsem opilý, ale jdu do podniku madam Taylorové. To je taky to nejlepší, Kite, co se po porážce dá dělat. Opít se a nějakou ojet. Chceš se přidat?“

„S děvkami jsem skončil, Johne.“

„Proboha všemohoucího,“ zíral Andre na Vanea nevěřičně, pak se otočil a na pochodněmi ozářenou ulici zařval: „Je zamilovaný! On je zamilovaný!“

„Johne!“ protestoval Vane.

„To je jedno, Kite. Jsem jenom opilý. Dokážeš uvěřit těm zprávám od Sara... Sara... kdekoliv to je?“

„Ne.“

„Ani já ne.“ Andre vystrchal v zadní kapse placatku s rumem. „Třeba to není pravda. Proč se s Vdovou neoženíš?“

„Rád bych.“

„Já jsem se jednou chtěl ženit, vyprávěl jsem ti to?“

„Spoustukrát, Johne.“

Andre se opřel o zídku lemující uličku a přihnul si z placatice, kterou pak kamarádsky nabídl Vaneovi. „Jmenovala se Honora Sneydová.“ Zdálo se, že se Andre směje, Vane si však náhle všiml, že se jeho přítel ve skutečnosti otrásá v opileckém pláči. „Sneydová!“ řekl Andre. „Kráska se souchotinama, Kite. Proč jenom milujeme bezbranné? Měli bychom hledat urostlý holky se stehnama jako granátníci, jenže se vždycky zamilujeme do těch křehoučkých, Bůh nás zatrat’. Odmítla mě, takže Bůh zatrat’ taky jí. K čertu se všema ženskýma. Aspoň do tý příští.“

„Jdi do postele,“ řekl Vane.

„Ale ne do té svojí,“ prohlásil opilý Andre důstojně, „ne dneska večer. Dnes večer, protože slečna Shippenová je zdrženlivá, čímž zcela pohrdám, se vydávám k madam Taylorové a ty ne.“ Přisál se k placatici, která se už ovšem ukázala být prázdná, takže ji zahodil na ulici, kde zarachotila na dlažbě. „Už jsi Vdovu požádal o ruku?“

„Ještě ne.“

„Bázlivka nikdy couru nezíská. A když ne ty, Kite, tak ostatní ano. Pak neříkej, že jsem tě nevaroval!“ Andre se s velkým úsilím zvedl ze zídky a odklopýtal do světla pochodní.

Vane vyběhl za ním. „Co tím myslíš?“

Andre se otočil, když ho k tomu ruka na rameni donutila. „Myslím tím, příteli můj drahý, že se kvůli ženským můžeme cítit hůř než červ v zemi. Ta tvoje pořádá dneska v noci recepci. Pozvala tě?“

„Recepci?“

„Hudba, víno, veselí. Náš společný přítel lord Robert Massedene mi to prozradil.“

„Ježíši Kriste!“ Vane se obrátil a utekl, povzbuzovaný k rychlosti žárlivostí, která mu otrávil mysl jako výron žluči. Odbočil na Tržní ulici, rozehnal hlídku, která mu zkrížila cestu a běžel přímo k Marthinu domu.

Kde našel okna ozářená světlem svící a hudbu znějící až na ulici, což nutně rozzuřilo skupinu loajalistů, kteří na tuhle nevhodnou oslavu nevtrhli pro pomstu jen díky přítomnosti čtyř ozbrojených červenokabátníků, kteří se stoickými tvářemi hlídali vchod do domu.

Vane vyběhl po schodech a rozrazil odemčené dveře. Ze salóнку v horním poschodí zněl smích. Vane vešel právě včas, aby zaslechl pronesení přípitku. „Na Saratogu!“

„Na Saratogu!“ V místnosti osvětlené spoustou vysokých, bílých svící se nalézal asi tucet nejvýznačnějších filadelfských patriotů. Hosté si připili s výjimkou Roberta Massedeneho, který se při pohledu na celé dění tiše bavit. U arkýřového okna seděli tři hudebníci, dva houslisté a flétnista. Před nimi stála Martha oděná do šatů z nápadného šarlatového hedvábí posetých pentlemi ladícími s těmi, které měla ve vlasech. „Kapitáne Vane! Pořád na sobě máte bahno močálů!“

„Kde jsem dnes sledoval umírat lidi, madam.“ Přítomnost Massedeneho Vanea rozzuřila skoro stejně, jako tahle oslava povstaleckého vítězství.

„A umírali červenokabátníci?“ zeptal se Vanea postarší muž, který byl ve městě velmi respektovaným lékařem.

„A co když ano?“ obrátil se Vane zuřivě na doktora.

„Jsem tady kvůli britské porážce,“ prohlásil lékař chladným, důstojným hlasem, „tak proč bych se kvůli vašim zprávám měl přestat radovat?“

„Bůh vás zatrat!“

„Tak dost!“ Lord Robert Massedene vykročil napříč místností. Dorazil k Vaneovi a promluvil tichým a klidným hlasem. „Možná by bylo lepší, kdybys odešel, Kite.“

Vane cítil, jak se otřásá vztekem, a měl chuť vyzvat Massedeneho k souboji, věděl však, jak snadno podobné souboje dovedly probudit vzácný, ale strašlivý hněv sira Williama, takže svůj hněv ovládl a pohlédl na Marthu. „Přejete si, abych odešel, madam?“

„Myslím, že byste si měl dát skleničku vína, Kite.“ Usmála se na něj a se vši svou přirozenou a nenápadnou elegancí přijala jeho ruku a odvedla ho do malé jídelny hned vedle salónu. Zavřela za nimi dveře. „Pozvala bych vás, ale o Saratoze jsem se doslechla až dnes odpoledne.“

Ta slova ve Vaneově píše otevřela ránu, jako by to bylo bodnutí nožem. „Pozvala byste mě to slavit?“

„A proč ne?“ vypadala Martha pobaveně. „Účastním se všech oslav britské chrabrosti, Kite. Nedopřál byste mi tuhle malou příležitost užít si vítězství patriotů?“

Vane se obrátil a zahleděl se skrz okno na osvětlené město. „Těžko můžete očekávat, že by mě takové věci těšily. Zdá se ale, že oddanost lorda Roberta je ohebnější.“

„Nemyslím si. O kapitulaci mě informoval s velkou lítostí, byl však také tak laskavý, že mi pro dnešní noc slíbil svoji ochranu. Vy jste nebyl poblíž, jinak bych, přirozeně, nejdřív požádala vás. Byl byste stejně laskavý jako on?“

Vane se otočil zpět a s velkým úsilím řekl to, co mu nejvíce leželo na srdci. „Byl bych laskavý k vám.“ Odmlčel se v naději, že odpoví, a všiml si, jak jí sporé světlo svíci vykresluje na tváři stíny a tvoří ji tak tajemnou a kouzelnou. Myšlenka, že by ji ztratil, byla k nesnesení. „Byl bych k vám velice laskavý, drahá Martho.“

Martha se vděčně usmála. „Také doufám, že budeme přáteli, ale ráda bych, aby bylo jasné, že mé názory se nezmění, stejně jako ty vaše, předpokládám.“

Vane pomyslel na všechny ty muže, před kterými se už vyznal ze své vášnivé lásky k téhle ženě a pomyslel na tu potupu, kdyby měl přijít o své význačné postavení jejího zvláštního společníka. „Raději bych byl více než přítelem. A vy to víte.“

Martha se odmlčela, poté přikývla. „Tušila jsem to, kapitáne Vane.“

„A?“ promluvil Vane toužebně, na svůj hněv před pár minutami již zcela zapomněl.

Teď přišla řada na Marthu, aby přešla k oknu a zírala do noci. Její tvář se zrcadlila v okně, když odpověděla. „Nikdy jsem nechtěla, aby Britové přišli do Filadelfie, Kite. Plakala jsem ten den, kdy jste dorazili, možná jsem měla utéct, ale nebyla jsem dost statečná. Nedokázala jsem snést pomyslení, jak Lydii a mě o překot štvou napříč Pensylvánií. Nikdy nevědět, kdy se i v dalším nepohodlném městečku objeví červenokabátníci. A tak jsem zůstala.“ Obrátila se na něj. „A doufám, vlastně vím, že jednoho dne odejdete. Do té doby si nehodlám nikoho konkrétního zneprátnit, ale zároveň nemůžeme být ničím víc než přáteli s mužem, který si přeje porážku mého národa.“

Vane naslouchal se stále rostoucím zoufalstvím a teď se chopil její jediné věty. „Neodejdeme. Červenokabátníci budou ve Filadelfii stárnout a umírat, ale neodejdeme!“

Martha v jemném nesouhlasu zavrtěla hlavou. „Vzdali jste se Bostonu, abyste mohli obsadit Filadelfii. Čeho se vzdáte, abyste dostali Charleston? Či bránili Západní Indii, pokud Francouzi vstoupí do války? A oni do ní vstoupí! Zprávy o dnešku je vytáhnou zpoza Atlantiku, protože chtějí vaše cukrové ostrovy! Jeden takový ostrov má cenu dvou amerických kolonií a Londýn by se radši vzdal Filadelfie tucetkrát, než aby přišel o Antiguu. Takže už teď jste poražení, Kite, prohráli jste! Cožpak to nechápete?“

Vane unaveně zavrtěl hlavou. „Neprohráli jsme. Neprohrajeme!“ Nebylo to nic než tvrdohlavá víra, něco, čeho se mohl držet, když mu větší naděje spojované s láskou proklouzávaly mezi prsty.

„Prohráli jste,“ pokračovala Martha nesmiřitelně. „A jestli to nepřijmete, porážka bude o to horší. Sir William to ví! Chce mír, co taky můžete získat dále trvající válkou?“

„Vyhrajeme,“ stál si Vane zarputile za svým. „Prohráváme proto, že nás vedou muži, kteří chtějí být k povstalcům laskaví, ale to se změní! Dorazí sem opravdoví vojáci!“

„Jako jste vy?“

Vane se narovnal. „Jako jsem já, madam. A vyhrajeme!“

Martha smutně zavrtěla hlavou. „Drahý Kite! Momentálně chcete zabíjet povstalce jenom proto, abyste zahojil svou pýchu.“

„To není pravda!“

„Samozřejmě, že je to pravda!“ Tentokrát to byla Martha, kterou projel záchvěv vzteku. „Pohrdáte námi, Kite, a nedokážete snést pomyslení, že vás porazili lidé, kterými pohrdáte!“

„Nepohrdám vámi.“

Martha ho odbila netrpělivým gestem. „Myslíte si, že jsme nevkusní a vulgární. Sám jste to řekl. Neznáme urozenost. Vysmíváte se okázalosti našich obchodníků. Chováte se povýšeně, Kite!“

Vane sebou pod úderem jejího biče škubl. „Nikdy jsem se k vám nechoval povýšeně.“

„Povyšujete se nad můj lid, nad moje město! A pak se divíte, proč tolik Američanů nesnese britskou tyranii? Jaké by to bylo, kdyby si cizinci připluli lodí do Londýna a pak se tam začali chvástat svoji samozvanou nadřazeností?“

„Žádná tyranie tu není.“

Martha si povzdechla, jako kdyby vysvětlovala něco velice jednoduchého nedovtipné či zatvrzelé osobě. „Je to tyranie nevědomosti, Kite, a hlouposti a bezmyšlenkovité arogance!“

„Řekl bych, madam,“ probudil Marthin projev ve Vaneovi stejně pohrdlivý tón, „že kolonisti, závislí na naší dobrovolné ochraně proti nájezdům divochů a Francouzů nejsou v nejlepší pozici, aby mohli posuzovat tyranii, hloupost či aroganci.“

„Tak! Vidíte? Povyšujete se nade mě!“ zazněl Marthin hlas dost nahlas na to, aby utišil šum konverzace ve vedlejší místnosti, byť potom téměř okamžitě zase pokračoval.

Vane se téměř otrásal vztekem. Ovšem když promluvil, neznělo to hněvivě, ale jako zoufalá a úpěnlivá prosba. Protože přijít o tuhle ženu by znamenalo být přede všemi odmítnut, a tak v zoufalství potlačil svůj hněv a místo toho usiloval o její lítost. „Nemůžu se nad vás povyšovat. Miluji vás!“

Martha slyšela bolest v jeho hlase a věděla, jak prázdná a poraněná duše se v tom muži ukrývala. Myslel si, že jím celý svět už od narození pohrdá, takže se utíkal k vlastnímu úspěchu. Martha věděla, že Vane bude vždy chtít parádnější uniformu, než mají ostatní, krásnější ženu než jeho rival. Promluvila hlasem laskavým jako hudba, která vedle začala hrát. „Jsem poctěna, Kite, ale nemůžu vaši lásku opětovat. I tak můžeme být přáteli, dokud budete chápat, že už vás prostě nepotřebujeme. Ani vaši ochranu, ani, byť určitě bude těžké tomu uvěřit, jako arbitry našeho nedospělého vkusu.“

Jenže Vane kvůli odmítnutí laskavost v jejím hlase přeslechl. „Ale když bylo třeba zachránit vašeho bratra, naše pomoc se vám hodila! Jak americké! Chvástat se samostatností a pak kňučet o pomoc, kdykoliv se v křoví objeví pomalovaná tvář divocha!“

„To je pitomost, Kite, a vy to víte!“ zaznělo v Marthině hlase ostří. „Požádala jsem o pomoc, protože Britové rozhodovali, jestli ji dostanu. A v té nemocnici Jonathon byl kvůli Britům!“

„A kdo ho dostal z ní? A jaký jsme za to sklidili vděk?“

„Proboha!“ Martha podrážděně zavřela oči. Když je otevřela, v jejich temném pohledu nebylo nic než pohrdání. „Jaká ubohá očekávání jste od téhle noci měl, kapitáne Vane.“

Vane viděl, že všechny jeho naděje jsou ztraceny, že byly ztraceny dokonce už před touto nocí, a že Martha nikdy nechtěla víc než červený kabát, který by ji zaštiťoval před nevraživostí lojalistického města. A také poznal, že ho lituje, což v něm konečně rozžehlo hněv, který se snažil zakrýt. „K čertu s vámi, madam.“

Martha ustoupila a otevřela dveře, které vedly na zadní schodiště pro služebnictvo. „Zdá se, že nebudeme přátelé, kapitáne. Dobrou noc. Už mě, prosím, znovu neshánějte.“

„Bůh vás zatrat!“ Vane hmátl po svém dvourohém klobouku, práskl za sebou dveřmi a sešel po schodech na ulici. Prorazil si cestu venku postávajícím hloučkem a zdálo se mu, že z domu za sebou zaslechl výbuch posměšného smíchu.

Od potmělé řeky vanul studený noční vítr. Odněkud zaštěkal pes a začalo brečet dítě. Stříbřitě lemované mraky proplouvaly před měsícem. Z Ořechové ulice zněla ozvěna od bot dupajících hlídek a pochodně vykreslovaly třepotavé stíny sloupků lemujících chodníků. Vane kráčet vpřed, pomalu, slepě, nevěděl ani kam jde, nezajímalo ho to. Byl odmítnut. Pohrdala jím, vzpouzela se a litovala ho a cítil tu nejčistší a nezuřivější touhu po odplatě.

Od dveří nějakého obchodu k němu klopýtala děvka. „Plukovníku? Plukovníku?“ Každému důstojníkovi říkaly plukovníku. „Osamělý?“

„Zmiz mi z cesty!“ vybuchl Vane. Strčil do ženy tak, že narazila do okenic obchodu. Christopher Vane přišel do Filadelfie, poznal porážku a zdálo se mu, že se za ním nocí táhne ozvěna ženského smíchu. S těmihle lidmi nenastane žádný mír, ne dokud nezvítězí a oni nepoznají cenu za svůj vzdor. Kapitán Vane v téhle rodící se válce našel svoji nepřítelkyni.

Ta zranila jeho pýchu, za kterýžto zločin, přísahal Vane, se bude jednoho dne plazit stejně jako on, když té noci žádal o její laskavost a byl odmítnut.

Dvacet dva

Reverend MacTeague, jenž si dobře uvědomoval, že tužbám loajalistů mimořádné události v severní divočině zasadily těžký úder, si pro další nedělní kázání vybral knihu Kazatel, sedmá kapitola, verš šestý. „Neboť jako praskot trní pod hrncem je smích hlupáka. I to je pomíjivost.“ Nemístná radost, kázal, se kterou hrstka členů komunity přivítala smutné události u Saratogy, nebylo o nic významnější než hořící trnitý keř. Jejich domýšlivost bude potrestána a zlomyslná radost se promění v úpění. Ale kázání představovalo jen malou útěchu pro loajalisty, jejichž vírou v neporazitelnost královského vojska porážka otrásla.

Po porážce loajalistů se navíc k neštěstím přidal hlad. Nákladní lodě strádaly v Delawarské zátocě, protože v plavbě k městu jim stále bránily povstalecké pevnosti, zatímco konvoje armádních vozů putujících z Chesapeacké zátoky zapadávaly do blátivého marastu vytvořeného podzimními dešti a nedokázaly dovézt ani desetinu jídla, které město potřebovalo. Nejdůležitější náklad vozů navíc představoval střelný prach a munice pro obléhací děla, nikoliv jídlo pro hladovějící žaludky, takže se městské spižirny vyprázdnily a ceny zdvojnásobily. Menší množství zboží doputovalo z venkova, jenže mnoho farmářů se obávalo povstaleckých hlídek, které s potěšením vykonávaly příkaz George Washingtona spočívající v trestu dvou set padesáti ran bičem pro kohokoliv, koho by chytili při obchodu s nepřitelem. Ti z farmářů, kteří odmítali prodávat své potraviny za papírové peníze povstalců, svou sklizeň ukrývali, než dorazila skupina červenokabátníku s britským zlatem.

Reverend MacTeague, kterého asi dva týdny po těch strašlivých zprávách od Saratogy pozvali na večeři k Abelu Becketovi, se nevrle babral v nasoleném hovězím. „Nechápu, jak k těmhle katastrofám mohlo dojít, opravdu nechápu.“

„Kalvinisté,“ prohlásil Becket ponuře, „zásah shůry.“

„Saratogu způsobily melouny!“ prohlásila Hannah Becketová.

„Melouny, madam?“ Reverend MacTeague už si ze strany paní Becketové zvykl na různé odkazy na jídlo, nepodařilo se mu ovšem najít žádné přesvědčivé spojení mezi katastrofou u Saratogy a melouny.

„To je nevyvratitelný fakt, pane MacTeagueu. Melouny vyvolávají horečku. Ujistí vás o tom i ti nejvýznačnější lékaři! Věřím, že rebelové zařídili, aby si muži generála Burgoynea dali melouny!“

Kazatel se rozumně rozhodl takové moudrosti neodporovat. „Zní to nanejvýš věrohodně, madam.“

„Ne, že by tady člověk sehnal meloun,“ dostala se konečně statná Hannah Becketová ke svému nejoblíbenějšímu tématu, „i kdyby si tělo nějaký žádalo! Kde máme sehnat jídlo? Nasolený jazyk tři šilinky za libru! Pohanka skoro došla! Tresky jsou fuč! To se máme živit vzduchem?“

„Pevnosti padnou,“ řekl její manžel.

„To pořád říkáš a modlíme se za to, ale melasa? Došla. Sýr? Pouhé zbytky! Šilink za soudek sušeného hrachu, cukrové homole úplně došly! Telecí nožky? To je dneska vzácná delikatesa a já mám moc ráda huspeninu!“

„Viděl jsem pár velice pěkných okurek, madam,“ navrhl MacTeague nesměle.

„Okurky! Okurky! To Britové očekávají, že vyhladovíme, živi o zelených salátech?“

„Pevnosti,“ promluvil Abel Becket hlasem, který žádal manželčino ztichnutí, „padnou!“ Pokud se pevnosti nezdařilo dobýt překvapivou ztečí, musí být podrobeny kanonádou a vyhladověním. Protože podrobeny být musí, jinak bude celá řada filadelfských obchodníků zruinována, v neposlední řadě sám Becket. Kvůli této vyhlídce, kterou ještě zhoršovala pohroma u Saratogy, nebyl po večeři Abel Becket po přesunu do pracovny reverendovi MacTeagueovi zrovna nejpříjemnějším společníkem.

MacTeague usrkl čaj. „Váš synovec se uzdravuje dobře.“

Abel Becket prošťouchl oheň, který kvůli syrovým polenům hořel mizerně. „Jeho budoucnost už je jen jeho vlastní. Vzepřel se mi.“

„S tím Lesserby nesouhlasí.“

Becket při zaznění právníkova jména zbystřil. „Nechápu, proč by do toho zatahoval tebe...“

„Jsem váš kněz, byl jsem knězem vašeho bratra a jsem i Jonathonovým. Navštěvuji ho. Ze začátku jsem nad jeho stavem zoufal, ale uzdravuje se.“

Abela Becketa ovšem Jonathonův stav ani v nejmenším nezajímal. „Co chtěl Lesserby?“

Kněz se zatvářil nevinně. „Lesserby mi řekl o vašich vzájemných rozhovorech a učinil ze mě pokorného posla. Mám vám vyřídit, že vzhledem k poslední vůli vašeho drahého bratra z právního hlediska Jonathonovi nemůžete odeprít podíl ve vašem podnikání.“ MacTeague znovu usrl čaj. „V dubnu mu bude jedenadvacet, nemýlím-li se?“

„V dubnu,“ zamračil se Becket na skomírající plameny.

„A dubna se zajisté dožije,“ pokračoval MacTeague.

„Za což se modlím,“ odvětil Becket automaticky.

„Jistě, jistě.“ Ozvalo se tlumené zadunění děl, která kdesi v dálce pokračovala v obléhání mokřad, pak se zase rozhostilo ticho.

Abel Becket předpokládal, že Jonathon zemře. Teď se ovšem dozvěděl, že synovec zřejmě přežije a naprosto přesně chápal, co z této zprávy vyplívá. Obrátil se na kněze. „Jonathona má ve své moci jeho sestra.“

„To rozhodně,“ přikývl MacTeague. V dubnu bude Becket nucen začít svému mladšímu partnerovi vyplácet čtvrtinu zisků – pokud tedy nějaké zisky budou, což záleželo jen na vojácích a jejich zápasu v říční nivě. „A vaše peníze,“ dodal MacTeague významně, „budou zajisté použity v boji proti našim zájmům. Slyšel jste o neuváženém výstupu vaší neteře před dvěma týdny?“

„Neuváženém!“ vybuchl Becket vzteky. „Předvádí se, MacTeagueu! Prostopášnice jedna!“ Marthina oslava, která díky přítomnosti lorda Roberta Massedeneho zdánlivě měla požehnání sira Williama, hluboce urazila všechny torye ve městě. „Ta z Jonathonových zisků neuvidí ani vindru, dokud do toho mám co mluvit!“ prskal Becket.

„Podle Lesserbyho do toho co mluvit nemáte.“

„Ale Jonathon je povstalec!“

Kněz pokrčil rameny. „I paní Crowlová má právníka. Dojde ke sporu. Ten bude stát peníze, hodně peněz, a Lesserby není vůbec optimistický, co se výsledku týče.“

„Peníze to tedy stát bude,“ prohlásil Abel Becket ponuře. Filadelfští právníci si nezahlavili se samým ďáblem, stáli však dvakrát tolik.

„Pokud ovšem...“ nahodil MacTeague udičku.

Becket vrhl na buclatého a mazaného kněze ostrý pohled. „Pokud ovšem co?“

MacTeague beze spěchu položil šálek na krb, postavil se a přešel k oknu. „Názory lékařů ohledně účinnosti pouštění žilou se různí, Beckete. Nové hlasy zaznívají spíše proti němu, byť já osobně s podobnými názory zásadně nesouhlasím. Vaše neteř nicméně tyto moderní myšlenky sdílí a odepírá Jonathonovi léčbu skarifikací. Přestože o něj velice pečují, ještě se úplně neuzdravil. Možná za to může nedostatek řádné lékařské péče? Často si tu otázku sám pokládám, skutečně často.“ Otočil se. „Dovolte mi vám ve vší pokoře připomenout, že do dubna jste právně stanoveným opatrovatelem Jonathona vy. Pokud byste usoudil, že jediný způsob, jak Jonathonovi zachránit život, je pouštět mu žilou, pak mu tedy žilou pouštěno bude.“ Kněz pokrčil rameny. „Ačkoliv si nejsem zcela jistý, jestli takovou proceduru lze provádět v domě paní Crowlové, aniž by protestovala?“

Becket v mžiku pochopil. „Měl bych ho nechat přenést sem?“

„Cožpak by se chlapec neměl zotavovat v milovaném prostředí vlastního domova? A pokud by se Jonathon nacházel tady, nemohl by svůj podíl z obchodu předat starší sestře, ne snad?“ MacTeague se vrátil na svou židli a opatrně si položil tácek s čajem na klín. „Je tu ovšem jedna překážka. Chlapec se možná nalézá mimo dosah našeho zákona. Oficiálně je britským vězněm a oni ho umístili do domácnosti paní Crowlové. Mohli by trvat na tom, že zůstane, kde je.“

„Ale vždyť je rebelka!“

„Populární rebelka!“ zavrtěl MacTeague smutně hlavou. Našemu městu nyní vládnou lidé, pro které jsou zábava a laciná paráda důležitější než střízlivé uvažování. V takové společnosti je paní Crowlová šperkem. Ten povýšenec ze štábu sira Williama se s ní dokonce sblížil!“ Jednu pomíjivou, neloajální vteřinu MacTeaguovi blesklo hlavou, že Saratoga je

možná božím trestem za nemravnost Britů. Ihned tu myšlenku zahnal. „Ale mám pro vás návrh.“

„Pokračujte,“ povzbudil ho Becket.

„Mám na mysli plánovaný most u Prostředního přívozu. Prodáváte jim materiály?“

„Ne, alespoň dokud nezvednou nabízenou cenu.“ Becket pohrdal novým britským plánem na stavbu plovoucího mostu na břehu Schuylkillu, se kterým přišli poté, co selhal útok na Fort Mercer. Most by nepochybně urychlil proud tenkého pramínku zásob, které dopravovaly vozy, s přesunem těžkého nákladu černého ořechového dřeva by mu ovšem nijak nepomohl.

„Britové jsou zničehonic netrpěliví.“ MacTeague zavřel oči a sepjal si ruce před obličejem. „Potřebují hřebíky, dehet, lana, dříví, a to všechno předtím, než zamrzne řeka. Dar, pane Beckete, by je přiměl dívat se na dárcovy žádosti shovívavěji.“ Oči kněze se zase otevřely a zabodly se do Becketa.

„Dar?“

„Zkuste o tom uvažovat. Myslím, že ze všech důstojníků velitelství sira Williama paní Crowlové nejméně přeje kapitán Christopher Vane,“ zachichotal se MacTeague.

„Vane?“ optal se Becket.

MacTeague, který se zaměřil na sbírání městských drbů, si tuhle konkrétní informaci obzvláště vychutnal. „Zdá se, že se ke své smůle rozhodl vyznat vaší neteři své city k ní, což ji ovšem příliš nedojalo! Vyrasila s ním dveře!“ Bylo zřejmé, že se MacTeague baví. „Vůbec ho to nepotěšilo, pane Beckete, vůbec ne. Tak to ale s lidmi poraněnými amorovým šípem bývá. A novým nápadníkem paní Crowlové není nikdo menší, než lord! Myslím ovšem, že kapitán Vane na něj bude stačit. A myslím, že výměnou za menší dar v podobě opotřebovaného dříví a pár roztřepených lan by kapitán Vane více než ochotně zařídil přesun vězně do vašeho loajálního domu.“ MacTeague pohlédl na hodiny umístěné na krbové římse a předstíral překvapení. „To už je tak pozdě! Paní MacTeagueová mi jistě chystá čaj. Musíte mě omluvit. Byla to výborná večeře!“

Ukázalo se, že MacTeague předvídal kupní sílu hřebíků, jilmu, dehtu a lan dostatečně přesně, takže o dva dny později za úsvitu vyrazil Ezra Woollard se dvěma muži k zadnímu vchodu do Marthina domu, zatímco Abel Becket s dalšími čtyřmi čekal zepředu. Muži byli dělníci z přístavu, kteří neměli na prázdných molech nic na práci, takže byli možností přivydělat si u Abela Becketa pár mincí nadšeni. Ráno bylo chladné. Nad pařezy topolů a platanů, se vznášely cáry mlhy. Ulice kdysi lemovaly stromy, byly však už dávno pokácené na podpal.

Becket zabušil na dveře. Jenny, černá služebná, je otevřela, načež ji záplava urostlých mužů odstrčila. Jenny zakřičela. Ze suterénu vyběhl jeden ze sluhů s pistolí v ruce, zjistil však, že zírá do mosazí lemované hlavně jezdecké pistole Abela Becketa. „Zvedni tu zbraň,“ řekl Becket, „a zabiju tě. Víš, kdo jsem?“

„Ano, pane Beckete.“

„Otevři zadní dveře.“

Sluha se otočil v momentě, kdy se kuchyní rozlehlo bušení Ezry Woollarda, když však Jenny zakřičela, aby dveře nechal zavřené, obrátil se zpět. Abel Becket Jenny vrazil facku, načež ta znovu zakřičela: „Nech je zavřené! Nech je zavřené!“

„Řekl jsem, abys zmlkla!“ uhodil ji Becket znovu a rozbil jí ret, pak se jí chopil jeden z obrovských přístavních dělníků a přitiskl ji ke zdi. Sluha, vyděšený objevivší se krví a příslibem, že jí může být prolito víc, odběhl ke kuchyňským dveřím.

„Co to tu propánaboha děláte?“ Martha, oděná v hedvábném oděvu a s vlasy ukrytými v čepci, se objevila nahoře na schodišti. Matčiných sukni se držela Lydia ve flanelové noční košili.

„Přišel jsem si pro svého synovce,“ čelil Abel Becket neteři zpod schodiště.

„Nebud' směšný. Není v dost dobrém stavu, aby se mohl stěhovat. Nemluvě o tom, že se stěhovat nechce.“

Ozvaly se další kroky, jak se nahoru z kuchyně hrnuli lidé Ezry Woollarda. Chodba byla najednou plná urostlých mužů, v tváři v tvář Marthině vzdoru však ztratili odvahu.

Hlas měla chladný a plný pohrdání. „Nech Jenny být. Slyšíš mě, ty hňupe! Nech jí jít, nebo tě nechám postavit před soud! Tohle je můj dům, nikdo vás sem nezval a všichni z něj taky okamžitě odejdete.“

Na okamžik je její hlas zarazil. Muž držící Jenny uvolnil sevření a služebná se mu vysmýkla, jen aby ji vzápětí zastavila paže Abela Becketa. „Držte jí!“ Postrčil Jenny zpátky a vyšel po schodech nahoru ke své neteři. „Pokud mi zabrániš poskytnout Jonathonovi řádnou lékařskou péči, nechám postavit před soud já tebe! Je to můj chráněnc, a to z rozhodnutí soudu. Takže ustup.“

Martha se ani nepohnula. „Dostává se mu řádné lékařské péče, strýčku, a ty ze sebe děláš hlupáka. Jdi pryč. A ty hňupy si vezmi s sebou.“

Abel Becket se zastavil dva schody pod ní. „Doktoři soudí, že se mu musí pouštět žilou. Ustup.“

Martha se stále nehýbala a její hlas, byť ho nezvýšila, dolehl ke každému muži v síni. „Pokud mu budete pouštět žilou, zabijete ho.“

„Ustup.“

„To potřebuješ tolik chlapů, aby sis poradil s jednou ženou?“ vložila do těch slov neuvěřitelné množství despektu. „Táhni k čertu, Abele Beckete.“

Becket vystoupal dva zbývající schody a Martha ho strčila zpět. Aby neztratil rovnováhu, chytil se její ruky a na vteřinku či dvě oba, strýc a neteř, groteskně balancovali na vrcholu schodiště. Lydia, kterou události vyplašily, začala křičet, vzápětí Ezra Woollard houkl na najaté muže, aby něco dělali. Ozval se dusot nohou po schodišti a Marthu odstrčili stranou. Abel Becket zavětril vítězství a postrčil ji dozadu. Martha upadla a své natahující dítě strhla s sebou. Dělníci otvírali dveře a hledali, Abel Becket, který dům dobře znal, na ně však zavolal, aby pokračovali po schodišti výš.

Jenny, kterou muži pustili poté, co se vrhli vzhůru po schodišti, utekla předními dveřmi. Martha si na podestě schodiště přitiskla Lydii k hrudi a poté se odvrátila, když strýc seshora zavolal, že Jonathona už našli.

Martha strčila Lydii do salónku a pokusila se vyjít po horní části schodiště, jenže Woollard ji zastavil. „Má na to právo, paní Crowlová.“

„Co ty můžeš vědět o právu, Woollarde? Zmiz mi z cesty!“

„Ať sem nechodí!“ vykřikl shora Becket, potom Martha navzdory Lydiině vyděšenému pláči uslyšela, jak bratr zaskučel bolestí, když z něj strhli příkrývky.

„Jonathone!“ vykřikla Martha bratrovo jméno a pokusila se odstrčit Ezru Woollarda, velký muž ji však snadno zastavil. Martha ho drásala, pokoušela se mu vyškrábat oči, jenže předák se jen zasmál, rukama ji chytil za ramena a přitiskl ke zdi. Lydia, která nakukovala dveřmi ze salónku, viděla, co se s matkou děje, vyběhla a drobnými pěstičkami bušila do Woollardova stehna. Vrazil dítěti facku, až se dívka v bolesti a slzách svezla na podestu.

Jonathon křičel bolestí, zatímco ho jeden z dělníků zvedal. „Nechte ho být!“ křičela Martha, přesto ochablé tělo jejího bratra zabalené do deky snesli na nejvyšší podestu, kde však jedno chodidlo narazilo do sloupku zábradlí, což vyvolalo další strašlivý výkřik plný bolesti.

„Podívej se na něj!“ obořil se Becket na Marthu. „Jsi čarodějnice! Potřebuje pouštění žilou, ženská, pouštění žilou!“

Martha se pokusila uvolnit, aby alespoň utěšila Lydii, Woollard, který jí svým páchnoucím dechem dýchal přímo do tváře, ji ale držel pevně. Jak jí rukama tlačil na ramena, její oděv se u krku povážlivě roztáhl a Woollard se na ní zazubil. „Polonahá čarodějnice, co?“ Poblíž stojící dělníci se zasmáli. Martha plakala, snažila se mu rameny vyškubnout, Woollard se o ni však opíral celou svojí nemalou vahou.

Pak z chodby v přízemí zazněly nové hlasy a Ezra Woollard otočil hlavu od Marthy, aby spatřil červenokabátnického důstojníka utíkajícího nahoru po schodech. Jenny, která zachovala chladnou hlavu, přivolala jednu z britských hlídek zodpovědných za udržování pořádku na ulicích Filadelfie.

Na schodišti stanul velmi mladý a nervózní poručík. Trhl sebou při zvuku dětského pláče, pak svraštil čelo při pohledu na Marthu, její stav a nátlak, pod kterým se evidentně

nacházela, bylo však zřejmé, že je příliš mladý a příliš zmatený na to, aby věděl, co by si měl počít.

Martha dál zbytečně zápolila se sevřením, které ji drželo na místě. „Tihle lidé se vloupali do mého domu,“ vyhrkla na poručíka. „Unášejí mého bratra, zastavte je!“

„Je šílená,“ ujišťoval poručíka Woollard. „Nemocná na hlavu.“

„Myslím, že byste ji měl pustit, pane,“ řekl poručík nejistě a bez autority.

Woollard zavrtěl hlavou. „S vámi to nemá co dělat. Nechte nás být.“

Kolem poručíka se protáhl červenokabátnický seržant se zjizvenou tváří a ještě statnější postavy, než byl Woollard. „Důstojník,“ pronesl seržant unaveným hlasem, „řekl, že máte dámu pustit. Takže ji pustíte!“ Ze seržanta zazněla stará a dobře nacvičená autorita, kterou navíc posilovala mušketa. „Slyšel jste!“

Woollard Marthu pustil, jako by ho něco bodlo. Martha si přitáhla šaty těsně k tělu a běžela popadnout šestiletou popotahující a vyděšenou dcerku. Pevně ji objala a probodla důstojníka pohledem. „Unášejí mého bratra!“

„Zmizte mi z cesty!“ Cestu mezi dělníky si seshora klestil Abel Becket a dělal místo pro muže nesoucího Jonathona. Zarazil se, když spatřil červenou uniformu. „Co jste zač?“

„Poručík Jarvis, pane. Ze sedmého.“

Becket pohrdlivým pohledem přejel seržantovu mušketu i ostatní Jarvisovy muže, kteří vyčkávali s nasazenými bajonety a nedočkavými pohledy. Obchodník vytáhl z kapsy papír, kterým zamával nervóznímu Jarvisovi před obličejem. „Tohle je povolení, poručíku, řádně podepsané na vašem velitelství, které mi Jonathona Becketa svěřuje do péče.“

„Ne!“ Martha po papíru chňapla, což vyvolalo další náрек její dcery, Becket však Marthu odstrčil a vrazil povolení poručíkovi do ruky.

Jarvis si jej přečetl. On i jeho muži stáli zcela na straně Marthy, protože to byla žena, a navíc překrásná, jenže na papíru byla pečeť, kterou poznával. Přečetl si papír znovu a hledal nějaký únik z nesmiřitelné formulace dokumentu. „Zdá se, že ten chlapec má bolesti, pane.“

„Má bolesti, poručíku, protože se mu v tomhle domě nedostává řádně lékařské péče.“

„Jsi lhář!“ křičela Martha na strýce a Lydia se k ní s ubohým a vystrašeným úpěním přidala.

„Přesto však, pane,“ nechtělo se Jarvisovi ženu zklamat, „by možná bylo lepší dát mu ještě pár dní? Nechat ho zotavit? Přesouvat raněné je špatná volba, pane, pokud se tomu dá předejít.“

„Možná by bylo lepší,“ promluvil z chodby nový, mdlý hlas, „kdybyste se řídil nařízením svého vrchního velitele, poručíku?“

V tom hlase byl výsměch a triumf. Kapitán Christopher Vane, jehož bezchybná uniforma prozrazovala, že předem dostal varování o možných potížích, stoupal po schodišti. Smekl třírohý klobouk. „Dobré ráno, paní Crowlová. Nedokážete udržet to mizerné dítě zticha?“

Martha vytrhla povolení Jarvisovi z ruky. „Jménem vrchního velitele podepsán kapitán Vane,“ přečetla ta slova znechuceně. „Kolik vám zaplatili, kapitáne?“

„Jste zbytečně útočná, madam. Váš bratr potřebuje zkušenou lékařskou péči, které se mu nyní dostane. Vojáci! Udělejte místo!“ To platilo Jarvisovým mužům v chodbě. „Pane Beckete!“ předstíral Vane, že si Becketa všiml poprvé. „Dobré ráno, pane!“

Jarvis v tváři v tvář nadřízenému mohl jen sledovat, jak úpějího a bledého Jonathona snášejí chodbou dolů. Za nimi následovali dělníci, kteří se po vítězství nad významnou rebelkou zubili. V chodbě zůstal rozbitý stůl a rovněž dva útlé sloupky zábradlí z mahagonového dřeva byly polámané. Christopher Vane, který opustil schodiště jako poslední, vrhl na poničené dřevo krátký pohled. „Škody nelze vyúčtovat armádě, jelikož jste vzdorovala zákonnému nařízení, madam.“

Martha pořád pevně objímala Lydii. „Vaše peníze bych si nevzala, kdybyste mě o to prosili na kolenou. Toho chlapce jste zabil!“

Vítězný kapitán Vane stál uprostřed obdélníku slunečního světla, které sem dopadalo otevřenými vstupními dveřmi. Měl na tváři úsměv, ve kterém se skrýval výsměch, skoro i lítost, Martha však v jeho novém, arogantním tónu slyšela ozvěnu předchozího doprošování. „Vždycky mohu zařídit, aby vám sem bratra zase přinesli zpátky, madam.“

Martha se na vrcholu schodiště otrásla. „To vám třicet stříbrných šilinků mého strýce nestačilo, kapitáne?“

Vane nohou odstrčil zbytek rozbitého stolu. „Měl jsem na mysli jinou odměnu, madam.“

„Vypadněte!“

Jonathon byl pryč a Martha s tím nemohla nic dělat. Přístavní dělníci v triumfálním procesí odnášeli jejího bratra Tržní ulicí a Jarvisovi muži, poraženi Vanem, se pokoušeli rozehnat shluk lidí, které šarvátka přitáhla. Vane chvíli protahoval, vychutnával si svůj triumf. Jenny, jejíž ret stále krvácel, proklouzla kolem britského důstojníka a vyběhla nahoru k Lydii, aby jí nabídla útěchu své náruče. „Vypadněte,“ řekla Martha Vaneovi znovu.

Vane si však chtěl tohle vítězství vychutnat úplně. „Možná vás tohle naučí, madam, neslavit v nevhodnou chvíli?“

„Budu slavit vaši porážku, kapitáne. A teď opusťte tenhle dům!“

Vane se usmál. „Uvažoval jsem, že bych se tu nechal ubytovat, madam. Máte teď volný pokoj, ne snad? Nemyslíte, že bychom tu spolu byli šťastní?“

„V domě, kde jste žebral o moji náklonnost?“ vysmála se mu Martha. „Pokud se odvážíte sem ještě kdy vkročit, kapitáne Vane, spálím ten dům i s vámi. A teď pryč!“ Vane stále nejevil známky toho, že by se chystal k odchodu, a tak Martha popadla vázu ze stolu a mrštila ji ze schodů.

Vane nonšalantně ukročil stranou a sledoval, jak se váza roztříštila na kousky, pak vykročil ze dveří. Patriotka byla ponížena a kapitán dostal část své pomsty, avšak ještě ne celou.

Dvacet tři

Kapitán Vane odešel do malých stájí, kde Sam trávil většinu svého času, aby mu řekl, že nikdy za žádných okolností nesmí chodit do domu paní Crowlové.

Sam, kterého ten nenadálý rozkaz ohromil, na to nic neřekl. Z tváře svého pána vyčetl, že k tomu ani není co říct.

Dalšího dne kapitán Vane poskytl Samovi chabé vysvětlení, možná proto, že v době, kdy měl pocit, že se mu vysmívá celé město, potřeboval alespoň loajalitu svého sluhy. „Doktoři trvali na tom, že je třeba Jonathona přesunout. A ti právníci, Same! Bojovat s právníky není k ničemu.“

„Ano, pane.“

Samova svědomitá, ale nepříliš nadšená odpověď Vanea podráždila. „Proboha, Same! Jestli se chystáš trucovat, můžu tě zrovna tak vyměnit za někoho jiného! Tobě se chce zpátky za seržantem?“

Sam, který zrovna drtil v hmoždíři kořeny zázvoru na léky pro nemocné koně, se pokusil Vdovu hájit. „Já jen že ke mně byla paní Crowlová laskavá, pane.“

Vane slyšel ublíženost v Samově hlase, a protože Vane si Samových dovedností vážil, rozhodl se dát mu další vysvětlení. „Paní Crowlová je povstalec, Same, a povstalci už jsou takoví, že tváří v tvář jsou milí a za zády tě zradí. Nečekám, že to pochopíš, ale čekám, že mi budeš důvěřovat. Je to tak nejlepší, Same.“

„Samozřejmě, že je, pane.“ Sam věděl stejně dobře jako Vane, proč Jonathona přestěhovali; ani kvůli doktorům, ani kvůli právníkům, ale protože Vdova kapitána Vanea vyhodila z domu. Předstíral, že se Vaneovým rozkazem řídí, ale Sam měl jakožto důstojnický sluha dost volnosti na to, aby mohl navštěvovat teplou kuchyni, kde ho Jenny s popichováním vždy uvítala, ale kde hlavně mohl předstírat, že se s Caroline potkává jen náhodou.

Teplo kuchyně bylo čím dál vítanější s tím, jak se dny ochlazovaly. Příslib zimy s sebou nesla velká hejna hus, jejichž křídla plnila podzimní oblohu máváním opeřených křídel. Každý den hejna táhla na jih a za soumraku husy v nesčetných tisících přistávaly v bažinách, kde povstalecké pevnosti stále vzdorovaly všemu úsilí sira Williama.

Od doby odražení útoků byl boj na řece čím dál ponurejší. U Středního přívozu přes Schuylkill se objevil nový, pontonový most, zhotovený z Becketova dřeva, přes který do bažin na vozech proudily nové zásoby, nová munice a noví vojáci. K obléhání se přidávala těžká děla sejmutá z válečných lodí. Byly zhotoveny celé plovoucí baterie, které pak ovšem tak naložili děly, že se potopily a musely být vyzdviženy a posíleny předtím, než se daly přitáhnout na mělčiny a odtud spustit ničivou palbu na Fort Mifflin. Na hrázi byly zahloubeny nové moždíře, aby mohly obloukem na obránce střílet granáty.

Močál páchl střelným prachem. Muži umírali v po pas hluboké vodě. Tahali sem další a další děla, navzdory stále chladnějším říjnovým dnům. Nikdo ve městě nepamatoval chladnější říjen, ani rok, kdy by listí zářilo tak překrásnými barvami.

Horečka se šířila. Vojáci ve městě se třásli ve vlhkých chýších a jejich mrtvá těla pohřbívali ve společných hrobech s nepřáteli, kteří umírali v nedostatečně vybavených nemocnicích. Jídlo bylo čím dál vzácnější. Někteří z venkovanů byli ochotni riskovat Washingtonových dvě stě padesát ran bičem a přinášeli přes obranné linie kukuřici i prasata. Ale přesto jídla nikdy nebylo dost. Docházelo palivové dříví. Drancíři se vloupávali do domů, hledali nábytek na podpal, potom zaznívaly výstřely z mušket, jak se provosti snažili zloděje zastavit. A s každým uplynulým dnem byly větry studenější a ohně skromnější. Okázalé radovánky sira Williama možná mohly rozptýlit městskou smetánku, většina lidí včetně řadových vojáků však trpěla.

Konec měsíce poznamenaly vichřice, které zuřily nad močály a ze střech ve městě strhávaly šindele. Poslední barevné podzimní lístky s třepotáním padaly do bahna. Pěťadvacátého října, na sedmnácté výročí nástupu Jiřího III. na trůn, reverend MacTeague sloužil bohoslužbu jako dík za monarchovu dlouhou vládu, reverendův hlas však tonul v poryvech meluzíny prohánějící se kostelem svatého Pavla. Řeku vichry vybičovaly do zpěněných vln. Pontonový most přes Schuylkill se rozpadl a velké čluny, které ho tvořily, unášel proud dál spolu s roztráštěnými prkny, zatímco v močálech vítr hnal slanou vodu proti hrázím oslabeným dělostřeleckou palbou. Baterie zaplavovaly vlny a prach v sudech měnil na šedé, zmrzlé bláto.

S listopadem přišel klid, s klidem ovšem přišly i mrazy a proměnily tuhé traviny mokřad v armádu blyštivých bílých kopí. Lidé se třásli zimou a sledovali, jak louže pozvolna

pokrývá ledová skořápka. Přemýšleli, jestli řeka začíná vířit o něco pomaleji a chystá se sevřít město ledem a přinést jeho posádce hlad. Obchodníci proklínali hrstku mužů, kteří stále drželi obě poničené pevnosti, litovali peněz utracených za náklady pro Anglii a přemítali, odkud vezmou prostředky na přečkání zimy.

Samovi se v trpícím městě dařilo. Mohlo za to jeho umění péče o koně, protože jen málokterý den se stalo, že by mu někdo do stáje nepřivedl nemocné zvíře. Mezi nimi se objevil dokonce i jeden z koní sira Williama, hnědák s kolikou, nad jehož stavem sir William doslova zoufal. Poslali ho k Samovi a on koně vyléčil. Jiným koním odstraňoval kuří oka a citlivá kopyta pak léčil máslem a antimonem. Vařil nemocným zvířatům lněná semínka, a dokonce důstojníkům upravoval sedla, která dráždila koním hřbety. Jednoho odpoledne kapitán Vane sledoval, jak opravuje kostru sedla. „Co děláš se všemi těmi penězi, Same?“

Peníze měl ukryté v kožené tašce schované pod jistým uvolněným kamenem v kuchyňské podlaze, Sam byl však příliš bystrý na to, aby přiznal její existenci. „Žádný peníze z toho nemám, pane. Vy důstojníci jste hrozný držgrešle.“

Vane se zasmál. Jak drbů o Vaneovi a Marthě ubývalo a byly zapomenuty, tak se vrátil i poklidný vztah mezi pánem a sluhou, bylo totiž těžké žít jinak společně. A to obzvlášť pro Vanea, který nyní využíval Sama pro služby, které dalece přesahovaly rámec povinností důstojníkovy sluhy. Jak Sam pochopil, tahle výjimečná pověření, která Sama s kapitánem Vanem natolik sblížila, byla přímým důsledkem Vdovina odmítnutí. Protože za čím dál chladnějších nocí Vane Sama posílal do městského nejparádnějšího nevěstince ve Williamově uličce, odkud se vracel s dívkami pro kapitána. „Víš, jaké mám rád, Same. Žádné mdlé blondýnky.“

Jedné noci, které nad potemnělými ulicemi zářily chladné hvězdy, byl Sam zase vyslán na podobnou pochůzku. Nesl pochodeň, protože sir William rozkázal, že kdokoliv, koho v noci uvidí bez pochodně, má být považován za drancíře a pokud se po výzvě nezastaví, má být zastřelen.

Mrzlo, Sam však měl na sobě kabát s kapucí a tlusté rukavice. Zaklepal na dveře domu, který měl diskrétně zavřené okenice. Otřásl se, zatímco se dveře otevřely a do

elegantně vybaveného interiéru ho vpustila služebná. „Je zima jak v zatracený Moskvě.“ Sam poválel pochodeň na schodech, aby uhasil její plameny.

„Kdo je to?“ ozval se hlas ze salónku.

„Člověk kapitána Vanea,“ odpověděla služebná a dveře do salónku se ihned otevřely.

Objevila se v nich nevysoká, vesele a mateřsky vyhlížející žena a rukama lesknoucíma se prsteny Samovi žehnala. „Same! Vypadáš tak prochladlý. Pojď dál, dítě. Díky, Marie!“ Paní Taylorová měla, podobně jako Tom Evans, Sama ráda pro jeho ochotu vždy se vším pomoci, jako když kurýroval jednoho z jejích tažných koní. „Jak se má kapitán?“ zeptala se.

„Má špatnou náladu, madam. Nesnáší zimu.“

„Tohle není zima, chlapče, tohle je jen takový svěží vzduch! Chlad teprve uvidíš, dej na moje slova.“ Paní Taylorová Samovi nalila čaj z konvice, která vyčkávala na trojnožce nad ohněm. „Ale ložnici si kapitán doufám vytápí? Nechci riskovat, že některá z mých dívek onemocní.“

„Je tam dost teplo, madam.“ Sam se na paní Taylorovou vděčně usmál, když ho vyzvala, aby se k ní posadil. „Líbila by se mu Belinda, pokud by to šlo.“

„Proboha, to ne! Belinda je zamluvená. Belinda je u generála Greye.“ Paní Taylorová se nadšeně chvástala dobrou společností, ve které se její dívky pohybovaly a Sam její indiskrétnost jedině povzbuzoval, protože po takových drbech se jeho zákazníci ve stájích mohli utlouct. „Budu chvíli přemýšlet.“ Paní Taylorová zdvihla černě vázanou knihu, nalistovala současný den, načež vzhledla, když se z poschodí ozval veselý smích. „Lord Robert Massedene,“ vysvětlila. „Takový zábavný mladý muž.“

„A gentleman,“ přitakal Sam vřele. Jeho vysoké mínění o lordu Robertu Massedeovi vzniklo ve dnech poté, co byl Jonathon uloupen z domu paní Crowlové. Sam se tehdy prostřednictvím drbů služebnictva v domácnosti sira Williama doslechl, jak jeho lordstvo usilovalo o navrácení raněného hochy sestře. Nebylo to k ničemu. Sir William potřeboval pontonový most více než štěstí Jonathona. Kromě toho se siru Williamovi dostalo ujištění, že Jonathon bude mít tu nejlepší lékařskou péči ve městě a ani lord Robert Massedene, ani

naléhání Lizzie Loringové nedokázaly sira Williama přesvědčit, aby se dostal do sporu s prominentním loajalistickým kupcem kvůli notorické patriotce.

A tak Jonathon zůstal opuštěn v péči svého strýce, kde ho Sam už nemohl navštěvovat. „Pokoušel jsem se k němu dostat,“ vykládal Sam paní Taylorové, která byla dobrou posluchačkou a mohl se jí se svým trápením svěřit, „ale řekli mi, ať jdu pryč.“

„Abel Becket je tvrdý člověk,“ řekla paní Taylorová. „Mléko lidské laskavosti se v něm srazilo. Je to tou válkou, víš. Mění lidi, Same, ale pro můj podnik je nepochybně prospěšná.“

„Pan Becket nepustí za Jonathonem ani Caroline!“ Sam zněl vyloženě pobouřeně.

„Na tom není nic překvapivého, že?“ prohlásila paní Taylorová rozumně. „Ano, sice je to zajímavé stvoření, ale stěží jde o vhodnou nevěstu pro Becketa! Je to vzdělaný mladý muž.“

„Umí číst,“ bránil Sam Caroline.

„To umím taky, drahoušku, ale pochybuji, že by to ze mě dělalo vhodnou nevěstu!“ Paní Taylorová si povzdychla. „Ne, že by se stejně s kýmkoliv chystal ženit, Same! Slyšela jsem, že ten mladý muž umírá.“

„Umírá?“ Sam už se doslechl, že se Jonathonův stav zhoršil, prozradila mu to Jenny, která zprávu zase zaslechla od jedné z kuchyňských služek Hannah Becketové, tohle však bylo poprvé, kdy se Sam dozvěděl, jak moc vážná Jonathonova nemoc je.

„Nemůže za to ta noha, drahoušku,“ pokračovala paní Taylorová, „ale angína.“

Sam na laskavou ženu zíral. „Jste si jistá?“

Paní Taylorová koketně pokrčila rameny. „Neměla bych ti to prozrazovat, vážně ne, ale vím o tobě, že jsi diskrétní mladík. Navštěvuje nás jeho kněz, drahoušku. Samozřejmě ne kvůli tomu! Ale aby nabídl duchovní útěchu dívkám. A rád mluví.“

„Angína?“

„To tvrdil.“

„Tu dokážu vyléčit!“ prohlásil Sam rázně.

„Pokud ti dovolí se o to pokusit,“ zapochybovala paní Taylorová předtím, než se znovu zadívala na stránky své knihy. „Mám tu novou dívku s řekněme, tmavšími vlasy? Sacharissa?“

„Tak se určitě nejmenuje!“ Sama bavila podivuhodná jména, která paní Taylorová pro své zaměstnankyně vytvářela.

„Je to jméno jedné hrdinky z básně. Ohromuje mě tvá nevědomost, Same Gilpine. Hlavní vada Sacharissy je to, že odmítá opustit dům, ale ona jí taková procházka jediné prospěje a určitě jí můžu ujistit o tom, že ve tvé společnosti bude v bezpečí?“

„Bude v bezpečí,“ potvrdil Sam.

„A nemůže tu jen tak zbůhdarma polehávat, že ano? Nuže dobrá, Samueli. Co nám dnes kapitán Vane poslal?“

„Tohle, madam.“ Z hluboké kapsy kabátu Sam vytáhl safiánové pouzdro, ze kterého paní Taylorová vyňala slonovinový dalekohled zdobený mosazným filigránem.

„Moc hezké,“ konstatovala.

„Je toho názoru, že má cenu tří nocí, madam.“

„Ano, myslím, že to má.“ Paní Taylorová si zapsala poznámku do knihy. „Další kus z vlastnictví pana Franklina?“

„Ano, madam.“

„Schovám mu ho tu.“ Paní Taylorová měla ve zvyku sbírat cennější majetky patriotů a prolašovala, že jim je jednoho dne předá zpět. Postavila se. „Přivedu ti Sacharissu.“

I Sam se postavil a navzdory vši beznaději se ještě jednou ujišťoval: „Jak moc zle je Jonathonovi, madam?“

„Velmi,“ pokrčila paní Taylorová rameny. „Doktoři mu pouštějí žilou čtyřikrát denně. Říkají, že je to jediný lék na angínu, ale...“ Znovu pokrčila rameny a větu nechala nedokončenou. „Nabídni si čaj, než Sacharissu připravím na její vycházku.“

Sam čekal. Na krbové římse ležela mušketa s rozšklebenou hlavní připomínající zvon, pomocí které paní Taylorová chránila své dívky před nechtěnými návštěvníky. Nad ní byl propracovaný vyšívaný nápis, který Sam s vypětím všech sil rozluštil. Stálo tam „Pokoj tomuto domu,“ zatímco pod textem a jeho krásně vyvedenými písmeny byl pěknou šarlatovou výšivkou vyveden podpis: „Margaret Taylorová, sedm let, 1733“.

„Budeš úplně v bezpečí, děvče, nevyváděj,“ zazněl ze dveří hlas paní Taylorové. Sam se tam otočil a zjistil, že zírá do hnědých očí nikoliv Sacharissy, ale Maggie.

„Dobrý Bože!“ vyjelo ze Sama.

„Sacharisso, drahoušku,“ řekla paní Taylorová.

„Same?“ podivila se Maggie.

Sam na ni jen nevěřicně zíral. „Maggie?“

„Ale drahoušku,“ řekla paní Taylorová, „takové ošklivé jméno, a že já o jménech něco vím.“

„Myslel jsem, že jsi pryč!“ pokračoval Sam. „Říkalo se, žes utekla!“

Maggie se v očích okamžitě objevil strach. „Je s tebou Scammy?“

„Ne. Neviděl jsem ho celý týden! Už s ním nejsem, víš.“

„Říkala jsem ti,“ popoháněla paní Taylorová Maggie do místnosti, „že budeš bavit kapitána Vanea. Moc vznešený gentleman.“

„Kde je Nate?“ Zdálo se, že Maggie si své zaměstnavatelky ani nevšimla. Měla na sobě pěkný vlněný plášť a na hlavě měla vysoký účes. Byla čistá, pěkná a vypadala jaksí jinak. Vyčistili jí zuby, namalovali tvář a Sam si pomyslel, že by se neztratila na žádném z elegantních večírků, kterých byl čas od času nucen se jako sluha účastnit.

„Nate?“ naléhala Maggie, potom jako by jeho osud vyčetla ze Samovy tváře se zhroutila na pohovku a začala plakat.

„Cihlový prach!“ vyjekla paní Taylorová poplašeně a vytáhla z rukávu kapesník. Přejela jím dívčiny oči. Nedostatek zásob ve městě donutil většinu žen používat místo růže

na tváře drcené cihly, ale než jim v tom mohla paní Taylorová zabránit, kanoucí slzy vytvořily v prachu pracně naneseném na tvářích cestičky.

„Co se stalo?“ bědovala Maggie.

„Tys to nevěděla?“ zeptal se Sam.

„Myslela jsem, že ho chytili, když se pokoušel dezertovat,“ řekla Maggie, „že nepřijde...“ ztratila náhle hlas.

Sama nenapadal žádný způsob, jak jí ty zprávy šetrně sdělit. Cítil se bezmocný, chtěl zůstat zticha, ale Maggiina zničená tvář se k němu dál prosebně upínala, a tak jí to s pokrčením ramen řekl. „Scammy ho střelil do zad.“ Sam ucítil slzy i ve vlastních očích. „Je mrtvý, zlatíčko.“

Paní Taylorová poklepala Maggie po rameni. „Dostaň to ze sebe všechno ven, drahoušku, než půjdeš pracovat.“

„Nemůžu tam jít,“ popotahovala Maggie.

„Nemůžeš hladovět! Samozřejmě, že půjdeš pracovat!“

„Ale mohl by mě vidět!“

Paní Taylorová si povzdychla. „Znáš toho seržanta, Same?“

„Znám ho, madam. Ale nic se jí nestane.“ Z druhé kapsy kabátu Sam vytáhl malou pistoli. „Vidíš, Maggie?“

„Sacharisso!“ trvala na svém paní Taylorová.

„Ale Scammy ví, že jsem tady!“ plakala Maggie.

„Neví, drahoušku.“ Paní Taylorová pokrčila rameny směrem k Samovi a přesvědčováním a vyhrožováním dívku donutila obléct si rukavice, klobouk a šál. „Uprav si tvář, až tam dorazíš, drahoušku. Nic ti nehrozí!“

Sam si od jedné svíčky v nevěstinci znovu zapálil pochodeň, vzal chvějící se dívku za paži a pomohl jí vyvést do uličky. Přinutila Sama, aby jí o Nateově smrti vyprávěl víc.

„Co se stalo s tebou?“ zeptal se Sam, když se strašlivým příběhem skončil. „Slyšel jsem, žes utekla.“

„Nedostala jsem se daleko,“ zněl Maggiin hlas nešťastně. „Nejsem k ničemu jinému než tomuhle, Same.“

„To není pravda.“ V tichosti minuli kvakerskou modlitebnu, ze které se do noci trousily neurčitě oblečené postavy.

„Čekala jsem na Natea,“ řekla Maggie beznadějně. „Celý dva dny. Pak jsem došla k řece. Honil mě pes.“

„Je mi tě líto, Maggie.“

„Dostala jsem se do Frankfortu, ale nebylo to k ničemu. Musela jsem odejít, Same. Jako služebná si nic nevyděláš.“ Popotáhla. „Paní Taylorová je hodná.“

„Mám jí rád,“ přitakal Sam vřele.

„Jenže Scammy ví, že jsem tady!“ Maggiina hrůza byla téměř hmatatelná.

„Ani by tě nepoznal!“ uklidňoval ji Sam. „Vypadáš úžasně, Maggie! Vypadáš jako opravdová lady!“

Samovo ujišťování nebylo k ničemu. „Plukovník přišel a poznal mě!“

„Elliott to Scammymu neřekne.“ Sam si vůbec nebyl jistý, jestli jí vykládal pravdu. „Stejně na tebe Scammy už dávno zapomněl!“

„On nezapomíná. A má rád peníze, Same! Občas měl i guineu za noc! Teď ale dostávám tři!“ prohlásila s očividnou pýchou.

„To je docela dobré, co?“

„Já si totiž šetřím, víš?“ Na elánu, který jí v hlase zazněl, bylo cosi ubohého. „Člověk nemůže utíkat jen tak sám, musí mít peníze. Možná bych mohla použít loď!“

„Zpátky do Connecticutu?“

„Do Londýna!“ Maggie měla zřejmě nový sen; konec byl slibovaným padesáti akrům se třemi prasaty, na jeho místě byl zářivější sen o velkoměstě. „Nebo možná potkám nějakého důstojníka, Same, někoho, komu se budu líbit? Ale ne, když mě najde Scammy.“

„Nenajde,“ ujišťoval ji Sam. Kráčeli Čtvrtou ulicí, kde zima vyježděné koleje zmrazila do podivných hřebenů, bylo však bezpečnější držet se uprostřed ulice, než riskovat chůzi po chodnicích lemovaných vstupy do temných uliček a plné stinných dveří v průčelích obchodů. Plameny Samovy pochodně odhalovaly námrazu šířící se po ztvrdlém blátě.

Maggie se zachvěla. „Jaký je ten kapitán?“

„Je docela dobrý.“ Sam o Vaneovi zapřemýšlel, zatímco Maggie pomáhal v chůzi zmrzlým bahnem. „Občas je zvláštní, ale toho si nevšímám. Stačí dělat co říká a nehádat se.“

Maggie na něj pohlédla a oči se jí ve světle pochodní leskly slzami. „A je...?“

Zaváhala, Sam ale věděl, na co se ho chce zeptat. „Není hrubý, zlatíčko, máš moje slovo.“

Usmála se na Sama. „Máš holku?“

Sam na vteřinku zaváhal, pomyslel na světlé vlasy Caroline, pak zavrtěl hlavou. „Ne.“

Maggie se přitáhla těsněji k jeho paži. „Kdybys chtěl, však víš? Byl jsi na mě vážně hodný.“

Sam se zasmál. „Choval jsem se k tobě strašně, Maggie.“

„Nevíš, jak vypadá strašně, Same.“ Zničehonic zastavila, vyděsila ji vojenská hlídka, která procházela Obloukovou ulicí ve svém pátrání po lidech porušujících večerku.

Sam cítil, jak se Maggie třese. „To je dobrý,“ řekl Sam. „Prostě pojd' se mnou.“

Hlídka propochodovala přímo před nimi. Muži měli na sobě tlusté pláště s kapucemi stejně jako Sam, takže vypadali jako jacísi přízrační mniši. Ten, co šel na konci hlídky se zastavil a věnoval Maggie pohled, zatímco ji Sam popoháněl dál. Muž je pozoroval až do okamžiku, kdy ji Sam zatáhl do stínů Třešňové uličky.

„Poznal mě!“ vyhrkla Maggie.

„Jenom ses mu líbila!“ Sam otevřel zadní dveře do domu, kde byl Vane ubytován, a pomohl Maggie sundat plášť. „Je to nahoře po schodech, zlato.“

„To je vždycky,“ dotkla se beznadějně tváře.

Když pár obsloužil vínem a nakládanými ústřicemi, vydal se Sam do kuchyně, kde se v hrnci vařil vosk, lůj a lampová čerň, ze kterých se připravovalo černidlo na boty. Sam pozoroval, jak lepkavé bubliny praskají a přál si, aby se Maggie nikdy nevrátila. Najednou mu válka začala připadat jako obrovský vír, který vtahuje nevinné lidi vstříc vlastní zkáze; zabila Natea, z Maggie udělala ubohou Sacharissu a Jonathonovi nyní hrozila ošklivou, trýznivou smrtí na angínu.

Ale alespoň s tím posledním mohl něco dělat. Léčit Jonathona ne pouštěním žilou, ale staršími způsoby. Sam musel najít ty správné ingredience, aby prastará kouzla fungovala. Chystal se s tím začít zítra a modlil se, aby doktoři dřív Jonathona nezabili.

V uličce se ozval nějaký zvuk, který ho přiměl přejít ke dveřím. Zíral do temnoty a říkal si, že nejspíš jenom nějaká kočka skočila na víko od sudu na dešťovou vodu, jenže i jeho znepokojila Maggiina hrůza, po zádech mu projel mráz a zmocnila se ho zlá předtucha. Plížil se temnotou Scammell a hledal svoji ženu? Sam dveře zase zavřel. Čekalo na něj tolik nedokončených záležitostí. Jonathon, Scammell, Maggie, dokonce snad i Caroline? Jenže Caroline, jak si říkal, nebyla jeho záležitostí. Patřila Jonathonovi a Jonathona bylo potřeba zachránit.

A proto Sam následující týden strávil sháněním ingrediencí, které potřeboval pro svůj zázrak, a zatímco se věnoval tomuto hledání, boj na řece dospěl ke svému nevyhnutelnému konci. Z řeky byly odstraněny další překážky, které bránily lodím lorda Howea připlout k pevnostem v plné síle. Bitevní flotila s napjatými plachtami se majestátně blížila k tvrdohlavým pevnostem. *Zuřivost* a *Srnec*, *Somerset* i *Liverpool*, *Perla*, *Isis* a *Bdělost* připravily děla a pálily přes zčernalá, holá žebra *Augusty*. Strmé boky lodí připomínaly kostkované útesy zahalené mlhou kouře z děl, kterou minutu po minutě prorážely výtrysky plamenů chrlících na obě pevnosti železo. Racci křičeli. Palba ze strany amerických pevností pomalu odumírala.

Nemohlo to trvat dlouho. Pevnost Fort Mifflin padla první, ne díky zteči nepřátel, ale díky beznaději vlastní posádky uvězněné uprostřed mlýnku na maso. Jedno po druhém byla jejich děla srážena z lafet, jejich ranění mrzli a umírali v krvavých kalužích, zdi ožehnuté a rozvalené, a přesto do té hrůzy stále tloukly granáty z moždířů a pevné projektily tříštily dřevo na kusy, které porcovaly muže zaživa. Jedné temné, studené noci posádka ostrova v člunech proklouzla přes řeku a úsvit pevnost zastihl v ohni, její vlajka však stále vlála nad plameny.

O pět dní později, celý měsíc od neúspěšného útoku, se vzdala i Fort Mercer. Posádka použila poslední galéry a dělové čluny a za mrazivého rána se pokusila proplout kolem města. Britské baterie napříč Filadelfií od Nemocničního nábřeží po Révovou ulici zahájily palbu. Povstalecké lodě se tříštily na úlomky dřeva, vesla padala do studené říční vody stejně jako muži, které pak vyťahovala drobnější plavidla veslující mezi gejzíry vody od dělostřeleckých koulí. Propluly jen malé čluny, všechna větší plavidla byla potopena.

Tucet mužů, kteří nedokázali doplatit k člunům svých druhů, byl vytažen z řeky, zajat a se zuby jektajícími zimou přesunut na velitelství prvního granátnického u baterie za nemocnicí. Tam si major Zeigler, hesenský tlumočnick sira Williama, se zajatými povstalci promluvil. Chtěl znát osud hesenského generála Donopa, který byl při neúspěšné zteči pevnosti Fort Mercer zraněn a zajat.

Po výslechu Zeigler vyhledal sira Williama. Generál Donop, hlásil Heseňan, zemřel tři dny poté, co byl zajat. „Ošklivá smrt, sire Williame, bolestivá.“

„To je mi líto, Otto.“

Heseňan pokrčil rameny. „Válka je krutá, *ja*? K nám i k rebelantům. Ale oni byli varováni, že zaútočíme.“

Sir William, který stál u okna ve svém velitelství, se obrátil a zíral na tlumočnicka. „Byli varováni?“

Zeigler vytáhl drobný notýsek a zalistoval stránkami. „*Ja*. Rebelantský poručík mi to řekl. Chlubil se, samozřejmě, ale řekl, že pevnost se o útoku dozvěděla den předem. Podařilo se jim umístit posádku na opuštěný bastion, ze kterého pak zabili spoustu našich mužů.“ Zeigler notýsek zase zavřel. „To je špatné, pane.“

„Ano.“ Sir William se zamračil. S tajným útokem se svěřil jen hrstce mužů, sir William si však také s hrozným pocitem vzpomněl, že tajemství prozradil i paní Loringové. Tvář se mu zkrivila, když si svoji chybu uvědomil, a znovu se zadíval ven z okna. „Už se to znovu nestane, Otto.“

„Vy jste o tom věděl, pane?“ Zeigler nemohl pochopit klidnou reakci svého nadřízeného při zprávách o takové zradě.

„Podívej, Otto!“ Sir William opustil pochmurné téma zrady a zničehonic ukazoval prstem nad střechy města a kouř z jeho ohnišť, jak Filadelfie připravovala své chudé večere. Objevily se tam první vysoké stěžně válečných lodí. Za nimi následovaly lodě obchodní, a tak byla Filadelfie zachráněna, spojení s mořem obnoveno a jmění obchodníků spaseno.

A Sam, s pomocí Caroline, plánoval zázrak.

Dvacet čtyři

Pohárek měřil něco málo přes pět palců a byl vyřezávaný z černého, tvrdého dřeva, s láskou vyleštěného tak, že se lesklo. „Je to břechťanový kořen,“ vysvětloval Sam. „Vykopal jsem ho za State Housem.“

Martha pohárek obracela v rukou. Muselo trvat dlouhé hodiny zapálené práce takový předmět vyrobit, pomyslela si; nádobka měla tenké, lesklé stěny, které vyrůstaly z úzké nohy zakončené elegantním podstavcem. „Vyráběl jsi ho na soustruhu, Same?“

„Dělal jsem ho nožem, ale slečna Caroline ho leštila.“

Samova slova jako by naznačovala, že pokud má pohárek nějakou hodnotu, pak je to jedině zásluhou práce Caroline. Sam se při svých slovech na Caroline usmál, což mu ona oplatila.

Martha onu výměnu mezi nimi zaznamenala, stejně jako si všimla, jak úsilí o záchranu Jonathonova života Sama a Caroline dobrovolně a úzce spojovalo. Martha ani neměla to srdce oběma mladým lidem říct, že sama už nad Jonathonovým životem zoufala. „Je nádherný,“ konstatovala a pohárek postavila.

„Bude stačit,“ odpověděl Sam skromně. Seděl u kuchyňského stolu paní Crowlové, Caroline na druhé straně a mezi nimi stály šálky čaje. Sklepní schody za nimi zuřivě bičoval děšť. Jenny a kuchyňské sluzky ve velké spižárně nakládaly ústřice, takže se vzduchem nesla vůně muškátového oříšku a octa.

Ve většině měšťanských domů poslední dobou kuchyně představovala nejteplejší místnost, protože oheň byl pro nedostatek topiva vzácný. V kuchyních se oheň dal používat na vaření a vyhřívání zároveň, takže šlo o jediné místnosti, kde se dřívím nešetřilo. Jídlo a ostatní zboží přibýlo díky obchodním lodím, táhnoucím se za válečnými koráby admirála Howea. Očekávalo se ovšem, že dřevo si město zajistí samo, takže krásné lesy Šíje se scvrkávaly pod úder vojenských seker.

A podobně se scvrkávaly i Marthiny naděje na záchranu jejího bratra – Samova důvěra ve stará kouzla jí příliš nepřidala. Cítila, že ten překrásný, lesknoucí se pohárek vyjadřuje všechny naděje Sama a Caroline, vyčetla z něj však i mnohem, mnohem víc.

Samova anglická venkovská kouzla si žádala nepoužitý pohárek z břechťanového dřeva, Martha však věděla, že nevyžadovala, aby byl tak krásně zpracovaný. Magické formulí by stačila jakákoliv hrubě vysekaná nádoba, jenže Sam a Caroline by se při své společné práci nespokojili s ničím jiným než jen s tím úplně nejlepším. V tom pohárku se zrcadlilo, pomyslela si Martha, kolik toho pro sebe navzájem znamenají, aniž by si to ve své tvrdohlavosti byli ochotni přiznat. Silou myšlenku potlačila. „Takže pohárek máme,“ prohlásila Martha, „teď už ho jen potřebujeme naplnit?“

„Je tu jeden chlapík, jmenuje se Cathcart,“ řekl Sam. „Lord Cathcart?“

„Sedmnáctý dragounský,“ přikývla Martha. „Setkala jsem se s ním.“

Má březí klisnu. Taky ho to pořádně štve, se zimou na krku a tak vůbec. Už se jí musí blížít porod. Mohlo by se to stát už dneska v noci!“

„A tahle klisna postačí?“

„Postačí,“ vyzkoušel si Sam nezvyklé slovo. „Pokud se k ní dostanu první. Trávívám tady sice noci, ale jestli mě kapitán bude potřebovat doma, no...“ pokrčil rameny.

„Doufejme, že nebude.“ Martha naslouchala dešti. Padal už od doby, kdy byly dobyty pevnosti; bouře, která zaplavovala sklepy a ulice měnila v močály. Udržet v takovém počasí dům čistotný bylo zhora nemožné. Návštěvníci obvykle přicházeli zablácení až po boky. Bláto bylo na kobercích, na schodech, zažrané v šatech, kde všude zůstane až do jarního úklidu.

„A kdyby to bylo dneska v noci, pořád si myslím, že bych měl...“ Sama, který se tvrdohlavě vracel k mnohokrát omílaným dohadům, přerušila Caroline.

„Udělám to já,“ trvala na svém, a potom, aby zamezila Samovým protestům, se podívala na Marthu a odrecitovala z paměti naučená slova. „Půjdu uličkou za vysokou školou a je to čtvrtá branka nalevo. Vyšplhám po zdi...“

„...na které je nahoře spousta střepů,“ skočil jí do řeči Sam.

„Já se skla nebojím,“ pokračovala Caroline. „Vezmu to přes pravou stranu zdi u stájí, abych nevzbudila otroky. Půjdu dál dozadu stájí, kde je okno nad udírnou. To vede na

schodiště pro služebnictvo. Jedno patro nahoru, dveřmi na podestu a Jonathonův pokoj je přímo přede mnou.“

„A ve dvorku mají psa,“ pronesl Sam tónem, který naznačoval, že Caroline si s nepřátelsky naladěným psem nedovede poradit.

„Do toho domu jdu já, Same!“ probodávala Caroline červenokabátníka vzdorovitým pohledem. „Co by si Jonathon pomyslel, kdybych se o to ani nepokusila?“

Na kouzlo bylo třeba pohárku, lektvaru a někoho, ať už by šlo o Sama či Caroline, kdo by se vetřel do domu Abela Becketa. Toho se nedalo dosáhnout přímočařeji, protože Abel Becket zakázal vstup do domu Samovi i komukoliv jinému, kdo by mohl synovce povzbuzovat k patriotismu. Takže bylo třeba se do domu vloupat a Caroline trvala na tom, že ona musí podstoupit větší část rizika. Sam připraví elixír, Caroline ho však doručí.

„Tak bych mohl jít s tebou,“ navrhl Sam.

„A kdo bude hlídat dům zepředu?“ vyzvídala Caroline.

„Můžu ho hlídat a pak se vrátit dozadu!“

„To už budu dávno pryč,“ odpověděla Caroline pohrdavě. „Ale počkej tam na mě, kdybych měla při cestě zpět nějaké problémy.“

Sam věděl, že hádku prohrál, a váhavě přikývl. „Asi je to takhle nejlepší.“

Martha se nad jejich shodou pousmála. „Nejlepší šance bude ve čtvrtek v noci, protože Becket je vždycky na setkání lóže.“

Sam pokrčil rameny. „To záleží na té kobyle, madam. Možná budeme muset jít i kdykoliv jindy.“

Martha pohlédla na dívku. „Nenech se Becketem chytit.“

„Potřeboval by jich pár schytat, šmejd,“ řekl Sam, načež se za svůj slovník okamžitě začervenal. „Promiňte, madam.“

„To by mi nebylo úplně proti mysli,“ reagovala Martha, „ani v případě našeho drahého kapitána.“

„Není tak špatný,“ prohlásil Sam na obranu pána. Cítil se nevraživostí mezi Marthou a kapitánem Vanem sevřený, protože byť měl Marthu rád, Vane se k němu nikdy nechoval nelaskavě. Sam si také dobře pamatoval, jak ho Vane zachránil před pohromou a následně Sama obdařil privilegovaným životem důstojnického sluhy. Tenhle způsob života by mohl vzít za své, kdyby se Vane dozvěděl, že Sam tento dům navštěvuje, Sam ovšem dospěl k závěru, že o čem kapitán neví, kvůli tomu také nemůže vyšilovat.

A Samovi nic nemohlo zabránit dům navštěvovat, protože právě v něm se ke své radosti ocital v blízkosti Caroline. Sam si říkal, že je spojuje jen posedlost touhou vyléčit Jonathona, posedlost, ze které vzešel onen pohárek. Netroufal si doufat ve víc.

Hodiny v chodbě odbily čtvrtou hodinu a Sam se zašklebil. „Už musím jít, madam. Chce mě vymakarónovanýho.“

„Vymakarónovanýho?“

„Naparáděného, madam. Musím obsluhovat na večírku.“

„Chudáčku Same.“ Martha počkala, dokud nezmizel v provazcích deště, načež se otočila a pozorovala, jak Caroline balí cenný pohárek do kusu pytloviny. „Jsi si jistá, že by nebylo lepší, aby do strýcova domu šel radši Sam?“

Caroline zavrtěla hlavou. „Pokud chytí mě, přinejhorším mě vyhodí ven, ale Sama by mohli zatknout jako zloděje! Kromě toho Jonathon bude chtít, abych k němu přišla já.“

„Ano, to nejspíš bude.“ S tím, jak se zima protahovala a patrioti se v okupovaném městě navzájem sblížovali, Martha zjistila, že se sblížila i s Caroline. Obdivovala dívčinu odvalu a využívala ji jako kurýra, který přenášel zprávy přes řeku, stále však měla obavy z jejího sňatku s Jonathonem, byť hrozilo, že Jonathonova nemoc vše vyřeší sama. Nyní se Martha odhodlala přiblížit k ožehavému tématu. „Máš Sama ráda, vid’?“

„Mám Sama ráda.“ Caroline, která stále upírala pohled na stůl, zněla takřka vzdorovitě.

„Víc, než máš ráda Jonathona?“ Martha svých slov okamžitě litovala. „Promiň. To bylo nefér.“

Caroline vzhlédla. „Dala jsem Jonathonovi slib, ne snad?“

„Ano. Ale sliby jsou občas jen pastí, které sami na sebe líčíme.“

„Jen když se poruší,“ stála si Caroline tvrdohlavě za svým.

Martha se znovu odmlčela. „Miluješ Jonathona?“

„Miluji ho,“ prohlásila kategoricky. Caroline se popravdě cítila – zcela iracionálně – provinile, že se mrzák vydal do války. Směs viny a lítosti probouzel v Caroline přichylnost, která, i kdyby nešlo o lásku k raněnému Jonathonovi, ji dostatečně přesvědčivě nahrazovala.

Jak prozrazovalo ticho, Marthu nepřesvědčila. Do domu bušila zuřivá smršť deště a větru, které ji instinktivně přimělo pohlédnout směrem ke schodům, jako kdyby se snažila zaslechnout hlas svého dítěte. „Možná,“ prolomila Martha ticho, „že vdávat se z lásky není nejlepší. Já se kvůli ní určitě nevdala a byla jsem naprosto spokojená. Vyměnili jsme si sliby, pak jsem já učinila jeho domácnost tou nejelegantnějším ve městě, on mě zase bohatou. Radši by měl syna než dceru, ale to by se dalo časem napravit.“ Martha se při vzpomínání ušklíbala, poté se přitáhla blíže k teplu ohně.

Caroline Marthu poslouchala a částečně její slova pochopila. „Takže s Jonathonem můžeme být šťastní?“

„Jonathon bude šťastný,“ odvětila Martha suše. „Je plný vášně a dokud si bude myslet, že ho miluješ, bude ti vděčný.“

„Já ho miluju,“ trvala na svém Caroline.

„Jenže problém nastává,“ pokračovala Martha, jako by mladší dívku ani neslyšela, „když v tobě začnou hlodat pochybnosti. Když uvidíš muže, kterého sis mohla vzít, a víš, že jsi připoutaná k tomu, kterého sis vzít neměla. Bývaly časy...“ Martha se odmlčela, napadlo jí, že se chystá odhalit možná až příliš, pak ale jen pokrčila rameny. „Bývaly časy, kdy jsem si i přála, aby zemřel. A pak opravdu umřel a já se cítila strašně. Strašně.“

Caroline mlčela.

Martha setřela kapku rozlitého čaje. „Co uděláš, jestli Sam zůstane v Americe? Mohl by, víš. Práskneš před ním dveřmi? Přesvědčíš Jonathona, aby se už se Samem nikdy nevidal? Protože pokud ne, má drahá, budeš celé dlouhé noci snít právě o Samovi.“

Caroline nehodlala téhle otázce čelit. „Sam je červenokabátník,“ řekla rozhodně, „a je na to pyšný. Jednoho dne se vrátí tam, kam patří.“

„Zajímavá věc na Americe je,“ změnila Martha zdánlivě téma, „že do ní může patřit každý. A já mám Sama docela ráda, takže bych se ho mohla pokusit přesvědčit, aby v Americe zůstal.“

„Nezůstane,“ řekla Caroline.

„Takže bys spala lépe, kdyby nezůstal?“ ptala se Martha dál.

Caroline však na otázku neodpověděla. Namísto toho se pootočila na židli a zaposlouchala se do bubnování deště. „Můžu tu dnes v noci přespat?“

„Samozřejmě.“

Caroline usnula v komůrce vedle kuchyně, Sam však nespal vůbec. „Namakarónoval“ se a ve tři ráno pomáhal opilému, avšak šťastnému kapitánu Vaneovi do postele. Potom se převlékl do své staré uniformy, přetáhl si přes ní tlustý kabát a provázen kletbami ostatních sluhů, kteří se v kuchyni pokoušeli spát, vyrazil do noci.

Velké dešťové kapky po ulici proháněly skučící víry větru. Na rozích ulic se jeho poryvy opíraly do Sama a plameny jeho pochodně hořely téměř vodorovně. O okenici mlátil ze střechy uvolněný cedrový šindel a Sam, kterého nenadálý zvuk polekal, se otočil. Neopouštělo ho podezření, že ho stále někdo sleduje, jako stín pohybuující se těsně mimo zorné pole. Říkal si, že je to nesmysl, že to jen Maggie mu v hlavě zahnízdila strach ze seržanta Scammella, ale i tak vyčkával a pátral po stopách svého nepřítele. Žádné tam nebyly; jen větrem a deštěm poznamenané stíny.

Pokračoval dál, zahrnul do boční uličky a prošel brankou. Dveřmi ve stáji spatřil pruh světla z lucerny. Sama se okamžitě zmocnily obavy, že přišel moc pozdě, ale podomek lorda Cathcarta čekal hned vedle stání pro koně a jen zavrtěl hlavou. „Skoro jsi to prošvihnul, Same.“

Sam zavřel dveře na petlici. „Už přichází na svět?“

„Každou chvílí. Mizera malej.“ Podomek se zatřásl. „Do tak studený noci by se nic nemělo rodit.“

Sam se protáhl pod řetězem. Kobyla se třásla strachy, ale Sam ji uklidnil. Střechou skučel vítr. Ostatní koně, znepokojení kobylou i počasím, byli ve svých stáních neklidní.

Hříbě se narodilo o půl hodiny později, plazilo se krví a slámou, potom se s obtížemi postavilo na tenké nožičky. Sam přidržel vedle břicha kobylky a přidržel u nateklých struk dřevěnou polní lahev. Kobyla sebou jednou šklubla, ale Sam ji opět zklidnil a prsty do lahve vymačkal její první mateřské mléko. Když byla malá nádobka plná, umožnil Sam sát už napůl očištěnému hříběti.

Dal podomkovi pár mincí, které si vydělal léčením koní, potom s lahví zamířil do šedavého, mokrého úsvitu. Vyřezal šálek a teď získal mlezivo; první mléko matky, které, pokud je podáváno z nepoužitého břechťanového pohárku, by probudilo i mrtvého z hrobu. Neexistoval silnější lék a neexistoval ani lék připravovaný s takovou láskou. Ted' už zbývalo jen kouzlo propašovat k Jonathonovi do velkého a služebnictvem hlídaného domu; a do toho se té noci musela se Samovou pomocí a trochou štěstí vydat Caroline.

Dvacet pět

„Divadlo potřebuje jenom trošku barvy,“ prohlásil šťastně kapitán John Andre, „a máme sezónu plnou ryzího, zvráceného potěšení. Kněží ve městě z nás dostanou mrtvici, takže z toho může vlastně vzejít jen dobro. Možná by ses chtěl přidat k hercům, Kite?“

„Nejsem žádný herec, Johne.“ Vane musel zvýšit hlas, aby byl přes změť řeči a hudby slyšet. Pád pevností a bitevní flotila, která se objevila, byly dostatečně dobrou záminkou pro další oslavy, takže prostorný dům sira Williama se znovu plnil důstojníky a jejich dámami. S křiklavými uniformami armády se mísily tmavší modré uniformy s bílými výložkami, které patřily členům námořnictva. Saratoga byla téměř zapomenuta, či přinejmenším vzpomínky na ni utonuly ve víně a ve světle vrhaném křišťálovými lustry, které rozveselovalo deštivý soumrak za okny.

„Začneme s těmi nestydatostmi na Nový rok.“ Andre se uklonil procházející dámě, pak pohlédl zase na Vanea. „Problém představují, jako ostatně vždy, ženy. Sehnat dost herců z řad gentlemanů není problém, ale chybí ženy. Myslíš, že by nám prokázaly laskavost dívky paní Taylorové?“

„Obvykle nejsou zvyklé pracovat v kostýmech,“ odpověděl Vane suše. „A umím si představit, že ani ona ne,“ naznačil směr k Lizzie Loringové, která ve svém nádherném zeleném hedvábí stála uprostřed sálu. Pro jednu se však pozornost nesoustředila na ni, protože hned vedle sebe měla muže ohromně veliké postavy a ve zcela neobvyklé uniformě. „Kdo to ve jménu Božím je?“ zeptal se ohromený Vane.

„Generál Charles Lee, ale všude ho znají jako Charlieho.“ Andre si přítomnost onoho muže zřejmě vychutnával. „Představím vás.“

„Ale jakou to má na sobě při všem všudy uniformu?“

Paní Elizabeth Loringová se na tutéž otázku generála Charlese Lee zrovna ptala. Jeho vysoká a příšerně hubená postava byla oděna do nehorázně šaškovského žlutého kabátu lemovaného bílým hedvábím a s velkými, blyštivými epoletami. Světle modrou vestu křížovala červená šerpa s emailovaným odznakem černého orla. Kolem krku měl šarlatový šátek ze sametu, kalhoty zase z bílého saténu a vysoké boty sahající až ke kolenům byly zakončené pásky šarlatové kůže. Přes jedno rameno mu volně visela kožešinou lemovaná

pelisa ze zlatavé látky. Kovové součásti pochvy šavle byly stříbrné. „Je to,“ oznamoval generál Lee nadutě, „uniforma polského jezdeckta. Udělal mi ji krejčí na lodi. Není prostě nádherná?“

„Nikdy jste v polské armádě nebyl!“ řekla Lizzie.

„Kdybyste nebyla tak nádherná a já vás tak zoufale nemiloval, udeřil bych vás za zpochybňování mé pravdomluvnosti. Byl jsem polským vojákem, madam! Tři roky jsem v sedle potíral pohanské Turky! Ahoj, John!“ usmál se bývalý polský voják na Andreho, se kterým se Lee dobře znal z doby předtím, než filadelfská expedice sira Williama odplula na jih. „Ty jsi ještě naživu? Žádný rebel neočistil svět tím, že by ho tě zbavil?“

„Jsem naživu, Charlie, a moc mě těší, že tě vidím. Můžu ti představit Kita Vanea? Je to nový štábní důstojník Billyho.“

„Další syn Albionu se přidává k řezničině?“ Lee pokývnutím vesele Vanea uvítal, ten mu gesto oplatil a pak se uklonil Lizzie Loringové.

Jenže Lizzie, která v bitvě o Jonathonův osud stanula na straně Marthy Crowlové, cíleně Vaneův pozdrav ignorovala. Obrátila se raději na generála Lee. „A odešel jste i z polského vojska, Charlie?“

„Odešel jsem z každé armády, ale až poté, co jsem zajistil její vítězství.“ V Anglii narozený Lee sloužil s Poláky, Brity a nyní byl generálem v armádě povstalců. Proslavil se záchranou Charlestonu před Brity, následně byl povýšen na zástupce velitele, tedy druhého nejvyššího velitele hned po Georgi Washingtonovi, načež byl při ústupu přes New Jersey zajat pronásledovateli z řad britské kavalerie poté, co se příliš dlouho zdržel s děvkou v hostinci. Lee s nadšením pravdivost tohoto příběhu potvrzoval. „Povídá se, že jeho excelence žárlila na můj úspěch u Charlestonu a tu prostitutku tam nastrčila, ale pochybuji o tom. Ten chudák nejspíš ani nevěří, že podobné dívky existují.“

„Jeho excelence?“ zeptal se Christopher Vane.

„Generál Washington vyžaduje, aby se s ním zacházelo s absurdní důstojností. Jak jen by ten nudný člověk nenáviděl moji uniformu!“ Lee se zachichotal podivně vysokým tónem, potom se radostně rozhlédl po živé místnosti. „A jaké máte všichni štěstí.“

„Štěstí?“ ptala se Lizzie.

„Že jsem tady, abych tohle ponuré místo prozářil.“ Ačkoliv popravdě řečeno měl sám Lee štěstí, že se ve Filadelfii octl, protože po jeho zajetí zazněl i návrh, že jakožto bývalý britský důstojník by měl být popraven za zradu. Jen díky tomu, že trval na tom, že se britské hodnosti formálně vzdal, a navíc že byl nesporným oblíbencem sira Williama, mu byl život zachráněn. A nyní byl Lee nejprominentnějším zajatcem. Jeden z mnoha drbů, které jako by jeho útlou postavu přímo obklopovaly, tvrdil, že právě Lee navrhl útok na Filadelfii jakožto způsob ukončení války.

Jenže sir William už nechtěl s touhle válkou mít nic společného. Sir William chtěl domů, pročež také sepsal svoji oficiální rezignaci a poslal ji vládě v Londýně. Sir William nikdy neprohrál bitvu, přesto se cítil poražený.

Zatímco účastníci jeho večírku se shromažďovali v přepychových pokojích o poschodí níže, vrchní velitel stál sám se svým bratrem v knihovně a skrz hustý déšť zíral na příliš tenkou špičku věže State Housu s korouhvičkou. Uvažoval o tom, že kdyby měl dost času, rád by ji nahradil pořádnou kupolí. „A hodiny,“ zauvažoval nahlas.

„Hodiny, Willie?“ vzhlédl lord admirál Howe od dopisu s bratrovou rezignací, kterou četl.

Na State Housu. Možná jsi ho ještě neviděl? Směšně vysoká cihlová věc! Myslím, že kupole s hodinami na každé ze čtyř stran by byla lepší. Modrý ciferník se zlatými ručičkami by vypadal pěkně.“ Sir William pokrčil rameny. „Jestli mě neuvolní ze služby, Richarde, možná ji nechám postavit. Bylo by příjemné opustit Filadelfii v lepším stavu, než v jakém jsme ji našli.“

„To ano.“ Lord Howe sdílel bratrovu slabost pro Američany, ve které ho jen utvrdilo, když po smrti nejstaršího z bratrů Howeových za francouzsko-indiánské války mu obyvatelé Massachusetts postavili pomník, který nyní stál ve Westminster Abbey. Lord Howe, starší a zavalitější než sir William, odložil dopis. Kde tvář mladšího bratra působila hrubě, obličej jeho lordstva vypadal spíše jako těžký odlitek nějakého státníka. „Kolik lidí o tom ví, Willie?“

„Ty, já, můj sekretář, který sepsal čistopis, a samozřejmě Lizzie, ale nikdo jiný.“

„Přál bych si, abys změnil názor.“

Sira Williama však zdrtila Saratoga a unavilo dlouhé obléhání pevností. Otočil se od okna a vyřinula se z něj slova, kterými se obhajoval. Londýn ho neposlouchal, Londýn věřil, že drtivá většina kolonistů je loajálních, a možná, že i byli, ale ne dost loajální na to, aby pozdvihli zbraně. Válka se dala vyhrát, tvrdil sir William, ale ne tou příliš malou silou, která byla rozeseta od Halifaxu po Floridu. „Potřeboval bych tu sto tisíc mužů, Richarde. A proč vůbec? Aby se kolonisti za deset let vzbouřili znovu?“ Stěží se jednalo o nové nářky. Už Gage, první generál, který se s povstalci v této válce utkal, tvrdil, že dostal nesplnitelný úkol. Velitel britských vojsk varoval před dobýváním divočiny. I jiní, jako hrabě Effingham, vikomt Pitt či admirál Keppel raději na svá pověření rezignovali, než aby bojovali proti vlastním lidem v zemi tak rozlehlé, že vzdorovala i pokusům o vytvoření map. Proti válce byla téměř polovina parlamentu a sir William, sám člen parlamentu, se nemohl dočkat, až vyrazí domů a přidá k těmto odpůrcům i svůj vlastní hlas.

„Pokud ovšem Londýn tvoji rezignaci přijme,“ zapochyboval lord Howe.

„Pokud ne, pak mě musejí nechat vyjednávat!“ Sir William se zase obrátil, aby mohl pozorovat tmavnoucí mraky, ze kterých lil déšť.

„Pokud by vyjednávání zabránilo Francouzům přidat se ke konfliktu,“ řekl pomalu lord Howe, „pak možná Londýn souhlasit bude?“

„Musíme nabídnout povstalcům všechno, o co budou stát, všechno! Žádná cla, žádné daně, žádní úředníci jmenovaní z Londýna, jediné, čeho se budou muset vzdát na oplátku, je nezávislost.“ Sir William znovu pohlédl na bratra. „Pokud se podaří krále přesvědčit, že republikánství bylo poraženo, tak si možná nevšimne, že jinak povstalci vyhráli úplně všechno.“

„Ale co když si budou myslet, že nezávislost získat můžou?“ přešel lord Howe k bratrovi a odborným okem námořníka zhodnotil nejdříve korouhvičku na State Housu, pak i mraky. „Ti zatracení Francouzi se nemůžou dočkat, až se přidají k tanci.“

„K čertu s Francouzi,“ řekl sir William. „A Bůh ví, co si s nimi pak počne pan Washington! Jestli nás považuje za tyrany, jen počkej, až se ocitne v něžné péči krále Ludvíka! Nebo si snad myslí, že ti zatracení žabáci pomůžou povstání jen z dobroty srdce?“

Lord Howe zavrtěl hlavou. „Slyšel jsem, že Francouzům nabídli jejich staré území v Kanadě. A všechny naše cukrové ostrovy.“

Sir William se navzdory ponuré náladě musel povstaleckým domněnkám zasmát. „Sami dostali co proto, když se pokusili zabrat Kanadu, takže hádám, že ji zrovna tak mohou nabídnout Francouzům!“

„Nejde o Kanadu,“ shrbil lord Howe svá široká ramena ukrytá pod epoletami, které žádné množství čištění nedokázalo úplně zbavit skvrnek soli. „Pokud ti proklatí žabáci vážně přijdou, Willie, budu potřebovat lidi na obranu cukrových ostrovů.“

„Lidi!“ Sir William přešel ke stolu a odzátkované lahvi na něm. „A odkud je vezmeme? Mám se kvůli cukrovým ostrovům vzdát Filadelfie? Copak Londýn neví, co se tu děje?“

Lord Howe pozvedl sklenici vína a dovolil si bratrovi připomenout, že Londýn by radši přišel i o tu nejbohatší z amerických kolonií, než aby se vzdal mnohem výnosnějších cukrových ostrovů. „K čertu s yankeeskými koloniemi, Willie, hlavně si pohlídat cukr. Anebo si ponechat obojí?“

„Obojí?“

„Zabránit těm zatraceným žabákům ve vstupu do války.“

„Ach jistě, ano. Jistě.“ Sir William věděl, co bude vyřčeno.

„Tím, že zničíme toho zatraceného chlapa Washingtona.“

„To za nás udělá zima.“ Sir William vrhl pohled z okna, za kterým už padala tma. „Ptáci se prý letos vydali na jih neobvykle brzy, Richarde, a to zřejmě má znamenat tvrdou zimu.“

„Rebelové zimu přečkají, pokud vědí, že jim pomůžou Francouzi. Vydrží to!“ V admirálově hlase zazněl naléhavý tón. „Ovšem pokud se Francouzi doslechnou, že se pan Washington zhoupnu na konci lana, tak si to dvakrát rozmyslí, Willie! Nechtějí poslat své vojáky na jatka. Už teď váhají, protože se bojí, že dostanou stejný výprask jako obvykle. Bojí

se, že Saratoga je jen falešný signál. Pokud se ti podaří rozdrtit Washingtona, než napadne sních, Francouzi možná nechají meče v pochvách.“

Sir William se sehnul ke svému psovi, který spal vedle ohně. „Nejsem si jistý, že to byl falešný signál. Johnnyho neporazili v boji,“ pospíšil si, aby zabránil bratrovi skočit mu do řeči. Sir William měl teď od Saratogy k dispozici spolehlivé zprávy. Burgoyna spoustou drobných potyček uštvali a odřízli v nepřátelské divočině, kde se k němu nemohly dostat zásoby. Spojencem povstalců, kteří porazili Burgoynea, byl hlad a žízeň. A jejich přízraky se už teď plížily Filadelfii a pronásledovaly sira Williama. „Měl jsem mu pochodovat naproti, že?“ Mírně pronesené přiznání chyby sira Williama bylo zdánlivě adresované psovi, odpovědět se však rozhodl admirál.

„Nemohl jsi o tom vědět, Willie. Tehdy ne.“

Sira Williama však nešlo tak snadno utěšit. Přemítal nad všemi svými zničenými sny. Kdyby Britové obsadili Filadelfii, říkávali američtí toryové, kolonie středu povstanou za svého krále a povstalce porazí jejich vlastní soukmenovci. Nic takového se nestalo. Namísto toho vládl sir William městu a povstalci jeho okolí téměř až po první filadelfské chodníky. Nenastal mír, nezískal vévodství, nikde žádný Nový Jeruzalém. Sir William vzhlédl ke svému bratrovi. „Víš, že mi Hamleta vrátil Washington?“

„Cože udělal?“ Čas od času měl admirál potíže bratra chápat.

Sir William sebou trhl bolestí, která mu vystřelila ze zad, když se narovnával. „Pod vlajkou příměří. Myslím, že to byl neobyčejně slušný čin.“

„Než ho zabiješ, poděkuj mu. A udělej to, než přijde jaro, Willie. Francouzi se ani nehnou, než se zlepší počasí.“

Sir William utrápeně přikývl. Úsilí spojené se zahájením dalšího útoku na povstalce, byť nezbytné, bylo příliš velké, než aby o něm uvažoval s jakýmkoliv nadšením. Složil svůj dopis s rezignací a ukryl ho v šuplíku, potom pokynul ke dveřím knihovny. „Nejspíš bychom se měli vydat dolů? Tvoji obdivovatelé se nemůžou dočkat, až ti zatleskají.“

A potlesk také admirála, který městu přivezl zásoby, opravdu čekal. Nesl se celým sálem, posilovalo ho provolávání slávy, potom se ozvalo i několik výkřiků „Bravo!“ když oba uniformovaní bratři bok po boku sestupovali po širokém schodišti.

Zatímco jásos odumíral, k údivu Chritophera Vanea se vedle něj zjevil povstalecký generál Lee a Vaneovi se uklonil. „Promiňte, kapitáne, vím že nás sotva představili, ale říkal jsem si, jestli bych vás mohl požádat o menší službu?“

„Samozřejmě, pane.“

Lee zatahal za krajkované manžety, které mu vyčnívaly ze žlutých rukávů. „John mi řekl, že si mám promluvit s vámi.“ Ztišil hlas do důvěrného šepotu. „Až tahleta hloupost skončí, doporučil byste mi prosím nějaký solidní podnik? John tvrdil, že nějaký znáte. Na lodi totiž nic takového není, pokud člověk není na lodníky, což tedy já nejsem.“

Vane se usmál. „Znám jeden podnik. Patří paní Taylorové.“

Leeovy oči se míhaly ze strany na stranu, jako kdyby se bál, že je někdo odposlouchává. „Čistý?“

„Velice čistý.“

„A rudošky?“ zeptal se Lee úzkostlivě.

„Rudošky?“

„Jednou jsem se oženil s princeznou seneckých indiánů. Vlastně víceméně oženil, stejně jako ona byla víceméně princeznou. Začaly se mi líbit, víte,“ řekl Lee téměř omluvně.

Vane se Leeovou přítomností navzdory jeho povstalecké příslušnosti bavil. „Rudošku jsem neviděl, ale má bílé, černošky, mulatky, dokonce i Číňanku.“

Lee vyčaroval chlípny úsměv. „Uděláte mi tedy laskavost a zmíníte před ní moje jméno?“

„S tím největším potěšením, pane.“

„Ono totiž žádat o to Lizzie asi nemá moc smysl. Je k Billymu zatraceně loajální.“
Náhle se Lee vztyčil do své plné výšky a zadíval se přes celou síň. „U mý pokřtěný zadnice.
Kdo je tahleta?“

Vane sledoval jeho pohled. Na oslavu přišla do rámě lorda Roberta Massedeneho zavěšená Vdova Crowlová. Doufal, že porážka ve věci Jonathona její vzdor zlomí, jenže namísto toho se Vdova svým patriotstvím chvástala tváří v tvář nepřátelům i nadále, v čemž ji nová přátelství s lordem Robertem Massedenem a Lizzie Loringovou jen pomohla.

„Nuže?“ ptal se Lee.

„Je jedna z povstalců, pane.“

Lee si povšiml nechuti ve Vaneově hlase a přičetl ji na vrub žárlivosti. „Robert ji svedl?“

Vane se musel hodně ovládat, aby jeho hněv příliš nepronikl i do řeči. „Chrání ji, jinak by ji loajalisté vymrskali z města.“

Lee na Marthu, která vypadala úchvatně jako vždy, nestydatě civěl. Měla na sobě jednu ze svých polonézových sukni s rozparky, z nichž ve Filadelfii Lizzie Loringová udělala tak trochu módní styl. Vlasy sice neměla v tak vysokém účesu jako Lizzie, ale zato úchvatně vytvarované a ověšené spoustou zdobných stužek. „S takovou ženou může být i zima zábavná,“ rozhodl Lee se zbožnou úctou.

Martha pohlédla směrem k exotické polské uniformě a Vane se odvrátil, avšak o zlomek vteřiny pozdě, protože Vdova si jej všimla a bez zábran teď rázovala přes prostornou místnost přímo k němu. Hosté se obraceli, aby mohli přihlížet, protože každý člen filadelfské společnosti a každý důstojník posádky věděl, že mezi těmi dvěma panuje zlá krev.

Generál Lee se přichystal na představování se, Martha však vysokého muže ignorovala. „Kapitáne Vane?“

„Madam,“ uklonil se Vane a přál si, aby se mu srdce uklidnilo. Nyní potřeboval svůj důvtip, nikoliv nepřátelské pocity, a obával se, že správná pohotová odpověď ho napadne až poté, co Vdova zmizí.

„Doslechl jste se o mém bratrovi?“ zeptala se Martha dost hlasitě na to, aby ji slyšel každý, kdo ji slyšet chtěl.

„Slyšel jsem, madam, že jeho noha se zázračně hojí a raduji se z toho.“

„Vaše radost je předčasná, kapitáne, stejně jako tahle dnešní oslava vašeho vítězství.“ Marthin pohled byl plný hořkosti. „Dostal angínu a horečku. Doufám, že jste na své dílo pyšný?“

„Budu se za něj modlit,“ kontroval Vane s pohrdáním.

„Schovejte si své modlitby pro sebe, vrahu.“ Místnost ztichla, jako kdyby nad Vaneovým hrobem prolétl anděl. Vdovu už pozoroval i sir William a lord Howe. „Jestli můj bratr zemře, budete všechny své modlitby potřebovat, protože mého slitování se vám nedostane.“ Martha se odmlčela a potom hlasem přetékačím despektem a dost hlasitým na to, aby dolehl i do těch nejodlehlejších koutků velké síně, vypálila jako tříštivou střelu: „Kytičko.“ Odvrátila se a místnost náhle zaplnila změt' konverzací, jako kdyby si nikdo vůbec ničeho trapného nevšiml.

„Proboha,“ řekl Lee. „Proboha, proboha!“ Ustoupil od Vanea, jako kdyby se bál, že se od něj nakazí.

Vane se k Leeovi obrátil. „Přejete si teď odejít, pane?“

„Teď?“ Lee se nechystal recepci opustit ještě několik hodin.

„Teď.“ Vaneovu zuřivost ještě rozněcovala jeho bezmoc. Střetl se s Vdovou, ublížil jí tím, že jí vzal Jonathona, ona však využila svých konexí, vrátila se a takto ho ponížila před celou společností. „Já totiž odcházím teď.“

Lee se rozhlédl po místnosti, potom pokrčil rameny. „Hádám, že buď to, nebo lodníci. Nuže dobrá, kapitáne. Do toho!“

Vyšli do noci, v jejichž studených větrech kapitán Vane snil o pomstě.

Dvacet šest

Caroline vyčkávala ve stínech uličky za rozlehlým domem Abela Becketa a přes jektající zuby nahlas počítala do tří set.

Kolem protějšího konce uličky prošla hlídka, jejíž členové se ve studeném dešti hrbili. Caroline se ještě těsněji vmáčkla pod klenutý průchod, který vedl na pozemky univerzity. „Dvě stě tři,“ zašeptala, „dvě stě čtyři.“

Hukotem deště pronikaly tóny hudby z velitelství britského nejvyššího velitele, které se nacházelo poměrně blízko. Caroline nepamatovala dobu, kdy by se ve městě hrálo tolik hudby. Na náměstí vyhrávaly vojenské kapely, ve velkých domech orchestry, v obchodech s kořalkou zpívali námořníci. „Dvě stě deset, dvě stě jedenáct, dvě stě dvanáct.“

Město bylo prostoupené hudbou, opilostí a hráčstvím. Filadelfští kazatelé chrlili proti hazardu v řadách městské posádky jedno jedovaté kázání za druhým, jejich výpady však jen ponoukaly další hráče. Dva gardoví důstojníci se dokonce v kavárně Londýn začali ohledně délky jednotlivých kázání sázet. Dosud nejdelší řečnění trvalo čtyři a půl hodiny a předvedl ho nevrlý presbyterián, kterému, když konečně skončil, skupina zvítězivších důstojníků posměšně zatleskala z galerie. Sir William napříště podobné provokace zakázal, přestože populární sázení samotné ne. Carolinin dědeček jednou při své ranní četbě Bible prohlásil, že hazard je d'áblovo dílo. Caroline uvažovala, co by Caleb Fisher soudil o své vnučce a jejím nočním plížení teď. „Dvě stě šedesát, dvě stě šedesát jedna.“

Uličkou se se stříkáním bahna projel opozdílý vůz, ve světle jehož luceren zahlédla blátem potřísněné koně i řetězy, které je k vozu pojily. Caroline poznala, že patří Gallowayům. Mnozí z městských obchodníků se už neúčastnili hedonistických večírků sira Williama, které urážely tvrdou protestantskou duši Filadelfie. Caroline měla pro podobné lehkovážnosti jen pohrdání, které ještě posilovalo její ponuré přesvědčení, že Britové by měli být poraženi. Martha Crowlová se večírků samozřejmě účastnila, avšak pro Caroline byla Vdova jakýmsi exotickým tvorem, který v životě kráčí svou vlastní cestou. „Dvě stě devadesát devět,“ počítala, „tři sta.“ Caroline se připravila a doufala, že Sam počítal stejnou rychlostí, jako ona.

Sam se nacházel v jiné uličce. Ta ústila do Tržní ulice téměř přesně naproti vchodu do velkého domu Abela Becketa. Bylo téměř deset hodin, v ulici však ani zdaleka nepanovala tma. Sam pro jednu neměl žádnou pochodeň, která by ho chránila, ale smolné pochodně hlavní městské strážnice vytvářely na deštěm bičovaných ulicích mihotavé stíny. Největší stíny vrhaly zářivé lucerny zavěšené zvenku na domu sira Williama, před kterými déšť zdánlivě tvořil těžké, stříbřité provazce. Připomínalo to dny před samotnou potopou; déšť a další déšť, déšť bubnoval na střeších vozů, které čekaly, aby odvezly hosty sira Williama domů, déšť stékající do struh, déšť, který zaplavoval ulice a promáčel Sama až na kost.

Počítal do tří set, pak se zhluboka nadechl a vykročil z uličky.

První kámen, který Sam hodil, roztříštil okenní tabulku v salóнку Abela Becketa. Projektil pak bouchl o vnitřní zavřenou okenici a vyvolal výkřik nějaké ženy. Druhý kámen se zbytečně odrazil od vápencové zdi mezi okny, třetí roztříštil okénko nad vchodovými dveřmi, zatímco čtvrtý narazil do dveří právě v momentě, kdy je sluha otevíral.

Sam se odplížil zpět do uličky. Bahnitým svinstvem čvachtaly kroky patroly, kterou přivábily zvuky tříštícího se skla, jejich pochodně přitom na ulici vykreslovaly groteskní tanec stínů. Sam ovšem, poté, co odlákal domácnost Abela Becketa pryč od zadní části domu, uprchl do temnoty, kde čekal na Caroline.

Samův večer začal v Marthině domu, kde Caroline předal mlezivo a odkud ji zavedl do uličky za stájí Abela Becketa. Sama napadlo vzít starou koňskou deku, kterou ještě předtím, než se vydal ničit okna, složil a přehodil přes skleněné střepy upevněné na vrcholu zdi. Caroline tak, jakmile uslyšela tříštící se okna, mohla jen vyskočit a zachytit se přes tlustou vrstvu vlny. Špice střepů i tak vrstvy látky probodávaly a trhaly jí maso. Syčela bolestí, ale pokoušela se ji nevnímat, zatímco botama šátrala na vlhkých cihlách po opoře. Rukou vypátrala úchop a vytáhla se nahoru. U opasku měla těžký tlumok, díky kterému na ni při šplhání byl prapodivný pohled. Po předloktí jí stékala teplá krev.

Na krátký okamžik nejistoty se posadila, potom seskočila dolů do prostoru za stájem. Psí štěkot, vyvolaný rozbíjením oken, se nesl ze všech dvorků podél celé ulice. I Becketova fena uvázaná na řetězu vedle skladiště krmiva vrčela – na černý stín, který se náhle zjevil v jejím teritoriu. Caroline zapátrala v tlumoku a pak bestii hodila skopovou nohu, kterou Sam

ukradl přesně pro tento účel. Pes maso ucítil, chňapl po něm, Caroline fenu pohladila a čekala, dokud jí neolíže dlaň na znamení, že ji přijala. Koně tahající vůz Abela Becketa podupávali za zajištěnými dveřmi stájí.

Caroline chvilku vyčkávala a nechala zrak přivyknout tmě, která ve dvorku panovala. Potom, zavinutá v maskující temnotě, přeběhla do udírny a vytáhla se na její svažující se taškovou střechu. Jednou jí podklouzla bota, ale tlustý, kovový komín jí poskytl dostatečnou oporu, když zkoumala okno, které se otevíralo ze schodiště pro služebnictvo.

Okno bylo zamčené, přesně jak ji Martha varovala. Caroline zastrčila mezi dvě okenní křídla čepel nože a škubala západkou. Připadalo jí to mnohem těžší než u okna v Marthině domě, na kterém Caroline trénovala, navíc jí kvůli dešti rukojeť v ruce klouzala. Na okamžik pocítila nával zoufalství, potom se však západka konečně neochotně poddala tlaku čepele. Když na okenní křídla zatlačila a otevřela je, protizávaží v nich zaduněly a ozvěna zvuk nesla dál. Plátěné závěsy se pod poryvy větru prudce vzdouvaly a uklidnily se teprve tehdy, když se Caroline bezpečně dostala dovnitř a okno za sebou zavřela. S nožem v ruce nehnutě vyčkávala a naslouchala.

Z přední části domu se ozývaly výkřiky lidí poplašených rozbitými okny a z kuchyně pod schodištěm rachotily pánve, poblíž však Caroline neslyšela nic. Krev už jí stekla až na zápěstí. Utřela si ji do tlusté sukně a potmě se vydala vzhůru po holých schodech.

Bledá, světlá štěrbina prozradila přítomnost dveří. Caroline nahmatala kliku, zmáčkla ji a cukla sebou, když zaskřípaly panty. Nikdo si jí však nevšiml ani neztropil poplach, zatímco se kradla chodbou dál. Zdola slyšela mužský hlas, který vysvětloval, že okna rozbili nejspíš nějaký opilci, a že když bude Becket chtít předložit účet důstojníkovi na městské strážnici, určitě bude vřele přijat.

Caroline, ze které na vysoký koberec odkapávala voda a krev, přešla chodbu a otevřela Jonathonovy dveře. Téměř před smrdutým pachem nemoci couvla. V okamžiku, kdy do místnosti vstoupila, Caroline věděla, že ucítila bezprostřední smrt.

Když Jonathona viděla naposledy, chlapec se rychle uzdravoval. Bolest v pahýlu nohy ustupovala, přibíral na váze a do tváří se mu vracela barva. Teď však Jonathon vypadal

slabší než novorozené kotě. Třásl se ze spánku a potil se při tom, ve světle jediné svíce umístěné na komodě vedle postele spatřila nemocnou, žlutobílou barvu kůže.

„Jonathone? Jonathone?“ šeptala Caroline jeho jméno, zatímco sundávala deštěm nasáklý tlumok a pokládala ho na postel. „Jonathone?“ Všimla si jizev a sražené krve na Jonathonově paži; strup za strupem, které měly podivně pravidelný vzor. Dotkla se Jonathonova čela a ohromila ji horkost, kterou ucítila. „Jonathone?“

Jonathonovy oči zamžikaly a otevřely se, zavřely a znovu otevřely. Zíral na ni a Caroline připadalo, že ji nepoznává.

„Jonathone?“ Usmála se na něj a ucítila tak hlubokou lítost, že jí z očí začaly kanout slzy. „To jsem já, Caroline.“

„Sním.“ Díky angíně Jonathonův hlas zněl, jako když někdo skřípe kameny.

„Nesníš, Jonathone. Jsem tady!“ Teď už Caroline přímo brečela, protože výraz na Jonathonově tváři prozrazoval takovou úlevu, ohromení a radost, že jí připadalo, jako kdyby jí někdo rval srdce ve dvě. Objala ho a na tváři ucítila, jak hoří horečkou. Pořád dokola opakoval její jméno a nevěřicně a radostně vzlykal.

Caroline se od něj jemně odtáhla. „Musíš se posadit.“

Jonathon svažtil čelo. „Nemůžu.“

„Samozřejmě, že můžeš.“ Vsunula ruku pod Jonathona a nadzdvihla ho, přičemž zaznamenala, jak hrozně lehký byl. „Co ti to dělají?“

„Ta věc,“ ukázal Jonathon gestem tak slaboučkým, že by nepohlo ani motýlím křídlem. Vedle Bible na truhle pod oknem leželo podivné zařízení. Caroline pro tu chvíli zařízení ignorovala a raději Jonathona podpírala podhlavníky a polštáři. Spatřila prostěradla a příkrývky poseté skvrnami po každodenním pouštění žilou a projela jí vlna zuřivosti při představě, že tohle s Jonathonem udělali doktoři. Nebyl však natolik zesláblý, aby se nemohl z ničeho nic zasmát. „Tys přišla!“

„Samozřejmě, že jsem přišla. Zkoušela jsem to už předtím, ale služebnictvo tvého strýce mě nepustilo dovnitř.“ Caroline mluvila hlasem jen o málo silnějším, než byl pouhý šepot, přičemž rozepínala tlumok a vyndávala polní lahev i zabalený pohárek.

„Já...“ Ale ať už chtěl Jonathon říct cokoli, kvůli záchvatu strašlivého, trýznivého kašle se k tomu nedostal. Potom chvíli bojoval o dech, vyzáblá hrud' se zvedala pod červeným flanelem, do kterého měl trup zabalený. „Umírám.“

„Neumíráš,“ prohlásila Caroline pevně. „Musíš se vrátit do armády!“ Lila do pohárku první dávku mleziva.

„A ty?“ zeptal se Jonathon.

Caroline věděla, co chce slyšet. „Já půjdu s tebou. Ale jenom, když vypiješ tohle!“

Jonathon od mleziva odvrátil hlavu a zadíval se na okenice. Hořely za nimi pochodně a muži na chodníku hlasitě křičeli. „Co se děje?“

„Sam rozbil pár oken, abych mohla proklouznout do domu. Zvedni hlavu, dělej!“

Jonathon poslechl. Caroline mu opatrně hlavu podepřela a přiložila mu pohárek ke rtům. Černé vlasy měl nasáklé potem. „A teď to všechno vypij.“ Bylo to jako pečovat o dítě.

Jonathon jí věřil a pohárek vypil. Trvalo to dlouho, protože hrdlo měl v důsledku nemoci nateklé. Po posledním doušku se zašklebil a podíval se, jak mu Caroline nalévá té krémově žluté tekutiny do pohárku ještě více. „Co je to?“

„Samovo kouzlo,“ odpověděla Caroline. „První kobyli mléko. A teď vypij další!“ Znovu Jonathonovi přidržela pohárek u rtů, potom mu z rozpálené kůže setřela kapky, které po ní skanuly. „A poslední!“ Nalila do pohárku usazeniny ze dna polnice a přinutila Jonathona je dopít. „Nebylo to tak špatné, ne?“

Jonathon, kterého nepatrná námaha vynaložená na vypití mleziva zcela vyčerpala, se chvěl, zatímco ho Caroline znovu ukládala do postele. Držel ji za ruku tak pevně, jako by se jí už nikdy nechystal pustit. „Co je dnes za den?“

„Nevím. Asi středa? Netrap se dny, Jonathone. Hlavně se uzdrav.“ Natáhla se k truhle a volnou rukou pozvedla podivné kovové zařízení. „Co je to?“

„Skarifikátor.“

„Skarifikátor?“

„Přístroj na pouštění žilou,“ pohlédl Jonathon s nenávisť na věc, která Caroline připomínala přerostlé struhadlo na muškátové oříšky. Byla to kovová krabička o velikosti tří palců, z níž na jedné straně trčelo držadlo, zatímco druhá strana byla tak plná dírek, že připomínala cedník. Na madlu se nacházela spoušť a před ní malá páčka, kterou Caroline poté, co uvolnila ruku z Jonathonova horečnatého sevření, natáhla přesně tak, jako kdyby natahovala mušketu.

„Nedávej si to k druhé ruce.“ Jonathon měl slabý hlas, dýchal však už klidněji.

Caroline ho poslechla a s trochou obav zmáčkla spoušť. Nástroj jí v ruce nadskočil, jako když spustí past na myši a dírkami vyjel tučet symetricky rozmístěných čepelí, každá jedna příšerně ostrá a žlábkovaná. Všechny byly pokryty tmavou, sraženou krví a Caroline už pochopila původ pravidelných jizev na Jonathonově paži. Ten strojek se používal k pouštění žilou pacientům při jednom rychlém, mnohonásobném, bolestivém bodnutí. „Jsou to barbari,“ řekla Caroline.

„Je to poslední londýnská novinky,“ vzdechl Jonathon.

„Použili jí naposled,“ zasunula si Caroline skarifikátor do kapsy sukně.

„Naštvou se, jestli se ztratí,“ řekl Jonathon.

„Myslíš, že z toho budou vinit tebe? Musíš jim vzdorovat!“

„Zrovna teď se moc vzdorně necítím.“ Vyčerpaně ležel a rukou znovu pátral po její. Když promluvil, jeho hlas téměř utonul ve zvuku deště bušícího za okny. „Myslíš, že se odtud někdy dostanu?“

„Dostaneš,“ řekla Caroline a začala mu vykládat o přípravách, které podnikla. Uvařila trochu snadno přenosné polévky – vývar vysušený tak, že se dal jen zalít horkou vodou a nikdy se nezkažil. Sam jim pomůže najít koně, na kterých by mohli ujet na sever za Washingtonovou armádou. Snažila se, aby její slova zněla co nejnadějněji, chtěla nabídnout Jonathonovi něco, o co by mohl usilovat.

„Nedokážu jet,“ prohlásil Jonathon.

„Ale dokážeš! Loď proudy nepropluje dřív, než se na jaře řeka uklidní, takže jestli chceš pryč brzy, budeme muset jet. A ve vesnici poblíž byl navíc farář, který měl jen jednu nohu. Sam říkal, že jel na dámském sedle. To zvládneš taky!“

„Strýc mě nenechá odejít.“

„Taky o tom nebude vědět, ne? Když se sem můžu dostat já, můžu taky dostat tebe ven. A ty se uzdravíš, Jonathone. Sam tvrdí, že po mlezivu se uzdraví každý.“

„Jak se vede Samovi?“

„Rád by tě viděl.“

Caroline u Jonathona zůstala až dokud neusnul. Jednou hned za dveřmi uslyšela kroky, ale nikdo dovnitř nevešel. Caroline hladila Jonathonovo čelo a snažila se do chlapce, kterému přislíbila vlastní život, vnést trochu ze své síly. Čekala, než hodiny na chodbě odbily půl jedenácté. Potom jeho rozpálené čelo velmi opatrně políbila. Zamumlal ze spaní, ale nevzbudil se. Břečťanový pohárek mu tam nechala jako vzpomínku na její nedovolenou návštěvu.

Když se tudy Caroline protahovala, doléhalo ze schodiště na konci chodby mihotavé světlo svící, pak se ocitla na temných schodech služebnictva. Došla k oknu, otevřela ho vylezla do hustého deště, který bubnoval na tašky a šindele a bičoval dvorek.

Fena Caroline poznala a olízala jí ruku. Caroline se bála střepů na zdi, takže přešla k velkému vjezdu pro vozy a zvedla závoru malých dvířek, které v sobě velká brána ježící se bodci měla. Dvířka otevřela a vykročila do naprosté tmy stinné uličky.

„Caroline!“ Hlas patřil Samovi, byl to však přidušený a zoufalý hlas. „Utíkej! Utíkej!“

Potom na sebe stíny vzaly pevný tvar, pohnuly se a ji strach ze tmy přemohl.

Dvacet sedm

Poté, co skončil s vrháním kamení, Sam prokličkoval uličkou, odbočil doleva na Čtvrtou ulici a tam vklouzl do stinného vchodu knihkupectví. Naproti přes ulici provosti ve světle pochodní syčících v dešti objevili nepovolený obchod s pálenkou. Vyhazovali sudy i lahve na chodník a sklíčené vojáky a námořníky odváděli na jih směrem k Nemocničnímu nábřeží, kde se je chystali na zbytek noci zamknout v promáčených celách. Pokud by objevili Sama bez pochodně, dostalo by se mu stejného zacházení.

Dál podél Čtvrté ulice z patra nad truhlářstvím pár důstojníků vyhrávalo hudbu. Někteří měli flétny a housle, zbytek zpíval a Sam líbezné hudbě naslouchal, zatímco křik u výčepu utíchal. Okno s otevřenou okenicí propouštělo z místnosti hudebníků špetku světla svící, které se mísilo se stříbřitou vodní tříští na chodníku. Kolem vchodu knihkupectví se na svalnatých pažích proplazil beznohý civilista, potom groteskně šplouchl v hutném bahně ulice. Z nedalekého vchodu krátce zazněl smích dvou žen, které se tam ukrývaly podobně jako Sam. Provosti je zaslechli a vydali se jim za jejich služby nabídnout zkonfiskovaný rum.

Sam čekal půl hodiny. Když z ulice zmizeli jak provosti, tak i hlídky, vyběhl do deště směrem na sever. Přeběhl Tržní, utíkal bahnem jako o život, protože se bál hlídek kolem strážnice, potom vklouzl do menší uličky a doběhl za vysokou školou. Spatřil jen nejasný obrys přes zeď přehozené koňské deky, což mu prozradilo, že Caroline se stále nacházela uvnitř Becketova domu. Zevnitř se neozývaly žádné protestující hlasy, takže promočený studeným deštěm a za stálého chvění couvl pod oblouk vstupní brány školy a čekal na Caroline.

Pohyb vedle něj přišel nečekaně, jako pouhé zachvění stínů pod branou. Sam očekával ránu, takže prudce uskočil, odrazil se od sloupku brány a vrhl se do boje.

Do břicha ho udeřila pažba muškety a druhý muž, který zrovna vyšel z jiného vchodu, vzal Sama další mušketou po hlavě, až mu srazil klobouk.

Sam uklouzl, upadl a do stehna ho nakopla jakási bota. Zvedl se, ruce natahoval do tmy. A znovu směrem k němu zasvištěla patka muškety. Tentokrát mu rána mušketou zaduněla lebkou a temná noc vybuchla v šarlatových a bílých odstínech. Slyšel, jak útočníci

dýchají a vrčí, potom na něj těžký muž zaklekl. Jeho koleno Sama tlačilo na břichu a na krku náhle ucítil chladný bajonet.

„Jediný slůvko, Same, a jsi kurva mrtvej.“

Sam zůstal zticha. Hlava se mu točila, před očima se mu temnotou míhala světla. Strašlivě ho bolela hlava, ale nebyl natolik omámený, aby nepoznal hlas seržanta Michaela Scammella. „Kdo je ta kurva, Same?“

„Kurva?“

Bajonet přešel Samovi po hrdle a protrhl kůži. Scammell se zašklebil. „Před hodinou jsi sem přišel s nějakou kurvou. Odešels, ona přelezla zeď a ty na ní teď čekáš. Okrádáte lepší lidi, co?“

„Ona tu žije.“

„Nesnaž se mě ojetat, Same!“ zasyčel Scammell ta slova. Ať už seržantovi pomáhal kdokoliv, přikleknul vedle Sama s mušketou pozdviženou a připravenou Sama do lebky, kdyby se měl pokusit dostat seržanta ze svého břicha. Hlavu měl Sam ponořenou v blátě, k čemuž ho nutil bajonet. „Tvoje kurva mě nezajímá,“ pokračoval Scammell. „Jenom ta moje. A tebe pár týdnů zpátky s Maggie viděli na ulici. Od té doby si tě hlídám, Same,“ zachechtal se Scammell. „Dělá u paní Taylorové, že ano?“

„Netuším, seržo.“

„Ty to víš, Same! A já to vím. Byl tam totiž Elliott. Zaplatil tři guiney! Tři guiney! Chci ty peníze, Same, a ty mi je taky přineseš, protože je moje, chlapče,“ syčel Scammellův hlas z temnoty rozprostírající se nad Samem. „Je moje! Nebyla nic, když jsem ji potkal, nic! Ošklivá kurva, ze který jsem udělal guineovou holku. Rozumíš mi, chlapče? Je moje.“

A kdyby Scammell Maggie našel, pomyslel si Sam, její cena by brzy klesla zpět na pět šilinků. Samova hlava, byť stále pekelně bolela, se pročišťovala. Viděl tmavé stíny dvou mužů nad sebou, ale pocítil záblesk naděje, protože pravou nohou našel prkno dveří vedle něj, o které se mohl zapřít. Připravil se zatlačit, věděl však, že musí hrát o čas a vyčkat na správnou příležitost. Ani tak, pomyslel si, nebude mít moc šancí uniknout oběma mužům. Uvažoval, kdo mohl být Scammellův pomocník. Pak si uvědomil, že musí přinutit

Scammella dál mluvit až do okamžiku, kdy se objeví alespoň nějaká šance. „Maggie vás nechce, seržo.“

„Je mi fuk, co chce Maggie,“ odsekl Scammell. „Jde o to, co chci já, no ne? Je moje, chlapče, moje!“

„Když víte, kde je,“ zkusil to Sam chabě, „tak proč si pro ni nedojdete?“

„Protože ta stará kráva, která jí má, nikoho nepustí dovnitř. Důstojnické teritorium, moc dobrý na zatracenýho seržanta, ale ten tvůj kašpar tě pro svoje děvky posílá, ne? Takže tebe ta stará kráva dovnitř pustí, Same, a Maggie mi přivedeš.“

Sam neodpovídal. Scammell se zasmál. „Tohle pro mě uděláš, Same Gilpine. Dojdeš k paní Taylorové a povíš jí, že ten tvůj kašpar zrovna chce Maggie. A pak ji místo jemu přivedeš mně. Jasný?“

„Možná nebude chtít jít, seržo.“ Sam se opatrně pohnul. V jedné z hlubokých kapes kabátu měl malou pistoli, kterou obvykle po městě nosíval. Pomaličku sunul ruku ke kapse, v cestě mu však stálo Scammellovo koleno a jakýkoliv nepředložený pohyb mohl seržantovi existenci zbraně prozradit.

„Půjde,“ řekl Scammell, „protože ty ji k tomu přinutíš, chlapče. Kdo je ta tvoje kurva, Same?“

„Není to kurva.“

Scammell se zachechtal. „Všechno jsou to kurvy, Same, každá zatracená jedna z nich. Pozoroval jsem tě, to tedy jo. Viděl jsem tě s ní! Docela pěkná, vid’? Možná si jí vezmu místo Maggie.“

Sam zatlačil a Scammell, který na to byl připravený, mu do tváře mrskl plnou hrst hrubého bláta. Špína vyšplíchla Samovi do úst a Scammell se znovu zasmál, zatímco odpornou směs cpal Samovi do obličeje. „To tě naučí být zticha, Same.“

Sam se dusil, dával a plival, bajonet se však posunul, přitlačil a pod jeho hrozbou si Sam zase klidně lehl a poslouchal.

Děšť črčel a bičoval uličku. Voda přetékala a řinula se ze struh kolem školy a vířila nad odtoky. Sam se pomaličku jako kočka na lovu snažil dosáhnout na drobnou pistoli, Scammell však pohyb ucítil, pohnul čepelí a Sam zase ztuhl.

Zaslechl, jak se otevřelo okno. Připravil se, jenže Scammell prsty našel Samovy oči, zatlačil jimi a zahrozil, že mu je do očních důlků vrazí. Sam věděl, že je poražen. Ležel klidně. Okno žuchlo zase dolů. Pes zanařikal a řetěz, kterým byl přivázaný, zarachotil na dlažbě.

Upřeně pozoroval siluetu zdi a deky přes ni přehozené, děsil se, až tam uvidí stín Caroline, zároveň však doufal, že by její příchod mohl Scammella na vteřinku rozptýlit. Pak zavrzaly a zaskřípěly panty brány.

„Georgi!“ zasyčel Scammell a Sam v mžiku věděl, kdo je onen druhý muž.

George Cullen, který se chlubil tím, že než se přidal k armádě, aby unikl spravedlnosti, zabil tři ženy. Cullen, který si liboval v bolesti a který se vždycky přihlásil, když bylo třeba rozžhaveným železem značkovat vojáky, kteří kradli od svých druhů. Cullen, který zbožňoval bičování a v tábořišti se krčival jako šílené zvíře s pootevřenými ústy a divokýma očima. Cullen.

Brána se otevřela. Sam vyplivl bahno z pusy, otočil hlavu pryč z dosahu tlačících prstů a vzepřel se pravou nohou. „Caroline! Utíkej, utíkej!“

Jak trhnul Scammellem dopředu, bajonet Sama řízl na čelisti. Caroline vykřikla, křik však náhle přerušil Cullen tím, že přes ni přehodil plášť a stáhl ji dolů do bahna uličky.

Sam se tlačil vzhůru a snažil se Scammella ze sebe shodit. Levou rukou se sápal po seržantově obličejí, pravou však nořil do kapsy a hmatal po pistoli. Seržant nejdřív vyrazil levou pěstí, potom Samovi přiložil k hrdlu sedmnáctipalcovou čepel. „Jestli nezůstaneš v klidu, ty hajzle, tak si tu tvou kurvu vezmu přímo tady před tebou! To bys chtěl?“

Sam se uklidnil, teď však už třimal pistoli v ruce. Zbraň byla zamotaná v látce, velice obezřetně se mu však podařilo natáhnout křesadlo, zatímco se pokoušel pootočít hlaveň na Scammella.

Caroline se kroutila a kopala, jenže Cullen ji nejdříve vrazil před tlustý, vlněný, promočený plášť dvě facky, potom ji pohrdlivě zvedl a narazil s ní do cihlové zdi. Při přívalu nenadálé bolesti zalapala po dechu a pak boj vzdala.

„Tak jo, Same!“ zašklebil se Scammell vítězně. „Je to tvoje kurva, vid’?“

„Ne.“

„Sledoval jsem tě, chlapče! Jak za ní bloumáš. A taky že je pěkná. Znáš důstojníky, co by za takovou holčičku i pěkně zaplatili. Líbí se ti, Georgi?“

Cullen se zasmál. Pravou rukou ji přes plášť držel za krk, přišpendlenou ke zdi. Levou jí nadzdvihl sukně.

„Moc hezký,“ prohlásil Scammell. „Moc hezký. Tak poslouchej, Same. Dojdeš pro Maggie a přivedeš ji zpátky ke mně. Jestli ne, Same, tak už tuhle poběhlci nikdy neuvidíš. Vezmu si ji já, vezme si ji George a prodám ji každému zasyflovanému oficirovi v batalionu. To bys chtěl, Same? Chceš, aby na ní jezdili důstojníci?“

Caroline se náhle zkroutila, když jí Cullenova ruka začala přejíždět po pase. Cullen praštil její hlavou o zeď a zavrčel, potom zpod kabátu vytáhl levačku. „Ta malá mrcha hledala tohle.“ Vyndal její nůž a odhodil ho na zem.

„Máš hodinu, Same,“ řekl Scammell.

„Maggie možná zrovna pracuje!“

„No tak to ji budeš muset najít, co?“ Scammell sundal bajonet ze Samova hrdla. „Uděláš to?“

Sam zmáčkl spoušť.

Netroufal si nechat Caroline s těmihle lidmi ani minutu, natož pak hodinu. Musel bojovat hned a jen se modlil, aby křesadlu v dopadu nezabránil zachycený kus látky, a aby plášť už nebyl promoklý, protože pak by se prach na pánvičce pistole změnil na šedivé bláto.

Pistole vystřelila.

Zvuk rány ztlumila látka kabátu i zuřivý déšť.

Křesadlo dopadlo na ocílku, oheň doputoval až k náloži a ta kulku prohnala tlustou vrstvou vlny a kožešiny, jen aby se střela odrazila od kovového knoflíku. Malá olověná kulka sjela po vnitřní straně Scammellova stehna a vypálila za sebou cestu jako když doruda rozžhavený bič poznamená citlivé svaly. Seržant sebou škubl vzad. Sam vši silou vyrazil, odstrčil Scammella a z doutnajících kapsy vytáhl pistoli. Minul ho sek bajonetu, načež Sam Scammella udeřil pistolí do tváře, pak ještě jednou a náhle byl volný. Vrhel se vlevo a hledal jednu z dvojice mušket.

Scammell, kterému ze stehna proudila krev a vystřelovala bolest, hmátl po Samových nohách, ale Sam ho nakopl, mušketu našel a postavil se.

„Jeden zasranej pohyb a je mrtvá!“ Cullen držel bajonet pod krkem Caroline. Ta uslyšela boj a pokusila se osvobodit, podařilo se jí však jen setřást plášť, který ji bránil mluvit a oslepoval ji. Přišla i o šátek, který jí zakrýval vlasy, a ty se v té trošce světla dopadajícího na ulici zdály přímo zářit.

Cullen Caroline držel u zdi levým kolenem, které jí vrazil do břicha. Scammell se vydrásal na nohy, bajonet v ruce. „Jestli ji chceš zpátky, Same, tak přivedeš Maggie.“

Cullen se zakřenil, protože právě zachránil Scammellův pečlivý plán. Potom vyjekl, když mu nohou projela bolest a prořezávala si jeho masem cestu stále níže. Caroline při zmatku svého pokusu o útěk natáhla skarifikátor. A teď ho přitiskla ke Cullenovu stehnu a zmáčkla spoušť. Řezala čepelemi dolů. Zanechávaly za sebou krvavé žlábký potřhaného masa a Cullen instinktivně vyrazil rukou ke zdroji bolesti. Jakmile jí bajonet zmizel z krku, Caroline se vykroutila. „Uteč, Same!“

V okamžiku, kdy se Caroline uvolnila, vzal Sam Cullena po hlavě pažbou muškety, potom zbraň zahodil a utíkal s ní. Vzal ji za ruku a táhl za sebou. Na konci uličky zahnul vlevo, pryč od strážnice, a utíkali na Čtvrtou ulici. Pes štěkal. Strážný, který spatřil stíny běžících postav, vykřikl.

Na rohu Obloukové ulice se Sam otočil. Scammell a Cullen kulhali po chodníku, ale pohled na patrolu je zahnal zpět do úkrytu vchodu.

„Pojď!“ škubla mu Caroline rukou. V Obloukové si všimla další hlídky a táhla Sama dál Čtvrtou, pak odbočila do Závodní ulice, kde minuli ponurý kostel německé reformované

církve. Caroline se smála. Na obličejích měla kapky deště, tváře šlehal vítr a pronásledovaly ji červenokabátníci.

„Tady!“ Sam spatřil pootevřenou branku a pokusil se ji tam zatáhnout. Ztratili balanc a smýkli sebou do bahna, načež propadli brankou do naprosto temného průchodu, krytého šikmou, dřevěnou střešou. Sam branku přivřel a dřepěl si, naslouchal. Slyšel však jen krev v uších a vlastní dech v hrdle.

Pak kus za nimi promluvil hlas, Sam se vylekal a otočil. „Co jste zač?“ Vlídny hlas, který se k nim z neprostupné temnoty nesl, patřil muži.

Sam se s touhle novou hrozbou chystal bojovat, Caroline ho však zarazila. „Utíkáme před langustami,“ odpověděla.

„O utíkání vím úplně všechno,“ promluvil neznámý. Hlas zněl stařecky. „Zrovna zavírám, dítě. Uvidíte, že se přes tu branku dá docela dobře vyšplhat, až budou vojáci pryč. Bůh vám žehnej.“ Muž se prošoural kolem nich, branku zavřel a Sam uslyšel zaskřípění klíče ve visacím zámku. Za brankou zřetelně rozeznával kroky bližšího z obou strážných i to, jak stařec zdvořile vojákům přeje dobrý večer. Ne, žádní výtržníci mu problémy nedělali.

„Kde to jsme?“ zašeptal Sam ke Caroline.

„To je městská synagoga,“ odpověděla rovněž šeptem.

„Městská co?“

„To je jedno!“ Vymanila ruku ze Samova sevření a položila mu prst na rty. Déšť bubnoval na prkna nad nimi a kapal mezerami v hrubě zhotovené střeše, aby se pak kapky rozprskávaly na povrchu lijákem bičované uličky.

Sam seděl opřený o zeď synagogy. Caroline seděla vedle něj. Třásla se, a tak si sundal těžký plášť a přehodil jí ho přes ramena, přičemž se v obklíčení pláštěm a Samovou paží k němu musela naklonit. Sam ucítil její mokré vlasy i teplo její tváře. Objal ji i druhou paží a ona ponořila obličej do látky jeho červené uniformy. Všechno jí to připadalo tak přirozené. Sam ji objímal těsně a pevně, zahříval ji a držel ji, zatímco kroky za brankou odeznívaly.

„Neměli bychom,“ zamumlala Caroline do kabátu.

„Ne.“ Přesto se však Sam nepohnul.

Caroline se odtáhla a přinutila Sama sundat z ní jednu paži. Při útěku před červenokabátníky se smála, teď však popotahovala, jako by neměla daleko k slzám. „Jonathon je na tom strašně, Same. Zabíjejí ho!“ Zničehonic odhodila skarifikátor, který třímala po celou dobu útěku, napříč přes uličku.

„Uzdraví se,“ promluvil Sam s absolutní jistotou. „Nepamatuju, že by mlezivo někdy selhalo.“

Caroline jako by ho neslyšela. „Říkala jsem mu, že se vrátí k armádě, jenže on se tam nikdy nevrátí, Same. Nikdy! Vyprávím mu lži, abych mu pomohla.“

„To je dobrý důvod, proč lhát,“ odpověděl Sam pevně, „a musí přece žít kvůli tobě, ne? To je lepší než nějaký mlezivo!“ Pravou paži měl pořád ovinutou kolem jejích ramen, přesto Sam věděl, že Caroline nikdy nemůže být jeho. Oba totiž Jonathonovi něco slíbili a sliby se porušovat nesmějí. „Uzdraví se,“ pokračoval Sam, „protože jsem řekl, že se uzdraví.“

Zarputilosti v jeho hlase Caroline přiměla usmát se. „Vzdáváš se někdy, Same?“

„Nikdy.“ Spolu s kočárem projíždějícím kolem synagogy se objevil záblesk světla z jeho luceren. Sam počkal, až šplouchání kol ustane. „Když se vzdáš, dostane tě Zelený muž.“

„Zelený muž?“

„To je lesní skřítek,“ nesl se temnotou tlumený Samův hlas. „Má ďábelskou duši a zelenou kůži. Žije v lesích, víš, a sní tě, když dostaneš strach. Občas se dá zaslechnout. Má nohy jako kmeny stromů, po kterých chodí listím, a hlas jako vichřice.“

Caroline naslouchala tomu přesvědčenému hlasu a předpokládala, že Zelený muž je strašidlo, kterým matky v Anglii hrozí dětem, když nebudou spát. „Zelený muž žije v Anglii?“

„Tady jsem o něm nikdy neslyšel,“ řekl Sam, „jenom v Anglii. Můj dědeček ho jednou v hlubokých lesích viděl. A že byl pořádný.“ Samovi se vrátil přízvuk z rodné vsi,

jako by si na okamžik myslel, že se opět ocitl tam. „Vobrovská věc, co se plížila mezi temnejma stromama, ale když se ho nebojíš, nechá tě na pokoj.“

Caroline chvíli mlčela. Zdálo se, že s jednou Samovou paží kolem ramen je spokojená a po pocitu bezpečí v jeho blízkosti toužila, protože se o něj pomalu, téměř unaveně, znovu opřela. „Chybí ti Anglie, Same?“

Usmál se. „Teď ne.“

„Ne?“ Podle hlasu mu nevěřila a Sam, přestože věděl, že by neměl, místo odpovědi Caroline opět objal a Caroline, přestože věděla, že by neměla, se do bezpečí jeho objetí nechala opět zatáhnout.

„Slíbila jsem Jonathonovi,“ promluvila slaboučkým hlasem, „že nám pomůžesh najít koně, až ujedeme.“

„Taky že ano.“

„Možná by ale byla lepší řeka,“ popotáhla.

„Člun taky není špatný nápad,“ řekl Sam.

„Ale to bychom museli počkat do jara,“ pokračovala tlumeně Caroline. „Mezi Filadelfií a Trentonem jsou proudy.“ Odmlčela se, pak pokrčila rameny, stále v Samově objetí. „Neměl by se vracet do armády, ne s jednou nohou, ale trvá na tom. Možná si to rozmyslí.“

„Možná,“ řekl Sam.

„Martha tvrdí, že by měl studovat práva. Říká, že je jedno, jestli má právník jenom jednu nohu.“

„Peníze se nepočítají o nic hůř, co?“

Bledá a rozrušená tvář Caroline pohlédla na Sama. „Ale právníci žijí ve městě, ne?“

„Někteří žijí na venkově,“ odpověděl Sam.

„Jonathon ne. Ať bude dělat cokoliv, bude v tom nejlepší, a nejlepší právníci na venkově nežijí.“

Sam usoudil, že má nejspíš pravdu. „Já bych ve městě žít nemohl,“ řekl. „Jsem rád, že jsem nějaké viděl, ale žít bych v něm nemohl. Je to jako být ve vězení!“

„Ano.“

Opět se mezi nimi rozhostilo ticho. Caroline se stále třásla, Sam ji těsně objímal a jemně hladil po vlasech, ovšem dotekem tak lehkým, že se Caroline téměř dařilo přesvědčit samu sebe, že to nedělá schválně. Opět si opřela hlavu o jeho rameno. Déšť se tříštil o jejich chatrné přístřeší a v potůčcích stékal po protější zdi.

„Zůstaneš vojákem, Same?“

„Nemám moc na výběr.“

„Ale s tamtěmi dvěma?“ otřásla se Caroline.

„Všichni nejsou takoví. Měl jsem slušného důstojníka, kapitána Kellyho, jenže toho zabil. Byl to hodný chlapík. Většina z nich je docela slušná. Tkalci.“

„Tkalci?“

„Nemají doma práci, tak se dávají do armády, víš,“ zazubil se Sam. „Máme dost tkalců na to, aby udělali deku přes celou Filadelfii.“

Znovu se od něj odtáhla, ale ne tak daleko, aby ji musel pustit. „Ale opravdu chceš zůstat vojákem, Same?“

Nová naléhavost v jejím hlase přiměla Sama zaváhat. „Asi už ne tolik, jako dřív.“

„A co chceš?“

Sam znovu zaváhal. Chtěl to, co právě v tom okamžiku měl – tuhle dívku ve své náruči – jenže to byla věc, o které se nedalo mluvit kvůli nemocnému chlapci ležícímu v potu. Sam pokrčil rameny. „Asi chci, aby mi dali pokoj.“

Caroline se zamračila. „Ty nechceš svobodu?“

Sam se usmál. „To je přece jen slovo. Nic neznamená.“

„Lidi za ní bojují.“

„Svoboda je hrnec plný piva, mít vlastní krb a plnou stodolu.“

„A to bys chtěl, Same?“ naléhala znovu.

Tentokrát se na ni Sam podíval. „Na kusu půdy by nebylo nic špatného. A pár kobyli na chov.“ Na vteřinku se lítostivě odmlčel. „Občas o tom sním.“

„Tady to můžeš mít, Same!“

„Tři prasata a padesát akrů?“

Caroline se zamračila, nechápala. „Padesát akrů?“

„To nám nabídli povstalci, ale nikomu nic nedají. Aspoň ne podle toho, co jsem se doslechnul.“

„Ale kdyby ano?“

„Kdybych chtěl, tak kus staré, drsné půdy v Anglii najdu. Jenže to nechci.“ Caroline zůstala zticha, ne snad proto, že by nechtěla, aby Sam pokračoval, ale protože chtěla, aby řekl, po čem touží, bez vybízení. Chtěla tento dar od téhle studené noci a Sam, zadumaný po jejím boku, jí ho daroval. „Co chci, to dostat nemůžu.“

„Takže se přeci jen někdy vzdáváš? Zelený muž tě dostane a spolkně, Same.“

„Vážně?“

Příliš se přiblížili k zakázanému tématu a Caroline jen nešťastně pokrčila rameny. „Nevím, Same. Já vážně nevím.“

A Sam, protože si nedokázal pomoci, a protože to chtěl udělat, ji políbil.

Stačilo mu naklonit se malý kousek. Udělal to pomalu, aby se mohla odtáhnout, kdyby chtěla, jenže se ani nepohla, a tak ji na mokrou tvář políbil. Potom ji objal a přitáhl si ji obličejem blíž k sobě, jako by ji navzdory temnotě mohl zahřívát a utěšovat donekonečna. Caroline vzdychla a nehýbala se. Samův špinavý obličej na její kůži působil hrubě, ale cítila se pohodlně.

Sam cítil vůni jejích vlasů. Pravou rukou vnímal tep na jejím krku.

Držel ji, ale nic neříkal, protože věděl, stejně tak jako ona, že není co říct. Místo toho je třeba dodržet sliby Jonathonovi a ten polibek byl jenom chvilka ukradená z toho, co mohlo být, ale co nikdy nebude. A tak se k sobě navzájem tiskli a děšť dál zuřivě bušil do spícího města a černé řeky a promáčel vzdálené, temné lesy, kterými se pohybovali jen povstalci, ale žádný Zelený muž.

Dvacet osm

Nastalo mrtvé roční období.

Větry zakryly rozbolavělou oblohu plískanicemi a země zmrzla. Řeka byla šedá jako velšská břidlice a slibovala, že ji v dlouhé, temné a tiché americké zimě pokryje led. Rovné filadelfské ulice zbavené stromů ztratily barvu, zůstala jen strohá bledost. Tou se pomalu pohybovali vojáci v červených kabátech, krčili se a třásli ve větru. Vítr řezal do tváří a zůstávala po něm rozbolavělá kůže a chladem zmodralé prsty.

Do Anglie odplula poslední obchodní loď. Stále ještě probíhal obchod mezi městem a New Yorkem a směrem na jih s Karibikem, zima však hrozila všem námořním plavbám z Filadelfie učinit přítrž. Malé prameny zamrzly, voda na okrajích řeky tekla den ode dne líněji, stébla trávy v bažinách se proměnila ve ztuhlé, bílé bodce. Lord Howe s flotilou odplul k hlubšímu a bezpečnějšímu kotvišti na Rhode Islandu a zanechal za sebou jen hrstku menších válečných plavidel. Ty měly odrážet povstalecké dělové čluny, které stále ještě občas napadaly odumírající obchodní trasy.

Nálada ve městě se horšila úměrně k přituhující zimě. Obchodníci museli až do příštího roku čekat na zisk z nákladů odeslaných do Londýna. Někteří z nich už zkrachovali, když jejich plavidla ztroskotala na povstaleckých zátarasech, které se ještě nepodařilo zcela z říčního koryta odstranit. Někteří z whigů viděli budoucnost Filadelfie jako tak zoufalou, že raději prodali své zboží v dražbě a opustili město dřív, než sníh a led promění nepohodlí v bídu.

Většina mužů sira Williama stále tábořila za okrajem města a tísnila se v chatrčích, které hyzdily pozemky kolem náměstí. Ubytovací důstojníci však již hledali prázdné domy a obchody, které poslouží jako zimní ležení. Obyvatelé se hrozili dne, kdy obrovské množství hesenských a červenokabátníků spolu se svými ženami zaplaví město samotné. Jídla už tak byl nedostatek, topiva ještě větší. Když Filadelfii vládli povstalci, takové to nebývalo, ozývaly se hlasy.

Největší protesty proti vládě sira Williama však vyvolal rozkaz zrekrúrovat tucet městských kostelů. Až na jednu výjimku šlo o samé nekonformní církve, a tohle nařízení na armádní velitelství přivedlo delegaci kněží, jáhnů i laiků. Byli to luteráni, metodisté,

presbyteriáni, secedeři, baptisté, ponuře vyhlížející kněz německé reformované církve, který neuměl ani slovo anglicky, dva anglikáni a tři kvakeři, jejichž modlitebny sice nikdo neohrožoval, ale přišli protestovat proti přívalu bezbožnosti zaplavujícímu Filadelfii.

Sir William je pohostil čajem, trochou nezávazné konverzace, a potom spravedlivým města oznámil, že z jejich kostelů se stanou stáje.

„Stáje?“ Presbytarián, proslulý svými protibritskými postoji, sira Williama propaloval rozzuřeným pohledem. „Koně v příbytku božím? Kvůli stájím můžete přece vyprázdnit nějaké sklady!“

Sir William, kterého obsluhoval Christopher Vane, si trpělivě povzdychl. „Koně potřebují stání. Nemůžou někde jen tak pobíhat, nejsou to ovce! V kostelech máte lavice, nemýlím-li se? Z kostelních lavic budou skvělá stání. A koně také potřebují velká vrata. Ne, obávám se, že musíme použít kostely!“ Sir William se na své obecenstvo střídými oděvy připomínající krkavce přívětivě usmál. Zírali na něj s neskrývaným nepřátelstvím.

Abel Becket přišel jako doprovod reverenda MacTeagua, protože svatý Pavel patřil mezi anglikánské kostely určené k odsvěcení. Teď podotkl, že divadlo na Jižní ulici už dlouho díky nátlaku zbožných obyvatel města nesloužilo k hrám a zelo prázdnotou. Dříve bylo využito coby nemocnice pro raněné důstojníky, ti už se však dávno buď uzdravili nebo byli pohřbeni. Taková budova, naléhal Becket, by se zajisté dala použít pro ustájení koní. „Ušetřil by se tím dům boží, sire Williame.“

„To možná ano,“ připustil sir William, „ale to byste vy, pánové, byli ještě nešťastnější, kdybych ve vašich kostelech nechal hrát hry.“

„Hry?“ zvěřil presbytarián ve svém městě sirnatý zápach d'ábla.

„Ale samozřejmě! Zima je nejvhodnější čas pro nějaké to rozptýlení,“ usmál se sir William. „A vždy mě učili, že zatímco modlitba se dá bez kostela odříkat docela dobře, drama bez jeviště funguje podstatně hůře.“

Když schůzka, která šla přesně tak špatně, jak očekával, skončila, vyprovodil vrchní velitel své hosty ve vší zdvořilosti chodbou ven. Christopher Vane se zařadil vedle Abela Becketa. „Mohu se zeptat, jak se daří vašemu synovci, pane?“

Becketa schůzka rozladila a odpověděl neurvale, zprávy však byly překvapivě dobré. Zdálo se, že Jonathon se pozoruhodně rychle zotavuje.

„Vskutku pozoruhodně!“ zaslechl MacTeague odpověď a obrátil se nyní na Vanea. „Což prokazuje léčebné účinky milujícího domova a mnoha modliteb. Jonathon už jí řádné jídlo, a dokonce se pokouší cvičit na flétnu.“

„To mě velice těší,“ konstatoval Vane. „Jen to prokazuje, že jsme jeho přesunem konali správně.“ Jonathonovo uzdravení se stalo základním kamenem Vaneova vítězství nad Vdovou. „Věřím,“ pronesl Vane směrem k reverendu MacTeaguovi, „že spásu toho mladého muže připomenete při nedělní bohoslužbě?“

„Ve stáji?“ zeptal se MacTeague, protože však výměnou za zrekvírovaný kostel dostal slušnou rentu, přikývl. „Pronesu takové modlitby. Ujišťuji vás, že vyhlásím šťastné Jonathonovo očištění.“

Vane si všiml, že sira Williama zahnali do rohu presbyterián s baptistou a nezdvořile se dožadovali odpovědi na otázky, zda lze zajistit dostatečné zásobování města jídlem po následující tři měsíce. Vane se obrátil k Becketovi. „A vidí váš synovec špatnost svého předchozího jednání?“

„Uvidí, uvidí!“ odpověděl Becket rozhodně. „Jestliže nesloží přísahu loajality, nemůže očekávat nic ze svého dědictví, kapitáne.“

„Můžu vám s něčím pomoci?“ optal se Vane, potom se otočil na baptistického kněze, který hlasem hrubým jako chřástal spílal vrchnímu veliteli. „Jste v tomto městě uvězněn,“ chrlil baptista, „jste odříznut patrioty, sire Williame, a pokud neodejdete, budeme hladovět!“

„Stěží bych to nazval uvězněním.“ Sir William byl odhodlaný nenechat se vyvést z rovnováhy.

„Já to uvězněním nazývám!“ pokračoval baptista. „A pokud si nezačnete více vážit příkázání Páně, sire Williame, pak vás srazí Jeho hněv!“

Sir William se nechtěného hosta pokusil zbavit tím, že sám otevřel přední dveře. Trochu padal sníh, potom však hned roztával.

Reverend MacTeague, odhodlaný předvést se civilizovaněji než jeho baptistický kolega, se zasmál. „Já se modlím, abyste vy srazil pana Washingtona, sire Williame.“

„V tomhle počasí?“

I baptista se drsně zasmál. „Pana Washingtona však zřejmě neodrazuje?“

Sira Williama stálo velké úsilí podrážděně neodseknout. Žil už v Americe dost dlouho na to, aby věděl, jak přímočaře se kolonisté uměli chovat, i když zrovna mluvili s lepšími lidmi. A také si uvědomoval, že kněz vyjadřoval obavy všech loajalistů ve městě. Povstalecká armáda opustila svá zimní ležení a posílená o vojáky od triumfální Saratogy připochodovala k městu. Možná doufali, že sira Williama vyprovokují k bitvě, možná předváděli vzdor a chtěli dokázat, že Britové opravdu jsou ve svých liniích uvězněni. Abel Becket vyjádřil přání vzdorující rebely potrestat, sir William však takové naděje odmítl podpořit. „Je prosinec, pane Beckete. Zima není, a ani nikdy nebyla, válečným obdobím.“

Sir William konečně za delegací zabouchl dveře a pak v přehnaném zoufalství zaúpěl. „Američtí kazatelé mě téměř dokáží přesvědčit, že je to barbarská země. Hloupost spojená s vášní tvoří nebezpečné spojení, Kite. Možná bychom tuhle válku měli vyhrát jen proto, abychom Ameriku zachránili před jejími kazateli?“ zasmál se sir William, aby ukázal, že jeho slova není třeba brát zcela vážně. Ještě by je někdo rozhlásil po městě a zuřivý kazatelé by je pak na něj pomstychtivě chrtili od pulpitů.

Vane popošel ke krbu, aby se zahřál. „Hlavně doufejme, že vám uvěří, pane.“

Sir William se totiž opět pokoušel město a špiony v něm oklamat. Možná že zima nebyla válečným obdobím, přesto čtvrtého prosince temnotou osvícenou pouze hvězdami a měsícem, připomínajícím kousek tvrdého, lesklého kovu, pochodovalo vojsko. Bataliony využívaly mrazem ztvrdlé silnice přes Northern Liberties. Procházely obranými baštami, kde ve světle pochodní na strážních postech viděli vyzáblé a prochladlé obličejy. Vojáci si na zádech nesli zásobu jídla na čtyři dny a střelivo na jednu bitvu.

Pod železem kovanými koly děl zmrzlá země praskala, kavalerie se držela na rovnějším povrchu okraje silnice. Rota za rotou, eskadra za eskadrou, baterie za baterií, všichni pochodovali z Filadelfie na sever, do mrazivé noci, pod hvězdami zářícími z černoty jako milion droboučkových diamantů.

Sir William jel spolu s čelní brigádou, zabalený do pláště, šátku a rukavic, aby se ochránil proti štípavému chladu. Snil o tom, že nepřítel zaskočí. Zástupce velitele, lord Cornwallis, tento sen nevybíravě odmítal. „Nařídil jste pekařům ve městě upéct čtyřicet tisíc bochníků přidělového chleba! Myslíte, že se o tom Washington za tu dobu nedoslechl aspoň desetkrát? Dvacetkrát? To zpropadené město je špiony prolezlé!“

Sir William cholerický tón lorda Cornwallise připisoval mrazivé noci. Shlédával, že se zastupujícím velitelem je těžké vycházet. Cornwallis byl nepochybně rázný a schopný, občas však siru Williamovi připadalo, že jen sama existence jeho lordstva je nepřímou kritikou jeho samotného.

„Kdybyste pár nespokojenců pověsil,“ pokračoval Cornwallis, „zbytek by to mohlo odradit. Nic v lidech neprobudí loajalitu tak spolehlivě, jako pár těl houpajících se na šibenici.“

„Vítězství by bylo užitečnější lekcí,“ odpověděl jemně sir William. Stejně jako kdykoliv, když mohl začít jednat, naplnil ho optimismus. Válka možná zničila všechny naděje sira Williama a dohnala ho až k podání rezignace, v poli však nikdy nebyl poražen. A chápal moudrost bratrovy rady. Pokud by se podařilo George Washingtona zlomit překvapivým útokem uprostřed mrazů, Francouzi by se odmítli do prohrané záležitosti vměšovat a vůdci povstalců by přijali mír. Mír, po kterém sir William tolik toužil, a kvůli kterému uprostřed noci vypochoďoval na sever. Doufal, že s příchodem zimního jitra udeří jako blesk. Možná bude jeho vítězství konečně dokonalé a Francouze plameny po úderu blesku natolik oslní, že si své vojáky raději ponechají v bezpečí Francie.

Až na to, že když první bataliony ve tři ráno dorazily k malému hřebeni, táhl se před nimi pás světél. Nocí zářily táborové ohně, pořádná řada ohňů, míli za míli se táhnoucí plameny. A přesto se v dálce rozžínaly nové, jak si povstalecká armáda předávala zprávu o příchodu Britů.

„Čekají nás, připravení,“ pronesl Cornwallis s uspokojením člověka, jehož proroctví zkázy se právě potvrdilo.

„A bezpochyby se nás bojí,“ odpověděl sir William lehce.

„Tak zaútočte, pane! Zaútočte!“

Jenže blesk zaváhal. Sir William věděl, jaký chaos může při nočním boji propuknout. Nechtěl své statečné vojáky vrhnout dál měsícem a mrazem vybělenou silnicí, aniž by tušil, jaké přivítání si tam na ně nepřítel mohl připravit. „Počkáme do úsvitu.“

„Pochodujme tou silnicí dál, hned,“ naléhal Cornwallis, „a s bajonety na ně!“

„Za úsvitu.“

Za úsvitu však sir William spatřil, že Američané, očividně varovaní dávno předem, vybudovali na útesu z hlíny opevnění a cestu zatarasili záseky plnými zaostřených kůlů.

„Můžeme prorazit!“ naléhal Cornwallis.

„O tom nepochybuji,“ odpověděl sir William, „jenže za jakou cenu? Nikdo naše ztráty nenahradí, nikdo! Každý padlý voják je pro nepřítele darem. Necháme pana Washingtona, aby zaútočil on na nás.“

Pan Washington si ovšem pamatoval porážky, které mu sir William uštědřil, a svá opevnění opustit nehodlal. Dva dny obě strany vyčkávaly. Oblohu poskvřnily sloupy kouře stoupající zpoza britských linií, jak zásobovací oddíly pročesávaly drobné farmy, plenily a pálily. Mráz pokrýval stromy jemnou, jiskřivou bělobou, než ji druhého dne z holých, tmavých větví smyl studený déšť.

Třetího dne z města dorazily další zásoby a sir William začal opatrně zkoumat své pravé křídlo. „Nemůžu bez těžkých ztrát prorazit skrz,“ řekl svým pobočníkům, „takže ho do pohromy musíme vmanévrovat.“

Toho odpoledne vzrostly jejich naděje. Generál Washington spatřil u Betlémské silnice izolovaný oddíl jezdeckta, takže nařídil pensylvánské milici na ni zaútočit.

Jenže jezdecktvo izolované nebylo. Křídla mu chránily dva bataliony červenokabátníků, a tak na sebe obě pěchotní uskupení deset minut páčila, načež červenokabátníci nasadili bajonety. Postupovali v tiché, hrozivé, sevřené formaci a povstalecká milice ustoupila. Pár amerických mušket vystřelilo nad ztvrdlou zemi kouř, hrstka červenokabátníků vypadla z řad, dlouhé čepele však stále postupovaly vpřed. Milice nebyla trénovaná, aby takovým útokům mohla čelit, takže strach z dlouhých čepelí proměnil ústup v úprk.

Britové je však nepronásledovali a nad bojištěm se znovu rozhostilo ticho. Vrány klovaly mrtvoly zbavené uniforem. Sir William stále opatrně prozkoumával východ, nepodařilo se mu však ani najít cestu kolem nepřátelského křídla, ani vyprovokovat rebely ke střetnutí v otevřeném terénu, kde by je vynikající britská armáda mohla zdecimovat.

„Vrátíme se do města,“ oznámil sir William po třetím dni neúspěšného manévrování.

„Cože uděláme, pane?“ Christopher Vane, pobočník ve službě, zněl zděšeně.

„Je příliš velká zima, než abychom se tu zdržovali déle.“ Sir William se na svém koni chvěl a zíral do nehostinné krajiny.

„Měli bychom zaútočit!“ Vaneovu opatrnost rozehnaly studené vichry a frustrace z uplynulých dní, takže najednou zjistil, že poučuje vrchního velitele. „Jestli tuhle zimu přežijí, pane, v rebelech to vzbudí naději. Musíme s nimi skoncovat hned teď!“

„Opatrně, Vane!“ varoval Vanea sir William, kterého taková troufalost ohromila.

Vane se však nedal zarazit. Konečně, konečně se britská armáda vypravila povstalce rozdrtit, jen aby teď, po pár dnech vlašného manévrování, sir William prostě jen odpochoval zpět. „Bude to stát tisíc životů, pane!“ naléhal Vane, „ale tisíc stránek učebnic historie bude vypovídat o tom, jak jste skoncoval s rebelií! Když se teď odplížíme zpátky, bude se nám smát každý zatracený patriot ve městě! Zaútočte, pane! Bojí se nás mnohem víc, než...“ Vane zmlkl, najednou mu došlo, že zašel příliš daleko. Zachvěl se, potom se usmál sebeshazujícím úsměvem. „Omlouvám se, pane. To je ta moje prostořekost, obávám se.“

Jenže sira Williama, který svého pobočníka ve studeném zimním soumraku probodával pohledem, tím neuchlácholil. Promluvil ledovým hlasem. „Já se nebojím, kapitáne Vane, a pokud si chcete zachovat moji náklonnost, radil bych zdržet se jalového poučování na téma vedení vojenských operací!“ Sir William se otřásl, jako kdyby v něm vřel a chystal se ještě surovější výbuch, který se mu však podařilo ovládnout. „Přeji pěkný den, pane!“ Sir William obrátil koně pryč od Vanea, jehož s lítostí a šarmem pronesené omluvy tentokrát nefungovaly. Vane ucítil chlad odcizení, zároveň se v něm však vzedmul odpor k váhavosti sira Williama, která umožní Georgi Washingtonovi přežít a bojovat i příští rok.

Sir William odtáhl zpět do Filadelfie a vojákům nařídil přesunout se do zimního ubytování. Chýše kolem náměstí byly pro krutou zimu vyhodnoceny jako příliš chatrné a strženy, dřevo se pak použilo buď na otop, nebo na vytvoření lůžek natěsnaných v každém opuštěném domě. Množství obyvatel Filadelfie vystřelilo prudce vzhůru. Nejen, že se tam usídlila armáda, z poničeného venkova se sem navíc při shánění přístřeší a potravy stahovali uprchlíci. Ani jednoho zde nebylo dost.

Jedině bohatí netrpěli nouzí. Poté, co padly pevnosti, přivezly lodě po řece zásoby do obchodů, takže panovala hojnost luxusního zboží. Skvělé svíce z velrybího tuku se daly sehnat krabička za pět šilinků. Výborná zubní protéza se zuby ukořistěnými z mrtvol od Brandywine a Germantownu se daly pořídit po osmi guineách, a ani řetízkových hodinek, náplastí, pudru do vlasů, paruk, hedvábných punčoch a pomády nebyl nedostatek. Nikdy nechybělo víno, gin, arrak či rum, jen zásoby sýra, mouky, rýže a masa už byly tenké stejně, jako v týdnech před pádem pevností. Ceny rostly, žebráků přibývalo a nízká, temná mračna věstila sníh, který utrpení jen zhorší.

Bylo to mrtvé roční období; čas, kdy slabé věci na zemi umíraly, Jonathon se však zotavoval.

Martha se o bratrově zotavování doslechla z drbů služebných i od reverenda MacTeaguea. Předala dobré zprávy Caroline, Caroline však o všem už věděla, protože jedna z kuchyňských pomocnic v domě Abela Becketa pašovala pro Caroline a Jonathona dopisy.

„To to Samovo mlezivo,“ tvrdila Caroline.

„Vlastně také myslím.“ Martha zaslechla pýchu v dívčině hlasu. „Takže! Do jara bude Jonathon chodit o dřevěné noze.“ Řekla to radostně a sledovala, jak Caroline zareaguje.

Reakce nebyla příliš nadšená. Caroline karabáčem pošťouchla polínka na kuchyňském roštu. „Jaro,“ řekla rozhodně.

„Při kterém se naplní sliby a vrátí se do svého hnízda?“

Caroline se vděčně, ale smutně usmála. „Chce odejít do Trentonu. Prý bude armádním úředníkem. Ví, že nemůže bojovat.“

„A půjdeš s ním?“

Caroline přikývla. „Slíbila jsem mu to.“

„A co tví prarodiče?“

Caroline se zadívala do plamenů. „Vždycky věděli, že jednoho dne budu muset odejít. Však většina dívek se vdává v patnácti, ne snad?“ Pohlédla při té otázce na Marthu téměř vzdorovitě. „Pokud ne dřív!“

„Ano, hádám, že ano.“

„A můžu ho udělat šťastným.“

„Ano, to můžeš.“ Martha vstala a přešla k malému oknu, které vedlo na nádvoří. Na okenní tabulky ťukal mrznoucí déšť. „Jak se má Sam? Už jsem ho neviděla pěkných pár dní.“

„Sam má moc práce. Léčí koně a šetří si peníze.“

Martha si všimla vřelosti v jejím hlase, která tam před chvílí chyběla. Otočila se. „Vídáš se se Samem často?“

„Občas,“ vyhýbala se Caroline odpovědi.

Martha se vrátila k ohni a natáhla své štíhlé ruce nad plameny. „Chceš poradit?“ Nečekala na odpověď a svoji radu jí stejně nabídla. „Možná by bylo nejlepší, kdybys zůstávala na druhé straně řeky. Když Sama uvidím, řeknu mu, že do města nemůžeš, než pomine ten nebezpečný led.“

Caroline neodpověděla, jen zírala do plamínků.

„Nebo bych mu mohla říct, že se bojíš těch mužů, co tě napadli?“ navrhl Martha. „Ale ať řeknu cokoli, ušetřím ti hodně zmatených pocitů, má drahá.“

Caroline se zamračila. „Nejsem zmatená.“ Zarazila se, když si vybavila noc v průchodu u synagogy. Zavrtěla hlavou. „Sam je červenokabátník.“

Martha poznala, jak se pro svoji loajalitu trápí. „Sam je červenokabátník, kterého máš velice ráda, a nemůžu říct, že bych se ti divila. Ale složila jsi sliby, které je potřeba dodržet.“

„Složila.“

„Tak zůstaň na druhé straně řeky.“ Marthin hlas byl náhle pevný. „Neškrábej se v nezahojené ráně. Nech ji být.“

Caroline na starší ženu pohlédla. „A vaše zprávy?“

Martha pokrčila rameny. „Stejně jsou v nich teď jenom drby. Do jara se bojovat nebude, a kdybych přece mohla poslat něco důležitého, pošlu s tím za tebou sluhu.“

Caroline se znovu zadívala do ohně. „Povím Samovi, že nemůžu do města, než roztaje led. Nebylo by fér, aby mu to říkal někdo jiný.“

„Je to jen červenokabátník,“ odpověděla Martha lehkým tónem, „takže na špatné zprávy musí být zvyklý.“

Caroline se neusmála. „A s Jonathonem se stejně vídat nemůžu,“ zněla tesklivě, „takže to tak bude nejlepší.“

„Ano, to bude.“

Caroline odešla a té noci poprvé začalo sněžit opravdu hustě. Sněžilo celou noc a celý další den. Těžké, měkké, velké vločky vířily podél střech, kupily se v uličkách, pokrývaly hnůj na dvorech. Zahlazovaly rozbrázděné a zmrzlé cesty blyštivým pláštěm. Střechy ve městě zářily, jak se od sněhu odráželo světlo, a alespoň na pár dní se všem zlepšila nálada. O vánočních svátcích na náměstí probíhaly koulovačky, v ulicích se objevily vysoké, koňmi tažené sáně, na jejichž postrojích cinkaly zvonečky. Na Šíji se pořádaly sánkařské závody, v jednom z opuštěných letních sídel na břehu Schuykillu zase zimní hostina. Na Nový rok už byla řeka spolehlivě zamrzlá, takže po třpytivém ledu syčely a škrábaly brusle.

A každý den Sam čekal, až led začne tát, zatímco se zdálo, že pořád jen tloustne. Leden přešel v únor. Byla to nejtvrďší zima, jakou kdo pamatoval. Sníh se měnil na špinavou břechku, jen aby ho doplnila nová nadílka. Zásoby jídla se tenčily a lidé umírali na kurděje. Padaly jim zuby, třásli se, choulili se u holých zdí a jednoduše umírali. Jen krysy zřejmě tloustly. Ze dvou stažených a vyvržených krys se dala udělat docela dobrá omáčka. „Králík, pane,“ říkával Sam kapitánu Vaneovi a kapitán se nesnažil zjišťovat, kde Sam v zimní Filadelfii sehnal králíka. Zásobovací oddíly se stále plahočily sněhovými bouřemi a hledaly na nedalekých farmách ukryté zásoby jídla. Za krátkých, studených dní nemilosrdnou

krajinou občas zazněla ozvěna výstřelů z mušket, prozrazující nemilosrdný střed červenokabátníků s rebely.

Šlo o povstalecké hlídky, protože kontinentální armádu Washington stáhnul zpět do jejího zimoviště ve Valley Forge. Lizzie Loringové to znělo jako poměrně útulné místo.

„Útulné?“ zeptal se jí sir William.

„Všechny ty kovářské ohně v údolí? Musí to tam být docela příjemné.“

„Vybavuji si, že všechny kovárny jsme loni v létě vypálili, a jejich dezertéři nám tvrdí, že je to nanejvýš ohyzdné místo.“

Lizzie si stoupla k oknu ložnice. Z okapů visely rampouchy a doplňovaly pohled na šedivou oblohu. Nízko nad střechou State Housu svítil bledý, nemocně žlutý kotouč slunce. „To budeš tvrdit, až nás opustíš?“ otočila se na něj. „Budeš vykládat, jak ohyzdné místo ta Amerika je?“

Sirem Williamem její neštěstí pohnulo, nemohl jí však nabídnout příliš velkou útěchu. „Možná moji rezignaci nepřijmou.“

„Ale když přijmou?“

„Můžeš se mnou do Anglie.“

„Nemyslím, že by lady Howeová něco takového ocenila. Ani ty ne.“

„Ne.“ Sir William, který měl na sobě čepičku a těžký župan, podrbl svého spícího psa. Ležel mu schoulený u nohou poblíž ohně. „Ale když nastane mír, má drahá, tak zůstanu.“

„A nastane?“

Sir William beznadějně pohlédl na svou milenkou. „Pokud nepřijdou Francouzi, ano.“

„A když Francouzi přijdou?“

Sir William se nad odpovědí zamyslel, zatímco pes se na trojnožce, na které se vyhříval u plamenů, vzbudil. „Bude to jiná válka, láska. Válka cukru, ostrovů a flotil. Možná, že se k Francouzům přidají Španělé? Bude to stará dobrá evropská válka, a to všechno kvůli třem pencím z čaje.“ Z posledních slov zazněla hořkost.

„A ty odejdeš,“ nevšimla si Lizzie zármutku sira Williama kvůli svému vlastnímu, „a budeš v Anglii vykládat, jak za Ameriku nikdy nestálo za to bojovat, jaké je to ohydné místo s příšerným počasím, plné pitomých lidí a pokřikujících kazatelů.“

„Ne,“ řekl sir William, „nebudu.“ Postavil se, přešel k ní a objal ji. „Budu říkat, že je to místo, kde jsem poznal největší štěstí ve svém životě. A pak o něj přišel.“

Byla zima a země pokrytá bělobou čekala na jaro.

Dvacet devět

Budova připomínala jeskyni, byla potemnělá, rozléhala se jí ozvěna. Páchla barvou, avšak této noci, začátkem dubna 1778, se její zápach mísil s oděrem pudru a parfému.

V přítmí šustilo hedvábí a kaliko. Jakási žena se zahihňala, avšak ostatní ji rychle okřikli, aby ztichla.

V prostorném interiéru budovy svítila jen čtyři světla, olejové lampy schované v zrcadlicích krytech. Drobné plamínky vrhaly mihotavé, nazlátlé světlo na scénu, která zobrazovala zelené kopečky, hluboké lesy a potok, plynoucí ke kamenné vesnici s kostelem s věžičkou. Malba jako obrovská opona visela přes celé jeviště filadelfského divadla a v důstojnicích schovaných v přítmí probouzela sladké vzpomínky na anglický venkov.

Odkudsi z hloubi divadla začal pomalu a výhruzně bít buben.

Mnohem blíž, přesto však stále kdesi ukrytá, zazněla trubka neočekávanou fanfárou, při které se dav rozkošnicky zachvěl překvapením. Osvětlené pódium z temnoty sledovalo více než dvě stě lidí. Ve skrytu milosrdného přítmí se proplétaly ruce milenců.

Fanfáry utichly. Bubeník naposledy zavířil paličkami. Pak nastalo ticho, rušené pouze bubnováním deště na vysoko umístěné okno.

Odmlka přesně dost dlouhá na to, aby v divácích povzbudila úzkost, pak se ze zdánlivě prázdného jeviště ozval neznámý hlas.

Zas znovu bažící po divadla slávě,

zde potulní herci Howeovi předstupují hravě!

Zároveň se slovem „předstupují“ čtyři světla vepředu jeviště nečekaně zhasla a byly odkryty další lampy za barevnou scénou. Anglická krajina se skvěla na řídkém plátně z gázy, takže v okamžiku, kdy zhasla světla před plátnem a rozsvítila se ta za ním, vypadalo to dočista, jako kdyby zmizelo. Šlo o mazaný divadelní trik, který bezpečně vyvolával ovace obecenstva, nejinak tomu bylo i téhle noci. Během mrknutí oka kopce zmizely a nahradil je muž v černém kabátu, jehož tvář halila mrtvolně bílá kašírovaná maska.

Muž vykročil pravou nohou, zaťatou pravou pěst si zleva přitiskl k prsům, a zatímco se průhledné plátno navíjelo vzhůru, zazněl divadlem znovu jeho skvělý řečnický hlas.

Přes kopce, mokřady a údolí, skrz rozmary počasí a větrů,
často o vlas uniknuv, bych mohl zde stanout, urazit tolik metrů,
Jako praví tuláci, rodem Thespiané,
dokud léto trvá, klidu nepoznáme.

Ukrytý buben opět začal dunět, zpočátku lehce, avšak stále silněji, a muž v kápi naznačoval paniku.

Každá hrud' Yankeeská teď jak náš buben duní,
Slyšte, slyšte! Howeovi tuláci jdou na výsluní!

Při posledních slovech si sňal kaširovanou masku z tváře a vrhl ji do postranní části jeviště. Ozval se další potlesk, ještě hlasitější než ten předtím, protože se tak odhalil oblíbený kapitán John Andre a obecenstvu se uklonil. Ve stejný okamžik se otevřely dvoje dveře, jedny na každé straně jeviště, ze kterých vyrazili muži v uniformách, nesoucí vysoké svícny planoucí jasnými plameny, aby ozářili divadelní interiér.

Andre znovu zvedl ruku a vyžádal si tak ticho. Usmál se. „Mí lordi, mé dámy, přátelé chrabří! Společnost gentlemanů z vojska i námořnictva, kterou mám tu čest dnes v noci pokorně zastupovat, vás vítá v divadle!“

Další potlesk. Svícny byly umístěny na stoly pokryté plátěnými ubrusy, které se prohýbaly pod hromadami jídla a vína.

„Divadlo, ve kterém vám tuto zimu s potěšením představíme nejvzácnější klenoty dramatického umění! *Věčný pár!*“ Po vyslovení titulu hry se ozvaly posměšné ovace, které vzápětí Andre zdviženou paží zarazil. „*Div! Žena, co udrží tajemství!*“

Další jásot a smích, které Andre opět pozvednutou rukou zarazil. Přešel dopředu pódia, hudebníci se usazovali po stranách a připravovali si za ním židle a stojany. Dnes se v divadle namísto dramatu pořádal dobročinný bál ve prospěch vdov a sirotek po mužích, kteří přišli o životy ve službách krále. Lavice byly odsunuty pod galerie, aby se vytvořil

prostor pro tanec. V předsíni zatím pár hesenských důstojníků zřídil bank karetní hry farao pro hráče, kteří by celý večer bez svých sázek nevydrželi. Byla to noc stvořená pro hýření, kapitán André děkoval všem, kteří přispěli vstupným, budil zuřivé vlny smíchu svými imitacemi kněží, podle kterých divadlo kazilo filadelfskou mládež, a nařizoval všem hostům řádně se při oslavě bavit.

Proslov následoval jásot. „Vedl si mimořádně skvěle!“ tleskal nadšeně sir William. „Tu báseň sám napsal, víte? John je moc talentovaný chlapík!“

„To tedy je,“ usmál se Charles Lee na Lizzie Loringovou. „Udivuje mě, že jste nikdy Johnovo jeviště nepočtila svojí přítomností, paní Loringová?“

„Proboha, jen to ne, Charlie! Nejsem žádná herečka!“

Sir William pokukoval po Marthě zavěšené do lorda Roberta Massedeneho a zamával, aby získal její pozornost. „Pomineme-li mé další hříchy, paní Crowlová, vidíte ve mně osobu kazící filadelfskou mládež?“

„Můj drahý sire Williame.“ Martha se skvěla v jasně modrém hedvábí a její vlasy tvořily vysoký účes protkaný stužkami stejné barvy. Podala vrchnímu veliteli ruku, aby ji mohl políbit. „Koho že jste to zkazil?“

„Podle církve všechny.“

„Měli by vám být vděční, že mají co dělat, ne? Církev potřebuje hříšníky stejně jako řezník prasata. Lizzie!“ Martha si s Lizzie vyměnila polibky, poté se pohledem vrátila k siru Williamovi. „Pokud opravdu chcete zabránit zkažení naší mládeže, měl byste poslat Charlieho zpátky k armádě generála Washingtona.“

„To také do dvou týdnů udělám,“ usmál se sir William na povstaleckého generála. „Budete mi chybět, Charlie, na mou duši, opravdu budete.“

„To vy budete chybět mně, sire Williame, obávám se, že se vrátím do velmi nudného života. Náš kongres navrhuje zákaz dostihů, sázek, kohoutích zápasů, divadelních her i drahých radovánek.“ Lee smutně zavrtěl hlavou. „Občas přemýšlím, proč za ty povstalce vlastně bojuji.“

„A proč vlastně?“ zeptal se sir William s upřímnou zvědavostí.

Vysoko se tyčící Lee, stále ještě navlečený v křiklavé polské uniformě, pokrčil rameny. „Nejspíš abych se zapsal do učebnic dějin.“

„Myslíte, že historie bude vzpomínat na tak malou válku?“

„Nezbývá než doufat.“

Hudebníci už měli nástroje přichystané a přihlíželi, jak první houslista udeřil smyčcem jednou, podruhé, a potom už rozezpíval všechny struny. Šlo o stejný orchestříček, který hudbou doprovázel všechny radovánky celou zimu, ať už na vojenském velitelství či v domech bohatších lojalistů, kteří o podobnou zábavu stáli. Hráli pro stále stejné hosty navštěvující nekonečnou sérii večírků; zábava, při které měli zapomenout na hlad a zimu.

Město nehladovělo, přestože k tomu nemělo daleko. Zásobovací oddíly vedly na venkově kruté boje, byly přepadány, měly ztráty, vždycky se však s trochou jídla vracely. Farmáři, kteří měli obchod s Brity zakázaný, i tak zásoby ukrývali před povstalci a doufali, že je smění za britské zlato, takže zásobovači se do města vraceli s cennou kořistí a město přežilo.

Když se začalo tančit, Martha odvedla Charlese Lee stranou. „Velice jsem si s vámi chtěla promluvit, Charlie.“

Lee se s Marthou v průběhu zimy spřátelil, kromě její krásy ho k ní poutala i příslušnost ke stejné straně. Ohlédl se po lordu Robertu Massedenem. „Nebude Robert žárlit?“

„Robert a já jsme dobří přátelé,“ odvětila Martha pevně, „a nic víc. Je to dobrý člověk, ale nezůstala jsem ve městě, abych se nechala svést nepřítelem.“

„Takže přítel jako já má ještě naději?“ zeptal se Lee darebácky. „Rád bych si zpět do Valley Forge přivedl krásnou manželku a sledoval, jak generál Washington dělá, že si ničeho nevšiml.“

„Mě si tam nepřivedeš, Charlie, ale opravdu se vracíš ke generálu Washingtonovi?“

„Tys o tom někdy pochybovala?“ provokoval Lee Marthu, přičemž moc dobře věděl, že podle některých patriotů se se svými britskými věznicemi spřátelil až příliš. „Vymění mě za generála Prescottta zajatého u pozeňnané Saratogy, ovšem jestli si Jeho Excelence opravdu můj návrat přeje, to netuším.“

„Proč by neměl?“

„Buclatý George mě vážně nemá rád, jenže on nemá rád nikoho, kdo nějak uspěl proti Britům. O jeho příchyllost jsem se připravil vítězstvím u Charlestonu a vsadím se, že Gates a Arnold si to s ním zase rozházeli Saratogou.“

Martha zvedla ze stolu sklenici s vínem. „Takže podle vás generál Washington žárlí?“

„Tvrdím, že je trucovitý jako ženská, a má stejně rád lichotky.“

Martha si nevrlych slov nevšímala. Stejně žárlivosti si všimla i v britském velení mezi sirem Williamem a lordem Cornwallisem, který nedávno odjel. Podle ní bylo nemožné, aby dva důležití a ambiciózní muži měli přátelské vztahy. „Ale generál Washington musí mít přeci nějaké klady, Charlie.“

Lee pokrčil rameny. „Je statečný jako lev a tvrdohlavý jako mezek, byť Bůh je mi svědkem, že člověk, který se nechá tak často porážet, tvrdohlavý být musí.“

„Jediné, co musí udělat,“ odpověděla Martha posmutněle, „je přežít, než dorazí Francouzi. Pokud dorazí.“

„Pokud.“ Z Leeových úst znělo to slovo ponuře. Podobné drby se táhly celou zimou, jenže Francouzi stále váhali, zvažovali, jaké ztráty napříč zeměkoulí mohou utrpět, pokud přijdou povstání na pomoc. Další, ve městě téměř stejně oblíbená, zvěst se týkala rezignace sira Williama a jeho náhradníka. Když se ho Martha na tyto povídačky ptala, Lee pokrčil rameny. „Myslím, že Lizzie by ti vše řekla, ne snad? Chudák Billy. Nikdy se pořádně nerozhodl, jestli s námi má bojovat, nebo nás laskat.“ Lee na sira Williama vlídně pohlédl. „Vážně by moc rád vyjednal mír, ale obávám se, že k tomu nedojde.“

„Musíme ho v tom ale podporovat,“ prohodila Martha jízlivě. „Dokud bude Billy přesvědčený, že míru lze dosáhnout, bude s bojem váhat.“

Lee na ni zamyšleně pohlédl. „To je velice nečestný pohled, drahá paní Crowlová. Líbí se mi.“

Marthu kompliment potěšil a usmála se. „Pokud Billy odejde, kým ho nahradí?“

Lee roztáhl ruce, aby dal najevo svou nevědomost. „Možná Henry Clinton?“

Martha se s generálem Clintonem, který se narodil v Americe, ale teď velel britské posádce v New Yorku, nikdy nesetkala. „Je schopný?“

„Stejně schopný jako Billy, jestli to o něčem vypovídá. A stejně jako Billy byl vždycky proti téhle válce. Jenže velení některé generály změní; vyhlídka na vítězství přemůže morální zábrany. Myslím, že sir Henry touží po vojenském vítězství víc než Billy.“

„Ale je schopný?“ naléhala Martha.

„Nezanedbatelně,“ připustil Lee, „takže jestli ho chceme porazit, budeme muset najít generála, který umí vyhrávat bitvy.“

Martha přihlížela víru tance pod jevištěm. „Jako ty, Charlie?“

„Mým jediným skromným přáním je sloužit svaté věci svobody.“ Kteréžto pompézní prohlášení Marthě prozradilo, že Lee vskutku po velení povstalcům toužil. Zlověstně se usmál. „Ačkoliv jsem se doslechl, že naší novou, zlatavou nadějí je jakýsi neopeřený francouzský aristokrat. Slyšela jsi o něm? Lafayette? To jsme dopadli, milá paní Crowlová. Mládřata sotva vytažená z kolébky se z vrtochu Jeho Excellence mění na generály. No nic!“ povzdychl si přehnaně Lee. „Možná že to nemluvně Lafayette naučí George tancovat? Francouzi jsou prý skvělí taneční učitelé.“ Nabídl jí rámě. „Smím prosit?“

Martha od nabízené paže poodstoupila. „Ale ještě jsem tě nepožádala o onu laskavost, Charlie.“

„Má drahá Martho, čekal jsem celou zimu.“

Martha se v odpovědi na jeho flirtování poslušně usmála. Spatřila Christophera Vanea, jak si razí cestu naporáděnou společností, a aby se vyhla očnímu kontaktu, skryla se ve stínech za sloupy pod galerií. „Jedná se o laskavost pro mého bratra.“

„Úplně jsem zapomněl! Jak se mu daří?“

„Zázračně se zotavil. Dali mu dřevěnou nohu a už brzy ho vypustí do ulic města. Nebo mi to aspoň tvrdí.“ Odmlčela se a nechala nějakého námořního důstojníka protáhnout se kolem nich. Když ledy v březnu roztály, flotila se vrátila a s sebou přivezla prach, střelivo i příděly potravy na nadcházející tažení. Martha znovu vzhlédla k Leeovi. „Jonathon se chce vrátit ke kontinentální armádě.“

Lee se zamračil. „S jednou nohou?“

„Stejně nikdy neměl dvě, ale může dělat úředníka, ne?“

„To asi ano.“ Náhle se ozvalo zavýskání a oba se otočili. Spatřili Christophera Vanea, jak vede skotský kolový tanec. Sir William svému pobočníkovi tleskal. Vztahy obou mužů začátkem zimy ochladly po neúspěšném výpadu k Germantownu, jenže sir William nebyl člověk, který by v sobě držel zášť, takže ke zklamání Marthy Kit Vane brzy přízeň sira Williama získal zpět. Vrchní velitel se radostně rozesmál, když se k tanci připojila skupina podmíněčně propuštěných povstaleckých důstojníků, kteří se směli pohybovat po městě. Na pódiu nad nimi pak tančil nad zkříženými meči osamocený důstojník horalů se skotským baretem na hlavě.

„Britové si hrají,“ pronesla Martha ledově.

„Ale rozhodně se na to kouká lépe, než když si hraje George,“ odpověděl nedůtklivě Lee.

Martha nechtěla vyprovokovat další žárlivou scénu, takže raději stočila rozhovor zpět k tématu svého bratra. „Až se budeš vracet, Charlie, říkala jsem si, že bys mohl být tak laskavý a Jonathonovi pomoci?“

„Moc rád. Samozřejmě! Pokud se věci hodně nezlepšily, o čemž pochybuji, proviantní důstojník bude potřebovat chytrého chlapíka navíc.“

„A jeho ženu.“

„Ženu?“

„Jonathon se chystá ženit.“

Lee si povšiml Marthina nepřilíš nadšeného tónu. „Ty s tím nesouhlasíš?“

„Nevěsta se mi moc líbí.“

„Ale?“ zjišťoval povstalecký generál.

Martha stočila rozhovor jinam. „Jonathon nemůže odjet před koncem dubna. Musí tu zůstat a podepsat jisté papíry, jinak přijde o dědictví. Neodjedeš do té doby?“

„Obávám se, že ano. Chtěla jsi, aby cestoval se mnou?“

„To by nešlo. Oficiálně je zajatcem. Budu ho muset z města propašovat.“

Lee se zasmál. „V pašování věcí z města jsi docela dobrá, vid’?“

Martha se také usmála. „Vůbec netuším, o čem to mluvíš.“

„Ani já ne,“ odpověděl Lee spokojeně, „ale přirozeně udělám, co budu moci, abych tvému bratrovi pomohl. Bude mi ctí. On i nevěsta budou potřebovat ubytování, a taky potřebuje nějaký post. Chceš, abych ti napsal a dal vědět, co pro něj můžu zařídit?“

„To by bylo hezké.“

„Jak se s tebou dá spojit?“

„Pomocí domu Fisherových u Cooper’s Point.“

„Tuhle prosbu vám snadno splním,“ uklonil se Lee. „A teď mi to můžete oplatit společným tancem, abychom dali lidem šanci nás pomlouvat.“

Martha se do Leeho zavěsila a přidali se ke čtverylce, kterou zpestřilo objevení se pár kostýmů, které si mezi sebe tanečníci rozdělili. Lizzie Loringová měla na sobě gázový plášť třpytící se flitry. Sir William dostal obrovský klobouk s chocholem, který smekl v galantní pokloně před bavící se společností. Ta mu začala tleskat a svícemi ozářený prostor zaplnil smích.

Christopher Vane při tanci, ve kterém se postupně partneři předávali dál a ruce se proplétaly s novými, shledal, že nevyhnutelně bude muset ruku podat i Marthě, takže elegantním úkrokem tanec opustil. Vešel pod galerii, nabídl si sklenici vína a zaznamenal majora Ottu Zeiglera, hesenského tlumočnicka sira Williama, jak o samotě zachmuřeně postává ve stínech.

„Jsem opilý,“ odpověděl prostě na Vaneův pozdrav.

„A co bys nebyl, Otto?“ Vane sledoval Peggy Shippenovou, zakrytou v královsky purpurové róbě, jak učarovaně zírala do tváře kapitánu Andremu.

„Měli bychom bojovat, ne tancovat,“ reptal Heseňan.

„To ano.“

„Vy Angličané neumíte vést válku. Tancovat, *ja*, ale bojovat, to ne. Zradili vás a vy neuděláte nic! Nic!“

„My...“ Vane se otočil, jenže Zeigler nečekaně zmizel do předsíně, kde Hesenští s neobyčejnou zručností řídili svůj výdělečný karetní bank. Zeigler se posadil, vytáhl pár mincí a ke hře se přidal.

Christopher Vane na tanec rázem zapomněl, vešel do předsíně a postavil se za tlumočnicka. Chvilí sledoval jak Zeigler, který byl tak opilý, že mu to bylo jedno, svižně prohrává peníze. Farao nevyžadoval žádný zvláštní talent, stačilo pouhé štěstí. Hráči hádali, v jakém pořadí budou karty odhaleny. Zeigler nepřetržitě sázel na samotného faraona, srdcového krále, u kterého se sázka zdvojnásobovala.

Vane se svezl vedle Zeiglera. „Cos tím myslel, Otto, zradili?“

Zeigler zapátral po kapsách po dalších mincích a našel dvě guiney. „Mé poslední peníze,“ prohlásil. „Jestli prohraju i ty, vystřelím si svůj Bohem zatracený mozek z hlavy.“ Podobným způsobem se kvůli dluhům ze zimních sázek už řádka důstojníků zabila.

„Cos tím myslel,“ zeptal se znovu Vane, „zradili?“

„Koho to k čertu zajímá?“ Zeigler hodil své poslední dvě guineje mezi faraona a károvou trojku, načež se s výdechem zlomeného člověka rozhodl pro nižší kartu.

„Řekni mi to, Otto!“

„Já se možná zabiju a ty mě tu otravuješ! Otravuješ!“

Christopher Vane s úsměvem obě guineje zvedl z kárové trojky a přemístil je na faraona. „Mám pocit, že dnes v noci mi štěstí přeje, Otto.“

„Pro Kristovy...“ Zeiglerova ruka vystřelila, aby peníze přesunula zpět na jistější kartu, Vane však Hesence popadl za zápěstí a pevně je svíral až do chvíle, kdy se karty začaly odhalovat. Vane odhadoval, že na těchhle kartách záviselo nějakých šedesát či sedmdesát guinejí, avšak na faraonovi ležely pouze Zeiglerovy peníze.

„Umíš být pěkný parchant, Vane.“ Když povolilo sevření zápěstí, sledoval Zeigler, jak se karty otáčí. „Jsou to moje poslední peníze. Jestli prohraju, nemám nic. Jenom kulku.“

„Říkal jsem ti, že mi dneska přeje štěstí. Ztráty platím já, výhru bereš ty.“

Šestá karta byl srdcový král. Shrábli peníze z celého stolu, z banku jejich množství zdvojnásobili a celá ta zlatá hromada skončila před opilým Hesencem. „Pro Ježíše pána.“ Zeigler na své jmění zíral.

Vane vše, co vyhráli, shrnul do svého kapesníku. „A teď jdeme a popovídáme si.“

„To jsou moje peníze!“

„Když si se mnou promluvíš, dostaneš je.“

Zeigler zabručel, ale poslechl. Vzal si s sebou lahev klaretu a odklopýtal k malému stolku, kde už na něj Vane čekal. „Donop,“ vysvětloval Zeigler, když Vane zopakoval svoji otázku, „byl zrazen.“

Vane se musel chvíli zamyslet, než si vzpomněl, že Donop byl hesenský generál, který na podzim vedl útok na Fort Mercer. Generál byl při jatkách toho nepovedeného útoku raněn, zajat a o tři dny později zemřel.

„Věděli, že se blížíme.“ Zeigler si nalil sklenici vína. „Nemáš skleničku. Potřebuješ skleničku. Gentlemani před dámami z lahve nepijí.“ Otočil se a věnoval pohled ženám u karetního stolku. „Ani před kurvami.“

„Proč myslíš, že Donopa zradili?“

„Nemáš skleničku!“ naléhal opilecky rozhořčený Zeigler.

Vane si trpělivě pro sklenici došel, nalil si víno a znovu se usadil. „Proč?“

„Protože mi to řekli, proto! Máš moje peníze!“

„Dám ti je. Kdo ti to řekl?“

Zeigler si říhl. „Můj Bože. Vsaďte se, co lahev, to guinea, co, Kite? Pak ty flašky budeme pít, ja? Kdo první spadne na podlahu, ten prohrál.“ Zasmál se, ta představa se mu zřejmě zalíbila. „Souhlasíš?“

„Kdo ti to řekl, Otto?“

Zeigler se při snaze vzpomenout si zamračil. „Jednou jsem takhle proti Rusovi vypil sedmnáct flašek. Nikdo nepřepije Němce, víš, Kite? A taky to byl pořádný chlapík! Dojdu pro ty flašky.“ Řekl to velice odhodlaně, byl však až příliš znavený na to, aby z židle vstal. Namísto toho dopil obsah sklenice, nalil si další a zavrtěl hlavou. „Neměli nás porazit. Byli jsme zrazeni, Kite, zrazeni!“

„Kdo ti to řekl?“

„Rebelantský zajatci!“ odsekl Zeigler, jako kdyby už celou věc dávno vysvětlil. „Co napadali do řeky. Mluvil jsem s nima, abych zjistil, co se stalo Donopovi. Jeden mi to řekl.“ Odmlčel se a Vane se modlil, aby Zeiglerovi chvilková srozumitelnost vydržela. Major znovu říhl. Potil se a špatně dýchal. Musel pít už alespoň od poledne, usoudil Vane.

„Co říkal ten zajatec?“

„Je to už dlouho,“ prohlásil Zeigler unaveně.

„Já vím, že je to dlouho, ale co říkal, Otto?“

„Říkal, že o tom věděli!“ zněl Zeigler už zase rozhořčeně. „Rebelantům to řekli! Byli připravení! Čekali!“ Ta slova zařval tak, že přitáhl pohledy od sousedního karetního stolku.

„Fort Mercer byla varována?“

„Ja! Tady.“ Zeigler začal horečnatě hrabat v kapsách, dokud nevytáhl malý notýsek a plácl s ním na stůl jako důkazem. Zalistroval stránkami. „Tady, pověděl mi to poručík Lynch! Vidiš? Zaznamenal jsem si to.“

Poznámka byla načmáraná německy a Vane z ní nebyl moudrý. „Co ti řekl?“

„Řekl, že byli varováni! Chci svoje peníze.“

„Jak mohli být varováni? Nikdo o tom nevěděl.“

Zeigler si přihnul z Vaneovy sklenice. „Nikdo neudrží tajemství, Kite. Všichni mají kurvy, ne snad?“ Zvednul balík karet připravených na whist, který se měl hrát později večer. „Žvatli, žvatli v posteli, drahý příteli. Žvatli, žvat. Žádná tajemství!“ Znechuceně karty rozsypal po podlaze. „A čtyři stovky mých krajanů skončily mrtvými v příkopu!“

„A Lynch ti neřekl, kdo jim tu zprávu přinesl?“

„Ne. Na začátku se chvástal, ale potom začal být, jak byste to řekli, jako hrob.“

„Tichý,“ pomohl mu Vane. Dávalo to smysl. Už viděl nově zajaté vězně přetékající vzdorem, co nebyli připraveni přijmout porážku. Slýchával, jak provokují a chvástají se před svými vězniteli. Když tohohle poručíka Lynche vytáhli ze studené řeky, nepochybně se chtěl tvářit v tvář svým věznitelům pochlubit vítězstvím, takže se dopustil indiskrétnosti.

„Ty nepiješ,“ obvinil Zeigler Vanea.

„Piju.“ Vanea se po Zeiglerově odhalení zmocňovala hrůza. O útoku na pevnosti věděla jen hrstka důstojníků, těch nejbližších siru Williamovi. Jeden z těchto důstojníků si přinejlepším pustil pusku na špacír, přinejhorším byl zrádce. Vane si vzpomněl i na prosincový pochod sira Williama, který rovněž musel být vyzrazen, jak jinak by byl Washington opevněný a připravený? Zamračil se. „Proč jsi to nikomu neřekl už dřív, Otto?“

„Řekl! Řekl jsem to přece Billymu. Jenže Billymu je to jedno.“ Němec propukl v smích, potom zcela vážně zadeklamoval výsměšné verše, které se šířily městem:

Sir William, šťastný jako blecha,

chrápe z věčného spaní,

o boji v teple se mu nezdá,

v posteli vedle Loringovic paní.

Vane, který ztrácel trpělivost s nicneděláním sira Williama, sám pomlouvačné verše pilně šířil, avšak stejně se zdvořile usmál, jako kdyby je slyšel poprvé. „Billy musel něco udělat, Otto.“

„Řekl, že na to mám zapomenout. Zapomenout! Čtyři sta mrtvých lidí! A já na to musím zapomenout!“

Vane vrhl pohled pod klenbou bokem. Sir William tančil s Marthou Crowlovou, a ten pohled ve Vaneově žárlivé duši vzbudil nával nenávisti. Zapomenout na zradu? Jak typické pro sira Williama, co pořád věřil, že laskavou odpovědí odvrátí hněv. Povstalecká armáda seděla celou zimu ve Valley Forge, ani ne tři dny pochodu daleko, a přesto sir William neudělal nic. Vane viděl, jak jim kvůli nečinnosti vítězství proklouzává mezi prsty. Šířil posměšné verše, protože doufal, že pohnou jeho pána k akci. Namísto toho sir William tančil s Marthou Crowlovou, která směla vystavovat na odiv svůj patriotismus v nejvyšších kruzích britského velení.

Zeigler se hořce zasmál. „Angličani neberou válku vážně, Kite. Mám Billyho rád, vážně, ale k nepříteli se nemůžete chovat mile.“ Najednou se rozzuřil. „Mile! Mile! Mile! Musíte na ně udeřit, řezat je a vyděsit je. Neměli bychom tu tančit, měli bychom vraždit Yankee!“

„To nemůžeme, dokud jsme zrazováni.“

„Tak zrádce pověste.“ Zeigler si přiložil lahev ke rtům a dopil zbytek vína. „Kde jsou mé peníze?“

„Tady.“ Vane k němu přes stůl posunul kapesník, pár mincí však schoval v dlani. „Je poručík Lynch pořád naživu?“

„Koho to zajímá?“ Zeigler škytl, potom si položil hlavu na hromadu zlatých guinejí. „Hodlám spát.“

Christopher Vane sebral drobný notes a vyškubl z něj stránku se jménem zajatce. Složený papír schoval do kapsy. Válka ještě nebyla prohraná. Francouzi stále váhali, nepřítel stále mohl být vtažen do raně jarní bitvy. Jen rozdrtit Washingtona a Francouzi si to s dalším výpraskem rozmyslí. Jenže ne, dokud jsou Britové zrazováni. A Vane, zatímco sledoval ve světle svící zářící Vdovu se rozhodl, že tentokrát k žádné zradě, která by královskou armádu připravila o vítězství, nedojde.

Třicet

Po modré obloze pluly bílé mráčky. Slunce konečně začalo hřát. Noci byly stále studené a vítr ještě nepřišel o své řezavé ostří, země však už nevypadala tak mrtvá a vody se zatřpytily. Jaro přinášelo na pobřeží život a Filadelfie se chystala na další válečnou sezónu.

Dělostřelci cvičili mušku střelbou na sudy pouštěné po Delawaru, pěchota běhala s naloženými tornami, aby zpevnila přes zimu zlenivělé svaly, od šavlí kavaleristů létaly jiskry, jak brousili jejich ostří a připravovaly je na zabíjení.

I koně bylo třeba stejně jako muže zocelit, takže Sam své svěřence trénoval, aby získali sílu na bitvu. Odvedl je ze šjíje a vodil je krajinou, aby se jim pod kůžemi opět objevily svaly. Zimu strávili v luteránském kostele, kde je Sam třel svazkem slámy tak dlouho, dokud se jim neleskla srst. Na válku připravoval i mladého hřebce kapitána Vanea; u uší mu střílel mušketou, křičel na něj, pokoušel se ho vyděsit, vždy však koně ujišťoval, že ať už mu bude hrozit jakékoliv nebezpečí, dokáže ho přežít. Sam hřebce naučil vzepnout se na zadních a kopat kopyty, aby zahnal pěšáky snažící se zaútočit na jezdce. Trénink pokračoval každé ráno a každé ráno Sam také svou skupinu koní vodil kolem Jonathonova domu. Až jednou těsně poté, co ledy na řece roztály, Sam oknem v přízemí Jonathona spatřil. Zamával, Jonathon si ho však nevšiml.

Asi měsíc po dobročinném divadelním bále Sam ráno piloval černému hřebci kopyta. Rozbitým oknem se proháněl vítr a vyháněl z něj kouř z koše na oheň, umístěného v kostelním presbytáři. Sam byl o samotě, a tak si bez melodie pískal. Sundal si červený kabát a navlékl kovářskou zástěru. Vlačovky, které se v kostele v průběhu tuhé zimy zabydlely, slétaly dolů a zobaly ovesné plevy.

Zaslechl, jak se otevírají hlavní kostelní dveře. Předpokládal, že je to jen další z podomků, takže patřičně vesele a nezdvořile připomněl, aby za sebou ty zatracené dveře nezapomněl zavřít.

„Jsi prostě další arogantní Angličan,“ prohlásil hlas, „který má nás, pokorné kolonisty, za poskoky.“

Sam pustil nohu koně i pilník a ohlédl se uličkou mezi lavicemi. „Jonathone!“ Převrátil stoličku a vrhl se přes kostel k němu. „Jenom se na sebe podívej! Dřevěná noha!“

„Ahoj, Same,“ usmál se plaše radostí ze znovushledání.

Sam plachostí netrpěl. Vrhł se Jonathonovi kolem krku. Ten stál kromě zdravé nohy také na dřevěné noze, opatřené koženými pásky, a na dvou berlích, které mu dodávaly rovnováhu. „Říkal jsem ti to!“ prohlásil Sam vítězně. „Říkal jsem, že zase budeš chodit!“

„Je to moje první pořádná procházka,“ vysvětloval Jonathon. „Připevnili mi to před dvěma týdny, od té doby poskakuju po domě.“ Opřel se o jedno z prázdných stání, aby ulevil pahýlu rozedřeného koženým košíčkem, který měl ke stehnu připoutaný. „Sice je to lepší noha než ta původní, ale hrozně to bolí.“

„To se zlepšil.“ Sam si všiml, že Jonathanovy rysy ztvrdly; bolest v nich vykreslila nové vrásky. „Chvilí to trvá, než si s dřevěnou nohou člověk sedne, víš.“

Jonathon se usmál. „Poděkovat za to musím asi tobě, že? Bylo to tím mlezivem.“

Sam jeho díky odbyl pokrčením ramen. „Většinu práce udělala Caroline.“

„Ona zase říká, že to ty.“ Jonathon pohlédl uličkou ke dveřím sakristie. „Tvrдила, že se tu se mnou setká.“

Sam ucítil, jak se mu zrychluje tep, věděl však, že své náhlé vzrušení musí skrýt. „Tady?“ zeptal se obyčejným tónem, jako kdyby mu to tak či tak bylo jedno.

„Nasadili na mě hlídače,“ pronesl Jonathon výsměšně. Sam stále otevřenými dveřmi zaznamenal sluhu, který se zvnějšku opíral o vchod. Pak Jonathon dveře berlí zavřel. „Strýc si pořád myslí, že mu uteču, takže ven smím jen s podomkem, který má zajistit mou loajalitu. Koní už má ale, myslím, dost, takže zůstane venku.“

„No tak jak Caroline...?“

„Píšeme si.“ Obličej měl Jonathon po nemoci stále pohublý, do tváří se mu však vrátila barva a do očí jiskry. Zazubil se, evidentně byl na svoji mazanost pyšný. „Jedna z kuchyňských služek pašuje dopisy k Marthě, Martha je pak posílá Caroline.“

„Caroline jsem neviděl,“ pokrčil Sam rameny, „celé měsíce!“

„Prý se bála těch dvou mužů. Vzpomínáš na ně? Za to ti taky musím poděkovat.“

„Zvládla to úžasně!“ odpověděl Sam vřele, načež si vzpomněl, jak v deštivé noci po útěku Caroline objímal. Při vzpomínce na tuhle důvěrnost, připadalo mu to už jako věčnost, se odmlčel.

Jonathon se znovu zadíval do uličky, byl očividně netrpělivý. „Tvrдила, že přijde zadem.“

„Vždycky tudy chodila,“ řekl Sam, „než...“ Slova ho znovu opustila. „Určitě ti chyběla?“

„Víc než ta noha,“ zasmál se Jonathon ponuře, potom se s berlemi narovnal a začal poskakovat a vrávorat k presbytáři.

Sam kráčel po jeho boku. Všiml si, že hřebec sklopil uši, neklamné znamení, že v sakristii někdo vydával zvuky. Sam si opakoval, že jeho zimní sny o Caroline nebyly ničím víc než právě jen sny. Kvůli své nepřítomnosti se mu usazovala stále hlouběji v srdci a Sam po ní toužil čím dál víc, snažil se však sám sebe přesvědčit, že až Caroline nízkými dveřmi projde, uvidí obyčejnou dívku, která v něm nebude budít žárlivost, za kterou se tak styděl.

Pak se dveře otevřely a ona tam stála.

Jonathon si pospíšil vpřed, neohrabaný na svých berlích. Na okamžik Caroline Jonathona přehlédla a zírala na Sama.

A Sam, který tak netrpělivě čekal, až roztají ledy, najednou nevěděl, co má říct. „Zdravím, slečno.“

„Ahoj, Same,“ řekla Caroline, potom přešla k Jonathonovi a Sam se odvrátil, zatímco se dvojice pod schody kněžiště objala. Pohladil hřebce a snažil se neslyšet radost, kterou ze vzájemného setkání měli.

Jonathon však Samovi neúčastnit se jejich radosti neumožnil. Bombardoval Sama otázkami. Nevypadala Caroline překrásně, nebyl to ten nejšťastnější den, nebylo úžasné být zas spolu?

Pokud měl Sam odpovědět, musel se nejdřív podívat na Caroline. A poznal, že se nic nezměnilo, vůbec nic. Začervenal se. „Už je to dlouho, slečno.“

„Skoro čtyři měsíce, Same.“

Caroline nebyla obyčejná a nemohl ji ze svých snů jen tak zapudit. Poznal, že představy o ní, které si za dlouhých a tichých zimních nocí vybájlil, byly toporné a špatné. Nepamatoval si živost její tváře, vzdor, divokost a veselí těch modrých očí a silné čelisti. „Měla jsem spoustu práce,“ vysvětlovala Caroline neohrabaně. „Krávy se touhle dobou telí.“

„To je pravda.“

„Jenže Jonathon se se mnou chtěl sejít.“ Caroline zřejmě měla potřebu vysvětlit svoji náhlou přítomnost. „Tak jsem řekla, že se sejdeme tady.“

„To jsem rád.“

Caroline vyprostila ruku z Jonathonova sevření a přešla k nejbližší lavici, aby pohládila siváka lorda Roberta Massedeneho. „Potřebujeme tvou pomoc, Same.“ Řekla to podivně monotónním hlasem, který zněl téměř nepřátelsky.

„S čímkoliv.“

Otočila se k němu. „Brzy odejdeme.“

„Za tři týdny,“ přetékal Jonathon netrpělivostí. Útěk už zřejmě naplánovali ve své tajné korespondenci, teď však bylo třeba zasvětit Sama.

„Půjdete na sever?“ Tak dlouho Sam čekal, až Caroline spatří, a ona teď odcházela. Stěží dokázal vůbec snést pohled na ni.

„Lodí do Trentonu,“ odpověděl Jonathon. „Bojovat nedokážu, Same, ale můžu se stát úředníkem.“

„U povstalců?“

„Ano.“ Jonathon se trochu rozpačitě zasmál. „Samozřejmě.“

Sam se donutil usmát. „Možná po tobě zase budu muset střílet?“

„Možná.“

„Hlavní problém,“ přerušila je Caroline odhodlaným hlasem, téměř jako kdyby ji jejich přátelský rozhovor štvál, „bude dostat Jonathona ven z města. Pořád je zajatcem, takže nedostane propustku.“

„To asi ne,“ řekl Sam. Před pár týdny sir William zavedl systém propustek, které potřeboval kdokoliv, kdo chtěl vycestovat za hranici britských strážních postů. Mělo to především odradit podmíněčně propuštěné důstojníky, kteří se pokoušeli dostat zpět k Washingtonově armádě, přestože svůj slib nepokoušet se o útěk museli stvrdit sto librovým šekem.

„Ale tebe hlídky znají, Same,“ podívala se Caroline Samovi téměř vzdorně do očí. Téměř jako by očekávala, že jejímu požadavku bude odporovat. „Kdybys pomáhal do člunu opilému důstojníkovi, nikdo by si toho ani nevšiml, ne?“

„Ne.“

„Takže potřebujeme uniformu.“

Sam si otřel ruce do kožené zástěry. „V jakou denní doby plánujete zmizet?“

„V noci.“ Jonathon vrhl krátký pohled ke dveřím, evidentně se bál, aby strýcův podomek nic o jejich spiknutí nezaslechl.

„Takže to bude chtít uniformu námořnictva,“ prohlásil Sam. „To jsou totiž v noci na řece jediní důstojníci. Vracívají se na lodě...“ Hlas se mu znovu vytratil.

„Dokážeš mi nějakou sehnat?“ zeptal se Jonathon.

Sam přikývl. „A ta dřevěná noha ani nebude moc vadit. U námořnictva ji pěkných pár chlápku má.“

Jonathon se usmál. „Věděl jsem, že nám pomůžeš, Same.“

„No jo, jsem blbej jak necky,“ zasmál se i Sam.

Jonathon znovu pohlédl na hlavní dveře, potom se nesměle obrátil na Sama. „Vadilo by ti, kdybychom šli do sakristie?“

„Teď je z ní sklad jezdecký výstroje,“ odpověděl Sam.

Caroline opět stanula Jonathonovi po boku. „Děkuju, Same.“

Sam v jejím hlase slyšel sbohem. „Rád jsem se s vámi zase viděl, slečno Caroline.“ Připadalo mu zvláštní mluvit s ní takhle formálně, jakékoliv jiné oslovení by však naznačilo jejich krátké sblížení, které Caroline svým vystupováním ze všech sil popírala.

„Mohl bys tu uniformu vzít k paní Crowlové?“ zeptala se Caroline odcizeným hlasem, ze kterého Sama zabořilo.

„Mohl.“

„Pokusím se zase zajít, Same,“ natáhl k němu Jonathon ruku. Sam ji stiskl a ucítil sílu sevření. Co Jonathon musel chybějící nohu nahrazovat rukama, zesílil.

„Tu uniformu seženu,“ slíbil Sam. Pak se díval, jak Caroline pomáhala Jonathonovi vyjít do sakristie. Dveře se za nimi zavřely.

Sam tam ještě chvíli stál, pak se vrátil k hřebci. Pohladil ho po nozdrách. „Snít by se nemělo, co? Sny jsou vážně pitomá věc. Jeden je kvůli nim jenom zklamanej.“ Posadil se, zvedl kopyto a pracoval na rohovitých okrajích tak dlouho, dokud stříška kopyta nestála pevně na zemi, aby koni dodávala stabilitu. Tak dlouho Sam čekal, dopustil, že jeho naděje vystoupaly do tak bláznivých, hloupých výšin, jen aby se teď vše zhroutilo. Najednou zavřel oči, jako kdyby se bál, že se v nich objeví slzy.

Pořád ještě měl oči zavřené, když se za ním dveře sakristie otevřely. Naslouchal krokům na dlažebních kamenech presbytáře. Neopovažoval se tam podívat, bál se zklamání.

„Ahoj, Same.“

Otevřel oči a zklamaný nebyl.

Caroline se na něj dívala, potom maličko nejistě pokrčila rameny. Jako kdyby vysvětlení, ke kterému se chystala, možná nebylo tak úplně nezbytné, ale přesto by ho měla vyslovit. „Odešel zadem. Neodvážil se zůstat moc dlouho, aby ho nezačali podezřívát.“

Sam na kopyto přitloukl podkovu. Později koně odvede ke kováři a podkovu nechá upevnit řádně, ale pro daný okamžik to stačilo. „Nechtěl, aby ho s tebou viděli?“ zeptal se Sam, aniž by vzhlédl od práce.

„Bojí se strýce. Bojí se, že by mohl přijít o dědictví.“ Caroline se posadila na schody kazatelny. „Bude to s ním lepší, až dorazíme do Trentonu.“

„Kde si ho vezmeš?“ Sam, který zatím sledoval, jak se hřebec na opilované kopyto postavil, se snažil, aby to vyznělo nedbale, ale sám ve svých slovech ucítil zahořklost.

„Slíbila jsem to,“ odpověděla Caroline obezřetně.

Sam hřebce poplácal po šíji. „Tak je to lepší, co, chlapče? Teď už ti to klouzat nebude.“

Hřebec na odpověď zaržal. Caroline mlčela. Ze Závodní ulice doléhalo řinčení kol vozů a práskání bičů. „Jak se ti daří, Same?“ prolomila Caroline ticho.

„Jsem rád, že přišlo jaro. Jako všichni. Zima lidem leze na nervy, co?“

„Ano.“

„A že tu máte tuhý zimy. Jenže teď přišel čas na boj, vid', chlapče?“ Otázku směřoval k hřebci, který Sama láskyplně pošťuchoval nozdrami.

Caroline se zase postavila a vyšla po schodech presbytáře. Vlasy se jí zaleskly ve světle dopadajícím rozbitým oknem. „Co s tebou bude, Same?“

„Se mnou?“ Sam se zasmál, jako kdyby na odpovědi nezáleželo, přestože popravdě sám nad tou otázkou v zimě často přemýšlel. „Budu v pořádku.“

„Pověz.“

Sam na okamžik zaváhal, pak pokrčil rameny. „Vyléčil jsem koliku koni generála, a podle jednoho z jeho lidí by mi Billy mohl dát práci ve svých stájích.“

„To je dobře?“ ptala se Caroline neutěšeným hlasem.

„Dostalo by mě to z armády.“

„Myslela jsem, že jsi se upsal na celý život?“

Sam se usmál. „To ano, ale když tě mají rádi, umí papíry zfalšovat. Jestli mě generál bude chtít doma ve svých stájích, tak mě odsud dostane. Až skončí boje, samozřejmě.“

„A to by sis přál?“

Sam odvedl hřebce do jeho stání mezi lavicemi. „Lepší než se tahat s mušketou.“

Caroline přikývla. Pár vteřin nic neříkala, potom promluvila podivně tiše, téměř neslyšně. „Doufala jsem, že bys mohl jít s námi, Same.“

Sam si napřed myslel, že se přeslechl. Pak se obrátil, podíval se na ni a z její tváře vyčetl, že se nepřeslechl. „Do Trentonu?“

„Tam půjdeme.“

Na chvíli nevěděl, co má říct. Pokrčil rameny, uchechtl se, pak zavrtěl hlavou. „Chceš, abych bojoval proti vlastním lidem?“

„Je spousta červenokabátníků, kteří změnili strany, Same.“

„Jo. Tak jako chtěl můj bratr, a podívej, jak skončil. Už jsem takový viděl, jak jim ze zbičovaných zad stéká krev.“

„Bojíš se?“ zazněl v hlase Caroline náznak pohrdání.

„Ne, slečno, nebojím se.“ Sam odvedl hřebce do stání. Neuvázal ho na provaz, jen zavřel dvířka lavice na petlici. „Jenže jsem trochu jako Jonathon, víš. Utekl bych jen kvůli jediné věci, a svoboda, o které pořád mluvíte, to není.“

Caroline neodpověděla. Natáhla ruce nad dřevěné uhlí v koši.

Sam si uvědomil, že nadešel čas říct ta slova, která si v hlavě opakoval celé dlouhé týdny. Jenže když je teď měl vyslovit, připadala mu příliš silná, takže se rozhodl je opsat. „Čekal jsem, až roztají ledy.“

Caroline pozorovala plameny. Vypadala, že ho ani neslyšela, nakonec mu však tónem tichým, jako předtím, odpověděla. Její slova byla stejně vyhybavá jako ta Samova. „Jonathona jsme uzdravili, Same.“

„Uzdravili.“

„A věděli jsme, co to bude znamenat.“

„Jo, věděli.“

Caroline dál pozorovala drobné, mihotavé plamínky, jak hořelo dřevěné uhlí.
„Nechci, abys šel kvůli mně, Same.“

„Tak proč teda? Kvůli padesáti akrům a třem prasatům?“ zeptal se opovržlivě.

Jeho tón ji přiměl znovu na Sama pohlédnout. Vložila do hlasu naléhavou prosbu. „Je to úplně nová země, Same. Celá budoucnost, něco, co vydrží na věky! Něco dobrého a zářivého. Ne jako Starý svět, Same. Ty to nevidíš? Začneme znovu a nebude to tu prohnilé a zkorumpované. Bude to čisté!“ Z jejích slov přetékala všechna ta vášeň a všechny naděje, které si chovala. „Boží země, Same. Dobrá země. Mohl bys být šťastný, Same, mohl bys...“

Caroline zmlkla, protože dveře kostela se zaduněním rozrazil červenokabátnický důstojník s mečem po boku. Uličkami zazněl jeho hlasitý a zvučný hlas. „Same! Same! Same!“ Mezi lavicemi plnými koní rázoval kapitán Christopher Vane. „Same, ty jeden míšenče! Už jsi skončil? Potřebuju...“ Vaneův hlas se vytratil, když si všiml Caroline. Nečekaně zastavil, zíral na ni, potom smekl klobouk a hluboce se uklonil. „Drahá paní. Myslím, že my jsme se ještě nepotkali?“

Caroline neodpověděla. Vane, který byl zrovna patrně ve veselé náladě, se napřimil.
„Nepředstavíš nás, Same?“

Sam se cítil nesnesitelně trapně, podařilo se mu je ale neohrabaně představit. „Slečna Caroline, pane. Kapitán Vane, slečno.“

„Slečna Caroline!“ Vane to jméno pronesl, jako kdyby patřilo andělu. Nestydatě na ni zíral, přemohla ho její bystrá, živá krása. Sice možná pouhá venkovanka, ale srdce dokázala rozbušit jako o závod. Vane jí byl oslněn a pocítil silné bodnutí žárlivosti. Tahle žena, pomyslel si, je na pouhého podomka až moc dobrá! „Vy jste ta Samova záhadná kuchyňská pomocnice?“

Caroline to myslelo rychle. Přikývla. „Ano, pane.“

„Můj milý Same, nedivím se, žeš kolem ní dělal takové tajnosti!“

„Neměla bych tu být, pane,“ začala se Caroline přibližovat ke dveřím sakristie.

„Ale prosím! Slečno Caroline!“ Vane byl ve svém nejšarmantnějším já. „Nerad bych vás od Sama vyháněl.“

„Ne, pane. Už musím jít.“ Pokývla k Samovi a pak skladem jezdecké výstroje téměř proběhla ven.

Vane počkal, než se s prásknutím zavřely vnější dveře. „Proboha, Same! Sice je to blondýna, ale je docela půvabná.“

„Je pěkná, pane.“

„Pěkná?“ zavířil Vane kolem svého sluhy. „Dobrý Bože, chlapče! Muži už se zabíjeli pro míň! A tady se setkáváte? Už se nedivím, že trávíš ve stájích takového času, Same, trávil bych ho tu taky! Kdyby tě snad někdy začala nudit?“ Vane si všiml podrážděného výrazu, který Samovi přelétl po tváři, načež rychle zavrtěl hlavou. „Zapomeň, že jsem něco řekl, Same, neměl jsem na to právo. Omlouvám se.“ Vane se usmál. „Ale jsi vážně hlupák, Same.“

„Hlupák, pane?“

„Voják by se nikdy neměl vázat k pěkné holce. Vždycky si vyber nějakou ošklivou. Potěšení si s nimi člověk užije v zásadě stejné a ošklivky se pak mnohem snáz opouští. A umí být taky zatraceně vděčné.“ Vane se zasmál, potom pohladil hřebce po nozdrách. „Jak se mu daří?“

„Už došlapuje dobře, pane.“

„Vážně?“

Sam se usmál. „Ustupte od něj, pane.“ Počkal, než ho Vane se zmateným výrazem poslechl, potom krátce a ostře zapískal. Hřebec zařehotal, sebral se a bezchybně přeskočil nízká dvířka kostelní lavice. Pak poslušně doklusal k Samovi a sklonil hlavu, aby se nechal polaskat.

Vane se zasmál. „Učíš ho triky?“

„Je to dobrý kůň, pane. Ten nejlepší.“ Sam hřebce zavedl zpátky do stání a uvázal ho za uzdu. „Teď už je v pořádku, pane. Chcete se s ním projet?“

„Ne, ne. Jen zabívám den, Same.“ Vane se rozhlédl po pustém interiéru kostela a vypadal, jako by si ho prohlížel poprvé. „Je to pěkně fádni kostel, nemyslíš?“

„Ano, pane.“ Sam uvažoval, co kapitána vedlo k tak zbytečnému rozhovoru.

„Fádni, fádni, fádni.“ Vane se otočil, aby pohlédl na chrámovou loď. „Kostely musí mít své záhady, Same. Temná zákoutí za oltářem. Stejně jako země. Potřebuje něco duchů, msty, králů a šlechty, historii, nevysvětleným prostoupenou historii. Jenže tady ne, ach ne! Tady mají svůj úžasný rozum a já se jen modlím k tomu jejich výnosnému Bohu, aby fádni a nudní zůstali. Protože kdyby se tihle lidé někdy setkali s tajemstvím, nebudou si ho umět podle svého kréda vysvětlit. Jak se jmenoval ten seržant, který tě tak děsil?“

Poslední otázka přišla uprostřed Vaneova řečnění tak nenadále, že se Sam v prvním momentě nestihl vzpamatovat. „Pane?“

„Ten, který měl za ženu, jak že se to jmenuje? Sacharissa?“

Sam zněl zděšeně. „Scammell, pane?“

„To je on! Díky, Same.“ Kapitán se obrátil k odchodu.

„Pane!“

Vane se otočil zpět. „Same?“

Sam byl silně znepokojený. O Michaelu Scammellovi neslyšel od té noci, kdy se Scammell pokusil vzít Caroline jako rukojmí výměnou za návrat Maggie. Pokud šlo o Sama, vůbec by mu nevadilo neslyšet o něm i nadále. „Nechcete ho nahlásit, že ne, pane?“

„Nahlásit ho?“ Vane byl učiněná nevinnost.

„Kvůli tomu, co jsem vám říkal? O tom chlapci u Germantownu, pane? O tom, kterého zabil?“

„Byla to vražda, Same!“ dobíral si Vane Sama uštěpačně. „Měl by přece být potrestán, nemyslíš?“

„Měl by viset, pane, ale jestli se dozví, co jsem vám řekl, tak ze mě vykope játra.“

Vane se rozesmál. „Nehodlám ho nahlašovat, takže své ztrápené já můžeš uklidnit, Samueli. Ptám se jen ze svým rozmarných důvodů. Doslechl jsem se, že překrásná Sacharissa navázala určitý vztah, Same. Učaroval jí jistý důstojník, který si nepřeje mít žádné opletačky s jejím manželem. Už chápeš, kam tím mířím?“

„Nikdy se doopravdy v kostele nevezali, pane.“

„I tak jsem slíbil, že to s tím mužem vyřídím, takže se neboj, Samueli. Nechystám se přitáhnout k tobě hněv seržanta Scammella.“

„Je to bastard, pane,“ varoval ho Sam.

„Bastardi nám vyhrají válku. Ti, a ještě dobří koně, jako jsi ty, příteli,“ poplácal Vane po krku hřebce. „Díky, Same.“

Sam kapitána sledoval na odchodu a uvažoval, proč mu najednou běhá mráz po zádech. Otrásl se a pak, aniž by přesně věděl proč, vytáhl svůj zimním obdobím otupený bajonet a začal ho brousit, zručně a pečlivě jako vždy. Přišlo jaro a blížící se válka budila mnohé temné věci.

Třicet jedna

Kapitán Christopher Vane se se seržantem Scammellem potkal před kamennou budovou, jejíž okna hyzdily zrezlé železné mříže. Vane, který předtím Scammella zahlédl jen jednou, a to navíc ještě v chaosu bitevního pole, seržanta okamžitě poznal. Vysoký muž s vědoucíma očima vypadal dobře, působil však příliš surově, než aby se dal nazvat pohledným. Scammell působil jako člověk, kterého bezohledný svět nikdy nedokáže ničím překvapit. „Vy jste seržant Scammell?“ zeptal se Vane, aby zakryl, jak snadno ho poznal.

„Pane!“ Scammelovi po kulce vypálené oné zimní noci pořád na noze zůstala zející jizva. Věděl, že důstojník, se kterým mluví, je pánem muže, který mu jizvu způsobil, měl se tedy na pozoru.

„Jmenuji se Vane, kapitán Vane.“

„Pamatuji si vás, pane.“ Scammelovy oči pátraly ve Vaneově obličejí, hledal jakoukoliv slabinu, které by mohl využít. „Rozkazy, pane?“

„Nic nedělat a nic neříkat, dokud nedám jiný pokyn.“ Vane se otočil a zatahal za provaz zvonku u dveří ponuré budovy, což v jejích útrokách spustilo truchlivé cinkání.

Scammell sledoval ulici. Pohrdal civilisty, kteří ho v drobném dešti spěšně míjeli. Podplukovník Elliott mu předtím rozpačitě sdělil, že si kapitán Vane žádá jeho pomoci a Scammell věděl, že podobná žádost, protože to byla žádost, nikoliv rozkaz, pro něj nejspíš nevěstí nic špatného. I tak byl ovšem zvědavý a trochu nervózní. „Povídal vám o mně Sam, pane?“

„Řekl mi, jak jsi zavraždil chlapce u Germantownu,“ řekl Vane tvrdě. Odměnil ho záchvěv strachu v seržantově tváři.

„Měl jsem zavraždit víc než jen toho chlapce,“ řekl Scammell vyzývavě, ale polohlasně.

Vane jeho slova přešel. Přemýšlel, zda se nepřipravil o výhodu, když tomuhle strach nahánějícímu muži tak brzy odhalil, jakou moc nad ním má. I tak by tohle odhalení mělo zajistit seržantovu loajalitu. A Vane jeho loajalitu potřeboval. Hluboce se za to styděl, přesto však ambice a žárlivost hnaly kapitána neúprosně vpřed. Kvůli váhavosti prohrávali válku,

bylo načase, aby někdo začal jednat brutálně. Vane znovu zazvonil, načež se dveře okamžitě otevřely. Britská stráž oba muže vpustila do široké vstupní síně, kterou se pohybovala horda blekotajících, slintajících šilenců, kteří se se vši rychlostí, kterou jim poutající řetězy umožnily, jali zkoumat nově příchozí. „Vítejte v parlamentu, pane,“ prohlásil důvěrně hlídač.

„V čem že to?“ Vane uhnul před polonahým, slintajícím člověkem, který se pokoušel slízet mu z bot kapky deště.

„Tak jim tu říkáme, pane. Blázni.“ Strážný odkopl jednu z žen zpět ke zdi. Z hadrů, do kterých byla zahalená, vytáhla těžké ňadro a nabídla je kapitánu Vaneovi. Scammell, který důstojníka následoval, se při tom pohledu zasmál.

Vane počkal, než strážný odemkl železné mříže, za kterými se skrývala část ústavu vyhrazená pro zajaté americké důstojníky. Nová věznice na Ořechové ulici už byla plná, ovšem blázinec měl cely, mříže a zámky s jakýmkoliv vězením srovnatelné. A stejně to tam rovněž páchlo. Vane následoval strážného vězeňským blokem páchnoucím exkrementy a znechuceně přitom krčil nos. Daná část ústavu se nevytápěla; každý vězeň dostal jedinou deku plnou vší, do každé cely přišla tenká vrstvička páchnoucí slámy. Ti z vězňů, kteří krutou zimu přežili, se choulili v hadrech a v rozích svých cel se horečnatě třásli. Vanea již čekali, takže mu hned ukázali cestu do velké kamenné místnosti se stolem a židlí. Jeden z důstojníků ve službě, poručík s kyselým výrazem, nařídil, aby přivedli Jamese Lynche. „Dáte si čaj, pane?“ zeptal se Vanea.

„Tohle není přátelská návštěva, poručíku,“ odpověděl Vane úsečně. „Nechte nás o samotě.“

Zatímco vyčkával, vyndal Vane z brašny papíry, kalamář a brky a umístil je na stůl. Seržant Scammell důstojníka pozoroval. Propletl si prsty, obrátil ruce dlaněmi od sebe a zatlačil, až mu zapraskaly klouby. Vane při tom zvuku vzhlédl. Scammell se usmál. Vane měl pocit, že mu tenhle člověk vidí až do duše. Posadil se a předstíral, že se zaobírá svými papíry.

Dveře se otevřely a vystrkali z nich vězně oblečeného do tenké košile ze sypkoviny a špinavých kalikových kalhot. Tvář měl po dlouhém věznění bledou, nestříhané vlasy se

pokusil stáhnout v ubohém pokusu zachovat si alespoň zdání důstojnosti. Třásl se zimou. „Zase vy,“ vypravil ze sebe zajatý povstalec pohrdlivě.

Vane se stále probíral papíry na stole a neobtěžoval se od nich zvednout zrak. „Ano, jsem to já. Dobré ráno, poručíku.“

Poručík Lynch se otočil, aby si mohl prohlédnout seržanta za sebou. Při pohledu na seržantovu tvář se povstalecký důstojník zachvěl, načež se obrátil zpět na Vanea. „Žádám podmíněčné propuštění!“

„Jak už jste mi prozradil minule.“ Minule znamenalo před čtyřmi dny, brzy ráno hned po dobročinném bálu. Výsledek té schůzky přiměl kapitána Vanea vyhledat pomoc seržanta Scammella.

Lynch naléhal. „Mám na podmíněčné propuštění právo! Jsem důstojník!“

Vane k němu vzhlédl. Lynchův obličej byl poťobaný, zjizvený a vyzáblý. Hlad a nemoci uplynulé zimy ho téměř zlomily, a přesto měl ve ztrhané tváři výraz zuřivého vzdoru. Vane pokrčil rameny. „Můžu vás podmíněčně propustit, poručíku, po složení kauce sta liber.“

Lynch, kterému se o takovém jmění ani nesnilo, vychrlil na kapitána Vanea protesty. „Máme na to právo! Nejsou k tomu potřeba peníze!“

Vane se pousmál. „Tomuhle právu jste se zpronevěřili, poručíku, svým nečestným chováním. Kdyby se američtí důstojníci dokázali držet přísahy, nebylo by žádné kauce zapotřebí.“

„Nepotřebuju poučovat o cti od Angličana!“ Lynch stále mluvil s lehkým irským přízvukem, vzdorovitost toho národa si uchoval všechnu.

„Zřejmě potřebujete.“ Znělo to, že se Vane baví. Podmíněčné propuštění po přísaze umožňovalo zajatým povstaleckým důstojníkům žít v rámci města volně, tato přísaha však zároveň takového člověka na jeho čest zavazovala, že se nepokusí vrátit v Washingtonově armádě. Až příliš mnoho amerických důstojníků přísahou pohrdalo coby zastaralou slabostí, slib složili a jakmile se jim naskytla příležitost, tak utekli. Generál Washington ve své korespondenci se sirem Williamem podobné chování odsuzoval, nicméně zpět do zajetí muže

neposílal. Tato korespondence se týkala výhradně pohodlí vězňů. Obě strany se navzájem stejně cynicky ujišťovaly, že se zajatcům dostává jen té nejlepší péče. Vane se na Lynche usmál. „Máte sto liber, poručíku?“

„Víte, že nemám.“

„Pak musíte zůstat jako host jeho veličenstva.“ Vane odzátkoval kalamář a namočil brk do tekutiny v něm, aby naznačil, že je konec zdvořilostem a přejdou k opravdovému účelu schůzky. „Jmenujete se poručík James Lynch a byl jste důstojníkem posádky ve Fort Mercer, je to tak?“

„A proč nás nekrmíte? Dávají nám pomeje, vy parchanti! To není žádný jídlo!“

Seržant Scammell se u zdi pohnul, jako by se nemohl dočkat, až povstalce naučí slušnému chování. Vane si seržanta nevšímal. „Zásoby vám musí obstarat váš pan Washington, ne my. Odpověděl byste laskavě na otázku, poručíku?“

„Zatraceně dobře víte, kdo jsem. Kolikrát se mě na to musíš ptát, Angličane?“

„Kolikrát bude zapotřebí,“ odpověděl Vane mírně. Napsal si na čistý list papíru Lynchovo jméno. „Vybavujete si útok hesenských na Fort Mercer?“

„Pamatuju si, že jsem pěknou řádku těch parchantů pozabíjel.“

„Kdo vás varoval před útokem?“

„Nikdo.“

Dosud výslech probíhal stejně, jako ten první: zlostné stížnosti na podmínky věznění následované prostým popíráním. Vane nechal přebytečný inkoust stéct z hrotu pera, potom ho položil vedle papíru. „Řekl jste majoru Zeiglerovi, že jste dostali varování. Chci vědět, kdo vám tu zprávu přinesl.“

„Žádnou zprávu jsme nedostali.“

Vane vstal, přešel k zamřížovanému okénku a zadíval se na nádvoří, kde pod mrtvým, černým stromem rašila nová tráva. „Ve Fort Mercer byl opuštěný bastion. Noc před útokem jste na něj znovu umístili posádku. Něco takového byste neudělali jen tak, poručíku, ne,

kdybyste nedostali varování o blížícím se útoku.“ Vane se otočil, boty zaskřípaly na kameni. „Vím, že vás varovali. Chlubil jste se tím, když vás zajali. Mám vaše slova zaznamenaná.“

„Lhal jsem. Nikdo nás nevaroval. Porazili jsme vás férově, Angličane, stejně jako vás poctivě porazíme a vyženeme z celé téhle země!“

Vane si povzdychl a vrátil se ke stolu. Chtěl znát jméno posla, protože posel ho mohl dovést k dalšímu článku řetězu zrádců. Prohledal papíry na stole a vytáhl list s červenou voskovou pečetí. „Tady, poručíku, mám povolení odvést vás na strážní post na Wissahickonské cestě. Tam dostanete šaty, koně a peníze. Pak se můžete vydat, kam jen v koloniích budete chtít.“ Položil papír na stůl tak, aby si ho Lynch mohl přečíst. „Jediné, co potřebuji vědět, je, kdo vás varoval před útokem na Fort Mercer.“

Lynch na papír chvíli civěl, pak se podíval na Vanea. „Nasrat, pane.“

Vane přešel blíž k povstalcům. „Jak elegantní důstojníky musí pan Washington zaměstnávat. Není divu, že vaši muži v boji utíkají jako králíci.“ Vane hleděl na Lynche, jako by se ho snažil vyprovokovat k útoku. Lynch vypadal, že je v pokušení tak učinit, ale ovládl se. Vane si povzdechl. „Seržante Scammelle!“

„Pane?“

„Slyšel jste mé otázky?“

„Zcela jasně, pane!“

„Dokážete účinněji zjistit odpovědi?“

Scammell chápal záměr, byť možná ne přesný význam slov. „Možná ano, pane. Ale nejdřív chci záruku.“

Vane se otočil, šokovaný, ale bezmocný tváří v tvář seržantovu vzdoru. Rozkaz, který vydal, byl nezákonný, což Scammell velmi dobře věděl, takže Vane nemohl dělat nic jiného než přikývnout a ukázat ke dveřím. „Venku.“

Byli pryč pět minut, během kterých Lynch mohl přemýšlet nad vlastním osudem. Během těchto pěti minut kapitán Vane uzavřel pakt s ďáblem a seržant Scammell zjistil, jak zoufale kapitán touží po vítězství.

Když těch pět minut uplynulo, dveře cely se zase otevřely a vešel jimi seržant Scammell. Musel se pod zárubní dveří přikrčit, aby prošel. Byl sám, zamkl za sebou a zadíval se Lynchovi do tváře. „Máš jednu minutu, abys mi řekl úplně všechno, ty prasomrde.“

„Jsem důstojník a budete mě oslovovat...“

Scammell se s minutovým čekáním neobtěžoval a pustil se do práce.

Christopher Vane od těch zvuků odešel dál. Potřeboval čerstvý vzduch bez exkrementů a hrůzy. Odkopl z cesty pár šílenců a vyšel na ulici, kde se zvenku opřel o zeď blázince a nasál do plic chladný, vlhký dubnový vzduch.

Dobře věděl, že co provedl, bylo špatné a nečestné, a to ho trápilo. Z téhle nečestnosti a paktu s ďáblem, který se seržantem uzavřel, mohl vzejít klíč k vítězství. Existoval zrádce, zrádce blízký siru Williamovi. Dokud ho nezastaví, neměli šanci zvítězit. A vítězství, přesvědčoval Vane sám sebe, ospravedlňovalo jakýkoliv čin, protože vítězství odradí Francouze a rozdrtí tuhle drzou rebelii. Navzdory váhavosti sira Williama pramenící z nadějí na dosažení míru, podnikne toho jara armáda ještě jeden velký pokus o zničení povstaleckého vojska. Aby však byl úspěšný, musí být vykořeněna zrada. A tím si Vane ospravedlňoval, co se zrovna dělo v holé, studené místnosti. Už když o tom přemýšlel, začal mu však strach z prozrazení náhle svírat žaludek.

Uslyšel cinkání postroje a otočil se. Ulicí se blížil dvěma čilými šedáky tažený kočár šarlatové barvy se žlutými koly. Na místě kočího opratě ovládal se zručností vozky sir William Howe. Za ním seděla Lizzie Loringová.

Christopher Vane se nechtěl dát vidět a otočil se. Schovával se před vlastními jako zločinec. Zmocnilo se ho pokušení vrátit se do blázince a ukončit barbarství, které ho mohlo zničit.

Místo toho už zase v ústavu naslouchal strašlivým zvukům, které pomalu, velice pomalu odeznívaly. Trvalo to dvacet minut, ale nakonec seržant Scammell vyšel z cely s odpověďmi, které kapitán Vane potřeboval. „Byl to mizera jménem Davie Logan, pane.“ Scammell měl zakrvácené ruce. „Je to převozník, pane. Někde dál proti proudu. Má jedno oko a zlomený nos.“

Vane na velkého seržanta zíral. „On není z města?“

„Proti proudu, pane. Pár mil.“

„Ježíši,“ promluvil Vane tiše. Čekal, že se dozví jméno někoho z Filadelfie. Doufal, že to bude Martha Crowlová, jenže teď získal jméno, které mu nic neříkalo, a které patřilo člověku mimo jeho dosah. Polohlasně zaklel. „Jste si jistý?“

„Jsem,“ odpověděl Scammell ponuře.

„Jak je na tom vězeň?“ zeptal se Vane zběžně.

„Umírá, pane.“

Vane vytřeštil oči. „Umírá?“

Scammell, který už měl důstojníka přečteného, se pohrdavě zachechtal. „A co byste, k čertu, chtěl jiného? Jak jste se chystal vysvětlit zmláceného Yankee?“

„Nařídil jsem vám ho vyděsit.“

„Vyděsil jsem ho,“ odpověděl nesmiřitelně.

„Kriste!“ Vane vykročil ke dveřím do cely, nahlédl dovnitř a opět se mu téměř zvedl žaludek. Musel se opřít o zápraží. „Proboha.“

„Řeknu, že vás napadnul, pane.“ Seržantem Scammellem zřejmě zkrvavená a šubající se věc na podlaze nijak nepohla. „Tak jsme ho museli zabít. Úplně mu přeskočilo.“

Vane nedokázal promluvit. Chtěl Lynche vystrašit, chtěl, aby vězeň prozradil jméno, ale nikdy se mu ani nesnilo o takovém barbarství. Potlačil nutkání zvracet, potom mu došlo, že za tohle můžou on i seržant Scammell viset. Předklonil se a dávil.

Scammell prošel kolem něj a vytáhl z pochvy bajonet. Sehnul se, kapitán Vane se rychle odvrátil na druhou stranu, a Lynchovo chraplavé fňukání náhle skončilo.

Scammell se narovnal. „Nebudou z toho žádné potíže, pane.“

„Ježíši.“ Vane musel lapat po dechu.

„Zaútočil na vás, rval se jako zatracenej blázen a já ho musel zabít.“ Scammell setřel z bajonetu krev a odešel z cely. Ted' velel on.

Vane slabě přikývl. „Ano, seržante.“

„Není to první zajatec, co skončil v pekle, pane.“

Vane podobné ujištění zoufale potřeboval. „Tím jsem si jistý.“

„A Maggie, pane?“ Scammell, tyčící se nad Vanem, důvěrně na důstojníka shlédl. „Mám přijít dnes v noci?“

Seržantův důvěrný, spiklenecký tón drásal Vaneovu sebeúctu. Narovnal se, byl odhodlaný získat v tomhle děsivém vztahu znovu navrch. „Svoji ženu dostanete zpět, seržante, až zjistím, jestli jste si ji zasloužil.“

Scammellovy oči zaplály zuřivostí, pak ale převládl hluboce zakořeněný respekt k důstojníkovi. „Zasloužil, pane?“ Seržant pohlédl do cely. „Neřekl byste, že tohle je důkaz...“

„Až zjistím, jestli vám ten muž řekl pravdu.“

„Řekl mi pravdu,“ prohlásil Scammell tvrdohlavě.

„To si snad zjistím sám,“ zazněl jako prásknutí bičem Vaneův hlas, do kterého se vracela autorita. „Do té doby, seržante, o tomhle ani nemuknete.“

„Nejsem žádná drbna, jako váš Sam, ne snad?“ odpověděl tvrdě Scammell.

„Ne, to nejste.“ Vane odešel od cely a chystal se vykládat lži, které vraždu vysvětlí. Odnášel si však jméno Davieho Logana, které bylo dalším krokem na téhle krvavé cestě. Logan. Vane uvažoval, jak k čertu najde toho dalekého Logana, přesto však převozníka najít musel, protože stejně jistě, jako ho Lynch dovedl k Loganovi, dovede ho Logan k dalšímu zrádci, pak k dalšímu, dokud nebude zrádce ve městě vydán na milost Vaneovi. Pak už nikdy královu věc nezradí. A za tím účelem vykročil kapitán Vane na stezku hrůzy, učinil tak ovšem dobrovolně. Mohla totiž vést k vítězství.

Třicet dva

Generál Charles Lee, který už odložil uniformu polského kavaleryisty a ustrojil se do méně výrazného stejnokroje kontinentální armády, opustil Filadelfii koncem dubna. Pro jeho pohodlí byl k cestě připraven kočár, který přetékal dary od britských důstojníků. Mezi nimi se nalézaly bedny vína vystlané pilinami, dvě šunky, soudek nakládaných ústřic a pár dobrých jezdeckých bot vyrobených v oblíbeném obuvnictví sira Williama v Londýně. „Bude se ti s nimi rychleji utíkat, Charlie.“

„Budete mi chybět, pane, opravdu budete.“ Lee se se sirem Williamem objal, pak políbil paní Loringovou. „Milá Lizzie, nepodaří se mi tě přesvědčit, abys jela se mnou?“

„Však tě zase brzy zajmeme, Charlie.“

„Tak lehce slibujete.“ Lee k sobě opět přitiskl sira Williama. Bolest z loučení byla upřímná.

„Informuj generála Washingtona o mých mírových návrzích!“ připomněl sir William.

„Provedu, pane! A povzbudím ho k přijetí!“ Lee se vyšvihl do sedla koně sira Williama samotného. První tucet mil chtěl Lee urazit na vypůjčené kobyle, než přesedlá do cestovního vozu, který měl navzdory horku kožené závěsy pevně zatažené. První úsek cesty měl s vyměněným generálem urazit i půltucet štábních důstojníků včetně Christophera Vanea, Johna Andreho a lorda Roberta Massedeneho. Předchozí noci oddíl složený z britské pěchoty a lojalistické kavalerie zaútočil na povstalecký tábor u venkovského hostince jménem U Křivého polena. Až tam měli Leeho štábní důstojníci, kteří po zbytek dne dostali volno, doprovodit, aby se pak přidali k vracejícím se vojákům. Jídlo a víno na rozlučkový piknik nesla šestice sluhů, mezi nimi i Sam Gilpin.

„Koho to v tom voze schováváš, Charlie?“ zažertoval sir William.

„Tucet vašich dezertérů, pane.“

Sir William se zasmál. „Bůh ti žehnej, Charlie.“

„I vám, pane.“ Muži si potřásli rukama, potom vozka švihl bičem a koně s klapáním vyrazili z dvorku na Tržní ulici. Lee s britskými důstojníky vyrazili napřed, zatímco sluhové zůstali u kymácejícího se vozu.

Leeův doprovod se proměnil ve šťastnou kavalkádu. Důstojníci v ulicích města dávali na odiv své jezdecké dovednosti, potom čirou radostí vyrazili čtvrtí Northern Liberties tryskem. Pro jednu si mohli být jistí, že krajina směrem na sever je prosta povstaleckých hlídek, takže mladí červenokabátníci mohli nedbale vyrazit.

Letos šlo o první den takové bezstarostné svobody. Celé jaro povstalci nestydatě přepadali zásobovací oddíly, které pořád pátraly po jídle ukrytém na severních farmách. Počasí se oteplovalo a jak se jezdcům stále lépe cestovalo krajinou, vzrůstala i činnost povstalců. Při trpkých střetech zůstávali na polích a v křovinách ležet mrtví červenokabátníci. V lesích mezi políčky byli Američané doma, červenokabátnické rotty vycvičené pro boj v těsné formaci na otevřeném bojišti, se tudy vláčely neohrabané a zranitelné. Povstalci si zvykali na vítězství a šklebili se tápajícímu nepříteli.

S vítězstvím však přišla přílišná sebejistota. Den předtím, než Lee vyrazil nazpět k armádě George Washingtona, se povstalecké hlídky sešly a vytvořily sílu čítající více než patnáct set mužů. Chystali se pročesat okolí až téměř k městským obranným liniím a útočit na dřevorubecké skupiny, které denně vláčely do obklíčeného města dřevo na oheň.

Loajalistický farmář však městu shromáždění vyzradil, a tak Britové, kteří přesně znali pozici nepřitele, vyrazili do nočního útoku. „Vypadá to,“ pobídl koně lord Robert Massedene, zařadil se vedle Vanea a ukázal na stopu kouře stoupající z jasného, jarního horizontu, „že jsme byli úspěšní.“

„Kdybychom prohráli, už bychom to věděli,“ odpověděl Vane úsečně. Massedene se mu pořád nelíbil, kterýžto pocit stále živila žárlivost, kterou v něm předešlého podzimu vzbudila Vdova. V suitě sira Williama však tak úzce spolupracovali, že se oba důstojníci nemohli navzájem ignorovat. Vane se k jeho lordstvu choval s ostražitou zdvořilostí, zatímco Massedene k Vaneově stálé nelibosti dělal, jako by se nikdy ani neodcizili. Přesně tím Massedene Vanea dráždil i nyní. „Dnes ráno vypadáš, že už je ti lépe, Vane.“

„Lépe?“

„Posledních pár dní jsme si mysleli, že máš horečku. Billymu to docela nahnalo strach!“

Vane si okamžitě vybavil škrabající se, zkrvavenou věc na podlaze blázince. Pocit viny se mu v útrokách kroutil jako ledový had. Pobídl koně vpřed, aby mu Massedene neviděl do tváře. „Jen jsem se trochu nachladil, můj lorde, nic víc.“

„Billy si myslel, že se jenom nemůžeš dočkat akce.“

„To snad my všichni, ne?“ zavolal za sebe Vane. Znělo to trochu nevrle, tuhle nevrlost však ve vojsku sira Williama sdíleli mnozí. Jaro přišlo, a přesto sir William stále nevyrazil udeřit na povstalce. Vojáci pořád prodlévali v zimním ubytování a přemítali, co je pravdy na zvěstech o Francouzích a o rezignaci sira Williama. Část důstojníků, kterým vadilo, jak dlouho už mají meče v pochvách, reptalo, že sir William miluje Ameriku více než Británii. Ostatní, tak jako Vane, na něj naléhali, aby se dal na pochod. Sir William však kázal trpělivost. „Brzy jim nabídneme mírové podmínky, velmi štědré podmínky! Nevyvolávejme jejich nenávisť, když potřebujeme náklonnost.“

Avšak lojalistický farmář, který shromáždění povstaleckých sil kolem hostince U Křivého polena sledoval, donutil sira Williama jednat. Takové předvádění americké síly hned u města se nedalo přejít, a proto v poledne štábní důstojníci, daleko napřed před rozvrzaným vozem, dorazili na dějiště nočního masakru.

Bylo při něm zraněno šest červenokabátníků, avšak zůstalo zde ležet přes sto mrtvých povstalců. Charles Lee ze hřbetu kobyly sira Williama zděšeně na těla pohlédl. „Co se stalo?“

„Utíkali.“ Major v zelené uniformě královských rangerů, kteří vedli hořkou válku proti svým kolonistickým sousedům, se hrubě zasmál. „Hlídky zase zaspaly, přesně jako u Paolina hostince.“

Christopher Vane pobídl koně krokem mezi těla. Z ohně povstalců se pořád kouřilo. Vedle ohniště ležel pytel kukuřičné mouky a pár bot příliš ošuntělých, než aby si je někdo vzal jako kořist. Jejich majitel ležel v proděravých punčochách asi o pět metrů dál, kde ho zabil sek šavle. Šaty měl rozervané, jak červenokabátníci hledali mince, které si občas lidé schovávali do švů kabátů či kalhot. Kolem zkrvaveného krku mu visela cínová britská polní lahev. Byla v ní díra po bajonetu, která svými ostrými hranami sloužila ke krouhání kukuřice.

„Co byli zač?“ zeptal se Lee.

„Laceyho lidi.“ Majorovi rangerů zřejmě dělalo radost chlubit se před povstaleckým generálem.

„Byli jsme zrazeni,“ řekl Lee hořce.

„To je za všechny ty zrady, které potkaly nás,“ odpověděl major drsně.

Lee vypůjčeného koně odvrátil pryč. Hostinec U Křivého polena pořád hořel. V přívalu jisker se propadl trám a kůň před tím uhnul stranou. Stodola, ve které se skladovala sláma, se změnila v kouřící ruinu. Mezi uhlíky si Lee všiml zkroucených, černých těl, napůl zakrytých kouřem.

„Patrioti?“ zeptal se.

Major přikývl. Podpálili slámu ucpávkami z mušket.“ Zasmál se, jako by mu osud povstalců připadal spravedlivý.

Lee pobídl zvíře dál od otřesného výjevu. Vane zůstal. Spálená těla ho fascinovala. V plamenech zčernala a scvrkla se, lidi v nich šlo poznat pouze díky tvaru. Když za sebou uslyšel dunění kopyt, otočil se, aby spatřil Sama Gilpina. I toho podobná zvědavost k tělům přitáhla. „To tě naučí nestřílet mušketou ve stodole plné slámy, Same.“

„Nestříleli tam, pane.“ Vane nadzdvihl obočí a Sam, zatímco s hrůzou na zčernalé muže zíral, svá slova vysvětlil: „Strčili je tam, až když oheň začal, pane.“

Vane se nečekaně zasmál. „To je absurdní, Same.“

„Řekli mi to, pane,“ kývl Sam směrem k půl tuctu vojáků v zelených uniformách, kteří se povalovali za spáleným hostincem. „Chlubí se tím.“

„Strčili je tam?“

„Popřou to, pane. Ale major jim pomáhal,“ kývl Sam tentokrát k důstojníkovi rangerů, který triumfálně provázel Charlese Lee po dějišti masakru.

To, co Sam řekl, připadalo Vaneovi docela dobře možné. Vojáci se takovými věcmi před vojínem jako Sam bezcitně chvástali, důstojníci však podobné hrůzy usilovně formálně popírali. „Řekli ti, proč to udělali?“

„Jeden z těch mizerů na ně vystřelil zezadu, pane.“

„Potom si to zasloužili. To je naučí za jejich záludnost.“

Sam sebou při Vaneových bezcitných slovech trhnul. „Zníte úplně jako seržant Scammell, pane.“

Sam pořád přemýšlel o Vaneově výslechu ve stájích a seržantovo jméno nadhodil záměrně, přesto ho však reakce na ně ohromila. Vane obrátil hřebce k Samovi a svaly na štíhlém krku mu naběhly tak, že připomínaly napjatá lana. „Jak se opovažuješ, Gilpine? Ty zatracený, drzý bastarde!“

„Pane, já...“

„A zavři tu zpropadenou klapačku, když mluvím! Proboha, ty jsi nám ale vyrostl! Myslíš, že proto, že jsi můj sluha, se tě disciplína netýká? Můžu tě nechat bičovat, až ti bude z bot přetékat krev, a ne abys na to zapomněl!“

Lee a Andre naslouchali, přivábeni výbuchem vzteku. Sam mlčel. Už ode dne, kdy se setkali v kostele s Caroline, si všiml, jak popudlivý a horečnatý kapitán Vane je. Nic tak náhlého a zuřivého, jako tenhle hněvivý výbuch, však dosud neviděl. „Je mi z tebe špatně!“ vykřikl Vane. „Jsi venkovský křupan! Je mi z tebe špatně, ty drzý ignorante! A teď mi zmiz z očí!“

„Omlouvám se...“

„Vypadni!“

Sam klisnu otočil. Johna Andreho výbuch znepokojil, a tak pobídl koně k Vaneovi, ten však vykopl patami a kolem přítele projel. Zamířil za majorem. „Řekněte svým mužům, aby drželi klapačky zavřené, majore.“

Ranger pohlédl směrem k Leeovi, generál byl však mimo doslech. „Proč?“

„Vy víte proč,“ mluvil Vane stále zuřivě.

Major, kdysi pensylvánský farmář, než se chopil šavle, nesl Vaneův tón nelibě. „A co jste zač, že mi dáváte rozkazy, kapitáne?“

Vane se zhluboka nadechl, aby se uklidnil. „Jmenuji se Christopher Vane, pane. Jsem ze štábu sira Williama.“

„Já jsem Moir, major William Moir.“

Moir byl statný chlapík s větrem ošlehanou tváří a rukama tak velkýma, že by s nimi mohl uškrtit vola. Jeho oči se ani na okamžik nezastavily, neklidně těkaly z místa na místo. Byl to zvyk, který si osvojil v lesích, kde jako každý ranger vedl se zkušenými Američany hru na kočku a myš. Kolem ostražitých očí se táhly vrásky.

Vane, který amerického důstojníka nechtěl urazit, se usmál. „Je mi jedno, majore, jestli spálíte každého zatraceného rebela mezi tímhle místem a horami. Klidně vám budu pomáhat ty parchanty strkat do plamenů, ale vaši muži by měli mlčet.“

Moir odměřeně přikývl. Vrhł na kouřící stodolu s mrtvolami klidný pohled. „Sráči na nás stříleli zezadu. Hostinec už jsme obsadili, ale oni pořád stříleli.“

„Pak jste udělali správnou věc, ale siru Williamovi by se to nejspíš nelíbilo.“

Moir se chmurně pousmál. „Tady venku se děje spousta věcí, které by se siru Williamovi nelíbily. Není to moc gentlemanská válka, kapitáne.“

„Ujišťuji vás, že ode mě se sir William nic nedozví.“ Vane měl pocit, že mu spadl kámen ze srdce. Nebyl sám, kdo viděl, že cesta barbarství je jediná, která vede k vítězství. Jakkoliv byl sir William oblíbený, svojí strategií nepřítele spíš jen obtěžoval jako tlačící jezdecká bota. Povstání nelze porazit opatrným našlapováním kolem rebelů, ale jen slepou surovostí a zdrcující silou. „A na oplátku, majore, mi prokážete laskavost.“

Oči majora Moira se pro jednu zastavily a podezřívavě si elegantního kapitána Vanea změřily. „Laskavost?“

„Znáte to tady?“

„Vyrůstal jsem tu.“

Ve Vaneovi se znovu probudila naděje. Ze zkrvavené cely v blázinci si odnesl jméno, jenže nikdo ve městě ho neznal a kapitán Vane začínal zoufat. „Hledám člověka jménem Davie Logan. Má jen jedno oko a zlomený nos...“

„Znám Davieho,“ přerušil ho Moir. „K tomu zlomenému nosu přišel, když se porval s opilým knězem. Oko mu potom krbovým kozlíkem vyrazila manželka toho kněze.“

To navzdory jeho vzrušení Vanea pobavilo. „Kněz?“

„Jen nějaký rumem nasáklý baptista,“ prohlásil Moir přezíravě. „Proč ho hledáte?“

Vane na otázku neodpověděl. „Slyšel jsem, že je převozník?“

„Každý, kdo má na řece loď, je převozník,“ zněl Moir nadále lhostejně. „Davie je víc než to. Vozí jídlo do města.“

„A zpátky nosí zprávy?“ navrhl Vane.

Moirovy oči se znovu zastavily na Vaneovi. Na pár vteřin se zamyslel, pak přikývl. „Dost možná.“ Jeho hlas prozrazoval, že se nad takovou možností nikdy nezamyslel, ale teď se mu zdála velice pravděpodobná. „Ano, proboha! Vozí zboží do města, a proč by mu to ti parchanti dovolili, kdyby pro ně nedělal něco na oplátku? Kriste!“ Udeřil velkou pěstí do rovněž velké natažené dlaně, pak znepokojeně pohlédl na Vanea. „Jste si jistý?“

„Vím, že minulý podzim varoval Fort Mercer před naším útokem. Doznal to zajatec.“

Moira to zjevně nepřesvědčilo. „Ti parchanti vám za kus chleba doznají cokoliv.“

Vane se rozhodl, že výměnou za Moirovy informace mu musí něco nabídnout. Pootočil se v sedle a pohlédl směrem k doutnajícím mrtvolám. „Ve městě se stalo něco, majore, o čem sir William neví.“ Když se Vane obracel zpět, zavržalo pod ním sedlo. „Ten vězeň mi řekl pravdu. Takže jak se dostanu k Loganovi?“

„Není snadný toho parchanta chytit. Jen náznak nebezpečí a v tu ránu je na vodě.“ Moir zíral na sever. „A mezi námi a jím je pěkných pár povstaleckých usedlostí.“

„Ale jestli vozí jídlo do města, nemohl bych ho potkat tam?“

„To je velký místo,“ prohlásil Moir sklíčeně. „A nemusí tam ani plout celou cestu. Může se na půl cesty potkávat s jinou lodí.“ Pokrčil rameny a Vane cítil, jak naděje, které vystřelily tak strmě vzhůru, zase splaskly. Moir zavrtěl hlavou. „V tomhle ročním období toho navíc moc není, co by se dalo někam vozit, kapitáne. Davie možná nevypluje ještě dva měsíce.“

Vane pozoroval větrem unášený kouř. „Dokázala by ho najít hlídka rangerů?“

„Nic by mi neudělalo větší radost,“ odpověděl zachmuřeně Moir, „ale abychom se mohli vydat tak daleko, potřebovali bychom povolení sira Williama.“

„Požádám o něj.“

„Nedá vám ho.“ Moir se hořce zasmál. „Naše nová politika je zřejmě se s těmi bastardy mazlit. I sem nám dovolili vyrazit jenom proto, že ti pitomci si příhodně sami vlezli na popravčí špalek.“ Náhle Moir luskl prsty. „Znám člověka, který bude vědět, s kým Davie Logan obchoduje. Ezra Woollard.“

„Becketův předák?“

„Na řece se nestane nic, o čem by Ezra nevěděl,“ pronesl Moir neochotně pochvalná slova. „Jestli někdo ví, kam se Davie vydává, tak je to Woollard.“

„Bože můj, moc jste mi pomohl.“ Než Vane tohohle urostlého Pensylvánce poznal, nacházel se ve slepé uličce.

Moir kývl směrem ke stodole. „A neřeknete nic o...“

„Můj drahý majore Moire, podpálili se přece sami ucpávkami z mušket.“ Moir najednou Vanea varoval a ten se otočil, aby spatřil blížícího se Charlese Lee.

Povstalecký generál k němu natáhl ruku. „Omluvíte mě, kapitáne Vane? Nemám žaludek na to tady jíst.“

„Budete nám chybět, pane.“ Vane se přinutil odtrhnout pozornost od Moirových odhalení a vrátit se do role uhlazeného, elegantního štábního důstojníka. Jeho kůň dokráčel k vozu. „Možná se setkáme na bojišti.“

„Ne, jestli se Billymu podaří vyjednat mír.“ Znělo to posmutněle. Lee širokým okruhem objel děsivý výjev ve stodole. „Až budeme zase všichni přátelé, přijďte na večeři, Vane. Budu v téhle nové zemi důležitý člověk. Možná, že po mně pojmenují nějaké město?“

Připojil se k nim John Andre. „Do tvého města zajedu, Charlie. Určitě to bude hlučné a zábavné místo!“

Lee přitáhl koni otěže, když se mu v mysli objevila strašlivá myšlenka. „Proboha! Myslíte, že pojmenují město i po buclatém Georgi? To bude zoufale nudné místo!“ Zasmál se, a pak sjel z hřbetu zapůjčené kobyly. „Bůh s vámi, kapitáne Vane.“

„Dosud se mnou byl, pane,“ potřásl Vane Leeovi rukou.

I ostatní štábní důstojníci si postupně s Leem potřásl rukama nebo se objali. Cpalí rebelskému generálovi další dárky, přšela na něj přání všeho dobrého a oplzle, ale přátelsky se uráželi. Kočí, který se po vyřízení celé záležitosti měl vrátit do města, stoicky zíral před sebe na sluncem zalitou krajinu, ve které ležela spálená těla a bzučela hejna much.

„Až vás zajmou, můžete se mnou všichni povečeřet!“ uklonil se Lee štábním důstojníkům a otevřel dvířka kočáru. John Andre, který přijel blízko ke kočáru, měl dojem, že uvnitř spatřil postavu zahalené ženy.

„Kdo je to, Charlie?“

„Má kořist z Filadelfie.“ Lee rychle dveře zavřel, ale roztáhl závěsy a otevřel okýnko. Dvakrát zabouchal na dveře. „Hodně štěstí, vy mizerové!“

„Hodně štěstí, Charlie!“ Vůz s kymácením vyrazil vpřed a Andre se pokusil alespoň zahlédnout zahalenou postavu, žena však svou tvář skrývala důkladně. Vůz nadskočil na krajnici a rachotivě se vydal po silnici na sever. Když ujel asi dvacet metrů, z okna náhle zavlála povstalecká vlajka.

„Ten parchant!“ zasmál se Andre Leeově gestu na rozloučenou.

Pak se nečekaně otevřelo i druhé okno a vyklonila se z něj dívka. „Same! Same!“

Sam, který si rozkládal jídlo na pastvině za cestou, pohlédl na mávající dívku.

„Sbohem, Same!“ Byla to Maggie, která ze sebe strhla šátek a vlasy jí volně vlály. Zářila štěstím jako ve snu, cestovala pryč a generálu Washingtonovi měla být představena jako paní Leeová. „Přijed' za námi, Same!“

Sam nejdřív jen zíral, potom se rozesmál. Zamával a poslal jí pusou. Maggie našla svůj ráj za kopečkem a v kočáře do něj mířila.

Christopher Vane konsternovaně civěl.

„Co to má znamenat, Kite?“ zeptal se Andre při pohledu na přítelův výraz s upřímnými obavami.

„Sacharissa,“ řekl Vane jako v transu.

Andre potlačil smích. „Tak je to! Šťastný Charlie!“

„Bůh ho zatrat! Už jsem ji slíbil někomu jinému!“

„Tam, odkud je tahle, mají podobných spoustu,“ prohlásil lord Robert Massedene suše.

Vane však myslel na seržanta Scammella a jejich ďábelský pakt. Netušil, jak teď děsivou dohodu dodrží. Tenhle problém však mohl počkat, protože se blížil k dalšímu článku řetězu zrady, který ho dovede až ke zrádci v táboře sira Williama. Na poli, kde ho utěšilo spálené maso, pocítil Vane naději.

Třicet tři

Ráno po vyjížděce ke Krivému polenu se Sam vracel z tréninku koní a v kuchyni našel seržanta Scammella. „Slečna Sam!“ Seržant si ukrajoval kus z kola sýra. „Nešpiním vám vaši pěknou kuchyňku?“

„Co tu k čertu děláte?“

„To od tebe není hezké, Samueli. Takhle se staří přátelé přece nevitají.“ Scammell obešel stůl a nůž na sýr držel jako zbraň. Zatlačil jím Samovi na břicho, Sam se však ani nehnul, ani nejevil známky strachu. Scammell se zasmál. „Já nezapomněl, chlapče. Dlužím ti zasranej výprask.“

„Kdykoliv, seržante.“

„Ne, chlapče. Až budu chtít já.“ Scammell zatlačil na nůž dost na to, aby špička projela Samovým starým kabátem a píchla ho do kůže. Pak nůž vytáhl a odhodil na stůl. „Slyšel jsem, že mi kurva včera ujela s yankeeským panákem.“

„Našla si muže, konečně,“ odpověděl Sam.

Scammell se urážkou nenechal vyvést z míry. „Rozhodně většího, než byl tvůj brácha! Tohle je tvá uniforma?“ Scammell se dotkl novějšího ze Samových červených kabátů, který visel u krbu. Sam ho vyčistil a vyžehlil, protože musel na dnešním večírku sira Williama vypadat spořádaně. Museli tam přijít sluhové všech štábních důstojníků. „Ne,“ řekl Sam, „není můj.“

„Takže je jedno, když se zašpiní, ne?“ Scammell zvedl ze stolu černidlo.

„Nedělejte to,“ varoval ho Sam.

Scammell se pootočil, pohlédl Samovi do očí a pomalu černidlo položil zpět na stůl. „Zapomínáš, kdo jsi, Same. Včera jsi prý svého panáka rozčílil. Možná, že když to uděláš ještě jednou, tak tě pošle zpátky ke mně.“

Sam mlčel. Kapitán Vane se k němu od včerejšího výbuchu choval odměřeně a Sam se bál, aby to nedopadlo přesně tak, jak Scammell popisoval. Sam nechápal, co se kapitánovi stalo, ani co ho s tímto napůl šíleným, napůl mazaným seržantem spojovalo.

Scammell se polohlasně zasmál. „Ten tvůj panák je vlastně docela dobrý. Není tak měkřej, jak jsem myslel. Ještě pár takových chlapů jako on a nefňukali bychom tu v zasraný Filadelfii. Dávali bychom rebelům co proto.“ Scammell sloupl ze sýra kůru a zahodil ji na podlahu. „Jak se má ta tvoje kurva? Neviděl jsem jí tu... a já se díval.“

„Není moje.“

„Možná si ji najdu,“ pohlédl Scammell úkosem na Sama. „Měl bych z ní pěkných pár penny. Možná mi ji sežene ten tvůj panák, Same. Chystal se mi vrátit Maggie...“

„Nechystal,“ odpověděl posměšně Sam, který mu nevěřil.

„Pane!“ Scammell upustil sýr a postavil se do pozoru, dveře ze síně totiž otevřel kapitán Vane.

Zdalo se, že Vane se v Samově přítomnosti cítí trapně. „Vrátil ses brzy.“

„Koně po včerejšku moc tréninku nepotřebovali, pane.“

Vane zabručel. „To asi ne. Tady.“ Poslední slovo platilo seržantovi a spolu s ním dostal pytel, v němž cinkaly mince.

„Pane! Děkuji, pane!“ choval se najednou Scammell řádně.

„To bude všechno, seržante.“

„Pane!“ Scammell se otočil na patě, pravou botou dupl na kůru sýra, prokráčel kolem Sama a s bouchnutím dveří zmizel na dvorku.

Sam cítil, jak ho při seržantově odchodu zaplavila úleva. Kapitána Vanea zjevně vyvedlo z míry, že byl Scammell přistižen u něj doma. Přejížděl prstem po Samově visícím kabátu. „Zaslechl jsem něco o tom, že jsem mu měl vrátit manželku?“

„Ano, pane.“ V Samově hlase zůstávalo rozhořčení po včerejším výlevu.

Vane se nad Samovým tónem zamračil. „Ve válce se dějí věci, které je těžké pochopit, Same. Kruté věci.“

Kapitán zřejmě zvolil vlídný hlas jako omluvu za předchozí den, Sam však neměl náladu jeho olivovou ratolest přijmout. „Maggie byla ale milá holka, pane.“

„Milá?“ obrátil se na něj v mžiku Vane. „Milá? Ty jsi milý, Same. Já umím být velice milý, když chci, možná že i George Washington umí být milý. Billy je milý! Co to má co dělat s válkou?“

„Nevím, pane.“

„Válka není milá!“ Vane už byl zase rozdrážděný. „Válka je krvavá, Same. Je posledním útočištěm politiků. Válčíme, když nic jiného nefunguje. Myslíval jsem si, že je krásná! Praporce a rytířství a slávou oděni jezdci, ale není! Je to jen krev a bolest a spálená těla. Není na ní nic pěkného, Same! Není! Ale tahle je nezbytná, jestli všichni ti parchanti nemají nakazit kolonie republikánstvím. A když se k nim budeme snažit chovat mile, tak uspějí. To chceš tuhle válku prohrát?“

Sam musel při nezvyklé naléhavosti v pánově hlasu uvažovat, proč přesně seržant Scammell od kapitána dostal peníze. „Ne, pane. Nechci prohrát.“

Vaneova poslední dobou tak nepředvídatelná nálada se opět zklidnila. „Promiň, Same. Neměl jsem na tebe včera křičet.“ Vane se odvrátil, aby mu při trapné omluvě nebylo vidět do tváře. Znovu se dotkl vyčištěného kabátce. „Ty musíš dneska být vymakarónovaný?“

„Ano, pane,“ odpověděl Sam už vřelejším hlasem.

„Tak to bych na sebe ty nesmysly měl navléct také.“ Vane se odmlčel. „A Same?“

„Pane?“

„Jsem rád, že Sacha... Maggie odjela s Leem.“

„Díky, pane.“

„A teď zmiz, ty mizero.“ Vaneovi se zřejmě ulevilo, že napětí mezi nimi skončilo. „A ne abys při večeři rozlil víno.“

Sam se zazubil. „Ne, pane.“

Byla to opulentní hostina, ke které posloužilo šest dlouhých stolů poskládaných do tvaru podkovy, aby se k nim vešli všichni pozvaní vyšší důstojníci i se sluhy. Do města z floty zakotvené v Delawarské zátocce dorazil lord admirál Howe v doprovodu mnoha svých

námořních důstojníků. Sam i ostatní vojenští sluhové dolévali víno a podávali kousky hovězího, skopového i hus.

Večeře se pořádala z jistého důvodu, sir William se však zdráhal jej odhalit, než se ovíněným mužům zlepší nálada. Raději naslouchal rozhovorům kolem sebe a podívoval se bojechtivosti svých velitelů. Připíjelo se na Křivé poleno a sir William cítil, jak se tihle muži nemohli dočkat, až je pustí ze řetězu. Vyhlídka na zapojení Francouzů je ani za mák neodradila. Většina pochybovala, že k němu dojde, zbytek by to rovnou uvítal. „Ať si přijdou,“ zavrčel plukovník. „V zabíjení žabáků jsou přece Angličané dobří!“

Důstojník od námořnictva při plukovníkových slovech zajásal a navrhl, že pokud by Francie válku vyhlásila, měl by se uspořádat velký večírek na oslavu takové příležitosti tradiční nepřátele Britů pobít. „Večírek, jaký Amerika ještě nezažila!“ Plukovník pozdvihl sklenku. „Na Francouze, pánové, ať přijdou na porážku!“ Ozval se nadšený potlesk. Lord admirál Howe, který sdílel bratrovu touhu po míru, se k němu nepřidal.

Lord Robert Massedene omluvně před sirem Williamem pokrčil rameny. „Uspořádal byste takový večírek, pane?“

„K oslavě blížícího se pádu Francouzů? Je to krásná představa, jenže tu nebudu abych mohl něco takového udělat, Roberte. Přijali moji rezignaci a nahradí mě sir Henry Clinton, jakmile dorazí lodí z New Yorku. Mohl bych vás požádat o trochu omáčky?“ Prosbu o omáčku vyslovil stejně bezstarostným tónem, jako když potvrzoval zvěst o tom, že skutečně odchází.

Omáčník nikdo neposunul.

Kolem sira Williama se rozhostilo ticho, které se šířilo dál, jak se ta novina šeptem šířila podél stolů dál.

„Samozřejmě,“ předstíral sir William, že si šokovaného ticha nevšiml, „zůstanu v Americe dál jako mírový zřízenec. Myslím si ale, že by bylo vůči siru Henrymu strašlivě nefér, kdybych zůstal ve Filadelfii. Takže New York, obávám se. Nikdy jsem to město neměl nijak zvlášť v lásce, ale,“ odmlčel se, když se zamyslel nad tím, že navzdory všem těm rokům bojů a po všech jejich vítězstvích Britové stále byli přišpendleni ve svých třech maličkých

enklávách na okraji kontinentu, „obávám se, že není příliš na výběr. „Mohu vás požádat o tu omáčku, Roberte?“

„Omáčka, pane,“ podal mu ji lord Robert Massedene.

Sira Williama zaplavily sborové protesty. Celý večírek uspořádal právě kvůli oznámení svého blížícího se odchodu a hrůza, kterou vyvolalo, jím pohnula. Muži, kteří ho pobízeli k větší důraznosti, teď protestovali proti jeho odchodu. Sir William pozdvihl paži, aby ten hluk zastavil. Nikdo ho neuposlechl. Setřel si z oka slzu. „Až doteď si lidé stěžovali, že chrápu z věčného spaní. Není to tak, Kite?“

Vane zrudl. Nenapadlo ho, že by urážlivé verše, které sám tak nadšeně pomáhal šířit, dojdou až k uším sira Williama.

Sir William viděl, jak zčervenal, a zasmál se. „Shledával jsem to docela zábavným. My oba!“

Vane byl pro jednu na rozpacích. „Budete nám chybět, pane. Vy oba.“

„Brzičko, brzičko zapomenete,“ řekl sir William a zároveň doufal, že to není pravda.

„Ale nenecháme vás odejít, pane,“ zatukal Vane na stůl lžící, čímž si vyžádal od ostatních důstojníků klid. „Nenecháme sira Williama odejít,“ začal znovu, „aniž bychom mu dopřáli ten nejlepší večírek na rozloučenou, jakou tyhle kolonie kdy zažily!“

Návrh se setkal s hlasitým jásotem. Sir William skromně zavrtěl hlavou. „Budete slavit můj odchod?“

„Vaše triumfy, pane,“ odpověděl Vane pevně.

Sir William se zasmál. „Tak to bude velmi krátký večírek, Kite. Co se bude podávat? Skromný koláč?“

„Ne!“ zaprotestoval Vane dost nahlas, aby se Sam, zaneprázdnění u bočního stolu, otočil čelem k hostům. Vane, který od sira Williama potřeboval laskavost, spustil z paměti naučenou chvalořeč. „Co jste přišel do Ameriky, pane, čelil jste šestkrát nepříteli v otevřené bitvě. Každá jedna skončila vítězstvím, pane. Dobyl jste New York a Filadelfii. Od Bunker

Hillu až po Germantown jste neporažen, pane. Proto navrhuji oslavu, která se vyrovná triumfům starého Říma!“

„Souhlasím!“ vykřikl kapitán námořnictva a všichni hosté, tentokrát včetně admirála, začali na podporu statečných slov tlouct do stolu. Sir William se cítil trapně, ale měl radost.

„Na mou duši, Kite, od vás to zní uvěřitelně!“ Tvář sira Williama posmutněla.

Vane zvedl ruku, aby zarazil rámus v jídelně. „Hlasuji pro návrh, pane.“

„Vstaň, Kite!“ vykřikl kdosi a ostatní přizvukovali, dokud neodsunul židli a neutišil gestem místnost.

„U Bunker Hillu jste, pane, ovládl bitevní pole a udržel ho. Z Brooklynských výšin nepřátelé utíkali jako zmatená chátka. Na Bílých pláních jste je svrhl z jejich opevnění. U pevnosti Fort Washington se vám vzdali tři tisíce nepřátel. U Brandywine jste je obrátil na panický útěk a porazil. Dobyl jste jejich takzvané hlavní město. Nikdy jste nebyl poražen.“ Vane znovu zastavil potlesk. Rozhlédl se po místnosti. „Je někdo proti návrhu?“

„Ne!“ zvedl se souhlasný řev. Shovívavá opatrnost sira Williama utonula v láskyplném přílivu, který jej obklopil.

„Myslím, pane,“ uklonil se Vane siru Williamovi, „že návrh byl schválen. Oslavíme vaše vítězství příhodným způsobem.“

Sir William se na Vanea smutně, avšak vděčně usmál. „Možná bychom raději mohli oslavit mír, Kite?“

„Vítězství je mír,“ vyslovil Vane své heslo a místností opět zazněl jásot.

Zatímco se po skončení večere většina hostů spokojeně povalovala s portským a brandy, sir William se vydal na svoji obvyklou procházku zahradami. Rád se procházel o samotě, dnes večer však Vane prosil o výsadu ho doprovázet.

„S potěšením přijímám!“ usmál se sir William, stále pohnutý Vaneovým do nebe volajícím lichocením. „Bylo hezké, že mi tleskali, drahý Kite, ale stěží příhodné.“

Vane se usmál. „Proč, pane?“

„Tři tisíce zajatých u Fort Washington stěží vykompenzují šest tisíc mužů ztracených u Saratogy.“ Pár kroků sir William ušel v tichosti, zatímco jeho pes, kvůli kterému se tahle večerní procházka konala, prohledával nedaleká křoviska. „Naší jedinou šancí na úspěch je, aby povstalci přijali podmínky míru.“

„Když to říkáte, pane.“ Vane nesouhlasil, nechtěl to však dát najevo.

„A Francouzi se nemůžou dočkat, až se k tanci připojí,“ promluvil sir William smutně.

„Možná že povstalci mírové podmínky zváží, když jim dopřejeme další porážku, pane?“

Sir William se hořce rozesmál. „Myslím, že úplně stejný rozhovor jsme vedli před šesti měsíci? Ještě jedno vítězství a pak nastane mír, říkali jsme si, ne? Dostali jsme své vítězství a moc nám to nepomohlo, takže možná máš pravdu. Možná bych vás, horké hlavy, měl chvíli nechat převzít otěže. To bys přece rád, Kite? Víím, že něco bys po mně rád, nebo jsi mi snad tak obratně lichotil jen tak z dobré vůle?“

Christopher Vane se donutil usmát. „Myslel jsem, že jsem nenápadnější, pane.“

„Ne.“ Sir William pár vteřin rázoval po trávniku v tichosti, pak pohlédl stranou na svého štábního důstojníka. „Když jsem tě jmenoval, poté co ses loni v létě zachoval tak velice statečně, Kite, co jsi doufal, že se stane?“

„Stane, pane?“

„Jaké jsi měl ambice?“

Zdalo se, že se Vane cítí trapně. „Potěšit vás, pane.“

„Tvá práce mě těší. Velice. Jsi velmi výkonný,“ usmál se sir William. „Občas mě pokouší myšlenka, že je to kvůli tvým zkušenostem z úctárny, není-li to ode mě nefér?“

Vane nesnášel, když mu někdo připomínal obchodnickou minulost jeho rodiny, ale tenhle fakt popřít nemohl. „Není to nefér, pane, ne.“

„Ale svým způsobem jsem zklamaný.“ Sir William na Vanea laskavě pohlédl, jako kdyby se mu snažil říct, ať si kritiku nebere příliš k srdci. „Válka je pro tebe osobní křížovou

výpravou, a to ona není. Jsme jen nástroji politiky, nic víc.“ Vrchní velitel se zastavil a obrátil na Vanea. „Takže mi lichotíš, doufáš, že mě obměkčíš, a já se obávám, že je to kvůli tvé další osobní mstě. O koho jde tentokrát?“

Vanea pokárání vyděsilo. Na okamžik se octl v pokušení své mise se vzdát, jenže zvětřil pach zrady a byl přesvědčený, že když se zdrojem toho zápachu skoncuje, může vychýlit křehkou rovnováhu mezi vítězstvím a porážkou. „Nevím, jestli je to osobní msta, či nikoliv, pane. Ale vím, že minulý podzim byl náš útok na pevnosti vyzrazen. A také vím, kdo pevnostem varování přinesl.“

Musel zřejmě sira Williama překvapit, protože vrchní velitel jako by oněměl. Trochu sebou trhl, což byla jeho jediná reakce, potom si promnul záda, která ho posledních pár dní trápila.

„Mluvím o zradě, pane,“ zazněla ve Vaneově hlase naléhavost.

„Ano, to asi ano.“

„Člověk, který varování doručil, pane, musí mít ve městě spojence. Chci vaše svolení toho muže vypátrat a vyslechnout.“

„Tak muže, říkáte?“ ptal se sir William spíše ze zdvořilosti než nějak naléhavě.

„Ano, pane.“

Sir William se prohnul v zádech a zadíval se na nejvyšší větve jabloně, jejichž květy vypadaly jako pupeny hustě poseté kudrlinky. „Kolik duší žije ve Filadelfii? Třicet tisíc? Dalších deset tisíc v okruhu pár mil? A možná třetina z nich tíhne k věci rebelů. Neumím si představit, že najít jediného z nich by naší věci nějak pomohlo.“

„Pane!“ Vane promluvil možná o jeden tón příliš ostře, přiměl však sira Williama podívat se mu do očí. „O vašich plánech věděla jen hrstka lidí, pane. Jenom hrstka! To nejsou tisíce!“

Sir William, když nemohl uhnout od tématu, pomalu zase vykročil vpřed. „A jak jsi se dozvěděl o existenci tohoto muže?“

„Přiznal se jeden vězeň, pane.“

„Ach!“ Sir William konečně projevil záblesk zájmu. „A co toho muže pohnulo k takové nelojalnosti?“

„Chtěl svobodu, pane.“

„A ty jsi mu ji dal?“ zarazil se sir William před důkazem takové prodejnosti.

„Řekl jsem, že za něj u vás ztratím slovo, pane, to je vše.“

„Rozhodně se nebudu handrkovat o jeho svobodě s mužem, který zradil svou věc! Rozhodně ne! Krom toho, podobný člověk by řekl cokoliv, aby získal výhodu. Cokoliv!“

„Věřím mu, pane.“ A Vane mu skutečně věřil, protože poručík James Lynch už ležel pohřbený v hromadném hrobu na západ od města. Vedení věznice, které mělo dost vlastních hříchů, které bylo třeba skrývat, Vaneův příběh nijak nezpochybňovalo. Lynch napadl britského důstojníka a Lynch zemřel. Věc byla uzavřena.

Sir William zřejmě Vaneovo naléhavé postavení se za pravdu vězňových slov přijal. „Takže co vám tenhle nelojální zajatec doznal?“

„Jmenoval muže, který varování do pevnosti Fort Mercer přinesl, pane. Převozníka jménem Davie Logan. Žije proti proudu řeky, má jedno oko a zlomený nos.“

Poslední detaily nešly Vaneovi z úst zrovna přesvědčivě, sira Williama však pobavily. „A co bys chtěl s tímhle jednookým převozníkem s křivým nosem dělat?“

„Mluvil jsem s rangery, pane, a tvrdí, že bychom měli být schopní toho Logana najít. Byli tím nadšení, pane. Víím, že sám Logan není důležitý, ale měli bychom zjistit, kdo mu poskytoval informace. Kdyby se mi to podařilo, pane, tak můžeme najít osobu, která celou zimu zrazovala všechny naše plány.“

Sir William si povšiml, jak muž, který údajně vyrazil útok na pevnosti, najednou mohl za každý zimní neúspěch, nic však ohledně tenkého ledu Vaneových argumentů nepoznamenal. Namísto toho zavrtil špičkou boty v trávniku. „Mluvil jsi s rangery?“

„Ano, pane.“

„To od tebe bylo unáhlené.“

Slova byla pronesena jemně, Vane v nich však rozpoznal další výčitku. Tak tvrdě se předtím snažil obnovit pochlebováním svůj starý, uvolněný vztah s vrchním velitelem. Teď vrchnímu veliteli nabídnul uvěřitelnou omluvu za to, že v nich vzbouzel touhu po odplatě. „Chtěl jsem jen využít jejich znalosti okolí, pane.“ Sám zaslechl rozpačitost vlastního hlasu, a tak se na sira Williama sklesle usmál a uchýlil se k prostému přiznání pravdy. „Vlastně to tak není, pane. Chci jet s rangery na sever a toho Logana najít, k čemuž potřebuji vaše svolení. Zvládneme to během jediného dne, pane, a rangeři věří, že budeme úspěšní.“

Sir William urazil tiše pár kroků s rukama sevřenýma za zády. „Obávám se, že se ti to nebude líbit, Kite, ale musím ti zakázat dál se touhle záležitostí zabývat.“

„Zakázat?“ nedokázal Vane zakrýt úžas.

Sir William omluvně pokrčil rameny. „Nesmíš se nechat podobnými záležitostmi příliš unést. Nepřítel má špehy, ano. Ale to my také. Jak jinak bychom nachytali ty ubožáky u Křivého polena?“

„Ale tenhle zrádce je vám moc nablízku, pane. Nebezpečně nablízku!“

Odpovědi sira Williama zabránily dveře, které se otevřely na horní terase. Po admirálsku vyparáděný lord Howe se na mladšího bratra zamračil. „Zatracená záležitost, Willie.“

„Richardé?“

„Námořní plášť a klobouk. Oboje zmizelo! Ten tvůj chlapík Ewans přísahá, že je pověsil v síni. Chtěl jsem se zeptat, jestli sis je nepůjčil?“

„Obávám se, že já ne,“ roztáhl sir William ruce na znamení nevědomosti.

„Zatracení zloději!“ vrátil se admirál s vrčením zpět do domu.

Sir William navázal na přerušenu konverzaci a smutně pohlédl na Vanea. „Možná si zasloužíte vysvětlení, Kite.“

„Byl bych za něj velmi vděčný, pane.“

Sir William sraštil čelo. „Tytéž zprávy mi asi tři nebo čtyři měsíce zpátky přinesl Otto Zeigler. Nevěděl o tom Loganovi, ale věděl dost, aby mě to rozesmutilo.“ Sir William pokrčil rameny. „Nic jsem neudělal. A měl jsem pro to své důvody.“

Vane vycítil, že se mu generál svěřuje hluboce důvěrně, a tak zůstal zticha.

Sir William hleděl na světlou trávu, kterou zimní měsíce poničily. „Jak říkáš, o útoku věděla jen hrstka lidí; všichni důstojníci, kterým naprosto důvěřuji. Řekl jsem o tom však ještě jedné další osobě.“

„Ach.“ Vane ucítil trapné pocity mladíka, kterému se starší muž svěřuje se svojí slabinou.

„Ano. Ne že by Lizzie byla zrádkyně, to je nesmysl! Ale umí být nediskrétní a strašlivě se sblížila s Marthou Crowlovou!“ Sir William se smutně usmál. „Vím, že nemáš Vdovu rád, ale já ano. Opravdu ano.“

„Miluj své nepřátele? Čiň dobro těm, kteří tě nenávidí?“

„Jedna z věcí, které se mi na paní Crowlové obzvláště líbí,“ odpověděl sir William škodolibě, „je, že je téměř jediná z mých nepřátel, která přede mnou necituje z Písma. Nemám však nejmenší pochybnosti o tom, že by svým přátelům vyzradila mé plány.“

„A vy byste něco takového nechal nepotrestaného?“ zeptal se Vane trochu příliš silným hlasem.

„Byla to má chyba, Kite. To já jsem se zradil, a nemůžu připisovat vinu nepokryté povstalkyni, pokud mojí hlouposti využije.“ Sir William pokrčil rameny. „Troufám si tvrdit, že kdybys našel svého jednookého převozníka a přesvědčil ho, aby mluvil, dovedl by tě k paní Crowlové. Avšak nevím, k čemu by nám to posloužilo. Podruhé už nás zradit nemůže, ne pokud se opět nedopustím nediskrétnosti. Ne, Kite, musím tě požádat, abys nic nedělal.“ Četl v tváři svého pobočníka zklamání. „Krom toho nechci pokazit navrhovaná mírová jednání. A paní Crowlová mi s nimi byla moc nápomocná, velice nápomocná!“

„Nápomocná?“ nedokázal Vane opět zakrýt úžas.

„Je užitečné znát náhled nepřítele,“ prohlásil sir William nadšeně, „a když se teď Charlie vrátil k povstalcům, nejspíš nenajdu nikoho lepšího než paní Crowlovou.“ Sir William se zachichotal. „Slyšel jsem, že si s sebou Charlie vzal svoji děvku?“

„Ano, pane.“ Vanea stála celých pět guinejí.

„A bude na generála Washingtona naléhat kvůli míru.“ Když teď tak zoufale po míru toužil, neměl náhle sir William problém označovat nepřátelského velitele jeho řádnou hodností. „Paní Crowlová je ohledně šancí na uzavření té smlouvy velmi optimistická. Její názory mě povzbuzují, opravdu ano.“

„Jistě, že vás povzbuzuje, pane,“ odpověděl Vane zahořkle. „Dokud budeme věřit, že může nastat mír, těžko budeme doopravdy válčit.“

Sir William se pobočnickovu skepticismu shovívavě pousmál. Ani zdaleka tím Vanea neuklidnil, naopak ho popíchl k jednomu z jeho netaktních výlevů, kterých pak tak často litoval. Ranilo ho odmítnutí jeho žádosti vydat se na lov s rangery, a přestože stále mohl využít vědomostí Ezry Woollarda, Vane se domníval, že rychlejších výsledků by dosáhl s pomocí majora Williama Moira a jeho pomstychtivé loajalistické jízdy. „Předpokládám, pane, že sir Henry Clinton by mohl mít na ty zrádce jiný názor?“

Tvář sira Williama okamžitě proměnil hněv. „Sir Henry mě ještě nevystřídal a nestane se tak, dokud neusoudím, že je čas se tohoto velení vzdát. Nebudete si se sirem Henrym na tohle téma dopisovat. Ani na žádné jiné!“ Sir William byl příbuzný s králem, byť jen z druhé strany postele, a příležitostně uměl projevit nanejvýš královskou a mrazivou povýšenost. Stejně tomu bylo v tomto případě. „Nezapomeňte na své postavení, kapitáne Vane! Jste jedním z mých pobočníků, protože jsem vás jím jmenoval, a stejně tak snadno vás zase můžu uvrhnout do zapomnění!“

Vane si uvědomil, že zašel příliš daleko, a začervenal se. „Omlouvám se, pane.“

Sira Williama kajícností však neukonejšil. „Na tuhle záležitost zapomenete! To je rozkaz!“

Vanea přísné pokárání zhrozilo. Tenhle vlídný muž nařizoval Vaneovi zapomenout na zradu, aby ochránil svou milenkou a mohl dál následovat chiméru míru. Vane předstíral poslušnost. „Ano, pane. Samozřejmě.“

„Jestli mě neuposlechnete, kapitáne Vane, pošlu vás zpátky k regimentu. Nepostoupíte ani o píd', ani o píd'!“

Opět mezi nimi zavládl chlad, propast mezi muži, kteří si byli v nadějných dnech minulého podzimu tak blízcí. Když sir William ještě věřil, že pád Filadelfie obnoví v koloniích mír a štěstí.

Mír však nenastal a štěstí teď představovalo pálení povstaleckých zajatců ve stodolách plných slámy, sir William se však svého snu o přátelství nevzdal. Kapitán Vane však jeho sny nesdílel, a Vane se rovněž nedal tak snadno podvést. Sir William zmínil Vdovu, a podobná zmínka mohla Vaneovu touhu po pomstě jen přiosčřit. Pokud se mu jí nedostane rychle za pomoci jízdní patroly podél říčního břehu, možná ji nalezne blíže díky vědomostem předáka v docích. Sir William toužil po míru, Vane však chtěl vítězství, a také že ho získá.

Třicet čtyři

Abel Becket, oděný ve svém obvykle střízlivém oděvu se staromódním černým šátkem, kráčet s Jonathonem podél nábřeží ve stínu uvázané obchodní lodi a měl neobvykle výřečnou náladu. „Vezla hotové zboží na plantáže na Antiguu. Hodiny, chronometry a navigační zařízení z Londýna. Emailovaná pouzdra na hodinky ze Švýcarska, francouzské sklo, čepele mečů z Rakouska; luxus, a to všechno na Antiguu! Zapamatuj si to!“

„Nezapomněl jsem, jak obchodujeme, pane.“ Jonathon dusal po boku strýce a vzhlížel k solí pokrytému trupu *Deirdre-Ann*, obchodního plavidla právě nakládaného zbožím z Becketova skladu.

„Tohle zboží jsme nakoupili za londýnské kovové mince a na Antiguu jej doručili díky nám.“ Abel Becket jméno ostrova stále opakoval se svého druhu úžasem, že si tak malé místo může dovolit tolik luxusu. „A plantážníci z Antiguy nám zaplatili melasou, rumem, indigem a nenařezaným mahagonem.“

„Stejně jako vždy, pane.“

Abel Becket předstíral, že si synovcova sardonického tónu nevšiml. „A odsud poveze nařezaný mahagon, ořech, dub a semena lnu do Evropy. Obchod, Jonathone, obchod! To je míza tohohle pobřeží.“

Jonathon se obrnil vůči kázání, které muselo přijít. Strýc totiž v těch dnech nevynechal jedinou příležitost vysmívat se synovcově příslušnosti k povstalcům. „Ne svoboda, Jonathone, ale obchod! Svoboda je heslo, kterým politici burcují davy! A až povstání skončí, můj chlapče, dav bude pořád dav, cena chleba se zdvojnásobí a zbohatnou jen právníci. Svoboda je slovo, které se razí na mince, jenže ty mince se vydělávají obchodem, Jonathone, obchodem!“

„Jak mi rád připomínáte, pane.“ Jonathon už té propagandě navykl. Upínal pohled směrem k obchodním lodím, které na řece čekaly, až na ně přijde řada u mola, nezajímali ho však tihle velcí hybatelé obchodu; pokoušel se spatřit člun Caroline. Nicméně jediným pohybujícím se plavidlem byla britská šalupa, která s roztaženými horními plachtami klouzala z kotviště na jih, jedna z nekonečných hlídek, které měly odradit povstalecké dělové čluny, které stále dolní tok řeky trýznily.

„Zvládneš jednání na molu?“ zeptal se Abel Becket Jonathona ve vzácném záchvěvu starostlivosti.

„Zvládnou, pane.“ Jonathona rozedřený pahýl stále trýznil bolestí, byl však odhodlán ji překonat. Každého rána kožený košíček dřevěné nohy potíral máslem, aby snížil tření, ale i tak měl do pár minut pocit, jako by ho do syrového masa bodaly ohnivé jehlice. Trval na tom, že se zbaví berlí a vystačí si s holí.

Můstek z mola na loď byl strmý, ale ohrazený dřevěnými latěmi a provazovým zábradlím. Jonathon se přinutil vystoupat vzhůru, ignoroval bolest v pahýlu a odhodlal se nedat najevo žádnou slabost před britskými námořníky, kteří pod pečlivým dohledem Ezry Woollarda spouštěli svázané štosy dřeva do nákladního prostoru *Deirdre-Ann*. Po obou stranách otevřených příklopů stála děla, němé svědectví o nebezpečí ze strany amerických privatérů. Na mřížích kolem stěžně ležely vyskládané koule.

Woollard se na Jonathona důvěrně zazubil. „Jste mrštný jako veverka, pane Jonathone.“

Jonathon potlačil svoji instinktivní nechuť ke strýcově předákovi, který kdysi, když se mu lépe dařilo, žádal o ruku Caroline. „Dělám, co můžu, pane Woollarde.“

„Brzo budete šplhat po provazových žebřících!“ Woollard se vědoucně, posměšně zachechtal, načež se obrátil, aby zařval rozkaz na muže zdvihající cenné dřevo lany komplikovaně vpletenými mezi latě. Bývaly časy, kdy podobné výjevy představovaly Jonathonův denní chléb, kdy sám dohlížel na nakládku, aby zabránil krádežím ze strany kapitánů i dělníků z doků, teď mu to však bylo jedno. Pozoroval, jak statní chlapi valí velké sudy sušeného hovězího na zád', jak je do pevného nákladového prostoru spouštěno množství tun čerstvé vody.

„Uvažoval jsem, že bych si otevřel opravdový obchůdek,“ řekl Abel Becket. „Jsou tu tací kapitáni, kteří nechtějí nic víc než zůstat co nejdéle v přístavu, za záminku jim postačí i rozbitá přezka na botě.“

„To ano.“

Becket se na synovce usmál. „A napadlo mě, že bys pro mě ten obchod možná mohl zařídit? Co takhle použít ten starý obchod s lany? Bude potřebovat jenom trošku omítnout.“

„To bych rád, pane.“ Jonathon musel předstírat nadšení svým návratem k práci, byla to však jen zástěrka, protože ani ne za týden měl podepsat papíry ohledně dědictví po otci, a toho dne, pokud Sam sehnal námořnický převlek, Jonathon opustí Filadelfii a zapomene na všechno, co souvisí s obchodem. Odcestuje na sever s Caroline, na sever k povstaleckému vojsku, a teprve až boje skončí a celá velká věc se rozhodne, vrátí se pro to, co z jeho majetku zbude, zbude-li ovšem něco.

Avšak přiznat to strýci by bylo jako hrát si s ohněm, protože strýc by něco takového nikdy nedovolil. A proto se musel Jonathon ještě pár dní, které odpočítával s chtivostí vězně před propuštěním, přetvařovat, předstírat nadšení nákupem konopí, dehtu, indiga, plátna a dřeva. To jediné, o čem však snil, byla Caroline a vítězství.

Becket se přikrčil pod zádí, ledabyle zaklepal a otevřel naleštěné dveře s vysokým prahem. „Dobré odpoledne, kapitáne.“

„Pane Beckete! Je mi potěšením, pane!“ Vysoký, šedovlasý muž s větrem ošlehanou tváří si založil Bibli, jejíž četbě se předtím věnoval, a natáhl ruku k pozdravu. „A to je váš synovec?“

„To vskutku je.“ Abel Becket v ten moment dokonce vypadal, že je na synovce pyšný. „To je kapitán Carroll, Jonathone, pán *Deirdre-Anny*.“

„Krásná loď, pane.“ Jonathon měl pocit, že se od něj taková slova očekávají.

„Ano, to je. O těchhle letnicích jí bude šest let a není postavená z ničeho jiného než z toho nejlepšího anglického dubu.“ Kapitán Oscar Carroll mluvil tichým hlasem, který zvláště kontrastoval s tvrdým obličejem. Sužoval ho rovněž tik, díky kterému v zneklidňujících záchvatech mrkal levým okem, jako kdyby někoho stále o něčem důvěrně ujišťoval. „Podle vašeho strýce jste docela nadějný obchodník, pane Jonathone?“

„Strýc je příliš laskavý, pane kapitáne.“

„Je to dobrý život, obchodničení, ale ne tak dobrý, jako tenhle, he?“ pokynul kapitán Carroll ke své kajutě coby důkazu. Ta skutečně vypadala jako pohodlné a útulné místo.

Byla obložená světlým dubem, na kterém visely zarámované malby mořských oblud. Okna shlížela na lodě uvázané na řece a Jonathon poté, co se směl posadit, toužebně hledal malý člun s tmavou plachtovinou. Strýc s anglickým námořním kapitánem mluvil o Londýně a o obchodnících, kteří měli kanceláře na Fish Street Hill a Pudding Lane. Nálada v Londýně, tvrdil kapitán Carroll, byla podrážděná. Povstání narušovalo obchod. Někteří kupci si stěžovali, že armáda není schopná postavit rebely rychle do latě, zatímco jiní zase tvrdili, že vojsko předně nikdy nemělo být vysláno. „Vaši povstalci mají v Londýně příznivce. Stojí nás dost peněz a jsou tací, kteří si nemyslí, že za to tahle hra stojí!“

„Dábel nikdy netrpěl nedostatkem stoupců,“ pronesl Becket ponuře. Odmlčel se, zatímco stevard přinesl v plechovce horký, slazený čaj. „Dělali vám nějaké problémy korzáři?“ zeptal se Becket kapitána s obavami.

Carroll zavrtěl hlavou. „Osobně jsem letos žádného ani nezahlédl, ale slyšel jsem, že u ostrovů před měsícem zajali krásné plavidlo z Bristolu.“ Kapitán, jehož tvář se chvěla v nedobrovolných křečích, si nacpal malou dýmku, pak si připálil od kryté svíčky, která tam zřejmě hořela přesně pro tento účel. „Ale severní cesta domů je bezpečná.“

„A zprávy ohledně Francouzů?“

„Ostražité, ostražité.“ Carroll po záhadné odpovědi vypustil obláček aromatického dýmu, který se v kudrlinkách kroutil pod natřenými trámy kajuty. „V Londýně se mluví o tom, že by Filadelfie mohla být opuštěna, pane Beckete.“ Bylo zřejmé, že Carroll zvěst nadhodil, aby viděl, jak bude prominentní lojalistický obchodník reagovat. „Slyšel jsem, že jestli Francouzi vyhlásí válku, budeme potřebovat vojáky na ostrovech, a jen sám Pán ví, kde vezmeme další muže.“

„Ne z filadelfské posádky,“ popíral Becketův tón vzdorovitě zjevné.

„Když to říkáte.“ Kapitán Carroll se přesto zdál na pochybách.

Abel Becket, který zaznamenal váhavý Angličanův tón, hájil svůj argument. „Souhlasíte, že Britové jsou odhodlaní kolonie udržet? Pokud ano, jak mohou opustit největší město v Americe? Ne, kapitáne, Filadelfie je v bezpečí.“

„Už kvůli vám se za to modlím. Pomáhal jsem odvážet lojalisty z Bostonu a nebyl to veselý den, pane Beckete, vůbec ne!“

„Filadelfie opuštěna nebude,“ použil Becket svůj nejrozhodnější tón.

„To jsem rád.“ Carroll opustil téma a pohlédl na Jonathona, který dosud seděl v tichosti. Kapitánova šubající se tvář jako by na Jonathona zamrkala. „Slyšel jsem, že jste k tomu zranění přišel po boku povstalců, pane Jonathone?“

„Ano, pane.“

„Hloupost v mládí vede k moudrosti ve stáří, ne snad, pane Beckete?“

Abel Becket na samolibé rčení neodpověděl, namísto toho pohlédl na synovce. „Už ses poučil, ne snad, Jonathone?“

„Poučil jsem se, že se nemám blížit k pěchotě s nabitými mušketami.“

Kapitán lodi Jonathonův vtípek odměnil úsměvem. „Přinejmenším v Londýně nebude žádná pěchota, která by vám dělala problémy, to je jisté.“

To slovo viselo v kajutě jako kouř z kapitánovy dýmky. „Londýn?“ zaskuhral Jonathon.

„Omluvíte nás, kapitáne Carrolle?“ požádal Abel Becket.

Carroll přešel pohledem ze strýce na synovce a přikývl. „S potěšením, pane. S potěšením.“ Carroll sklouzl z lavice a shrbený se protáhl dveřmi do jarního slunečního svitu, ve kterém stále pokračovalo nakládání.

Za dveřmi zapadla petlice. Na strop kajuty se z vodní hladiny za zádí odrážely vlnky světla. Z paluby nad nimi doléhal hluk dupání nohou a skřípání rumpálů, ale Jonathon, větrící pohromu, nevnímal nic než strýcovu úzkou tvář. „Londýn?“

„To sis na jedinou chvíli myslel, že ti dovolím převzít podíl z mého obchodu a odevzdat ho se všemi zisky povstalcům?“

Jonathon se třásl. „Londýn?“ Zdálo se, že nedokáže říct nic jiného.

„Jsi nemocný, hochu!“ promluvil Abel Becket nejtvrdějším hlasem, jakého byl schopený. „Nemocný neložností! Tu nákazu přenáší tvoje sestra a ta kurva, které píšeš... ach ano, vím o tvých dopisech! Potřebuješ karanténu a při Bohu samotném se ti jí taky dostane!“

„Nemůžete...“

„Já jsem tvůj opatrovník. Dělán, co je pro tebe nejlepší.“ Strýc se přes stůl zahleděl do synovcovy tváře. „Proboha, chlapče, víš, jakou laskavost ti nabízím? Londýn! Nejskvělejší město na světě! Sám jsem nikdy nedostal takovou příležitost, nikdy!“ Abel Becket z vnitřní kapsy vytáhl štos papírů. „Tady máš šek s dostatkem peněz na skromné dvanáctiměsíční vyžití. Dopis, který tě představí panu Johnu Martinovi v Andělské pasáži. Budeš žít s jeho rodinou a pracovat v jeho účtárně!“ Abel Becket se nenadále na svého synovce usmál. „Pan Martin, můj drahý přítel, má dceru. Bylo mi řečeno, že to vůbec není ošklivá dívka a...“

„Ne!“ Jonathonův protest se netýkal jen vyhlídky na svatbu s londýnskou dívkou, ale celého tohoto osudu, který se před ním tak nečekaně objevil.

„Opatrně!“

„Zůstanu tady...“

„Uděláš, co ti nařizují!“ bouchl Abel Becket do stolu, až plechovka s čajem zarachotila a figurky na šachovnici se zatřáslly. Už jste mě neuposlechl jednou, pane, a znovu se tak nestane. A byl jste potrestán! Pán vás potrestal tím, že vás připravil o nohu, a pokud se znovu vydáte cestou neposlušnosti, nepochybuji, že vás připraví o život! Půjdete do Londýna, pane, a tam, v srdci světového obchodu, se stanete mistrem obchodnického řemesla. „Tady máte peníze, a tady máte doporučující dopis,“ přisunul papíry přes stůl. Věci vám přinesli na palubu už před hodinou. Přiložil jsem k nim Bibli, kterou budete číst každý den...“

Jonathon slova Abela Becketa přerušil, když se navzdory bolesti v rozedřeném pahýlu vrhl podél naleštěné lavice ke dveřím kajuty, než se však stihl dostat byt' jen k okraji stolu, dveře se prudce otevřely a stanul v nich červenokabátnický důstojník. Jonathona to natolik překvapilo, že ztuhl na místě.

Kapitán Vane zřejmě napjatou atmosféru v kabině vůbec nevnímal. Přikývl na pozdrav Abelu Becketovi. „Papír, který jste chtěl, pane.“ Vyndal z kapsy složený dokument a podal ho obchodníkovi. Oficiální propustka, pane. Nenechal jsem ji podepsat sirem Williamem osobně, ale myslím, že shledáte, že kontrolou projde.“ Vane pohlédl na Jonathona. „Vy musíte být Jonathon?“ Jonathon neodpověděl, Vaneovi to však zřejmě nevadilo. „Jste šťastný mladý muž.“

„Šťastný?“

Vane ukázal na papír, který už studoval Abel Becket. „Jste volný, pane Jonathone. Už nejste zajatcem armády jeho veličenstva, a tím pádem smíte opustit město. Věřím, že je všechno v pořádku, pane.“ Poslední slova adresoval Abelu Becketovi, který papír s úsměvem schoval do kapsy.

„Děkuji vám, kapitáne Vane.“

Vane zaváhal. „A pan Woollard?“

„Má rozkaz říct vám vše, co si budete přát vědět.“ Becket počkal, až Angličan zmizí, potom pohlédl na synovce. „Pořád chceš utéct? Slyšel jsi kapitána Vanea. Jsi teď svobodný muž. Můžeš odejít z kajuty, ale pochybuji, že ti kapitán Vane či Ezra Woollard dovolí opustit palubu.“

Jonathon zůstal v klidu. Věděl, že v daný okamžik nemůže nic dělat.

Abel Becket spatřil, že synovcův odpor zlomil, a usmál se. „Pan Martin tě za rok pošle zpátky, pokud tedy neshledá, že stále sympatizuješ se zrádci, v tom případě si tě dle mého přání ponechá v Londýně.“ Becket se naléhavě nahnul dopředu. „Pán tě ušetřil s jistým cílem.“

„V Londýně žádný cíl nemám,“ odpověděl Jonathon zkroušeně.

„To sis myslel, že tě nechám vzít si tu Fisherovic couru? Myslel sis, že všechnu moji práci, všechny mé zisky, všechnu moji trpělivost dostane ona?“

„Vezmu si jí, kdybych musel čekat deset let.“

Becket se jeho vzdoru pohrdlivě ušklíbl. „Jiní by tě vydělili nebo nechali hnít ve vězení, jak si zasloužíš, ale já ti prokazuji laskavost, laskavost! Londýn, vzdělání a příležitost!“ Becket se vyprostil zpoza stolu a postavil se. „Jednoho dne mi poděkuješ.“

Jonathon probodával strýce pohledem a z očí mu tekly slzy hněvu. „Budu vás proklínat.“

„Plavba je zaplacená. Máš kajutu hodnou gentlemana na zádi. Modlím se, abys využil služeb mých přátel v Londýně se vší zdvořilostí.“ Abel Becket zvedl svůj klobouk. „Vyplouváš s večerním přílivem.“ Natáhl k němu ruku. „Sbohem.“

Jonathon ruku nestiskl, ani se nerozloučil, jen se odvrátil na druhou stranu. Jeho strýc odešel.

Jonathon čekal. *Deirdre-Ann* skřípěla a chvěla se ve vánku prohánějícím se mezi skasanými plachtami a holými stěžni. Zád'ová okna se nedala otevřít, ale i kdyby ano, na konci mola stála červenokabátnická stráž, která by spustila poplach. Jonathon byl uvězněn.

Příliv postupně lod' zvedal výš a přibližoval okamžik, kdy se oblé boky otočí k moři a odnesou svůj náklad přes obrovskou vodní plochu, kde bude Jonathon daleko od povstání a daleko od své lásky. Zapátral na řece po člunu, ale nenašel ho.

Racci skřehotali nad poklopy, které byly zatloukány pro plavbu na moři. Vanul čerstvější vítr a Jonathon čekal na noc, kdy si přísahal, že unikne osudu dlouhého exilu, který mu strýc tak chytře uchystal. Neodpluje do Londýna, nenechá se vyhnat ze své země; uteče.

Třicet pět

Poté, co Christopher Vane doručil propustku, jež byla cenou Abela Becketa za pomoc, kterou Vane potřeboval, musel počkat, až předák dokončí rozhovor s šedovlasým mužem s tváří škubající neovladatelným tikem. Woollard si byl vědom, že na něj červenokabátnický důstojník čeká, takže rozhovor protahoval. Zakončil ho, když šedovlasému muži podal pytel plný peněz.

Když si Woollard konečně udělal čas, Vane na předáka kývl. „Pamatujete si mě?“

„Ano, pane.“ Woollard, místo aby se podíval na Angličana, zvedl nůž a dřívko, kam si dělal záznamy, a pozoroval nakládku dřeva na palubu.

„Pan Becket tvrdil, že si se mnou promluvíte,“ řekl Vane.

„Říkal, že potřebujete mou pomoc,“ odpověděl Woollard neomalenež a vyzývavě na britského důstojníka pohlédl. „A že jste za to zaplatil propuštěním Jonathona?“

„Pravda.“ Vane předáka následoval k zábradlí na pravoboku, odkud mezi dvěma solí pokrytými kanóny mohl Woollard dál pozorovat nakládání. „Vadí vám to?“ zeptal se Vane.

„Vadí?“ Woollard se nevesele zasmál. „Jestli má pan Jonathon tenhle obchod převzít, tak čím víc toho o obchodování bude vědět, tím líp. Sice pochybuju, že v tom ještě má zálibu, ale štěstí si zřídka vybírá ty, kteří si ho zaslouží, co? Co je sakra tohle?“

Poslední otázka mířila na člun námořnictva, který proplul kolem *Deirdre-Ann*. Na bílo natřený člun měl pozlacené boky, zatímco z přídě se tyčila zatím nenatřená hlava labutě.

„To je na Meschianzu,“ pokusil se Vane o chabé vysvětlení. „Bude tam přehlídka lodí.“

„Meschianza?“ Woollard měl potíže podivné slovo vyslovit.

„Oslava na rozloučenou se sirem Williamem.“

„Kéž byste slavili pověšení George Washingtona.“ Woollardovo pohrdání okázalostí života vyšší sociální třídy města bylo zjevné. Stejně jako mnozí Filadelfiané nemohl pochopit, proč se vynakládá tolik času a peněz na velkolepé slavnosti, když povstalecké vojsko stále nebylo rozdraceno. Jakkoliv však Woollard možná pohrdal anglickou

nafoukaností, měl stále pověst přesvědčeného torye. A dostal od Abela Becketa rozkaz Vaneovy otázky zodpovědět. „Znám Davieho Logana docela dobře,“ ujistil předák Vanea. „Před čtyřmi roky jsme mu prodali tu jeho loď, a že to dalo ksakru práci, aby za ní zaplatil.“

„Víte, kde bych ho našel?“

Woollard odpověděl, až když udělal do počítačícího dřívka další zářez na znamení, že na palubě byl bezpečně uskladněn další štos dřeva. Pak neurvalým hlasem odpověděl, že Logan má dům kousek za pennypackým potokem.

„To vím,“ snažil se Vane ze všech sil mírnit svůj tón. „Ale chci vědět, kde kotví tady ve městě.“

Woollardův výraz naznačoval, že považuje Vaneovu nevědomost za ubohou. „Logan ve Filadelfii dluží moc peněz, než aby riskoval tady kotvit. Ne, kapitáne, má prostředníka.“

To byla první relevantní informace, kterou Vane z téhle protivné konverzace získal, ale byť šlo o postup, byl poměrně skličující. Vane sem přišel s představou, že mu stačí najít Logana a Logan ho dovede ke Vdově, jenže teď objevil další článek řetězu. „Prostředníka?“

Woollard na Vanea zíral, jako kdyby se zbláznil, potom urážlivě pomalu pootočil hlavu ke břehu New Jersey a odplivl si tam. „Tam, kapitáne.“

„Vysvětlete to!“ použil Vane hlas připomínající rozkaz.

Woollarda se tím dotkl, a ten si proto dal načas, dostal však od svého pána příkaz, a tak se vši nezdvořilostí, které byl schopný, vysvětloval. Pensylvánští farmáři nemohou pořádně používat k obchodu s Filadelfií silnice kvůli povstaleckým hlídkám vždy připraveným někoho zbičovat. Pro new jerseyké farmáře je to mnohem lehčí, tvrdil Woollard, nejen proto, že tam měli méně povstaleckých hlídek, ale také proto, že jim stačilo převážet zboží loděmi z druhého břehu naproti městu. To se nedalo chápat jako zásobování nepřítelů, protože až do minulého týdne Britové new jerseyký břeh neobsadili. Jakmile se zboží dostalo na new jerseyký břeh řeky, prodávalo se místním, kteří ho zase po řece převáželi na filadelfský trh. „Prostředník,“ vysvětlil Woollard, „který vydělává na našem hladu.“

„Takže Logan vozí zboží na Cooper's Point?“

„Poblíž,“ odpověděl Woollard lakonicky a udělal si další zářez do dřívka.

„Někomu konkrétnímu na Cooper's Point?“

Předák se odmlčel. „Nemám Davieho Logana rád,“ prohlásil nakonec, „ale je to vodák na mojí řece. A jednoho krásnýho dne, kapitáne, z něj zase bude můj zákazník, a já nechci, aby se povídalo, že Ezra Woollard nějakého vodáka zradil.“

Pronesl ta slova vyzývavě a Vane ucítil, jak jím projíždí záchvěv zuřivosti, při kterém si chtěl odpověď vynutit rozkazem. Pokušení však odolal, protože měl podezření, že po podobném rozkazu by obr byl ještě neústupnější. Woollard byl možná loajální ke svým vodákům, ale Becket si byl jistý, že je loajální i ke svému králi, a tak Vane musel věřit, že tato druhá loajalita je silnější než první. „Mám důvod se domnívat,“ řekl Vane opatrně, „že Davie Logan je nepřitelem koruny.“

„Ta má nepřátel spoustu, kapitáne,“ odpověděl Woollard neutrálním hlasem.

„A také věřím,“ skryl Vane své podráždění, „že Logan vozí do Filadelfie zprávy ve prospěch rebelů.“

„Ne Logan,“ řekl Woollard, „jeho prostředník.“

Woollardova omezenost Vanea rozčilovala, ale přijmul ten rozdíl. „Když to říkáte.“

A Woollard se poprvé od začátku rozhovoru pousmál. Otočil se, opřel o zábradlí a zadíval se na ohyb řeky na severu. „Vidíte to malé molo támhle? Ne to převoznické, ale to menší po straně?“

Vane na protější straně třpytivého toku spatřil zchátralé dřevěné molo, které vybíhalo do proudu z new jerseykého břehu, a ukázal na něj. „Jak je to bidlo?“

„Jo.“ Woollard si odplívl do vody. „A kdybyste se díval, kapitáne, uvidíte blond'atou děvku, jak z toho mola vyplouvá na loďce. Mladá holka. Jmenuje se Fisherová.“

„Fisherová?“

„Caroline Fisherová.“

Vane si to jméno poznamenal. Samova dívka se jmenuje Caroline, vzpomněl si, ale pak tu nepotřebnou myšlenku ukryl v hloubi své mysli. „A tahle Fisherovic holka...“

„Je rebelka.“ Woollard se zašklebil, když to říkal. „Chvástává, drzá, d'ábelská holka, kapitáne.“

„A žije u Cooper's Point?“

„Půl míle na jih, se svými prarodiči.“ Woollard se otočil zpátky, aby zkontroloval náklad, a přitom vrhl krátký pohled na Vaneův zápisník. „Caleb a Anna Fisherovi, jsou to víceméně farmáři.“

Vane si jména zapsal. „Také povstalci?“

Woollard pokrčil rameny. „Asi záleží, odkud vítr vane. Vždycky jsem si myslel, že je Caleb tory, ale vychovali z vnučky rebelku.“

„A Davie Logan s nimi obchoduje?“

„Prodává jim zboží. Ale nepochybuju, že to mají o nějaký ten šilink lacinějc.“

Vane knížečku zavřel a zasunul do kapsy kabátu uniformy. „Byl bych velice vděčný, pane Woollarde, kdyby podrobnosti ohledně téhle konverzace zůstaly mezi námi.“

Woollard se na Vanea usmál podruhé. „Pokud to, že zůstanu zticha, povede k potrestání té proklaté holky, tak budu tichý až do Soudného dne.“

Vane postřehl ozvěnu dřívějšího chtíče. Usmál se. „Ujišťuji vás, pane Woollarde, že pokud si to zaslouží, bude potrestána.“

Woollard přikývl a opět řízl do počítacího dřívka. „Poslední dobou moc často do města nejezdí, ale dneska tu je,“ vystrčil bradu na sever. „Její loď najdete u Painterova mola. Nový člun s vyšším čelem než normálně a bílým kormidlem.“

„Vozí zboží na trh?“ hádal Vane.

Woollard přikývl. „A něco i do soukromých domů.“

„Možná i k paní Marthě Crowlové?“ odvážil se Vane zaspekulovat.

Woollard po něm vrhl ostrý pohled. Vaneův naslepo vypálený šíp cíl zasáhl přesně. „Jo,“ řekl Woollard pomalu, „chodí k Vdově. Tam se taky potkala s tím mrzákem a očarovala ho. A Vdova jí taky koupila novejš člun.“

Vaneovi už bylo vše jasné. Vane věděl! Nepřítel před ním ležel obnažený. Cítil, jak v něm roste jásavá radost z úspěchu, skryl ji však za klidným, odměřeným výrazem. „Velmi jste mi pomohl, děkuji.“

„Kdybyste tu děvku potřeboval zmrskat, dejte vědět. Ale je to kluzká ďáblice. Jestli překročíte řeku, kapitáne, je dost dobře možný, že zmizí v lesích.“ Namísto dřívější nevrlosti se teď Woollard pochmurně snažil pomoci. „Možná byste s ní mohl promluvit dneska?“

„Pochybuji.“ Vane nebyl na podobný střet připravený a nechtěl dívku varovat, že má podezření. „Ale kdybyste v příštích pár dnech viděl, jak se objeví ve městě, mohl byste mi dát vědět? Zpráva na velitelství sira Williama se ke mně vždycky dostane.“

„Udělám to.“

Vane se vděčně usmál. „Měl byste čas ukázat mi to Painterovo molo?“

Woollard zavrtěl hlavou. „Musím zůstat na palubě, dokud loď nevypluje, kapitáne. Významně pokývl směrem ke kajutě, kde byl zavřený Jonathon. Vane pochopil a odešel na hráz, na které se prodlužovaly večerní stíny vrhané lany a kůly.

Procházel se rušným přístavištěm. Hlídky a dělostřelci obsluhující prostřední baterii mu zasalutovali a Vane se v odpovědi zběžně dotkl třírohého klobouku. Opilý námořník se odpotácel z dohledu. Na jedné hrázi se vařil kotel smoly na těsnění, až se nad ním horkem chvěl vzduch. Vane překračoval stočená lana, pasti na ryby a uvazovací kruhy. Tyčily se nad ním obrovské lodě s činorodě se hemžícími nákladními prostory. Nějaký námořník vylil z boku obchodní lodi splašky a z nebe se nesl křik létajících racků. Přístavní děvky pozorovaly Vanea tmavýma očima zasazenýma v pohmožděných obličejích a nevšímalý si kazatele, který se s Biblí v ruce a s upřímnou mladou tváří snažil je napravit. Z lanoví se linul pach konopí, jak tam skupina černochoů pomocí velkých rumpálů stáčela lana, která bouřím navzdory dovedou udržet pohromadě plně naloženou loď.

Nejsevernější mola byla moc malá pro velké lodě, takže právě tam se ve špinavých docích tlačily čluny a vory. Košíky ryb bylo třeba vynést z lodí a přelít ve stříbřitých kaskádách do sudů. Žena nabízela Vaneovy sáček s ústřicemi. Tudy proudilo do města všechno jídlo, ale až na rybí trh sklady posmutněle zely prázdnotou. Filadelfie si musí počkat, až běh roku umožní úrodě dozrát. Vane se obrátil na prodavačku ústřic a za sáček ústřic jí zaplatil šilink. „Které z nich je Painterovo molo, madam?“

„Druhý od konce.“

Vane molo našel a prošel se až na okraj doku. Ve špinavé vodě pod ním se tlačily tucty člunů. Jeden z nich měl bíle natřené kormidlo a vysokou, zvonovitou příď. Byla to loďka, kterou koupila Vdova, a Vane věděl, že pěkný Carolinin člun, na který se díval, byl zbraní povstalců.

Vane se náhle obrátil. Na samém konci doku, kde loděnice lemovala cihlová zeď, stála čelem k řece další britská baterie, chráněná zídrou z neomítnutého kamene. Vane k ní došel. „Nebude vadit, když vám tu vydýchám trochu vzduchu, seržante?“

Velící seržant skryl rozčarování z toho, že ho ruší nějaký neznámý důstojník. „Je nám ctí, pane.“

„Říkal jsem si, že by si vaši muži dali pár ústřic?“

„Díky, pane.“

Vane se usmál na dělostřelce, kteří se před jeho příchodem povalovali kolem svých zbraní se zapálenými dýmkami. Když se on a jeho epolety objevili, chvatně tabák uhasili. „Kuřte klidně dál, chlapi! Jsem si jistý, že víte líp než já, jestli je to nebezpečné!“

Seržant, vděčný za projevenou starost, se zazubil. „Děla nejsou nabitá, pane.“

„Ne?“

„Neviděl jsem žádného povstalice šest měsíců!“

Na stupni ležel starý, omlácený dalekohled, kterým se sledoval let střely. Vane ho zvedl, otevřel mosazný kryt vnější čočky a zadíval se přes řeku. Otáčel nástrojem vlevo a přešel přes malou říční osadu Camden. Vane viděl, že zemi mezi Camdenem a Cooper's Point

pokrývaly husté lesy. Spatřil však jen pár domků s překrývaným bedněním schovaných mezi stromy. Dál nalevo, za ústím řeky Cooper, viděl dřevěnou palisádu malé britské dřevorubecké posádky. Umístili ji tam teprve před týdnem, maličká pevnůstka na okraji rozlehlého lesa, který mohl poskytnout dřevo pro filadelfská kuchyňská ohniště. Povstaleckých hlídek, které by dřevorubce rušily, nebylo mnoho. Vane dalekohledem viděl červenokabátníky tahající vědra vody od řeky.

Vane sklonil dalekohled a uvelebil se do jedné z dělových střílen. Roh klobouku mu stínil tvář. Foukal studený vítr, ale on našel úkryt ve střelně a nevidilo mu čekat třeba do soumraku, když to bude třeba. Pod ním plynula podivuhodně uklidňující řeka.

Člun s bílým kormidlem se objevil asi o půl hodiny později. Do polospánku ukolébáný Vane si ho nevšiml. Seržant, kterého si získal přátelským vystupováním, však důstojníka na loďku upozornil. „Tahle stojí za pohled, pane.“

„Seržante?“ probral se vylekaně Vane.

„Ne ten člun, pane. Ta holka. Vážně roztomilá, to teda je.“

Vane otevřel dalekohled a zamířil jím. Chvilí neviděl nic než rozmazanou povolenou rudou plachtu. Pak se mu podařilo dalekohled správně zaostřit a posunout, až uviděl dívku ovládající loďku jediným veslem. Zvládala to s ledabylou zručností. K baterii byla otočená zády a Vane pocítil nutkání zavolat nějakou zdvořilost, po které by se dívka otočila. Svá slova však spolkl. Pokud dívka byla jedním ze zrádců, kteří mohli za krvavé selhání hesenských u Fort Mercer, chtěl Vane raději zůstat nepovšimnut a nepodezírán.

Jakmile loďka opustila závětrí vysokých hrází, čerstvý vítr napnul plachtu a Vane sledoval, jak dívka položila veslo dovnitř lodi a posadila se ke kormidelní páce.

Když si sedala, musela se potočit a zorné pole dalekohledu náhle zaplnila její tvář. Vane ji okamžitě poznal a sykl ohromením.

„Je to takovej miláček,“ zaslechl seržant jeho nádech a vyložil si ho jako známku obdivu. „Je to ale samotářka. Ztracená škoda, řekl bych.“

Caroline Fisherová. Samova Caroline. Vane zíral. Připadala mu teď ještě krásnější, než když ji potkal v kostele. Viděl dívku se sluncem vybělenými vlasy a zářivými očima;

tvář, pro kterou by na vody chtíce vyplul tisíc lodí. Dívka, jaká se měla pomilovat a opustit. Teď ji však bylo třeba vypátrat a potrestat a Vane ucítil, jak se ho při tom pomyšlení zmocňuje vzrušení. A co vůbec Sam s takovou dívkou dělal, napadlo ho? Nebyla to žádná kuchyňská služebná, ale rebelka, která svou nenápadnou loďkou vplouvala a vyplouvala z britské posádky.

Dívka se obrátila a zadívala se přímo do čoček dalekohledu. Vane ho téměř dal dolů, pak mu však došlo, že mu neohrabaný nástroj zakrývá tvář a brání dívce poznat ho. Předstíral, že je jen nudící se, chlípný pozorovatel. Dívka to tak pochopila, nejdřív se zasmála a pak na něj udělala dlouhý nos.

„Kurážná poběhlice,“ řekl Vane.

„Ale samotářka, pane.“

„Jak jste říkal.“ Když se dívka otočila, složil Vane dalekohled a vysoukal se ze střílny. „Prohledáváte někdy čluny?“

„Jí bych prohledal klidně, pane. Ne, ani ne. Jednou za čas se povrtáme na dnu lodi, ale nikdy se nic nenajde.“

Na jihu se od větších mol na řeku pustila *Deirdre-Ann*. Vane viděl, jak do větru spustila horní plachty a uslyšel ránu, když za ně námořníci zatáhli. Za zádi obchodní lodi se objevily první vlnky na její dlouhé plavbě.

Vane ještě jednou pohlédl na Carolinin člun, jenže už byl daleko a křižoval ke zchátralému molu pod Cooper's Point. Same, pomyslel si Vane, Same. Poctivý Sam, tak čestný a poctivý Sam. Ale také zrádný? Vaneův první instinkt mu radil Sama najít a rozkazem od něj žádat pravdu. Pak ale Vaneovi hlavou prolétla moudřejší myšlenka. Dnes získané vědomosti byly tajemstvím, a tajemství je nejlépe si uchovat, dokud nebudou užitečná. Vane se obrátil na dělostřeleckého seržanta. „Poznal byste tu dívku znovu?“

„Proboha, ano, pane!“

„Možná po vás budu chtít, abyste jí předal zprávu, seržante.“

Seržant, který docela pochopitelně zcela neporozuměl Vaneovým záměrům, se zazubil. „Samozřejmě, pane.“

„Jmenuje se slečna Fisherová,“ přešel Vane náznak v seržantově výrazu. „Dokud neřeknu, nechci, aby ji někdo obtěžoval. A až jí tu zprávu dáte, neříkejte, že je ode mě. Rozumíte? Řekněte, že je od někoho jménem Sam. Prostě Sam.“ Vane seržantovi předal dalekohled. „Možná že vás o to pár dní nepožádám, seržante, ale čeká vás za to guinea. Jak se jmenujete?“

„Pollock, pane.“

„Dobrou noc, seržante Pollocku.“

„Dobrou noc, pane.“

Lynch vedl k Loganovi, pomyslel si Vane, a Logan ke Caroline. A Caroline vedla přímo do domu Vdovy přes jí koupenou loď. Takže teď mohl drzé odmítnutí vyrovnat odplatou, jedině, co Vane potřeboval, byl důkaz. A Sam, zrádný Sam, mu k jeho získání poslouží jako prostředek. Vane se vstříc potěšením tohoto večera vydával jako šťastný člověk.

Třicet šest

Matouš, Marek, Lukáš, Jan,
pokoj můj, necht' je požehnán
k mé posteli andělé čtyři,
kolem mé hlavy andělé čtyři,
jeden se dívá, druhý se modlí
a dva duši mou v dál vypravili

Lydia Crowlová utichla. „Bůh žehnej mamince, Bůh žehnej strýčku Jonathonovi, Bůh žehnej Caroline, Bůh žehnej Jenny a všemu služebnictvu, a prosím Tě, Bože, sešli nám francouzskou armádu a svobodu a zabij všechny langusty. Amen.“

„To bys neměla říkat,“ připomněla Martha jemně, „když je tu Sam.“

„Kromě Sama,“ dodala Lydia rychle ke své modlitbě a otevřela jedno ze svých jasně modrých očí, kterým vykoukla kolem sepjatých rukou. „Ahoj Same.“

„Ahoj.“

„Jdu do postele.“ Lydia se se vši vervou šestiletého dítěte nasoukala pod přikrývky, odkud vážně pozorovala Sama. „Byla tu Caroline.“

„Vážně?“

„Pověděla mi o Zeleném muži. Prý o něm víš všechno.“

„To vím.“ A tak Sam po velkém naléhání vyprávěl o obrovité vrzající a šustící příšeře, která se plížila nočními lesy a hledala malé americké děti. „Přijde a celou tě sní,“ vykládal teď už prakticky neviditelné Lydii.

„Vystrašíš jí,“ řekla Martha.

„Úplně celičkou, to teda ano! Ale můžeš ho zastavit!“

Zpod okraje peřiny se znovu vynořil pár očí. „Jak ho mám zastavit, Same?“

„Když se budeš modlit a budeš hodná.“

„Já jsem hodná, že ano?“

„Jsi úžasná.“ Martha se sklonila a dítě políbila. Okna zakrývaly závěsy napuštěné octem a bylinkami, aby pomohly zmírnit zápach z ulice. „Hezky se vyspi.“

„Chci pusu. Od Sama.“

Sam, kterého Jenny už předtím poslala nahoru, ji Lydii dopřál. Když za sebou zvenku zavřela dveře, Martha se usmála. „Všechny holky tě mají rády, co, Same?“

„Těžko říct, madam.“

Martha pokrčila nos. „Ráda tě zas vidím, i když se potřebuješ vykoupat.“

„Ano, madam,“ zazubil se Sam. „Přinesl jsem vám šaty pro Jonathona.“

„Jen Bůh ví, proč nám pomáháš, Same, ale moc ti děkuji.“

Martha ho zavedla zpátky dolů do kuchyně, kde Jenny obdivovala uniformu a klobouk námořního důstojníka. Třírohý klobouk byl lemovaný zlatem a seshora měl i zlatem připnuté černé péro.

„Proboha!“ zvedla Martha klobouk a vyzkoušela si ho. „Tys ukradl klobouk lordu Howeovi, Same?“

„Určitě má jiný,“ odpověděl Sam nesměle.

Martha se zasmála. „Jonathon v něm bude vypadat úžasně, co?“

„Pod tím musí mít meč,“ řekl Sam, „aby vypadal správně. A bílý šátek kolem krku.“

Martha klobouk odložila na stůl. „Nebude to pro tebe nebezpečné, Same?“

„Ne!“ pohrdl Sam nebezpečím, které propašování Jonathona kolem hlídek u Painterova mola zahrnovalo. „Stačí, když bude předstírat, že je opilý. Koho by zarazil opilý důstojník ve Filadelfii?“

Martha si povzdychla. „Přála bych si, aby Jonathon nikam nechodil. Svět se zbláznil, Same, zbláznil!“ Martha se z druhé strany posadila ke stolu. „Viděl jsi, co provádějí u sídla Whartonů?“

„Byl jsem tam dneska ráno,“ odpověděl Sam. Sídlu Whartonů v Ořechové se nacházelo v rozlehlých zahradách na jihu města. Od prostorného domu se k řece táhly trávníky. Patriotický majitel sídla z Filadelfie na podzim uprchl, a tak jeho domov měl nyní posloužit jako místo konání Meschianzy. Od bohatých měšťanů si pro ni vypůjčovali stoly, koberečky, křišťál, stříbrné nádoby, drapérie, lucerny, zrcadla i svícný na vyzdobení vši té velkolepé podívané. Námořní zbrojmistři vyráběli ohňostroje, kuchaři zase plánovali exotické hostiny.

„Lord Robert Massedene chce, abych se zúčastnila,“ řekla Martha. „Ale já se kvůli němu převlékat nebudu. Turecká otrokyně, vážně? Nikdy jsem neslyšela takový nesmysl!“

Jenny se zasmála. „Slušelo by vám to, madam.“

„Půjdu tam oblečená v červených a bílých pružích a se slovem Saratoga vyšitým na každém švu.“ Zdálo se, že Marthu ta krásná myšlenka nadchla.

„Bude to dobrý večírek,“ řekl Sam posmutněle.

„Sir William vždycky pořádá dobré večírky,“ odpověděla Martha. „Je to jeho jediný skvělý a nezpochybnitelný talent. Je mi líto, že odchází. Můj nepřítel je laskavý muž, stejně jako ty, Same.“

„Mám Billyho rád,“ vyhnul se Sam Marthině komplimentu.

„A po něm se všeho ujme lůza,“ zazněla v Marthině hlase zas hořkost. „Slyšel jsi, jak upálili ty vězně u Křivého polena?“ Sam neodpověděl a Martha, která vycítila, že se odpovědi vyhýbá, zaklepala na stůl. „Nuže? Slyšel jsi?“

„Byl jsem tam, madam. Ne u boje, ale druhý den.“

„Je to pravda?“

Sam se odmlčel. „Nevím.“

„Same!“

Do kouta zatlačený Sam pokrčil rameny. „Rangeři tvrdili, že to udělali, ale nevím.“

„Je to čím dál surovější, Same. Páchají vraždy a tvrdí, že je to válka. Příště to budou ženy a děti.“

„Ne!“ odmítl pohrdlivě Sam.

Martha jeho protest nevnímala. „Proto nechci, aby Jonathon odcházel. Už nezbyla žádná čest, Same, začíná to být odporné. Ale jestli musí odejít, a předpokládám, že asi musí, tak bych radši, abys šel s ním.“

„Já?“ Sam zněl ohromeně.

Martha úsměvem poděkovala za nevyhnutelný šálek čaje, který před ni Jenny položila na stůl. „Proč takové překvapení,“ řekla Martha jízlivě. „Vím, že tě o to Caroline už žádala.“

„Ano, žádala,“ přiznal Sam a pokrčil rameny. „A já řekl ne.“

„Další Angličan, který nechce svobodu?“ Už když Martha mluvila, viděla, jak Samův výraz opovržlivě potemněl. „A nechci slyšet žádnou z tvých statných anglických odpovědí, Same! Taková věc, jako je svoboda, existuje!“

Naléhavost jejího hlasu přiměla Sama bránit se. „Nikdy jsem neřekl, že ne.“

„Tak mi řekni, co to je.“

Sam pokrčil rameny. „Nejspíš to, o čem snil můj bratr. Vždycky za nejbližším kopcem. Vždycky ještě o pastvinu dál.“

„Myslíš, že povstalci umírají pro nic?“

„Můj bratr pro nic umřel! A viděl jsem ty vaše povstalce, madam. Pár jsem jich i zabil, s prominutím, že to říkám. A vůbec se od nás neliší! Jenom obyčejný kluci poslaný do boje. Bojem za tu vaši svobodu nejsou nijak výjimeční. Není žádné zvláštní nebe pro povstalce, madam.“

Martha se opřela. „Svoboda není nebe, Same, není to žádná posvátná odměna. I svobodní lidé budou pořád umírat ve smutku a v bídě. Je to jen a pouze svoboda vybrat si svůj vlastní život a nikdo ti nezaručí úspěch. Není pravda, že nenávidím Angličany. Někteří

z vás jsou i příjemní. Ale nesnáším, když mi nějaký arogantní, tlustý Londýňan říká, co smím a nesmím. Lepší, když ten tlustý arogantní muž bude ve Filadelfii, protože pak po něm můžu aspoň něco hodit. Londýn už nepotřebujeme. Vyrostli jsme. Chceme svobodu. I ty jsi vyrostl, Same, a nechtěl jsi, aby ti rodiče pořád říkali, co máš dělat. Chtěl jsi svobodu a dostal jsi ji. Přidal ses k armádě, což jen dokazuje, že i ti nejhodnější lidé se svobodou špatně nakládají, ale je lepší ji mít a špatně s ní nakládat než ji nemít vůbec.“ Martha smutně zavrtěla hlavou. „Zním jako laciný právník na městském shromáždění.“

Sam, který se zastyděl za svůj předešlý výlev, odpověděl kajícně. „Rád poslouchám, jak mluvíte, madam.“

Martha na něj vyplázla jazyk. „Ale přála bych si, abys šel, Same. Kvůli Jonathonovi.“

„Zvládne to,“ prohlásil Sam pevně.

Martha se ušklíbla. „Nezvládne. Jonathon je mrzák s dřevěnou nohou přivázanou k nejistému pahýlu. Je zamilovaný, takže se chová jako v horečce, a odchází jen proto, že je to tvrdohlavý hlupák, který musí předstírat, že je stejně dobrý, jako kdokoliv jiný! Zamyslel ses někdy nad tím, jak těžké pro Caroline bude dostat ho do Trentonu? Někdy budou muset loď nést proti proudu a Jonathon jí s tím nepomůže! Bude muset všechno odpracovat a on za ní přitom bude kulhat. Proto chci, abys jim pomohl. Jsi schopný!“

Sam pomalu zavrtěl hlavou. „Pokud to nezvládnou sami, madam, tak by neměli nikam chodit.“

Martha se tváří v tvář té pravdě smutně poušmála. „Samozřejmě, že by neměli chodit, jenže Jonathon je zamilovaný. Nevím, jestli je zamilovaná Caroline, ale on je.“ Sledovala, jak Sam zareaguje, jenže jeho tvář neprozradila vůbec nic a Martha podrážděně zavrtěla hlavou. „Láska, láska, láska. Přemýšlel jsi někdy o tom, o kolik lepší by svět bez téhle nepříjemnosti byl, Same?“

„Těžko říct, madam.“

Martha nad jeho nezávazným tónem pokrčila rameny. „Ale kdyby nebylo Jonathona, tak bys tu řeku překročil, co, Same?“

Sam mlčel. Nad ohništěm skloněná Jenny ho pozorovala.

Martha si přitáhla námořnický klobouk a přejela prstem po větvích pera. „Zamysleme se na nepříjemnou chvíli nad slečnou Caroline Fisherovou.“

„Něco slíbila,“ odpověděl Sam upjatě.

Martha na něj udělala obličej. „Nestal by ses Američanem kvůli svobodě, Same, protože si nemyslíš, že ji postrádáme. A nestal by ses Američanem kvůli republikánskému přesvědčení, protože to slovo neumíš ani vyhláskovat, ale kvůli Caroline by ses Američanem stal. To je láska, Same.“

„Neříkal jsem, že bych se jím stal,“ protestoval Sam rozhořčeně. „A ona by nezměnila stranu kvůli mně!“

„Samozřejmě, že ne! Touží po něčem jiném, než je muž, kterého miluje.“ Martha se ušklíbila. „A nemluvím o Jonathonovi. Ten je patriot proto, že je i ona. Caroline se revoluce nevzdá, takže její muž ji musí přijmout spolu s ní. A po čem toužíš ty, Same? Po tom tlustém německém králi? Pojí tě k ošklivému Georgovi tak silné pocity, jako Caroline ke generálu Georgovi?“

Sam zíral na stůl. „Nemohl bych bojovat proti vlastní straně.“

„Pro slitování, a čí je to strana? Odkud myslíš, že pochází rodiny nás všech?“ Martha bezstarostně přecházela přítomnost Jenny. „Anglie! Caroline je zrovna taková Angličanka, jako jsi ty, kromě toho, že žije tady a ne tam. Proboha, Same! To chceš zůstat v armádě na věky?“

„Možná nebudu muset.“

„Ach ano! Caroline mi to řekla. Máš záblesk naděje, že by ses mohl stát podkoním sira Williama.“ Marthin hlas se mu vysmíval, teď se ale otočila a ukázala na východ. „Támhle je řeka, Same, a na její druhé straně je svoboda. Všechno, co musíš udělat, je překročit ji. Už žádná bičování, žádní seržanti, žádní kapitáni Vaneové.“ Sam zůstal zticha a Martha si povzddechla. „To ti tolik vadíme, Same?“

„Vždyť víte, že ne,“ odpověděl Sam pobouřeně.

Martha pokrčila rameny. „Můžeš tu řeku překročit, Same, a čeká tam celý nový svět. Je tam víc kopců a údolí, než se ti kdy snilo a jenom čekají, až je někdo zorá. Jsou tam řeky širší než ta vaše Temže, a nemají ještě ani jména. Koně tam čekají, až je někdo začne chovat, a je tam spousta trávy, kterou se nakrmí. Je tam všechno, co by si člověk mohl přát, Same, a až tenhle boj vyhraje, bude tam i dost svobody, aby s ní mohl každý špatně nakládat.“

Sam zvedl pohled. „Možná tu řeku překročím.“

Martha jeho bojovný tón pochopila. „Ale až ty budeš chtít a jak ty budeš chtít? Protože nemůžeš mít Caroline?“

„A nemůžu, ne snad?“

Martha se odmlčela, zatímco vítr cloumal kuchyňskými dveřmi. „Nevím, Same. Možná můžeš, kdo ví? Víím jenom jedno...“ Opět se odmlčela a doufala, že se Sam ozve. Ozval. „Madam?“

Martha se soustředěně dívala na křiklavý klobouk. „Podle mého strýčka jediná věc, o kterou stojí za to usilovat, jsou peníze. Peníze, peníze, peníze, ale nikdy mu nepřinesly ani chvilku klidu. Armáda tvrdí, že se máš hnát za čím? Slávou? Vítězstvím? Vlajkou? A na konci toho všeho čeká hrob, Same.“ Pohlédla na něj. „Já říkám, že máš jít za láskou, Same. Není na ní nic rozumného, zato spousta trápení, ale je to jediná věc, která ti přinese štěstí.“

Sam pečlivě naslouchal a více než cokoliv si přál se tou radou řídit. „Někomu to ale ublíží, madam.“

„A nejspíš to budete vy,“ řekla Martha, „protože jste všichni tři nemožně mladí a nemožně čestní, ale pořád je to to jediné, co se dá dělat. A že to bolí, Same, já vím!“ V Marthině hlase náhle zaznělo tolik bolesti, že se Sam zamračil. Martha jeho lítost vycítila a rychle pokračovala dál. „Jdi za láskou, Same, modli se a buď hodný chlapec. Pak tě Zelený muž nespolkne.“

„Ano, madam.“ Usmál se, postavil a zatahal za svůj červený kabát. „Jenže je tu tohle.“

„Je to jenom červený kabát, Same, špatně obarvený a velice mizerně střižený.“

„Já na něj ale přísahal.“

„Házet zajatce do ohně?“ Martha spatřila jeho ublížený výraz a usmála se. „Promiň, Same, vím, že jsi to nebyl ty. Ale jestli zůstaneš v armádě, změníš se!“

Sam si vybavil, jak před bratrovou smrtí obdivoval seržanta Scammella a chtěl být jako on. Ted' se nad tou vzpomínkou začervenel. „Nezměním, madam.“

„Doufám, že ne, Same, dokonce se v to modlím.“

Později poté, co Sam odešel, vyšla Martha nahoru a dívala se na své spící dítě. Lydiina tvář byla tak klidná, tak jemná, tak čistá, ale přesto Martha cítila, že se do města vkrádalo cosi hrozného. Zelený muž překročil oceán, pomyslela si, aby strašil ve snech a roznášel strach. Martha si říkala, že není čeho se bát, ale přesto na ni dopadala rodící se hrůza, tak beztvará a nesmyslná, jako jakákoliv lesní příšera. Bála se, co přinese budoucnost. Bála se o své dítě a bála se šílenství, které se blížilo na pobřeží. Bála se odchodu sira Williama, protože muž, který ho nahradí, mohl stejně jako kapitán Vane věřit ve vítězství. Bála se, a protože se bála, tak filadelfskou noc proplakala.

Třicet sedm

Deirdre-Ann vyplula na řeku jen s košovými plachtami, stěhovkami a vratiplachtami. Velké hlavní plachty, které ji poženou přes Atlantik, zůstaly svinuté na ráhnech. Kapitán Carroll, který byl zřejmě ochotný chovat se přátelsky, Jonathonovi vysvětloval, že napnout přespříliš plachet může být mezi podobnými mělčinami nebezpečné, a že se *Deirdre-Ann* povleče proti proudu a za soumraku zakotví v závětrí Billingových ostrovů. A pak, za úsvitu, je budou navigovat skrz zbylé povstalecké překážky, které se ještě pořád nepodařilo úplně z říčního dna odstranit. „A zítra kolem poledne už nás čeká otevřená moře, pane Jonathone, a pak ji teprve uvidíte, jak se naklání ve větru.“

Jonathon, kvůli chladu zabalený v plášti, odpočíval na hlavní menšího děla, přivázané k záďové palubě. Vedle kormidelníka stál americký lodivod, zatímco kapitán Oscar Carroll spokojeně pokuřoval dýmku s Jonathonem. „Váš strýc,“ řekl Angličan, „mi říkal, že z téhle plavby nemáte zrovna největší radost?“

„Ne, pane, to opravdu nemám.“

„Určitě se vám bude stýskat po domově, ale Londýn je velkolepé město.“ Kapitánův tik mu pokrivoval tvář groteskním, škubavým pomrkáváním. „Je tam pokušení, ale je to velkolepé město, zvláště pro zámožného mladého muže.“

„To určitě ano.“ Jonathon upřeně hleděl na nízké, špinavé břehy, které v blednoucím slunci míjeli. Pramice se po mělčinách pohybovaly pomocí bidla, o něco blíže k obchodní lodi se kolem poničených a zčernalých zdí Fort Mifflin draly proti proudu čluny lovců ústřic, naložené hráběmi a košíky. V pevnosti se usadila britská posádka, jejíž vojáci se museli neustále dívat na strohá žebra potopené *Augusty*, na která bylo vidět i z levoboku *Deirdre-Ann*. Za potopenou fregatou byl malý a rákosím zarostlý ostrůvek, kde si rodina rybáře udělala přístřešek ze člunu obráceného dnem vzhůru. Z tlustého kovového komínu, který ze starého kýlu trčel, stoupal proužek kouře unášený nad moře. Ostrov byl tak blízko, že Jonathon cítil rybu, kterou v chatrči vařili. Schnoucí, dehtem napuštěné sítě byly rozvěšené kolem počasím zchátralé loďky, ve které dítě vylupovalo ústřice. Kapitán Carroll se zašklebil. „Ručím za to, že si zažili pěkně studenou zimu.“

„Byla mrazivá.“

Carroll si všiml Jonathonova tesklivého výrazu. „Přemýšlíš, že bys plaval, chlapče?“

„Ne, pane,“ zalhal Jonathon. Byl odhodlaný uniknout a muselo to být dnes v noci, protože zítra *Deirdre-Ann* smočí příď v otevřeném moři.

Carrollova tvář sebou zaškubala, když poklepal dýmkou o zábradlí. „Nejsi vězeň, chlapče, ne na mé lodi. Řekl jsem, že tě vezmu do Anglie, a to také udělám, ale ne jako zajatce. Nikdo z mé posádky se ale nebude dívat, jak se snažíš utopit.“

Jonathon uvažoval, co mu tahle protichůdná slova vlastně měla sdělit. „Když budu chtít na břeh, necháte mě?“

„Nebudu ti pomáhat,“ odpověděl Carroll, „tak se neptej.“

„Takže jsem vězeň?“

„Doufám, že budeš mým hostem u večere. Třeba si pak můžeme zahrát šachy?“

Padla temná noc. *Deirdre-Ann* byla poslední v řadě tuctu zakotvených obchodních lodí, které u Billingových ostrovů čekaly na úsvit a cestu kolem napůl ponořených zátarasů. Řeka šplouchala a bublala kolem čáry ponoru a odráželo se na ní světlo luceren z dalších zakotvených lodí, mihotavé šípy světla na černé vodě. Kapitán Carroll nechal k večeri podávat slaninu a čočku, po ní následovaly tři hry v šach, které Jonathon všechny prohrál. Hrál špatně, myslel jen na Caroline a na břeh, který se za soumraku pod večernicí zdál tak dráždivě blízko.

O půlnoci dal kapitán Carroll Jonathonovi poslední šach mat. „Budeš muset trénovat, chlapče.“

„Ano, pane.“

Kapitán vykoukl do temnoty. „Začíná příliv. Čas jít do postele.“ Natáhl se pro Bibli a zalistoval ohmatanými stránkami. „Dobře se vyspi a važ si, čeho se ti dostalo!“

Jonathon odkulhal do své kajuty, která nebyla nic víc než maličký kutloch před prostornějšími kajutami kapitána Carrollova. Neměla žádné okno, jen pryčna vtěsnaná pod záďovou nástavbou. Jonathon se skrčil a posadil na pryčnu. Dva pytle, sloužící jako obložení proti nárazu, zabíraly všechno místo. Nebylo tam žádné světlo.

Svlékl se, ale ponechal si košili a prádlo. Přes to si přetáhl kabát. Nohu si neodepl, pouze seděl na posteli a čekal.

Nepojede do Londýna. Tři roky zpátky, možná že i dva, by ho takové pokušení zlávalo. Dokonce i povstání se vším, co slibovalo, bledlo v porovnání s obrovskými pokušeními Londýna, teď však Jonathon potkal Caroline, a ani město desetkrát skvělejší než Londýn nemohlo zastínit její kouzlo.

Jonathon byl zamilovaný. A přesto cítil, že jeho láska není tak úplně opěťovaná. Uvrhl na Caroline povinnost a ona se jí ujala, ale Jonathon byl odhodlaný získat její upřímnou lásku. Věděl, že až dosud nedosáhl ničeho. Pár dní byl v povstaleckém vojsku a padl při prvním náznaku akce. Téhle noci však dokáže, že je Caroline hoden. Unikne.

Čekal, až odzvoní výměna stráží. Čekal drahnou chvíli poté, co se před kajutou rozhostilo ticho. Pak si vzal hůl a otevřel dveře.

U lodního kormidla stál námořník. Lucerna pověšená na zlomu zářové nástavby před sebe vrhala stíny kormidelních paprsků. „Jdeš někam, hochu?“

Jonathon svažtil obličej. „Moje břicho.“

Námořník se zasmál. „Kapitánův vývar, co? Radši by sis měl zvykat, ať máš břicho jako námořník. Potřebuješ nočník?“

„Dojdu na záchod.“

„Potřebuješ pomoc?“

„Ne, ale díky.“ Jonathon klopytal vpřed. Produsal se svojí dřevěnou nohou kolem děl a dvou mužů, kteří hlídali kvůli povstaleckým dělovým člunům. Když ji míjel, v kuchyni ještě dohořival oheň. Na lodní přídi, ze které ke hvězdám čněl ve změti lan, řetězů a sítí mohutný čelen, se nacházel nad proud vystrčený záchod.

Jonathon sebou škubl bolestí, když přendával dřevěnou nohu přes zábradlí. Chytil se lana a zdravou nohu vystrčil na nosník. Pak, zrovna když se chystal převalit, se posadil. Spatřil, že námořník, který stál u kormidla, se za ním vydal přes palubu a pozoroval ho.

Jonathon předpokládal, že navzdory Carrollovým ujištěním, že není vězněm, přistupují k němu jako k povstalcí, na kterého je třeba bedlivě dohlížet.

Jonathon se zahalil do svého pláště, seděl a díval se na černou vodu. Pod ním byla síť, která měla zachránit muže, kteří by snad z nejistého trůnu spadli, napravo měl galionovou figuru s velkými ňadry, představující *Deirdre-Ann*. Namalované oči se jí v hvězdném svitu tajuplně třpytily. Za ní, přes změt provazů protnutou velkým černým řetězem kotvy, Jonathon spatřil břeh. Nezdál se mu vůbec daleko.

Námořník se, možná ze zdvořilosti, otočil a odkráčel ke kuchyni.

Jakmile muž zmizel, odepl si Jonathon dřevěnou nohu. Jeden řemen byl upevněný kolem stehna, druhý kolem pasu. Prochladlé prsty měl nemotorné. Kožený košíček stále držel na pahýlu, ale on ho strhl a ucítil požehnaný chlad nočního vzduchu na podrážděném, zkrvaveném mase. Nohu i hůl upustil do sítě. Jediným pohledem vlevo ověřil, že námořník není v dohledu, a protože věděl, že zdržení by mohlo být osudné, shodil Jonathon kabát, natáhl se a chytil se obouruč jednoho z čelenových lan. Sklouzl, na okamžik visel na dehtem napuštěném laně, a pak spadl.

Dopadl do nechutně špinavé sítě. Jeden z dehtovaných provazů se mu smýkl přímo po pahýlu, takže téměř hlasitě vyjekl, ale podařilo se mu výkřik udržet v sobě. Našel dřevěnou nohu a hůl. S úsilím se vytáhl k okraji sítě. Bylo to těžší, než se mu kdy mohlo snít. Jediné chodidlo mu stále proklouzávalo dírami v síti, avšak pravačkou dosáhl na její horní okraj a s nově nabitou silou v pažích se vytáhl. Najednou zíral na černý příliv jen nějaké dva metry pod sebou. Hůl a dřevěnou nohu držel v levačce. Na chvilčku si lehl podél sítě, pak se skulil, aniž by pravíci pustil lano. Okamžik visel ve vzduchu, načež se pustil.

Voda byla ledová.

Byla tak studená, že mu skoro připadalo, jako by ho páčila.

Zajel pod hladinu, a když se vynořil, narazil do hrubého, tvrdého trupu lodi. Vzlykal, chvěl se a otrásal se zimou, ale odstrčil se dál podél trupu. Doufal, že hůl a noha ho udrží na hladině. Nikdy v životě neplaval, ačkoliv si vybavoval, že Caroline mu kdysi říkala, že je to stejně snadné jako chůze. Modlil se, aby to byla pravda.

Proud unášel Jonathona podél boku plavidla. Svíral hůl a nohu pod hrudníkem a odrážel se od mohutného trupu. Seshora zaslechl pár nezřetelných výkřiků prozrazujících, že ho postrádali.

Zdravou nohou se zapřel o trup a zabral směrem pryč od lodi tyčící se nad ním. Do pusy mu natekla voda, topil se jí, plival a prskal a máchal jedinou volnou paží. Spatřil odrazy světla na hladině a došlo mu, že z boku lodě svítí lucernou.

„Hej!“ Hlas mu připadal strašně blízko. „Hej, hochu!“ Těsně vedle něj s cáknutím dopadlo lano a Jonathon, nacházející se stále jen pár stop daleko od obchodní lodi, vykopl jedinou nohou a zoufale zabral pravou rukou. Ucítil, jak ho vzednutí přílivu unáší od *Deirdre-Ann*.

Zarputile plaval dál. Byl neohrabaný, zoufalý, cákal kolem sebe, ale dřevo ho nadnášelo a zoufalství mu dodalo dost rychlosti na to, aby unikl světlu lucerny. Slyšel, jak po palubě pobíhají bosé nohy, jak někdo nařizuje, aby spustili člun.

Chlad se mu zahryzával do těla. Měl na sobě jen košili. Bojoval o každý nádech. Uslyšel za sebou hluk, a když vrhl pohled nazpět, ohromilo ho, jak daleko od *Deirdre-Ann* se dostal. Příliv ho unášel a smýkal jím k temným vírům u pobřeží New Jersey, kde se na mělčině skryje ve stínech bahnitých břehů.

Ozvalo se zaskřípění a člun byl spuštěn. Jonathon se pořád plácal kupředu, polykal vodu a topil se, ale nějakým zázrakem se držel na hladině a byl ponuře odhodlaný uniknout osudu, který mu strýc předurčil. Tlustá dřevěná noha ho spasila a statečnost ho poháněla vpřed.

Nejasně za sebou zaslechl pokyn k vytažení vesel na člun a poslední zbytky rozumu ho přiměly přestat se zuřivým mlácením se ve vodě. Přimkl se k noze. Hůl kamsi zmizela. Držel se na hladině, proudy jím otáčely a on vzlykal zimou. Myslel na Caroline, přivolával a snažil se udržet si její obraz jako nějakého ducha oceánu, který ho zachrání. Chtěl její jméno vyslovit nahlas téměř jako talisman, ale až na cvakání zubů a nedobrovolné vzlyky zůstal potichu. Člun neslyšel a neodvažoval se po něm podívat.

Vzmáhající se příliv, který ho hrozil strhnout do hrobu v podobě širokého ústí řeky, ho nakonec zachránil. Voda se vylévala ze břehů, ke kterým jej také zanesla, až narazil, tak

jemně jako se kdysi Mojžíš zachytil v rákosí, do lesknoucího se bahnitého břehu. Pár okamžiků si Jonathon ve své ledové agonii ani neuvědomil, že už je v bezpečí. Potom se za pomoci slepého instinktu člověka na pokraji smrti vyškrábal na tmavší obrys new jerseyjského břehu.

Plazil se hustým bahnem, které ho pokrývalo jako černý plášť. Plazil se potokem a pak na další bahnitou vyvýšeninu, kde se zhroutil. Vzhlédl a uviděl, jak čára pobřeží ostře kontrastuje s hvězdami. Pak za ním zaskřípěla a zacákala vesla. Opatrně se otočil, aby mohl pohlédnout na stín člunu na vodě. Jako raněné zvíře sjel dolů do koryta potůčku. Chtěl tam ležet skrytý mezi vysokými bahnitými břehy, dokud pronásledovatelé nezmizí.

Ani nevěděl, že usnul, ani že se před zimou ukryl ve svých snech. Zdálo se mu, že s pomocí dvou zdravých nohou pochoduje po sladce vonící louce prozářené letním sluncem. Kolem něj vítězně zpívali muži pod pruhovanou vlajkou. Nepřítel byl mrtvý a poražený, složil prapory a děla vychladla. Potom snil o dívce se zlatými vlasy, která hrdinu navráťivšího se z válek přivítá a usmál se při představě, jak se k němu natahuje a odměňuje ho úsměvem. A pak ho studený dotyk stoupajícího přílivu vrátil ze snu do surové reality a nespatriil Caroline, nýbrž první světlo nadcházejícího úsvitu, které mu před očima vykreslovalo vlnité, bahnitě vrcholky.

A uviděl také dva páry vysokých bot. Dva muži postávali jen pár palců od jeho obličeje.

Jonathon se na ně pokusil promluvit, ale jedna z bot mu šťouchnutím obrátila hlavu k řece, do které potok ústil. „Caroline!“ řekl Jonathon, potom mu pusu i nos naplnila studená voda.

Byly tam jen dva palce vody, ale stačilo to. Jeden z mužů stoupl námořnickou botou Jonathonovi na hlavu a držel mu obličej ve slané vodě. Bylo to stejně snadné jako utopit kotě. Jonathon se krátce zachvěl a zakroutil. Levá ruka slabě zaškrábala v bahně, a pak se přestala hýbat. Do potoka stekla trocha krve z pahýlu jeho nohy.

Kapitán Carroll zvedl botu a spatřil, že chlapec je mrtvý. „Kluk nevděčnej,“ potřásl smutně hlavou, jako by ho Jonathonova slabost pro povstalce osobně urazila. „Dostane celý

svět jako na podnosu a zahodí ho,“ řekl směrem k loďmistrovi člunu. Člun samotný zůstal na konci bahnitého břehu asi o sto yardů dál.

„Je zázrak, že vydržel tak dlouho,“ sehnul se loďmistr a převrátil tělo v marném pátrání po jakékoliv cennosti. „Říkal vaše jméno.“

„Bůhví proč. Nemám rebely v lásce.“ Carroll strčil tělo do mělkého potoka a odkráčel zpět k čekajícímu člunu. „Bylo to takhle lepší,“ prohlásil klidně.

„Hodil bych ho přes palubu,“ zabručel loďmistr, jako kdyby ho někdo připravil o očekávané potěšení.

„Peníze jsou za to stejný.“ Carrollova tvář zaškubala neovladatelným tikem. „A takhle ho aspoň najdou a Woollard se dozví, že jsme dodrželi dohodu.“

Příliv dosáhl téměř vrcholu. První obchodní lodě už zvedaly kotvy, aby zdolaly vyčištěnou cestu, jenže musely počkat, až se z překážek napřed vymotá vojenská šalupa plující k Filadelfii. Loďmistr, který kdysi sloužil u královského námořnictva, si zastínil zrak, aby si válečné plavidlo lépe prohlédl. „*Porcupina*,“ prohlásil. „Rychlá loď.“

„A taky pěkná,“ připustil Carroll neochotně. *Porcupina* nechala překážky za sebou, napjala hlavní plachty a voda před její přídíl se zpěnila. Její žíhané, špinavé plachty prozrazovaly dlouhou a těžkou cestu. „Zprávy z Londýna?“ zauvažoval Carroll nahlas.

„Nejspíš, pane,“ souhlasil loďmistr a křikl na veslaře, aby zasunuli své nástroje a dostali člun zádí blíže k bahnu.

O dvě hodiny později řeka zela prázdnotou. Jonathonovo tělo unášel příliv k proudům kolem ponořených zátarasů, které povstalci nakladli minulého léta. Tam se tělo zaseklo a zůstalo. Našli jej raci a začali škubat vodou zbělavší maso.

Vysoko nad ním zatím zaplnily svými krásnými křídly oblohu husy, jejichž hejno se táhlo k severu.

Třicet osm

Generálmajor sir Henry Clinton dorazil do města fregatou, z jejíhož stěžně bystrooký námořník spatřil tělo zachycené mezi černými, pokroucenými kůly, když loď kolem starých povstaleckých zátarasů proplovala. Kapitán fregaty se s tak důležitým pasažérem na palubě odmítl zdržovat a zastavit. Namísto toho poslali signál nedaleké šalupě, která spustila člun, zatímco fregata vplouvala do města.

Sira Henryho ve Filadelfii nevíтали tak, jako před sedmi měsíci muže sira Williama. Zima, Saratoga a zprávy, které přivezla *Porcupine*, si vybraly na lojalistech ve městě svou daň. Právě *Porcupine* však morálce ublížila nejvíc, protože v depeších z Londýna přivezla zprávu o tom, že Francie vyhlásila válku a drobné povstání tak bylo zataženo do evropského konfliktu; vlastně nejen evropského, protože i tak odlehlé pevnosti jako byla ta na Floridě či v Indii dostaly varování a připravovaly se na boj.

A tak projížděl sir Henry neradostnými ulicemi. A byly to pořádně špinavé ulice, i hlavní třídy pokrývaly páchnoucí výkaly. Úroveň tu dost upadá, pomyslel si sir Henry ponuře. Filadelfii by velice prospělo méně večírků a tancovaček a více disciplíny. Sir Henry uvažoval nad Augiášovým úkolem, který ho čekal, a ve tváři se mu zračilo odhodlání skoncovat s nepořádkem a nejistotou pomocí síly a rozhodnosti.

Avšak ještě než bude moci začít prosazovat jako velitel svoji vůli, musí dojít k řádnému ceremoniału, a tak vjel sir Henry na náměstí zaplněné řadami osmi tisíc nastoupených vojáků, mezi nimi hesenští v tmavých uniformách, britští červenokabátníci a příslušníci jízdy ověšení parádou ve všech barvách duhy, krajkami a zlacenými řetězy; všichni stáli seřazení za svými prapory a připravení k prohlídce starým i novým vrchním velitelem.

„Dobře! Opravdu dobře!“ složil sir Henry poklonu plukovníkovi čtyřicátníkům, zatímco klusal podél jejich řad. Musel uznat, že ne ve všem připustil sir William úpadek.

A bylo také zřejmé, jaké oblibě se tu sir William těší. Sir Henry musel naslouchat, jak každý z batalionů zajásal na rozloučenou se sirem Williamem Howem. Ten zvuk siru Henrymu dokazoval, jak těžký úkol ho očekává. Muži ho budou nesnášet už jen proto, že jim

bude chybět bývalý velitel. Sir Henry byl však přesvědčen, že jeden den vítězného boje dokáže vyléčit vojáka z jakékoliv nespokojenosti.

Oba generálové jeli po západní straně náměstí bok po boku. Shromážděná kapela zahrála „Yankee Doodle Dandy“ a hudebníci jako vždy protáhli poslední notu v disharmonickém výsměchu svému namyšlenému yankeeskému nepříteli. A když hudebníci spustili „Pochod granátníků“, dali se do pochodu i všichni účastníci přehlídky. Ke kráse celého dne se připojily i barvy třásněmi lemovaných slunečníků dam z města, které se přišly na všechnu tu parádu podívat.

„Doslechl jsem se,“ naklonil se sir William důvěrně ke svému nástupci, přičemž zamrkal náhlým bodnutím bolesti v zádech, „že nepřátelé nedělali celou zimu nic jiného, než že do omrzení cvičili.“

„Tak to snad bude o něco rovnější zápas!“ zasalutoval sir Henry batalionu skotských horalů, drsným členům klanů, kteří do války následovali své dědičné náčelníky. Jak bychom mohli s takovými muži válku prohrát, napadlo sira Henryho. Po Skotech přišel na řadu druhý batalion new jerseyjských dobrovolníků, potom do zelené oděvní jezdců královských rangerů.

Sir William pokývl směrem k loajalistické jízdě. „To nejlepší jezdectvo, které máme!“

„Já ho zatím ještě nemám. Možná by bylo nejvhodnější,“ zasalutoval sir Henry praporům irského regimentu, „kdybyste si ponechal faktické velení až do vašeho odjezdu?“

„To je od vás moc laskavé, moc laskavé.“ Zdálo se, že sira Williama šlechtná nabídka ohromila. „Bez váhání přijímám, ale jste si tím jistý?“

„Jsem si jistý,“ odpověděl sir Henry odměřeně a neobtěžoval se dodat, že ho myšlenka na nástup na místo sira Williama znervózňuje. Rozhořčení vojáků ze ztráty oblíbeného velitele se možná zmírní, pokud zůstane sir William velitelem až do dne svého odjezdu. Nedostanou tak příležitost k bezprostřednímu, protivnému srovnávání a sir Henry bude mít chvíli na rozhlédnutí se a zhodnocení mužů, které měl zdědit. „Ale váš odjezd se zajisté už blíží?“ netrápil se sir Henry se skrýváním své nedočkavosti.

„Hned po Meschianze,“ odpověděl sir William omluvně.

„Meschianze?“

Sir William se pousmál. „Je to spojení dvou italských slov. *Mescere*, smíchat, a *mischiare*, mísit. Nápadité slůvko popisující menší večírek na rozloučenou se mnou.“ Mávl k lordu Cathcartovi, který vedl nastoupené husary. „Nic příliš okázalého, chápete,“ dodal sir William skromně.

„Jistě.“ Slovo Meschianza shrnovalo všechny posměch, který sir Henry pro proslulý společenský život ve Filadelfii minulé zimy měl. Sir Henry žádné takové laciné parády v New Yorku nepodporoval.

„A samozřejmě jsem pořád mírovým zřízencem, takže zůstanu v Americe, dokud to bude potřeba,“ objevil se u sira Williama záblesk starého nadšení. „Doneslo se k vám, že povstali souhlasili s jednáním?“

„Ale ne ve Filadelfii?“ Sira Henryho pochopitelně myšlenka, že by se jeho předchůdce nadále zdržoval ve městě, poplašila.

„Říkal jsem si, že požádám o setkání v New Yorku,“ odpověděl sir William spokojeně. „Třeba už k dalším bojům nedojde?“

Podle sira Henryho byly naděje na mír asi stejně pravděpodobné, jako že prasatům začnou růst křídla, ale k záležitosti se nevyjádřil ani během přehlídky, ani během následujícího oběda – stejně okázalého jako hody, na kterých sir William svůj nadcházející odjezd oznámil. A stejně jako tehdy i nyní se podle rozkazu musel každý důstojník zúčastnit. Zatímco servíroval pečenou husu, zaslechl Sam Gilpin vzdálené praskání mušket. Všechny hlavy se otočily k oknům. Střelba se ozvala znovu. Sir William se usmál na lorda Roberta Massedeneho. „Podíváte se na to, Roberte? Zdráhám se uvěřit, že by povstalci vítali sira Henryho takhle nezdvořile, ale obávám se, že je to jediné vysvětlení.“

Lord Massedene se vrátil o půl hodiny později a hlásil, že na germantownské cestě severně od městských opevnění se krátce objevila povstalecká jízdní hlídka. „Nejspíš šlo o *feu de joie*, pane.“

Massedene mluvil na sira Williama, ale úkol poskytnout pikantní odpověď na sebe vzal sir Henry. „Pane, já jsem Angličan! A nejsme v žádném bordelu!“

Robert Massedene zrudl. „Povstalci pálí z mušket na oslavu, pane. Také uznali za vhodné rozvinout francouzskou vlajku.“

„Bůh zatrat' tu jejich drzost,“ zavrčel sir Henry.

Po obědě se oba vrchní velitelé odebrali do studovny sira Williama. „Obávám se,“ prohlásil sir William a položil si Hamleta na klín, „že novinky z Francie vám úkol ztíží. Velice ztíží.“

„Možná.“ Sir Henry rázoval po podlaze mezi krbem a stolem.

„Možná?“

Sir Henry se zamračil. „Londýn mi nařídil poslat osm tisíc mužů na ostrovy.“

„A pošlou z Anglie nějakou náhradu?“

„Dva tisíce mužů, pokud budou moci. Starají se samozřejmě taky o Hannover.“

„Dobrý Bože.“ Sir William zíral do ohně, jehož plameny ve studovně rád udržoval navzdory tomu, že se s příchodem jara venku oteplovalo. „Dobrý Bože. Třetina vašich vojáků zamíří do Karibiku?“ V hlase mu zazněla úleva člověka, který už se takovým gordickým uzlem nebude muset zabývat.

„Ale možná na to nedojde,“ reagoval sir Henry stroze.

„Možná ne.“ Siru Williamovi pookřál hlas, když si uvědomil, že i jeho nástupce věří v mírová jednání. „Mám důvod se domnívat, že povstalci jsou dost rozumní, aby si uvědomili vstřícnost našich návrhů, a pokud se nám podaří sjednat mír, Francouzi se určitě stáhnout.“

„Mír!“ Sir Henry se zdál být zděšený. „Já se tu narodil, sire Williame, a znám tyhle lidi. Jsou jako rozmazlené děti! Podejte jim prst a oni si vezmou celou ruku. Saratoga ukončila jakékoliv naděje na mír, a když se teď přidali ti zatracení žabáci, nebude už určitě! S jednáními souhlasili jen proto, aby nás ukolébali ke spánku! Ale to přece vidíte sám? Ne, sire Williame. Pořádejte si svá jednání, ale nic se nerozhodne dřív, než je rozdrťme v prachu bojiště!“

„Vždycky ještě jedna poslední bitva,“ řekl sir William mírným hlasem.

„Jedna poslední bitva?“ zamračil se sir Henry nechápavě.

Sir William se obával, že jeho nástupce měl pravdu, a že mírová jednání k ničemu nepovedou, ale nemohl se svého snu vzdát tak lehce. „Ve městě se ozývají nanejvýš povzbudivé hlasy whigů!“ Téměř zmínil jméno Marthy Crowlové, pak se rozhodl, že siru Henrymu by se mělo dostat zdvořilejšího seznámení s exotickou Vdovou. „Povstalci budou dělat rámus, než se vzdají své nezávislosti, ale myslím, že se dají přesvědčit.“ Sir William káravě zavrtěl hlavou. „Nezávislost je nesmysl a oni si to musí uvědomit. Kde je spravedlnost? Neosídlili tyhle kolonie za své peníze, ale za naše. Jsou jako nájemní farmáři, co žádají absolutní vlastnictví půdy. A na světě neexistuje zákon ani rozumný důvod, pro který by je někdo bral vážně.“

Podráždění sira Henryho v průběhu klidné debaty viditelně stoupala. „K čertu se zákonem a k čertu s důvody,“ zavrčel. „Mám za úkol jim dát co proto! Když to udělám, tak se možná připlazí pro mír, ale nehodlám štvací psy uvazovat dřív, než kořist uženou!“

Siru Williamovi došlo, že mluvil nadarmo, a povzdechl si. „Zjistíte, že ve vyhýbání se našim úderům jsou velmi dobří.“

Sir Henry jako by klidnou odpověď neslyšel. „A pokud povstalce zaženu od města, nevidím důvod vzdávat se posádky na pobřeží. Pět tisíc mužů na udržení Filadelfie a totéž v New Yorku. To by mělo stačit.“

„Ano, ano.“ Sir William se náhle cítil příliš unavený na další hádku.

„A jediný surový úder na Washingtona dřív, než francouzská flotila přiveze vojáky. Pokud vůbec někdy překonají flotilu v kanálu!“ Zatímco sir Henry optimisticky řečnil, přešel ke stolu, na kterém ležela hromada jeho vlastních papírů vedle dokumentů sira Williama. „Ale připadá mi, sire Williame, že jakýkoliv úder, který na povstalce vedeme, je už předem vyzrazen...?“ Sir Henry vytáhl papír, po kterém pátral.

„Vyzrazen?“ zarazilo slovo sira Williama.

„Napsal mi kapitán Vane. Předpokládám, že jste viděl kopii tohoto dopisu?“

Sir William zavřel oči, aby neprozradily jeho hořké zklamání. Na okamžik byl v pokušení říct, že kapitánu Vaneovi výslovně zakázal se sirem Henrym komunikovat, ale

k čemu by takový protest byl? Ted' byl pánem Vaneova osudu Clinton, ne sir William, který proto zůstal zticha.

Sir Henry papír přešel pohledem. „Tvrdí, že má důkaz o povstalecké organizaci uvnitř města. Ta měla vyrazit každý jeden z našich pohybů. Vysvětluje, že jste dovolil její existenci kvůli zprostředkování mírových jednání?“

Když uslyšel obvinění, o kterých si byl jistý, že dojdou sluchu v Londýně a budou si je šeptat v parlamentu, sir William si povzdychl. „Nikdy to nebylo tak docela takhle.“

„Ale ted' jsou ve hře Francouzi. Předtím dávalo smysl s povstalcí jednat, ale ted' ne sire Williame, ale ted' ne! Ted' musíme na všechny naše nepřátele udeřit.“ Sir Henry, aniž by odložil dopis, přešel k oknu a zadíval se na střechu State Housu. „Ten mladý Vane se mi líbí! Neplácá žádné nesmysly.“

„Jsem si jistý, že ho moc potěší, až se dozví, co jste o něm řekl.“

„Udělám ho samozřejmě svým štábním důstojníkem a nechám ho skoncovat s touhle vzpurností.“ Sir Henry si vzpomněl, že už předtím sira Williama požádal, aby ve svém dočasném velení pokračoval. „S vaším svolením, samozřejmě.“

Sir William zvažoval, zda návrh neodmítnout, jenže mu došlo, že asi za týden bude stejně pryč a jeho námitky nebudou mít žádnou cenu. Pokrčil rameny. „Budoucí velení je vaše, sire Henry. Musíte konat takové přípravy, které pro letošní tažení uznáte za vhodné.“

„Pak požádám kapitána Vanea, aby začal na svých nápadech pracovat.“

„Určitě to ocení,“ odpověděl sir William nepřítomně, pak ho však napadlo, že by jeho chování mohlo být pokládáno za nezdvořilé a pokusil se vyjádřit alespoň trochu nadšení pro plány svého nástupce. „Loajalisté budou nadšení, že plánujete ve městě zůstat.“

„Musí být odměněni,“ odpověděl Clinton tvrdě, „protože když všichni uvidí, že se jim daří, chopí se zbraní za naši věc další!“

„Ach, to ano!“ Sir William to řekl tak, že se zdálo, jako kdyby ho tohle jednoduché řešení neustálého nedostatku mužstva nikdy nenapadlo.

„Svěříme loajalistům Pennsylvánii a New Jersey,“ pokračoval Clinton, „a já potrestám Francouze v Karibiku.“

„A pak se vrátíte a dokončíte pacifikaci kolonií?“ podařilo se siru Williamovi znovu předstírat tón posvátného úžasu, jako kdyby se odpověď, kterou marně hledal celé dlouhé, frustrující měsíce, zničehonic, a pro něj už příliš pozdě, začala zjevovat.

„Přesně tak.“

„Je příjemné,“ odmlčel se sir William a odložil Hamleta na kobereček, načež zasténal, jak mu v zádech zase vystřelila bolest, „že jste vnesl do války takové odhodlání dovést ji do konce, sire Henry.“

Sir Henry se pod přívalem chvály nafoukl. „Nikdy k ní samozřejmě nemělo dojít, ale teď ji nesmíme prohrát! To by znamenalo zkázu. Jsme ve válce, a tak tu zatracenou záležitost musíme také dokončit.“

„Ještě z vás bude filadelfský hrabě!“ odpověděl sir William škodolibě. „A teď, jestli mě omluvíte? Hamlet má rád před setměním vycházky do zahrady.“

Sira Williama už nic nezajímalo. Prošel jídelnou, kde služebnictvo zrovna uklízelo dlouhé stoly. Neurčitě se na ně pousmál a pokusil se otevřít dveře do zahrady, ale trhl sebou bolestivým bodnutím v kříži, načež zatápal po klice.

Kolem sira Williama se protáhl červený rukáv a ruka v něm mu otevřela dveře. „Pane,“ pronesl nervózní hlas plný respektu.

„Opravdu vám děkuji.“ Celá záda sira Williama náhle sevřela neobyčejně silná bolest, tak silná, že se musel pro oporu červeného rukávu chytit. „Prosím o odpuštění.“

„Chcete si sednout, pane?“

„Ne, ne, to přejde. Trpěl tím můj otec, víte, a doktoři nikdy nezjistili, co s tím! Nikdy.“ Zatímco sir William mluvil, opíral se o svého pomocníka a společně vyšli do zahrady. Hamlet spokojeně odběhl do vzdálených křovisek, ale sir William se musel belhat s pomocí paže červenokabátníka. Všiml si, že šlo o jednoho ze sluhů. „Vy jste Vaneův člověk, že?“

„Ano, pane.“

„Ach! Jistě.“ Z nějakého důvodu to poznání zřejmě sira Williama rozčílilo, ale protože pořád potřeboval Samovu pomoc, donutil se usmát. „Je to vážně hloupé. Takhle silný záchvat jsem neměl celé měsíce. Možná se blíží vlhké počasí.“

„To bolest vždycky zhorší, pane, ale na obklad z lněného oleje si neprijde.“

Tvář sira Williama se nadšeně rozzářila, když si vzpomněl. „Sam! Tak se jmenuješ, že? Ty jsi ten chlapík, co vyléčil mému hnědákovu koliku.“

„Tehdy v lednu, pane. Dovedl ho ke mně Tom Evans.“

„Cos s ním při všem všudy provedl?“ Sir William najednou nevedl rozhovor vrchního velitele s vojínem, ale anglického šlechtice s expertem na jeho oblíbené téma.

„Nic moc, pane. Jen jsem mu ohříval vodu na pití a dával mu mátu a med.“

„To si musím zapamatovat.“

„A potom trochu lékořice a drceného zázvoru, pane.“

„Myslím, že by i mně samotnému prospěla trochu drcené lékořice.“ Sir William váhavě odtáhl ruku od Samovy a vyzkoušel, co na to záda. „Asi to přechází. Proč jsi proboha u pěchoty, Same? Myslel bych si, že chlapík jako ty bude u kavalérie!“

„Nevím, pane.“ Sam, jehož podpory už náhle nebylo třeba, se cítil trapně.

Sir William si jeho pocitů všiml, a jelikož jako vždy chtěl, aby se s ním muži cítili dobře, pokusil se je rozptýlit. „Ale rád bys s koňmi pracoval, že ano?“

„Ano, pane.“

„To bys měl, to bys měl. Svět není tak plný odborníků, jak by jeden myslel. Zaplatil ti Evans za léčku toho hnědáka?“

„Ano, pane.“

„Tak to je dobře,“ přikývl sir William spokojeně. „Kapitána Vanea jste potkal u Germantownu, nemám pravdu?“

„Ano, pane.“

„Skvělá země na chov koní, to tedy ano,“ posteskl si sir William. „Dobrá tráva i odvodňování. Kdyby nebylo té zatracené války, Same, bylo by to jedno z nejlepších míst pro chov koní na celém světě.“

Sam vřele odpověděl: „Byl by to skvělý život, pane, to tedy jo.“

Sir William přikývl. „Není teď v mé moci ho žít, Same. O to se postarali ti zatracení Francouzi. Nevím, proč Bůh stvořil Francouze, nejsou na světě vůbec k ničemu, zatraceně.“ Krátce se zasmál. „Ale kdybych byl mladý muž a my nebyli tak zoufale hloupí, byl bych tady.“ Pokrčil rameny. „Ale vrátím se zpátky do Anglie, a to je taky dobrá země. Co budeš dělat ty, až se vrátíš do Anglie, Same?“

Sam zatahal za svůj červený kabát. „Já nemám na výběr, pane.“

„Samozřejmě, že máš! Člověk jako ty si může podmínky diktovat!“ Sir William pohlédl na Sama a shledal, že to, co vidí, se mu opravdu zamlouvá. „Chtěl bys vstoupit do mých služeb?“

Sama to tak ohromilo, že se zpočátku vůbec nezmohl na odpověď, a když se mu to konečně podařilo, téměř se zakoktal.

„Do vašich služeb, pane?“

„Dostihoví koně, Same. Rychlí!“ Sira Williama se náhle zmocnilo nadšení. „Ať nám v Newmarketu závidí, ne? Inu, zamysli se nad tím a do konce týdne promluv s Tomem Evansem. Řeknu, že jsi neschopný vojenské služby.“ Sir William se rozesmál. „Vždycky se najde způsob, Same!“

„To věřím, pane.“

„Promluv s Tomem. Postarám se, aby kolem toho Vane nevyváděl.“ Poslední slova dodal sir William docela ponuře, než si všiml Lizzie Loringové na horní terase. Zamával jí na přivítanou. „Promluv s Evansem, Same.“

„Promluvím, pane.“

„A děkuji ti, Same. Děkuji!“ prohodil sir William přes rameno a ohromený Sam věděl, že se mu splnil sen každého červenokabátníka: mohl jít domů.

Třicet devět

Večer před Meschianzou přečetl na hřbitově bičovaném deštěm z šedivé oblohy reverend MacTeague modlitbu za pohřbívané mrtvé. „Člověk zrozený z ženy,“ intonoval, „má k životu určen jen krátkou chvíli a ta je plná utrpení. Roste a je podřát stejně, jako květina.“

„Vrahu,“ řekle Martha Crowlová nahlas, stejně jako to dělala při každé odmlce v modlitbě. Kdykoliv promluvila, zírala přitom na svého strýce, aniž by se zajímala o trapnou situaci, kterou tím působila.

„Ó nejsvatější a nejmilosrdnější Spasiteli,“ pokusil se MacTeague překřičet vyrušující Vdovu, „neuved' nás v utrpení věčné smrti.“

„Vrahu!“

Kapitán lord Robert Massedene vzal Marthu za paži a odvedl ji dál od hrobu. Šla poslušně, zavěšená do muže v červeném kabátě. Razila si cestu mezi náhrobky a pařezy. Marthu samotnou natolik vyděsila její vlastní násilná reakce na zprávy o smrti bratra, že sama požádala Massedeneho, aby ji na pohřeb doprovodil. Lydii nechala doma s Jenny. Hlas kněze se za ní ztrácel a řídký pozdně odpolední deštík rosil černý závoj, který zakrýval Marthinu tvář. Měla na sobě své vdovské smuteční šaty. „Jonathon neodplul dobrovolně, Roberte.“

„Já vím.“ Massedeneho Marthina slova úplně nepřesvědčila, ale odpovídal s jemným soucitem.

„Lže!“ vykřikla Martha jako kdyby jí zmítala bolest. „Jonathon byl zamilovaný. Neodešel by do Londýna, ani kdyby mu nabídli samotný trůn!“ Odvedla Massedeneho přes mokrý trávník a zastavila se pod poničeným pilířem, který označoval starý hrob. Jen před chvilkou se brankou hřbitova přikradla dívka.

„Nemohla jsem přijít dřív,“ řekla Caroline a pohlédla na první pohled prázdnýma očima na schoulené truchlící.

„Na tom nesejde,“ objala Martha dívku. „Jsem ráda, že se k tobě ta zpráva dostala.“ Martha poslala přes řeku krátký vzkaz, ale pohřeb byl natolik uspěchaný, že Martha pochybovala, jestli Caroline dorazí dřív, než rakev odevzdají zemi.

„Co se stalo?“ zeptala se Caroline.

„Tvrdí, že byl na cestě do Londýna a v noci spadl z lodě,“ řekla Martha tvrdě.

„Lžou.“ Hlas Caroline byl stejně bezútěšný, jako vodou nasáklá nebesa.

Martha postrčila Massedeneho kupředu a zběžně oba představila. „Chci, abys lordu Robertu Massedenemu řekla, co se Jonathon chystal udělat.“

Caroline zaváhala. Massedene zdvořile na pozdrav smekl klobouk. „To je v pořádku,“ všimla si Martha Carolinina váhání. „Je jeden z těch slušných. Ne jako ten vrah!“ To patřilo opět jejímu strýci. „Řekni mu to,“ zopakovala Martha.

„Jonathon se chystal utéct,“ řekla Caroline unaveným hlasem, „a měli jsme se brát.“

Tvář lorda Roberta Massedeneho zkřivila bolest. Nevěděl, jak na to reagovat, a proto se uchýlil k obyčejnému, strojenému: „To mě moc mrzí.“

„Nikdy by na tu loď dobrovolně nenastoupil,“ trvala na svém Martha.

„To věřím,“ odpověděl Massedene měkce.

„Možná se snažil doplavat ke břehu, možná ho shodili, ale je to stejné, jako vražda, Roberte, vražda!“ prohlašovala Martha vehementně ve svém rozčilení.

Massedene bezmocně zavrtěl hlavou. „Lod' už je dávno pryč, madam.“

Martha se odvrátila a pohlédla na pozůstalé. „Bůh je zatrat',“ prohlásila a začala plakat.

I Caroline brečela. Brečela tiše a provinile, protože Jonathona už nemilovala. Hlas kněze dál cosi mumlal. I přes rakev pronikal hnusný zápach. Hřbitov bičoval prudký, bodavý déšť unášený větrem. Temná mračna hrozila předčasným soumrakem.

Duté zarachocení přimělo Marthu otočit se k hrobu. Abel Becket házel lopatou zeminu na rakev a kostelník popadl rýč a zarazil ho do hromady hlíny, která zavalí levnou borovou rakev. „Počkat!“ zazněl napříč hřbitovem hlasitě Marthin hlas. „Počkat!“

Popadla Caroline za paži a táhla ji k vyhloubené jámě. Ezra Woollard vyrazil vpřed, aby jim v přiblížení zabránil, ale Robert Massedene si mu pospíšil naproti. Kolohnát nechtěl riskovat roztržku s britským důstojníkem, a tak ustoupil stranou.

Kostelník s lopatou plnou hlíny zaváhal, zatímco MacTeague v nasáklém, třepotajícím se taláru vykročil k Marthě tak, aby to vypadalo, jako že se jí chystá nabídnout útěchu v jejím žalu. Martha se kolem něj však protlačila dál, rozepla svůj černý plášť a vytáhla složenou vlajku, kterou zatřesením rozvinula. Červené a bílé pruhy a hvězdy v modrém poli prozářily mrholení. „Může být alespoň pohřben tak, jak by si to přál,“ prohlásila Martha vzdorovitě.

Abel Becket vystoupil vpřed a chňapl po povstalecké vlajce. „Těchhle nesmyslů se vzdal! Je to svatokrádež!“

Martha vlajku strýci vytrhla. „Ničeho se nevzdal, ty vrahu!“

Becket pohlédl na Massedeneho. „Vy to dovolíte? Na britské půdě?“

Lord Robert Massedene udělal krok dopředu a Marthě vlajku vzal. Becket a Woollard vycítili Vdovinu porážku a usmáli se.

Jenže Massedene vlajku vzal jen proto, aby ji mohl řádně umístit. Našel její dva rohy, další dva podal Marthě. Usmála se na něj, couvla a vlajku mezi sebou natáhli. Červený kabát a zlaté šňůrky Massedeneho uniformy zarazily jakékoliv protesty, ke kterým se pozůstali možná chystali.

Caroline se natáhla a nesmělým prstem se vlajky dotkla. Potom Massedene i Martha cípy pustili a zářivá standarda se s nemotorným zatřepotáním snesla na víko rakve. Lord Robert sejmutím klobouku formálně zasalutoval. „Bůh dej pokoj jeho duši.“

„Alespoň bude už brzy odpočívát ve svobodné zemi!“ propalovala Martha strýce pohledem. „Díky Francouzům. A kam utečete a schováte se vy, Abele Beckete?“

„Byla to nehoda,“ řekl Abel Becket. Manželka ho zatahala za rukáv ve snaze odtáhnout muže pryč, ale Abel Becket nebyl žádný zbabělec. Pohlédl na Marthu. „Chtěl jsem, aby Jonathon odplul do Londýna a naučil se svému řemeslu, nic víc. Nebyla v tom žádná zlá vůle, žádná!“

„Byla to vražda, strýčku.“

„Mluví z tebe smutek, ne rozum.“

„A ty?“ obrátila se Martha na Ezru Woollarda. „Taky tvrdíš, že to byla nehoda?“

Ezra Woollard vrhl pohled na Abela Becketa, jako by hledal podporu, žádné se však nedočkal. Pokrčil rameny. „Lodní paluba, tma, jenom jedna noha. Jo, řekl bych, že to na nehodu stačí.“

„A kdy,“ zeptala se Martha jasným a hlasitým tónem, který se nesl ke každému z pohřebních hostů, „si koupíš svůj podíl z obchodu, Ezro Woollarde? Teď už ti žádný synovec v cestě nestojí, že ne?“

„Jsi šílená, ženská.“

„Tak dost!“ Abel Becket řekl, co říct chtěl, a netoužil nadále zůstat na promoklém hřbitově a nechat na sebe štěkat hysterickou ženskou. Odvedl manželku i domácí služebnictvo pryč. Ezra Woollard pokývl kostelníkovi a s posledním ponurým pohledem na Marthu a Caroline se otočil.

„Vrazi!“ zakřičela Martha.

„Drahá paní Crowlová.“ Vedle Marthy přešlapoval reverend MacTeague, ona od kněze však ucukla pryč. Kostelník začal zahazovat hrob, kopal usilovně, jako by se snažil zakrýt symbol povstalců.

Martha prošla mezi lordem Robertem Massedenem a Caroline k ořechu, který skýtal alespoň částečný úkryt před bodajícím deštěm. Jonathonovo tělo přistálo ve městě o den dříve, pouhé hodiny po příjezdu sira Henryho, avšak až dnes ráno přiřadili k tělu i jméno. „S pohřbem si dost pospíšili!“ konstatovala Martha pomstychtivě jako další výčitku strýci.

„Obávám se, že museli,“ zamumlal lord Massedene.

„Já vím. Říkali mi, že na něj není pěkný pohled.“ Martha objala Caroline kolem ramen. „Pokoušela jsem se to říct Samovi, ale Jenny se ho nepodařilo najít.“

Caroline se zachvěla. „Asi mu to budu muset říct já.“

„Postarám se o to,“ nabídla Martha.

„Chce se se mnou sejít v šest večer,“ odpověděla Caroline pochmurně. „Nechal zprávu u seržanta na molu. Asi si chtěl promluvit o Jonathonovi.“

„Ode mě Sam nic neví,“ řekla Martha, „a netuším, kdo jiný by mu mohl něco prozradit. Půjdeš?“

Caroline se otočila k hrobu. „Nevím, jestli bych měla.“

„Není to tvá chyba, Caroline. Ty jsi ho nezabila!“ Martha se obrátila na Massedeneho. „Proč byl Jonathon vůbec na té lodi, Roberte? Měl být přece zajatec, ne?“

„Byl propuštěn.“

„Kým?“ Marthin hlas věstil nebezpečí. „Neříkej mi to, Roberte. Nech mě hádat. Kapitánem Vanem?“

Massedene pokrčil rameny. „Nevím. Opravdu. Jonathonovo jméno přibylo na seznam lidí s propustkami a nedá se zjistit, kdo ho tam přidal.“

„A ani já nemůžu nic dělat, hádám správně?“ Martha měla zase na krajíčku. „Bratr je mrtvý, muži zaživa upálení ve stodole a nikdo nemůže nic dělat, protože vrazi oblékají červenou!“ Poslední slovo na Massedeneho téměř zařvala, načež v slzách zavrtěla hlavou. „Promiň mi, Roberte. To nebylo spravedlivé.“

Massedene neodpověděl. Kostelník, jehož práce byla u konce, poklepal na navršenou zeminu rýčem a zmizel mezi mechem pokrytými kameny. Caroline, která zírala na nově umístěnou půdu, prolomila ticho. „Sam obléká červenou.“

„Kabát se dá sundat,“ odfrkla si Martha.

Caroline stále civěla na hrob. „Nepůjdu za Samem,“ prohlásila tiše. „Nemůžu.“

Martha si stoupla před Caroline a zdvihla její tvář ke své. „Proč proboha ne?“

„Ne dnes.“ Caroline ukročila do strany, aby lépe viděla na hrob, po kterém stékal déšť a vytvářel v čerstvě zorané půdě kaluže. „Ne po tomhle.“

„Jonathon je mrtvý!“

Caroline zavrtěla hlavou. Dalo se stěží říct, jestli se jí na tváři lesknou dešťové kapky či slzy. „Ne dnes.“

Martha dívku popadla za ramena. „Poslouchej! Běž za Samem! Řekni mu, ať tu řeku překročí. Vyříd' mu ode mě, že jestli tu řeku nepřekročí, ztratí duši!“

Caroline se teď po tváři řinuly slzy. Mlčela.

Martha s ní zatřásla. „Musíš jít! Řekni mu, ať překročí tu řeku! Bude vědět, co tím myslím! Řekni mu, že zabili Jonathona a že musí překročit tu řeku!“

Ale Caroline neposlouchala. Vzlykala a v náhlém přívalu strašlivé hrůzy se přitiskla k Marthě. „Chtěla jsem, aby umřel.“

„Ach panebože, dítě.“ Martha ji objala.

„Představovala jsem si, jak umře a já budu svobodná,“ valily se z Caroline slova doprovázená mohutnými vzlyky. „Nesnášela jsem se, modlila jsem, aby to přestalo, ale stejně jsem si to myslela. Bylo to strašné. Strašné.“

„Ne.“ Oči za závojem měla Martha zavřené. „Kdysi jsem si přála to samé. Myslíš, že je to nepřirozené?“

„Přála bych si, abych Sama nikdy nepotkala.“

„Ne, nepřála.“ Martha svírala Caroline tak těsně, jako by byla její vlastní dítě. „Musíš jít za Samem a říct mu, aby překročil řeku.“

„Dnes ne.“ Caroline se odtáhla a utřela si oči rukávem. „Chci, ale nemůžu. Kvůli němu,“ ukázala na hrob. „Není to moc, ale aspoň něco můžu pro Jonathona udělat. Za Samem dneska prostě nepůjdu.“

Martha jí rozuměla a schvalovala to. Přikývla. „Co tedy budeš dělat?“

„Nevím.“ Caroline, která se pyšnila tím, že nedává najevo svoji slabost, teď neovladatelně plakala.

„Pojd' ke mně domů.“

„Půjdu domů.“ Caroline se přičilo být takhle zranitelná, obzvlášť před britským důstojníkem. Popotáhla. „Nikdy mi neodpustíte, co jsem řekla.“

„Jonathon tě miloval,“ odpověděla Martha jemně, „a všechno jeho štěstí pramenilo z té lásky. Nikdy jsi mu ji nezkazila, za což ti děkuji. Ale ty a Sam jste pro sebe byli stvořeni.“

Pokud Caroline jejím slovům porozuměla, nedala to nijak najevo. Popotáhla a manžetou si přešla přes oči. „Půjdu domů.“

„Bůh ti žehnej.“ Martha se dívala, jak dívka odchází. Pak jako kdyby se scvrkla náhlou únavou. „Přála bych si být mužem.“

„Proč?“ postavil se Robert Massedene po bok Marthy.

„Abych mohla klít.“ Sledovala, jak Caroline prochází brankou, a potom pokrčila rameny. „Je zamilovaná do červenokabátníka.“

Massedeneho oči se mihly směrem k hrobu, pochopily a stočily se zpět k Marthě. „Ubožáčka.“

„Šťastlivkyně. Jonathon by pro ni nikdy nebyl dost silný, nikdy. A její červenokabátník není slaboch.“ Martha popotáhla. „Občas lásku opravdu nenávidím.“

„To není pravda.“

„Chudáčku Roberte.“ Vzala ho za paži. „Tak trpělivý. Díky, že jste přišel. Nemohlo to pro vás být nic příjemného.“

„Dnes bych tvou společnost vyhledal, ať by se dělo cokoliv.“ Kráčel vedle ní směrem k hrobu. „Mám za úkol předat ti zprávu od sira Williama. Přeje si, abych ti řekl, že kapitán Vane dostal povolení pronásledovat ve městě zrádce.“

Martha se zarazila a pohlédla jeho lordstvu do očí. „Zrádce?“

„Někdo varoval Fort Mercer.“ Lord Robert Massedene mluvil tiše, vlastně ho skrz zvuk deště bubnujícího na novém hrobě stěží slyšela. „Sir William si myslí, že ti to řekla Lizzie a tys zprávu odeslala.“

Martha se krátce, nenadále zasmála. „Tak se to vůbec nestalo. Lizzie mi nic neřekla! Řekněte to siru Williamovi!“ Chytila se za hlavu. „Byly to drby služebnictva, Roberte, nic víc, jenom drby služebnictva!“

„Ale byla jsi to ty, kdo...?“

„Samozřejmě, že jsem to byla já!“ Marthu zřejmě popudilo, že se jí na takovou otázku musel vůbec ptát, ale hned toho zalitovala. „Promiň, Roberte. Předpokládám, že teď budeš muset přijít s trochou pompéznosti? Zatkneš mě? Samozřejmě obvinění popřu, ale nechci, aby měla Lizzie problémy.“

„Žádné problémy nemá. Ani ty ne, a už vůbec ne se sirem Williamem nebo se mnou. Ale za sedm dní, drahá Martho, město opustíme. Pak dostane velení sir Henry a na sira Henryho kapitán Vane už teď udělal velký dojem.“

Martha smutně zavrtěla hlavou. „Chápu.“

„A sir William si moc přeje, abys byla chráněná,“ řekl Massedene. „Cítí se velice zodpovědný za osud tvůj i tvého bratra a má tě rád stejně jako já...“

„Můj drahý Roberte.“

„... a tak mi dal za úkol tohle.“ Massedene vyndal z brašny kus papíru, ale kvůli dešti ho nerozložil. „Je to propustka pro tebe a celou tvoji domácnost. Dovoluje ti opustit město spolu se dvěma vozy majetku.“ Podal propustku váhající Marthě. „Prosím, vezmi si ji.“

Martha ji přijala, prozkoumala červenou pečeť sira Williama, potom propustku zastrčila do kapsy pláště. „Vážně nevím, proč tohle děláš. Jsem váš nepřítel, Roberte.“

„Žádná žena není mým nepřítelem, a ty ze všech nejmíň.“ Massedene se stydlivě usmál. „Vážně si tvého přátelství cením a rád bych, aby z něj bylo víc než přátelství.“

„Roberte...“

„Ne, vyslechni mě, prosím.“ Červenal se jako obyčejný školák, ale pohlédl Marthě do tváře a řekl, co říct měl. „Nabídl bych ti svou vlastní chabou ochranu, drahá, jak jen budu umět. Jsem mladší syn, ne právě bohatý, ale nikdo si nedovolí tě urazit, když budeš lady“

Robert Massedenová. Víím, že jsou to na tomhle místě a v takový den nevhodná slova, ale jsou upřímná.“

„Děkuji.“

„Doufám, že jsem tě neurazil?“

„Můj milý Roberte.“ Pár kroků ušla Martha beze slova, potom svému nápadníkovi odpověděla beznadějným pokrčením ramen. „Dokázal byste se stát Američanem?“

Zamyslel se nad tím, zřejmě ve vší vážnosti, načež se na ni suše usmál. „Nevím, jestli jsem na to dost statečný. Znáím to v Anglii, mám tam všechny přátele, nebo alespoň většinu,“ rychle se na ni usmál, „a vzdát se přátelství, to chce statečného muže.“

„Nebo statečnou ženu.“ Martha počkala, až jí Massedene otevře branku, a následovala ho na malou stezku vedoucí k městu. „A jednoho dne, Roberte, uvidím támhle nahoře naši vlajku,“ ukázala Martha k věžičce State Housu. „A netoužím žít pod žádnou jinou vlajkou. Ani s někým tak drahým, jako jsi ty. Tak, urazila jsem tě, budeš si myslet, že jsem nevděčná.“

„Nikdy.“

Martha se usmála. „Bývaly časy, můj milý lorde, kdy jsem nesnila o ničem jiném, než aby mi říkali ‚má lady‘. Myslela jsem, že jestli mě přinutí žít ve Filadelfii místo v Londýně, zemřu se zlomeným srdcem. Ale tady jsem, srdce mi pořád bije.“

„Ještě není pozdě.“

„Byly to dětské sny, milý Roberte. Možná že jednoho dne Londýn uvidím, ale radši bych, tisíckrát radši, viděla svobodnou Ameriku. A taky uvidím!“

Massedene vedle ní kráčel beze slova, dokud nezahli na sever na Sedmé ulici. Když konečně promluvil, zazněla mu v hlase mírná zvědavost. „Byla sis vždycky tak jistá vítězstvím povstalců?“

Martha se zasmála. „Jistá? Občas pozoruji kapky deště na okně a říkám si, že jestli kapka napravo okenní tabulky sklouzne na parapet první, tak zvítězíme. Nezbyvá mi než se modlit, aby si kapka pospíšila.“ Zamračila se. „Takovou mám jistotu, Roberte.“

„Jsme na tom stejně,“ odpověděl Massedene smutně. „hledáme znamení. Jako většina vojáků.“

„Většina? Ne všichni?“

Massedene nepřítomně oplatil zasalutování seržantovi, který vedl oddíl mužů na jih k velitelství druhého granátnického. „Většina, ano, ale ne všichni. Myslím si, že ten váš generál Washington cítí jisté vítězství v kostech, jinak by nemohl vydržet tolik porážek. S takovými lidmi není snadné žít, ale války se bez nich vyhrát nedají.“

„Máte taky takové?“

Massedene se smutně pousmál. „Ne v téhle válce. Místo toho věříme, že Bůh je Angličan, a až sám uzná za vhodné, sešle nám zasloužené vítězství. Do té doby se necháváme zmateně vléct vpřed, nejsme si jistí, proč jsme tady, ani jestli tu být máme a co hůř, jak celou tu zatracenou záležitost ukončit.“ Massedene, krácející po boku Marthy, se najednou zamračil. „Ale taky máme muže, kterým to nestačí, kteří se pokusí Boha přimět zasáhnout.“

„Myslíte kapitána Vanea,“ řekla Martha bezvýrazně.

Massedene se zastavil a obrátil se k ní. „Chci, abys mi slíbila, že nezůstaneš ve Filadelfii. Kapitán Vane se změnil. Nedokážu to vysvětlit. Snažil jsem se k němu být laskavý, pořád se snažím, ale...“ Massedene zavrtěl hlavou. „V bitvě byl statečný, tak hrozně statečný. Žárlil jsem na něj. Ale nesnese porážku a myslím, že věří, že jich už utrpěl moc. Hnusí se mu jeho původ. Myslí, že být nazýván lordem je ten největší dar, který svět může člověku nabídnout. Můžu mu vykládat, že to vlastně nestojí za zlámanou grešli, ale stejně mi nevěří.“ Povzdychl si. „Předpokládám, má nejdražší paní, že mou nabídku k sňatku jsi odmítla?“

„Nejspíš k vaší úlevě, ano.“

„Až tohle skončí, drahá, a bude vlát tvá nová vlajka, smím to zkusit znovu?“

„S potěšením budu na tvůj návrat čekat,“ odpověděla Martha úplně upřímně, „ale pro teď za týden odjíždíte?“

„Do té doby jsi pod ochranou sira Williama.“

„Pak tedy odjedu den předtím, než odplujete, a v pátek večer přivedeš ke mně sira Williama a paní Loringovou na večeři. Slibuješ?“

„Celým svým srdcem.“ Massedenemu se ohromně ulevilo, že Martha město opustí, a ta úleva se mu zračila ve tváři.

Martha se do něj znovu zavěsila. „Obávám se, že až do toho rozloučení se se sirem Williamem neuvidím. Truchlení má svá pravidla.“

„Meschianza s tebou o hodně přijde.“

„Ale příští pátek se rozejdeme jako přátelé.“ Martha znovu pohlédla k věžičce State House a její hlas náhle přetékal spokojenou nedočkavostí: „A jednoho dne, Roberte, se vrátíš a uvidíš pod modrým nebem mou novou vlajku. A budeš vědět, že jsem pomohla ji tam dostat.“

„Myslím, že ano.“ Lord Robert Massedene se té myšlence pousmál. „Myslím, že asi opravdu ano.“

Minutová rafička hodin na zdi State House sebou se slyšitelným cvaknutím trhla, aby oznámila začátek nové večerní hodiny. Bylo šest hodin a Martha přemýšlela, jestli si to Caroline se schůzkou se Samem rozmyslela. Ve jménu lásky doufala, že ano.

Čtyřicet

„Pršet přestane,“ řekl kapitán John Andre a zamával rukou, jako kdyby v ní držel kouzelnou hůlku, „o půlnoci.“

„Doufám, že ano, pane,“ prohlásil Sam loajálně.

„Nedoufejte, mladý Gilpine. Věřte mi! Promlouval jsem s Božstvem a on mým modlitbám naslouchal. Déšť ustane a zítřek bude dnem nejvznešenějšího slunečního svitu.“ Andre se zadíval oknem na rozlehlé trávníky, na kterých příštího dne propukne Meschianza: „Pera!“ řekl šťastně Andre a přitom ve vzduchu máváním rukou načrtával, jak veliká budou. „Spletitá, nádherná a vznešená pera!“

„Dlouhá pera?“ Sam se přes zimu staral o dva kapitánovy koně a Andreho výbuchy nadšení ho vždy pobavily.

„Velice dlouhá pera,“ odvětil kapitán pevně. „Černá, červená, zelená, bílá a dlouhá pera! Ano, dlouhá. Pera pro rytíře Prolnutých růží a jejich zapřísáhlé nepřátele, rytíře Hořící hory. Kopyta jejich ořů budou svým mohutným dusotem otřásat samotnou zemí.“ Andre dusot kopyt napodobil zaťatými pěstmi.

Sam, dívající se z okna, přikývl. „Ale pod támhletemi oblouky se nedostanou, pane. Ne s pery na kloboucích.“

„Nemám nejmenších pochybností,“ odpověděl Andre sklíčeným hlasem, „že když všemocný Bůh navrhl stvořit nebesa a zemi, taky měl nějakého zasmušilého anděla, který tvrdil, že to nejde. Samozřejmě, že pod těmi oblouky projdou v pořádku!“

„Ne, jestli to nebudou malá pírká, pane. Leda by se shrbili.“

„Rytíři se nehrbí! Naparují se! A mají obrovská pera!“ Andreho ruce opět vykreslily jeho představy ve vzduchu. „Obrovská! Úchvatná!“

Sam se zasmál. Kapitán Vane ho poslal do sídla Ořechový háj, kde měl podle rozkazů pomoci kapitánu Andremu s posledními přípravami na velkou Meschianzu. A že bude velká. Hosté měli přijet po řece za doprovodu serenád a nymf v zelené barvě hlubokého moře, které budou vkusně pózovat na přídích dlouhých, ozdobených člunů. Na břehu hosty doprovodí

po svažujícím se trávníku na místo, kde shlédnou velkolepý turnaj mezi dvěma rytířskými družinami, a až poté, co zápolení skončí, se otevřou dveře sídla a začne se tancovat a hodovat.

„Třeba by si, pane,“ navrhl Sam, „mohli rytíři klobouky nést?“

„Myslíš v podpaží? Jako duchové s uťatými hlavami?“

„Budou tak vidět jejich tváře, pane.“

„To by byly,“ uznal Andre bez jakékoliv stopy nadšení. „Ale musí si nést štíty, Same, a kopí!“

„Mohli by si klobouky pověsit na hrušku sedla?“

„Ještě by spadly!“ Andre, rozrušený představou odpadávajícího peří, zíral z úkrytu v tanečním sále na ty dva urážlivé oblouky. Ten blíž k řece byl věnovaný admirálu lordu Howeovi a zdobil ho Neptunův trojzubec a model lodě, zatímco bližší oblouk, oslavující odcházejícího vrchního velitele, byl ozdobený rozvinutými prapory, bubny, štosy zbraní a na jeho vrcholu seděla postava Slávy, která zítra své nestalé vavříny propůjčí siru Williamovi. „Myslím, že jsou dost vysoké,“ oznámil Andre. „Myslím, že tě prostě baví plnit mě skepsí, mizero.“

„Pojedou klusem,“ poznamenal Sam ponuře.

„Tryskem, chlapče! Jsou to rytíři, ne farmáři dusající na trh.“

„To jim na výšce přidá další dvě stopy, pane. Nahoru a dolů?“ Sam lehce napodobil pohyb jezdce.

„Já už na koni jel,“ prohlásil Andre s křehkou důstojností, načež se obrátil a přehlédl celé zahrady. „Kůň! Kůň! Království za koně! Jak mohl někdo napsat takové klišé?“

Žádní koně v dohledu nebyli. Jen námořníci budující konstrukci pro část z ohňostrojů Meschianzy a vojáci, kteří nosili prkna a podstavce do sídla, ale ani jeden kůň. „Mohli byste použít malé koně?“ snažil se pomoci Sam.

Andre se ani neobtěžoval na takovou poznámku reagovat. „Dokážu, že se mýlíš, ty proklatý Gilpine. Sežeň mi koně!“

„Ano, pane.“

„A velkého koně, aby bylo jasno! Žádného zchromlého poníka. Najdi mi koně hodného rytíře Hořící hory. Vezmi dva a sehrajeme tu úchvatnou slavnost sami!“ Andre panovačně vystřelil prstem do deště. „Spěchej, Gilpine!“

Sam spěchal. Na Meschianzu se těšil. Kapitán Vane byl jedním z rytířů Prolnutých růží, z kteréhožto obskurního důvodu Sam zapůjčil jízdní kyrys a dragounskou helmu a oboje vyleštil. Ve Vaneově kuchyni byl opřený štít, na kterém bylo namalované srdce probodnuté šípem. Sam si byl popravdě celkem jistý, že opeřený kapitán Vane i všichni ostatní rytíři oběma oblouky projet zvládnou, ale jak on, tak i kapitán Andre si chtěli užít turnaj. A tak si dopřáli tenhle drobný spor, který znamenal, že Sam bude moct strávit večer útočením na hřebci kapitána Vanea s kopím pevně sevřeným.

Sam prošel Druhou ulicí, odbočil doleva na Závodní a ucítil známé píchnutí, když procházel kolem synagogy. Hodiny v hodinářství mu prozradily, že je za deset půl sedmé, a tak zrychlil krok, aby bylo dost času na sklonění kopí dřív, než padne tma a zábavu zkazí.

Dveře luteránského kostela byly nedovřené. Sam je zatlačením otevřel a jako obvykle zamlaskal jazykem na pozdrav koním. Jejich protáhlé hlavy se k němu obrátily a natahovaly se k němu, když procházel uličkou. Sundal popruh, na kterém měl zavěšenou pochvu s bajonetem, která mu vždycky při sedlání koní překážela, a pověsil ho nad dveře. Pak odmotal hřebcovy otěže a pohladil bílou lysinu. „Dneska z tebe bude rytířský oř, chlapče.“

Kůň do něj šťouchl nozdrami, potom se Sam vydal ke třem schodům, vedoucím do skladu stáje. Sotva dosáhl druhého ze schodů, zaznamenal na okraji zorného pole jakýsi pohyb, instinktivně padl doprava, skulil se po schodech a popadl první zbraň, kterou nahmatal – prázdné vědro na vodu.

Seržant Scammell vyznával náhlou a zdrcující sílu, ale Sam mu svou rychlostí útok zmařil. Scammell vystoupil zpoza temného prostoru za kazatelnu a pokusil se Sama omráčit úderem pažbou muškety, jenže Samovi se nic nestalo, byl jakž takž ozbrojený a připravený k boji.

„Dost!“ zazněl hlas zezadu z kostela.

Sam pohlédl do stínů a spatřil kapitána Vanea, který se objevil za stáními pro koně. Kapitán zavřel dveře kostela a kráčel uličkou k nim. Ještě před chvílí Sama vzrušovaly

vyhlídky na nesmyslné povyražení, ale zničehonic se kostelem rozléhal dojem podivné hrozby. Vane, jehož tvář v mdlém světle vypadala horečnatě, se zastavil u hřebceva stání. „Kde je, Same?“

„Kdo, pane?“

Vane neodpověděl. Místo toho pohladil hřebce po nozdrách. „Myslel jsem, že jsem ti řekl, ať zůstaneš s kapitánem Andrem?“

„Chtěl koně, pane,“ pokývl Sam k Andreho klisně v polovině uličky. „A chtěl jsem si pučit toho vašeho, pane, protože...“

Vane vysvětlování přerušil netrpělivým gestem. „Setkal ses dnes s tou tvou holkou, Same?“

„Mou holkou?“ Sam ustoupil po schodech. „Ne, pane.“

Vane se usmál. „Myslím, že se jí líbíš, Same. Měla se tu s tebou sejít před půl hodinou.“

Sam mlčel a nic nechápal. Scammell pod ním potěžkával mušketu.

„Pusť to vědro, Same,“ rozkázal Vane mírně. „Řekl jsem pusť ho!“

Sam uvolnil sevření a dřevěný džber se skutálel po třech schodech.

„Varoval jsi ji, Same?“

„Nevím, o čem to mluvíte, pane. Neměl jsem se s ní setkat, pane! Přišel jsem pro koně.“

Vane zíral na Sama, jako by svého sluhu viděl úplně poprvé. „Nikdo nemůže být tak nevinný, Same, nikdo. Lhal jsi mi! Tvrdil jsi, že je to kuchyňská služebná. Není. Je to rebelka. Věděl jsi, že je slečna Fisherová rebelka?“

Samovi připadalo, že se svět zbláznil.

„Odpověz důstojníkovi!“ vyštěkl Scammell.

„Věděl!“ řekl Sam. „Samozřejmě, že jsem to věděl! Nikdy se tím netajila!“

„Pane!“ opravil Scammell Sama dalším štěknutím.

Vane mávnutím ruky naznačil, aby byl seržant Scammell zticha. „Věděl jsi, že je rebelka, Same, a nenapadlo tě mi o tom říct?“

„Proč bych měl? Není to vaše věc!“ Sam se odmlčel. „Pane.“

„Jenže ona to moje věc byla, Same.“ Vane přistoupil blíž. „Pamatuješ si ten útok na pevnosti? Byli jsme zrazeni, Same! Zrazeni! A kdo tu zprávu dostal přes řeku?“ Vane ukázal na Sama. „Tvoje holka!“

„Ne!“

„Ach, nevím to jistě,“ přiznal Vane, „ale chystám se to zjistit.“

„Neudělala by...“

„Ale sklapni!“ utrl se na něj Vane. „Nebyla to tvá holka a ty to víš! Cukrovala s tím povstalcem. A tak tě využila. Bůh ví, co si myslela, že by od tebe mohla zjistit, ale využila tě! A ať už zjistila cokoli, řekla to svým drahocným přátelům. Ty přátele najdeme a s jejich zradou skončíme.“

Sam tvrdohlavě zavrtěl hlavou. „Nevyužila mě.“

Vane špičkou boty zašoupal ovesnými plevami na zemi. „Jsi hlupák, Same. Mám tě rád, ale jsi zatracený, zatracený hlupák. Jsem si jistý, že ti do ucha šeptala něžná slůvka, ale celou tu dobu byla zamilovaná do povstalce!“ Vane se o další krok přiblížil ke svému sluhovi. „Ta tvá Caroline je chytrá, Same, moc chytrá. Moc chytrá na to, aby sem dnes v noci přišla. Možná, že má zpráva nezabrala? Máte nějaké tajné slůvko, které používáte, když se chcete sejít?“

„Ne, pane,“ odpověděl Sam pohoršeně.

„Ale kdyby tě zítra uviděla na své farmě, tak by jí to nebylo podezřelé, co, Same? Neuteče.“ Vane pozoroval Samovu tvář a sledoval, jak zareaguje. „Můžeš mi zítra pomoci, Same.“

Samovo mlčení přimělo seržanta Scammella pozdvihnout mušketu. „Je úplně k ničemu, pane.“

„Ticho!“ otočil se Vane prudce na seržanta, pak vystoupal po schodech, až stál pouhé dva kroky před Samem. „Jsi do ní zamilovaný, Same? Ach, chápu to! Je pohledná, takovým tím sprostým venkovským způsobem, vid’? Ale je to zrádkyně, Same, zrádkyně!“ Vane Samovi viděl na rtech, že se chystá protestovat, a rychle ho zarazil. „Ticho, Same! Chci, abys mě pozorně poslouchal. Zachránil jsem ti u Germantownu život, pamatuješ? Dlužíš mi za to věrnost a důvěru. Oboje od tebe teď žádám. Chci, abys pochopil, že ve válce se dějí věci, které je těžké pochopit. Od toho jsou tu důstojníci. Důstojníci činí rozhodnutí, ne mužstvo. Rozumíš tomu?“

Sam o krok couvl. „Co jste s ní chtěl dneska provést, pane?“

„Jen ji vyslechnout, Same,“ ujistil ho Vane s úsměvem. „Jen vyslechnout.“

„S ním?“ kývl Sam k seržantovi.

„Takže ji místo toho budeme muset vyslechnout zítra,“ řekl Vane, ignoruje Samovu otázku, a mluvil dál, jako kdyby postup, který navrhoval, byl nejrozumnější na světě. „Musíme zjistit, kde shání své zrádcovské zprávy a chci, abys mi s tím pomohl, Same. Zasloužím si to!“ Vane se usmál. „Takže co, pomůžeš mi zítra?“

Sam však pochopil, že Vane nejedná správně. Jinak by k tomu nepotřeboval Scammella. Ta skutečnost Sama zarazila. Důstojníci mohli být dobří nebo špatní, přísní nebo bezstarostní, ale nikdy se nemohli provinít. Nikdy se nepletli. Mohli být hlupáci nebo moudří lidé, ale nikdy zlí, a právě zlo bylo to, co Sam v tomhle odsvěceném kostele cítil. Sam zíral na Vanea a poprvé ho spatřil ne jako důstojníka, ale jako dalšího mladého muže. Muže, pomyslel si Sam, slabšího než on sám.

Když odpověď nepřišla, pokrčil Vane rameny. „Same! Ty mi vůbec nevěříš! Chci, abys mi zítra pomohl. Caroline Fisherová nás zradila a my musíme tu zradu zastavit.“ Mluvil důvěrným, ba dokonce přátelským tónem. „Napálila tě, Same, ale věří ti. Teď je načase, abys jí to oplatil. Když půjdeš na její farmu, neuteče, ale půjde za tebou. A ty ji můžeš potichu a v klidu přivést na místo, kde budu čekat. Uděláš to pro mě?“ Vane se na vteřinku odmlčel. „Nejen pro mě, Same, ale pro krále. Pro Anglii!“

Jenže Sam nemyslel na Anglii, ale na amerického chlapce, kterého Scammell zavraždil před Germantownem, a vzpomněl si na vlastní bojácnost, když seržant Derrick

tvrdil, že chlapec byl povstalcem. Nate byl tehdy statečný a Sam přistoupil na lež, aby se zavděčil Scammellovi. Nate za to Samem pohrdal a Sam si představoval, že mu bratrův duch nějakým způsobem naslouchá a soudí ho. Tohle jeho rozhodnutí, cítil Sam, bude závažím, které převáží osud jeho nesmrtelné duše. Mohl zvolit dobro, nebo zopakovat lež, kterou vyřkl u Germantownu.

Vane viděl vnitřní zápas ve tváři svého sluhy a došlo mu, že žádnou odpověď nedostane. Povzdychl si. „Zeptám se tě ještě jednou, vojíne Gilpine, a pokud mi odmítneš odpovědět, tak už dál nejsi mým sluhou. Vrátím tě pod pravomoc seržanta Scammella.“

„Stejně nejsem váš sluha!“ vyhrkl Sam. „Sir William chce, abych pracoval pro něj, a taky že budu! Vracím se domů!“

Vane potřásl hlavou, jako kdyby shledával Samův vzdor zároveň ubohý i zábavný. „Ach Same, Same! Jak málo víš o světě.“ Vane se téměř znaveně obrátil na seržanta Scammella. „Myslím, že vás u Germantownu vojín Gilpin udeřil, že, seržante?“

„Ano, pane, udeřil.“

„A ten zločin zůstává nepotrestaný?“

„Ano, pane!“ Scammell byl hotovým vzorem efektivního seržanta.

Vane se otočil zády k Samovi a promluvil stále ještě hlasem rozumného a laskavého muže. „Když mi nepomůžeš, Same, obávám se, že budeš zatčen za velice závažné provinění. Neočekávám, že si na tebe sir William stačí vzpomenout, než opustí Filadelfii. Takže, Same. Pomůžeš mi zítra?“

Sam znovu zaváhal, nikoliv z nerozhodnosti, ale aby zvolil správná slova, která by zachránila jeho duši před zatracením. „Jděte k čertu, pane.“

Vane vteřinku lítostivě pohlédl na Sama, potom se odvrátil. „Je váš, seržante.“

„Zabít?“ zeptal se Scammell bezbarvě.

„Řekl jsem, že je váš!“ Vane se vydal uličkou kostela pryč, ale zarazil se, aby znovu kolem dřevěného sloupku rohu lavice uvázal hřebcovy opratě. „Sam opustil mé služby, seržante, a vracím ho pod vaše velení. Naložte s ním, jak uznáte za vhodné.“ Vane došel ke

dveřím kostela. Otevřel je, otočil se a oči jako by mu v šeru zazářily. „Zítř ráno se mi hlase, seržante.“

„Ano, pane!“ Scammell natáhl ocílku muškety. Sam hleděl na Vanea a zdálo se, že cvaknutí zámku muškety ani neslyšel.

Vane se usmál. „Dobrou noc, seržante.“ Vyklouzl z kostela a zavřel za sebou dveře. Zabral za ně s takovou silou, aby hlasitě práskly, a Samovi náhle došel význam cvaknutí, které před okamžikem jaksi napůl zaslechl. S kočičí rychlostí se vrhl stranou, překulil se a snažil se dosáhnout oltáře. Výstřel z muškety zahřměl přesně ve stejný okamžik, kdy se za Vanem zabouchly dveře, Sam však uslyšel oba zvuky. Přežil a kulka byla zavrtnána kdesi v chóru. Zatímco Sam se pomalu drápal na nohy, kostelem se nesl kouř a pach ze střelného prachu.

Scammell se uchechtl. Nahmatal a vytáhl bajonet a nasadil ho na hlaveň muškety. „Jsi pěkně rychlej, co Same?“

Sam neodpověděl. Sledoval sedmnáctipalcovou čepel. Už viděl, jak účinně Scammell takovou zbraň používal na bojišti a bajonet byl mnohem jistější zbraní než vrtošivá kulka. Scammell pomalu kráčel k Samovi a měl na zjizvené tváři výraz naprosté sebejistoty.

Útok nebyl náhlý a zběsilý, ale rozvážný a pomalý. Seržant přiměl Sama obrátit se zády k oltáři a vražedné bodnutí, když konečně přišlo, bylo krátkým, tvrdým výpadem, který měl čepel zarazit do Samovy levé plíce.

Až na to, že Sam zaútočil první.

Ustupoval před hrozbou čepel, jenže dobře věděl, že jedinou nadějí nebyl ústup, nýbrž útok. A tak pouhý úder srdce předtím, než bajonet vystřelil vpřed, se Sam prosmýkl kolem čepel. Pravou rukou drásal Scammellovy oči a levou zatím popadl ústí muškety, za kterou s náhlou a démonickou silou trhl přesně v okamžik, kdy Scammell bodl vpřed.

Samovo trhnutí a seržantův výpad společně stačily k tomu, aby Scammella vyvedly z rovnováhy. Sam pocítil nadšení z úspěchu, udeřil hlavou, vyrazil vzhůru kolenem, a přitom pořád levicí páčil za mušketu. Pravou rukou Scammella udeřil a pak se vši silou pokusil zbraň

seržantovi vyrvat. K Samovu překvapení seržant zbraň pustil a Sam, který ji právě svíral oběma rukama, klopýtl dozadu. Zakopl, spadl a zbraň ležela na něm.

Scammell na něj tvrdě dotíral. Seržant byl zkušenějším bojovníkem. Učil se rvát, mrzačit a podvádět ve stovkách stok a Samovi dovolil zbraň vytrhnout jen proto, aby se chlapec svalil. Teď ho mohl Scammell dorazit.

Kopl Sama do ledvin, potom botou vrazil do jeho nechráněných žeber. Sam zalapal po dechu, načež mu Scammell vrazil koleno do břicha. Seržant byl na něm a pěstí mlátil Sama do obličeje. Ze Samova nosu prýštila krev. „Parchante, parchante!“ vrčel Scammell a pak se začal zaťatými prsty sápat po Samových očích. Palec mu vjel do Samových úst, a ten ho sevřel v zubech a zakousl se, takže Scammellem zazmítala bolest. Sam nechal mušketu mušketou, převalil se doprava, zvedl se na kolena a pravou pěstí vrazil do seržantova nosu. Ucítit, jak kost praská, ale obával se, že i svůj vlastní nos má zlomený. Potom Samovi z rozkroku vystřelilo kopí bolesti, skrčil se a Scammell zachrčel ponurým smíchem. Samovu tvář bičovaly údery pěstí, zatímco Sam se snažil chránit vztyčenýma rukama. Seržant se postavil, aby Sama nakopl do břicha. Sam se vrhl po seržantově botě, ale Scammell ustoupil a Sam dopadl na dlaždice.

Sam viděl, co se chystá, aniž by s tím mohl cokoliv udělat, protože ztratil rovnováhu. Scammell zved botu s okovanou špičkou a dupl jí na Samovu pravou ruku. Prostředníček křupl v gejzíru náhlé bolesti a Sam na všech čtyřech vykřikl bolestí. Vyplašení koně zařehtali, jako by s ním soucítili.

„Dorazím tě, chlapče.“ Scammell lapal po dechu tak mohutně, že ho trýznivě bolely plíce. Sebral ze země spadlou mušketu, namířil bajonet a vyrazil jím na Samův nechráněný krk. Sam měl po všech těch úderech rozmazaný zrak a z paže mu vystřelovala bolest, takže útok neviděl, ale zaslechl heknutí při výpadu a jak se čepel blížila, zkroutil se do strany a bajonet bodl vedle. Zazvonil o podlahu a čepel se při nárazu ohnula jako prut.

Sam se převalil, postavil a kopnul. Scammell se pořád ještě nesrovnal po mohutném bodnutí a Samova bota seržantovi těžce dopadla na koleno. Následovaly tvrdé, bolestivé údery levačkou, mířené na Scammellův obličej. Samova pravá ruka byla zřejmě k nepotřebě, ale Scammell klopýtavě couval i před útokem vedeným jedinou rukou. Potom Sam klopýtl o

odhozenou mušketu a Scammell té příležitosti využil k protiútoku. Rozsekl Samovi horní ret a vrhl Sama nazpátek zdrcujícím úderem na levé oko. Ani jeden z nich nepromluvil. Stáli tam jako profesionální boxeři snažící se vymlátit ze sebe navzájem krev i kosti, ale Scammell měl dvě pěsti a Sam jenom jednu. Sam byl znovu vržen zpět a v ústech cítil slanou krev tekoucí z viklajícího se zubu. Vyhrávající Scammell chrčel při mohutných nádeších.

Sam pozvedl pravou ruku a místo zaťatou pěstí udeřil do Scammellovy hrudní kosti dlaní, čímž vyslal mučivé otřesy až k srdci, a seržant couvl. Sam ho nakopl, udeřil ho zleva a pravíci znovu na seržantův solar plexus. Bolest ze zlomeného prstu byla jako by ho do ruky bodali do ruda rozžhaveným hákem na maso. Pokaždé, když končetinou udeřil, Sam zanaříkal, jenže věděl, že když se bude snažit zlomenou ruku chránit, zemře.

Scammell se zaklonil dozadu, úderu uhnul, se zataženou hlavou vyrazil a jeho lebka se srazila se Samovou. Jenže i Sam sklonil lebku a nastavil temeno, kosti se srazily a zapraskaly, až oba muži zavravorali nazpět.

Chvíli nikdo z nich nebyl schopný boje. Scammell byl raněný, ale Sam ještě více. Věděl, že jestli teď padne, už nikdy nevstane. Z krví potřísněného obličejce zíraly oči napůl omámeného seržanta. Pak začal se zhmožděným kolenem kulhat vpřed.

Scammell si nevšímal Samových úderů, místo toho se natáhl, aby Sama uchopil a strhl ho na zem, kde mohl práci dokončit botami. Sam ale vystřelil zaťatou pravou pěstí a když úder přistál na Scammellově nose, bolestí ze zlomeného prstu zařval jako zapichované prase. Udeřil znovu. Supěl, byl napůl oslepený krví ze zraněného oka, ale i tak spatřil, že se seržant odhodlal k poslednímu velkému vypětí. Sam nechal jeho úderu volnou cestu, zhoupł se dozadu a pěst prosvištěla před ním. Jeho vlastní levý hák měl v sobě přesně tolik síly, aby poslal Scammella dolů ze schodů. Ten dovravoral k první lavici, kde byl uvázaný vyděšený černý hřebec, a opřel se o ni.

Sam se opřel o konstrukci chóru. Z oka a úst mu stékala krev. Žaludek ho bolel, žebra měl zhmožděná či polámaná a pravou ruku si tiskl k břichu, jako by z ní tak mohl vymačkat bolest. Nechtěl se ani pohnout.

Ale to zřejmě nechtěl ani seržant Scammell. Z do krve rozmačkané tváře na Sama zíraly tvrdé, zvířecí oči. Zhluboka dýchal, jako kdyby sbíral sílu k poslednímu útoku. Z úst

mu tekla krev. Tápal za sebou a Sam náhle pochopil a zazoufal, protože Scammell si všiml Samova bajonetu na dvířkách kostelní lavice, nahmatal ho a nyní kulhal vpřed, novou zbraň držel v pravé ruce jako dlouhý nůž. „Zabil jsem tvýho zasranýho bráchu,“ řekl Scammell. „A teď ty, bastarde.“ Scammell pomalu vystoupal po schodech k chóru. „A zejtra si vezmu tu tvou holku, než jí zabiju.“

Sam proti bajonetu bojovat nemohl a dobře to věděl. Couvl směrem k oltáři, přes který byla přehozená celta. Strčil si do pusy dva prsty a pokusil se zahvízdat, ale z jeho oteklých úst plných krve nevyšla ani hláska. Vyplivl krev na podlahu, která už beztak byla krví potřísněná.

Seržant se pomalu blížil, poučil se, jakou sílu Sam má, ale věřil si, že s ostrým a blyštivým bajonetem boj dokončí.

Sam si otřel pusou rukávem, znovu přiložil prsty k jazyku a foukl. Náhlé hvízdnutí prořízlo kostel a černý hřebec se okamžitě vrhl proti uvazovacímu lanu. Kopyta zarachotila a zatloukla na dveře lavice.

Scammell hluk uslyšel a otočil se. Hřebec se vzpínal, tloukl kopyty, byla mu vidět bělma.

Sam hvízdal znovu a znovu.

Scammell se otočil. „Jsi mrtvej, Same. Jsi mrtvej!“ Šel vpřed, kulhal a Sam naposledy, pronikavě zahvízdal. A hřebec naposledy vyrazil.

Uvazovací lano prasklo. Hřebec vyskočil a Scammell se prudce obrátil čelem k nové hrozbě.

„Nahoru!“ vykřikl Sam. „Nahoru! Nahoru!“

Kůň se vzepjal na zadních, jak ho to Sam učil, oháněl se kopyty a seržant vykřikl, bezcílně bodl bajonetem a musel ustoupit.

„Nahoru, chlapče, nahoru!“ Sam se potácel kupředu. Řehtající a splašený hřebec se znovu vzepjal, zatímco Sam sbíral odhozenou mušketu i s jejím ohnutým bajonetem. Uvnitř řval bolestí z pravé ruky. Donutila ho zasténat. Scammel zavěřil nové nebezpečí a obrátil se,

ale Sam se rozmáchl mušketou v posledním zoufalém pokusu a jako jehla ostrý hrot zahnutý ve správném úhlu se zahákl do Scammellova břicha a rozerval ho.

Hřebec poskočil do strany. Sam, téměř omdlívaje bolestí ruky, zakroutil provizorním hákem na maso a trhal a rval. Potom mušketu upustil. Visela ze seržantova břicha jako harpuna zabořená do kořisti.

Scammellovy oči se upínaly na Sama. Seržant si levou rukou sevřel břicho a zavrával kupředu, zapátral před sebou bajonetem v pravici. Pokusil se promluvit, ale žádná slova nevydal.

Sam ustoupil. Krev smáčela podlahu, tvořila se z ní rozlévající se louže. A pak Scammell padl na kolena jako podřatý. Upřel na Sama žalostný, protestující pohled. Mušketa zařinčela, když dopadl, zmítal se a kroutil na krvavém loži.

Sam věděl, že teď už ho žádné slitování nečeká. Uvědomoval si to nezřetelně skrz rudý závoj příkrývající jeho vědomí a skrz pulzující bolest polámaných kostí a zhmožděných svalů. Sam se pokusil zabít, a možná že i zabil, a armáda pro něj bude žádat trest, který kapitán Vane podpoří. Sam se instinktivně obrátil od krvácejícího a sténajícího muže a zavolal hřebcovo jméno.

Neměl čas hledat uzdu ani sedlo. Neměl vůbec žádný čas. Byl zde jen kůň a muž hrabající v krvi. Sam zvíře vyvedl dlouhou uličkou a levou rukou otevřel dveře kostela. Vzlykal bolestí.

A k jeho údivu lehkou večerní přeháňkou chodili pod svými obyčejnými deštníky obyčejní lidé, se svými obyčejnými starostmi po obyčejné ulici.

Sam se pomalu a provázen bolestí vyšplhal na holý koňský hřbet ze stupátka umístěného hned vedle kostelních dveří. První kolemjdoucí se zastavovali a nevěřicně zírali na zkrvaveného červenokabátníka, který si jich ani nevšiml a zabořil paty koni do slabin. Chytil se za černou hřívu a kůň vystřelil vpřed.

Sam prchal.

Čtyřicet jedna

Sam utekl z města. Uličky a nádvoří by uprchlíka ukryly lépe, ale Sam byl venkovský chlapec, byl doma tam, kde přístřeší skýtalo listí, a tak nechal hřebce unášet ho kolem západních chatrčí, přes náměstí a dolů kolem holých pařezů na místě, kde Šíji kdysi zdobily krásné stromy. Jel na holém hřbetě, bez třmenů i bez uzdy, ale právě tak se v dětství na koních učil jezdit a hřebec, který Samovi věřil, se řídil jemným tlakem jezdcových kolen.

Sam hřebce zarazil zatáhnutím za utržený uvazovací provaz. Ukryl se mezi sloupky, zabodanými do země, aby po nich šplhaly zelené fazole. Dali je tam vojáci, kteří si při svých nevalných přidělech chtěli přilepšit. Zastavil se v tom chabém úkrytu a cítil, jak mu kapky deště dopadají na zakrvácenou tvář. Snažil se v jeden promáčený okamžik promyslet celou svoji budoucnost.

Mohl odjet do města a dát se na milost siru Williamovi. Nebo překročit řeku.

Sir William, pomyslel si Sam, je laskavý člověk, ale dřív, než mu generál nabídne ochranu, musel by Sam vysvětlit vraždu v kostele. Přesto bylo pokušení stáje v Anglii, daleko od všech červenokabátníků i povstalců, silné, a ještě ho posilovala vzpomínka na rodiče a domov.

Sam křivil tvář bolestí v pravici. Tiše zaúpěl, zatímco se houpal tam a zpět ve snaze bodavou bolest ve zlomeném prstu rozptýlit. Hřebec se zachvěl a Sam ho bezmyšlenkovitě levačkou pohladil.

Celý život, pomyslel si Sam, se scvrkl na tenhle deštivý okamžik na zeleninové zahrádce. Nateovi ten okamžik nastal na bojišti, vybral si svobodu a schytl za to kulku do páteře. Za tu kulku se už pomstil, ale cenou za pomstu byl fakt, že pokud se Sam nevydá armádě na milost sám, bude z něj po zbytek života lovná kořist. Mohl armádě uniknout tak, že bude žebrať a toulat se neznámými cestami, jít do Kanady, o které mezi červenokabátníky kolovaly zvěsti, že kapitáni lodí tam dezertérům nabízejí plavbu výměnou za práci. Ale i kdyby se Sam dostal až do rodné vesnice v Anglii, jeho jméno bude viset u vstupu do kostela s nápisem vrah a dezertér.

Zdivočele se rozhlédl po zničené krajině Šíje, kde rozeklané pařezy, plevel a roztroušené zeleninové záhony nahradily kdysi majestátný park. Pár důstojníků, kteří si

troufli do deště, poblíž cvičilo své koně a Sam věděl, že muzí zmizet, než si ho všimnou. Ale bál se pohnout. Část v něm věděla, že musí utéct, jenže utíkat mohl pouze k budoucnosti daleko od domova. Byl cizincem v cizí zemi a dívka, která ho mohla do té divočiny zatahnout, si měla brát jiného muže. Sam zůstane sám.

Bude sám a s vědomím, že zradil svůj červený kabát i vlajku. V tu chvíli si na holém hřbetu vystrašeného koně nejvíc přál vědět, jak se zachovat správně. Kapitán Vane se zachoval špatně, tolik Sam věděl, ale Vane nebyl totéž, co Anglie. Anglie a její chladná rána, koně vyvádějící kvůli psům vypuštěným na lišky. Anglie, to byla šňůra z koňských žíní, na které dokázal vytáhnout pstruha z vrbami stíněného potoka. Anglie a smích v hostincích a pevná přátelství vesničanů, kteří věděli stejně jistě, jako že slunce vyjde, že žijí v nejlepší ze všech. Pro Sama byla Anglie venkovem, nikdy městem s lakomými obchodníky a zkaženými ambicemi, a po zimě strávené ve velkém městě Sam náhle zatoužil po mírném anglickém venkovu, kde slunce nikdy nezhlo a nikdy nenapadlo tolik sněhu jako tady. Sam chtěl jít domů.

Jenže za řekou byla Caroline, kapitán Vane se chystal k ní domů a Sam věděl, že co se tam chystá ve jménu Anglie udělat, je špatné. A Sam nevěřil, že by to zlo mohl zastavit, když půjde za sirem Williamem, protože vrchní velitel, ať byl jakkoliv laskavý, nemohl naslouchat vojínovi. Vojín se bude muset rozhodnout sám. A kdyby udělat správnou věc znamenalo odsoudit se k samotě v neznámé divočině daleko od domova, musí tak učinit. Jinak muž nedokáže žít sám se sebou. Sam mohl zradit buď vlajku nebo dívku, kterou miloval, ale která kvůli jinému muži nikdy nemohla milovat jeho.

Obrátil hřebce na jih a zamlaskal jazykem. Anglie bude Samovi chybět, tolik, že by pro ni snad i plakal, ale Anglie bez Sama přežije, zatímco Caroline ne. Sam vyjede za láskou a možná, až se mu zranění zahojí a armády odtáhnou dál, že si troufne na cestu na sever do Kanady a zkusí se přeplavit v naději, že jeho zločiny budou zapomenuty. Hřbec, jehož mokrá srst se leskla, ucítil další koně a zarehtal.

Sam se pootočil, aby viděl na houf důstojníků v sedlech, který se blížil od města. Měli podezření díky změti zakrváceného oblečení, co měl na sobě. Jeden z nich vyzval Sama, aby stál a Sam, který se bál otázek, kopl patami bot a nechal hřebce ukázat, co umí.

Černý kůň pádil tryskem, jako by za patami měl samotného Zeleného muže. Uháněl vší silou a rychlostí, které získal při dlouhých ranních trénincích se Samem, a zanechal pronásledovatele v dešti daleko za sebou. Sam jel na jih od strážnice u Grayova přívozu a nezbrzdil koně dřív, než dosáhl křovin rostoucích podél Schuylkillu na sever od Spodního přívozu. Tam se s vědomím, že si právě koupil pár chvil klidu, svezl z koňského hřbetu.

Sam bolestí napůl šlel. Skrčil se uprostřed mladého listí a párkrát se zhluboka nadechl, aby se uklidnil. Modřiny počkají a raněné svaly se zahojí, ale zlomený prst ho mučil. Nadechl se ještě hlouběji a zavřel oči.

Pomalou, lehce, sevřel zlomený prst levou rukou. Stiskl tak, že bolest byla téměř nesnesitelná a trhnutím zlomený prst narovnal. Předklonil se v agónii, před očima se mu objevila rudá mlha, ale prst už alespoň nečouhal v podivném úhlu jako bajonet, který zarazil do Scammelových vnitřností. Sam pořád cítil, jak kost skřípe, ale přesto si sundal límec z krku a navzdory bolesti jím prst přivázal k jeho sousedovi.

Už za sebou slyšel hlasy mladých jízdních důstojníků. Armáda po něm bude pátrat, protože si Sam vypálil cejch dezertéra, ale tihle zvědavci, jejichž zájem probudil pohled na podivného, zakrváceného vojáka, představovali zrovna takové nebezpečí, jako opravdový pátrací oddíl. Všeteční důstojníci věděli, že se nechystá k ničemu dobrému a s potěšením by uprchlíka odvěkli zpátky na strážnici. Každý, koho Sam kdy považoval za přítele, byl teď nepřitelem, a před smrtí se seznámí s bičováním u trojnožky. Sam pohlédl na západ a s úlevou si povšiml, že světlo na obloze bledne. Trhlinu v šedém příkrovu lemovala rudá záře. V poslední záři přelétl řeku šarlatový pták. Bůhví proč to Sama povzbudilo.

Hřebec se chvěl a Sam ho mumláním uklidňoval. Kůň už mu k ničemu nebyl, protože teď musel překročit řeku.

Sklouzl po břehu Schuylkillu až k vodní hladině a zamířil na jih. Jezdíval po Šíji téměř každé ráno a věděl, kde pár ženijních důstojníků ubytovaných ve vznešených letních sídlech na břehu řeky mělo čluny, ze kterých stříleli kachny. Modlil se, aby je déšť dnes od takové zábavy odradil.

Sam se drásal podél břehu, klouzal v bahně, dral se skrz ostružiníky a nevšiml si jedovatého břečťanu. Snažil se vstřebat to, co se dozvěděl v kostele – že Caroline varovala

pevnost před hesenským útokem – ale nedokázal ji za to odsoudit. Láska mávla loajalitu k Anglii a Sam si říkal, že Caroline své pocity ohledně povstání nikdy neskrývala. Neoklamala Sama, ačkoliv kapitán Vane to tvrdil.

Sama se náhle zmocnil prudký vztek na kapitána Vanea. Lidé v tomhle světě hledali ochranu nahoře, ale co jim zbývalo, když byl jejich pán prohnílý? A tak zůstal sám, odříznutý od všeho, v co věřil a čím žil, a Sam musel přijmout Marthinu tak vychvalovanou svobodu, protože mu nic jiného nezbývalo.

Krátce na to Samovy horečnaté myšlenky přerušilo zapraskání větviček, po kterém následoval hlasitý hlas důstojníka oznamující, že objevil hřebce.

Sam však také něco objevil: dvě loďky na lov kachen, jak leží v bahnitě zátocě říčního břehu. Čluny byly připoutané řetězem. Nebyly tam ani bidla, ani vesla, jen dvě prázdná, mělká plavidla a řada neuměle zhotovených a nabarvených návnad, kterými se vodní ptactvo lákalo z bažin.

Řetěz byl provlečený železnými pacholaty a přišroubovaný k přídím obou člunů, a pak ještě uzamčený kolem tlustého kůlu, zaraženého do země. Sam za řetěz zatahal, cukl sebou přitom bolestí v pravé ruce. Škulbl jím znovu, riskoval řinčením zrezivělých článků, ale kůl i řetěz byly pevné.

Podíval se na pacholata. Jedno se zdálo trochu uvolněné, ale ne dost na to, aby ho vypáčil svojí zhmožděnou levicí. Poslouchal. Slyšel pádící řeku a šum lehkého deště, ale žádná stopa po koni či člověku.

Zvedl pravou nohu, na vteřinku zaváhal, když si představil, jaký tím udělá rámus, a potom kopl patou pravé boty do uvolněného pacholete. Loďka při tom úderu poskočila. Kopal znovu a znovu, třískal a dupal do rezavého železa, ale tvrdohlavé šrouby i pachole držely. Řetěz s každým nárazem zařinčel.

Podrostem za ním duněla kopyta. Sam vzlykal a lapal po dechu. Nevšímal si bolesti v pravé ruce, chytil člun za obě bočnice a vší silou, co ještě měl v těle, zatlačil pryč od kůlu.

„Přestaň!“ Jízdní důstojník vyrazil z křovisek asi šest stop za Samem.

Sam znovu zatlačil, zoufalství mu dodávalo sílu. Šrouby povolily a vyletěly. Klopýtł, člun sjel a Sam spolu s mělkým plavidlem padl na okraj řeky, kde se proud lehkého plavidla zmocnil a hrozil jej unést pryč. Sam zarazil boty do lepkavého bahna a v posledním vzednutí se vrhl přes bočnice člunu.

Jízdní důstojník se otočil v sedle. „Po něm! Po něm!“

Sam často slýchával, když se ten výkřik nesl nad zimními poli poté, co liška vyběhla z úkrytu a lovec vypustil psy po stopě, zatímco za prchajícím zvířetem s dusotem vyrazili koně. Teď byl lovnou zvěří Sam a zvolání přivábí jezdce, aby svou kořist zabili. Sam se vytáhl na loďku a v leže lapal po dechu.

Důstojník sledoval, jak se loďka otáčí v kruzích. Ze sedlového pouzdra vytáhl pistoli a natáhl křesadlo. Zvedl paži se zbraní, vzal v úvahu stopu, o kterou kulka klesne, a další stopu kvůli větru, načež zmáčkl spoušť.

Kulka prosvištěla Samovi nad hlavou se zvukem jako když práskne bič a vyrazila z bočnice loďky třísku.

Ze břehu se ozvalo pár zvolání. K prvnímu muži se přidal půltucet důstojníků. Viděli jasný pokus o dezerci a vytahovali pistole a karabiny z pouzder. Bylo to větší vzrušení, než jakého se od deštivého večera nadáli.

Sam si klekl a vyrval prkno z přídě, které lovcům kachen sloužilo jako podpora při míření. Vytrhl ho a ponořil do vody jako pádlo. Schuykill tekl rychle, jeho proudy vířily a srážely se a Sam viděl, s jakou rychlostí se kolem něj břeh řítí. Ale jezdci byli rychlejší a jejich výstřely přilákaly z domů podél břehu další lidi.

Kulky cákaly do vody. Byl daleko, a ještě se vzdaloval, ale někteří z důstojníků se chlubili svým ostrostřeleckým uměním při užívání pistolí s dlouhými hlavněmi. Jedna z kulek se smýkla Samovi po zádech a roztrhla červený kabát, další práskla do přídě a zbyl po ní pramínek vody, která tekla do mělké loďky. Jedna z kachních návnad dostala olověný zásah do svého dřevěného břicha, nadskočila a dopadla na nadehtovaný provaz, ale smích Samových pronásledovatelů mizel v dále, jak ho proud unášel dál a dál.

Před sebou teď viděl širokou hladinu Delawaru a pěnu na místě, kde se obě řeky slévaly, srážely a tříštily ve změti překotných vln. Zabral pomocí provizorního pádla, poháněl loď k té spoustě vody a otočil se a zapátral po pronásledovatelích až tehdy, když se člun rozechvěl a začal vzpínat v menších vírech.

Jízdní důstojníci svůj lov vzdali. Místo toho zastavili koně u baterie vedle Dolního přívozu, byli jako jasně barevná šmouha.

Sam věděl, co se stane. Zoufale pádloval, ale proti síle tříštících se vod nemohl bojovat, člun se obrátil k maelstromu a téměř se převrátil. Nějak se mu podařilo udržet provizorní veslo. Pak uviděl, jak nad zídkou vykvetly dmoucí se obláčky bílého kouře.

Ani ne o vteřinu později Samovy uši naplnilo hromobití kanónů. I ten zvuk sám o sobě bolel, ale koule jeho hlavu minula přesně o yard. Sam uviděl, jak napravo od něj jako z fontány vytryskla a zase se zklidnila voda.

Začal zase pádlovat. Táhlo ho to po proudu, ale držel se u pensylvánského břehu. Snažil se dostat na východ, proboujovával se ke klidnějším vodám, které tekly širokým Delawarem.

Do ušních bubínku ho udeřilo další zahřmění. Instinktivně přidřepl a zaslechl prolétající kouli, jako by zahřmělo znovu. To vystřelilo druhé dělo baterie, jenže mělo studenou hlaveň a dělostřelci překompenzovali náměr a zamířili moc vysoko. Sam si představil, jak dělostřelci čistí hlaveň a ládují do ní kouli a nálož. Odpočítal deset vteřin, potom se vší silou zanořil dřevo do vody.

Obě děla vystřelila naráz. Znělo to, jako když se buší na vrata pekla, a studená voda, která od střel vytryskla, Sama promáčela a nalila do člunu. Ale žil. Radostí vyzývavě zařval, řval, že byl naživu, že zvítězí, že unikne, a že překročí tu Bohem zatracenou řeku. Neporazí ho.

Proud ho unášel na jih k ostrovům, kde britská posádka obsadila pevnost Fort Mifflin, ale Sam překonal bolest, kleknul si a zabíral pádlem, a každý záběr ho vedl dál přes proudy i řeku k nízkému, jednotvárnému, bahnitému pobřeží New Jersey. V opuštěné Fort Mercer nebyla žádná posádka, vlastně žádná nebyla až k řece Cooper. A ta, jak Sam věděl, se nachází děsivě blízko u Carolininy farmy.

Šalupa dál po proudu zaslechla palbu z děl, obrátila se, její plachty se chvěly ve větru. Sam ji pozoroval, načež uviděl, jak se před ním rozstříkla vodní pěna. Kapky, které do vzduchu vyvrhl dělový výstřel, mu zabubnovaly na tváři, ale byl malý cíl a stále se zmenšoval. Dělostřelcům se ztrácel v blednoucím svitu. Poprvé pocítil euforii vítězství, ale hned nato si uvědomil, že nemůže mluvit o úspěchu ani o štěstí, aniž by varoval Caroline. Stejnou dívku na stejné řece už považoval za svůj talisman pro štěstí jiný muž, ale Sam o Jonathonově smrti nic nevěděl.

Děla vystřelila naposledy a Sam se díval, jak černá dělová koule poskakuje po šedé hladině jako žabka. Cákání ustalo a dým po střelbě řídil. Šalupa, ačkoliv ji střelba zmátla, se k ní nepřidala.

Proud Sama unášel víc než míli, daleko od Cooper's Point, kde žila Caroline. Ale vteřinu po vteřině se jeho chatrná loďka blížila pobřeží New Jersey. Zuřivě pádloval, aniž by si uvědomil, že přitom sténá bolestí pokaždé, když zabere pravou rukou. Co děla přestala střílet, připadalo mu, že je zvláštní ticho. Naposledy ponořil pádlo a ucítil, jak příď člunu narazila na břeh. Na chvíli strnul a hrozilo mu, že ho říční proud zanese zpět doprostřed řeky, potom se zhroutil přes nízkou bočnici a nechal chladivou řeku, aby mu omývala rány. Bylo to jako balzám.

Vyšplhal se na vrchol břehu. Rychle se stmívalo, takže zpod stromů, které stály Samovi v cestě na sever, zela děsivá čern. Šel, klopýtal, potom pozvedl svoji zmučenou tvář, aby přes řeku a Šiji pohlédl na Filadelfii, která se v snášejíci se temnotě vyjímalala jako kouzelné město. Nezřetelně odtud zářila záplava světýlek, zatímco poslední sluneční paprsky zažínaly mokré střechy a okenní tabulky. Sam se zachránil před řekou a zíral jako uhranutý.

Pak ze sebe dojem z toho pohledu setřásl. Možná už našli Scammellovo tělo a kapitán Vane uhodl, kam Sam uprchne. Zburcují posádky na ubytovnách, pošlou pro velké čluny námořnictva a začínal tak závod Sama a jeho bývalého pána o to, kdo se k rebelce dostane dřív.

Poslední světlo zmizelo a mračna se snesla níže nad řeku. Do vzdálených kopců se zabořila nenadálá, zářivá klikatice blesku. Z dálky dolehlo tiché zahřmění. O něco později přišel déšť a s bezstarostnou krutostí začal šlehat Samův obličej. Čekala ho pouť skrz míle

zmáčené temnoty, ne kvůli svobodě, ne kvůli republice, ale kvůli lásce. Sam se vydal na sever.

Čtyřicet dva

Po setmění déšť přidal. Skomíraly v něm louče na strážnicích, zaplavoval se sklepy na Přední ulici. Vítr se opíral do dveří a oken, divoce lomcoval visacími znaky nad vchody krámků, pokrýval řeku bílými čepičkami vln. Irský strážný se pokřížoval a řekl si, že na nočních větrech letí Shee a nic dobrého z toho nevzejde. Kdesi na západě náhle udeřil do země zářivý blesk a jeho modrobílý svit odhalil muže, kteří se shromažďovali u skladiště poblíž Painterova mola.

Dvě roty lehké pěchoty dostaly povel k přesunu k městskému nábřeží. Hlavně měli zacpané špunty a zámky zbraní omotané hadry, aby alespoň trochu zbraně ochránili před padajícím deštěm. Důstojník námořnictva se chvěl zabalený do svého pláště a pozoroval, zda se objeví slibované čluny.

K molu doběhl lord Robert Massedene. Měl na sobě taneční boty, důkaz, že ho vyrušili od zábavy v teplém salónku, bílé punčochy měl promočené až na studenou kůži. I plášť měl promočený skrz naskrz a na paruce proužky laciné barvy, která mu stékala z klobouku. „Kapitáne Vane! Kapitáne Vane!“

Vane, který se před bouří ukryval ve dveřích skladiště, vykročil vpřed. „Tady!“

Massedene zahrnul do dveří, kde si vztekle strhl klobouk i paruku a zahodil je na zem. „Co se to u všech rohatých děje?“

„Prší,“ odpověděl Vane s přesně odměřenou nezdvořilostí.

„Víte, co mám na mysli! Co jste udělal s paní Crowlovou?“

Na nábřeží se mihotaly ohně hlídek. Déšť syčel v plamenech, ale smolou nasáklé dřevo udržovalo strážné ohně při životě, a ty vrhaly na dveře matné světlo. Vane viděl Massedenemu na tváři, jak zuří, a na okamžik jím pohrdal. Jeho lordstvo představovalo všechnu chabost britského úsilí o rozdrčení povstání a Vane nedokázal pohrdání ve svém hlase zakrýt. „Nic jsem s paní Crowlovou neprovedl.“

„Říká...“

„Ach, nepochybuji, že vám toho řekla velmi mnoho. Jako každý opravdový Yankee volá po britské pomoci, kdykoliv ji potká nějaká nepříjemnost.“

„Vyplenil jste její dům...“ začal Massedene, ale Vane ho znovu přerušil.

„Hledal jsem v jejím domě vraha a dezertéra. Je snad nějaké nové nařízení, které říká, že je třeba domy povstalců v takovém případě ušetřit?“

„Utekl váš sluha,“ řekl Massedene výhružně, jako kdyby neloajalita jeho sluhy vypovídala i o Vaneovi.

„Ne můj sluha,“ odpověděl Vane bezstarostně, „ale sira Williama. Nebo jste nevěděl, že ho sir William chtěl za štolbu?“

„Utekl přes řeku,“ protestoval Massedene. „A vy to víte! Nebyl důvod prohledávat Marthin dům!“

„Viděli jakéhosi muže, jak překračuje řeku,“ odsekl Vane chladným hlasem. „Ale neexistuje důkaz, že by to byl Gilpin. Prostě jsem hledal tam, kde jsem věřil, že by se mohl ukrývat. A co víc, dělal jsem to z pověření sira Henryho Clintona.“

„Sir Henry měl požádat o svolení sira Williama,“ prohlásil Massedene nepřesvědčivě a dobře si to uvědomoval.

„Sir William tu velí jen ze zdvořilosti sira Henryho,“ vyslovil Vane tvrdou pravdu.

„A nařídil vám sir Henry její dům zničit?“ zavrčel lord Robert Massedene nevrle, což přitáhlo pohledy neklidných červenokabátníků, kteří v dešti čekali na slibované čluny. „Proboha, Vane! Vždyť její dům vypadá, jako by ho vyplenili divoši! Vytrhaná podlaha, zničené obložení, vyděšené dítě!“

„Bylo mi řečeno, že si mám pospíšet,“ řekl Vane. „Nebyl čas na jemnost, se kterou se snažíte tuhle válku vést.“

Massedene se unaveně opřel o klenutý průchod. Déšť se odrážel od lesknoucích se kočíčích hlav a syčel v chabých plamenech. „Jste bastard, Vane.“

„Protože dělám svou povinnost?“ vybuch náhle hněvivě Vane. „Gilpin dnes v noci zabil dobrého muže! Udělal to, protože ho svedla nějaká rebelka a obrátila ho proti králi.“

Nemůžeme milovat svého nepřítele, Massedene! Pokud ano, jednoho po druhém nás oslabí, ale mě ne! Přísahám Bohu, že mě ne!“

„Pletete si pomstu s vítězstvím,“ odvětil Massedene chabě.

Vane se zasmál, jako by ho tím obviňoval. „Náš útok na pevnosti byl vyzrazen, můj lorde. Udělala to paní Crowlová, jak věřím, která je ve spojení s farmou támhle naproti,“ ukázal Vane skrz lůják do temnoty, která halila protější břeh řeky. „Zrádci, lorde, zrádci. Myslíte, že je mám nechat být? Ztratil byste kolonie jen kvůli jemnosti ženských citů?“

Lord Robert Massedene zavrtěl hlavou, jako by mu celá hádka připadala zbytečná. „Zničil jste dům paní Crowlové! Takovým barbarstvím chcete kolonie udržet?“

„Udělám cokoli je třeba, abychom ukončili tohle povstání.“ Vane vztekle pohlédl na řeku a přál si, aby se čluny už objevily. Bylo dávno po půlnoci a připadalo mu stále těžší krotit svoji netrpělivost. Trvalo hodiny vzburcovat námořnictvo, aby dělalo svou povinnost, a modrokabátníci navíc trvali na tom, že počkají, až pominou nejtemnější hodiny, než si troufnou do neklidných vod vyslat své muže. A Vane věděl, že každá uběhlá chvílka mohla přibližovat Sama Gilpina k domu Fisherových.

„Nic jste u paní Crowlové nenašli,“ obvinil ho Massedene, jako by to dokazovalo, že Vaneovy činy byly stejně zbytečné jako barbarské.

„Najdu důkaz,“ řekl Vane. „Přísahám Bohu, že ho najdu!“

Lord Robert Massedene se obával, že má Vane pravdu a bál se o Marthu. Pokud by se podařilo její vinu prokázat, přijde o veškerý majetek. Její nábytek, šaty, šperky i dům budou rozprodány na dražbě a ji bez jediného penny pošlou na venkov. Sir Henry Clinton toužil, stejně jako každý nový velitel, dokázat svoji rozhodnost, čehož Vane chytře využil pro svou osobní pomstu. Pokud Vane téhle noci najde důkaz, tak ani Massedeneho náklonost, ani laskavost sira Williama Marthu od téhle potupy neochrání.

„Překročím řeku s vámi.“

„To při Bohu všemohoucím nepřekročíte!“

„V tom mi při Bohu všemohoucím nemáte právo bránit!“ Massedene v sobě náhle nalezl jiskru hněvu, se kterým na Vanea zařval. „Svůj důkaz si dnes v noci nevyrobíte, kapitáne Vane! Mám rozkazy od sira Williama, abych na to dohlédl!“

Vaneova tvář zbledla vzteky. „Obviňujete mě z nečestnosti?“

Lord Robert věděl, že Vaneovi jde o duel, ale bylo mu to jedno. „Obviňuji vás, kapitáne Vane, že máte duši hokynáře. Čest je vám ukradená! To opravdu věříte, že rozbitím dvou, tří lebek si zajistíte loajalitu Ameriky? Amerika je ztracená, Vane! Je ztracená už od Saratogy!“

„Tak ji musíme znovu získat,“ řekl Vane. „Ne pomocí vaší ustrašenosti, ale pomocí vojáků.“

Zvolání od nábřeží oznamovalo, že čluny dorazily. Vesla skřípala a bočnice narážely do schodů mola. Vane zapomněl na Massedeneho a odběhl urychlit nalodění. Plameny barvily šikmo padající déšť do ruda a odhalovaly, že čluny připravené na Meschianzu byly absurdně přestrojené za labutě a mořské hady. Ale ať už vypadaly jakkoliv směšně, čtyři čluny zvládnou přepravit vojáky přes větrem zpěněnou řeku, kde pro kapitána Vanea najdou důkaz.

Lord Massedene zvedl svůj klobouk a zničenou paruku a následoval vojáky do kolébajícího se plavidla. Východní horizont už začínal šednout. Blýskalo se a burácivý zvuk hromu se valil zamračeným nebem, pod kterým se kapitán Vane konečně dočkal puštění ze řetězu.

Sam Gilpin byl promočený a prochladlý až na kost. Motal se podrostem, ostružiníky, které ho škrábaly po už tak zakrvácené tváři a občas se za ně zachytil zlomeným prstem. To se pak skrčil v návalu utrpení a počkal, až bolest ustoupí. Uniforma se mu zachytávala za větvičky a trny. Červený kabát doplňovala celá řada popruhů; skřížené řemeny, pásy upevňující kalhoty, všechny se měly vyjímat na přehlídce, ale v téhle temné noci se popruhy zachytávaly za každý keřík. Sam ze sebe skřížené řemeny serval, kabát si však nechal, aby mu nadále poskytoval svoji skromnou ochranu před živly.

Odbočil ze stezky podél řeky a ponořil se do hlubokých lesů, aby se vyhnul malým osadám na břehu New Jersey. Nevěděl, jestli jsou vesničané loajalisti nebo patrioti, jen to, že každý mohl být nepřítelem, a tak se Sam prodíral lesem. Když se zase jednou skrčil v bolesti, zdálo se mu, že za sebou zaslechl mohutné, vlhké kroky. S hrůzou se obrátil. Slyšel déšť a vítr, skřípot masivních větví a najednou si byl jistý, že ho pronásleduje obludná bestie zelená jako stromy, která za sebou vláčí své mohutné končetiny. Zapomněl na bolest a prchal na sever, prchal před Zeleným mužem, který ho přišel pronásledovat i do Ameriky.

Utíkal na sever, ale věděl, že to je možná k ničemu. Možná že Caroline už odvedli. Možná že ji v nějaké kamenné cele vyslychal jiný seržant, stejně tvrdý jako Scammell. Nebo snad u farmy čekal kapitán Vane, protože věděl, že se tam Sam objeví. Možná že zítra Sama svléknou do pasu, přivážou k trojnožce a prsty budou z biče sundavat kousky Samova zkrvaveného masa.

Klopýtal vpřed, třpytivá světýlka města měl stále po levici. Sam vkládal důvěru ve všechna zdržení, která, jak věděl, musí absolvovat kdokoliv, kdo chtěl povolení překročit řeku. Byl sluhou důstojníka dost dlouho na to, aby věděl, že kapitán Vane nesežene čluny a muže okamžitě, ale noc ubíhala a s každým okamžikem se do Samovy už tak vyděšené duše vkrádal strach.

Strašlivě se bál o Caroline, škubal sebou, když zahřmělo, a bál se Zeleného muže, který se za ním plížil temnotou. Bál se budoucnosti. Mohl Caroline zachránit, ale nemohl získat její lásku, a Sam věděl, že bojuje za podivný život v cizí divočině. Byl uprchlík. Doma bude na plakátech označován za zločince, zatímco tady, pokud Britové válku vyhrají, bude muset před jejich spravedlností prchat velmi daleko. A přesto ho láska vedla mokrem a tmou dál. Na ničem jiném nezáleželo; na králi, na zemi, na regimentu, na domově; jen na lásce.

Vyšplhal na mírný písčité hřeben, kde nebylo tolik ostružiní a po kterém se mohl pohybovat rychleji. Utíkal, klopýtal a supěl, cítil chuť krve, která mu tekla z rozseknutých rtů. Začal se bát, že dům Caroline nenajde; viděl ho jen z městského přístavu, když mu ho Caroline ukazovala přes řeku. V zimě, když byl led na Delawaru nejtlustší, Sam opuštěně pozoroval Cooper's Point a věděl, kde dřevěný dům ležel vůči říčnímu meandru, ale nemohl si být jistý, že dům najde v téhle deštivé temnotě. Představil si, že selže, představil si, jak

Vane mlátí Caroline do obličeje, aby vymámil přiznání. Zavzlykal, jednak bolestí prostupující jeho zhmožděné tělo, jednak strachem, že přijde pozdě.

Dostal se na konec hřebenu a spatřil blednoucí východní oblohu. Déšť neustával a Sam k vlastnímu překvapení zalitoval, že kapitánu Andremu zkazí Meschianzu, do které vkládal tolik nadějí. Sam se zasmál nad svými hloupými výčitkami a potom ho napadlo, že kdyby byl jeho důstojníkem kapitán John Andre namísto Vanea, tohle by se nikdy nestalo. K čertu s Vanem, pomyslel si Sam. Pak, když k řece sjela oslnivá vidlice blesku, uviděl čluny přibližující se k new jerseykému břehu.

Utíkal. Nad hlavou mu hřměl hrom hlasitý jako výstřel z děla, ale Sam ho neslyšel. Zapomněl na déšť, zapomněl na své obavy, a místo toho jen běžel tam, kde v jasné záři náhlého blesku spatřil dřevěný dům. Utíkal, jako by na tom jednom okamžiku závisel celý jeho život. Utíkal kvůli Caroline.

Klopýtal po pastvině, vrazil do plotu jako dělová koule, ale přinutil se pokračovat. Na východě už bylo dost světla, aby viděl siluety vojáků, kteří se drásali na říční břeh. Ještě měl čas, věděl Sam, ale jen trošičku času.

„Caroline!“ vykřikl její jméno za běhu. „Caroline!“

V domě zaštěkal pes, načež zvuky přehlušil další hrom. Sam zatím přelezl poslední plot a kulhal po mokré trávě. Zabušil na dveře usedlosti, mlátil do dřeva zkrvavenou pěstí a přiměl tím psa k zuřivému štěkotu.

Nebem nad ním otřásl další blesk a do sadu udeřil blesk. Ucítil spáleninu. Sam měl dojem, že za sadem jsou vojáci, vojáci, kteří byli už příliš blízko, a znovu zabušil pěstí na dveře. „Caroline! Caroline!“

Sam věděl, že vojáci budou mít strach, protože jejich kovové zbraně mohly přilákat blesky. Budou k domu utíkat a hledat úkryt, když teď bouře byla přímo nad nimi. Sam tloukl pěstí do dřevěných dveří, vzlykal bezmocí. Najednou se ho zmocnil pocit, že je Caroline pryč, nebo že je u špatného domu, že se ho zmocní a ubíjejí ho k smrti. Přesto ale nebyl ochotný od zamčených dveří odejít, protože tu pořád zůstávala malá šance, že Caroline uvnitř je a o červenokabátnících, kteří si pro ni od řeky šli, nic neví. „Caroline! Caroline!“

Sam zoufale volal její jméno a pak se dveře náhle otevřely a jen krátká šňůra zabránila psovi vrhnout se Samovi po tváři. Stařec s krátkou mušketou v jedné ruce a se psím vodítkem ve druhé požadoval vysvětlení.

„Vojáci!“ přerušil ho Sam rychle. „Vojáci! Zmizte odsud! Zmizte odsud!“

V místnosti se zamihotalo světlo, když stará žena otevřela dvířka kamen a fouknutím probudila uhlíky v plamen. Pes se pořád sápal na Sama, ale stařec si ho přitáhl blíž. „Vojáci?“

„Jsou tady!“ ukázal Sam k sadu, kterým červenokabátníci postupovali.

Stará žena pomocí ohně v kamnech zapálila dlouhou třísku, a v jejím světle Sam spatřil Caroline, která stála pod dřevěným schodištěm a zírala na zkrvavený přízrak ve dveřích. „Jdou si pro tebe,“ řekl Sam. „Utíkej!“

„Same?“ Caroline, zavinutá do vlněného šatu, upřela na červenokabátníka nevěřící pohled. „Same?“

„Jsou tady! Zmiz! Zmiz!“

Stařec, který musel být Carolinin dědeček, se otočil. „Tašku, Anno! Jděte zadem! Jděte!“ Stará žena chmátla po tašce, která visela u dveří na druhém konci místnosti. V tašce, věděl Sam, rodina schovávala cenosti, které se daly odnést do bezpečí, kdyby hrozil požár či jiné nebezpečí. „Jdi, Anno!“ vykřikl Caleb Fisher, potom v pravici potěžkal starožitnou zbraň. „Já jim ukážu budít křesťany uprostřed noci. Já...“

„Jděte!“ postrkoval Sam starce kolem kuchyňského stolu a dál k protějším dveřím. „Jděte. Dejte mi tu zbraň. A teď jděte!“ Sam si od něj starožitnou zbraň vzal. „Caroline! Běžte!“

Jenže místo aby utíkala, protáhla se Caroline kolem kuchyňského stolu a odstrkovala těžký prádelník, který stál vedle dveří. „Je tam dopis, který potřebuju!“ prohlásila odhodlaně a zaprskala, jak zatlačila na dřevěnou skříň. Její prarodiče už byli pryč. „Pomoz mi! Je ukrytý tady.“

„K čertu s dopisem! Jdeme!“ Sam ji odtáhl od prádelníku a postrčil směrem ke stolu. Uslyšel venku vojáky a pak spatřil, jak se Caroline ve tváři objevila hrůza. Rozběhl se, aby ji ochránil, když malou místnost zaplnil mocný hlas.

„Ani hnout!“

Sam se prudce otočil. Ve dveřích se tyčil mohutný seržant v promočeném plášti. Za seržantem se tlačili i další muži. Na zbraních měli nasazené blyštivé bajonety. Sam věděl, že déšť nejspíš proměnil střelný prach na pánvičkách na kaši, ale nemohl si tím být jistý. Sledoval, jak muži strhávají z křesadel hadry a schoval Caroline za sebe, takže kdyby mušketa vystřelila, byla by v bezpečí. Caroline Sama táhla k zadnímu východu, přičemž obcházeli stůl.

„Zůstaň tak, chlapče!“ varoval ho seržant.

Sam couval. Namířil mušketu na červenokabátníky a díval se jim do očí, a když překonali překážku v podobě stolu, postrčil Caroline ke dveřím. „Utíkej!“

„To asi ne.“

V zadních dveřích se náhle zjevil kapitán Vane. V ruce držel obnažený meč, kterým mával nalevo napravo, jako by ho chtěl zbavit kapek vody, a ocel ve vzduchu výhruzně syčela. „Dobrá práce, seržante. Velmi dobrá práce.“ Vane ve tmě přišel o klobouk a déšť mu přilepil plavé vlasy k lebce. Vypadal nebezpečný a tvrdý. A také potěšený. „Odlož tu zbraň, Same.“

Sam neposlechl. Upíral na Vanea šokovaný pohled, zatímco Vane s užaslou fascinací hleděl na krvavé stopy na Samově obličejí; zranění vypovídající o zoufalém boji v kostele. Vane věděl, že zoufalého Sama zahnal do rohu, ale předstíral bezstarostnost, kterou ve skutečnosti necítil. „Odložte tu zbraň, vojíne!“

Sam mušketu zvedl a zamířil ji na Vaneovu tvář plnou posměchu. Seržant, který se pomalu vydal kolem stolu, zastavil. V místnosti panovalo ticho. Ve dveřích za Vanem se objevili další dva muži a konsternovaně hleděli na zbraň, která ohrožovala štábního důstojníka. „Jsi dezertér, Same, a taky vrah, ale dokážu tvé činy zdůvodnit. Opravdu dokážu!“ Vane mluvil lehkovážným, rozumným tónem, který Sam tak dobře znal.

„Scammell tě pronásledoval,“ navrhl Vane, „a tys měl strach. Utekl jsi. Dokážu to vysvětlit, Same, všechno! Ale jestli zmáčkneš tu spoušť, Same Gilpine, pak tě nezachrání všechna shovívavost světa. Budeš rebellem, chlapče. Budeš nepřítel. Nebudeš nic.“

„Zmizte mi z cesty,“ řekl Sam.

„Nebud' hlupák. Myslíš, že ustupuji kmánům?“ Vane se zasmál, načež věnoval Caroline pohrdavý pohled. „To děláš kvůli ní, Same? Přesvědčila tě, aby ses stal povstalcem?“

„Uhněte!“ Z brady Samovi stékala krev a kapala na červený kabát.

„Jsi tu kvůli ní uvězněný, Same,“ odpověděl Vane. „Tak odlož tu zbraň.“ Odmlčel se, a potom ta slova vyštěkl znovu. „Odlož zbraň, vojíne Gilpine!“

Všechny Samovy instinkty velely poslechnout. Byl červenokabátník. Vycvičili ho k poslušnosti. Ale Vane řetězy poslušnosti přerval a Sam, hledící na elegantní tvář na druhém konci zvonovité hlavně zbraně, se nepohnul.

Vane se Samově vzdoru ušklíbl a pak pohlédl za něj na seržanta. „Chopte se ho, seržante. I té jeho kravy.“ Vane vyplivl poslední slovo a poznal, že udělal chybu. Uviděl, jak seržant otvírá pusu k varování, potom pohlédl zpět na Sama přesně v okamžiku, kdy mačkal spoušť.

Zpětný ráz udeřil do zlomeného prstu, což přimělo Sama vykřiknout, ale výkřik utonul v hromové ráně výstřelu, který vychrlil plameny a kouř a špinavou nálož kousků kovu a zohýbaných hřebíků na Vanea. „Běž!“ vykřikl Sam a táhl Caroline za sebou. Neslyšel cvakání, jak křesadla dopadala na mokré pánvičky mušket, které nevystřelily.

Vyběhl do dýmu po vlastním výstřelu a všiml si červenokabátníka ležícího ve dveřích a druhého, který se snažil odplazit do noci. Zaznamenal krev, jako kdyby ho svištící kousky kovu rozsekaly zaživa. Do třetího muže vrazil ramenem a poslal ho tak v otcích k zemi, načež se vrhl přes práh. Caroline byla s ním. Na dvorku farmy byli další vojáci, kteří otevírali vrata stodoly a teď se s pozdviženými bajonety otáčeli k uprchlíkům. Sam věděl, že je vše ztraceno, že je opravdu uvězněn, ale bojové šílenství mu otupilo rozum a zavířil prázdnou zbraň, jako by chtěl raději bojovat s celým regimentem než se vzdát.

„Stát! Zadržet palbu!“ zaslechl Sam výkřik, který se mu snad musel zdát. Utíkal ze všech sil, zlomenou rukou za sebou vláčel Caroline, vzlykal zuřivostí i bolestí. Potom Caroline zabočila a odtáhla Sama do stínů za stodolou. Sama náhle zakryla noc a požehnaně chladivý déšť mu smácel zkrvavenou tvář. Klopýtl, ale Caroline mu pomohla na nohy a Samovi došlo, že je nikdo nepronásleduje, ani za nimi nevolá.

Zastavili se až u stromů. Oba těžce oddechovali, ale Sam zaslechl, jak Caroline nahlas vyslovuje jeho jméno, říkala ho znovu a znovu a on ji pevně objal. V šednoucí temnotě nedokázal určit, jestli měl tvář mokrou vlastní krví, deštěm, nebo slzami radosti, protože ani když proti němu byla celá armáda, neselhal.

Čtyřicet tři

Děšť ustal. Sotva se doopravdy rozednilo, potrhané mraky už ustupovaly modrému nebi, na kterém zářilo slunce tak líbezně, jak jen by si kdokoliv mohl přát. Meschianza byla zachráněna.

Davy se shromáždily už brzy a nahrnuly se k molům ověšeným vlajkoslávou, ze které v teplém slunečním světle stoupala pára. Další diváci se uchýlili na říční čluny, ze kterých velké procesí sledovali. Veliká událost začala v půl čtvrté odpoledne osmnáctého května 1778. Meschianza, na kterou důstojníci sira Williama z loajality a z lásky vybrali tři tisíce guineí, začala.

Flotila loděk nesla hosty na jih od Rytířského mola. Větší člun vezl oba vrchní velitele pod naparáděnými hedvábnými markýzami. *Roebuck*, fregata, která strávila dlouhou, studenou zimu ve Filadelfii, vypálila na pozdrav z devatenácti děl, když ji člun míjel, přičemž diváci propukli při tom pohledu v jásot. Britové, ujišťovali se lojalisté, se určitě nebojí porážky, když mohou uspořádat takový spektakl. Možná že přijdou Francouzi, ale taková ukázka sebedůvěry naznačovala, že Filadelfie je v bezpečí.

Hosté přistáli na rozlehlých trávnících sídla Whartonů, které leželo dost daleko od městských ulic, aby bylo ušetřeno zápachu hnijících odpadků. Do pavilónku na severní straně trávníku vybudovaného pro tuto příležitost dovedli sedm mladých dam, samé neprovdané panny, a dalších sedm přivedli do stejného přístřešku s věžičkou na jihu. Panny, které vybrali pro jejich krásu, byly toho dne dámami rytířů. Měly na sobě turbany lemované stříbrnou krajkou a ověšené perlami a zlatými střapci. Z turbanů visely závoje. Přes bílé šaty s módními rozparky odhalujícími hedvábné spodničky měly šerpy, které každá dívka dala svému vyvolenému šampionovi jako dar.

A oni šampioni, v plném trysku a s pery vzpřímenými, bez problémů projeli pod dvojicí oblouků. Všech čtrnáct rytířů bylo ve skutečnosti důstojníky, ale ještě nikdy, ani v armádě, která opravdu milovala své uniformy, nebyli důstojníci oděni tak úchvatně. Měli na sobě bílé saténové dublety s rukávy prořezávanými tak, aby odhalovaly barevné hedvábí pod nimi, a boty ze stříbřité kůže. Rytíři Hořící hory vyzvali rytíře Stříbrné růže na turnaj,

který rozhodne, ve kterém altánu jsou krásnější dívky. Rukavice byly hozeny, kopí vztyčena a předstíraný boj mohl začít.

Byla to všechno tak veselá zábava. Rytíři tryskem útočili, odhazovali svá barevná kopí, a pak se mlátili ztupenými meči. Dámy obdivně vzdychaly. Rytíři vytáhli pistole nabitě pouze prachem a malé výbuchy připomněly divákům opravdovou válku, která musela počkat, protože dnes rytíři bojovali ne proto, aby zastavili prohnilé republikánství, ale pro své dámy. Když bitva skončila, aniž by naštěstí byla prolita kapička krve, která by den pokazila, bylo vyhlášeno, že obě družiny rytířů jsou stejně statečné a obě skupiny dívek stejně krásné.

Sir William zatleskal spravedlivému rozhodnutí, ale jeho mysl bloudila daleko odsud. Povstalci konečně, konečně souhlasili, že pošlou mírové vyjednavče do New Yorku, aby tam jednali o ukončení války. A zatímco byli tací, kteří tvrdili, že povstalci jen hrají o čas, než dorazí Francouzi a zvrátí poměr sil, Sir William se snažil sám sebe přesvědčit, že se míru dosáhnout dalo. „Willie?“ naklonila se k němu Lizzie Loringová.

„Má drahá?“ Vypadalo to, jako by se sir William probudil. Zamrkal, potom mávl rukou k vyzdobené zahradě. „No není to překrásné?“

„Očekává se, že povedeme procesí, drahý.“

„Procesí? Ach, samozřejmě! Přesně tak!“

Když byla předstíraná bitva u konce, hosté se v párech procházeli mezi stovkami hudebníků a jak den postupně přešel v dokonalý večer, vstupovali do hedvábím ověšené síně, osvětlené celou galaxií svící bílých jako mléko. Hudebníci hráli a hosté tančili.

Sir William předal Lizzie Loringovou Johnu Andremu a procházel se s lordem Robertem Massedenem v tlumeném světle zahrady. Vykračovali si k velikému oblouku, který oslavoval triumfy sira Williama, a který zdobily štosy zbraní, rozvinutých praporů a na vrcholu seděla socha Slávy s vavřínovým věncem v natažené ruce. Sir William se pod poctami, které se mu nabízely, zachicotal. „Je to všechno nesmysl, Roberte, nesmysl.“

„Ta vítězství jste vybojoval, pane,“ vyčínil mu Massedene. „Nikdy vás tu neporazili.“

„Pravda, nebyl jsem poražen, ale předpokládám, že tadyta dáma,“ pohlédl sir William vzhůru na bohyni s jejími vavříny, „předpokládám, že vítězství nad panem Georgem Washingtonem neodmění nehynoucí slávou. A vítězství či ne, Roberte, pořád stojíme zády k vodě, ne snad?“ Sir William pohlédl na Roebuck ukotvenou v proudu a ozářenou lucernami, vrhajícími na temnou řeku chvějivé odlesky. „Je paní Crowlová v bezpečí?“

„Teď už ano, pane. Její dům je poškozený, ale...“ Massedene pokrčil rameny.

„Domy se dají opravit. A ty papíry, co jste našel na druhé straně řeky?“

Massedene zamítavě zavrtěl hlavou. „To byl jen dopis od Charlieho Lee, pane, který nabízel bratrovi paní Crowlové místo v povstaleckém vojsku. Dost těžko zrádný dokument, nemyslíte?“

Sir William se usmál. „Ani trošičku zrádný. Ale kapitána Vanea zabili, když ho hledal.“

„To je pravda,“ připustil Massedene bezbarvým hlasem.

„Sir Henry tvrdí, že musí mít pohřeb hodný hrdiny,“ odpověděl sir William stejným způsobem.

„Velmi vhodné gesto, pane, pokud to tak mohu říct.“

Sir William se obrátil na svého pobočníka. „Sir Henry také tvrdí, že jste zabránil tomu, aby byl jeho vrah dopaden?“

„Opravdu, pane?“ Znělo to, jako by to Massedeneho trochu překvapilo.

Sir William se ve tmě usmál. „Jeden z kapitánů lehké roty říkal, že jste jeho mužům rozkázal nestřílet?“

„Pršelo, pane. Z mušket se střílet nedalo. Krom toho,“ pokrčil lord Robert Massedene rameny, „byla tma. Kdo mohl vědět, jaké škody by bezuzdná palba napáchala.“

„Máte úplnou pravdu, úplnou pravdu.“ Sir William se vydal po trávniku. „Byl to Vaneův sluha, kdo vystřelil smrtící ránu?“

„O tom nic nevím, pane.“

Sir William jako by jeho distancování se neslyšel. „Paní Crowlová bude mít radost.“

„Opravdu?“ předstíral Massedene překvapení.

„Říkala mi, že si docela oblíbila toho... ať už se jmenoval jakkoliv.“

„Jsem rád i za ní, pane.“ Z domu někdo volal a lord Robert tím směrem udělal posunek. „Myslím si, že je vyžadována vaše přítomnost kvůli ohňostroji, pane.“

„Ach ano, pravda! Ohňostroj za má vítězství! Jak milé. A Lizzie to potěší. A výborná práce, Roberte, výborná.“

Massedene se udiveně zarazil. „Výborná práce?“

„Od toho tu dnes v noci přece jsme. Abychom si pogratalovali,“ usmál se sir William, načež se rozesmál. „Takže výborná, můj milý Roberte, opravdu výborná.“

Rakety vybuchovaly v rudé hvězdy, které pak padaly do řeky jako nějaké drahokamy. Čínské fontány chrly bílé plameny a noc vypadala jako den. Dvacet různých zařízení vypustilo své oslnivé plameny do temnoty, aby město ohromily.

Sam se díval z druhé strany řeky. Seděl na travnatém břehu, ruku kolem Carolininých ramen. Občas vrhl kradmý pohled na její tvář, která v záři ohňostrojů vypadala tak nádherná. Cítil v očích slzy. Bratr, kterého tak miloval, nikdy svůj americký ráj nenašel a Jonathon, se kterým se Sam sprátelil, ležel pod jeho půdou, jak už se Sam stihl dozvědět. Ale Sam žil a musí teď žít i za oba mrtvé muže.

„Co to tam slaví?“ zeptala se Caroline.

„Vítězství.“

Tiše se zasmála, potom sebou trhla kvůli oslnivému výbuchu rakety, která se nad řekou proměnila v pířku z bílého světla a vykreslila v stíny skladišť v přístavu. „To město se mi nikdy nelíbilo,“ řekla nečekaně Caroline.

„Ani mě ne.“

„Ale i tak bych tam žila.“

„Musela bys,“ souhlasil Sam. Vzal ji za ruku. Jejich prsty se propletly.

„Nechtěla jsem tam žít,“ pronesla Caroline hlasem chvějícím se výčitkami.

Sam pochopil, co se snažila říct. „Nikdy jsi Jonathona nezklamala.“

„Ve svých snech ano.“

„Od toho sny jsou. Věci, co nejsou skutečný. Věci jako Zelený muž.“ Usmál se, protože se Caroline předtím přiznal, jak ho temný les předchází noci děsil.

Caroline na něj pohlédla. „Sny se můžou splnit, Same.“

„Neudělali jsme nic, aby se tenhle splnil.“

„Ne.“ Carolinin hlas prozrazoval, že ji tahle pravda utěšila.

Skrývali se v lesích celý den. Ráno vojáci prohledali Fisherovic farmu, porazili dobytek na přiděly a odnesli cenné zásoby ze stodoly. Vyplenili sice usedlost kvůli jídlu, ale rodina byla v bezpečí. Caleb a Anna teď byli u sousedů a čekali, aby se ujistili, že se červenokabátníci nevrátí, zatímco Sam seděl s Caroline poblíž temné řeky.

Caroline si položila hlavu na jeho rameno. „Cos chtěl dělat, Same?“

„Potom, co vás varuju?“ Sam se na chvílku zamyslel. „Asi odejít hodně daleko. Někam, kde mě nikdo nenajde.“

„A chovat koně?“

„Nejspíš.“

Usmála se. Noc protínal oheň a padající jiskry ji zkrášlovaly a syčely, jak dopadaly do řeky. Carolinin hlas sotva přehlušil dohasínající zvuky ohňů. „Můžeš chovat koně tady, Same.“

„Je to pro koně dobrá země,“ souhlasil Sam. Odmlčel se, ne že by se dalších slov bál, ale že si chtěl vychutnat potěšení z jejich pronesení. „A pro děti.“

„Ano.“ Caroline pocítila záplavu tak silné radosti, že ji samotnou udivila. Láska nemá vysvětlení, pomyslela si, ale jedině hlupák by se po nějakém pídil.

„Ale děti potřebují mír.“ Sam zněl posmutněle.

Caroline mlčela. Jejich poslední slova, ať zněla jakkoliv neobratně, byla vyznáním lásky, která vydrží po celé jejich životy. Jenže Sam byl červenokabátník a ona rebelka, a Sam teď připomněl nevyřešenou otázku, která mezi nimi ležela.

„Děti potřebují mír,“ řekl Sam znovu, jen tentokrát odhodlaněji, „takže hádám, že ho budeme muset vybojovat.“

Caroline se na Sama obrátila. „My?“

„My,“ odpověděl Sam a Caroline si na chvíli pomyslela, že nic víc už neřekne. Nic víc nečekala, protože Sam nebyl jako Jonathon, který by kolem toho okamžiku spřádal další slova. Sam věřil, že čím prostší prohlášení bylo, tím opravdověji ho člověk míní. Ale ke Carolinině překvapení jí poskytl vysvětlení. „Muž musí přece za svůj domov bojovat, ne?“

„Je tohle domov, Same?“

„Domov je tam, kde miluješ. A kde tě milují.“

Caroline ho pohladila po ruce. „Tohle je tvůj domov, Same.“

Ohňostroje skončily. Taneční hudba hrála dál, nezřetelně doléhala přes tmavou hladinu, ale Sam a Caroline odešli pryč. Šli domů a na břehu řeky nechali zapomenutý kabát, který předtím Sam položil na bahnitou trávu, aby si Caroline neumáčela šaty. Byl to jeho vojenský kabát, jeho červený kabát, který měl na sobě u Paolina hostince té noci, kdy zabíjel rudou čepelí. Ale teď ten kabát ležel v blátě a Samův pohled uchvátila nová vlajka.

Červenokabátník byl svobodný.

Historická poznámka

V několika případech jsem nakládal s chronologií revoluce dosti volně; proto se potyčka u Paolina hostince odehrála noc po panice ve Filadelfii, a ne, jak by pořadí kapitol naznačovalo, předešlé noci. Výbuch, který zničil HMS *Augustu* je zde posunut o jeden den, aby k němu došlo v době útoků na říční pevnosti. Podobně i zprávy o Saratoze se do Filadelfie dostaly už pár dní před neúspěšnými útoky, ale připadalo mi vhodné nechat všechny špatné zprávy dopadnout na sira Williama naráz. Generála Charlese Leeho jsem do Filadelfie přesunul dříve a jeho návrat do Valley Forge pozdržel o týden, aby mohl být svědkem následků akce u Křivého polene.

Jediné historické postavy, s výjimkou evidentních a známých jmen, jsou všichni generálové, admirál lord Howe, John Andre a Lizzie Loringová. Zbytek jsou fiktivní postavy.

Britové měli vojáky ve Filadelfii po Meschianze už jen jeden měsíc. Potom, protože městské posádky bylo zapotřebí jinde, město přenechali povstalcům. Lojalisté uprchli, někteří do Kanady, někteří na ostrovy, pár z nich do Británie. Okupace města trvala pouhých osm měsíců.

Červenokabátník čerpá z mnoha zdrojů, ale musím zmínit velký dluh vůči knize Johna W. Jacksona *With the British Army in Philadelphia, 1777-1778* (Presidio Press, San Rafael, California, 1979). Výtečné Jacksonově práci vděčí *Červenokabátník* za velkou část své věrnosti. Nepřesnosti, které přesto zůstaly, jsou samozřejmě mým vlastním dílem.